

གསར་མང་། ལ

འདོན་མང་། ༡༤

རྣམ་འགྲུབ་

བོད་མི་མང་སྲིད་ལྷན་ཁག་གི་ཚོགས་པ།



སྐབས་བཅུ་བདུན་པ།

ཚོགས་དུས་བཞི་པ།

གོས་ཚོགས་ལས་རིམ་གསར་ཤོག།

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༡༣ གྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལྷ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༤

ཕྱི་མཁའ་རྒྱུ་ཚོགས་ཚུངས་

ཕྱི་མཁའ་རྒྱུ་ལ།

བདེ་ཆེན་མཚོ་མོ།

གསལ་འཕྲོད་ལ།

མོ་བཟང་མཚོ་མོ།

ཕུན་ཚོགས་འབྲོར་རྒྱལ།

ཚོས་དབྱིངས་རང་གོལ།

ཡོན་ཏན་དབང་ལུག།

ཏྲ་མགོན་མཚོ།

བྱམས་པ་ཚོས་འཛོམས།

བསྟན་འཛིན་གཡུང་རྒྱུང་།

ཀྱི་སྤུ་ཁར་འཕྲོད་འཇུག་ལ།

མོ་བཟང་མཚོ་མོ།

ཕུན་ཚོགས་འབྲོར་རྒྱལ།

ཚོས་དབྱིངས་རང་གོལ།

Tibetan Parliament-in-Exile,
Central Tibetan Administration,
Gangchen Kyishong, Kangra
Dharamsala-176215, H.P. INDIA
Ph. :+91 1892 222481
Fax : +91 1892 224593

Web:
www.chithu.org
www.tibetanparliament.org

དཀར་ཆག

ཨང་།	གནད་དོན།	ཕོག་གྲངས།
	ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་གྱི་སྤྱད་གསུམ་པ།	
༡	ལྷ་མ་ཐུད་གངས་ལྗོངས་དབུས་འབྲོར་ཞབས་ལུ་ཁང་གི་ཁེ་ལྷན་གནས་སྐྱབས་ཞེས་འཇུག་ཚོགས་ཚུངས་གི་སྤྱད་ཐོའི་ཐོག་སྤྱི་ཡོངས་བསྐོ་སློང་དང་། ལན་འདེབས་གསལ་བཤད།	༡***༢༥
༢	ལྷ་མ་ཐུད་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ལས་བསྐོས་ཐོག་སྤྱི་ཡོངས་བསྐོ་སློང་དང་། བཀའ་ཤག་གི་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད།	༢༦***༢༤
	ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་གྱི་སྤྱད་བཞེས།	
༣	ལྷ་མ་ཐུད་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ལས་བསྐོས་ཐོག་སྤྱི་ཡོངས་བསྐོ་སློང་དང་། བཀའ་ཤག་གི་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད།	༣༠***༥༤
༤	དབུས་འབྲོར་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡***༢༢ ལོའི་ལོ་འཁོར་ལས་བསྐོས་སློང་བསྐྱུས་སྤྱད་སློབ། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༡༣ པ།	༤༠***༤༩
	ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་གྱི་སྤྱད་ལྷ་པ།	
༥	ལྷ་མ་ཐུད་དབུས་འབྲོར་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡***༢༢ ལོའི་ལོ་འཁོར་ལས་བསྐོས་སློང་བསྐྱུས་སྤྱད་སློབ། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༡༣ པ།	༤༥***༢༣
༦	གཞུང་འབྲེལ་གྲོས་འཆར།	༥༩***༥༩
༧	དབུས་འབྲོར་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ལས་བསྐོས་ཐོག་སྤྱི་ཡོངས་བསྐོ་སློང་དང་། བཀའ་ཤག་གི་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད།	༥༥***༤༩
	ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་གྱི་སྤྱད་དང་པོ།	
༨	ཁྲིམས་བཟོའི་ལས་དོན། བརྗོད་བ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༢༣ པ། ། འཇུག་བྱེད་པོ་ལོ་ལོ་ལོ་གཞི་ཆགས་ཁག་གི་ས་ཁང་བདག་འཛིན་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་གཞི། །	༤༤***༡༢༥
༩	ཁྲིམས་བཟོའི་ལས་དོན། བརྗོད་བ་གཉིས་པ། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༢༣ པ།	༡༢༤***༡༣༤

ཚོགས་གཙོ་མཁུ་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

ད་ལྟ་ལས་རིམ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡིན། ད་ལྟ་ལས་རིམ་འགྲོ་བཞིན་པ་དེ། གངས་སྡོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་ཁེ་ཉེན་གནས་སྟངས་ཞིབ་འཇུག་སྟབས་ཐོབ་ཐོག་ལ་བསྐྱོད་མེད་ཐོག་ལ་བསྐྱོད་མེད་པས་བསྟན་ཡོད། དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྡོད་མཚོག་འཕྲོ་ལེ་གསུང་གནང་རོགས་གཞོན་ས།

དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྡོད་སྟེན་པ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་གོང་དུ་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་སྟབས་མེད་ལྷན་ཟེན་པ་ཡིན། མཐའ་བསྡོམས་རྒྱ་བ་གཉེར་སྐྱོད་ལ་དེ་ག་རང་ཏུ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་དེ། ཅ་བའི་གངས་སྡོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་འཇུགས་དགོས་པའི་དགོས་པ་དང་། དམིགས་ལྷུང་དེ་ཚོར་དོགས་པ་གང་ཡང་མེད། དེ་སྤྱི་འདོད་གསུང་པ་ཡོད་སྟོང་གང་ཡང་ཏུ་མེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ད་ལྟའི་གནས་བབ་ལ་ལྟ་ཡོང་དུས་གནས་སྟངས་འདི་ལྟར་ཆགས་ཀྱི་འདུག་ཏུ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་དེ། མཐའ་བསྡོམས་རྒྱ་བ་གཉེར་གྱི་དང་པོའི་ནང་དུ་ "བསྐྱོད་འོས་སྤྱོད་མཚོང་།" ཟེར་བ་དེ་དེ། གལ་ཏེ་ཚོགས་ཚུན་པོ་དང་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ན། མི་མང་གི་དགོས་མཁོ་གཞིར་བརྟེན་སྤྱོད་ཚུང་བུ་གཡུང་གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ན་དགོས་རྒྱ་ཞིག་དེ། ང་ཚོས་འདི་མཁུ་དགོས་ཀྱི་དེ། ད་ལྟ་བར་དུ་གངས་སྡོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་ནས་སུ་ལོན་གཡུང་བའི་ནང་ནས་མང་ཆེ་བ་སྤྱོད་ཀ་ཆེ་བ་དེ་དག་དེ། སྤྱོད་ཀ་ཚུང་བ་དེ་ཚོ་ཚ་ཚང་སྤྱོད་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅུ་ནས་གཡུང་བཞིན་པ་དེ། འདི་ཁ་གསལ་པོ་བཞེས་ན་མ་གཏོགས། མ་འོངས་པར་གངས་སྡོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གིས་སྤྱོད་ཀ་དེ་ག་རང་གི་ཐོག་ལ་སུ་ལོན་གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་དེད་དམ་མ་དེད་ཟེར་ན། འདི་ཡང་རྩོག་གྲ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཆགས་ཡོད་པ་དེ། སྤྱོད་ཀ་བརྒྱ་ཆ་ ༩ དང་ ༩ སྐང་ལ་སྤྱོད་ཚོག་གི་དེད་དམ་མ་དེད་ཟེར་བ་འདི། རྒྱ་གར་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་ཆེན་མོས་གངས་སྡོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གིས་པོད་པར་རོགས་པ་བྱ་རྒྱུ་ལ་མཚོན་ལ་བཞེན་ནས། འདི་གཅིག་སུར་སྤྱོད་ཀ་ཚུང་ཚུང་གཏོང་ཚོགས་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན་ན། རྒྱ་གར་ནང་དུ་ (NBFC) ཡོད་པ་གཞན་པ་ཚང་མར་འགྲན་བསྟར་བྱེད་པའི་ལས་ཁ་རག་གི་ཡོད་པ་མ་དེ། འདིས་དཀའ་ངལ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་འཕྲད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ། མ་འོངས་པར་གངས་སྡོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་དོ་བོའི་ཐོག་ནས་ཚ་ཚང་མར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ན། སྤྱོད་ཀ་བརྒྱ་ཆ་ ༡༠༡༡༡༡༥ ཡི་སྐྱད་ཆ་བཤད་རྒྱ་མ་གཏོགས། བརྒྱ་ཆ་ ༦༡༥ གྱི་སྤྱོད་ཆ་བཤད་རྒྱ་ཁག་པོ་ཆགས་ཀྱི་དེད་གདལ། གངས་སྡོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་ལ་ཁྱུང་ལས་རང་གི་དོ་བོའི་ཐོག་ནས་ལྟ་དགོས་ཀྱི་དེད་ཅེས་སྟབས་ཐོབ་ཐོག་ལ་གསུང་གསུང་ (Profit Making) ཞིག་ལ་ལྟ་དགོས་ཀྱི་དེད་མ་གཏོགས། ཞབས་ཀྱི་ཏུ་རྒྱ་རྒྱ་གཅིག་སུར་བལྟ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་དེད་ཅེས་མཁུ་པོ་འདི་ཡིས་གསལ་པོ་གསུངས་ཡོད་པ་དེ།

གོང་དུ་ཏུ་ལས་པ་ལྟར་གལ་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༦ བར་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། འདིའི་ཐོག་ལ་ལས་སྟོན་གསལ་པོ་ཞིག་མེད་ན་ང་ཚོས་ལས་དོན་བྱ་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཞེས་ཆགས་ཀྱི་དེ། སྤྱོད་ཀ་བརྒྱ་ཆ་ལས་ཁ་སྐྱོད་ལ་འགྲོ་ཤོག་ཟེར་བ་ཡིན་ན། དེ་རིང་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༦ བར་དུ་སྤྱོད་ཀ་བརྒྱ་ཆ་བསྐྱོད་པའི་གྲུ་དེ། དེ་མིན་ག་དེ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། ལྷ་ཚུགས་བརྒྱ་བ་ནས་མར་ཅ་ཡར་སྤོང་ཤོག་ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༦ བར་དུ་དཀའ་ངལ་སྤོང་ཤོག་ཟེར་ནས། མ་འོངས་པར་གནས་སྟངས་ག་དེ་ཆགས་པ་ཡིན་ནའང་། སྤོང་ཚོགས་དང་འཛིན་སྡོད་གཉིས་ཀས་འགན་འཁུར་དགོས་དེད་མ་གཏོགས། རྗེས་མ་ཡང་འཛིན་སྡོད་གཅིག་སུར་འགན་འཁུར་མ་སོང་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ན། འདི་ཁས་ལེན་ཐུབ་ཀྱི་མ་དེད་གདལ། དེ་རིང་སྤོང་ཚོགས་ནང་ལ་འདིག་གསལ་པོ་བཞེས་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་ལས་ཀ་བྱེད་བའི་པོ་ཡོང་གི་དེ། མ་འོངས་

བར་ལྷ་མ་ལུང་ནས་ཕྱོད་ཤིག་དུ་ལྷ་ལེ་སྟོན་ཐོའི་ནང་དུ་བཀའ་གནང་བ་ནང་བ་ལྟར། འོན་ཀྱང་གསུམ་པའི་ནང་དུ་ "གཞུང་
 སྐྱེད་མཉམ་འབྲེལ" (PPP-Public Private Partnership) གྱི་རང་སྐྱོད་ཚོང་ལས་ལྟེ་ཚན་ཞིག་ཏུ་བསྐྱུར་ཏེ་འགན་འཛིན་
 ལྷན་ཚོགས་ནང་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སློན་དང་། རྒྱུ་ཆེ་སོགས་" ཞེས་གསུངས་པ་དེ་རེད། (PPP) རྩམ་པ་ཡིན་ན། བཀའ་
 སློན་དང་། རྒྱུ་ཆེ་ནས་པ་འདིའི་ནང་ལ་གནས་ཀྱི་ཡོད་དམ་མེད། དཔེར་ན། ད་ལྟོ་མ་རྩེ་ཁུངས་སྐྱེལ་བྱས་པ་ཡིན་ན། བརྒྱ་
 ཆ་ ༤༤ དེ་བོད་མི་ཁྲིམ་ཚང་གྲངས་ ༡༥ ཡི་ཚགས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་རེད། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གསུངས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་ ༣༣ མ་
 གཏོགས་ཡོད་པ་མ་རེད། ད་ལྟོ་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནང་དུ་མི་ཚང་ ༡༥
 ཡི་སྐྱེལ་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེའི་གནས་བྱས་ན་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནང་དུ་མ་རྩེ་བསྐྱེད་མཉམ་འབྲེལ་ཁང་གསུངས་ཁ་
 འགས་ཤིག་སྐྱེལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། འདི་ལྟར་ཐེབས་སུ་བ་པ་ཡིན་ན། མ་འོངས་པར་དེར་ཐག་གཅོད་ག་ལེ་གནང་བ་ཡིན་
 བའང་། མ་རྩེ་བདག་པོས་ཐག་བཅད་ནས་འགོ་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གསུངས་ཀྱི་མ་རྩེ་ཡིན་ནའང་རེད། སྐྱེད་
 གྱི་མ་རྩེ་ཡིན་ནའང་རེད། དེ་ག་ནང་བཞེན་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་དག་གང་འདྲ་བསྐྱོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མེད།
 རྩམ་ཆ་གང་འདྲ་འཛིན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མེད། མ་འོངས་པར་རང་སྐྱོད་རང་གི་རོ་བོའི་ཐོག་ནས་རྒྱུ་སྐྱོད་ནས་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན།
 འཛིན་སྐྱོད་བྱེད་མི་ཚོའི་ལུས་ཐང་དང་འཚམ་པ་ཞིག་སྐྱོད་སྐབས་པའི་གནས་བབ་ཅིག་དང་། མི་འཛོན་པོ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་རེད་མ་
 གཏོགས། གལ་སྲིད་མི་འཛོན་པོ་མེད་པ་ཞིག་གྲུས་པ་ཡིན་ན་སྤྱི་གཞུང་གསུངས་ལ་དོ་ཐོག་འགོ་རྒྱུ་འཛོན་ཁུངས་ཡོད་ཡོད་པ་རེད།

ལས་བྱེད་བསྐྱོད་གཞུག་བྱ་རྒྱ་དང་། ལས་བྱེད་པའི་མ་ལུང་རྒྱུ་ ཉིན་རེའི་ལས་ཀ་བྱེད་སྐྱེད་པ་རེད། ཐོགས་དང་ཐོབ་
 ཐང་དེ་ཚོ་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གསུངས་ལ་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་གནང་ན་འགྲིག་གི་རེད་ཅེས་གསུངས་འདུག དེ་ཚོ་ཚང་མ་ཕྱོགས་
 བསྐྱོམས་བྱས་ནས་ཁ་གསལ་པོ་ཞིག་གནང་སྐབས་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོར་ལས་ཀ་བྱེད་བདེ་ཡོང་ས་རེད། འདི་གཅིག་ཏུ་རྒྱ་ཡིན།

བརྒྱ་ཆ་ ༥༧ སྐྱོར་ངས་གོང་དུ་ལུས་པ་ཡིན། དེ་ཚོར་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་རེད། བརྒྱ་ཆ་ ༥༧ ཆ་ཚང་ཞིག་
 བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གསུངས་ཀྱིས་འཇུག་སྐབས་ཀྱི་རེད་དམ་མ་རེད། གཞུག་མ་མ་རྩེ་ཚེན་པོ་ཚགས་པ་ཡིན་ན་གང་འདྲ་གནང་གི་
 རེད། འདི་ལའང་བསམ་སྐྱོད་གཏོང་དགོས་ཀྱི་འདུག ད་ལྟོ་མ་རྩེ་འཇུག་མཉམ་ཚེའི་གནས་བབ་ཀྱང་གསལ་པོ་བཟོ་དགོས་ཀྱི་
 འདུག ད་ལྟོ་སྐྱོར་ ༥༠,༠༠༠ དེ་ (Dr.) དགོན་མཚོག་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་མིང་ཐོག་ལ་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་སྐྱོར་ ༥༠,༠༠༠
 ཞིག་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སློན་ལ་ལུས་པ་ལེགས་ཀྱི་མིང་ཐོག་ལ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོའང་གསལ་པོ་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་
 རེད། (Dr. Alok Prasad) མིང་ཐོག་ལ་སྐྱོར་ ༣༠,༠༠༠ ཤིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོའང་གསལ་པོ་བཟོ་དགོས་ཀྱི་འདུག
 དེའུ་ལ་དེ་གང་ནས་བཏང་ཡིན་མིན་ཤིག་ཀྱི་མི་འདུག (Dr. Alok Prasad) གྱིས་མ་རྩེ་འཇུག་རྒྱ་རེད་དམ། (Dr. Alok
 Prasad) འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནང་དུ་ཡོད་པ་ཅམ་མ་གཏོགས། ཁོང་ལ་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅའི་གནས་སྐྱེད་ས་
 སྐྱོར་འབྲེལ་བ་འདྲ་གང་ཡང་བརྒྱུ་བ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁོ་རང་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལྷན་
 ཚོགས་ནང་དུ་ཡོད་པ་ཅམ་རེད། ཁོ་རང་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནང་དུ་ལུགས་ནས་ཁེ་ཕན་དེ་འདྲ་བྱུང་འདུག ཐག་ཚོད་བྱ་
 རྒྱུར་ཁོ་རང་གིས་ལམ་སྟོན་གནང་ནས་ཁེ་ཕན་བྱུང་འདུག་མ་གཏོགས། གལ་སྲིད་ཁོ་རང་མེད་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟོ་ཚར་གནས་
 སྐྱེད་ཁག་ཁག་ཅིག་ཚགས་བསྐྱེད་ཡོད་ས་རེད་བསམ་པ་འདྲ་བྱུང་། ཡིན་ནའང་། ད་ལྟོ་ཞིབ་འཇུག་ནང་དུ་ (Dr. Alok
 Prasad) རྩམ་གཏོགས་ཡོད་པ་མ་རེད། འདིར་ཁོ་རང་གིས་ཀུན་སྐྱོར་འབྲེལ་བ་འདྲ་བརྒྱུ་བ་བཞག་པ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས།
 ད་ལྟོ་ཞིབ་འཇུག་ནང་དུ་ (Dr. Alok Prasad) འབྲེལ་བ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད་ལུ་བཞིན་ཡོད།

གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཏུ་ཁང་དུ་ཨ་རི་གཞུང་ནས་གནང་བའི་ཉིན་སྐྱོར་ (Crore) ༣༣ ཡོད་པ་དེ།

ཁོ་རང་གིས་ལམ་སྟོན་ལྟར་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་ལ་ཞུས་པ་ཡིན་ན་ཉག་ཉག་སྡོད་ཀྱི་འདུག་ཟེར་བ་དེ། ངས་གོང་དུ་ཞུས་པ་
དང་བསྐྱར་ལྟར་ཆགས་འགྲོ་ཡི་འདུག། ཁོ་རང་གིས་སྤྲིག་གཞི་རྩེད་པར་བལྟས་འདུག་མ་གཏོགས། སྤྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་
ཟེན་པར་ལྟ་སྟབས་ལྟར་སྤྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་ཟེན་པར་བལྟས་པ་ཡིན་ན། དེའུ་ཁང་གཅིག་ནས་གཅིག་ལ་སློབ་རྒྱ་རྩ་བ་
ཉིད་ནས་ཡོད་པ་མ་ཟེན། འདི་གསལ་པོ་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

མཐའ་བསྐྱོམས་རྒྱ་བ་གཉེར་གྱི་དོན་ཚན་ ༦ པའི་ནང་དུ་ལས་གཞི་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་གསུངས་འདུག། འདི་
གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་དོས་འདྲིན་ཞུ་བཞིན་ཡོད། གལ་ཆེན་པོ་མ་ཟེན་ཞུ་ཡི་མེད།

དེ་ནས་དོན་ཚན་ ༧ པའི་ནང་དུ་ "ཨ་རིའི་གཞུང་ལ་རོགས་དངུལ་ཞུས་ནས་མ་རྩ་མང་དུ་གཏོང་བའི་བྱ་རྒྱ་
དང་། རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་རོགས་རམ་གནང་བའི་ཡོད་མེད་དང་།" ཞེས་གསུངས་འདུག། དེར་ཚོགས་རྒྱུད་གིས་དགོངས་
པ་གང་འདྲ་བཞེས་ཡོད་མེད་ངས་ཉ་གོ་ཡི་མི་འདུག། གང་ཟེད་ཟེར་ན། གངས་སྡོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་འདི་ཚོང་
ལས་ཤིག་ཟེད། ཚོང་ལས་ཀྱི་དོ་བོའི་ཐོག་ནས་ཞལ་འདེབས་ལེན་རྒྱུ་འཕམ་ཁ་ཡོད་པ་མ་ཟེད། འདིའི་ནང་དུ་མ་འཇུགས་
བྱས་ན་མ་གཏོགས་ཐབས་ཤེས་ཡོད་པ་མ་ཟེད། ཞལ་འདེབས་སྐྱབས་ནས་འགྲིག་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་དཔལ་འབྱོར་སྤྱི་
ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐབས་རྩུང་ཡོད་པའི་དེའདྲའི་དེ་སྟོན་མ་ནས་གངས་སྡོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་ལ་བཏང་ན་འགྲིག་
གི་ཡོད་པ་ཟེད། དེའདྲའི་གཏོང་ཚོག་གི་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་གངས་སྡོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་ལ་
སྤེལ་བ་ཟེད། ས་གིར་འགགས་པ་དེའདྲ་རྒྱ་མཚན་དེར་བརྟེན་ནས་འགགས་པ་ཟེད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་མཐའ་བསྐྱོམས་རྒྱ་བ་
གཉེར་གྱི་དོན་ཚན་ ༧ པ་དེ་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་ཆགས་ཀྱི་མི་འདུག། ཚོང་ལས་ཤིག་ལ་ཞལ་འདེབས་བསྐྱེད་པའི་ལམ་ཁ་
ཡོད་པ་མ་ཟེད། ཨ་རི་གཞུང་ཡིན་ནའང་ཟེད། རྒྱ་གར་གཞུང་ཡིན་ནའང་ཟེད། བོད་པ་འབྱོར་ལྡན་དེ་འདྲ་ཡིན་ནའང་ཟེད། སུ་
འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཟེད། གང་ལྟར་སྤྲོད་ཐོབ་ལ་ཞུས་པ་ཡིན་ན་བཀའ་ཤུགས་གི་མཐོང་ཚུལ་འདི་ཟེད། རྗེས་སུ་ཐག་གཅོད་
ལམ་སྟོན་ག་ལེ་གནང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་། ཁ་གསལ་པོ་ཞིག་དང་ལས་ཀ་བྱེད་བདེ་བོ་ཞིག་གནང་བ་ཡིན་ན། གོས་ཚོགས་
ཀྱིས་སུ་མ་ཐུད་ནས་འགོ་དགོས་ཟེད་ཟེར་ན། འབད་བཅོམ་བྱ་རྒྱ་ཡིན། མ་འགྲིག་པ་ཡིན་ན། འདྲིན་སྡོད་གཅིག་བྱས་མ་
འགྲིག་པ་ཟེད་མ་གསུང་རོགས་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

ད་ལྟ་བཀའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་མང་པོས་དགོངས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་སོང་། ངས་ཐོའང་མང་པོ་ཞེད་ཅིག་
བརྒྱབ་ཡོད་དེ། དེ་རེར་ལན་རྒྱག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་དམ་མེད་བལྟ་རྒྱུ་ཡིན། གང་ལྟར་ཚིག་ཐོའི་ནང་དུ་བཀོད་ཡོད་དམ་མེད་ཟེར་
བ་དེ་བོད་མིའི་སྤྲིག་འཇུགས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་སྐྱབས་མ་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོ་རང་གིས་སྤྲོད་ཐོབ་དང་དུ་
བཀོད་པ་ཟེད་མ་གཏོགས། བོད་མིའི་སྤྲིག་འཇུགས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་སྐྱབས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ན། འགན་འདྲིན་ལྡན་ཚོགས་ཀྱི་
ཚིག་ཐོའི་ནང་དུ་མི་འདུག་ཟེར་བའི་མཐོང་ཚུལ་དེ་འགོད་དགོས་དོན་ཡོད་པ་མ་ཟེད།

ལས་བྱེད་དགོངས་པ་ཞུས་པའི་སྐོར་ངས་གོང་དུ་ཞུས་ཚུར་བ་ཡིན།

མ་ཤེར་བྱེད་འཐེན་དེ་མ་བསྐྱལ་དང་སྐྱབས་ཡིན་མིན་སྐོར་གསུངས་འདུག། ང་ཚོས་སུ་གཅིག་ལའང་བཅོན་དབང་
བཏང་མེད། ཞེད་རང་ཚོས་མ་འཐེན་པ་ཡིན་ན་འགྲིག་གི་མ་ཟེད་ཅེས་སུ་གཅིག་ལའང་ཞུས་མེད། མ་ཤེར་བདག་པོར་གནས་
སྐྱབས་འབྲེལ་བ་ཤེད་བརྒྱབ་རྒྱུ་ང་ཚོའི་ལས་འགན་ཟེད། གནས་སྐྱབས་འབྲེལ་བ་ཤེད་མ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན། ལོ་གཉིས་གསུམ་
རྗེས་ལ་འབྲེལ་བ་ཤེད་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན། ལྷན་པ་དེ་དུས་གནས་སྐྱབས་ག་ལེ་ཡིན་མིན་ང་ཚོར་ཟེར་མ་སོང་ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ན། འདི་བཀའ་ཤུགས་གི་འགན་བཅོམ་གྱི་མ་ཟེད་སྤྱ། འགན་དེ་འབྲེད་བའི་ཐོག་ནས་འབྲེལ་བ་ཤེད་བརྒྱབ་པའི་གནས་
སྐྱབས་ཆགས་ཡོད་པ་ཟེད། འདམ་ག་དེའང་སོ་སོས་འདམས་བཞག་པ་ཟེད་མ་གཏོགས། སུ་གཅིག་ལའང་བཅོན་བཀའ་

བཏང་བཞག་པ་གང་ཡང་མེན་ཞུ་ཡིན།

བཀུར་འོས་ཤིག་གིས་རང་སྐྱོད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་དང་། ཆེད་ལས་པ་བསྐོ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་
རེད། དེ་ག་རང་རེད། མ་འོངས་པར་ཚགས་ཚུད་པོ་ཞིག་ཡོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

"མིག་ལོང་བ་ལྟ་བུ།" ཟེར་བ་དེར་གོ་བ་ལེན་སྟངས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན། གང་ལྟར་སྐོ་བརྒྱབ་ན་སྐད་ཤུགས་ཆེན་
པོའི་རང་ཟེར་གྱི་ཡོད་གསུངས་པ་དེ་རེད། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་མ་ལྟ་བུའི་གནས་སྟངས་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད་པ་
རེད། ང་ཚོས་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་ལ་མིག་བལྟས་ནས་གྲོས་ཚོགས་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཞུ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས།
དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་མིག་མ་བལྟས་པ་ཡིན་ན། ལྷ་མ་ལུང་ཕྱིན་བཞག་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་དེ་འདྲ་
བྱས་ནས་འགོ་བཞེན་ཡོད་ཞུ་ཞུ་ཡིན།

བཀུར་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཤིག་གིས་སྐོན་མ་སྤྱིད་སྐྱོད་གིས་གཡང་ལ་འཛག་གཉེན་འདུག་ཟེར་སོང་སྟེ། ཡིན་ནའང་།
སྐོན་ཐོའི་ནང་དུ་དེ་འདྲ་རེད་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་སོང་། སྐོན་ཐོ་གཟེགས་ཤེས་དགོས་རེད་མ་གཏོགས། སྐོན་ཐོ་གཟེགས་
མ་ཤེས་པ་ཡིན་ན་དབྱེད་པ་ཉག་ཉག་ཅིག་བྱེད་སྲབ་ཀྱི་མ་རེད། ཐག་གཅོད་ཉག་ཉག་ཅིག་ཡོང་སྲབ་ཀྱི་མ་རེད། སྐོན་ཐོའི་ནང་
དུ་གནས་སྟངས་ཆ་ཚང་ཞིག་གཟེགས་དང་། ཆ་རྒྱུན་ག་རེ་བཞག་འདུག་དེ་དག་ཆ་ཚང་ལ་གཟེགས་པ་ཡིན་ན། ཚོགས་ཚུང་
ནས་རྒྱབ་གཉེར་མ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོང་དགོས་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། སྐོན་ཐོ་ཡོད་པ་མ་རེད།

དེ་ག་ནང་བཞིན་ཐའེ་ཐའེ་དང་། ལོན་ཁོན། ཉི་ཉོང་ནས་མ་ཅ་བ་ལུག་པ་དེ་ཚོ་བོད་མི་སྐྱེར་གྱི་མ་རེད། དོན་གཅོད་
ལས་ཁུངས་ནས་རེད་ཞུ་ཞུ་ཡིན།

དེ་ནས་ (EU) དང་། ཨ་རི་ནས་སྐོར་ས་ལ་ ༧༩ ཞིག་གཡང་འདུག་གསུངས་པ་རེད། འདི་ (EU) དང་འགྲེལ་
བ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། ཨ་རི་ནས་འབྱོར་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་དབྱེད་དེ་རེད།

བཀུར་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཤིག་གིས་བྱ་ལོན་མཚམས་འཛོག་བྱས་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། བྱ་ལོན་མཚམས་
འཛོག་བྱེད་ཤེས་ཞུ་ཡོད་པ་མ་རེད། ད་ལྟ་ཁྲིམས་མ་ལུང་གི་ལས་ཀ་བྱས་ནས་འགོ་བཞེན་པ་རེད། ཁྲིམས་ཐོག་ནས་མ་ཅ་གང་
ཡོད་པ་དེའི་བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ བྱ་ལོན་གཡང་ཚར་བ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་ང་ཚོས་ཁ་ལ་མ་བྱས་ནས་འགོ་བཞེན་ཡོད་པ་
མ་རེད། བྱ་ལོན་དེ་སྤྱི་མ་ལུང་ནས་གཡང་བཞིན་པ་རེད། (RBI) ཡི་ཁྲིམས་ཡོད་པ་གཞིར་བཟུང་འགོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
འདི་སྐོན་པ་བརྒྱབ་བར་དུ་ང་ཚོས་བདག་པོ་རྒྱག་རྒྱ་མིན་ཟེར་ནས་གཞག་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད། ད་ལྟ་བྱ་ལོན་སྤྱི་མ་ལུང་ནས་
གཡང་བཞིན་པ་རེད་མ་གཏོགས་བཀག་ཡོད་མ་རེད་ཞུ་ཞུ་ཡིན།

དབང་ཚད་མེད་པ་དེ་བཀུར་འོས་གསར་པས་བཟོ་བཞག་པ་འདྲ་པོ་གསུངས་སོང་། བཀུར་འོས་གསར་པས་གང་
ཡང་བཟོ་མེད་ཞུ་ཞུ་ཡིན། དུས་ཚོད་དེ་ཚོ་ལ་འདྲ་བཞག་སོགས་བྱོས། དབང་ཚད་དེ་ག་དུས་འདུག་དང་མི་འདུག (CEO
Krishna Rao) ག་དུས་དགོངས་པ་ཞུས་འདུག་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལྷ་ ༦ པའི་ནང་དུ་དགོངས་པ་ཞུས་ཡོད་པ་རེད། དེ་དུས་
བཀུར་འོས་གསར་པ་སྐྱེབས་ཡོད་པ་མ་རེད། འདིའི་སྐྱེད་ནས་རང་དབང་མེད་པར་བཞེན་ནས་དགོངས་པ་ཞུས་པ་རེད་ཅེས་
འཁོད་འདུག་མ་གཏོགས། གཞན་གང་ཡང་འཁོད་མི་འདུག་ཞུ་ཞུ་ཡིན།

ད་ལྟ་གཡང་གཟར་ལ་མེད་པ་མཚོང་གི་འདུག་ཅེས་གསུངས་སོང་། ངས་ད་དུང་ཡང་གཡང་གཟར་ཞིག་སྤྱི་མ་ལུང་
ནས་མཚོང་གི་འདུག་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

མ་ཤེས་བདག་པོས་ཕྱིར་འཐེན་གནང་ཡོད་མེད་སྐོར་ངས་གོང་དུ་ཞུས་པ་ཡིན། དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་དེ་དག་
ཞུ་བཞིན་ཡོད།

ད་ལྟ་མང་ཆེ་བས་འདི་གསུང་བཞིན་འདུག གངས་སྤོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ལྷ་ཁང་བཙུགས་ནས་ལོ་གཅིག་
ལྷག་ཙམ་མ་གཏོགས་ཕྱིན་ཡོད་པ་མ་རེད། བོད་དུ་བཀུར་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཤིག་གིས་ཀྱང་གསུངས་སོང་། ཚོང་ལ་གོགས་རྒྱུན་
གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་འཕྲད་སྲིད་པ་རེད། ད་ལྟ་ནང་ཡམས་རྒྱུན་བས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་པ་རེད། དེ་རིང་ནས་བསྐྱེད་སྤྱི་
ལོ་ ༡༠༡༦ བར་དུ་རྒྱུན་ཚན་གཤེན་འཕྲུལ་ཡོད་ལྷ་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད་སྟེ། གོགས་རྒྱུན་ཅ་བ་ཉིད་ནས་འཕྲད་ཀྱི་མ་རེད་
གསུང་སྐབ་ཀྱི་ཡོད་ན་གནས་རྒྱུ་མ་ཐ་དད་རེད་མ་གཏོགས། གོགས་རྒྱུན་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་འཕྲད་སྲིད་པ་རེད། དུས་
ཚོད་སྐར་སྐར་འདིའི་ནང་དུ་བྱུང་མི་འདུག བྱེད་རང་ཚོས་ལོ་ལྷ་འཕམ་དུག་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ན།
གསུང་བབ་ལ་དཔགས་པའི་ལམ་སྟོན་གསལ་པོ་ཞིག་གནང་ན་མ་གཏོགས། ད་ལྟའི་སྤྱི་གཟུགས་ཀྱི་འགྲོ་སྐྱབས་དེ་ག་རང་
གི་སྐོབ་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ན། ར་ཚོས་འབ་སྲུ་མ་འདུས་པ་གསལ་པོ་ཆགས་བསྐྱད་འདུག་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

བཀུར་འོས་སྤྱི་འཐུས་གཞན་ཞིག་གིས་གཡང་གཟར་ཡོད་པ་རེད་དང་། ལག་བསྟར་སྐབ་མིན་ཀྱི་སྐྱད་ཆ་མང་པོ་
བྱུང་བ་རེད། རྒྱབ་གཉེར་ནང་དུ་འང་འདི་ལྟར་གསུངས་འདུག རྒྱབ་གཉེར་ནང་དུ་ཡོད་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་
གསུངས་པ་རེད། རྒྱབ་གཉེར་ནང་དུ་ཡོད་པ་གཞིར་བཟུང་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བ་ཡིན་ན། དེར་དཔག་པའི་ར་ཚོས་ལས་ཀ་བྱས་
ནས་འགྲོ་རྒྱུ་རེད་ལྷ་བཞིན་ཡོད།

དེ་ནས་དཀའ་ངལ་མང་པོ་འཕྲད་སྲིད་པ་རེད་དེ། གདོང་ལེན་བྱེད་དགོས་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། དཀའ་ངལ་མང་
པོ་འཕྲད་སྲིད་པ་དང་། གདོང་ལེན་བྱ་རྒྱུར་འཛིན་སྐྱོང་གི་རོལ་ནས་ཞེད་སྐྱང་དང་འཚེར་སྐྱང་གང་ཡང་མེད། དངོས་སུ་དཀའ་
ངལ་ལ་གདོང་ལེན་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་བྱུབ་འགྲུས་སོན་ཀྱི་རེད་དམ་མ་རེད་ཟེར་བའི་བསམ་སྒོ་ལྷགས་ཆེན་པོ་ཞིག་དགོས་རེད་
མ་གཏོགས། ལ་སྟོན་མེད་ལ་རྒྱ་མཚོ་དུ་རྒྱུ་ལྟེ་ཆེད་དུ་སྐྱོར་འདུམ་ ༣༠༠ ལྷག་འགྲོ་སོང་བའི་དུས་སྐྱོད་ཆ་བྱུང་
ཡོད་པ་རེད། མ་འོངས་པར་འདི་ལྟ་བུ་ཆགས་པ་ཡིན་ན། དེར་འཛིན་སྐྱོང་གཅིག་ལུས་འགན་འཁུར་སྐབ་པ་ཡོད་མ་རེད་ལྷ་
བཞིན་ཡོད།

བྱུང་སོང་གི་ཁེ་སན་སྐོབ་ལ་ངས་བོད་དུ་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་ཚར་བ་ཡིན། སྐྱོར་བྱེད་པ་ ༩༠ ཟེར་བ་དེ་ཁེ་སན་མ་
རེད། དེ་ཚོ་མ་ཅ་འཇུགས་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་སྤྲོ་བས་པ་རེད། བོད་འོག་གཉིས་ཀ་བསྐྱོམས་པའི་གནས་སྐྱབས་རེད།

འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་དེའང་འཕོ་འགྲུར་བྱེད་དུས་ལས་སྐོ་པོ་མི་འདུག དཔལ་བརྒྱབ་རྒྱ་ལ་
སོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་སྐྱོད་དགོས་ཀྱི་འདུག ཐེངས་གཅིག་གཉིས་ཤིག་མ་འགྲིགས་ནས། ཐེངས་འགའ་ཤས་ཤིག་དཔལ་
བརྒྱབ་པ་ཡིན། འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་བརྗེ་པོ་བརྒྱབ་རྒྱུ་ལའང་། དེ་རིང་འཇུར་བ་དང་སང་ཉིན་བརྗེ་པོ་བརྒྱབ་རྒྱུ་དེ་འདྲ་
མི་འདུག དེའང་བཀའ་ཤེས་གསར་ཉིད་བརྗེ་པོ་རྒྱག་པའི་དུས་སུ་འཁེལ་བ་ཡིན་ན། ལོ་ ༥ ཡི་དུས་ལུན་ནང་ལ་དཀའ་ངལ་
འཕྲད་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད་མ་གཏོགས། གཞན་པ་བརྗེ་པོ་བརྒྱབ་རྒྱུར་དུས་ཚོད་གང་ལ་གང་འཚམ་ཞིག་འགོར་ཀྱི་འདུག

དེ་ནས་ལྟ་ལ་རྒྱ་འཕྲུང་ཟེར་བ་དང་། ལྷ་རྒྱུགས་བརྒྱབ་པ་མེད་པ་དེ་སྟོན་མའང་གསུངས་སོང་། དེ་རིང་ཡང་བསྐྱར་
གསུངས་སོང་། ལྟ་ལ་རྒྱ་འཕྲུང་དུ་འཕྲིད་པ་ཡིན་ན། ལྷ་གཙང་མ་ཡོད་ན་ལྟས་འཕྲུང་གི་རེད་སྟེ། ལྷ་བཙོག་པ་ཡིན་ན་འཕྲུང་རྒྱུ་
ལག་པོ་ཆགས་ཀྱི་རེད་སྟེ།

དེར་སྐྱ་མ་སྐྱུད་རེ་བ་ཡོད་པ་གསུང་གནང་གི་འདུག མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་སྐབས་སུ་བཀུར་འོས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་པ་
སྐྱས་ག་རེར་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བ་ཡིན་ནའང་། དེ་ག་རང་བྱ་རྒྱུ་མ་གཏོགས། བཀའ་ཤེས་གིས་མཐེགས་བསྐྱབས་བྱས་ཏེ། འདི་
ཡོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཅ་བ་ཉིད་ནས་བྱེད་ཀྱི་མིན། སྐོས་ཚོགས་ཀྱིས་བཀའ་འགྲུང་བ་ཡིན་ནའང་བྱེད་ཀྱི་མིན་ཟེར་རྒྱུའི་
འདོད་པ་མེད། སྐོས་ཚོགས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་གནང་བར་ལག་ལེན་འཁེལ་རྒྱུའི་འབད་བརྩོན་བྱས་རྗེས། དེ་ནས་ཡོང་གི་མི་

འདུག་ན་མོས་ཚོགས་ལ་སྣེ་སོང་ཞུས་ན་མ་གཏོགས་འགྲིག་གི་མ་ཤེད་སྟེ། དེ་འདྲ་ཞིག་ལྷན་སྐྱེས་ཅིང་ཡོད།

འགྲོ་སོང་ཚེན་པོ་སྤྱི་ཙམ་པ་དེ་དུས་གཅིག་ལ་ཤེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། དུས་གཅིག་ལ་ཡིན་ནའང་ཤེད། ལྷན་སྐྱེས་ ཡིན་ནའང་ཤེད། ཚོང་ཞིག་གི་ནང་དུ་མ་ཅ་བ་ལྷན་ཚར་ན་འགྲོ་སོང་ཤེད་སྟེ། རྒྱ་རྒྱུ་འབྲུམ་ ༡༦༠ (Dalberg) ལ་སྤྲད་ཡོད་པ་ ཤེད། རྒྱ་རྒྱུ་འབྲུམ་ ༥༠ ལྷན་སྐྱེས་ (MIS) བཟོ་རྒྱུར་སྤྲད་ཡོད་པ་ཤེད། ཤེད་སྤྱོད་རྒྱ་ལེགས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཤེད། དེ་ཚོ་ཚང་ མ་ཚུད་ཐོས་མིན་ན་ཚུད་ཐོས་མ་ཤེད་གསུང་རྟོགས། དུས་གཅིག་ལ་ཡིན་དང་མིན་གྱི་འདྲ་པར་མ་ཤེད། དུས་གཅིག་ཡིན་ ནའང་འགྲོ་སོང་ཤེད། དུས་ལྷན་དུ་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་འགྲོ་སོང་ཤེད། རོན་དག་གང་ཤེད་ཅེ་ན། མ་ཅ་དེ་ཅམ་ལ་འགྲོ་སོང་ འདི་ཅམ་བཏང་བ་ཡིན་ན། རྒྱུ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཚོང་རྒྱུ་མཁའ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཉག་ཉག་སྤོད་ཀྱི་ཤེད་དམ་ཟེར་རྒྱུ་འདི་ཤེད།

(PPP) རྒྱུ་རྒྱུ་ལོང་དུ་ཞུས་ཐེན་པ་ཡིན། ད་ལྟོ་འདྲི་སྤྱི་ལྷན་གཉེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ཐོག་ནས་ (Public Private Partnership) འགྲོ་བཞེན་པ་ཤེད།

བཀའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཤིག་གིས་འགན་འཁུར་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མཆན་མེད་པར་སྐོ་བརྒྱབ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསལ་ བསྐྱབས་བྱས་འདུག་ཅེས་གསུངས་སོང་། རྒྱུ་བརྒྱབ་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར་ནས་གསལ་བསྐྱབས་གང་ཡང་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཤེད། མ་ ཤེད་བདག་པོ་མཉམ་དུ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་གཉེས་ཚོགས་པ་ཤེད། འདི་ལྟོ་གནས་སྟངས་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་པ་ཡིན། ཚོགས་ ཚུང་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་པས་ཀྱང་མ་ཤེད་བདག་པོ་མཉམ་དུ་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་པའི་སྤྱི་འཐུས་དང་། བརྒྱན་ཆ་ཚང་གཟིགས་ ཡོད་ཀྱི་ཤེད་བསམ་གྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་ད་ལྟོ་གནས་སྟངས་གང་འདྲ་ཡིན་པ་དང་། མ་འོངས་པར་འདི་འདྲ་ཞིག་མཚོང་ གི་འདུག་ཅེས་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་ཡོད་པ་ཤེད། དེ་ནས་སོ་སོས་ཐག་གཅོད་རྒྱུ་ཤེད་མ་གཏོགས། སྤྱི་གཅིག་ལའང་བཅའ་ བཀའ་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་མ་ཤེད་ལྷན་ཚོགས་ཡོད།

འགན་འཁུར་ལྷན་ཚོགས་ནས་བཀའ་འཁུར་ལྷན་དགོས་ཤེད་ཟེར་བ་དེ་ཤེད། དེར་འདྲི་བ་མང་པོ་ཞིག་སླེབ་ཀྱི་ཡོད་པ་ ཤེད། མ་འོངས་པར་འཛིན་སྐྱོང་གི་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ལའང་འདྲི་བ་ཉ་ཅང་མང་པོ་བསླེབ་ཀྱི་ཤེད། འགན་འཁུར་ལྷན་ཚོགས་ རང་མེད་པར་ཐག་གཅོད་གང་འདྲ་གནང་བ་ཤེད། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ལ་འགན་ཡོད་པ་ཤེད་དམ་མ་ཤེད་ཟེར་བའི་འདྲི་བ་ དེ་སླེབ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ཤེད། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་ཚོན་འགན་འཁུར་ལྷན་ཚོགས་ནང་ལ་མེད་ནའང་། རྒྱ་བས་དེ་དུས་ལས་དོན་ ཞིག་འགྲིག་གི་མེད་པ་དེར་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་ཚོན་གྱིས་བལྟས་མེད་པ་ཡིན་ན། ཡང་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་ཚོན་གྱིས་ལྷ་མི་ འདུག་ཟེར་ནས་བཀའ་བཀྲོལ་རག་གི་ཤེད་སྟེ། བྱས་ཅང་སྤྱོད་ཚང་མ་ནས་དགོངས་པ་བཞེས་རྒྱུ་གནད་འགག་ཤེད་མ་ གཏོགས། རྒྱུ་བརྒྱབ་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར་ནས་གསལ་བསྐྱབས་བྱས་བཞག་པ་གང་ཡང་མེད།

ད་ལྟོ་བྱས་བཞག་པ་དེ་རྒྱུ་རལ་ཐོག་ལ་འགྲུང་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོང་། རྒྱུ་རལ་ཐོག་ལ་འགྲུང་དུས་ འགྲུང་གི་ཤེད་ཅེ་ན། དེས་སུ་ཞེ་བཟང་སྟོན་རྒྱུ་ཡོད་ན་འགྲུང་གི་ཤེད་མ་གཏོགས། ད་ལྟོ་གང་ཡང་ཉ་གོ་ཡི་མེད་པ་ཞིག་ལ་ རྒྱུ་རལ་ཐོག་ལ་སྤྱོད་པའདྲུག་ཅེས་གང་འདྲ་ཟེར་སྟེ་ཐུབ་ཀྱི་ཤེད། འདི་ཟེར་ཤེས་ཀྱི་མ་ཤེད།

དེ་ནས་བཀའ་འགྲུབ་གིས་སྤྲོད་མ་གནང་བ་དང་། སྤྲོད་མ་འགན་མ་བཞེས་པ། མང་ཚོགས་མདུན་དུ་བཀའ་ འགྲུབ་གིས་ལས་ཀ་གང་ཡང་བྱེད་ཀྱི་མེད་པའི་བཟོ་འདྲུ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་སོང་། བཀའ་འགྲུབ་གིས་ལས་ཀ་གཞེ་བྱས་པ་ ཡིན་ནའང་། དེར་ཚབ་སྤིང་གི་རྒྱུ་བསྐྱོངས་ཡོད་པ། བཀའ་འགྲུབ་གིས་དོ་སྣང་མ་བྱས་པ། བཀའ་འགྲུབ་གིས་ཉམས་ཞིབ་མ་ བྱས་པ་ཞེས་གསུངས་སོང་། བཀའ་འགྲུབ་གིས་ཉམས་ཞིབ་མ་བྱས་པ་དང་། འགན་མ་འཁུར་བ་དེ་འདྲ་ཅ་བ་ཉིད་ནས་མིན་ལྷན་ བཞེན་ཡོད། ལས་ཀ་བྱས་ནས་གཅིག་གཅིག་དང་གཉེས་གཉེས་སྣེ་སོང་ཞུས་ལྷན་སྐྱེས་སྟངས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཤེད། དེ་ མ་གཏོགས་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་མེད་ན་སྣེ་སོང་ཞུས་ལྷན་སྐྱེས་སྟངས་ཤིག་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་ཤེད་སྟེ།

ལས་བྱེད་ ༤༡^འ དགོངས་པ་ལྷན་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་དེར་འགྲེལ་བཤད་ལྷན་ཚབ་བཞུགས་པ་ལོན། བསྐྱར་ལྷན་མི་དགོས་པ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ཚོ་སློབ་མི་གྱི་གནས་ཚུལ་རེད། འབོད་བསྐྱེད་ལྷན་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་བྱེད་དགོས་པ་ཆ་ཚང་ལ་བྱས་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། ང་ཚོས་སྤང་མེད་དུ་བཞག་མེད་ལྷན་བཞུགས་ཡོད།

ཆེད་ལས་གྱི་བོད་རིགས་ན་གཞོན་ཚོར་སོགས་དང་། ཐོབ་ཐང་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། འདི་དངོས་གནས་རེད། ཆེད་ལས་གྱི་བོད་རིགས་ན་གཞོན་མང་པོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་ལ་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་ཐུབ་པར་མི་ཚང་ལྡན་ཞིག་རག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཉམས་སྲོང་ཉག་ཉག་ཡོད་མཁན་ཞིག་རག་གི་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་བཀའ་ཤག་སྐབས་གོང་མས་ (CEO) རྒྱ་གར་བ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། བོད་པ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པ་མ་རེད། འདི་འདྲའི་གནས་སྟངས་རེད།

(SARD) བོད་ཡོད་པ་དེ་ངས་གོང་དུ་ལྷན་ཟེན་བཞུགས་པ་ཡིན།

བཀའ་ཤེས་སྤྱི་འཇུག་ཤིག་གིས་ཞིབ་ཚགས་པོའི་སློབ་མི་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། བཀའ་ཤག་ལ་རྒྱ་ཆ་ཚང་མ་ཡོད་པ་རེད་དེ་བྱེད་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་སོང་། ཞིབ་འཇུག་ཞིབ་ཚགས་པོ་བྱས་ཡོད་ལྷན་ཡིན། གྲོས་ཚོགས་ལ་འདུག་ཀྱི་ ༡༣ གྱི་ལན་བཏང་ཡོད། དག་ཐོག་ནས་ཀྱང་ལན་ཆ་ཚང་བརྒྱབ་ཡོད། དེ་ཚོའི་ནང་དུ་མ་ཚུད་པ་ཞིག་སྤྲོད་ཐོ་འདིའི་ནང་དུ་སློབ་རྒྱུ་ཡོད་ན། དེ་ནས་བྱེད་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ན་སྐད་ཆ་ཞིག་རེད། དེ་མ་གཏོགས་སྤྲོད་ཐོའི་ནང་དུ་འཁོད་པ་ཆ་ཚང་གི་ཐོག་ལ་བཀའ་ཤག་གིས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཡོད་མ་གཏོགས། ཞིབ་འཇུག་མ་བྱས་པར་ཆོད་དཔག་བྱས་ནས་བཤད་བཞག་པ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་ཆགས་ཀྱི་མེད།

ལན་གསལ་པོ་བརྒྱབ་པའི་རེ་བ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོང་། ལན་གང་སྐབས་ཅི་སྐབས་གསལ་པོ་བརྒྱབ་རྒྱུའི་འབད་བཞུགས་ལྷན་བཞུགས་ཡོད། ཞིབ་འཇུག་ཚད་ལྡན་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའང་གསུངས་སོང་། ཞིབ་འཇུག་ཀྱང་ཚད་ལྡན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མང་ཚོགས་ལ་དེ་ག་རང་ལབ་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོས་ཀྱང་དེ་ག་རང་བྱེད་བཞུགས་ཡོད་ལྷན་ཡིན།

འགན་འཛིན་སྤྲོད་ཚོགས་ནས་ཚོག་མཚན་མ་ལྷན་པ་དང་། གྲིམས་གཏུགས་བྱས་པ་ཡིན་ན་གསུངས་པ་དེར་ངས་གོང་དུ་ལྷན་ཟེན་བཞུགས་པ་ཡིན།

རང་དབང་མེད་པ་ཟེར་བ་དེའང་ལྷན་ཟེན་བཞུགས་པ་ཡིན།

འདི་བཀའ་ཤག་གཅིག་དེ་སྐོར་ (Crore) ༩༥ སྒོར་རེད། འདི་ཡང་ག་ཚོད་སྤྱི་སྐབས་ཀྱི་ཡོད་དང་མེད། མཁས་པས་ག་རེ་བྲིས་བཞག་པ་དེ་ཚོའང་ལྷན་ཟེན་བཞུགས་པ་ཡིན། མཁས་པས་ལམ་སྟོན་གནང་བཞག་པ་ནང་བཞུགས་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ན། དེར་དཔག་པའི་ལམ་སྟོན་གནང་རོགས་གཞོངས་ལྷན་ཡིན།

འབད་བཞུགས་ཡོད་དམ་མེད། ཐབས་ཤེས་གཏོང་དགོས་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། འབད་བཞུགས་ནས་འདིར་ལྷན་བཞུགས་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། གཞན་པ་ལྷན་བཞུགས་རྣམས་ཤིག་ཡོད་པ་མ་རེད།

དེ་ནས་སྤྱོད་སྤོང་ཞེས་ཆ་སྐོར་ལ་རེད། འདི་བྱས་བཞག་པ་དེ་ཚོར་ཉེན་ཁ་གསལ་པོ་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་སོང་། ཉེན་ཁ་གསལ་པོ་མེད་པ་གང་འདྲ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། འདིའི་ནང་དུ་གལ་སྲིད་མ་འོངས་པར་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན་ན། དེ་དང་དེ་སྐབས་དགོས་ཀྱི་རེད་གདལ། འདི་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་འདི་སྐབས་ཀྱི་མ་རེད་གདལ་ཞེས་ཁོ་རང་གིས་གསལ་པོ་ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་སྟོན་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཚོང་ལ་ཉེན་ཁ་མེད་པ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་རེད། རྒྱེད་ཀྱི་ཚོང་ཡིན་ན་དོ་སྤོང་སྟོན་ཀྱི་རེད། དུས་ཚོད་འཕར་མ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་གཏོང་གི་རེད། སྤྱི་པའི་ལས་ཀར་ག་ཚོད་ཅིག་

བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དང་མེད། རྒྱུ་མ་དབུ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཚོང་ལས་སྡེ་ཚོན་གྱི་གནས་སྐྱབས་གང་འདྲ་ཆགས་ཡོད་མེད་
ཚང་མས་མཐུན་གསལ་ལེད། འདི་ངས་བསྐྱར་ལྡན་ཞུ་དགོས་མི་འདུག་སྟེ།

འདི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཚོགས་པ་མ་དེད། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་འགོག་རྒྱུ་བཟོ་རྒྱུ་མེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། ངས་
འདི་ལྟར་དུ་ཆབ་སྲིད་སྤྱི་ཚུལ་ཡང་མེད། དེས་ཡོད་གནས་སྐྱབས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ནས་ཞུ་བཞིན་ཡོད་མ་གཏོགས།
བཀའ་འགན་གིས་ག་དེ་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་ཆ་ཚང་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱ་བ་ལྡོངས་ཡོད་པའི་བསམ་སློབ་འབྲེལ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན། དེ་
ནས་བཀའ་འགན་གིས་ལས་ཀ་གསར་བ་བྱེད་དགོས་མི་འདུག་ག ད་ལྟ་གང་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་ག་རང་བྱས་ནས་བསྐྱེད་རྒྱུ་མ་
གཏོགས། ལས་ཀ་གསར་བ་གང་འདྲ་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་། དེར་ཆབ་སྲིད་ཡོད་པའི་བཟོ་འདྲ་བལྟས་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
ན། འདི་ཉག་ཉག་ཅིག་སྤོང་གི་མི་འདུག།

དེ་ནས་སྒྲོར་ (Crore) ༩,༠༠༠ ལྷག་གི་མ་ཚ་གསུངས་སོང་། སྒྲོར་ (Crore) ༩,༠༠༠ འདི་གང་འདྲ་ཡིན་ན།
གང་ལྟར་སྒྲོར་ས་ཡ་ ༩༠༠ ཡོད་ན་ (Small Finance Bank) ཞིག་ཆགས་སུ་བ་ཀྱི་ཡོད་པ་དེད། འདི་ (Dalberg) ལྷན་
ཐོའི་ནང་དུ་བཤད་པ་དེ་དེད།

བཀའ་འོས་སྤྱི་འབྲུས་ཤིག་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལ་དུ་མཚམས་འདོག་བྱེད་སྐབས་པའི་གནས་སྐྱབས་མི་འདུག་སྤྱི་
ཚོགས་རང་ཁ་རང་གསོ་དེད། ལས་གཞི་རྒྱ་ཚུན་པོར་རོགས་སྐྱོར་བྱ་རྒྱུ་ཅེས་གསུངས་སོང་། ད་ལྟ་ལས་གཞི་རྒྱ་ཚུན་པོར་
རོགས་སྐྱོར་བྱ་རྒྱུ་ལོ་མ་ཚུ་ཡོད་པ་མ་དེད། མ་འོངས་པར་ཚུན་པོ་ཞི་བྱེད་ཅིག་ཆགས་ན་མ་གཏོགས། ད་ལྟ་སྒྲོར་ (Crore) ༢་
༥ ཚམ་མ་གཏོགས་ཡོད་པ་མ་དེད། འདིས་ལས་གཞི་རྒྱ་ཚུན་པོ་གཚོད་ཚམ་ལ་རོགས་པ་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་དེད། མང་ཤོས་དེ་
སྒྲོར་འབུམ་ ༥༠ མ་གཏོགས་རོགས་པ་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་དེད། མ་འོངས་པར་ཚུན་པོ་ཞི་བྱེད་ཅིག་ཆགས་པ་ཡིན་ན་གནས་
ཚུལ་ཁག་ཁག་དེད།

ལྷ་བ་ ༡༥ ལ་དུ་བྱུང་འབྲས་ཚུན་པོ་ཐོན་ཡོད་པ་དེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། བྱུང་འབྲས་ཚུན་པོ་གཚོད་ཐོན་ཡོད་
མེད། གང་ལྟར་ཐོག་མ་འགོ་འཇུགས་དུས་སུ་ཚོང་བ་ཁག་ཅིག་ལ་བྱ་ལོན་གཡར་བ་དེད། དེ་ནས་ཚོང་གི་སྡེ་ཚོན་ཁག་ལ་
གཡར། དེ་ནས་བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ སྤྱད་པ་དེས་མ་འདང་བ་ཡིན་ན། སུད་ཚོང་བར་འདི་ནས་གཡར་གྱི་ཡོད་པ་དེད་མ་གཏོགས།
གཞན་ཚང་མ་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅན་གསུངས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེད། གངས་ལྡོངས་དབུ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གཅིག་
ལུང་ཁེ་བཟང་དང་། བྱུང་འབྲས་ཚུན་པོ་དེ་འདྲ་ཐོན་པ་གང་ཡང་བྱུང་ཡོད་པ་མ་དེད། བྱུང་འབྲས་ཚུན་པོ་ཐོན་ཡོད་ན་ལག་
བསྐྱར་བྱ་རྒྱུ་ལོ་གཅིག་དང་བྱེད་ཀ་མ་གཏོགས་རྒྱ་མི་འདུག་གསུང་དགོས་མི་འདུག་ག ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལ་དུ་བར་ལོ་
༩ ལྷག་ཚམ་ཕྱིན་ཡོད་པ་དེད། ལོ་ ༩ ཡི་ནང་ལ་ཁེ་བཟང་འདི་ཚམ་བྱུང་འདུག་ཟེར་ནས་སྒྲོན་རྒྱ་དགོས་ཀྱི་དེད་སྟེ། བྱུང་
འབྲས་ཚུན་པོ་དེ་འདྲ་ཐོན་པ་འདྲ་གང་ཡང་བྱུང་ཡོད་པ་མ་དེད།

དེ་ནས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསུང་བསྐྱེད་པ་གཅིག་དེ། (NBFC) ལག་འབྲེལ་འདི་རྒྱ་ཡོད་པ་སོང་ཅང་། འདི་དོར་
ན་ཉག་ཉག་བསྐྱེད་གྱི་མ་དེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། ལག་འབྲེལ་ལག་པོ་ཡོད་པ་གཅིག་སུས་ག་དེ་པན་གྱི་དེད། ཚོང་ཡག་པོ་
དགོས་དེད། ཚོང་ཡག་པོ་ཡོད་ན་ལག་འབྲེལ་དེ་ལའང་རིན་ཐང་ཡོད་པ་དེད། ཚོང་ཡག་པོ་མེད་ན་ལག་འབྲེལ་ལ་རིན་ཐང་
ཡོད་པ་མ་དེད། ལག་འབྲེལ་རྒྱ་ཚུན་པོ་དེ་ཟེར་ནས་མཚོད་ཁང་ལ་བཤམ་རྒྱུ་མ་དེད་སྟེ། ལག་འབྲེལ་ཡོད་པ་དེ་བེད་སྤྱོད་
ཚད་ལྡན་ཞིག་གཏོང་སྐབས་པ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེད།

རྒྱ་གར་ནང་དུ་ང་ཚོའི་ (NBFC) གཅིག་སུ་མ་དེད། རྒྱ་གར་ནང་དུ་ (NBFC) ཁྱི་སྤྲེལ་འགའ་ཤིག་ཡོད་པ་
དེད། དེ་ཚོ་ཚང་མར་འགྲན་བསྐྱེད་བྱེད་སྐབས་དགོས་པའི་གནས་སྐྱབས་ཡོད་པ་དེད། གཞན་པས་ཞུས་པ་ཡིན་ནའང་དེ་ཚོ་

བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མ་འོངས་པར་དེ་ལྟར་སློབ་རྒྱུ་ལོ་ཐོག་ལ་དཀའ་ངལ་དེ་འདྲ་གསུངས་སོང། ད་ལྟ་འདི་ལས་ལས་གསལ་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད། སྤྱི་རྒྱལ་ནས་མ་ཅུ་འཇུག་མཁའ་ཚོས་ (Dollar) དང་ (Euro) རན་དུ་འཇུག་གི་ཡོད་པ་རེད། མ་འོངས་པར་ང་ཚོས་དེ་ལྟར་པར་སློབ་དུས་ཉིན་སློབ་ནང་དུ་སློབ་རྒྱུ་རེད་དམ། (Dollar) རན་དུ་སློབ་རྒྱུ་རེད་དམ། (Euro) སློབ་རྒྱུ་རེད་དམ། (Euro) དང་ (Dollar) རན་དུ་སློབ་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་ལོ་ཚར་ (Euro) དང་ (Dollar) ཡི་འཇུག་པར་ལ་འཕར་ཆག་ཞེ་དྲག་ཅིག་འགོ་ཡི་འདུག་རྒྱ་གར་གྱི་དེ་ལྟར་ཉུང་དུ་འགོ་དུས། ང་ཚོས་མང་པ་སློབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ལ་སེང་ (Dollar) རེ་རེར་ཉིན་སློབ་ ༥ དེ། ད་ལྟ་ཉིན་སློབ་ ༡༠ མན་ཅམ་ཆགས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་རེད། འདིའི་གནས་སྐབས་ཀྱང་གསལ་པོ་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། མ་འོངས་པར་འདི་འདྲའི་ཐོག་ནས་སྟོག་གཤོད་མཁའ་ཡོང་མི་སྲིད་པ་མ་རེད། ད་ལྟ་ཞལ་ནས་གསུང་གི་འདུག་མ་ཅུ་བཅུག་པ་དེ་ཁེ་བཟང་བཟོ་རྒྱུ་ལོ་ཚར་དུ་མིན་ཞེས་གསུང་གི་འདུག་རྒྱུ་མ་ཚོས་ཁོ་ཚོའི་བཀའ་ཕྱོང་ཕོལ་དེ་གསལ་པོ་ཡོད་ན། དེ་ག་རང་ལུས་ཡོད། ཁེ་བཟང་བཟོ་རྒྱུ་ལོ་ཚར་དུ་མིན་ན། ཚོང་ལས་ཤིག་གི་ནང་ལ་མ་ཅུ་ག་རེ་བྱས་ནས་འཇུག་དགོས་རེད། རན་སྲིད་ལས་ཁུངས་ལ་བཏང་ནའང་འགྲིག་གི་རེད། ག་རེ་བྱས་ནའང་འགྲིག་གི་རེད། སྤྱི་ལོ་མེད་པའི་བུ་ལོན་ནས་སློབ་རྒྱུ་གནད་དུ་བཞག་ན་འགྲིག་གི་རེད། འདི་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་དེ་ལྟར་ཁང་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འཇོག་དགོས་མ་རེད་ལུས་པ་ཡིན། ཁེ་བཟང་ལ་ལྟ་ཡི་མེད་པ་ཡིན་ནའང་། གསལ་སྲིད་གྲོང་གུང་གི་གནས་སྐབས་ལ་སྲིན་པ་ཡིན་ན། མ་ཅུ་དེ་འདྲའི་མེད་པ་ཆགས་རྒྱུ་རེད། དེ་འདྲའི་ལས་ལེན་སྐབས་དགོས་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། དེ་དུས་ "ང་ཚོས་དམིགས་ལུས་ཞེ་དྲག་ཅིག་བསྐྱེད་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་རྒྱུ་མེད་པ་ཆགས་སོང།" ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ན། དེ་རང་ཚོས་འགན་འཁུར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་དུས། དེ་ཚོ་ཚང་མར་བསམ་སློབ་གཏོང་དགོས་ཆགས་ཀྱི་འདུག་ལུ་རྒྱ་ཡིན།

བཀའ་འོས་སྤྱི་འཇུག་ཤིག་གིས་དཔལ་འབྱོར་རིག་པའི་ཁྱད་ལས་པ་དང་། དེ་འདྲའི་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་སོང། ཁྱད་ལས་པས་གསུངས་པ་དེ་དག་ཆ་ཚང་བཞེན་པ་ཡིན་པ་དང་། བཀའ་འགན་གིས་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་པ་དེ་ཚོ་ཉག་ཉག་བསྐྱེད་མེད་པ། པས་བུ་ལ་ (Taxi) ཉོས་ནས། སྐྱོ་འཁོར་གཏོང་རྒྱུ་ལོ་ཚར་དུ་སློབ་པ་དང་། བུས་ (Taxi Parked) བུས་ནས་བཞག་ཡོད་པའི་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། གང་ལྟར་ (Parked) བུས་ནས་བཞག་ཡོད་ན་མེད་ན། དེ་ལྟར་དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཁང་ནང་ལ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟར་ཁང་གི་སྤྱི་གཞི་གཞི་བཞེད་བཟུང་དེ་ལྟར་དེ་འདྲའི་གཡམ་བཞེན་པ་རེད་མ་གཏོགས། མོ་འ་གཅིག་གྱང་མ་གཏོང་བར་པ་གིར་བཞག་ཡོད་པ་མ་རེད། མོ་འར་ཅུ་བརྒྱབ་ནས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ལྟར་གཡམ་བཞེན་པ་རེད། དེ་ལྟར་མ་གཡམ་ནས་བཞག་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་སྲོལ་སྤྱོད་དང་། དེ་ལྟར་ཁང་གི་ལས་དོན་བྱེད་སྲོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་དེ་ལྟར་མ་གཡམ་ན་འགྲིག་གི་མེད་དུས། (Parking) བུས་ནས་བཞག་ཡོད་པ་མ་རེད། སློ་བརྒྱབ་ནས་བཞག་མེད། ཁེ་བཟང་ཡོང་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་ཆེད་དུ་མངགས་ནས་བཟོས་མེད་ལུ་རྒྱ་ཡིན།

རི་རྒྱུད་དང་གཞན་པར་ག་རེ་པན་དང་མི་པན་ཟེར་བ་དེ། སྤྱི་གཞི་འཛིན་དུ་རི་རྒྱུད་དང་། ཐང་གི་དབྱེ་བ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། སྤྱི་ལོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་གཡམ་དགོས་པའི་གནས་སྐབས་ཤིག་རེད།

དེ་འདྲའི་ཞིག་ལུས་པའི་ཐོག་ནས་བསྐྱོམས་བརྒྱབ་རྒྱུ་ད། དེས་ཆ་ཤས་ལེན་མཁའ་བཀའ་འོས་སྤྱི་འཇུག་གྲངས་ ༡༠ ལས་བྱུང་མ་སོང། བཀའ་འོས་སྤྱི་འཇུག་གྲངས་ ༡༠ རན་དགོངས་ཚུ་ལ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་སོང། འདིར་ཐག་གཅོད་ཅིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཐག་གཅོད་དེ་འདྲའི་ལག་ལོ་ཞིག་དང་ཚོད་ལྡན་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་འགོ་བཙུག་པ་ཞིན་སྤྱི་མ་སྐྱེད་པ་བསྐྱེད་ན་ང་ཚོར་དཀའ་ངལ་ལུ་མ་སྐྱེད་ནས་འཕྲད་རྒྱུ་མ་གཏོགས། དཀའ་ངལ་སེལ་རྒྱུ་ལོ་ཐོག་ལས་ལ་ཅུ་བཞེད་ནས་སློབ་སྐབས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་གྲོས་ཚོགས་ལ་གསོལ་འདེབས་ལུ་རྒྱ་ག་རེ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡང་ན། དེ་རིང་ནས་བཟུང་

སྟོན་འགྲུབ་ཀྱི་འགོ་བཅུགས་ཤིག་ ཅེས་ལོ་ ༢༠༢༥...༢༠༢༦ བར་དུ་སྟོན་འགྲུབ་ཚར་བ་ཀྱིས་ཤིག་ འདིའི་ལམ་སྟོན་ཞིག་
དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡང་ན། ལྷ་མ་མཉམ་ནས་ལས་ཀ་ཀྱིས་ཤིག་ རྒྱུ་རྒྱུ་གི་ཡོད་ནའང་རེད། ཁེ་བཟང་རག་གི་ཡོད་ནའང་
རེད། རླེང་རང་ཚོས་ཉུང་ཟག་འབད་ཟག་བྱེས་ཤིག་ ང་ཚོས་འབད་བཅོམ་ཞིག་བྱ་ཆུ་ཡིན། དེའི་སྐབས་སུ་ལག་བསྟར་བྱ་ཆུ་ར་ལོ་
གཅིག་དང་བྱེད་ཀ་མ་གཏོགས་བྱུང་མི་འདུག་ དེ་འབྲེལ་ཞིག་གསུངས་པ་ཡིན་ན། དེ་ནས་འཛིན་སྐྱོང་གི་སྐྱིལ་འཇུགས་ཆ་ཚང་
ཞིག་རང་སྐྱོང་གྲེ་ཚོན་བཟོ་དགོས་པ་དང་། ཤོགས་དང་ཁེ་བཟ། ལས་བྱེད་ཚང་མ་འདིའི་འོག་ལ་བཟོས་ནས། དེ་ག་ནང་བཞུག་
འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་སྐོམ་གཞི་དེ་གང་འབྲེལ་ཞིག་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མེད། མ་ཅུ་ལ་དཔག་པའི་འགན་འཛིན་ལྟན་
ཚོགས་སུ་ཚོགས་མི་སྐོབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མ་ཅུ་འཇུགས་མཁན་ཁོངས་ནས་བསྐོབ་ཀྱི་ཡོད་ནའང་འབྲེལ་འདུག་ བོད་
མིའི་སྐྱིལ་འཇུགས་ཀྱི་སྐྱོམ་བསྐོབ་ཀྱི་ཡོད་ནའང་འབྲེལ་འདུག་ འདིའི་འགོ་ལྷགས་འགོ་སྐྱེས་ཆ་ཚང་ཞིག་བཟོ་བྱས་པ་ཡིན་
ན། མ་འོངས་པར་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་དེའང་གཅང་མ་ཞིག་དང་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོད་གི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག་ དེ་མ་གཏོགས་
ད་ལྟ་ནང་བཞུག་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་འོག་ལ་ཡིན་པའི་བཟོ་འབྲེལ་ལོ་ ཚོང་གི་སྡེ་ཚོན་ཡིན་པའི་བཟོ་འབྲེལ་ལོ་ དཔལ་འབྱོར་
བཀའ་སློན་དང་། ལྷ་མ་ཚུམ་པ་སུ་མ་མཉམ་ནས་འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ནང་དུ་སྟོན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་
བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། ད་ལྟ་ནང་བཞུག་སུ་མ་མཉམ་ནས་འགོ་རྒྱ་མ་གཏོགས། གཅང་མ་ཆགས་ཀྱི་འཇུག་ལ་ཞིག་ཅུ་བ་ཉིད་
ནས་རེད་མི་འདུག་ ད་ལྟ་མོ་འགོད་མཁན་བྱུང་མེད་དུས། པལ་ཆེར་འདིའི་སྐྱེད་ལ་བཟོ་སྐྱོང་གནང་མཁན་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད།
གལ་སྲིད་ནི་བ་ལེབས་པ་ཡིན་ནའང་། དམིགས་སུ་བཀའ་ནས་ལན་རྒྱག་མི་དགོས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། ཞིབ་ཅིང་སྤྲོད་པའི་ཞིག་དེ་
སྟོན་ཀྱི་ལོ་སྐོམ་ཚོགས་ནང་ལའང་ལྷན་བཞག་ཡོད། དེ་རིང་ཡང་ལྷན་བཞག་ཡོད་ལུ་རྒྱ་ཆུ་ཡིན། ལུགས་ཟླ་ཚེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འབྲུས་མཁན་པོ་ཀུན་གྱི་དོན་གྱུ་བ་བསོད་ནམས་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

སྤྱི་འབྲུས་མཁན་པོ་ཀུན་གྱི་དོན་གྱུ་བ་བསོད་ནམས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ ངས་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་དེ་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོང་མཚོག་གི་བཀའ་ལན་ལ་འགྲོལ་ཉེ་ལུ་
བཞུག་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་བཀའ་ལན་ཆ་ཚང་ལ་དོགས་པ་མང་པོ་སྐྱེབས་ཀྱི་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང་། གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་དང་
གནད་འགག་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ལུ་བཞུག་ཡོད། ཚོག་དེ་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོང་ངམ་དཔལ་ལྷན་པོ་རྒྱུ་ལ་གཅིག་ཕྱོགས་ཀྱིས་
ངེས་པར་དུ་སྤྱིར་འཐེན་དགོས་ཀྱི་འདུག་ལུ་རྒྱ་ཆུ་ཡིན།

གོང་དུ་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ག་རེ་གསུངས་སོང་ཞེ་ན། སྤྱིར་བཏང་གངས་སྐྱོང་དཔལ་ལྷན་ཞབས་ལུ་ཁང་
དེ་འཇུགས་དགོས་པའི་དམིགས་ལུ་འདི་ཚོང་ཚོས་ཉུང་ལོ་ཡོད་པ་མ་རེད། འདིའི་ནང་དུ་ག་རེ་གིས་ཡོད་མེད། ཡིན་ནའང་།
དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ག་རེ་གསུངས་སོང་ཞེ་ན། གངས་སྐྱོང་དཔལ་ལྷན་ཞབས་ལུ་ཁང་དེ་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་
སུ་བོད་དང་བོད་མི་ཞེས་པའི་ཚོག་གཅིག་གྲང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་འབྲེལ་སོང་ཅང་མ་འོངས་པར་རྒྱ་གར་དང་། ཉི་ལྷ་ལ་ཡ་ནས་
སྟན་ལུ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན་དཀའ་ངལ་འབྲུད་ས་རེད་ཅེས་ཟེར་སོང་། བོད་དང་བོད་མི་ཞེས་པའི་ཚོག་གཅིག་གྲང་ཡོད་པ་མ་རེད་
ཟེར་སོང་། ཉམས་ཞིབ་ཆེད་ལས་པས་སྟན་མེད་ནང་དུ། བོད་ཡིག་གི་ཤོག་གངས་ ག' པའི་གསུམ་པར་ "གངས་སྐྱོང་ས་
དཔལ་ལྷན་ཞབས་ལུ་ཁང་ལ་དཔལ་ལྷན་སྤྱི་འབྲེལ་སྐོབ་ཤིང་གྲེ་བསྐྱེད་པོ་" ཞེས་གསུངས་འདུག་ གངས་སྐྱོང་ས་ཟེར་
བ་དེ་བོད་ལ་གོ་དགོས་ཀྱི་རེད་དམ་མ་རེད། འདི་གཅིག་རེད།

དེ་གཞན་བཞེན་ཨིན་ཟིའི་ལོག་གྲངས་ ༥ སའི་ནང་དུ་དེ་གཞན་གྲིས་འདུག འདིའི་ནང་དུ་བསྐྱུས་ཚིག་གིས་འདུག
 (GDFPL Gang-Jong Development Finance Pvt Ltd.) གྲིས་འདུག "Gang-Jong" ཞེས་འདུག་སྐད་རང་
 བཞག་འདུག གྲུས་ཚང་ "གངས་ལྗོངས།" ཟེར་བར་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་ (Tibet & Tibetans) ཞེས་འདུག་གོ་སྐད་འདི་
 དམ། (Tibet & Tibetans) གྲིས་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་དང་། བོད་མི་མི་འདུག་ཟེར་གྱི་ཡོད་ན་ཟད་དེ་
 མོར་ཡོད་པ་རེད། དམ་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྲོད་ལ་དེ་བུ་དང་མེད། གངས་ལྗོངས་ཟེར་བུ་བོད་པ་ལ་གོ་ཡི་རེད་དམ་མ་རེད།
 གལ་སྲིད་འདི་བོད་པར་གོ་ཡི་མེད་ན། རྒྱུ་གྱིས་གང་གསུངས་པ་དེར་དམ་བརྒྱ་ཆ་ ༡༠༠ རེས་ལེན་ཞུ་ཡི་ཡོད། གངས་
 ལྗོངས་ཟེར་བུ་བོད་པ་གོ་སྐད་མི་ཡི་ཡོད་ན། བོད་དུ་བོད་དང་། བོད་མི་ཟེར་བའི་ཚིག་ཀྱང་ཡོད་མ་རེད་གངའ་ཞེས་སྲོལ་སྲིད་པ་
 ལྡན་པའི་སྲོག་ནས་གསུངས་པ་དེ། གཅིག་གྲུས་ན་ཞལ་མོར་ཡོད་སྲིད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཚིག་དེ་དེས་སུ་ཕྱིར་འཐེན་
 རྒྱུ་དཔོན་གྱི་འདུག

དེ་ཡིན་དུས་རྒྱ་ཆའི་མང་ཚོགས་ལ་ཞུ་རྒྱུ་དུ། ། ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།
 ལས་རིམ་རྣམས་གཞག་ལ་རྒྱ་ཆའི་མང་ཚོགས་ལ་གང་ཡང་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། ། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་
 ཟེར་བར་བོད་ཀྱི་མིང་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་སྐྱ་གདངས་ཀྱི་སྲོག་ནས་བཞག་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

བཞག་ས་རོགས་གནང་། དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྲོད་མཚོག་ དེར་གསལ་བཤད་ཡོད་ན་གསུང་རོགས་གནང་།

དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྲོད་སྲེན་པ་ཆེ་རིང་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག "གངས་ལྗོངས།" ཟེར་བུ་དེ་དུ་ལྟ་བོད་ལ་གོ་ཡི་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་དོས་འདྲིན་ཞུ་ཡི་མེད།
 དུལ་ཁང་ལ་མིང་ཞིག་བཏགས་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་ན་དང་མོ་ནས་ "བོད་ཀྱི་དུལ་ཁང་།" ཞེས་བཏགས་ན་འགྲིག་གི་
 ཡོད་པ་རེད། གངས་ལྗོངས་ཞེས་ག་རེ་ལ་ཡིན་ནའང་བཏགས་སྲིད་པ་རེད་མ་གཏོགས། གངས་ཅན་སྲིད་གཞོན་ཞེས་
 འདོགས་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་འདི་སྐྱིག་འཇུག་གྱིས་མིང་ཞིག་བཏགས་པ་མ་གཏོགས། དེབ་སྐྱེལ་གྲུས་བཞག་པའི་ཚོང་
 ལས་དེ་གཞན་གི་དོ་བོ་འདི་ག་རེ་རེད་ཞུས་པ་ཡིན་ན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

གསུང་བཏགས་ལག་སོ་འདུག སྐྱི་འཇུག་མཁན་པོ་ཀམ་ལ་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས། ལས་རིམ་རྣམས་གཞག་གསུང་
 རོགས་གནང་།

སྐྱི་འཇུག་མཁན་པོ་ཀམ་ལ་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ དཔལ་ལྡན་བཀའ་སྲོལ་མཚོག་གིས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་འདི་མིང་རེད།
 བོད་པར་གོ་ཡི་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། དེ་འདྲ་ཡིན་ན་ "བོད་མིའི་སྐྱིག་འཇུག་སྐྱེལ་" ཟེར་བུ་དེ་བོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད།
 འདི་ཚོགས་པ་ཞིག་གི་མིང་རེད་དམ། "བོད་མིའི་སྐྱིག་འཇུག་སྐྱེལ་" ཟེར་བུ་འདི་བོད་པར་གོ་ཡི་མ་རེད་དམ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

འདི་ལས་ལེ་རྣམ་གཞག་ཆགས་ཀྱི་མི་འདུག དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོང་མཚོག་ འཕྲོས་དེ་གསུང་རོགས་གནང།

དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོང་སྲིད་པ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ ལན་སྲུ་མ་ཐུད་ནས་ལྷ་ཚོག་པ་ལྟུ། དེ་བསྐྱེལ་བྱས་བཞག་པའི་ཚོང་ལས་ཀྱི་དོ་བོ་དང་། སྤྱི་ག་གཞིའི་ནང་དུ་བོད་པ་དང་། བོད་མི་ཟེར་བའི་ཚོག་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་མ་རེད་གདལ། ཚོགས་པའི་མིང་གངས་སྐྱོང་ས་ཡིན་མིན་དང་། བོད་པ་མིན་མིན་གྱི་སྐད་ཆ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། འདིའི་ནང་དུ་སྲུ་ལ་རོགས་པའི་བྱེད་དགོས་རེད། བོད་པ་གཅིག་བྱུར་རོགས་པ་བྱེད་ཚོག་གི་རེད་ཅེས་གསལ་ཡོད་མ་རེད་གདལ། འདི་བོད་པ་གཅིག་ལུའི་ཁོ་མཚན་དུ་མ་རེད་གདལ། འདི་ལྟུ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། (NBFC) ཟེར་བ་དེ་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་ལ་དོ་བོ་གཅིག་རེད་མ་གཏོགས། དོ་བོ་གཉིས་ཡོད་པ་མ་རེད། ལས་ཀ་བྱེད་སྐྱེད་འདི་རེད། ཚོག་རང་གི་ཐོག་ལ་ཚོན་པ་བརྒྱབ་ན་གང་ལྟུ་མེད་ལྟུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

ད་ལྟུ་ཚེད་འཇུགས་ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཚོགས་མི་གཉིས་ཀྱིས་ཆ་ཤས་བཞེས་སོང། དེ་དག་ལ་གོ་སྐབས་འབྲལ་རྒྱ་ཡིན། འདིའི་རྗེས་སུ་གོ་སྐབས་མེད་ལྟུ་ཡིན། ཚེད་འཇུགས་ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཚོགས་དྲུང་སྤྱི་འཐུས་གསེར་རྟ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་གསེར་རྟ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ གངས་སྐྱོང་ས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་གི་ཁེ་ཉན་གནས་སྐྱེད་ས་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་རྒྱུང་གི་ལས་བསྐྱེལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས། བཀུར་འོས་སྤྱི་འཐུས་ ༡༡ དང་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོང་མཚོག་གིས་དགོངས་ཚུལ་གསུངས་པ་རེད། དེ་ཚོའི་ཐོག་ནས་གནས་སྐྱེད་ས་འགའ་ཤས་ཤིག་གི་གསལ་བཤད་ལྟུ་དགོས་ཆགས་སོང། ཡིན་ནའང་། ཐོག་མ་ནས་ལྟུ་རྒྱུ་ལ། །བདག་ཉི་མངས་རྒྱས་ཕྱོགས་མི་འཛིན། །མེར་སྐྱུ་སོགས་ལ་མི་ལྷང་ཡང། །གང་ཞིག་རིག་པར་ལྷན་པའི་ཚོག་ །དེ་ཉིད་སྟོན་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན། །ཞེས་པ་ལྟར་ཕྱོགས་གཅིག་བསྐྱབ་རྒྱུ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་དགག་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་ཅུ་བ་ཉིད་ནས་བྱ་རྒྱུ་མིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ང་ཚོའི་དོས་ནས་གང་ཤེས་པ་དང་། གང་མཚོང་བའི་གནས་སྐྱེད་ས་ཀྱི་འོག་ནས་གསལ་བཤད་འགའ་ཤས་ཤིག་ལྟུ་འདོད་པ་བྱུང།

བཀུར་འོས་སྤྱི་འཐུས་དང་བོས་ལས་བྱེད་རྣམས་པའི་དགོངས་པ་ལྟུ་སྐྱེད་ས་སྐོར་གསུངས་སོང། ལས་བྱེད་རེ་རེར་དགོངས་པ་ག་རེ་བྱས་ནས་ལྷན་པ་ཡིན་ཞེས་སྐད་ཆ་འདྲི་དུས། ཁོང་རྣམས་པའི་ལན་དུ། ང་ཚོ་སྲུ་མ་ཐུད་ནས་བསྐྱད་རྒྱུའི་གནས་སྐྱེད་ས་གང་ཡང་མི་འདུག བྱས་ཅོང་མ་འོངས་མདུན་ལམ་ཚེད་དུ་དགོངས་པ་ལྟུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་རེད། གང་ལྟར་རྒྱ་མཚན་དེར་འབྲེལ་བཤད་རྒྱུ་སྐྱེད་ས་སྤྱོད་ཚོགས་བྱུང་ནའང་། རྒྱ་མཚན་འདི་གསུང་བཞིན་འདུག

དེ་ག་ནང་བཞིན་དཔལ་འབྱོར་དུང་ཚབ་ཀྱི་དོས་ནས་ཀྱང་། ལྷིད་རྣམས་པས་དགོངས་པ་མ་ལྟུ་རོགས་གནང། ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་དགོངས་པ་ལྟུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་། ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་རྒྱུང་གི་ལས་དོན་མ་གྲུབ་བར་དུ་དགོངས་པ་མ་ལྟུ་རོགས་ཞེས་རེ་སྐྱེལ་ལྟུ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོང། ང་ཚོའི་དོས་ནས་དེ་ག་རང་ཡིན་པར་དོས་འཛིན་ལྟུ་བཞིན་ཡོད། འདི་དང་འབྲེལ་ནས་འགའ་ཤས་ཤིག་གསུངས་སོང་སྟེ། ཆ་ཚང་ལ་ལན་འདིའི་ཐོག་ནས་ལྷན་པ་ལ་འགྲིག་གི་འདུག་སྟེ།

དེ་མཚམས་བཞག་འདྲི་གི་ཡོད་པ་མ་རེད་ལ། མཚམས་བཞག་ཀྱང་མི་འདུག ང་ཚོས་སྟུན་ཐོའི་ནང་དུ་བཞག་ཡོད། ད་
ལྟོ་ཆར་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་བཞག་གཏོང་བྱས་བཞག་པ་དེ། སྒོར་ (Crore) 6 སྐང་ལ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། འདིའི་ནང་ནས་
མང་པོ་ཞིག་གི་ལོ་ 3032 ལ་མ་གཏོགས་ལོག་མ་སྤུང་པའི་གནས་སྟངས་ཡོད་རེད་ལ། གི་ལོ་ 3036 ལ་མ་གཏོགས་ལོག་
མ་སྤུང་པའི་གནས་སྟངས་ཀྱང་འདུག་ལྟར་ཡིན།

དེ་ནས་འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་སྒོར་བཞག་འདྲི་ཐེབས་སོང་། འདིའི་ཐོག་ལ་ངས་ཞིབ་ཆགས་པོ་
ལྟེན་གོས་མི་འདུག་བསམ་གྱི་འདུག གོང་དུ་དབལ་ལྡན་སྤྱི་ཚོང་མཚོག་གིས་གསལ་བཤད་གནང་སོང་། སྤྱིའི་འགོ་སྟངས་
དང་ཡུལ་ཁེམས་ཀྱི་གནས་སྟངས་རེད། དེ་ག་ནང་བཞིན་བོད་མིའི་སྤྱི་འཇུག་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་
དགོངས་པ་བཞེས་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བལྟས་པ་ཡིན་ན། རིམ་བཤེར་ཚོར་མ་འདྲ་བ་
ཞིག་རེད། དེ་མ་གཏོགས་ཡུལ་ཁེམས་རང་གི་ཐོག་ནས་བསམ་སྐོར་བཏང་བ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་དོ་བོ་གང་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་
ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ན། འགན་དབང་ག་རེའི་ཐོག་ནས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ན་བསམ་པའི་ཚོར་བ་སྤེལ་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་
དེ་འདྲའང་འདུག ཡིན་ནའང་། བོད་མིའི་སྤྱི་འཇུག་འདྲེན་བོད་མིའི་སྤྱི་འཇུག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཐོག་ནས་ང་རང་
ཚོས་བསམ་སྐོར་ཞིག་བཏང་ནས་བྱ་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་རེད། གཞན་དག་ཡོངས་སུ་རྒྱ་གྲུ་ལས་པར་དེ་འདྲ་བྱེད་སྤུང་བྱེད་ཞིག་ད་
ལྟོ་ཆར་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་འདུག་ལྟར་ཡིན།

གོང་དུ་དབལ་ལྡན་སྤྱི་ཚོང་མཚོག་གིས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆེད་ལས་མཁས་པའི་སྟུན་ཐོའི་ནང་དུ་ (FCRA) ཀྱི་
དོན་ཚན་བདུན་པའི་ (Prior Permission) སྒོར་རེད། འདིའི་ཐོག་ལ་ང་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་ཡིན། གོག་གི་ཡི་གེར་
ལྟར་སྤྲུལ་གྱི་ལོ་ 2010 ལོའི་ཁེམས་ཡིག་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་གནས་བབ་སྐང་ལ་འདུག འདིའི་ཐོག་ལ་བཟོ་སྐྱེད་བྱས་པ་ཡིན།
གཅིག་བྱས་ན་ (Update) བྱེད་མེད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་མིན་འགྲོ་ཟེར་ནས་ང་ཚོས་དབལ་ལྡན་འགྲོའི་ལས་ཁུངས་ལ་
(FCRA) ཁེམས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གསར་ཤོས་དེ་ཁྲེར་ཤོག་ལྟར་བ་ཡིན། ཁོང་རྣམས་པས་བསྐྱེད་ནས་ཐེབས་སོང་། འདིའི་ནང་
དུ་ཁོ་རང་གིས་ལུང་ཤངས་པ་ལྟར། (Prior Permission) ལྟར་ཆ་རྒྱུན་དེ་དོན་ཚན་བདུན་པའི་ནང་དུ་འདུག དེ་འདྲ་
སོང་ཙང་ང་ཚོས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མེད་ལྟར་ཡི་མེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ང་ཚོས་ལུང་སྤེལ་སྟངས་དེ། ཁོ་རང་གིས་བཤད་པ་
གཅིག་སྤར་བཞག་མེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ང་ཚོས་རྒྱ་བ་གཉེར་སྟུན་ཐོ་འཛིན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་དུས། ང་ཚོས་ཆ་ཚང་བལྟས་
ཡིན། གོག་ནས་འཚོལ་དུས་གི་ལོ་ 2010 ཟེར་འདུག ཅུང་གཅོད་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་དབལ་ལྡན་འགྲོའི་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་
གནང་བའི་ཁེམས་ཡིག་དེ་དང་། ང་ཚོས་གོག་ནས་འཚོལ་དུས་ཁེམས་ཡིག་མཐའ་མ་དེ་རག་སོང་། (Prior
Permission) ལྟར་གནས་སྟངས་འདི། ཁོ་རང་གིས་ལུང་འདྲེན་བྱས་པ་དེ་ཟེར་གྱི་ཡོད་མ་གཏོགས། ལམ་ཁ་ག་ཚོད་
ཡོད་མེད་ང་ཚོར་ལྟར་མེད། ལྷག་པར་དུ་ང་ལ་གང་ཡང་ལྟར་མེད། ཡིན་ནའང་། ཁོ་རང་གིས་ལུང་འདྲེན་བྱས་བཞག་པ་དེ་
(FCRA) ཡི་ཁེམས་གསར་ཤོས་དེའི་ནང་ལའང་འདུག འདི་ཚོགས་ཐག་ཚོད་པོ་ལྟར་ཡིན། འདི་གཅིག་རེད་འདུག

ལས་བྱེད་ཀྱི་སྒོར་ལྟར་ཆར་བ་ཡིན།

(FCRA) ཡི་གནས་སྟངས་དེ་རེད། འགྱུར་བ་ཆེ་ཤོས་དེ་གི་ལོ་ 2020 ལོའི་དབྱར་ཁའི་གོས་ཚོགས་སྐབས་སུ།
ཉེན་གཅིག་ལ་གོས་ཚོགས་ཀྱི་འགྲུས་མི་གངས་ 32 ལ་ (Covid-19) ཉ་ཚེས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད། སྐབས་དེ་
དུས་ (FCRA) ཡི་ (Rule) མང་པོ་ཞིག་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་ཡོད་པ་རེད། གང་ལྟར་ལུང་ཤངས་བཞག་པའི་གནས་སྟངས་
འདི་ད་ལྟོ་འདུག དེ་ལས་འགོས་པའི་བརྒྱུད་ལམ་ག་ཚོད་དང་གང་འདྲ་ཆགས་ཡོད་མེད་པ་གང་ཡང་ལྟར་མེད།

དེ་བཞིན་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོད་མཚོགས་གིས་ང་ཚོའི་རྒྱ་བ་གཉེར་སྟོན་ཐོ་དང་འབྲེལ་ནས་ཚོགས་པའི་འགའ་ཤམ་ཤིག་
 གསུངས་སོང་། ང་ཚོའི་ངོས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་དངུལ་གྱི་འགོ་སོང་དང་། ཡོང་འབབ་
 བཅས་པ་ཆ་ཚང་བསྐྱོམས་ནང་དུ་ཁྲེང་བ་ཡིན། འཁྲེང་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེས། ཅེས་ཞིབ་ནས་ཡིན་ནའང་། ད་ལྟ་སྤྱི་
 སྲིད་སྐྱོད་མཚོགས་འགྲེལ་བཤད་བསྐྱོན་པ་ནང་བཞིན་སྲིད་ཀྱང་འཚོང་མཁན་དེ་ཚོར་བུ་ལོན་གཡར་བའི་སྐབས་སུ། ང་
 རང་ཚོའི་དངུལ་དེ་ཟུར་དུ་དུས་བཀག་སྐྱེད་བཅོལ་བྱས་ནས་བཞག་ཡོད་པ་རེད། (ICICI Bank) རྒྱ་ས་ང་ཚོས་དངུལ་
 ཞིག་མར་གཡར་ནས་མི་མང་ལ་བུ་ལོན་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ཡ་གི་ནས་གཡར་བའི་སྐབས་སུ་བརྒྱ་ཆ་ ༥ སྤྱད་ཡོད་པ་
 རེད། མི་མང་ལ་གཏོང་བའི་སྐབས་སུ་བརྒྱ་ཆ་ ༦ གི་སྤྱང་ནས་གཡར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། འདིའི་སྐོར་གྲུང་དེ། ཅེས་ཞིབ་སྤྱི་ཁྲེལ་
 གྱི་སྟོན་ཐོ་འཛིན་དུ་འདི་འཁོད་འདུག ཡིན་ནའང་། རོན་དངོས་པོའི་ཐོག་ནས་དེར་འབྲེལ་བཤད་ག་རེ་འདུག་ཅེ་ན། ད་ལྟ་ང་
 ཚོས་ (ICICI Bank) རྒྱ་ས་དངུལ་གཡར་བ་འདི་མི་མང་ལ་གཡར་བའི་སྐབས་སུ་བརྒྱ་ཆ་ ༥ རེད། ང་ཚོར་བརྒྱ་ཆ་ ༦
 མ་གཏོགས་རག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད་དེ། ང་ཚོས་དུས་བཀག་སྐྱེད་བཅོལ་བྱས་བཞག་པའི་དངུལ་དེའི་བརྒྱ་ཆ་ ༥ ལྷག་ཅམ་གྱི་
 སྐྱེད་ཀ་དེ་ཡོང་གི་འདུག དེ་ག་ནང་བཞིན་ང་ཚོས་བསྐྱོམས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེས། ད་ལྟ་ཡར་ཚད་
 གངས་སྤོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཁུ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་དེ་ཚོའི་ལས་ཀ་གཙོ་བོ་གཅིག་དེ། སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་གཡར་གྱི་ལས་ཀ་
 དེ་རེད་འདུག (Soft Loan) ཟེར་བ་དེ་རེད། སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་གཡར་གྱི་དངུལ་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅ་ (SARD)
 རྒྱ་ས་འགོ་བཞེན་པ་རེད་དེ། ད་བར་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་དེ་གངས་སྤོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཁུ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་དེ་དག་རེད་
 འདུག དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་སྐྱོར་ (Crore) ༥ ལྷག་ཅམ་འགོ་སོང་བྱིན་པའི་ལས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆ་འདི། དེ་ག་རང་གི་ཆེད་དུ་
 བེད་སྤྱོད་བཏང་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་ཚོར་འགོ་སོང་བཏང་བཞག་པ་འདིའི་སྤྱང་ལ་ཅེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། ལས་ཀ་བྱེད་པའི་
 དུལ་དེའང་འདིའི་ནང་དུ་ཅེས་དགོས་ཀྱི་འདུག ང་ཚོའི་བསམ་སྒོ་གཏང་པའི་གཞི་ཅ་གཅིག་འདི་ཡིན།

རོན་དག་གཞན་ཞིག་ལ། ངས་གོང་དུ་ཚོགས་བཅད་ཅིག་ལུང་འདྲན་བྱས་པ་ལྟར། ང་ཚོས་གང་མཐོང་བ་དེ་ལྟས་པ་
 ཡིན། རོར་བ་དང་ཆད་པ་ཡོད་སྲིད་པ་རེད། གང་ལྟར་གྲོས་ཚོགས་ར་བ་འདིའི་ནང་དུ་སྐོ་བརྒྱ་བ་རྒྱའི་ཐག་གཅོད་བྱས་ནའང་
 རེད། སྐོ་མ་བརྒྱ་བ་རྒྱའི་ཐག་གཅོད་བྱས་ནའང་རེད། འདི་གཞིགས་རྒྱ་རེད།

ང་ཚོས་མཐོང་བའི་གནས་སྤངས་ཤིག་ལ། གངས་སྤོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཁུ་ཁང་གི་ལས་འཆར་འདིར་བརྟེན་
 རྒྱ་ས་གནད་འགག་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ག་རེ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། ང་ཚོས་ཁྱི་བ་ཁྱི་སའི་འབྲེལ་ཡོད་ཅིག་གིས་འགྲུགས་ཆེན་པོ་
 གསུངས་སོང་། ངས་ཚོགས་དེ་བསྐྱར་སྐྱོར་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། ཁོང་ཚོས་ག་རེ་གསུངས་སོང་ཞེས། གངས་སྤོངས་ཀྱི་ལས་འཆར་འདི་
 འགོ་བཙུགས་ནས་ད་ལྟ་ང་ཚོར་སྐྱོར་ས་ཡ་ ༣༣ ཡོད་པ་འདི་གངས་སྤོངས་རང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད། མ་འོངས་པར་ང་
 ཚོས་སྐོ་བརྒྱ་བ་ནའང་རེད། སྐོ་མ་བརྒྱ་བ་ནའང་རེད། དངུལ་དེ་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞི་འཇུགས་ལ་རག་བསྐྱེད་ཡོད་པ་རེད། འདི་ང་
 ཚོའི་ཁེ་བཟང་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན། གལ་ཏེ་འདི་མ་ཡིན་པའི་ལས་འཆར་ཞིག་ལ་བཏང་ན། དེ་རིང་ཁ་སང་ལྷན་ཁང་ཆེ་ཁག་མང་
 པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ། འདི་ལས་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་མེད་མི་ཤིས་ཏེ། གང་ལྟར་པན་ཐོགས་དང་མ་ཐོགས། ང་ཚོའི་དགོས་མཁོ་དང་
 འཚམ་པ་ཡོད་དམ་མེད། དེ་འདྲའི་འགོ་སོང་པོན་ཆེན་པོ་ཞེས་ཅིག་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དངུལ་ཡོངས་སུ་རྒྱོགས་པ་དེ་
 རོགས་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལ་བཟུས་ནས་འགོ་དུས། པན་ཐོགས་དང་མ་ཐོགས་སྤྱི་ཚོགས་ཡོང་གི་རེད་དེ། ད་ལྟ་སྐྱོར་ས་
 ཡ་ (Crore) ༣༣ མ་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་འདི། གངས་སྤོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཁུ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་དང་འཆར་གཞི་
 འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཡོད། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་ཟུར་གྱིས་འདི་ནན་པོ་བྱས་ནས་གསུངས་སོང་། ངས་ཀྱང་འདྲ་བོ་འདྲ་ཞིག་

ཚོར་བྱུང་། ང་ཚོས་སློབ་རྒྱ་བ་ན་འང་འབྲ་འདུག མ་བརྒྱབ་ན་འང་འབྲ་འདུག མ་རྩེ་དེ་དུལ་ཡོད་པ་འདི་དངོས་ཡོད་གནས་
ཚུལ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་སློབ་ཚོགས་ནང་དུ་འདི་དེས་པར་དུ་ཞུ་དགོས་པ་ཚོར་བྱུང་།

སྐྱེད་ཀའི་བརྒྱ་ཆ་ ༣ སློབ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་གསུངས་སོང་། དེར་ལན་ཆ་ཚང་ཆབས་ཅིག་དུ་ཐེབས་ཡོད་ཤིང་།

དེ་ནས་གཞན་ལག་ཆེ་བ་གཅིག་དེ། མ་འོངས་པར་འདི་ལྟར་བྱས་པ་ཡིན་ན་ལས་བྱེད་རག་གི་རེད་དམ་མ་རེད་
ཟེར་བའི་དོགས་པ་འདི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་འདུག་ལ། ར་བ་འདིའི་ནང་དུ་འང་གསུང་མཁན་ཁ་ཤས་བྱུང་སོང་། ངས་རག་གི་
རེད་ཞུ་སོང་གི་མི་འདུག ད་ལོ་ང་ཚོས་ཆེད་ལས་མཁས་པ་ཞིག་གྲུས་ཡོད་པ་རེད། མི་འདིའི་ཤེས་ཡོན་ལག་འཁྲེར་དང་།
གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་ ༦ དགོངས་པ་ཞུས་པའི་ནང་ནས་ལས་བྱེད་གཅིག་གཉིས་ཤིག་
(M.COM) ཐོན་པ་རེད་འདུག་མ་གཏོགས། གཞན་ལས་བྱེད་ཚང་མའི་ཤེས་ཡོན་ལག་འཁྲེར་དེ་དང་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱང་
རེད་འདུག ང་ཚོས་རྒྱ་གར་བ་ཆེད་ལས་མཁས་པ་ཞིག་གྲུས་པ་དེས་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་ཉམས་སྲུང་གི་ཆ་ནས་དམིགས་
བསལ་རེད་མ་གཏོགས། ཆ་ཚང་ལ་ (MBA) ལག་འཁྲེར་ཡོད་པ་གཅིག་པ་རེད་འདུག དེ་འབྲ་ཡིན་དུས་སློབ་ཀྱི་གཅིག་
ནས་ང་ཚོར་ལས་བྱེད་རག་གི་སྐབས་དང་མི་སྐབས་སློབ་ཀྱི་གཞན་ཞིག་ནས་ང་རང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་ལག་འཁྲེར་ཡོད་མཁན་
ཚོར་རྒྱ་གར་བ་ནང་བཞེན་བྱས་པ་ཡོད་དམ་མེད། དེར་ངས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱ་གཞུང་གི་ས་མ་རེད། འོན་ཀྱང་ངས་མ་ཐོང་བ་དེ།
ང་ཚོས་གཞན་འབྲེན་ཞུས་པའི་ཆེད་ལས་མཁས་པ་དེ་དང་། དེ་སྐྱེ་ལས་བྱེད་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ལག་འཁྲེར་གཅིག་པ་
གཅིག་རྒྱང་རེད་འདུག་གངལ། མ་འོངས་པར་ལས་བྱེད་རག་དང་མ་རག་ངས་ཤེས་ཀྱི་མེད་དེ། གནས་སྐྱེད་འདི་རེད། ད་ལྟ་
ལས་བྱེད་གསར་བ་གངས་ ༣ ཡོད་པ་ནས། ཆ་ཚང་སློབ་པ་ལ་བཤད་རྒྱ་མེད་དེ། སལ་ཆེར་ལས་བྱེད་གངས་ ༣ (MBA)
ཐོན་པ་རེད་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོས་ཁོ་ནས་བྱེད་སྐབས་རྒྱ་མིན་པ་དང་། ཆ་ཚང་གཞན་གྱིས་བྱེད་སྐབས་འདི་བསམ་སློབ་
ཁྲེན་ནས་ཐེབས་དགོས་ཀྱི་རེད་དམ་མ་རེད། འདི་འདྲི་བ་རེད། ང་ཡིན་ན་འདིའི་ཐོག་ལ་ཞུ་རྒྱུའི་སློབ་སྐབས་པ་གང་ཡང་མེད་དེ།
སྤྱིར་བཏང་གནས་སྐྱེད་འདི་འབྲ་ཞིག་རེད་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཁ་ཤས་ཀྱིས་སློབ་ས་ཡ་ ༣༠༠ ཟེར་སོང་། དོན་དག་དོག་དོག་ཞུས་པ་ཡིན་ན། འདི་སློབ་ས་ཡ་མ་རེད། བོད་སྐད་
ནང་དུ་སློབ་བྱེ་བ་ ༣༠༠ རེད། རྒྱ་གར་གྱི་འོད་སྐྱེད་བྱས་ན། སློབ་ (Crore) ༣༠༠ རེད། སློབ་ (Crore) ༣༠༠ ཟེར་བ་དེ་
(NBFC) མ་རེད། འདི་ (Small Bank) ཟེར་བ་དེ་རེད། ང་ཚོ་ཆོད་གཞི་དེར་བསྐྱེད་པར་ཉུང་མཐར་མ་རྩ་སློབ་ (Crore)
༣༠༠ ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། འདི་རག་པར་ང་ཚོས་གོམ་པ་སློབ་རྒྱ་མང་པོ་ཞིག་ལྷག་བསྐྱད་ཡོད་པ་
རེད་ལ། ད་ལྟའི་གནས་སྐྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་དེར་བསྐྱེད་རྒྱ་ཁག་པོ་ཡོད་པ་རེད། (Small Bank) ཆགས་ན་ཁེ་ཕན་ག་ཅེ་ཡོད་
རེད་ཅེ་ན། མི་མང་གི་དོས་ནས་ (Saving Account) བྱེས་ནས་དེལ་མང་ཉུང་ལ་མ་ལྟོས་པར་སོ་སོས་ཡར་འཇུག་རྒྱ་
དང་། མར་གཡར་རྒྱ་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་ལ་དེལ་ཡར་འཇུག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། མ་འཇུགས་ཀྱི་དོ་བོའི་ཐོག་
ནས་བཅུག་ན་མ་གཏོགས། (Saving) འཇུག་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ (Small Bank) ཆགས་ན་དེལ་ཁང་
དང་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱང་གི་གནས་སྐྱེད་ཤིག་རེད། བྱས་ཅང་འདིའི་ཁྲུང་པར་རེད་མ་གཏོགས། གཞན་ཁྲུང་པར་ཆེན་པོ་
ཡོད་པའི་གནས་སྐྱེད་ཡིན་ས་མ་རེད། ཡིན་ནའང་། ད་ལྟ་ང་ཚོ་དེར་བསྐྱེད་པར་ལས་དོན་གྱི་ཉམས་སྲུང་གི་ཐོག་ནས་རག་
རྒྱ་ཞིག་རེད་མི་འདུག དེ་འབྲའི་གནས་སྐྱེད་མང་པོ་ཞིག་དང་། མ་རྩེ་ཐོག་ནས་གོམ་པ་སློབ་རྒྱ་མང་པོ་ཞིག་ཆགས་བསྐྱད་
ཡོད་པ་རེད། གང་ལྟར་ཆོད་གཞི་འདི་སློབ་ (Crore) ༣༠༠ རེད་མ་གཏོགས་སློབ་ས་ཡ་ ༣༠༠ མ་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་དེལ་འདི་པར་ཚུར་བཏང་དང་མ་གཏོང་གི་གནས་སྐྱེད་སློབ་ལ་ཞུ་རྒྱུ་ད། ང་ཚོར་ (CTADF) ཟེར་བ་
ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོས་འདིའི་ཐོག་ལ་དོ་སྐྱོང་མང་པོ་བྱས་པ་ཡིན། འདི་བརྒྱུད་ནས་དེལ་གཏོང་རྒྱུའི་བསམ་སློབ་མང་པོ་

བཏང་བ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ལྷན་པ་མ་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་དེ་བ་སྐྱེལ་བྱེད་མཁན་ (CA) དེ་འདས་ལྷོངས་སུ་གྱུར་འདུག་དེ་
ཚོའི་ཐོག་ནས་ཀྱང་དཀའ་ངལ་ཞིག་རེད་འདུག་དང་པོ་དེ་བ་སྐྱེལ་བྱེད་མཁན་མི་གངས་ ༡ ལས་ཡོད་པ་མ་རེད། མི་གངས་ ༡
ནས་ང་ཚོས་གྲུས་པའི་ཆེད་ལས་མཁས་པ་དེ་འདས་ལྷོངས་སུ་གྱུར་བ་རེད། གྲུས་ཚང་གནས་སྤངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ལྷན་པ་བཏང་
དང་མ་བདེ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

བརྒྱ་ཆའི་སྐོར་བཤད་པ་ཡིན། ཆ་ཆང་འདྲ་པོ་འདྲ་ཞིག་རེད་འདུག།

ད་ལྟའི་ཆར་གངས་སྤོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་ནས་སྤྱིད་རྒྱུ་བྱུང་གཡར་དེ་གང་ལ་གང་འཚམ་ཞིག་གནང་
བཞིན་པ་རེད།

མཐའ་མ་དེར་གྲོས་ཚོགས་ར་བ་ནས་རྒྱ་བ་གཉེར་གཞོན་ཅིག་ཐོན་གྱི་ཡོད་ནའང་རེད། ཚོགས་རྒྱུང་གི་རོམ་ནས་
འདི་འདྲ་ཞིག་དགོས་རེད་ཟེར་ནས་ལུ་རྒྱ་གས་གང་ཡང་ལུ་རྒྱ་མེད། རྒྱ་མཚན་གང་ལགས་ཤེ་ན། ང་ཚོས་གནས་སྤངས་
འདིའི་ཐོག་ལ་ཞིབ་འཇུག་གྲུས་རྗེས་གང་མཐོང་བ་དང་གང་ཤེས་པའི་གནས་སྤངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ལྷ་ཡོང་དུས། ང་ཚོ་བཞི་པོའི་
བསམ་ཚུལ་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱུང་ཡོང་ལུ་བ་ཀྱི་འདུག་རྒྱ་མཚན་གང་ལགས་ཤེ་ན། སྐད་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ར་བ་འདིའི་ནང་དུ་
ཤོད་དགོས་ན་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་འདྲ་ཞིག་རེད་འདུག་དེ་ཚོ་སྣམ་ཐོའི་ནང་དུ་བྲིས་མེད་ལ། ང་ཚོས་ལྷ་རྒྱ་མེད། གོང་དུ་ངས་
རོམ་ཅམ་ལུས་པ་ཡིན། ང་ཚོ་འདིར་གང་འདྲ་ཞིག་གི་རོ་བའི་ཐོག་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དུ་ཡོང་བ་རེད་ཟེར་རྒྱུའི་གནས་སྤངས་
ཤིག་རེད། དེ་འདྲ་ཞིག་འདུག་ ཡིན་ནའང་། ང་ཚོས་མཐོང་བ་སྤྲད་པ་དང་། གསུང་མཁན་ཚོའི་འགྲེལ་བཤད་བསྐྱོར་པའི་
བསྐྱེལ་པ་དེ་འདིར་བྲིས་ཡོད། མཐའ་མ་དེར་ང་ཚོས་ཆེད་ལས་མཁས་པས་བྲིས་བཞག་པ་དེ་གནང་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་
ཅིས་ཡོད། འདི་གནང་འགག་མ་ཅིས་ཐབས་མེད་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། འདིའི་ནང་དུ་ལྷགས་པའི་ཚོགས་མི་དེ་ཚོ་ང་ལས་
སློབ་སྦྱོང་ཡག་གཤམ་གྱི་ལྷན་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ང་ཚོ་ཆང་མ་དཔལ་འབྱོར་རིག་པ་དང་དེ་ལྟར་ཁང་ཐོག་ལ་ཉམས་སྦྱོང་གང་
ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྐྱེལ་པོ་མཚོག་གིས་ཚོགས་རྒྱུང་ནང་དུ་སྤོད་རོགས་ཞེས་གསུང་དུས། ང་འདྲ་
ཞིག་ཡིན་ན། ང་ལས་ཡག་གཤམ་ཞིག་ལ་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་གསུང་རོགས་མ་གཏོགས། ང་ལྷ་བྱ་ཞིག་གིས་རྗོ་ཐོགས་པའི་
ཞབས་སྤུ་ཞིག་ཡོང་གི་མ་རེད་ལུས་པ་ཡིན། མཐའ་མ་དེར་དེང་སང་ཚོགས་རྒྱུང་ནང་དུ་ལྷགས་མཁན་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་
ཆགས་ཡོད་དུས། ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་སྤོད་རོགས་གསུང་དུས་ང་ཚོས་བསྤྲད་པ་ཅམ་ཞིག་རེད། ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་
གཞོན་གྱིས་གསུངས་བཞག་པ་དེ་རོ་མ་སྤོག་པ་ཅམ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས། ང་ཚོར་དམིགས་བསམ་ཆེད་ལས་ཀྱི་སྦྱོང་བརྗེས་
ཐོག་ལ་ཉམས་སྦྱོང་མེད་པའི་ཆ་ནས་ཆད་ལྷན་ཞེ་དག་ཅིག་བྱེད་ལུ་ཡོད་ལྷ་སྤུ་བ་གང་ཡང་མི་འདུག་ འོན་ཀྱང་གནས་
སྤངས་འདི་འདྲ་ཞིག་རེད།

མཐའ་བསྐྱེལ་རྒྱ་བ་གཉེར་ནང་དུ། ང་ཚོས་ད་ལྟ་ཡན་ཆད་ལས་ཀ་ཞིག་གྲུས་ཡོད་པ་རེད། འདིའི་གནས་སྤངས་ང་
ང་ཚོས་གང་མཐོང་བ་དེ་བྲིས་བཞག་པ་ཞིག་ཡིན། གང་ལྟར་གྱི་ལོ་ ༢༠༡༦ བར་དུ་སྐོ་བརྒྱ་བ་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད། ང་ཚོར་
དོགས་པ་དེ་འདྲའང་སྤེལ་ས་སོང་། གྱི་ལོ་ ༢༠༡༦ བར་དུ་སྐོ་བརྒྱ་བ་རྒྱ་མེད་ན། གྱི་ལོ་ ༢༠༡༦ རྗེས་སུ་འཛིན་སྦྱོང་ལ་སུ་
བསྐྱེད་ཀྱི་རེད། དེའང་ཐག་ཚོད་པོ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་གྱི་ལོ་ ༢༠༡༦ བར་དུ་འབད་བཅོམ་བྱ་རྒྱ་གཡུ་
ཆེན་པོ་རེད་འདུག་བསམ་པའི་ཚོར་བ་དེ་ང་ཚོར་སྤེལ་ས་པ་རེད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་འདི་བྲིས་པ་ཡིན། དེ་མ་གཏོགས་གནས་
སྤངས་མང་པོའི་ཐོག་ལ་བཤད་ཆོད་ཞེ་དག་ཐེག་གི་མི་འདུག་ སྤྱིར་བཏང་ང་ཚོའི་མཐོང་སྤོགས་གཅིག་དེ། འདི་ང་རང་སྤྱིར་གྱི་
བསམ་ཚུལ་རེད་ཟེར་ན་འགྲིག་གི་འདུག་ ང་ཚོའི་དབར་གྲོས་བསྟུར་གང་ཡང་མ་བྱུང་། སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅིའི་ནང་
དུ་ཡོད་པའི་དེ་ལྟར་དེ་སྤྱིད་ཀ་རྒྱུང་རྒྱུང་གི་ཐོག་ནས། ང་ཚོར་གྲོང་གུང་བྱུང་བ་རེད་ཅེས་ཅིས་ཞིབ་སྣམ་ཐོའི་ནང་དུ་ཐོན་པ་

དང་། དཔལ་ལྷན་གླིང་གླིང་མཚོག་གིས་བརྒྱ་ཆ་ ༡ གི་ཕྱོང་རྒྱ་གི་ཤིང་ཟེར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྩིས་བརྒྱབ་
ནའང་། ད་ལྟའི་ཆར་སྒྲོར་ (Crore) ༤ ཟེན་བར་སྒྲོར་འབྲུམ་ ༣ མ་གཏོགས་དགོས་ཀྱི་མི་འདུག སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་
ཐེབས་ཅིའི་ནང་དུ་ (Crore) ༣༥ ཡོད་པ་དེར་སྐྱེད་ཀ་སྒྲོར་འབྲུམ་ ༣ ཡོད་ན་སྒྲོར་ (Crore) ༤ རིངས་འདུག འདི་ལོར་གི་
ཡོད་ན། ད་ལྟ་བུ་ཚོས་འགྲོ་སོང་མང་པོ་བཏང་བཞག་པར་སྒྲོར་ (Crore) ༥ ལྷག་ཅམ་མ་གཏོགས་འགྲོ་ཡི་མི་འདུག བྱས་
ཅང་དེ་ག་རང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསམ་སྒོའི་བཏང་ན། དེའུ་ལ་འདི་ག་རེ་ཆེད་དུ་ཡོང་འདུག གང་གི་ཆེད་དུ་བྱིན་
འདུག དེ་ཡིན་དུས་ད་ལྟ་ཡན་ཆད་འགྲོ་སོང་བཏང་བཞག་པ་དེ་ཅ་བའི་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གས་ཀྱིས་བཏང་བ་རེད། ཡིན་
ནའང་། ཆ་ཚང་རོགས་དེའུ་ནས་ཡོང་བ་ཞིག་རེད་འདུག

དེ་ག་ནང་བཞིན་འགྲོ་སོང་ཐེངས་གཅིག་ཟེར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚོན་གང་རེད་ཅེ་ན། འགྲོ་སོང་ཐེངས་གཅིག་གཏོང་
དགོས་པ་དེ་བཏང་ཆར་བ་རེད། མ་འོངས་པར་འདི་ལྟ་མཐུད་གཏོང་དགོས་ཀྱི་མེད་དུས། མཐུན་བསྐྱོད་བྱ་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་
མི་འདུག ད་ལྟ་འགྲོ་སོང་ཆེན་པོ་བྱིན་པར། དཔེར་ན། (Dalberg) གི་སྣམ་ཐོད་རེད། སྤྱིར་བཏང་ (Dalberg) ཚོགས་པའི་
གནས་སྐབས་དེའང་ལྷ་དགོས་པ་ཞིག་རེད་འདུག གངས་ལྡོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་གི་ངོས་ནས་ (Dalberg)
བདམས་པ་ཞིག་རེད་མི་འདུག ཨ་རི་རོགས་ཚོགས་ (USAID) རང་གིས་བྱིད་ཚོར་འཆར་གཞི་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ན།
དེར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་པ་སྐད་བྱགས་ཅན་ཞིག་དགོས་པར་ཟེར་ནས། (Dalberg) ཟེར་བ་འདི་ཡིན་
ལན་ལ་ཡོད་པའི་ཚོགས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་འདུག འདིའི་ནང་དུ་དཔལ་འབྱོར་རིག་པའི་ཐོག་ལ་མཁས་པ་མང་པོ་ཡོད་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྣམ་ཐོད་པ་ཞིག་རེད་འདུག ང་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡིན་ན། ང་ལ་འདི་ཡག་པོ་རེད་ལྷ་རྒྱའི་སྦྲོལ་ས་
ཡོད་པ་མ་རེད། སྤྱི་གཞུང་ལ་ཞུ་བའི་ལྟ་བུ་སྦྲོལ་ས་བའང་ཡོད་པ་མ་རེད། སྤྱོད་སྤྱོད་མཚོག་གིས་འདིའི་བྱེད་ཀ་ཁོང་གིས་
ལས་སྤོའི་ཐོག་ནས་འགྲི་ཐུབ་ས་རེད་གསུངས་པ་ལྟར། བརྒྱ་ཆ་ ༡༠༠ ཡིན་གྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག་མ་གཏོགས། ང་ལ་
དེར་འགྲུལ་བའདུ་རྒྱུ་ཐུབ་པའི་གནས་སྐབས་མེད་དེ། ཡིན་ནའང་། དོན་དངོས་པོའི་ཐོག་ནས་ཨ་རིའི་སྤྱི་གཞུང་རང་གིས་
ང་ཚོར་དེའུ་འདི་འདྲ་ཞིག་སྤྱོད་དགོས་ཀྱི་འདུག་གམ་མི་འདུག གལ་ཏེ་སྤྱོད་དགོས་ན་ཡིན་ལན་གྱི་ཚོགས་པ་དེས་ང་ཚོའི་
གནས་བབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོང་ས་རེད་ཟེར་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ནས། ཚོགས་པ་དེའི་ཞིབ་འཇུག་སྣམ་ཐོད་
བལྟས་ནས་ང་ཚོར་སྤྱད་པ་ཞིག་རེད་འདུག དེ་ལའང་འཆར་གཞི་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། (Phase 1, Phase 2, Phase 3)
གནས་སྐབས་དང་། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་ལ་མཚོན་པ་ཡིན་ན་སྒྲོར་འབྲུམ་ ༩ བསྐྱེད་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་འདི། སྒོན་མ་ནས་
འཛིན་སྒྲོང་གི་ངོས་ནས་ཁ་བསྐྱར་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་གཞན་དག་ལ་འགྱུར་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས།
ད་དུང་འཆར་གཞི་མང་པོ་འདུག བྱས་ཅང་འདི་མི་གཅིག་གིས་བྱས་བཞག་པ་ཞིག་རེད་མི་འདུག (Dalberg) ཞིབ་འཇུག་
གནང་བ་དེས་ཡག་པོ་བྱུང་ཡོད་པར་ཅེས་ཆེད་ལས་མཁས་པས་འབྲུགས་ཆེན་པོ་ཟེར་སོང་། གང་ལྟར་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་
ཚོས་ཟེར་གྱི་འདུག ངས་འདི་ཡིན་འདྲི་བྱས་པ་ཡིན་མ་གཏོགས། ངས་ཞིབ་ཚགས་པོ་གང་ཡང་འཤེས་ཀྱི་མེད། གནས་སྐབས་
འདི་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཡོང་འདུག

མ་འོངས་པར་སྐར་གྱི་ངོ་བོའི་ཐོག་ལ་བསྐྱར་ན་ཟེར་བ་དང་། གཞུང་སྐར་མཉམ་འབྲེལ་ (Public Private
Partnership) ཐོག་ནས་བྱིན་ནའང་རེད། དཔལ་ལྷན་གླིང་གླིང་མཚོག་གིས་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད་གསུངས་
པ་དེ་དང་། མ་འོངས་པ་ལའང་བྱེད་ལུགས་བྱེད་སྐབས་ཤིག་གསུངས་སོང་། གང་ལྟར་གནས་སྐབས་འདི་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་
འགྱུར་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་། མོས་ཚོགས་པ་ར་བ་རང་ནས་ཐག་གཅོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་རེད། ག་རེ་ཡིན་ནའང་རེད། ང་ཚོའི་ངོས་
ནས་འདིའི་སྐར་ལ་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་འགྲོ་དགོས་པར་ཟེར་ནས་ལུ་ཚུ་གས་བརྒྱབ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། ང་ཚོས་གནས་

སྒྲིབ་པ་ལ་མཚོན་པ་དེ་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད།

ད་ལྟའི་གནས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་མ་འོངས་པར་ལམ་ཁ་ཁྱོན་ནས་མེད་པ། གཡང་གཟར་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ། དང་
པོ་ལྷན་པ་ཡིན་ན། ཚོགས་ཚུང་གི་ངོས་ནས་དེ་འདྲ་རང་མཚོན་གི་མི་འདུག ང་ཚོས་དཔལ་འབྱོར་རིག་པར་མཁས་པ་ནང་
བཞིན་ཞིབ་ཚགས་པོ་ལྟ་ཞེས་ཀྱི་མ་ཤེད་དེ། ཡིན་ནའང་། དུལ་སྐྱེད་ཀ་བཏང་བཞག་པ་དེར་ཁོ་བཟང་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ། སྤྱི་
ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཅུག་ཅིག་ཤུར་བལྟས་ནའང་ཉ་གོ་ལྷན་པ་ཞིག་ཤེད་འདུག དེ་འདྲ་ཅམ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ལྟ་ཡི་ཡོད་
པ་ཤེད། འདི་གཅིག་ཤེད།

འགྲེལ་བཞུགས་སྒྲིབ་མང་པོ་ཤེད། དཔེར་ན། ང་ཚོས་མ་ཅུ་བསྐྱུ་རུབ་བྱས་པ་དེ་ཚོ་ང་ཚོའི་དུལ་མ་ཤེད།
གཞན་གྱིས་མ་འཇུགས་བྱས་བཞག་པ་ཤེད། དེ་ཡིན་དུས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་རྒྱ་བ་གཉིས་ལྷག་ཅམ་དུས་ཚོད་བཏང་ནས་
སྒོར་ (Crore) ༥ མ་གཏོགས་རག་མ་སོང་ཟེར་བ་དང་། ཕྱོགས་གཉིས་ནས་རྒྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་སྒོར་ (Crore) ༥
རག་འདུག་ཟེར་བའི་འགྲེལ་བཞུགས་བཟུབ་ནའང་བཟུབ་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་ཤེད་འདུག ང་ཚོས་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག་ཟེར་བའི་རྒྱ་
མཚན་དང་པོ་དེ། ང་ཚོར་ (NBFC) ཀྱི་དེབ་སྐྱེལ་དེ་དུས་སུ་ནང་ལ་རག་ལྷན་པ་འདུག གཉིས་པ་དེ། མ་ཅུ་ཡིན་ནའང་རྒྱ་བ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་སྒོར་ (Crore) ༥ ལྷག་ཅམ་རག་ལྷན་པ་འདུག དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རྒྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ལ་འདི་ཅམ་ཞིག་རག་
ལྷན་ན། ད་དུང་རྒྱ་བ་གཉིས་འདི་མཚམས་སྤྱིན་པ་ཡིན་ན། གཡ་སྤྱིད་བྱེད་ལྷན་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལ་དུལ་
ཡོད་ཤེད། བྱས་ཅང་འགྲེལ་བཞུགས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཁྲུང་པར་ཤེད་མ་གཏོགས། མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདི་ཡག་པོ་ཤེད་དང་རྒྱ་ག་
ཅག་ཤེད་གང་ཡང་ཟེར་གྱི་མེད་གངལ། ང་ཚོར་མ་འོངས་པར་རྒྱ་བ་གཉིས་འདི་ལྟ་བུའི་གོ་སྐབས་མང་པོ་རག་སྤྱིད་པ་ཤེད་
བསམ་པའི་ཚོར་སྣང་ཡོད། འོན་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདི་ལྟ་བུའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཤེད་དམ་མ་ཤེད་ལྷན་ལྷན་པ་མི་འདུག་སྟེ། གནས་
སྒྲིབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་བལྟས་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་ཡན་ཚད་ལ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཤེད།

དེ་ནས་ཚད་པ་དང་ལྷག་པ། ཚོགས་ཡན་ལག་ཉམས་པ་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཡོང་སྤྱིད་པ་ཤེད། དེ་རིང་ཚོགས་ཚུང་གི་
ཚོགས་གཙོ་གཟུགས་ཁམས་བདེ་མེད་གྱིས་དགོངས་པ་ལྷན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོང་། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་ངས་མ་བཞུགས་
ཀ་མེད་ཤེད། འདིའི་རྗེས་སུ་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མི་བྱུག་སྐྱེལ་སྤྱི་འཇུག་ཚོར་གསུང་རྒྱ་ཡོད་ན། ཁོང་ནས་པས་གསུང་གི་
ཤེད། ངས་འཇུག་ཚང་པོ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་མེད་དེ། གང་ལྟར་གང་ཡིན་པའི་ཐོག་ནས་ལྷན་པ་ཡོད་ལྷན་པ་ཡིན། ལྷག་པ་རྗེ་
ཚེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོགས་ཀྱིས།

ཚེད་འཇུགས་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མི། སྤྱི་འཇུག་ཀྱི་དགོ་ལེགས་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་ཀྱི་དགོ་ལེགས་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོགས་ལས་རིམ་འདི་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ལུ་ཁང་གི་ཐོག་ལ་ཐོབ་པ་བཞིན་པ་ཤེད།
གོང་ལ་བཀུར་འོས་སྤྱི་འཇུག་མང་པོ་ཞིག་ནས་བྱི་བ་ཐོབ་པ་པ་ཤེད། དེ་ག་ནང་བཞིན་དཔལ་ལྷན་སྤྱི་ཚོགས་མཚོགས་གིས་
བཀུར་ལན་ཐོབ་པ་པ་ཤེད། ལྷན་ཐོབ་ནང་དུ་གང་འཁོད་པ་དེ། ང་ཚོས་གང་ཞེས་པ་དང་། གང་མཚོན་པ། གང་ཉ་གོ་བ་དེ་དག་
འདིའི་ནང་དུ་བཀོད་ཡོད་པ་ཤེད། ཅུ་བའི་སོ་སོ་སྐྱེལ་ལ་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ན། ཅུས་ཀྱི་ཐོག་ལ་མཁས་པ་པ་དེ་འདྲ་གང་ཡང་མེད་
དེ། ཡིན་ནའང་། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་གཞོན་གཉིས་ཀྱིས་ཚོགས་ཚུང་ནང་ལ་སྤོང་དགོས་ཀྱི་ཤེད་ཅེས་བཀུར་
ཐོབ་པ་ཅང་བསྟན་པ་ཡིན་ལྷན་པ་ཡིན།

ཚོགས་ཚུངས་ཀྱི་རྒྱ་བ་གཉེན་ནང་དུ་གཙོ་བོ་ག་རེ་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། གང་ལྟར་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༦ བར་དུ་
 གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་སློབ་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ལེ་གནས་སྤངས་ཤིག་མི་འདུག རྒྱ་མཚན་གང་ལགས་མེ་ན། མི་
 ཚང་གཅིག་གཉེས་ཤིག་ལ་སློབ་འབྲུམ་ ༥༠༥༠ གང་ལྟར་ཁྱོད་བསྐྱོམས་སློབ་འབྲུམ་ ༡༠༠ གཡལ་བཞག་ཡོད་པ་རེད།
 དདུལ་འདྲིའི་ (Installment) མཐའ་མ་དེ་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༦ ལྷ་ ༣ བར་དུ་སྤྱི་རྒྱུ་གྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཅ་བའི་བྱ་
 རོན་ལུགས་ཆེ་བ་ཞིག་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ བར་དུ་བསྐྱུས་ཚར་གྱི་འདུག ཡིན་ནའང་། གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་ བྱ་ལོན་དེ་གཉེས་ཀྱི་
 (Installment) མཐའ་མ་དེ་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༦ ལྷ་ ༣ བར་དུ་བསྐྱུས་ཚར་གྱི་མེད་པ་སོང་ཅང་། འདི་གནད་འགག་ཅིག་
 ཆགས་བསྐྱད་འདུག

ང་ཚོའི་སྣམ་ཐོའི་ནང་དུ་ (PPP-Public Private Partnership) ཞུས་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོའི་གོ་བ་ལེན་སྤངས་
 ལ་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནང་དུ་བོད་མིའི་སྤྱི་གུ་འཇུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆ་བ་ཡོད་པ་དང་། འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་དོན་ཆ་ཚང་རང་སྐྱོང་
 རང་བྱས་ནས། བོད་མིའི་སྤྱི་གུ་འཇུགས་ལ་བསྐྱུན་མི་དགོས་པ་བྱ་རྒྱ། ང་ཚོས་གོ་བ་འདི་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། གོང་དུ་དཔལ་
 ལྷན་སྤྱི་རྒྱུ་མཚོག་གིས་ད་ལྟ་འགོ་བཞེན་པ་དེ་དང་གཅིག་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། གང་ལྟར་ག་རེ་ཡིན་ན་མིན་ན། ང་
 ཚོའི་གོ་བ་ལེན་སྤངས་ལ། དཔེར་ན། སྤོང་ཅིས་ཁང་དང་བདེ་ལེགས་སྤོང་ཁང་ལྟ་བུ་རེད། འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་དོན་ཆ་ཚང་ལོ་
 རང་ཚོས་གནང་སྤོད་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོའི་གོ་བ་འདི་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་། ང་ཚོས་མཐའ་བསྐྱོམས་རྒྱ་བ་
 གཉེན་གྱི་དོན་ཚན་ ༤ པའི་ནང་དུ་ག་རེ་ཞུས་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། "སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༦ ལོའི་རྗེས་སུ་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་
 ཞབས་ཀྱི་ཁང་སློབ་རྒྱུ་ལུགས་རྒྱུ་ལོ་སྐབས་བྱུང་ན།" ཞེས་འཁོད་ཡོད་པ་རེད། མཐའ་གཅིག་ཏུ་གནས་དགོས་སློབ་གང་
 ཡང་ཞུས་ཡོད་པ་མ་རེད། འདི་ཡང་རྣམ་པ་ཚོས་མཁྱེན་དགོས་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

བཀའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཤིག་ནས་ཀྱི་བ་མང་པོ་མེས་པ་ཡིན་ཅང་། ཅ་བའི་དཔལ་ལྷན་སྤྱི་རྒྱུ་མཚོག་གིས་ལན་
 བསྐྱོན་གནང་སོང་སྟེ་ ཡིན་ནའང་། ང་རང་ཚོགས་ཚུངས་ནང་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཅང་ཉོག་ཅམ་གསལ་ལོ་བཟོ་དགོས་འདུག་སྟེ།
 ཚོགས་ཚུངས་ཀྱི་སྣམ་ཐོའི་ཤོག་གངས་ ༡༤ བར་དུ་ "༤ གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་གི་མ་ཅུ་དང་རོགས་
 དདུལ་འབྱོར་སོང་བཅས་ཀྱི་གནས་སྤངས་རེ་ལུ་མིག" ཡོད་པ་རེད། འདིའི་ནང་དུ་དེ་སྤྱོད་པོ་སྤྱི་གུ་འཇུགས་ཀྱིས་མ་ཅུ་
 བཅུ་གས་བཞག་པ་དང་། སྤྱི་རྒྱལ་ཁག་གི་མ་འཇུགས་གནང་བཞག་པ། དེ་དག་ཆ་ཚང་བསྐྱོམས་པ་ཡིན་ན་སློབ་འབྲུམ་
 ༥༠ ལྷག་ཅམ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ༥་རི་ནས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་ཆེད་དུ་དདུལ་གནང་བཞག་
 པ་དེ། ལ་སྤོང་ང་ཚོས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པའི་སྐབས་སུ་ག་རེ་གསུངས་སོང་ཞེ་ན། སྤྱི་དུང་ཆ་
 ཚང་བསྐྱོམས་ནས་སློབ་ (Crore) ༣༣ གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད། འདིའི་ནང་ལ་སློབ་ (Crore) ༤༠ ཟེར་བ་དེ་ག་རེ་གསུང་
 གི་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། འདི་གཉེས་བསྐྱོམས་ནས་ཀྱི་བཞེན་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་། སློབ་ (Crore) ༣༣ དེ་གངས་ལྗོངས་
 དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་གི་ནང་དུ་སྤོང་སྤྱོད་པ་མ་རེད། དདུལ་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅེའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་
 རེད། སློབ་ (Crore) ༤༠ བཞད་ཀྱི་ཡོད་ནའང་རེད། ག་རེ་བཞད་ཀྱི་ཡོད་ནའང་རེད། གང་ལྟར་ད་ལྟའི་ཆར་གངས་ལྗོངས་
 དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་གི་གནས་སྤངས་ག་རེ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་བ་དེ་རེད། ཐོག་མ་འགོ་འཇུགས་པའི་སྐབས་
 སུ་སློབ་འབྲུམ་ ༥༠ ལྷག་ཅམ་རེད། བོད་མིའི་སྤྱི་གུ་འཇུགས་ཀྱི་སློབ་འབྲུམ་ ༡༣༠ དང་། སྤྱི་རྒྱལ་སྐྱེ་ཆ་དོན་གཅོད་ཁག་
 གསུམ་ནས་སློབ་འབྲུམ་ ༣༥༠༡ སྤྱི་རྒྱལ་ཁག་ནས་སློབ་འབྲུམ་ ༥༠༡ ཁྱོད་བསྐྱོམས་སློབ་འབྲུམ་ ༥༠ ལྷག་ཅམ་ཞིག་
 ཐོག་མའི་མ་ཅུ་རེད། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༡༠ བར་དུ་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་གི་དངོས་ཡོད་
 གནས་སྤངས་ག་རེ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། ངས་སློབ་ (Crore) ༤༠ ཡི་སྐད་ཆ་བཞད་ཀྱི་མེད། གོང་ཚེས་ཉིན་གངས་

གནང་བ་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང། ང་ཚོས་ལས་བསྡེམས་ནང་དུ་ཡོད་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ང་ཚོས་སྟོན་ཐོའི་ནང་དུ་གཅིག་གཅིག་དང་གཉིས་གཉིས་ཞེས་འགྲེ་སྲུབ་ཀྱི་མ་རེད་སྟེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཕུས་དགོ་བཤེས་སློབ་ལམ་མཐར་ཕྱིན་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

སྤྱི་འཕུས་དགོ་བཤེས་སློབ་ལམ་མཐར་ཕྱིན་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ དེ་རིང་ཞོགས་པ་སྟུན་ཐོ་རིང་པོ་དེ་བསྐྲུགས་སོང། དེའི་རྗེས་ལ་རྒྱུར་འཇོམ་མང་ཐག་ཚོད་ཅིག་བསྐྲུགས་སོང། འགྲེལ་བཤེད་མང་པོ་བསྟོན་སོང། ད་ལྟ་དཔེ་ཆ་འབྲིང་བ་ནང་བཞེན་སྟུན་ཐོ་དེ་ཡང་བསྐྱར་འབྲིང་སོང། དེ་བཞེན་སྟུན་ཐོ་འདིའི་ནང་དུ་ཚང་མས་སྤྱི་ཚོས་ཡིན་ཞེས་བྲིས་འདུག་ཆེད་ལས་མཁས་པས་བཤེད་བཤེད་དང་ལེན་ཡང་བྱས་འདུག་ འདི་ནས་ཕྱོགས་གཞན་པ་ཞིག་བཤེད་ཀྱི་ཡོད་ན། ཚོགས་ཚུང་གི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་བཤེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་དམ། ཡང་གང་ཟག་སོ་སོའི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་བཤེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གང་ཟག་སོ་སོའི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་བཤེད་ཀྱི་ཡོད་ན། ད་ནང་མ་སྟུན་མོང་ནས་ཡིན་ཟེར་བའི་ས་ཡིག་དེ་སྲུབ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ལྟ་སྟེ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

ཚོགས་ཚུང་ནས་ཡིན་པར་ཚོགས་གཙོས་ངོས་འཛིན་ལྟ་བུ་བཞེན་ཡོད། ཆེད་འཇུགས་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མི་སྤྱི་འཕུས་ཀྱི་དགོ་བཤེས་ལགས། གང་བསྟུས་བསྟུས་གསུང་གནང་རོགས་གཞོངས།

སྤྱི་འཕུས་ཀྱི་དགོ་བཤེས་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ སྐར་ཡང་གོ་སྐྱབས་གནང་བར་སྲུགས་རྗེ་ཆེ་ལྟ་སྟེ་ཡིན། བཀྱར་འོས་སྤྱི་འཕུས་མང་པོ་ཞིག་གིས་འདི་བ་ཐེབས་པ་ཡིན་ཅང་། མཐའ་མ་དེར་ང་ཚོས་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་དུས། ཐག་གཅོད་གཅོད་མ་ཞིག་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ངས་ཁ་གསལ་དུ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། གཞན་པ་གང་ཡང་ལྟ་ཡི་ཡོད་པ་མ་རེད། གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་པ་རེད། སྟུན་ཐོའི་ནང་དུ་མཐའ་བསྡེམས་རྒྱ་བ་གཉེར་སྲུབ་བ་དེ་ལྟ་སྟེ་ཚང་བ་ཡིན། འདི་བ་ཐེབས་པར་ལན་བརྒྱ་བ་རྒྱའི་འགན་དེ་ཚོགས་ཚུང་ལ་ཡོད་སྟེ་ལས། དེར་ལན་རྒྱ་བ་གི་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། ཚོགས་ཚུང་གིས་སྤྱི་ཚོས་ཕྱོགས་ཚོད་བཞག་པ་དེ་ལ་ཕྱོག་སྟེངས་གང་ཡང་བཤེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། གཅིག་འདི་རེད།

གཉིས་པ་དེ། དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོང་མཚོག་གིས་འདིར་སྲུགས་འཚབ་གནང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གི་དཔལ་གང་ལ་གང་འཚབ་ཞིག་འདིའི་ནང་དུ་བརྟུག་ཡོད་པ་རེད། དེ་ག་ནང་བཞེན་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་སྲུབ་ཅུ་པའི་ནང་དུ། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གི་ལས་དོན་ག་རེ་ཡིན་ནའང་སྲིད་སྐྱོང་གི་མིང་ཐོག་ནས་བྱེད་དགོས་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་མཚན་དེ་ཚོར་བརྟེན་ནས་གནང་བ་རེད་བསམ་ཀྱི་ཡོད།

སྤྱི་ཚོགས་ཡང་རྒྱས་ཐེབས་ཅུའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་དཔལ་དེ་གངས་སྐྱོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ལྷ་ཁང་ལ་འགྲོ་མ་སྲུབ་པ་དེ། ད་ལྟ་ (Expert Rahul Joshi) ཁོ་རང་གིས་གསལ་པོ་གང་ཡང་གསུངས་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁོ་རང་གིས་ (whether or not such transfer is permissible) འདི་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། དངོས་གནས་བྱས་པ་ཡིན་ན། ཁོ་

རང་ཁྱིམ་གྱི་ཐོག་ལ་མཁམ་པ་ཡིན་དུས་ "འདི་ཚོགས་གི་རེད་གང་ལ། རྟོན་ཚན་འདི་འདྲ་ཞིག་འདུག་ན་གསེས་འདི་འདྲ་
ཞིག་འདུག་གང་ལ།" ཞེས་གསུང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོས་ཀྱང་འདིའི་ཐོག་ལ་ཁ་གསལ་ལ་པོ་ཞིག་བཀོད་མེད། གསལ་
པོ་ཞིག་ཆགས་མ་སོང་། ཁ་གསལ་གྱིས་ཚོགས་གི་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག། ཁ་གསལ་གྱིས་ཚོགས་གི་མ་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག། ཁ་གསལ་གྱིས་
(Prior Permission) ལེན་དགོས་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག། ཁ་གསལ་གྱིས་ལེན་དགོས་མ་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག། གང་ལྟར་ང་ཚོས་
ཀྱང་སྟོན་ཐོའི་ནང་དུ་གསལ་ལ་པོ་གང་ཡང་གིས་ཡོད་པ་མ་རེད། ག་རེ་གིས་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། "བཀའ་འགག་སྲ་སྲི་གཉིས་རོས་
ནས་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་ཞུ་བའི་ཐོག་ནས་དགོངས་བཞེས་གནང་བའི་ཡོད་མེད་" ཅེས་ཞུས་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས།
ང་ཚོས་འདི་ལྟར་གྲུས་ན་འགྲིག་གི་འདུག་དང་། འདི་གྲུས་ན་འགྲིག་གི་མི་འདུག་གང་ཡང་ཞུས་ཡོད་པ་མ་རེད། (Expert)
ཁོ་རང་གིས་དེ་ག་རང་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། གཅིག་འདི་རེད།

དདུལ་གཏོང་བར་ (CTADF) བརྟུགས་པ་རེད། དེར་འགྲོ་སོང་ཆེན་པོ་ཞིག་བཏང་བ་རེད་དེ། མཐའ་མར་དདུལ་
འགྲོ་བུལ་ཡོད་པ་མ་རེད། དདུལ་དེ་ད་ལྟོ་སྤྱི་ཚོགས་ཡང་རྒྱས་ཐེབས་ཅིའི་ནང་དུ་ལྷག་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད།

ཚོགས་གཙོ་མཁམ་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

ཆེད་འཇུགས་ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཚོགས་མི་ནང་ཞུལ་པར་ཚུར་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་འདོན་ཡོང་གི་འདུག། སྤྱི་འཇུག་དགོན་
མཚོག་ཡང་འཕེལ་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

སྤྱི་འཇུག་དགོན་མཚོག་ཡང་འཕེལ་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ ང་ཚོས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་ཁེ་ཉན་གནས་སྟངས་ཞིབ་འཇུག་ཆེད་
དུ་ཚོགས་རྒྱུང་བརྟུགས་པ་རེད། སྟོན་ཐོའི་ཆེད་འཇུགས་ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཚོགས་ཏུང་གིས་བསྐྲུགས་པ་རེད། འདིའི་སྐྱང་ལ་
འབྲེལ་བའདད་བསྐྱོན་པ་རེད། སྤྱི་འཇུག་རྣམ་པས་བྱི་བ་བྱིས། འདིའི་སྐྱང་ལ་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ལན་འདེབས་གནང་བ་
རེད། དེ་ནས་ཡང་བསྐྱར་དུང་ཆེས་ལན་འདེབས་གྲུས་སོང་། ངས་བསམ་པར་དུང་ཆེས་ལན་འདེབས་ཁ་རི་ཁ་སྐྱུག་གྲུས་
སོང་། ད་ལྟོ་ཚོགས་མི་རྣམ་པས་སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་ཤོད་སྲོད་ཀྱི་འདུག། དེ་འདྲ་ཡིན་ན་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ནས་
ང་ལ་འདེབས་བའདད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་གནང་རོགས་གཞོངས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁམ་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཇུག་ཀམ་དགོ་ལེགས་ལགས། གང་བསྐྱུས་བསྐྱུས་གསུང་རོགས་གནང་། དེ་ཚོ་ཆ་ཚང་གང་ལ་གང་འཚམ་གསལ་པོ་
ཆགས་སོང་སྟུང་། ཁ་སང་ནས་ཡིག་ཆ་གཟིགས་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་གང་ལ་གང་འཚམ་རག་ཡོད་པ་རེད། སང་ཉིན་ང་ཚོས་
མཇུག་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུའི་ཐོས་ཚོད་ཅིག་ཀྱང་འབྱེད་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། སྐབས་དེ་དུས་དགོངས་ཚུལ་གསུང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཉོག་
ཅམ་ཡོང་གི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག། ཆེད་འཇུགས་ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཚོགས་མི་སྤྱི་འཇུག་ཀམ་དགོ་ལེགས་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་ཀམ་དགོ་ལེགས་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ སྤང་ཡང་གོ་སྐབས་གནང་བར་སྐྱུགས་ཇེ་ཆེ། ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཚོགས་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་
ནས་གོ་སྐབས་ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། ང་མཁམ་པ་ཡིན་དང་། ང་གཅིག་ཡིན་གང་ཡང་ཞུ་ཡི་མེད། ཅིས་ཀྱི་ཐོག་

མཁམ་པ་མིན་ཞེས་གོང་དུ་ཞུས་ཚེ་བ་ཡིན། ལས་དོན་འདི་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ང་ཚོས་ཐག་གཅོད་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་
པ་རེད། འདི་ལྟར་མེད་ལ་ཐག་གཅོད་བྱས་ནས་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན། དེ་ནས་གང་འདྲ་ཆགས་ཀྱི་རེད། ང་ཚོས་གནད་དོན་ཚང་མ་
མཐུན་དགོས་ཀྱི་རེད་སྟེ། ང་ཚོས་ཆུང་ནང་བསྐྱད་པ་ཡིན་ཅང་ངས་ཞུ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། གཞན་ང་ཡང་རྣམ་
པ་ཚོ་དང་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱུ་རེད་སྟེ། ང་ཚོས་ལས་བསྐྱོམས་ནང་དུ་ཀ་ཁ་ག་ང་ཟེར་ནས་ཆ་ཚང་འགྲི་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་སྟེ།

བྱས་ཅང་ (CTADF) བཅུགས་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། དེས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་དདུལ་འགྲོ་ཐུབ་ཡོད་པ་མ་
རེད། ད་ལྟ་ལྷག་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཅང་ (CTADF) ལ་དདུལ་བཏང་བ་ཡིན་ན། ། **ཚོགས་གཙོ་བསོད་ནམས་**
བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས། དེ་ཚོའི་གསུམ་གསལ་པོ་བྱང་སོང་བསམ་གྱི་འདུག། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོང་མཚོག་
གིས་འབྲེལ་བ་འདད་ཉ་ཅང་གསལ་པོ་བསྐྱོན་གནང་སོང་། ། ང་ལ་དེ་ལས་གསལ་བ་ཞུ་རྒྱ་ཡོད།

ཚོགས་གཙོ་མཁམ་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་ཀྲམ་དགོ་ལེགས་ལགས། ཉོག་ཅམ་བཞུགས་རོགས་གནང་། སྤྱི་འཐུས་དགོ་བཤེས་སློན་ལམ་མཐར་ཕྱིན་ལགས།
ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་གནང་རོགས་གནོངས།

སྤྱི་འཐུས་དགོ་བཤེས་སློན་ལམ་མཐར་ཕྱིན་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ མཁམ་པ་མིན་ནའང་སློབ་སྦྱོང་མང་པོ་རག་ཡོད་ས་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། གོང་དུ་དཔལ་ལྷན་
སྲིད་སྐྱོང་མཚོག་དང་། ཆེད་འཇུགས་ཚོགས་ཆུང་གི་དྲུང་ཆེ་གཉེས་ནས་བར་ཐག་ལ་ཚོགས་པ་ཞིག་བཅུགས་ཡོད་པ་དང་།
འདི་བརྒྱུད་དདུལ་རག་དང་མ་རག་གསལ་པོ་གསལ་རྒྱུ་ཆགས་སོང་སྟེ། འདི་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ན་སྤྱི་གུ་ཉ་འགྲོ་ཡི་འདུག།
ཉ་མ་གོ་བར་མར་འཁྲིད་འགྲོ་ཡི་འདུག། དེ་ཡིན་དུས་འདིས་འགྲིག་གི་མི་འདུག་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁམ་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

བཀུར་འོས་སྤྱི་འཐུས་མཚོག་ གང་བསྐྱུས་བསྐྱུས་གསུང་རོགས་གནང་། ཆེད་འཇུགས་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་ཀಘ་དགོ་
ལེགས་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་ཀಘ་དགོ་ལེགས་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ ཚོགས་ཆུང་ནང་ལ་བསྐྱད་པ་རེད། སོ་སོས་ལས་ཀ་བྱས་པ་དེ་རྣམ་པ་ཚོར་སྟོན་སེང་མ་ཞུས་
ན། ཚོགས་ཆུང་ནང་ལ་བསྐྱད་ནས་དགོས་པ་གང་ཡང་མཐོང་གི་མི་འདུག། དེ་རིང་ང་ཚོ་གནད་དོན་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྐྱེད་ལ་
འགྲོ་བཞིན་པ་ཡིན་དུས། ད་ག་སེ་ཆུ་ཚོད་གཅིག་གཉེས་ཀྱི་ནང་ལ་ཐག་བཅད་བཞག་ན་ཉག་ཉག་བསྐྱད་ཀྱི་མ་རེད་སྟེ། རྣམ་པ་
ཚོས་གནས་སྐྱེད་ཆ་ཚང་མཐུན་པའི་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད་བསམས་ནས་ངས་འབོད་
བསྐྱུལ་ཞུ་བཞིན་ཡོད་མ་གཏོགས། གཞན་དག་གང་ཡང་ཞུ་རྒྱ་མེད།

དདུལ་དེ་ (CTADF) ལ་བཏང་ཚེ་བའི་རྗེས་སུ་དདུལ་དེ་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འགྲོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་ལ་འགྲོ་མ་
ཐུབ་པ་ཡིན་ན། དེ་ནས་ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་རེད། (CTADF) རྣམ་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འགྲོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་ལ་འགྲོ་མ་ཐུབ་ན།
(CTADF) རྣམ་ཚུང་སྤྱི་ཚོགས་ཡང་རྒྱས་ཐེབས་རྩར་ལོག་དགོས་རེད་ཅེས་ཡིག་ཆའི་ནང་དུ་ཡོད་མ་རེད་གངལ། བོད་

མིའི་སྤྲོད་འཇུག་ལ་དུལ་འདི་ཕྱིར་ལོག་གྱེད་དགོས་ཤིང་ཅེས་གང་དུའང་འཁོད་ཡོད་པ་མ་ཤིང་། བྱས་ཅང་དུལ་འདི་
དཀྱིལ་ལ་ལྷན་སྤོང་གི་རེད་སྟེ། དཀྱིལ་དེར་ལྷན་ཀ་ག་རེ་གྱེད་གི་རེད། བར་ལའང་མེད། ཚུར་ལའང་མེད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་
(CTADF) ལ་དུལ་གཏོང་རྒྱ་དེ་ཉ་ཅང་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་རེད།

ཚོགས་ཚུང་གི་སྟུན་ཐོའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་ལྟར། ང་ཚོའི་འདི་ (Private Limited) རེད། (Private Limited) ལ་
མི་གངས་ ༥༠ ལྷན་གིས་མ་འཇུགས་གྱེད་ཚོགས་གི་ཡོད་པ་མ་ཤིང་། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་གི་ལས་གྱེད་
ཡིན་ན། མི་གངས་ ༣༠༠ བར་དུ་འགོ་ཚོགས་གི་འདུག ད་ལྟ་བར་དུ་མ་འཇུགས་གྱེད་མཁན་མི་གངས་ ༣༧ ཡོད་པ་རེད། ད་
དུང་ཡོང་བ་ཡིན་ན་མི་གངས་ ༡༤ མ་གཏོགས་ཡོང་ཚོགས་གི་ཡོད་པ་མ་ཤིང་། མི་གངས་ ༡༤ ནས་ང་ཚོར་དུལ་ག་ཚོང་
རག་གི་རེད།

མཐའ་དོན་ལྷ་རྒྱུ་ལ། ཚོགས་ཚུང་གི་དོན་ནས་ (PPP-Public Private Partnership) ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་ཡོད་
པ་རེད། མཐའ་མ་དེར་ཐག་གཅོད་ག་རེ་གནང་གི་ཡོད་མེད་བཟུང་འོས་སྤྱི་འཇུག་ནས་པ་ཚོས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་རེད་མ་
གཏོགས། ཚོགས་ཚུང་གིས་དེར་འགོ་དགོས་ཤིང་དང་འདིར་འགོ་དགོས་མ་ཤིང་ལྷ་རྒྱུ་བའི་གནས་སྟངས་ཡོད་པ་མ་ཤིང་། དེ་
འདྲ་ཡིན་དུས་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་དེ་གོས་ཚོགས་ནས་གནང་རྒྱུ་རེད་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན། ལུགས་རྗེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་སྤོང་སྐྱོང་མཚོག

དཔལ་ལྷན་སྤོང་སྤོང་སྤོང་བ་ཆེ་རིང་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་གནང་དོན་གཅིག་གི་ཐོག་ལ་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལོའི་ (FCRA) ཚོགས་བརྗོད་སྤོང་པའི་ནང་
དུ་ག་རེ་འཁོད་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན།

(Section 7) in the Foreign Contribution (Regulation) Act, 2010

Prohibition to transfer foreign contribution to other person. No person who
a) is registered and granted a certificate or has obtained prior permission under this Act;
and
b) recives any foreign contribution, shall transfer such foreign contribution to any other
person unless such other person is also registered and had been granted the certificate or
obtained the prior permission under this Act:

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལ་འགྲུར་བ་ཕྱིན་པའི་ཚོགས་བརྗོད་ནང་དུ། (unless such other person is also registered
and had been granted the certificate or obtained the prior permission under this Act:) ཟེར་བ་འདི་
བཞག་ཚར་བ་རེད། འདིས་ག་རེ་ཟེར་གི་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། དེ་བ་སྤྱིལ་བྱས་བཞག་པའི་སྤྲོད་འཇུགས་འགོ་གིས་གཞན་པར་
སྤོང་མ་ཚོགས་བཞག་ཡོད་པ་རེད། དེ་སྤོང་ཡིན་ན། དཔེར་ན། ང་ལ་དེ་བ་སྤྱིལ་ཡོད་པ་དང་། གཞན་པ་ཞིག་ལ་དེ་བ་སྤྱིལ་
ཡོད་པ་ཡིན་ན། དུལ་ལ་ང་ལ་རག་པ་ཡིན་ནའང་གཞན་པ་དེར་སྤོང་ཚོགས་གི་ཡོད་པ་རེད། དེར་སང་དམིགས་ལུས་གཅིག་པ་
ཡིན་ནའང་སྤོང་ཚོགས་གི་མེད་ཟེར་ནས་འགྲུར་བ་ཕྱིན་ཡོད་པ་རེད། འདི་ (CTADF) སྐོར་བཤད་གི་ཡོད་ནའང་རེད། ག་རེའི་
སྐོར་བཤད་གི་ཡོད་ནའང་། གང་ལྟར་དེ་བ་སྤྱིལ་ཡོད་མེད་ལ་མ་སྤོང་པར་དུལ་ཡོང་སའི་ལས་ཁུངས་དེ་ནས་གཞན་པ་དེར་

སྤོད་ཚོག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། ལྷག་པར་དུ་དབུ་འཕྲོར་ཞབས་ལྷ་ཁང་འདྲ་པོ་ཡིན་ན། ཚོང་ལས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ཡིན་པ་སོང་ཅང་།
མ་འཇུག་ས་བྱས་ན་མ་གཏོགས་རོགས་དངུལ་ཅ་བ་ཉིད་ནས་ཡོང་ཚོག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། འདི་གསལ་བཤད་ལྷ་དགོས་
བསམས་བྱུང་།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

འདི་ཡན་ཚང་ཚང་འཇུག་ས་ཚོགས་རྒྱུ་གི་སྟུན་ཐོའི་ཐོག་ལ་བཟོ་སྐྱེད་ཟེན་བ་ཡིན།
དེ་རིང་གི་ལས་རིམ་གཉིས་ལ། ལས་བསྟོམས་སྟུན་སྟོན་དང། ཞིབ་བཤེར་ལས་དོན། ལུ་མ་ལུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་མ་
ལག་དང་བཅས་པའི་ལས་བསྟོམས་ཐོག་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་བཟོ་སྐྱེད་དང། བཀའ་ཤག་གི་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད་ལ་སྐབས་
བསྟན་ཡོད། གསལ་བཤད་འཕྲོས་ལྷག་བསྟན་ཡོད་དེ། ད་ལྟ་བུར་འོས་སྤྱི་འཇུག་ཁག་གསལ་བཤད་ལ་སྐབས་བཞེས་
བསམས་བྱུང། སྤྱི་འཇུག་དགེ་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་ཨ་ཀྲུག་ཚེ་བརྟན་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་དགེ་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་ཨ་ཀྲུག་ཚེ་བརྟན་ལགས་ནས།

དབུ་འཕྲོར་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བསྟོམས་ཐོག་ལ་ཆ་ཤས་སྤང་རྒྱ་ཡིན། དམིགས་བསལ་རྒྱ་བ་
གང་ཡང་ལྷ་རྒྱ་མེད། ངས་བསམས་ཚུལ་རྟོག་རྟོག་འགའ་ཤས་ཤིག་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

དང་པོ་དེ། ལས་བསྟོམས་ནང་དུ་གསལ་བ་ལྟར། "བོད་མི་གཞིས་ཆགས་ཁག་ཏུ་གཞུང་འབྲེལ་སྤྱོད་སྐབས་སྐོག་
མར་ལ་དུགས་སྡེ་བྱང་གཉིས་ནས་འགོ་བཙུག་རྒྱུ་ར་གཏམ་འཕེལ་བྱུང་བ་" ཞེས་འཁོད་འདུག ད་ལྟ་དབུ་འཕྲོར་སྤོང་
ཡིན་ནའང་རེད། བྱང་སྲིད་བཀའ་སྟོན་གཅིག་ལྟོགས་ཆགས་ཡོད་དུས་གཞིས་ཆགས་ཁག་ལ་སྤྱོད་སྐབས་སྐོག་མར་པོ་ཞིག་
གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། དགོས་དང་དགོས། སྤྱོད་སྐབས་གནང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་གནས་
སྟངས་རྒྱུ་ས་ལོན་གནང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱུ་ས་ལོན་གནང་བའི་ཐོག་ནས་ས་གནས་ཀྱི་བདེ་སྐྱབས་གཞིགས་དགོས་རྒྱ་
གལ་ཆེན་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་འདི་ལས་འཕྲོས་ཉེ་གཞིས་ཆགས་ཁག་ཏུ་གཞིགས་སྟོང་ལ་སྐོག་སྤྱོད་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ལུས་པ་
ཡིན་ན། ས་གནས་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་རོས་ནས་དགའ་བསུའི་སྐབས་བསྐྱབས་རྒྱ་རྒྱ་ས་པོ་གནང་བ་དེ་འདྲ་ཡོད་གི་ཡོད་པ་
རེད། འདི་ས་གནས་མང་ཚོགས་ཀྱི་འདོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་། བཀའ་བཏང་ནས་སྐབས་བསྐྱབས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་པའི་གནས་
སྟངས་ཡོང་གི་འདུག དེའི་རྒྱུ་རམས་ས་གནས་ས་ཐོག་ལ་ཅ་ཟེང་པོ་འདྲ་ཞིག་བཟོ་ཡོང་གི་འདུག དཔེར་ན། ཉེ་ལམ་སྤྱོད་སྤྱོད་ས་
གཞིས་ཆགས་ཁག་ལ་སྐབས་པའི་སྐབས་སྤྱི་འཇུག་འདྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་དེ་འདྲེས་མི་མང་མ་སྐབས་པ་ཡིན་ན་ལྟར་རྒྱ་ག་གི་ཡིན་
ཟེར་བ་དང་། ཡང་སྤྱོད་ས་གཅིག་ལ་ཆ་བཞག་ན། གནས་སེ་ར་ལ་སྐབས་པའི་སྐབས་སྤྱི་འཇུག་པ་མང་པོ་ཞིག་སྐབས་
བསྐྱབས་ལ་བཅར་ཡོད་པ་མ་རེད། འདི་དངོས་ཡོད་གནས་རྒྱུ་རེད། སྐབས་བསྐྱབས་པ་བཅར་བའི་གནད་འགག་གང་ལ་སྤྱོད་
ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། གཞི་རྩའི་ཁ་སང་བཀའ་འོས་སྤྱི་འཇུག་གིས་གསུངས་སོང་། དེའང་ཡིན་གྱི་རེད། ཡིན་ནའང་། གལ་ཆེ་
ཤོས་གཅིག་དེ། དབུ་འཕྲོར་སྤོང་ཨ་རིང་ཕྱིན་ནས་བོད་དེ་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ཤས་ཆགས་བསྟན་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་
སོང་། བྱས་ཅང་བོད་དེ་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ཤས་ཆགས་བསྟན་ཡོད་པའི་ཅེས་གསུངས་ན། ང་ཚོ་སྐབས་བསྐྱབས་ལ་གཅར་རྒྱུའི་འདོད་
པ་མི་འདུག་ཟེར་ནས། རྒྱ་མཚན་ཆེ་ཤོས་གཅིག་འདི་གསུང་གི་འདུག འདི་གཅིང་མ་ཞིག་ཆགས་རོགས་བྱས་ན་བསམས་
ནས་ཁ་སང་རྒྱ་བ་ནན་པོ་ཞིག་རྒྱུ་རེད་དེ། གང་ལྟར་གནས་སྟངས་འདི་འདྲ་ཞིག་ཆགས་པ་རེད། རྒྱ་མཚན་གཉིས་པ་དེ།
དབུ་འཕྲོར་སྤོང་གིས་སྤྱི་ལོར་ཡ་ཤོང་ས་ཡ་སྐབས་མཐོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་བཀའ་དགོངས་རི་བཞིན་ཞིག་སྐབས་བྱུང་གི་མི་

འདུག ལྷག་པར་དུ་སྤྱི་ལོར་ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གནས་དང་གནས་ཀྱིས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བྱེད་ཆོད་པོ་
གནང་སའི་ཆོག་པ་བ་དང་། གང་ཟག་སྟེར། དེ་འདྲ་ལ་གཞི་མེད་ཀྱིས་སྟོན་འཇུག་ས་ལྷག་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་འདུག དཔེར་
ན། ཡུལ་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་ "ང་ས་གནས་ག་བར་སྤྱིན་པ་ཡིན་ནའང་། སེམས་ལ་སྟོབས་པ་འདྲ་པོ་གཅིག་དེ། གང་ན་
ས་ལ་སྟོབ་སྟོང་བྱེད་མཁན་ཆོ། ལྷག་པར་དུ་དགོ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་མང་པོ་འཛོན་ཡོང་གི་ཡོད།" ཅེས་ཡང་སེམས་སྟོབ་
གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་དེ། དཔེར་ལྷན་སྤྱིད་སྟོང་གིས་ལྷ་རམས་པའི་མཆོན་སྟོན་པའི་ཐོག་ནས་སྟོན་བརྗོད་བྱས་བཞག་པ། དེ་
དང་དེ་འདྲ་བའི་ཡུལ་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་བཅི་འཛོག་ཆེན་པོ་གནང་བ་དེ་ཆོར་ཟ་དང་ཟུར་ནས་སྟོན་བརྗོད་མང་པོ་བྱེད་
བཞིན་འདུག དེ་འདྲ་སོང་ཚང་བཅར་སྤྲུབ་ཀྱི་མི་འདུག་ཅེས་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད། གནང་འགག་ཅིག་འདིར་ཁེལ་བསྟན་ཡོད་
པ་རེད། དེ་ནས་ཁོང་མོ་རྣམས་ལ་མེད་པ་རེད། མོ་རྣམས་ལ་མེད་པ་འདི་སྐབས་སུ་སྤྱི་དང་མ་མཐུན་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ག་
རེ་ཆགས་རེད་ཟེར་ན། གཞུང་འབྲེལ་གྱི་མེད་པ་བསུ་བྱ་རྒྱ་ས་ཤོས་དེ་བྱེད་དགོས་རེད་ཅེས་བཀའ་མེད་པ་ཡོད་པ་རེད། ས་
གནས་སུ་ཆོག་པ་ལ་ཁག་ཉི་ལུ་ཅ་གངས་ཤིག་ཡོད་པ་རེད། དང་པོ་དེར་ཆོག་པ་བ་དེ་དག་གི་སྟོན་ཆོད་རེད་ཟེར་བ་འདྲ་པོ་
དང་། གང་ལྟར་ཅད་གཅོད་བྱེད་དུས་ནང་སྤྱི་བཀའ་གནང་བ་རེད་ཟེར་བའི་སྐད་ལ་སྤྱིན་པ་རེད། དཔེར་ལྷན་སྤྱིད་སྟོང་
མཆོག་གིས་ནང་སྤྱིད་ནས་བཀའ་དེ་འདྲ་ཞིག་མེད་པ་ཡོད་པ་མ་རེད་གསུང་གི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག འདིར་ཁས་ལེན་ཅ་བ་
ཉིད་ནས་ལེན་གྱི་རེད་བསམ་གྱི་མི་འདུག སྟོན་མ་ཨ་རིར་མེད་པ་འདི་སྐབས་སུ་དཔེར་ལྷན་སྤྱིད་སྟོང་ནས་ཨ་རི་དོན་གཅོད་
ལ་ལས་བྱེད་ཟུར་བ་མང་པོ་ཞིག་བཀའ་སྤྲུལ་གནང་དགོས་རྒྱུ་འདི་བཀའ་མེད་པ་དེ། ཨ་རི་དོན་གཅོད་ཀྱི་ལས་ཤོག་གི་ཐོག་
ནས་མི་མང་ལ་གསལ་བསྐྲུགས་བྱས་བཞག་པ་དེ་འདྲ་འདྲ་། སྤྱོད་སྤྱིད་སྟོང་གིས་བཤད་རྒྱ་ལ་བྱུང་ཞེས་གསུངས་པ་རེད།
གང་ལྟར་ང་ལ་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མི་འདུག དོན་དག་དོག་དོག་ག་རེ་ཆགས་སོང་ཞེ་ན། མོ་རྣམས་གནས་སུ་ལས་ཐོག་
དཔེར་ལྷན་སྤྱིད་སྟོང་ལ་རྒྱ་བ་སྟོར་དང་ཤ་ཆ་ཡོད་མཁན་གྱི་མི་དེ་འདྲས་ཡིན་ནའང་། འདི་ཅ་བ་ཉིད་ནས་ཡག་པོ་མི་འདུག ད་
ལྷ་བར་དུ་སྤྱི་ལོར་ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་མོ་རྣམས་ལ་མེད་པ་འདི་སྐབས་སུ་མ་གཏོགས། གཞུང་འབྲེལ་གྱི་
ཐོག་ནས་རྒྱ་ལ་སྟོབ་བཅུགས་པ་དང་། དེ་ནས་འབྲེད་དར་འཕྱར་རྒྱ་ཞིག་ཅ་བ་ཉིད་ནས་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་སྤྱིད་བཀའ་སྟོན་ཁྱི་
པ་མེད་པ་སྟོང་བ་རེད། སྤྱིད་སྟོང་ཟུར་བ་མེད་པ་སྟོང་བ་རེད། དེ་མ་ཟད་ས་སྤྱི་ཡགོང་ས་རིན་པོ་ཆེ་མེད་པ་སྟོང་བ་རེད།
ཡུལ་དབང་ཀམ་པ་མེད་པ་སྟོང་བ་རེད། དེའི་སྟོན་ལ་དགའ་ལྷན་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་མེད་པ་ཅེས་ཅེས་པ་ལ་ཡིན་ནའང་
གཞུང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱ་ལ་སྟོབ་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་བྱས་སྟོང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་འདྲ་བྱས་ན་ཡག་པོ་མི་འདུག་ཟེར་ནས་འབྲེལ་
ཡོད་ལས་བྱེད་ལ་སྟོན་མེད་ལྷ་བྱ་སྤྱིན་པ། སྐབས་དེ་དུས་ང་ས་གནས་ལ་ཡོད། ངས་གོ་སོང་། མ་གྱིར་གྱ་རྒྱ་ས་པོ་ཆགས་པ་
དེར་གནང་འགག་གང་ཡང་མི་འདུག་སྟེ། མདོག་ངན་ཤོས་ཤིག་ལ། དེར་རྒྱ་ལ་སྟོབ་ཆེན་པོ་ཞེ་དག་ཅིག་བཟོས། འབྲེད་དར་མང་
པོ་ཞིག་སྤྲུལ། མེད་པ་ཡོད་དུས་མི་མེད་ནས་སྟོང་པ་ཆགས་པའི་བཟོ་འདྲ། སྤྲེལ་པ་དེ་ཆོ་ཡིན་ནའང་ཉི་ལྷ་ལ་ཡ་རི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱི་
གྲུ་ཁ་ཤིག་ཤིག་གང་ལྟར་བཟོས་པ་ཞིག་གིས་ང་ལ་གསུང་གི་འདུག ངས་སེམས་ཀྱིས་མ་བཟོད་ནས་ལྷ་བཞིན་ཡོད་མ་
གཏོགས། ཞེས་གང་ཤོར་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་གང་ཡང་མི་ན། "འདི་ག་རེ་རེད། རྒྱ་མིའི་དཔོན་པོ་དེ་ཆོ་བོད་ནང་དུ་
མེད་པ་དུས་འདི་ལྷ་བྱུའི་བཅོན་བཀའ་བཏང་། ལྷག་པར་དུ་མེད་པ་བསུ་ལྷ་མཁན་དེ་ཆོ་ལག་པ་འདུག་སེ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་སྟེ།"
སྟོབ་བྱུའི་སྤྱི་གྲུ་ཆོས་བཟུ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཟེར་ནས་བསྟན་ཡོད་པ་རེད། སྤྱོད་མེད་པ་ཆར་བ་རེད། རྗེས་ནས་མེད་པ་བསུ་ལྷ་
ཆེད་ཡོང་མཁན་ཆོས་སྤྱོད་ལེན་ཉ་གོ་ཡི་ཡོད་པ་མ་རེད། སྤྱི་གྲུ་དེ་ཆོས་བཟུ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཟེར་ནས་བསྟན་ཡོད་པ་
རེད། ལྷག་པར་དུ་མོ་རྣམས་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ན། འདི་འདྲའི་གཞུང་འབྲེལ་མེད་པ་བསུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱ་རྒྱུའི་བཅོན་བཀའ་ལྷ་བྱ་
བཏང་བ་དེ་ཡག་པོ་མི་འདུག ས་གནས་ས་ཐོག་ལ་གཟིགས་དགོས་ཀྱི་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང་། མང་ཆོག་ལ་འདོད་པ་མེད་

བཞེན་དུ། ཡང་མང་ཚོགས་ལ་འདོད་པ་ཡོད་པ་དང། དང་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་མེབས་བསྟུ་བྱ་རྒྱས་པོ་དེ་འདྲ་བྱས་སྲོང་ཡོད་པ་དེད། དཔེར་ན། བཀའ་སློབ་ཁྲི་བ་སྐྱབས་རྗེ་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་འབྲས་སྦྲུངས་ལ་མེབས་དུས་མེབས་བསྟུ་བྱ་རྒྱས་པོ་མང་ཚོགས་རང་གིས་བྱས་པ་དེད་མ་གཏོགས། གཞུང་འབྲེལ་ནས་ཅུ་བ་ཉིད་ནས་བྱས་ཡོད་པ་མ་དེད། མེད་མ་གཅིག་བྱས་པར་བརྟེན་ནས་བཀའ་བཀྲོལ་ཆེ་ཐག་ཚོད་རག་ཡོད་པ་དེད། ཟུང་དེ་བཀའ་བཀྲོལ་རག་ནས་རྗེས་མ་ནས་འདི་ལྟར་བྱེད་མ་ཡོད་ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་དེད། །**ཧྲེ་ཚོགས་གཙོ་མཐའ་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།** མཇུག་བསྟུ་རོགས་གནང་། དུས་ཚོད་རྫོགས་སོང་། །**གནད་དོན་འགའ་ཤམ་ཤིག་ཡོད་དེ།** །**ཧྲེ་ཚོགས་གཙོ་མཐའ་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།** དུས་ཚོད་རྫོགས་སོང་། །**ལགས་སོ།**

ཚོགས་གཙོ་མཐའ་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཇུག་སློབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་སྤྱི་ཐར་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་སློབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་སྤྱི་ཐར་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བསྡེམས་དང་འབྲེལ་ནས་བསམ་ཚུལ་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ལྷུ་འདོད་པ་བྱུང་།

ཐོག་མ་དེར་དཔལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་སློབ་མཚོག་དང་བཀའ་ཤམ་ལ་སྟུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷུ་ཡིན། སྤེལ་གོ་བ་མི་མང་གི་ཆབ་བྱས་ནས་ལྷུ་རྒྱུ། སྐབས་གསུམ་པའི་ཕྱོས་ཚོགས་ནང་དུ་རྒྱ་ལམ་དཀའ་ངལ་ཐོག་ལ་ལྷུ་རྒྱུ་བྱུང་། ད་ལྟའི་ཆར་དེར་གུན་གསལ་བཅིག་རག་གི་ཡོད་པ་གོ་ཐོས་བྱུང་། ད་ལྟའི་བཀའ་ཤམ་གིས་ཐབས་ལམ་བསྟན་པ་དེར་སྟུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷུ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འདི་ལག་བསྟར་གང་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཁ་གསལ་པོ་མི་འདུག དེ་འདྲ་སོང་ཅང་འདིའི་ཐོག་ལ་ཏོག་ཅམ་ཤུགས་རྒྱག་རོགས་གནང་ཞེས་འཕོད་བསྟུལ་ལྷུ་རྒྱུ་ཡིན།

ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བསྡེམས་ནང་དུ་ **༡་༥། བ་གཞིན་རོགས་སྐྱོར་ལས་དོན།** ང། བ་གཞིན་ལུས་སྟོབས་གོང་འཕེལ་ཟབ་སྐྱོང་། བ་གསེས་ (ང་༢) དང་ (ང་༣) ཡིན་ན། འདིར་ངས་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ཆང་མར་བསྟུགས་བརྗོད་ལྷུ་རྒྱུ་ཡིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། འདིའི་ནང་དུ་ལས་འཆར་དེས་བྱུབ་འབྲས་ག་རེ་ཐོན་ཡོད་མེད་བཀོད་གནང་འདུག ངས་འདི་གལ་ཆེན་སོ་ཞིག་མཐོང་སོང་། བམ་རྒྱན་དུ་ལས་བསྡེམས་ཟེར་དུས། ལས་གཞི་འདི་འདྲ་ཞིག་བརྩམས་ཡོད་ཅེས་འཕོད་གནང་གི་འདུག ལས་གཞི་བརྩམས་པ་དེས་བྱུབ་འབྲས་ག་རེ་ཐོན་ཡོད་མེད་ཉ་གོ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་སོ་ཞི་དག་ཆགས་ཀྱི་འདུག དཔེར་ན། བ་གཞིན་ལུས་སྟོབས་གོང་འཕེལ་ཆེད་དུ་ལས་གཞི་ཞིག་བརྩམས་ཡིན་ན། ལས་གཞི་འདིས་བྱུབ་འབྲས་ག་རེ་ཐོན་ཡོད་པ། བ་གཞིན་དེར་མན་ག་ཚོད་ཐོགས་ཡོད་པ། སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་ཁོ་རང་ལ་ལས་ཀ་ཡིན་ནའང་དེད། དེ་འདྲའི་ཐབས་ལམ་སྐྱུན་སྦྱོར་ཡོད་དམ་མེད། འདི་མཉམ་དུ་ག་རེ་ལྷུ་འདོད་བྱུང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་བུའི་ལས་གཞི་ཚོམ་པའི་སྐབས་སུ་གནད་དོན་འདི་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཉམས་ཞིབ་གང་མང་གནང་རོགས་ལྷུ་རྒྱུ་ཡིན། འདི་འདྲ་ཞིག་བྱེད་སྟབས་ལོན་ན་མ་འོངས་པར་ལས་གཞི་དེར་བསྐྱར་བ་གཏོང་བར་གཞི་གཞག་ས་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་དུས་གལ་འགའ་ས་ཆེན་སོ་དེད་འདུག་ལྷུ་འདོད་བྱུང་།

ལྷུ་འདོད་པ་གཅིག་དེ་སྤྱི་ལྷན་སོ་ནམ་གྱི་ལས་འཆར་དང་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཀྱི་འདུག སྤྱི་ལྷན་སོ་ནམ་གྱི་ཐོག་ལ་སྤྱི་འཇུག་རྒྱན་ལས་ནས་ཀྱང་རྗེ་བ་འགའ་ཤམ་ཤིག་མེབས་འདུག ཁ་སློབ་དཔལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་སློབ་ནམ་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོང་མཚོག་གིས་སྤྱི་ལྷན་སོ་ནམ་གྱི་ལས་གཞིར་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཡོད་པ་གསུངས་སོང་། ཁེ་བཟང་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནས་སྟངས་

གྲི་ཐོག་ནས་གསུངས་སོང་། དཔལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་སློན་གྱིས་གསུངས་པ་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བདེན་པ་རེད་དེ། ཡིན་
 བའང་། སྐྱེ་ལྷན་སོ་ནམ་གྱི་ཐོག་ལ་བསམ་སློབ་གཞན་ཞིག་ཀྱང་གཏོང་དགོས་རེད་བསམ་གྱི་འདུག། ལྷན་གསུམ་པའི་གྲོས་
 ཚོགས་ནང་དུ་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་ཁོར་ལུག་གི་ངོ་རྒྱལ་གནས་སྐངས་ཐོག་ལ་གྲོས་ཚོད་གྲོས་འཆར་ཞིག་བཞག་པ་རེད། བཙན་
 བྱོལ་ནང་དུ་བོད་པའི་གཞི་སྐྱོད་ཆགས་ཁག་མང་པོ་ཞིག་ལ་ས་ཆ་ཡོད་པ་རེད། ཞིང་ཁ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོའི་ནང་ལ་ང་ཚོས་ཁོར་
 ལུག་སྲུང་སྐྱོབ་ག་ཚོད་བྱེད་གྱི་ཡོད་མེད། ང་རང་ཚོར་ཡོད་པ་དེ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱ་ང་ཚོའི་འགན་ཆགས་གྱི་ཡོད་པ་རེད། བོད་
 བ་དུ་རྒྱ་མིས་ཁོར་ལུག་གཏོར་བཤིག་གཏོར་གི་ཡོད་དུས། བཙན་བྱོལ་ནང་དུ་ང་ཚོས་ག་ཚོད་བྱེད་ཐུབ་དང་མ་ཐུབ་གྱི་ཐོག་
 ལ་བསམ་སློབ་ཞིག་གཏོང་དགོས་རེད་བསམ་གྱི་འདུག།

། ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།
 ལྷན་པ་ ༡ བང་ལ་མཇུག་བསྟུ་ཐུབ་གྱི་རེད་དམ། ་། ལགས་སོ། སྐྱེ་ལྷན་སོ་ནམ་གྱི་ལས་གཞི་འདི་ཁག་པོ་རེད་བསམ་གྱི་
 འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང་། ཁྲིམ་ར་དེ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་སྐྱུན་གྱི་ཡོད་ནའང་རེད། བཀའ་འགག་གིས་སྐྱུན་གྱི་ཡོད་ནའང་རེད།
 འདིའི་ལམ་ཁ་ཞིག་འཚོལ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། དཔེ་མཚོན་གཉིས་ལྷན་ཚོག་པ་ལྷ། སྐལ་ལོ་བ་དང་ལྷེང་ལོར་དཀྱིལ་མ་མན་ཤིལ་
 (Mandya) ཞེས་པའི་རྫོང་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ལོ་ལྷ་དུག་ནང་དུ་མན་ཤིལ་ (Mandya) ས་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྐྱེ་
 ལྷན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་བྱ་རྒྱུའི་གནས་སྐངས་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། ཁོར་ང་ཚོས་བྱ་རྒྱ་བརྒྱུད་བཙོང་བ་མ་ཟད། ལྷེང་ལོར་
 གྱི་ས་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཚོང་འག་བཞག་ནས། འདི་ལྷ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཏོག་དབྱིབས་ནད་ལམས་རྗེས་
 སུ་མི་མང་པོས་འཕྲོད་བསྟེན་ཐོག་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་གནང་གི་ཡོད་དུས། སྐྱེ་ལྷན་སོ་ནམ་འགྲོ་སའི་ལམ་ཁ་ཞིག་འདུག་དཔེ་
 མཚོན་གཉིས་པ་དེ། ཏོན་སུར་གཞི་སྐྱོད་ཆགས་ཀྱི་འཁྲིམ་ལ་རྒྱ་གར་མི་སྐྱེར་ཞིག་གིས་སྐྱེ་ལྷན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་བྱས་ནས།
 ཨེ་ཀར་ ༡ ལ་སྐྱེ་ལྷན་སོ་ནམ་འདེབས་མིན་སྐྱ་ཚོགས་འདེབས་གྱི་ཡོད་པ། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ དེའང་ (Single
 Crop) མིན་པ། ལས་གཞི་འདི་བརྒྱུ་མས་ནས་ལོ་ ༡ ལ་སྐྱོར་འབྲུམ་ ༡༠ རག་གི་འདུག་དེ་འདྲ་སོང་ཅང་དཔལ་འབྱོར་ཡོང་
 ལུངས་གྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་ལམ་ཁ་ཞིག་འདུག་ལྷན་ལྷན་ཡིན།

། ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།
 ད་ལྟ་སྐར་མ་འགའ་འགས་ཤིག་ལྷན་སོང་། ཚར་མ་སོང་ན་རྗེས་ལ་གོ་སྐབས་འབྲུལ་ཚོག་གི་རེད། ་། ལགས་སོ། རྗེས་ལ་གོ་
 ལྷན་པ་ལྷན་ལྷན་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

ཕྱག་ཚོད་ ༣:༡༥ བར་དུ་གསོལ་ཇའི་བར་གསེང་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་སྐྱོལ་མ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

ལས་རིམ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱ་ཡིན། ད་ལྟ་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་བའི་ལས་བསྡེམས་ཐོག་སྤྱི་ཡོངས་བསྐྱོད་གནང་བཞིན་པ་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་ལོ་འཇུག་ས་མ་གྲུང་གོང་གསལ་བསྐྱབས་ལུ་རྒྱ་ལ། ལས་རིམ་ལ་འགྲུང་བ་སྤོང་བུ་བཏང་ནས་དེ་རིང་ཚུ་ཚོང་ ༢:༠༠ བར་དུ་ལས་དུས་པར་འགྲུང་ཡིན་ལུ་རྒྱ་ལ། འདི་རྣམ་པ་ཚོས་མཁུན་ཏོག་སྤྲོད་ཡིན། སྤྱི་འཐུས་སློབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་སྤྱི་ཐར་ལགས། ལྷ་མ་ ༣ ཡོད།

སྤྱི་འཐུས་སློབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་སྤྱི་ཐར་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ རང་སྲིད་ལས་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་གཉིས་ཙམ་ཞིག་ཡོད། གཅིག་དེ། རྩོས་ཚོགས་སྐབས་གསུམ་པ་དང་ད་ལྟ་སྐབས་སྤྱི་བབ་པར་ཡིན་ནའང་རེད། (PAP) གནད་དོན་ཐོག་ལ་རྩོས་མོལ་ཏོག་ཙམ་ཡོང་གི་འདུག ཁ་ཤམ་གྱིས་ (PAP) མེད་པ་བཟོ་དགོས་པ་དང་། ཁ་ཤམ་གྱིས་ལས་སྤྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་གསུང་གི་འདུག ཡིག་ཆ་ལུ་སྤྱོད་ལས་སྤྱོད་ཀྱི་གལ་ཆེན་པོ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། (PAP) མེད་པ་བཟོ་རྒྱུ་འོ་ཐོག་ལ་བསམ་ཚུལ་བཏོན་པ་དེར་ཏོག་ཙམ་གཟབ་གཟབ་གྲུང་དགོས་པེད་བསམ་གྱི་འདུག དེར་བསམ་ཚུལ་ཞིག་མ་ལུས་ན་འགྲིག་གི་མི་འདུག ས་གནས་གཞིས་ཆགས་མང་པོ་ཞིག་ལ་ད་ལྟའི་གནས་སྤངས་གྱི་འོག་ནས་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་འོག་ལ་ཆགས་པ་དེ་(PAP) ཡོད་པས་ཁྱད་པར་ཞིག་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་ཉ་གོ་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། གལ་ཏེ་ (PAP) མེད་པ་ཡིན་ན་འགྲོ་འོང་ག་ཚོང་བྱས་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་ཡོད་དུས། དེར་ཉེན་ཁ་ཞིག་མཐོང་གི་འདུག དེ་འདྲ་སོང་ཙམ་འདིའི་ཐོག་ལ་ལུས་ན་བསམ་མས་བྱུང་།

དེ་དང་མཉམ་དུ་ཁ་སང་དཔལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་སློན་མཚོག་གིས་ནང་སྲིད་གྱི་ལས་བསྡེམས་དང་འབྲེལ་ནས། ད་ལྟའི་ཆར་ཞིང་ས་ཨེ་ཀར་ ༡༧༠ རང་སྐྱུར་འབྲས་འཇུགས་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། ཉེ་ཆར་གཞིས་ཆགས་ཤིག་ལ་གྲངས་བཤེར་ཞིག་གནང་སོང་། སྤྱན་རླུང་འདེབས་ལས་གྲུང་གི་ཡིན་ནས། སྤྱན་རླུང་འདེབས་ལས་བྱ་རྒྱ་ཡིན་ན་ཨེ་ཀར་ག་ཚོང་འདེབས་གྱི་ཡིན། གཞིས་ཆགས་མང་པོར་འདི་ལྟ་བུའི་གྲངས་བཤེར་གནང་སོང་། ཁ་སློན་དཔལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་སློན་མཚོག་སྤྱོད་ལས་ལ་ཕེབས་པའི་སྐབས་སྤྱི་ཡིན་ནའང་སྐྱུར་འབྲས་འདེབས་ལས་ཐོག་དགོངས་ཚུལ་འགའ་ཤམ་ཤིག་ཕེབས་འདུག དེ་འདྲ་སོང་ཙམ་མང་པོ་ཞིག་ལ་དངངས་འཚབ་ག་རེ་འདུག་ཅེ་ན། ད་ལྟ་སྐྱུར་འབྲས་བཏང་ནས་ལོ་ ༡ མ་གཏོགས་ཕྱིན་ཡོད་པ་རེད། འབྲས་བུ་སྤྱིན་པར་ད་དུང་ལོ་གཉིས་ཙམ་འགོར་གྱི་ཡོད་དུས། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་འོག་ནས་དེར་རྒྱ་བ་སློང་ག་ཚོང་ཅིག་གནང་གི་ཡོད་ན། གང་ལགས་ཤེ་ན། སྤྱོད་ལས་གཞན་ཞིག་ནས་སྤྱན་རླུང་འདེབས་ལས་ཐོག་གྲངས་བཤེར་བསྐྱུ་བུ་བྱ་གྱི་ལས་གཞི་ཞིག་འགྲོ་བཞེན་པ་ཡིན་དུས། ད་ལྟའི་ལས་གཞི་དེར་རྒྱ་བ་སློང་རི་ཙམ་ཡོད། དེ་ཚོའི་ཐོག་དངངས་འཚབ་གྲུང་གྱི་འདུག སྤྱན་རླུང་འདེབས་རྒྱུའི་ལས་གཞི་ཚོས་སྤངས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན། འབོད་བསྐྱུལ་རང་ཡིན། ལས་གཞི་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་འཆར་གཞི་སྤྱན་པ་ཞིག་གནང་རྒྱ་གལ་འགངས་ཆེན་པོ་རེད། སྐྱུར་འབྲས་གྱི་ལས་གཞི་དེར་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཚང་མས་མཁུན་གསལ་རེད། དེར་འགྲོ་སློན་ཆེན་པོ་བཏང་བ་ལ་དཔག་པའི་འབྲས་བུ་ལག་པོ་ཡོད་མེད་ཐོག་དཀའ་ངལ་ཡོད་པའི་གནས་སྤངས་ཤིག་འདུག

མཐའ་མ་དེ་ཞོར་འགྲོས་འདྲ་ཞིག་ཆགས་གྱི་འདུག ཁ་སང་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་གྱི་ལས་བསྡེམས་སྐབས་སྤྱི་

དདུལ་འཛོལ་ཐོག་བཀའ་མོལ་མང་པོ་བྱུང་སོང་། ས་ཡ་དང་། འབྲུམ། (Crore) ཟེར་ནས་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་སོང་། དེར་གཏན་འབེབས་འདྲ་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་དམ། འདི་གཅིག་བཀའ་འདྲི་ཞུ་འདོད་བྱུང་། ཡང་གངས་འགོད་པའི་སྐབས་སུ་མཚམས་རེར་གངས་གཅིག་གཉིས་གསུམ་རྗེས་ལ་ཆོག་བརྒྱབ་པ། གང་ལྟར་འབྲི་སྟངས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་འདུག མི་མང་ནང་དུ་ཡིན་ནའང་རེད། འདི་ནས་མར་སྐྱོགས་སྦྱང་གནང་བའི་སྐབས་སུ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་སླེབ་དུས་ཉག་ཉག་ཅིག་གང་འདྲ་སྟོད་ཀྱི་ཡོད་ན་སྟེ།

ཆོགས་གཙོ་སློལ་མ་ཆེ་རིང་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཇུག་མཁའ་པོ་འཇམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་མཁའ་པོ་འཇམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཆོགས་གཙོ་མཚོག་ངས་ཇི་བ་ཕྱིར་འཐེན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

ཆོགས་གཙོ་སློལ་མ་ཆེ་རིང་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཇུག་དངོས་གྲུབ་དོན་རྗེ་ལགས། ཕྱིར་འཐེན་བྱས་སོང་། སྤྱི་འཇུག་མཁའ་པོ་གཞུག་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་མཁའ་པོ་ག་སྐབས་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཆོགས་གཙོ་མཚོག་ཇི་བ་མང་པོ་ཞིག་ཁ་སང་ཇིས་ཚར་སོང་། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་གཅིག་མཚུངས་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ཇི་རྒྱུ་མིན། དེའི་ནང་ནས་ང་རང་གིས་གནད་འགག་ཆེ་བ་མཚོང་བ་འགའ་ཤམ་འབྲི་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

གཅིག་དེ། འོག་གངས་ ༡ པའི་ནང་དུ་ ༡ ་ ལས་དོན་རྗེ་གྲས་དང་གྲུབ་འབྲས་རྗེ་ཐོན། ༡་། གཞིས་ཆགས་གསར་བསྐྱུན་སྐོར་ལ་རེད། སྤྱིར་བཏང་སྐབས་གོང་མའི་བཀའ་འགྲུབ་གིས་ཀྱང་གསར་འགྲོལ་བར་མཐུན་ཉེན་སྦྱར་ཡོད་པ་རེད། ལྷན་བར་སྐབས་འདིས་མ་འོངས་པར་གསར་འགྲོལ་བ་དེ་ཆོར་མཐུན་ཉེན་སྦྱར་རྒྱུའི་སྐོར་ཁ་སང་དཔལ་ལྷན་ནང་གི་དེ་བཀའ་སློན་གྱིས་གསུངས་སོང་། དེར་སྤྱིར་ཐག་པ་ནས་བཀའ་རྒྱུ་ཆེ་ཞུ་ཡི་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་གསར་དུ་འགྲོལ་བའི་ཁྲིམ་ཚང་གི་གངས་འཛོལ་ ༡༩༩༩ ཡིན་པ་དང་། མི་འཛོལ་གྱི་གངས་དེར་ ༩༠༠༠ ལྷག་ཙམ་འདུག དེ་ཆོར་ཐོག་ལ་འཆར་གཞི་བཞག་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོང་། ཁ་སང་གསུངས་པ་ནང་བཞེན་ཁ་ཞེ་ལག་ལེན་ཐུབ་པའི་ཐོག་ནས་དཔལ་ལྷན་ནང་གི་དེ་བཀའ་སློན་མཚོག་ནས་གནང་རོགས་གཞོངས་ཞུ་ཡི་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་རམ་ས་ལའི་ཉེ་འཁོར་དུ་གནས་པའི་གསར་འགྲོལ་བ་དང་། འོར་བུ་སྤྱིང་ཁ། ལྷི་ལི་བཅས་ས་གནས་གསུམ་ནས་སྟོན་ཞུ་རབ་དང་རིམ་བཤང་པོ་བསྐྱེབས་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་ས་གནས་དེ་ཆོར་གསུམ་ལ་མཐུན་ཉེན་དེས་པར་དུ་སྤྱིར་རོགས་གནང་ཟེར་ནས་འཛོད་བསྐྱེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་གྱི་སྤྱིར་མཚོག་ས་གནས་ཁག་ཏུ་ཐེབས་སྟངས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་གོང་དུ་བཀྱར་འོས་འབྲི་གིས་གསུངས་ཚར་སོང་། བསྐྱར་སྐྱོད་ཞེས་བྱ་རྒྱུ་མིན།

གཉིས་པ་དེ། འོག་གངས་ ༥ པའི་ནང་དུ་ ༨ ་ ༩། གཞུང་ལམ་གསར་བཟོ་དང་འབྲེལ་གངས་སྤྱིད་མཛེས་བཟོའི་ལས་གཞི། གངས་སྤྱིད་ནང་དུ་གཞུང་ལམ་གསར་བཟོ་བྱས་པ་ཞིག་ངས་ད་ལྟ་བར་དུ་མཚོང་མ་སོང་། གངས་ཅན་སྤྱིད་གཞོངས་ལ་ལམ་གསར་པ་ཞིག་གང་དུ་བཟོས་ཡོད་ངས་ཅ་བ་ཉིད་ནས་མཚོང་མ་སོང་། ལུང་དུ་ལྷན་བ་བརྒྱབ་པ་ཆ་ཚང་ལ་

གཞུང་ལམ་གསར་བཟོར་འོས་འདོད་ཀྱི་ཡོད་ན་མི་ཤེས་མ་གཏོགས། གཞུང་ལམ་གསར་བཟོ་ཞིག་ད་ལྟོ་བར་དུ་མཚོང་
 མ་སོང་། ཡིན་ནའང་དེར་རྟགས་མང་པོ་བརྒྱབ་འདུག སྐྱབ་སྐྱབ་རིགས་གང་བྱུང་བཀག་འཛོག་ཚོག་མི་ཚོག་བ་ཟེར་ནས།
 དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག (No Parking) མང་པོ་བྲིས་འདུག འོན་ཀྱང་དེས་པན་ཐོགས་གང་ཡང་མི་འདུག དེའི་སྟེང་
 མོ་ཏེ་གཉིས་གསུམ་ཡང་བསྐྱར་བཞག་འདུག རྒྱད་པར་དུ་ཞོགས་པར། སལ་ཆེར་གྲོས་ཚོགས་སུ་ད་སྔ་ཤོས་དེད་ཟེར་ནའང་
 འགྲིག་གི་ཡོད་པ་དེ། ང་ཚོའི་ལས་བྱེད་དཀྱིལ་ནས་ཞོགས་པ་སྔ་ཤོས་སྟེབ་ཀྱི་འདུག འདིར་སྟེབ་དུས་སྐྱབ་སྐྱབ་སྐོ་ཡི་
 འབྲིས་ལ་བཞག་ནས། རང་སྲིད་ལ་ཁུངས་དང་བདེ་སྲུང་ལས་ཁུངས་འགྲོ་ས་ཆ་ཚང་ལ་སྐྱབ་སྐྱབ་བཞག་ནས་ཐར་གྱི་ཡོད་པ་
 མ་དེ། དེ་འདྲ་ཞིག་སྟོང་པ་བཟོས་མ་སྐྱབ་པར། ས་གིར་ཡི་གེ་བྲིས་པ་ཅམ་གྱིས་པན་གྱི་མི་འདུག ད་ལྟོ་བལྟས་པ་ཡིན་ན།
 གངས་ཅན་སྲིད་གཤོངས་ལ་མོ་ཏེ་ས་ཁེངས་འདུག ཡི་གེ་འབྲི་ས་ལའང་མོ་ཏེ་མང་པོ་བཞག་འདུག དེ་ཚོར་ཐེག་བརྒྱབ་པ་
 ཅམ་གྱིས་པན་གྱི་མི་འདུག ལས་བསྡོམས་ནང་དུ་སྟོང་ཇེ་པོ་ཞིག་བཀོད་འདུག་མ་གཏོགས། ལག་ལེན་འཁེལ་གྱི་མི་འདུག དེ་
 རས་ལམ་གསར་བ་གང་དུ་བཟོས་ཡོད་ངས་ཤེས་མ་སོང་། དེ་གཅིག་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

ཤོག་གངས་ ༡༩ རང་དུ་ "ན་གཞོན་རོགས་སྐྱོར་གྱི་སྐྱེད་ཚུང་བུན་གཏོང་ལས་གཞི།" དེ་དེ། ལྷོན་མ་བཀའ་
 འག་སྐྱབས་གོང་མས་བུ་ལོན་གཡར་བ་དེ། སྐྱོར་འབྲུམ་ ༩ དེ་གཡར་གྱི་ཡོད་པ་དེ། དེང་སང་བཀའ་འགག་གིས་སྐྱོར་
 འབྲུམ་ ༡ གཡར་གྱི་ཡོད་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་འདུག གོང་དུ་སྐྱབ་སྐྱབ་ཞིག་གིས་ལུས་ཚར་སོང་། རྒྱད་པར་དུ་ལ་དུགས་
 རྫོགས་སུ་ཡུལ་སྐོར་སྐོར་འཆས་པའི་ཆེད་དུ་རྟེན་ལེ་དེ་ཚོར་དཀའ་ངལ་རབ་དང་རིམ་པ་མང་པོ་འབྲུད་གྱི་ཡོད་པ་དེ། དེ་ཚོ་ལ་
 ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱིས་གཡར་སྐྱབ་ན་ཡག་པོ་འདུག

གཉིས་ནས་མི་འཁོར་ཞེས་བཤེར་སྐོར་ལ་དེ། ཞེས་བཤེར་མིན་གངས་བཤེར་ཡིན་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་དེད་དེ། མདོར་
 བསྐྱས་ནས་ལུས་ན། བཤེར་དེ་ལ་བསམ་སྐོར་གཏོང་དགོས་དེ། ཞེས་བཤེར་ཡིན་ནའང་དེ། གངས་བཤེར་ཡིན་ནའང་དེ།
 དེར་ཁུང་པར་སྐྱེ་མདོག་མདོག་ཟེར་གྱི་འདུག རོ་བོ་གཅིག་ལ་སྟོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་མདོག་མདོག་གསུང་གི་འདུག་མ་གཏོགས།
 རོན་དུ་བཤེར་ཟེར་ན་ཡང་དག་པའི་དོན་དག་དེ། གངས་བཤེར་གྱི་བཤེར་ཡིན་ནའང་དེ། ཞེས་བཤེར་གྱི་བཤེར་ཡིན་
 རའང་དེ། གང་ལྟར་ཡང་དག་པ་དང་ཆོད་ལྡན་ཡོད་པ་ལ་བཤེར་གོ་ཡི་ཡོད་པ་དེ། དེ་ལ་སྐྱབ་པ་ཞིག་གངས་དང་ཞེས་
 གཉིས་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱི་སྐང་ནས་ཐ་དད་འགོ་རྒྱ་གང་ཡང་ཡོད་པ་དེད་དེ། ཡིན་ནའང་ནང་སྲིད་བཀའ་སྐོན་གྱིས་དེར་
 གངས་དང་ཞེས་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ཁུང་པར་ཡོད་མདོག་མདོག་གསུངས་སོང་། ག་དེ་ཡིན་ན་མེད་ན་ཁུང་པར་མི་འདུག

འདི་བཀའ་འགག་གི་གསུངས་འཕྲིན་དེ། མང་གཙོའི་དུས་ཆེན་ཟེངས་ ༤༩ རོག་གནང་བའི་བཀའ་འགག་གི་གསུང་
 འཕྲིན་གྱི་ཤོག་གངས་ ༩ པར། ངས་བྲིས་པ་མ་དེ། བཀའ་འགག་གིས་བྲིས་པ་དེ། "བྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༧ ཆེས་ ༡༤ ཉིན་
 བཅོན་བྱོལ་བོད་མིའི་མི་འཁོར་གངས་བཤེར་གྱི་ལས་གཞི་ཞིག་འགོ་འཇུགས་བྱས་ཏེ། རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་གྱི་གངས་
 འཁོར་སྐྱད་ལེན་གྱི་ལས་རིམ་གྲུབ་ཟེན" ཞེས་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་གྱི་གངས་བཤེར་ལུས་ཚར་ཡིན་གསུངས་པ་དེ། ཁ་
 སང་དཔལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་སྐོན་གྱིས་ག་དེ་གསུངས་པ་དེ། བྱི་ཡི་དང་རྟ་རམ་ས་ལའི་མི་འཁོར་གངས་བཤེར་གྱི་དེ་
 སྐབས་སོང་ཟེར་གསུངས་པ་དེ། ངས་ཟེན་བྲིས་ཏུག་ཏུག་བརྒྱབ་ཡོད་གངལ། དེར་བཞེན་སྟོན་མ་མང་གཙོའི་དུས་ཆེན་
 སྐབས་སུ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་གྱི་གངས་བཤེར་ཚར་ཡིན་གསུངས་ཡོད་པ་དེ། ཁ་སང་གྲོས་ཚོགས་འདིའི་ནང་དུ་རྟ་རམ་
 ས་ལ་དང་བྱི་ཡིའི་གངས་བཤེར་གྱི་སྐབས་སོང་གསུངས་པ་དེ། དེ་ག་པར་ཆོད་འདོད་ཀྱི་དགོས་དེ། སལ་ཆེར་དཔལ་
 ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་སྐོན་གྱིས་ཁས་ལེན་གྱི་མ་དེ། ཡང་ངས་བཤད་མེད་ཟེར་གྱི་དེ། ག་དེ་ཟེར་གྱི་ཡོད་མེད་ཁུང་པར་མི་
 འདུག

གངས་བཤེར་ནང་དུ་ཚོས་བརྒྱུད་དང་ཚོས་ལུགས་མ་བཀའ་ནའང་འགྲིག་གི་རེད་ཅེས་ཁ་སང་ནང་སྲིད་བཀའ་སློན་གྱིས་བཀའ་ཐེབས་ཐེན་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། དེའི་རྒྱུ་བས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་བརྟེན་གསུམ་མང་པོ་ཕྱིན་ཡོད་པ་རེད། དེར་མ་ཟད་ནང་སྲིད་ཀྱི་ལས་བྱེད་གཅིག་ལ་བཀའ་འགྲུབ་གིས་གཞོན་འགྲུགས་སྲུང་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཏེ། ངས་གཞོན་འགྲུགས་སྲུང་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། དང་པོ་དེའི་ནང་ལ་གང་གསུངས་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། "མ་འོངས་པར་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་ནས་ད་ལྟའི་བཀའ་འགྲུབ་སྐབས་བཅུ་དྲུག་སའི་དགོངས་གཞི་ནང་བཞུགས་མ་འོངས་པར་སྐྱེ་སེར་སོ་སོ་དབྱེ་བ་མེད་པར་འོས་གངས་ ༡༢ འཕེན་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཐོབ་བཞེན་པ་ཡིན། སྤྱི་འཇུག་སོ་སོས་ཚོས་ལུགས་གཅིག་གི་ནང་དུ་འཕེན་ཚོག་གི་ཡོད་པ་རེད་" ཟེར་ནས། ངས་ཇི་མ་ཇི་བཞེན་གྱིས་འགྲུབ་ཡོད། བྱས་ཚང་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་མགྲིན་ཚབ་པ་དེས་བཀའ་འགྲུབ་གི་མགྲིན་ཚབ་པ་བྱས་ནས་འདི་བཞེན་པ་རེད། "བཀའ་འགྲུབ་སྐབས་བཅུ་དྲུག་སའི་དགོངས་གཞི་" ཟེར་དུས་བཀའ་འགྲུབ་གི་དགོངས་གཞི་ངོ་མ་དེ། མ་འོངས་པར་ཚོས་ལུགས་གང་ཚང་ལ་སྤྱི་ཚོས་འཕེན་ནའང་མི་རེ་རེ་ལ་འོས་ ༡༢ འཕེན་རྒྱུ་ཡོད་སའི་དགོངས་གཞི་རེད་འདུག དེ་མ་ཐག་དུ་ཉི་མ་གཅིག་པལ་ཆེར་ཡིན་ས་ཡོད། ངས་བཤད་པ་ཆ་ཆར་བྱིར་འཕེན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་འདུག དེ་གཞོན་འགྲུགས་མིན་ན་ཅི་རེད། བྱས་ཚང་ག་རེ་ཡིན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་སའི། གང་ལྟར་ཡང་དཔལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་སློན་གྱིས་བཀའ་ཁྲུབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་རེད། བཀའ་འགྲུབ་ཀྱི་བཀའ་ཁྲུབ་ཡིན་ནའང་རེད། མི་འཕོར་ཞེས་བཤེར་ཡིན་ནའང་རེད། མི་འཕོར་གངས་བཤེར་ཡིན་ནའང་རེད། དེའི་རྒྱུ་བས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་བརྟེན་གསུམ་ཆེན་པོ་ཕྱིན་སོང་། དེ་ཚོར་དགོངས་གཞི་དགོངས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞེས་དགོས་རེད་མ་གཏོགས། རྒྱུ་བ་བཟུལ་སྐྱད་སྐབས་ཚར་བ་དང་ཤོད་ཚོག་ཚོག་ལས་ཚོག་ཚོག་ཡིན་རྒྱུ་མ་རེད། བབ་བརྗེད་བརྗེད་གསུམ་དགོས་རྒྱུ་ཉ་ཅང་གཞན་འགག་ཆེན་པོ་རེད། སོ་སོའི་ལས་ཀ་ཡག་པོ་འགོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་རྒྱུ་བ་སྐྱོར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། རང་ཉིད་ལ་རྒྱུ་བ་སྐྱོར་ཡོད་དགོས་ན། དེ་ནས་སོ་སོས་བྱེད་ཚོག་ཚོག་བཤད་ཚོག་ཚོག་བྱས་པ་ཡིན་ན། ག་དུས་ཡིན་ནའང་། ཕྱོགས་བཞི་མཚམས་བརྒྱུད་ནས་རྒྱུ་བ་ཤོ་སྐྱབས་བསྐྱེད་སའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་རེད་ལྟ་བཞིན་ཡོད།

ངས་དེ་རིང་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ལ་ལྷུ་རྒྱུ་ལ་སྤྱིར་བཏང་ང་འདྲ་སོ་ཡིན་ན་ཅུ་ངར་སོ་ཡོད་པ་རེད། སྐྱད་ཆ་བཤད་སྟངས་ཡག་པོ་ཤེས་ཀྱི་མེད་དེ། ཡིན་ནའང་། གང་བཤད་པ་དེ་མདུན་ལ་བཤད་པ་ལས། རྒྱུ་བ་ལ་སྐྱད་ཆ་བཤད་ཤེས་ཀྱི་མེད། ད་ལྟའི་བར་དུ་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོང་ལ་མི་གསོད་ཁྲུག་སྐྱོར་བྱས་སོང་། ཆང་འཇུང་མཁན་རེད། གཤོང་ནག་པག་གཤོང་རེད་ཟེར་ནས་ཚོག་གཅིག་བཤད་མ་སྐྱོང་། འདི་ད་ལྟ་ནས་ལྷུ་རྒྱུ་ཡིན་མ་གཏོགས། ངས་སྐྱད་ཆ་ཤོད་དུས་ཅུ་ངར་སོ་འདྲ་ཡིན་དུས། ག་དུས་ཡིན་ནའང་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོང་ལ་ཁ་གཏང་གཞོག་བསྐྱེད་སའི་བཞོ་འདྲའི་ཚོར་བ་སྐྱེ་བ་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། དེ་བརྒྱ་ཆ་ ༡༠༠ མིན་གངལ། ད་ལྟ་བར་དུ་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོང་གིས་མི་གསོད་ཁྲུག་སྐྱོར་བྱས་རེད་ཟེར་མ་སྐྱོང་། གཤོང་ནག་པོ་རེད་འདུག་ཟེར་མ་སྐྱོང་། ཆང་རག་འཇུང་གི་འདུག་ཟེར་མ་སྐྱོང་། གང་ཡང་ལབ་མ་སྐྱོང་། ངས་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོང་གི་ལས་འདོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ལྷུ་བཞེན་ཡོད། དེ་ཡིན་དུས་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ལ་ངའི་སྐྱད་ཆ་ཅུ་ངར་སོ་ཡོད་དུས། ཁ་ཤེས་ཀྱིས་ཚོག་རྒྱུ་བ་མཐོང་གི་ཡོད་ས་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ངས་འདི་ནས་དགོངས་སེལ་ལྷུ་བཞེན་ཡོད། དེ་མ་གཏོགས་གང་ཡང་ལྷུ་ཡི་མེད། དེ་ཡིན་དུས་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོང་གིས་ཀྱང་དེ་ཚོ་མཁྲོན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ལྟ་བཞིན་ཡོད།

ཚོགས་གཙོ་སྤྱོད་མ་ཆེ་རིང་མཚོག་ནས།

བཀའ་ལན་གནང་མཁན་དཔལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་སློན་མཚོག

དབལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་སློན་སྲིད་པ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

དབལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ ཁ་སང་ཇི་བ་ཕེབས་པའི་ནང་ནས་གཅིག་ལ་ལན་བརྒྱབ་རྒྱ་ལྷག་བསྐྱད་འདུག་ ལན་དེ་ཉོག་ ཅམ་རིང་པོ་ཚགས་ས་རེད། དགོངས་འགའ་མེད་པ་ལྟ། ཇི་བ་སླེབས་པ་སོང་ཅང་ལྷ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བཀྲར་འོས་སྲི་ འཇུག་ཤིག་གིས་ (Covid) ལན་རྒྱབས་གཉིས་པ་ལང་བའི་སྐབས་དེར་སློང་ ༡༠,༠༠༠ སྲིད་པ་དེ། ས་གནས་གང་དང་གང་ དུ་དེལ་ག་ཚོད་སྲིད་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད།

ཨང་།	ས་གནས།	མི་གྲངས།	ཉིན་སློབ།	བསྐྱེམས།
༡	སྲིང་ལོང་སློབ་སྲིད།	༡༥	༡༠༠༠༠	༡༥༠༠༠༠
༢	མོན་སློབ་སྲིད།	༤༠	༡༠༠༠༠	༤༠༠༠༠༠
༣	སྲིང་ལོང་ལུགས་བསམ།	༤༠	༡༠༠༠༠	༤༠༠༠༠༠
༤	སྲིང་ལོང་བདེ་སྲིད།	༤༠	༡༠༠༠༠	༤༠༠༠༠༠
༥	ཉོན་སྲིད་རབ་རྒྱས་སྲིད།	༤༡	༡༠༠༠༠	༤༡༠༠༠༠
༦	ཀོ་ལི་ལྷ་ལོང་ལྷན་སྲིད།	༤༣	༡༠༠༠༠	༤༣༠༠༠༠
༧	ལ་དུགས་བསོད་ནམས་སྲིད།	༡༤༡	༡༠༠༠༠	༡༤༡༠༠༠༠
༨	ཚེ་རི་ས་ལྷན་ཚོགས་སྲིད།	༡༠	༡༠༠༠༠	༡༠༠༠༠༠
༩	སིམ་ལ།	༦༩	༡༠༠༠༠	༦༩༠༠༠༠
༡༠	མན་པར་པན་བདེ་སྲིད།	༣༤	༡༠༠༠༠	༣༤༠༠༠༠
༡༡	བན་དང་འཕྲོ་རྒྱས་སྲིད།	༣༣	༡༠༠༠༠	༣༣༠༠༠༠
༡༢	མཚོ་ཚོས་འཕེལ་སྲིད།	༩	༡༠༠༠༠	༩༠༠༠༠
༡༣	ཉི་ལྷོ་དང་རྒྱས་སྲིད།	༧	༡༠༠༠༠	༧༠༠༠༠
༡༤	བསྐྱེལ་འཛིན་སྲིད་དང་འབྲུམ་སྲིད།	༡༩	༡༠༠༠༠	༡༩༠༠༠༠
༡༥	ཤིས་ལོང་།	༡༤	༡༠༠༠༠	༡༤༠༠༠༠
༡༦	སྲིད་སྲིད་གཞི།	༥༤	༡༠༠༠༠	༥༤༠༠༠༠
༡༧	སྲིད་ཚོན་ཉ་ར།	༡༥	༡༠༠༠༠	༡༥༠༠༠༠
༡༨	སྲིད་པོད་ཚོགས།	༣༥	༡༠༠༠༠	༣༥༠༠༠༠
༡༩	ཁལ་ཉོར།	༣༤	༡༠༠༠༠	༣༤༠༠༠༠
༢༠	སྲིད་མ་ལ།	༡༤	༡༠༠༠༠	༡༤༠༠༠༠
༢༡	སྲིད་ལོ་ཚོས་གསུམ།	༧	༡༠༠༠༠	༧༠༠༠༠
༢༢	ས་ལོན།	༡༩	༡༠༠༠༠	༡༩༠༠༠༠
༢༣	ཀུམ་རལོ།	༡༩	༡༠༠༠༠	༡༩༠༠༠༠
༢༤	ལོ་ལན་ཇི།	༥	༡༠༠༠༠	༥༠༠༠༠
༢༥	རྒྱ་རམ་ས་ལ།	༣༣༥	༡༠༠༠༠	༣༣༥༠༠༠༠
༢༦	ཀུ་ལུ་དབལ་རབ་སྲིད།	༥༡	༡༠༠༠༠	༥༡༠༠༠༠

32	མན་ཤི།	14	10000	140000
31	སྐར་ཉོག།	23	10000	230000
30	ར་མང་ལ་ཀུན་པན་གླིང་།	11	10000	110000
30	དོར་གླིང་།	123	10000	1230000
31	ཀ་སྐྱལ།	22	10000	220000
33	བསྐྱེན་མདའ་བཀའ་ཤིས་གླིང་།	21	10000	210000
33	ཀྲ་གླིང་།	33	10000	330000
32	སྐར་ལྷོ།	163	10000	1630000
34	ཉ་སྐྱལ།	2	10000	20000
36	མི་མི་བསམ་ཡས་གླིང་།	114	10000	1140000
32	འབྲུག།	30	10000	300000
31	བལ་ཡུལ་སྐོ་སྐོག།	112	10000	1120000
32	བལ་ཡུལ་སྐོ་སྐོག་ར་བཀའ་ཤིས་གླིང་།	62	10000	620000
20	བལ་ཡུལ་མཚོ་དཀོན་འཛོད།	224	10000	2240000
21	བལ་ཡུལ་འཛོ་ཁེལ་བསམ་གྲུབ་གླིང་།	22	10000	220000
23	བལ་ཡུལ་རྒྱལ་འཕགས།	124	10000	1240000
23	བལ་ཡུལ་སྐོ་སྐོག་ར་བཀའ་ཤིས་དཔལ་འབྱིལ།	32	10000	320000
22	བལ་ཡུལ་ཤར་མ་ར་གསུམ།	63	10000	630000
ཁྲོན་བསྐོ་མཉམས།		2623		26,230,000

དེ་ནས་ཉམ་ཐག་ཨང་གཉིས་པ་ (B) དང་། ཨང་བཞི་པ་ (D) གཉིས་མེད་འདུག ས་གནས་ཁག་ 20 ལ་ཉམ་ཐག་ (B) ཡོད་པར་སྐོར་ 1,210,000 ། དེའི་སྐར་ལ་སྐོར་ 4000 རེ་འཕར་མ་སྤུལ་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་བཞིན་ཉམ་ཐག་ (D) ཀྱང་ལ་ཡོད་པ་ལ་སྐོར་ 2,460,000 ། མི་གངས་ 246 ལ་ཉོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་མ་ཐུན་འགྲུར་སྤྱར་བཞག་པ་ཆགས་ཀྱི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་ཁ་སང་གི་བ་བཏང་བའི་ནང་ནས་བསྐྱོན་འཛིན་སྐར་གི་གནས་སྤངས་དེའང་འབྲེལ་བའདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། མཐའ་མ་དེ། ཁ་སང་བཀའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཤིག་གིས་གི་བ་བཏང་བའི་ནང་ནས་ས་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་དཀའ་ངལ་གི་ཐོག་ནས། ཉི་མ་ཅུལ་མངའ་སྡེ་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ས་ཆ་ཚང་མར་སྡེབ་གཅིག་ཉམས་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ་སྐྱབས་པ་བསྐྱེད་པར། ཁྲོན་ལ་ཚར་བ་དེ་ཚོ་ཡར་ལྷོ་ཡིན་ཞུ་ཡིན་ཀྱང་ཀྲ་སྐྱལ་ལ་གོ་ཡོད་པ་རེད། དེར་དུས་ཚོད་མང་པོ་འགོར་གྱི་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། དེའང་བསམ་སྐོ་གཏོང་རྒྱུ་ཞིག་རེད་འདུག ང་ཚོས་ཚོགས་རྒྱུ་ལ་ཞུ་ཚོགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཆ་ཚང་ཚར་བའི་བར་དུ་སྐྱབས་དགོས་ཀྱི་འདུག་གས། ཡང་ན། ཚན་པ་རེ་ཚར་བ་ཡིན་ན་མངའ་སྡེ་གཞུང་ལ་ཞུ་ཡིན་ཞུ་ཡིན་བྱེད་དགོས་འདུག་གས། བང་འབྲེད་དགོས་འདུག དེའང་བསམ་སྐོ་གཏོང་རྒྱུའི་གཞི་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག དེ་གཅིག་ཞུ་ས་པ་ཡིན།

དེ་གཞན་བཞིན་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཁྱིམ་ཚང་། ལྷན་པོ་ལྟ་བུ་ལྟར་མཛོན་མོ་མཚོན་གྱི་མཚན་ལོད་སོ་སོའི་ས་ཆ་སྐྱང་ལ་མིང་མེད་པའང་ཡོད་པ་རེད། སྤྱི་ཚོར་ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་ཆོན་པོ་མཚོན་གྱི་མཚན་ལོད་པ་དེ་དག་ལྟར་ཁང་སོ་སོའི་མིང་ཐོག་བསྐྱར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ། དེ་འདྲའི་གནས་སྐབས་མང་པོ་ཞིག་འདུག ལམ་སང་ཚར་རྒྱ་ཞིག་རེད་མི་འདུག་ལྟར་ ཡིན་ནའང་། ད་ལྟོ་ཚོགས་རྒྱུང་བཅུགས་ནས་སྤྱི་མཐུན་འབད་བཅོམ་ཞུས་དང་ཞུ་བཞིན་པ་ཡིན།

དེ་ནས་བཀའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཤིག་གིས་དེ་རིང་བཀའ་འདི་གནང་བར། སྤྱིར་བཏང་སྤྱི་སྤྱོད་གིས་ནང་སྤྱི་དུ་བཀའ་ཚོན་དང་། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་ཚོན། འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་ཚོན་གྱི་འགན་ཁུར་ནས་ས་གནས་ལ་རྒྱ་ས་ལོན་ཆེད་འགོ་བའི་སྐབས་སུ། འགོ་ཕྱོགས་སྤོང་ལ་བསྐྱབ་བརྒྱས་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། བཀའ་རང་བཏང་ནས་མེབས་བསྐྱུ་ཞུ་ཡི་ཡོད་པ། བསྐྱབ་བའི་ཆོ་རྒྱས་པོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ། འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་ལ་འཛིན་པོ་མངགས་ཡོད་པ། དེ་འདྲའི་སྤོང་གསུངས་སོང་། གོང་དུ་བཀའ་འོས་གཞན་ཞིག་གིས་ཀྱང་གསུངས་སོང་། ངས་ད་ལྟོ་བར་དུ་ས་གནས་ག་པར་སྤྱོན་པ་ཡིན་ནའང་། བསྐྱབ་བའི་དགོས་ཀྱི་མ་རེད་ཟེར་ནས་ནན་པོ་ལབ་ཀྱི་ཡོད་མ་གཏོགས། བསྐྱབ་བའི་དགོས་ཀྱི་རེད་ཅེས་ས་གནས་གཅིག་ལའང་ཟེར་མ་ཚུངས། སྤྱི་སྤྱོད་གི་མིང་ཐོག་ནས་ས་གནས་གཅིག་ལའང་ཁྲེད་རང་ཚོས་བསྐྱབ་བའི་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད་གདལ། གོ་སྤྲིག་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད་གདལ། རྒྱ་ལ་སྤོང་བའི་དགོས་ཀྱི་རེད་གདལ། མི་མང་བར་སྤྲིག་དགོས་ཀྱི་རེད་གདལ། ཆོག་གཅིག་ཀྱང་ལབ་མ་ཚུངས། དེ་གཅིག་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

གཉིས་པ་དེ། བྱང་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ནས་མར་གསུངས་སོང་ཟེར་བ་དེ་རེད། བྱང་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ནས་སྤྱི་སྤྱོད་ཡིན་ནའང་རེད། བཀའ་ཚོན་ཡིན་ནའང་རེད། སྤྱི་འཐུས་ཡིན་ནའང་རེད། མཚན་གཙོ་རྣམས་སུ་འདྲ་ཞིག་ས་གནས་ལ་མེབས་པ་ཡིན་ནའང་། འཐུས་ཚང་གྲ་སྤྲིག་གནང་རོགས་ཟེར་བ་དེ་ཡི་གེ་ཚང་མའི་ནང་ལ་འབྲི་ཡི་ཡོད་པ་རེད། འདི་སྤྱི་སྤྱོད་ཡིན་ནའང་རེད། བཀའ་ཚོན་ཡིན་ནའང་རེད། སྤྱི་འཐུས་ཡིན་ནའང་རེད། ཚང་མར་གཅིག་མཚུངས་རེད་མ་གཏོགས། སྤྱི་སྤྱོད་སྤོང་བས་ན་དམིགས་བསལ་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད་གདལ། འདི་སྤྱོད་གི་མི་སྤོང་བས་ན་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད་ཟེར་ནས་ཆོག་གཅིག་བྱང་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ནས་ཟེར་མ་ཚུངས། ཡིན་ནའང་ས་གནས་ལ་བྱང་སྤྱི་གིས་སྤྱི་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་དེ་བྱེད་བསྐྱེད་ཀྱི་འདུག་ཞུ་རྒྱ་མ་གཏོགས། བྱང་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ལ་བསྐྱབ་བརྒྱས་པོ་བྱེད་དགོས་རེད་ཅེས་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་ལབ་པ་དེ་འདྲ་བྱུང་མི་འདུག་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

དེ་ནས་མེ་ར་ལ་བསྐྱབ་བའི་མཁན་བཅར་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཆོ་གསུངས་སོང་། རྒྱ་མཚན་ག་རེ་ཡིན་མིན་ངས་ཤེས་ཀྱི་མེད། རྒྱ་མཚན་ག་རེ་ཡིན་ན་ཁྱེད་པར་གང་ཡང་མེད། ངས་ག་རེ་ཞུ་ཡི་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱི་སྤྱོད་གི་འགན་ཞིག་སྤྱད་ཡོད་པ་རེད། མི་མང་ལ་འགན་འཁུར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ས་གནས་ག་པར་ཡིན་ནའང་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱུང་བཅར་རྒྱ་ཡིན། མི་གཅིག་མ་གཏོགས་སྤོང་བས་མེད་ནའང་སྤྱད་ཆ་ཤོད་དགོས་ན་བཤད་རྒྱུ་རེད། མི་སྤོང་སྤོང་བས་ཡོད་ནའང་སྤྱད་ཆ་ཤོད་དགོས་ན་བཤད་ནས་འགོ་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས། སྤོང་བས་ཡོད་དམ་མེད། སྤོང་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ག་རེ་ཡིན། དེ་རྩད་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་འབད་བཅོམ་ཡང་བྱས་མེད། འདི་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

གང་ལྟར་སྤོང་བ་བསྐྱོར་ནས་ཁ་སང་སྤྱད་ཆ་རང་འདུགས་ཐོག་སྤྱད་ཆ་བཤད་པ་ཡིན་ན་བཤོ་སྤོང་དེ་ག་རང་སྤྱད་ལ་སྤོང་བས་བསྐྱེད་པའི་བཤོ་འདྲ་ཞིག་འདུག འདི་ཞུ་མི་དགོས་པ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། ཁ་སང་དེ་བའི་ས་ལན་སྐབས་སུ་དུས་ཚོད་མང་ཙམ་བཏང་ཡོད་དུས། དེས་འཐུས་པ་བྱེད་རོགས་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

དེ་ནས་ངས་ལྷ་རམས་པར་མཚན་སྐད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་འདྲ་ཞིག་གསུངས་སོང་། ངས་ལྷ་རམས་པ་སུ་ཞིག་
ལ་འད་མཚན་སྐད་བྱ་རྒྱུ་མ་བྱུང་། སྤྱི་ཡོད་ས་ཀྱི་མཚོན་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་ལྷ་སྲིད་པ་རེད་མ་གཏོགས། བྱེད་པ་སུ་གཅིག་
ལ་འད་མཚན་སྐད་ལྷས་པ་གང་ཡང་མེད་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

གཞུང་འབྲེལ་བྱ་སྤྱིག་བྱ་རྒྱུའི་སྐོར་ལ་ལབ་པ་ཡིན་ནའང་ངས་མེད་ལབ་མདོག་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། ངས་ལབ་
མེད་ན། ངས་ལབ་མེད་ལྷ་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས། རྣམ་པ་ཚོས་འདྲིར་ལྷ་ཚུགས་བརྒྱབ་ནས་གསུངས་ནས། ངས་ལབ་མེད་པ་
ཞིག་ལབ་རེད་ཟེར་ན་བདེན་པ་ཆགས་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད་སྟེ། ཨ་རི་དོན་གཅོད་ལའང་ལས་བྱེད་ཚོ་ཡོད་དགོས་རེད་ཅེས་སྲིད་
སྐྱོད་གིས་ལབ་ཡོད་རེད་ཟེར་སོང་། ངས་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་ལབ་རྒྱུ་མ་བྱུང་། ཨ་རི་དོན་གཅོད་ལའང་ལབ་རྒྱུ་མ་བྱུང་ལ། སུ་
གཅིག་ལའང་ལབ་རྒྱུ་མ་བྱུང་། འདི་ངས་ཚིག་ཐག་ཚོད་པོའི་ཐོག་ནས་ལྷ་ཡི་ཡོད། དེ་ནས་གཞུང་འབྲེལ་རྒྱུ་མ་སྐོ་སྐྱབས་མ་
སྐྱོད་བ་དང་། སྐྱབས་ཡོད་ནའང་འདྲ་འདྲ་ག་མེད་ནའང་འདྲ་འདྲ་ག་ དེ་ངས་ཤེས་ཀྱི་མེད། སྐོན་མ་བཀའ་རྒྱུ་མི་པ་ཐེབས་པའི་
སྐབས་སུ་གང་འདྲ་གཞན་གི་ཡོད། དེའི་རྗེས་ལ་སྲིད་སྐྱོད་པེབས་པའི་སྐབས་ལ་གང་འདྲ་གཞན་གི་ཡོད། བར་ལ་བར་འདྲ་པོ་
མཚོན་ན་མ་གཏོགས། ང་སྤྱི་ཚོགས་བྱ་རྒྱུའི་ནང་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་དགའ་པོ་མེད། དེ་རེས་ས་གནས་ལ་གང་བྱས་པ་དེ། མི་མང་རང་
གིས་དང་དུ་སྐྱབས་ནས་བྱས་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མ་གཏོགས། དཔུས་ནས་དམིགས་བསལ་བྱེད་དགོས་པའི་
བཀའ་གང་ཡང་བཏང་མེད་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ནས་རྒྱལ་སྐོ་བརྒྱབ་པ་དང་། མི་ཁ་གསལ་མ་གཏོགས་བཅར་མི་འདུག་སྟོང་པ་རེད་
འདུག་ཅེས་གསུངས་སོང་། སྟོང་པ་ཡིན་ནའང་མིན་ནའང་། དེ་ཚོ་ཚང་མ་སོ་སོས་གཟིགས་ན་ཡག་གི་རེད་མ་གཏོགས། མོས་
ཚོགས་འདྲིའི་ནང་དུ་གསུངས་པ་གཅིག་བྱས་པའི་ཐོག་ས་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། གང་ལྟར་བཅོམ་བཀའ་བཏང་བའི་བཟོ་འདྲ་
ཞིག་གསུང་གི་འདུག་ དེ་ཚོ་ཚ་བ་ཉིད་ནས་སུ་གཅིག་ལའང་བཅོམ་བཀའ་གཏོང་རྒྱུ་མ་བྱུང་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན། ད་ལྟ་མོས་ཚོགས་དེ་
ག་རང་ནང་ལ་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན། མ་འོངས་པར་ཡིན་ནའང་ས་གནས་ལ་བཅར་བའི་སྐབས་སུ་བསྐྱབས་བྱས་པའི་འདྲ་བྱེད་དགོས་
ཀྱི་མི་འདུག་ དེ་ཚོ་འགྲོ་སོང་འཕར་མ་རེད་འདུག་ གལ་ཆེ་ཤོས་དེ། མི་མང་ཚོགས་འདུའི་སྐབས་སུ་ཡོད་རོགས་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་ང་ཚོས་པར་ཚུར་སྐྱད་ཆ་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། དེ་བ་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། བསམ་ཚུལ་བརྗེ་ལེན་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་པ་
རེད། ད་ལྟ་བར་དུ་འདི་ལྷ་ཡི་ཡོད་མ་གཏོགས་གཞན་པ་ལྷས་བཞག་པ་གང་ཡང་མེད་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་བཀའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཤིག་གིས་ངས་སྐད་ཆ་ཆ་ཚང་པོ་མ་བྱུང་སྟེ། ཡིན་ནའང་། སྐལ་ལོན་གཞིས་ཆགས་
འབྲིས་ལ་ལམ་ཁ་བརྒྱབ་རྒྱུར་གུན་གསལ་རབ་རྒྱུའི་སྐོར་དེ། ཁ་སང་འབྲེལ་ཡོད་རྒྱ་གར་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་སྐྱོད་ལོར་ལ་
ཕྱིན་ནས་སྟོ་སྤྱི་ལས་ཁུངས་དང་ས་གནས་འབྲེལ་ཡོད་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་དགོས་པ་དེ་ཚོ་བཤད་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་།
དེ་ཚོ་ཚང་མ་ལམ་སང་ཐོན་སྐབས་རྒྱ་དཀར་ལས་ཁག་པོ་ཞེས་གཞི་རེད་འདུག་ ཁ་སང་ངས་ལྷས་པ་ནང་བཞེན་རྒྱ་གར་གཞུང་
མཉམ་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་དུས་ཚོད་མང་པོ་ཞིག་འགོར་གྱི་འདུག་ འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་སུ་མ་བྱུང་གུན་གསལ་རབ་
རྒྱུར་འབད་བཅོམ་བྱེད་བཞེན་ཡོད། ཁས་ལེན་བྱས་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ད་ལྟ་གང་ཡང་མེད་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

སྤྱི་ཕྱོད་སོ་ནམ་སྐོར་བཀའ་གནང་སོང་། སྤྱི་ཕྱོད་སོ་ནམ་ལའང་དཀར་ལ་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོའི་གཞིས་ཀ་དེ་གང་
འདྲ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་རེད་ཅེ་ན། གང་ལྟར་དཔལ་འབྱོར་རོགས་སྐོར་སུ་མ་བྱུང་གནང་བ་ཡིན་ན། སྤྱི་ཕྱོད་སོ་ནམ་འདེབས་
ལས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་སྐད་ལ་མ་བྱུང་རྒྱུ་གཞན་པ་དེ་འདྲ་སྐྱར་བ་ཡིན་ན་སྤྱི་ཕྱོད་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་
པ་རེད། དེའི་རོགས་སྐོར་མཚན་ཆད་པ་དང་སྤྱི་ཕྱོད་སོ་ནམ་མཚན་འདྲིའི་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གཞིས་ཆགས་ཁག་ ༤
ནང་དུ་ས་ཆ་ཨེ་ཀར་ ༤༠༠ ལྷག་ཅན་ལ་མ་གཏོགས་སྤྱི་ཕྱོད་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ནས་ད་ལྟ་འདི་
ནས་ཞིང་པ་སོ་སོས་སྐྱོན་རྒྱ་འདེབས་ལས་ཨེ་ཀར་གཞོན་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་རེད་ཟེར་བ་དེ། ཐོ་གཞུང་ཞིག་བཏང་འདུག་ཟེར་བ་དེ་

ངས་ཤེས་མ་སོང་། གལ་ཏེ་བཏང་ཡོད་པ་ཡིན་ན་གཅིག་བཏུ་རྒྱ་ཡིན། ད་ལྟ་འདི་གཏོང་རན་ཡོད་མ་རེད། ད་ལྟ་སྤོང་ཅིས་ཁང་
 དང་། བང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སོ་ནམ་ཚན་བ་དང་དེ་ཚོ་པར་ཚུར་གོ་བསྐྱར་བྱས་ནས། ད་ལྟ་གཞི་ནས་འཚར་གཞི་བཟོ་
 དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་ལོ་ ༡ བང་དུ་ད་ལྟ་སྤོང་གི་ཐོན་འབབ་ལ་གཞིགས་པའི་རྒྱ་ཆ་ག་ཚོད་
 དགོས་ཀྱི་ཡོད་དམ་མེད་གསུང་རོགས་གནང་། དེར་དབག་པའི་རྒྱ་ཆ་རེ་རེ་ལ་ཞིང་ཁ་ཨེ་ཀར་ག་ཚོད་འདེབས་ལས་བྱེད་
 དགོས་ཀྱི་འདུག ས་ཆ་གང་དུ་འདེབས་ལས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག དེ་ཚོ་ཚང་མ་ཚང་འཛིན་ནས་བྱ་རྒྱ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས།
 ད་ལྟ་ནས་སྤོང་རྩ་འདེབས་རྒྱུ་ལེ་འགྲེས་ཤོག་འགྲེས་རྒྱ་དེ་འདྲ་ངས་ཐོངས་ཤོག་ཟེར་རྒྱ་མ་བྱུང་། བང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་
 དེ་འདྲ་ཞིག་གནང་ཡོད་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་ལྷ་བྱས་པ་རེད། ལས་ཀ་ལ་འགོ་མཁུག་ཅིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མགོ་ཐག་མ་
 ཚོད་སྤོང་ནས་འོག་ནས་གངས་ཀ་ལེན་བསྐྱར་པ་ཡིན་ན་ཉག་ཉག་བསྐྱར་གྱི་ཡོད་མ་རེད། དེར་ང་ཚོས་བསྐྱར་ཞིབ་ཚད་ལྡན་
 ཞིག་བྱེད་ཚོག་པ་ལྟ། འདི་གཅིག་ལྟ་རྒྱ་ཡིན།

དེ་ནས་སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་མཉམ་དུ་ (Mandya) ཡང་དབེ་བཞག་སོང་། ཏོན་སྐྱར་ལ་སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་
 བྱེད་མཁན་ཞིག་དབེ་བཞག་ནས། ངས་གོ་རྟོར་ཐེབས་མེད་ན། སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་བྱེད་མཁན་ཞིང་ཁ་གཅིག་ལ་ཨེ་
 ཀར་ ༡ ལ་ཁེ་བཟང་སྐོར་འབྲུམ་ ༡༠ བཟོ་ཡི་ཡོད་པ་ཟེར་བ་འདི། འའང་ཞིང་པ་བྱས་ནས་བསྐྱར་སྤོང་མཁན་ཞིག་རེད་དེ། སྐྱེ་
 ལྡན་སོ་ནམ་གྱི་ཞིང་ཁ་ཨེ་ཀར་ ༡ བཏབ་ནས་སྐོར་འབྲུམ་ ༡༠ ཁེ་བཟང་རག་གི་ཡོད་པ་ཞོན་ནས་ཤེས་ཀྱི་མེད། དེ་འདྲ་ཞིག་
 རག་རྒྱ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། ཚང་མ་སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་སྐང་ལ་འགོ་དགོས་པའི་གནས་སྐངས་ཤིག་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ད་ལྟ་ང་
 ཚོས་ད་ཀའང་ལ་འཕྲད་བསྐྱར་པ་དེ་སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་ལ་སྐྱ་མ་སྐྱད་འགོ་མ་སྐྱ་བ་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཅིག་དེ། ཁ་སང་སྐྱི་འཕྱས་རྒྱུན་
 ལས་ཀྱིས་བང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་བའི་དེ་བར་ལན་འདེབས་སུ་ལ་བའི་ནང་དུ་ལྷུས་ཡོད། རྒྱ་མཚན་འགའ་
 འགས་ཤིག་ལྷུས་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་གཅིག་དེ་ཁྲོམ་ར་རེད། ཁྲོམ་ར་མ་རག་སྤོང་ནས་ལག་འཁྲེང་ (Certification) དེ་རག་
 དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་གྱི་ཐོན་འབྲས་རེད་ཟེར་བའི་ལག་འཁྲེང་དེ་རག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་རག་རྒྱ་
 ལའང་ད་ཀའང་ལ་ཚེན་སོ་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན། ཞིང་ས་སྐྱར་ཡོད་ན། ཞིང་ཁ་སྐྱང་ལ་རྩ་ས་སྐྱར་རྒྱག་གི་ཡོད་ན། ཞིང་ཁ་
 འོག་དེར་སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་བཏབ་པ་ཡིན་ནའང་། དེ་སྐྱེ་ལྡན་ཆགས་སུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། རྩ་ས་སྐྱར་གྱི་འཕྱགས་དེ་ཆར་
 འཕྱགས་ཀྱིས་ཞིང་ཁ་འོག་མར་འཁྲེང་ཡོང་གི་ཡོད་དུས། སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་ཚད་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་ལ་ད་ཀའང་ལ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་།
 ཁྲོམ་ར་མ་རྩེད་པ་གཅིག་དེ་རྒྱ་ཆ་གཅིག་ཁྲོམ་རའི་ནང་དུ་འཚོང་སུ་བྱ་རྒྱུ་ར་སོན་ཆེ་རྒྱུང་གི་ད་ཀའང་ལ་ཞིག་འཕྲད་གྱི་ཡོད་པ་
 རེད། དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་ད་ཀའང་ལ་མང་སོ་ཞིག་འཕྲད་བསྐྱར་པ་རེད་མ་གཏོགས། སྤོང་མ་བཀའ་འགན་ནས་པལ་ཚེར་འདི་འདྲ་
 ཞིག་གསུང་མཁན་བྱུང་སྤོང་། འག་མོ་བཏབ་པ་ཡིན་ན་ཨེ་ཀར་རེར་སྐོར་འབྲུམ་གསུམ་བཞིའི་ཁྱད་པར་རག་གི་འདུག དངོས་
 སུ་འདེབས་དུས་དེ་ཅམ་ཡོད་མ་རེད། མི་གཞན་གྱིས་བཤད་པ་དེ་གོ་ནས་བྱས་པ་དང་། དངོས་སུ་ལག་ལེན་བསྐྱར་དུས་དབེ་
 མི་སྲིད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་རེད། སོ་ནམ་འདེབས་ལས་སྐང་ལ་ཁེ་བཟང་རྒྱ་ཚེན་སོ་དེ་འདྲ་རག་རྒྱ་ཏ་ཅང་ཁག་སོ་རེད་དེ།
 ཡིན་ནའང་། ང་ཚོས་སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་སྐང་ལ་འགོ་རྒྱ་དེ་སྤོང་རྩ་འདེབས་ལས་སྐང་ལ་འགོ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་
 སྐྱེ་ལྡན་སྐང་ལ་མ་འགོ་རང་འགོ་རེད། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱོལ་རྒྱུན་སོ་ནམ་སྐང་ལ་མ་འགོ་རང་འགོ་རེད་མ་གཏོགས། དེར་རྩ་ས་
 སྐྱར་དང་། འཕྱ་སྐྱར་དེ་འདྲ་བརྒྱུ་རྒྱུ་ལེ་ལམ་ཁ་རྩེད་གྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེར་བརྟེན་སྤོང་རྩ་འདེབས་ལས་བརྒྱུད་ནས་ང་ཚོ་སྐྱེ་
 ལྡན་སོ་ནམ་སྐང་ལ་འགོ་སྐྱབ་པར་འབད་བཅོམ་འཕྱགས་ཆེ་རྒྱག་གི་ཡིན་ལྟ་རྒྱ་ཡིན།

སྐྱུང་འབྲས་སྐོར་ལ་ཁ་སང་རོབ་ཅམ་ལྷུས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཨེ་ཀར་ ༢༥ ཅམ་ཞིག་ལ་འདེབས་ལས་བྱས་ཟེན་འདུག
 དེ་ནས་འདེབས་ལས་བྱེད་གྱི་ཡིན་ཟེར་མཁན་གྱི་ཨེ་ཀར་ ༤༥ ཅམ་ཞིག་འདུག དེ་ཚོ་ཚང་མ་བསྐྱོམས་པ་ཡིན་ན་ཨེ་ཀར་དེ་

ཅམ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག ད་ལྟ་མ་གཤིས་ཅ་སྟོས་བཏབ་པའི་བྲངས་ཀ་ཆ་ཚང་ཞིག་ད་ལྟ་ཞེ་ཀར་ ༤༥ ལ་འདང་འེས་ཤིག་
 འདུག དེའི་སྐྱང་ལ་ཅ་སྟོས་འདེབས་མི་དགོས་ཟེར་བ་ཡིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཞིང་ཁར་འདེབས་ལས་བྱེད་མཁན་མེད་ན།
 ཅ་སྟོས་བཏབ་པ་ཡིན་ནའང་། ཅ་སྟོས་དེ་རེ་སྐྱེད་སྲིད་བྱ་རྒྱུར་སྐོར་ ༡༥༠ འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། ལས་ཀ་དང་ཆ་ཚང་ཅིས་པ་
 ཡིན་ན་སྐོར་ ༡༥༠ འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། རྗེས་མ་ཅ་སྟོས་མང་པོ་ཞིག་བཟོས་ནས་འདེབས་མཁན་མེད་པ་ཡིན་ན། ཆ་ཚང་
 གྲོང་གུང་ལ་འགོ་རྒྱ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་སྐྱུར་འབྲས་དེ་ད་ལྟོ་ཞོམ་ར་དང་། སྐྱུར་འབྲས་ཀྱི་གནས་སྟངས། དེ་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་
 ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་སྟོ་སྐྱེགས་གཞིས་ཆགས་ཁག་ལྡེ་ནང་ལ་ཡིན་ནའང་རེད། གཙོ་བོ་སྐྱེལ་ཀོབ་གྲུར་བའི་ཞེ་
 ཀར་ ༡༩༠ དང་། ༡༥༠ དེས་མ་འགྲིག་པ་མི་འདུག གཞུག་མ་ཞེ་ཀར་ ༥༠༠ བཏབ་ནས་ཞོམ་ར་དེ་མེད། མ་ཅ་སྟོས་པོ་ཞེ་
 འག་ཅིག་བཅུག དེའི་ནང་ནས་འགོ་སོང་གི་བརྒྱ་ཆ་ ༩༠ ཟམ་པ་དེ་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད། བརྒྱ་ཆ་
 ༡༠ ཟམ་པ་དེ་དོ་བདག་སོ་སོས་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ལོ་གཉིས་གསུམ་ནས་སོ་སོས་རང་མགོ་ཐོན་པ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་
 པ་རེད། ལོ་གསུམ་པ་ནས་སྟོན་ཐོག་དེའི་འབྲས་བུ་སྲིན་གྱི་ཡོད་པའི་སྐོར་གསུངས་ཀྱི་འདུག དེར་བརྟེན་འབྲས་བུ་སྲིན་པའི་
 སྐབས་དེར་ང་ཚོས་གང་འདྲ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་བལྟ་རྒྱ་རེད། འདི་གཅིག་རྒྱ་ཡིན།

དེ་ནས་ (PAP) སྐོར་ལ་སྦྱིར་བཏང་ཞུས་ཟེན་པ་ཡིན། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་བྱང་དེ་མེད་པ་བཟོ་རྒྱུ་ལས་ཆེར་ཁག་
 པོ་རེད་བསམ་ཀྱི་འདུག བོད་པའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་ལ་མི་སྲུ་སྐྱེབས་ཀྱི་འདུག སྲུ་ཐོན་གྱི་འདུག ག་ཚོད་བསྐྱེད་ཀྱི་འདུག
 སྲུ་ཐུག་གི་འདུག ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་འདུག འདི་ཁོང་ཚོས་སྦྱི་ཚོགས་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་
 སོང་ཅང་། ཅ་བཟོད་ནས་མེད་པ་བཟོ་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ལས་སྐྱེ་བུ་བཟོ་རྒྱུར་ང་ཚོས་འབད་བཙོན་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།
 ཁ་སང་སྟོན་མ་ཞུས་པ་དེ་རེད།

དེ་བཞིན་དུ་ལ་འབོར་སྐོར་ལ་རེད། སྐོར་འབྲུམ་དང་ས་ཡ་ག་ཚོད་བེད་སྟོད་བཏང་བ་ཡིན་ནའང་། དུ་ལ་འབོར་དེ་
 མང་དུ་འགོ་དུས། སྟོན་མ་ཡིན་ན་འབྲུམ་རང་བེད་སྟོད་གཏོང་དུས་འབྲུམ་སྟོག་གི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་ས་ཡ་འབྲི་དུས་ས་ཡ་
 སྟོག་གི་ཡོད་པ་རེད། ས་ཡ་མེད་པ་ཡིན་ན་ས་ཡ་སྐྱེད་ཀོར་སྟོག་དགོས་བྱེད་ཀྱི་རེད་སྟེ། དེ་ནས་ཆེག་ག་ཚོད་འདུག་ཟེར་ནས།
 དེ་ནས་མར་འབྲུམ་སྟོག་གི་ཡོད་པ་རེད། ཡིག་ཆའི་ནང་དུ་ས་ཡ་གྲིས་ཡོད་ན་ས་ཡའི་རོ་བོ་ཐོག་ནས་བསྐྱེད་རྒྱ་དང་། ཡིག་
 ཆའི་ནང་ལ་འབྲུམ་གྲིས་ཡོད་ན་འབྲུམ་བསྐྱེད་རྒྱ་བཟོས་པ་ཡིན་ན། དེར་ཁྱད་པར་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད་བསམ་ཀྱི་འདུག།

དེ་ནས་བཀུར་འོས་སྦྱི་འབྲུས་ཤིག་གིས་བཀུར་ཤིག་སྐྱབས་བཅུ་དུག་པས་སྲུ་མ་ཐུང་རྗེས་འགྲོར་བར་ཁང་པ་
 བརྒྱབ་རྒྱའི་བསམ་སྟོའི་ཞིག་ཡོད་དུས། དེ་སྲུ་མ་ཐུང་ནས་བྱེད་ཐོགས་གསུངས་པ་དེ་རེད།

གངས་ཅན་སྦྱིད་གཞོངས་ཀྱི་གཞུང་ལམ་གསར་བཟོ་ཟེར་བ་དེ། སྦྱིར་བཏང་ཅིས་འགོ་འཛིན་ "གཞུང་ལམ་གསར་
 བཟོ" རེད། གངས་སྦྱིད་ཀྱི་ལམ་ཁ་དེ་ཚོ་རྒྱག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་དུས་གཞུང་ལམ་གསར་བཟོ་རེད། ད་ལྟ་འགོ་སོང་བཏང་
 བཞག་དེ་གངས་ཅན་སྦྱིད་གཞོངས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐོར་ནས་ (T Building) ཡོད་ས་བར་དུ་ལམ་ཁ་བརྒྱབ་པ་དེར་རེད་མ་
 གཏོགས། ཅིས་འགོ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་ལོ་ལྟར་རྒྱག་དགོས་པ་ཁྲུབ་ཀྱི་མ་རེད། ད་ལྟ་ཡིན་ན་ལམ་ཁ་དེ་ཚོ་ (RCC
 Cement) རང་རྒྱག་གི་ཡོད་དུས། ལོ་མང་ལམ་དེར་ལག་པ་འཆང་དགོས་སྐྱེག་གི་ཡོད་མ་རེད་སྟེ། སྟོན་མ་སྐྱེལ་ནས་བཏོང་
 བའི་སྐབས་དེར། ལོ་གཅིག་གཉིས་ནས་འགོ་བརྒྱག་ཕྱིན་ནས་ཡང་བསྐྱུར་བཟོ་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་འགོ་དང་སྐྱེལ་སྐྱེད་དེ་ཚོ་
 འཕེན་ནས་བཟོ་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་དེ་འདྲ་ཡོད་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་དེར་འགལ་ལྷོག་གང་ཡང་མེད།

དེ་དང་ཞོར་ལ་བཀུར་འོས་སྦྱི་འབྲུས་ཀྱིས་སྐྱབས་སྐྱེག་དང་མོ་འགངས་ར་བཞག་གི་འདུག་གསུངས་པ་དེ་དངོས་ཡོད་
 རེད། དེར་སྐྱབས་ཁེལ་གྱི་ཡོད་མ་རེད། ལོ་མང་ཕྱིན་པ་རེད། ལུལ་མི་མཉམ་དུ་སྐྱེད་ཆ་བཤུག་པ་རེད། གང་ལྟར་སྐྱབས་མ་

ཁེལ་ནས་གངས་ཅན་སྤྱིད་གཞོངས་ཀྱི་དཀྱིལ་ལ། མཚོ་དཀྱིལ་གཡས་གཡོན་ལ་སྤང་བཏུབ་ནས་མི་མང་རྒྱུ་འགྲོ་ས་ཞེས་གྲགས་པ་ཡོད་པ་དེ། སྤྱི་ལོ་འཛམ་གཞི་གཅིན་པ་གཏང་ས་བཅོ་འདྲ་ཞིག་ཆགས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་དེ། མི་བསྐྱེད་ས་ནི་ཡོད་མ་དེ། ས་ཆ་བེད་སྤྱོད་འདི་འདྲ་ཞིག་བཏང་ནས་འགྲོ་བཞིན་པ་དེ། དཀའ་ངལ་དེ་སེལ་རྒྱུ་ཡི་ཆེད་དུ། ད་ལྟ་ (T Building) འོག་ལ་ཡོད་པའི་མོ་ཏེ་ཆ་ཚང་སྤྱི་ཐབ་འོག་ལ་གཞོང་བའི་རེ་བ་རྒྱག་གི་ཡོད། སྤྱི་ཐབ་ཀྱི་རི་མོ་དེར་སྐྱོན་བྱུང་བ་བཏང་ནས། སྤྱི་ཐབ་ཀྱི་འོག་ཁང་དེར་མོ་ཏེ་འཛོལ་ས་བྱ་རྒྱུ། རྗེས་མ་ (T Building) འོག་ལ་ས་ཆ་སྤོང་བ་བཅོ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན། འདིར་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་ཆེ་ཐག་ཚོད་ཅིག་བརྒྱབ་བཞག་ཡོད་པ་དེ། གནས་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་དེ། དཔེ་མཛོད་ཡིན་ནའང་དེ། གངས་ཅན་སྤྱིད་གཞོངས་ལ་གཟིགས་སྒྲོལ་ཐེབས་མཁན་དེ་ཚོར་མོ་ཏེ་གཞག་ས་མེད་པ་ཡིན་ན། ཐེབས་རྒྱུ་འཚོར་སྤང་ཡོད་རྒྱ་དང་། སྤྱི་མི་ཚོ་ཡིན་ནའང་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་ལ་ལྟ་མོ་བཟུ་བྱ་ཡོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་། མོ་ཏེ་གཞག་ས་ཤིག་ངེས་པར་དུ་དགོས་པའི་གནས་སྤངས་ཤིག་མཐོང་གི་ཡོད་དུས། (T Building) འོག་ལ་མོ་ཏེ་ཡོད་པ་ཆ་ཚང་སྤྱི་ཐབ་ཀྱི་འོག་ལ་སྤོ་རྒྱ་དང་། ད་ལྟ་བཀའ་ཤུག་ནང་དུ་འཚར་གཞི་གཏན་ཁེལ་བ་དེ་འདྲ་བྱུང་མ་སོང་སྟེ། ཡིན་ནའང་། ཤེས་རིག་འཁྲིམ་ལ་ཡོད་པའི་ཁང་བ་རྙིང་བ་དེར་བཅོ་བཙོས་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན། སྒྲོར་འབྲུམ་ ༤༩ འགྲོ་བཞིན་འདུག གསར་བ་གསར་རྒྱུ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན་སྒྲོར་འབྲུམ་ ༥༩ འགྲོ་ཡི་འདུག དེ་ལས་གསར་བ་ཞིག་བརྒྱབ་ན་བསམས་ནས། མགྲོན་ཁང་དང་དེ་འདྲ་ཡོད་པ། བཀྱར་འོས་སྤྱི་འབྲུམ་རྣམས་ལ་ཚོ་སྤོས་ཚོགས་ལ་ཐེབས་པའི་སྐབས་སུ་བཞུགས་ས་ཐག་ཉེ་པོ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། དེའི་འོག་ལ་འང་མོ་ཏེ་དང་སྐྱག་སྐྱག་གཞག་ས་ཞིག་མེད་པ་ཡིན་ན། མ་འོངས་པར་ལམ་ཁ་དེར་དཀའ་ངལ་ཉ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞིག་འབྲུད་རྒྱ་དེད་འདུག དཔལ་ལྷན་བདེ་སྤང་བཀའ་སྒྲོན་བརྒྱུད་ནས་རྒྱ་གར་མངའ་སྡེ་གཞུང་གི་མི་གཅིག་གཉིས་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་ནས། ད་ལྟ་འཁོར་སྐྱ་སྐྱ་སའི་རྒྱབ་དེར། བང་སྤྱིད་མགྲོན་ཁང་གི་རྒྱུ་རྒྱུགས་དེར་ང་ཚོའི་ས་ཆ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ། དེའི་རྒྱབ་ནས་ད་དུང་ས་ཆ་ཉོ་བ་ཅམ་ཞིག་རག་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན། ས་ཆ་དེ་མངའ་སྡེ་གཞུང་གི་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དེད་འདུག (CMO) ལྟོད་ས་དེ་ཆགས་ཀྱི་འདུག དེ་ནས་ས་ཆ་ཉོ་བ་ཅམ་ཞིག་རག་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་ (Taxi) གཞག་ས་ཞིག་རྒྱག་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན། ལམ་ཁང་མོ་ཏེ་གཅིག་ཀྱང་འཛོལ་མི་དགོས་པ། ཁོ་ཚོར་ནང་ཁུལ་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱུའི་ཐབས་ཤིག་མེད་དམ་སྟེ། འོན་ཀྱང་བང་སྤྱིད་ས་ཆའི་འཁྲིམ་ལ་ཡོད་པའི་ས་ཆ་དེ་རག་གི་དེད་དམ་མ་དེ། ང་ཚོའི་ས་ཆ་གཅིག་སྤྱི་ཐབ་མོ་ཏེ་གཞག་ས་རྒྱུ་དང་ཡར་མར་འགྲོ་སའི་ལམ་ཞིག་འདྲེས་མི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་རྒྱབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ (CMO) ཡི་ས་ཆ་དེ་རག་གི་དེད་དམ་མ་དེ། དེའང་ཐེ་ཚོམ་དེ། དེ་མ་རག་ན་ང་ཚོས་བརྒྱབ་རྒྱུ་ཁག་པོ་དེད་འདུག གལ་སྤྱིད་རག་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོས་ཐབས་ཤིག་གཞོན་རྒྱུའི་བསམ་སྟོན་ཞིག་གཏོང་བཞིན་པ་ཡིན་ཏུ་རྒྱ་ལོན།

དེ་ནས་ན་གཞོན་ལས་མེད་ལ་བྱ་ལོན་གཡུང་རྒྱ་དེ་ཚོ། འདིར་སྟོན་མ་མང་བ་སྤྱད་བ་དང་། ད་ལྟ་ཉུང་དུ་བཏང་བ་དེ་འདྲའི་སྐད་ཆ་གང་ཡང་མེད། དཔེར་ན། ལ་དྲགས་ལ་རྟ་འཕེལ་ཚོགས་པ་སྐྱག་པ་ཡིན། སྟོན་མ་ཁོང་ཚོར་སྒྲོར་འབྲུམ་ ༡ གཡུང་ཀྱི་འདུག ད་ལྟ་སྒྲོར་འབྲུམ་ ༡་༥ བཅོ་རྩོགས་དང་། སྒྲོར་འབྲུམ་ ༩ བཅོ་རྩོགས། ད་ལྟ་བྱ་ལོན་ལམ་སང་སྤོད་སྐྱབ་ཀྱི་མི་འདུག ལོ་ ༡ དེར་པར་འགྲུང་བྱེད་རྩོགས་ཟེར་ནས་ཁ་སང་སྟོན་ཏུ་འགྲོར་ཆར་ཅམ་དེ། དེ་ཚོར་ང་ཚོས་བསམ་གཞིག་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཏུ་རྒྱ་ལོན།

མང་གཙོའི་དུས་ཚོན་གཏམ་བཤད་ནང་ལ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཀྱི་གངས་འཁོར་སྤྱད་ལེན་ཟེར་འདུག ཡང་རྗེས་སུ་ནང་སྤྱིད་བཀའ་སྒྲོན་གྱིས་སྤྱི་ལོ་དང་རྟ་རམ་ས་ལར་ཆར་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་འདུག གསུངས་པ་དེ་དེ། རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་དུ་མཉམ་ཆས་དེ་བཅོས་ཆར་བ་སོང་ཅང་། རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་གཞིས་ཆགས་སོ་སོར་མཉམ་ཆས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དེ་སྤུལ་བཞག་ཡོད་པ་དེ། དེར་བརྟེན་འགོངས་ཤོག་ཆ་ཚང་ས་གནས་རང་ནས་བཀའ་ནས་ནང་སྤྱིད་ལས་

ཁུངས་ལ་ཉག་ཉག་སློབས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་རིང་བཀའ་བ་ཡིན་ན་དེ་རིང་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ལ་གྲངས་ཀ་དེ་སློབས་ཚར་བ་རེད། དེའི་མཉམ་ཆས་དེ་བཟོས་ཚར་བ་སོང་ཅང་། བསྐྱུས་ཚར་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ཀྱང་གཏན་འབེབས་བྱས་ཚར་བ་རེད། ཁ་སང་ངས་ལྷན་པ་ལྟར་བསྐྱུས་ཟེན་པའི་གྲངས་ཀ་དེ་ ༥,༠༠༠ ལྷན་ཅམ་ཞིག་དང་། འགྲུལ་ཕོག་མ་འགྲུལ་མཁའ་མི་གྲངས་ ༥,༠༠༠ ལྷན་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ན། ༥,༠༠༠ ལྷན་ཅམ་ཞིག་འདུག དེ་ནས་ང་ཚོས་ད་དུང་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་དུ་བརྒྱ་ཆ་འགའ་ཤམ་ཤིག་ལྷན་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་། རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་དུ་མི་གྲངས་ ༤༠༠༠༠ ལྷན་ཡོད་ས་མ་རེད་ཟེར་བའི་གནས་སྟངས་དེ་རེད། ད་ལྟ་འགྲུལ་ཕོག་མ་འགྲུལ་མཁའ་མི་གྲངས་ ༥༠༠༠ ལྷན་ཅམ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་མང་ཤོས་དེ་རྟ་རམ་ས་ལ་ནས་ཆགས་ཀྱི་འདུག རྟ་རམ་ས་ལ་ནས་བསྐྱུས་ཚར་བ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། མ་འགྲུལ་མཁའ་ནང་ནས་མི་གྲངས་ ༡,༥༠༠ འམ་ ༦༠༠ ཞིག་རྟ་རམ་ས་ལ་ནས་རེད་འདུག མི་གྲངས་ ༡༧༠༠ འམ་ ༡༥༠༠ ཞིག་ལྷོ་ལི་ནས་ཆགས་ཀྱི་འདུག མི་གྲངས་ ༤༠༠ ཅམ་ཞིག་མཚོད་རྟེན་དང་འཛོལ་བ་ཀྱི་ནས་ཆགས་ཀྱི་འདུག མི་གྲངས་ ༥༠༠ ཅམ་ཞིག་ཨོ་རི་ས་ནས་ཆགས་ཀྱི་འདུག དེ་མ་གཏོགས་གཞན་ནས་འགྲུལ་ཕོག་མ་འགྲུལ་བཀའ་བ་ཉ་ཅང་ཉུང་ཉུང་རེད་འདུག དེ་འདྲ་སོང་ཅང་ང་ཚོས་ད་ལྟ་བསྐྱུས་པ་དེ་བརྒྱ་ཆ་ ༤༣.༥ ཅམ་ཆགས་ཀྱི་འདུག་ཟེར་དུས། རང་བཅོལ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མ་ཐུན་པ་འདྲ་པོ་ཞིག་ཆགས་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་འདུག རང་བཅོལ་ཡོད་ནའང་གྲངས་ཀ་བརྒྱ་ཆ་ ༡༠༠ ཐམ་པ་རག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། གནས་སྟངས་དེ་འབྲེལ་བའདད་ལྷན་པ་མ་གཏོགས། རྟ་རམ་ས་ལ་དང་ལྷོ་ལི་ལ་གྲངས་བཤེར་བྱ་རྒྱུ་བྱུང་མ་སོང་ལྷན་མེད། གྲངས་བཤེར་བྱས་ཡོད་པ་དང་། འགྲུལ་ཕོག་མ་འགྲུལ་མཁའ་མང་ཤོས་དེ་ས་གནས་ཁག་བཞི་དེ་ནས་རེད་འདུག་ལྷུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོལ་ཁ་དང་ཚོས་བརྒྱད་སྐོར་ཁ་སང་ངས་ལྷན་ཚར་བ་ཡིན། ལྷོ་ར་བཏང་གྲངས་བཤེར་རི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། གྲངས་ཀ་ཞིབ་མྱོང་གོས་རྒྱ་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གི་དམིགས་ཡུལ་ཟེར་བ་དེ་ཚོ་ངས་ཁ་སང་ལྷན་ཟེན་པ་ཡིན། བཀའ་འགྲུལ་ནང་དུ་གོ་བསྐྱུར་བྱས་བཞག་པ་གང་ཡང་མིན། མང་ཚོགས་ནས་སྐད་ཆ་འདྲི་བའི་སྐབས་སྟེ། བཀའ་འགྲུལ་སྐྱི་འཐུས་ཚོ་ནས་ཡིན་ནའང་དགོངས་ཚུལ་གསུང་སྲིད་པ་རེད། ང་ཚོས་ཡིན་ནའང་བསམ་ཚུལ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། འདི་བཤད་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་བཀའ་འགྲུལ་གི་ཐག་བཅད་པ་དེ་འདྲ་གང་ཡང་མ་རེད། མ་འོངས་པར་བཀའ་འགྲུལ་གིས་ཐག་བཅད་པ་ཡིན་ན་སྐབས་དེ་དུས་བཀའ་འགྲུལ་གི་ཚབ་བྱས་ནས་ཟེར་ཆོག་གི་རེད་སྟེ། ད་ལྟ་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་དེ་བོད་མིའི་སྐྱིག་འཇུགས་ཀྱི་མགྱོག་ཚབ་པའང་མ་རེད། གང་ཡང་མ་རེད། མི་འབོར་གྲངས་བཤེར་གྱི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་འགན་འཁུར་མཁའ་རེད་དམ་ཟེར་ན། དེ་རེད། དེ་ཡིན་པ་སོང་ཅང་སྐད་ཆ་འདྲི་བྱ་ཕྱིན་འདུག ལན་བརྒྱབ་པ་དེའང་ཁོ་རང་གི་དབང་ཆ་ནང་ལ་ཡོད་མ་རེད། ང་ཚོའི་ལམ་སྟོན་ནང་ལའང་ཡོད་མ་རེད། ང་ཚོས་རྒྱ་མཚན་བཞི་ལྔ་ཞིག་བྲངས་ཡོད་པ་རེད། ཁོས་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་འབྲེལ་བའདད་བརྒྱབ་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས། དེ་ལས་བརྒྱལ་བའི་འབྲེལ་བའདད་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན་ཆབ་སྲིད་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་སོང་ཅང་། ཆབ་སྲིད་སྐད་ལ་བྱེད་རང་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་མ་རེད། ལྷོ་ར་འཐེན་བྱས་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད་ལྷན་པ་ལྟར། ཁོ་རང་གིས་ལྷོ་ར་འཐེན་བྱས་པ་རེད། དེ་མ་གཏོགས་བྱེད་རང་གིས་ལྷོ་ར་འཐེན་མ་བྱས་པ་ཡིན་ན་གཅིག་འགྲིག་གི་མ་རེད། གཉིས་འགྲིག་གི་མ་རེད། བྱེད་རང་ལས་ཀ་ནས་འབྲུད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་ལབ་མེད། སོ་སོའི་ལས་ཀའི་ངོ་བོ་ཐོག་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐད་ཆ་དེ་འདྲི་བྱ་སྐོར་ལས་བྱེད་ཀྱིས་བཤད་རྒྱུ་ཞིག་མ་རེད་སྟེ། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་ལྷན་པ་ཡིན་མ་གཏོགས། གང་བྱེད་ཆོག་ཆོག་དང་། བཤད་ཆོག་ཆོག་དེ་འདྲི་བྱ་ཆ་མིན། བསམ་སྟོན་བཏང་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་ཀྱི་ཡོད། བསམ་སྟོན་གང་ཡོད་པ་དེ་མ་གཏོགས་གཞན་གང་ཡང་མེད་ལྷུ་རྒྱུ་ཡིན།

བཀུར་ཡོས་སྤྱི་འཇུག་མཚོག་གིས་ཁ་གཏད་གཅོག་གི་མེད་གསུངས་པ་དེ་རེད། མི་རེར་གཤེས་ཀ་རེ་ཡོད་པ་རེད།
 བཀུར་མོལ་གནང་སྟངས་རེ་རེ་ཡོད་པ་རེད། མི་སོ་སོར་རེ་བ་རེ་ཡོད་པ་རེད། ལྷ་སྟངས་རེ་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་མི་
 ཚང་མ་མ་འདྲ་བ་ཡོད་པ་དེ་རང་བཞིན་ཞིག་ལ་བརྩི་ཡི་ཡོད་མ་གཏོགས། མི་ཡོད་ཚད་ཚང་མར་བསམ་སློབ་འདྲ་བ་ལ་སྟག་
 རེད། ཚང་མ་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་མ་རེད། སྤྱིར་བཏང་གོས་ཚོགས་ཀྱི་ཆེ་མཐོང་ཉར་རྒྱུ་ལེ་ཆེད་དུ་རྣམ་དཔྱོད་གང་
 འདྲ་སྟོན་དགོས་ཡོད་མེད་སོ་སོས་དགོངས་པ་བཞེས་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས། སྤིན་སྲོད་ལ་དམིགས་བསམ་ལ་འདིའི་སྐྱད་ལ་
 བསམ་ཚུལ་གང་ཡང་མེད། ཅི་བ་གང་འདྲ་ཞིག་བཏང་བ་ཡིན་ནའང་། ང་ཚོའི་ལས་འགན་དེ་ལན་བརྒྱབ་རྒྱུ་རེད། ཅིས་
 བརྒྱབ་རྒྱུ་རེད། འགན་འཁུར་རྒྱུ་རེད། དེ་ནི་ང་ཚོས་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན། ལྷ་གས་རྗེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་སློབ་མ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཇུག་ཡེ་ཤེས་སློབ་མ་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་ཡེ་ཤེས་སློབ་མ་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ བུ་སྤོང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བཟོ་མས་སྤོང་བསྟུས་སྐྱད་ལ་ཐེབས་བཞིན་པ་ཡིན་དུས་དེའི་
 སྐྱད་ལ་ཆ་ཤས་ཤིག་ལེན་འདོད་བྱུང་། བུ་སྤོང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལྷན་ལས་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེ་དག་འདུག ལྷན་ལས་ཉ་ཅང་
 ཡག་པོ་གནང་བ་མཇུག་གི་འདུག ལྷན་ལས་རྗེ་ཆེ། བསྟུགས་བརྗོད་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

ཁ་སང་མང་པོ་ཞིག་ཐོ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ཏེ་བརྗོད་འདུག ད་ལྟ་བུར་པ་དེ་ཚོ་ལྷ་ཚོགས་པ་ལྷ། སྤྱི་ལྷན་སློབ་རྒྱུ་སོ་ནམ་
 ཐོག་སྤྱི་ལྷན་ལས་ཁུངས་སྤོང་བྱེད་མཁན་དུ་ཚང་ ༡༣༣ དང་ཞེ་ཀར་ ༥༦༥༥ ཡོད་པ་དེར་བསྟུགས་བརྗོད་ལྷ་འདོད་བྱུང་།
 སྤྱི་ལྷན་སོ་ནམ་གྱི་ཚལ་དང་། ཤིང་ཏོག་བཅས་ལ་ད་ལྟའི་ཆར་འཇུག་བྱ་སྤོང་ནང་ལ་མི་ཚང་མས་དོ་སྣང་བྱེད་ས་དང་། འཕྲོད་
 བསྟེན་སྐྱད་ནས་ཀྱང་ཚང་མས་འདོད་མོས་བྱེད་ས་ཞིག་ཆགས་བསྟེན་ཡོད་པ་རྣམས་པ་ཚང་མས་མཁུན་གསལ་རེད། དཔལ་
 ལྷན་སྤོང་སྤོང་མཚོག་གིས་ད་ལྟའི་ཆར་སྤྱི་ལྷན་སོ་ནམ་སྐྱད་ལ་ཐེབས་རྒྱུ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཀྱི་ཡོད་པ་མང་པོ་གསུངས་
 སོང་། འདིའི་སྐྱད་ལ་རེས་བར་དུ་ཐེབས་སྟབས་ལ་འབད་བརྩོན་གནང་རོགས་གཞོངས་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན། མ་འོངས་བར་དེས་ལན་
 ཐོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་ངེས་འདུག་ཅེས་ངས་བསམ་ཚུལ་ལྷ་ཚོགས་པ་ལྷ། ཁྱིམ་ར་བཅའ་རྒྱུར་སྤྱི་ལྷ་འལ་ཡོད་པ་ཞིག་གསུང་གི་
 འདུག ཁྱིམ་ར་བཅའ་རྒྱུར་མཐུན་རྐྱེན་གང་སྟབས་ཅིག་གནང་རོགས་ཟེར་ནས་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་ཀྱས་གསོའི་རོགས་སྤོང་སྐྱད་ལ་གཅིག་ལྷ་དགོས་བསམས་བྱུང་། ཀྱས་འཕྲོགས་ཉམ་ཐག་མི་གྲངས་
 ༡,༡༣༠ ཡོད་ཁོངས་ནས་ཀྱས་འཕྲོགས་གྲངས་ ༡༠ ལ་ཀྱས་གསོའི་རག་པ་རེད། གཞན་པ་དེ་ཚོ་ལ་དུལ་གྱི་རོགས་རམ་
 བྱུང་བ་རེད་ཟེར་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་བཀོད་འདུག མི་གྲངས་ ༡༠ ལ་མ་གཏོགས། འཕྲོགས་ཀྱས་འཕྲོགས་གྲངས་ ༡,༡༥༣ ལ་ཀྱས་
 གསོ་རག་མེད་སྤོང་འཕྲོད་འདུག དེར་སློབ་མ་ཞེ་དག་བྱུང་། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཀྱས་འཕྲོགས་དེ་ཚོར་དུལ་མེད་སྤོང་ཞེ་
 དག་ཡོད་མ་རེད། ཁོང་ཚོར་བཞུགས་ས་དང་། ཞབས་སྤྱི་ལྷ་མཁན་ཏག་ཏག་ཅིག་མེད་པ་ཡིན་ན་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཞིག་
 འཕྲད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་དེར་སྟུགས་བསམ་བཞེས་རོགས་གནང་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

"དམག་རྒྱུར་ཉམ་ཐག" ཟེར་ན་ཏོག་ཅམ་ཁྱེད་མཚར་སོ་འདྲ་ཞིག་འདུག འཇུག་བྱ་སྤོང་གི་རྒྱལ་ཁབ་གང་ལ་ཡིན་
 བའང་། དམག་རྒྱུར་དེ་ཚོར་ཀྱས་འཕྲོགས་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོའི་དམག་རྒྱུར་མི་གྲངས་ ༡༥༥ དེ་དག་ཉམ་ཐག་རེད་འདུག དེ་

གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན། ཀྱིས་སོགས་རག་རྒྱུར་སྤྲུགས་འགན་གང་ཅམ་བཞེས་གནང་ཡོད་ན། ལོང་རིམ་ལ་ལྷ་རྒྱུ་ལ་སོགས་
པའི་ཚོགས་ལ་རིམ་པར་དུ་གཅིག་གནང་དགོས་འདུག་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་ "ཉམ་ཐག་བསྐྱར་ཞིབ་དང་འབྲེལ་གནས་སྤངས།" དེ་རེད། འདིའི་ཚོགས་ལ་མང་པོ་ཞིག་གིས་གསུངས་ཚར་
སོང་། དེ་ཚོའི་ཚོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཚད་ལྡན་ཞིག་གནང་དགོས་འདུག ཉམ་པ་ཆེན་པོ་དང་སྐད་ལྷགས་ཆེ་བ་དེ་ཚོ་ལ་སོགས་
སྐྱོར་རག་པ་དང་། ཉམ་རྒྱུད་དེ་ཚོར་རག་གི་མེད་པ་དེ་ཚང་མས་མཁྲེན་གསལ་རེད། དེའི་སྐྱོར་ལ་རིམ་པར་དུ་སྤྲུགས་བསམ་
བཞེས་དགོས་ཀྱི་འདུག།

ག༽ བཞུགས་སྐར་རྩ་ས་ཁུལ་གྱི་དུས་ལྷན་སྐྱོང་བཅར་དང་ཟབ་སྐྱོང་། གཞོན་སྐྱེས་ཚོར་སྐྱོང་བཅར་དང་ཟབ་སྐྱོང་
གསར་པ་མང་པོ་ཞིག་གནང་གི་འདུག དེ་ཚོ་ཉ་ཅང་མཉམ་སྤོངས་ཡོད་པ་རེད། སྤྲུགས་རྗེ་ཆེ་གནང་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ག་ནང་བཞེན་རྩ་སའི་མི་ཚང་ ༡༡༩ ཀྱི་གནད་དོན་སོག་དེ་སྤྲོད་སྤྱོད་ལས་ཁུངས་ནས་སྤྲུགས་འཁུར་བཞེས་
གནང་ཡོད་པ་རེད་ལ། རོས་ལེན་ཞིག་ཀྱང་གནང་ཡོད་པ་རེད། དེའི་སྐྱོར་ལ་གནས་སྤངས་གང་འདྲ་ཆགས་ཡོད་ན། ད་ལྟ་སྐྱོར་
གར་ལམ་ཁར་བཟོ་བཅོས་ཤིག་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ནའང་། ཉེན་རྒྱུ་ལ་ཡོང་རྒྱུའི་གནས་སྤངས་ཤིག་ཆགས་བསྐྱེད་འདུག དེ་འདྲ་
སོང་ཅང་གནས་སྤངས་གང་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ན། དེ་གཅིག་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

༡་༥། སྤྱི་དབུས་ ༢༠༡༤ དགོངས་དོན་བོད་མིར་མཚན་རྒྱུན་འཛོལ་བཞེན་པ་ཁག་ ༡༡༥ གྱི་ "ཉི་མ་ཅལ་མངའ་
གཞུང་གི་སྤྱི་བཅོས་ལྷ་སྐྱོང་ (HIMCARE) ལས་གཞིའི་ནང་མངའ་ཁོངས་བོད་མི་རྣམས་ལ་ས་གནས་ལྷུལ་མི་དང་སྤྱི་
མཚུངས་མཚན་འཇུག་གནང་གུས་ཡིན།" ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉ་ཅང་ཡག་པོ་རེད་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང་། འདིའི་སྐྱོར་མི་
མང་ནས་མཁྲེན་གྱི་ཡོད་དམ་མེད་སྟེ། འདི་ (Himachal Swasthya Bima Yojana) ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པ་འདྲ། བང་
མིའི་ནང་ལ་མི་གངས་ ༥ ཡོད་ན། དེར་ལྷུལ་མི་དང་མཚུངས་པའི་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་ལོ་ ༡ བང་སྐྱོར་འབྲུམ་ ༥ གནང་རྒྱུ་
ཞིག་འདུག གལ་སྤྱིད་ལག་འཁུར་དེ་བཅོས་ནས་མཉམ་ཞུགས་གནང་གུས་པ་ཡིན་ན། ལོ་ ༡ བང་མི་གངས་ ༥ ལ་སྐྱོར་
འབྲུམ་ ༥ གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། སྤྱི་བཅོས་བརྟུག་དབུང་ཆ་ཚང་རིན་མེད། དེ་འདྲའི་མཚན་རྒྱུན་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།
འདིའི་ནང་དུ་བོད་མི་ཚོ་ལའང་ལྷ་སྐྱོང་སྤྱི་མཚུངས་གནང་གི་ཡོད་པ་འཁོད་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང་། འདི་བོད་མི་ཉམ་ཐག་གམ་
དགའ་ངལ་ཡོད་མཁན་ལ་ཡིན་ནམ། ཚང་མ་ལ་ཡིན་ན། ལག་འཁུར་ལྷ་བའི་ཆེད་དུ་བང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་ཐེབས་
དགོས་སམ། ཡང་ན། རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ལ་ཐེབས་དགོས་ཡོད་དམ། འདི་བཀའ་འདྲི་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་དང་མཉམ་དུ་ཉི་མ་ཅལ་མངའ་གཞུང་ནས་མཚན་རྒྱུན་འདི་འདྲ་ཞིག་གནང་གི་ཡོད་སྐྱོར་ས་གནས་འགོ་འཛིན་
བརྒྱུད་མི་མང་ལ་ཡག་པོ་ཞུབ་པ་ཞིག་གནང་རོགས་གཞོངས། གང་ལགས་ཤེ་ན། མི་མང་གིས་འདི་སྐྱོར་ཡག་པོ་ཞིག་མཁྲེན་
གྱི་ཡོད་པ་མ་རེད།

གོང་དུ་མི་འབོར་ཞིབ་བཤེར་དེ་རྣམས་ས་ལ་དང་གང་སར་གནང་མི་འདུག་གསུངས་པ་དེ། ཞིབ་བཤེར་སྐབས་སུ་
ས་གནས་ལ་བཞུགས་མེད་པ་དང་། སྤྱི་ལ་ཐེབས་པ་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། གལ་སྤྱིད་དེ་དག་གིས་ཆ་ཤས་ལེན་དགོས་
ན། དེར་ལམ་ཁ་གཞན་ག་རེ་ཡོད་ན། འདི་གཅིག་བཀའ་འདྲི་ཞིག་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན། སྤྲུགས་རྗེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་སྐྱོལ་མ་ཆེ་རིང་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཇུག་འཇུ་ཆེན་དཀོན་མཚོག་ཚོས་སྐྱོན་ལགས།

སྤྱི་འཕུས་འཇུ་ཚེན་དཀོན་མཆོག་ཚོས་སྒྲོན་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ ད་ལྟ་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བསྡེམས་སྤྱི་བསྐྱེད་ཐོག་ལ་ཞུ་རྒྱུ་དུ། འོག་གྲངས་ ༡༠ པའི་ནང་དུ། "༡ རྟེ་སོ་ནམ་སྒྲོབ་སྒྲོན་པ་དང་ཞིང་པ་ཚོར་ཞིང་ལས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་གོང་མཐོར་གཏོང་སྐྱོད་གོ་རྟོགས་ཟབ་སྦྱོང་།" ཟེར་བ་ནང་དུ། ༡༡ རྟེ་སོ་ནམ་སྒྲོབ་སྒྲོན་པ་མི་གྲངས་ ༡༩ ལ་དུ་ལམ་བརྟུན་ཟབ་སྦྱོང་གོ་སྐྱིད་ཞུས་ཡོད་གསུངས་འདུག རྟེ་སོ་ནམ་སྒྲོབ་སྒྲོན་པ་དང་ལམ་བརྟུན་སྒྲོབ་སྒྲོན་ཞུས་ནས་དེ་ག་རང་བཞག་ཡོད་པ་རེད་དམ། ཡང་ན། ཁོང་ཚོར་ཟབ་སྦྱོང་ཐོབ་པ་དེ་མི་མང་ལ་ལམ་བརྟུན་བྱ་རྒྱུ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་དམ། འདི་གཅིག་བཀའ་འདྲི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་ "ད རྟེ་ཉེ་ཏོང་ཨོ་སི་ཀ་ (OISCA) རྟེ་སོ་ནམ་ལས་སྦྱོང་།" དང་འབྲེལ་ནས། སྦྱོང་བརྗེད་དེར་བོད་མི་ན་གཞོན་ཞིག་གཏོང་བུ་མེད་སྒྲོར་ཁ་སང་སྲིད་སྦྱོང་མཆོག་གིས་གསུངས་སོང་། དེ་ག་ནང་བཞེན་སྐྱེད་ཐོན་པ་ཀྱང་གཏོང་བུ་མེད་པ་གསུངས་སོང་། མ་འོངས་པར་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་ནས། གང་ལྟར་སྐྱ་གུ་མང་ཚམ་གཏོང་ཐབས་གནང་དགོས་འདུག གཞིས་ཆགས་སྐྱ་བརྟན་ཡོང་བར་སོ་ནམ་ལ་བརྟེན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྐྱ་གུ་གཅིག་ཚམ་གཏོང་རྒྱུ་འེབ་བཅུ་གནང་ནས་དེའང་གཏོང་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་གཏོང་མ་ཐུབ་པ་དེ་ཏོག་དེ་ཕྱི་བས་ན་ཆ་རྒྱུན་རེད་དེ། སྐྱ་གུ་གཅིག་ཚམ་གཏོང་བུ་མ་ཚམ་གྱིས་ན་གཞོན་ཚོར་ཕན་ཐོགས་དེ་ཚམ་མི་འདུག དེ་འདྲ་སོང་ཚང་ལས་སྦྱོང་དེར་གཞོན་སྐྱེས་མང་ཚམ་གཏོང་རྒྱུ་འེབ་བཅུ་གནང་དགོས་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་ "ན རྟེ་སྐྱ་ལོའི་མ་འོངས་ཀྱི་ད་འཆར་ཁོངས་ནས་ལག་བསྟར་རི་ཞུས།" ནང་དུ་ ན་༡ མེའོ་ཚོས་འཕེལ་སྤོང་གཞིས་ཆགས་སྐྱ་ར་ཞིང་བརྗོ་གྲུང་བ་ཞིག་གསུངས་འཇུགས་བྱ་རྒྱུ་བུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ནའང་། ས་གནས་ས་ཐོག་གི་གནས་བབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་རང་འཐེན་བུས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་འདུག ས་གནས་སྐྱ་དཀའ་ངལ་གང་འཕྲད་པ་རེད། འདི་གཅིག་བཀའ་འདྲི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

༣༧ ཀ རྟེ་ཀྲས་གསོའི་རོགས་སྒྲོར། འདིའི་ནང་ལ་ཀྲས་གསོ་ཁང་ནས་རྩ་དགོངས་ཞུས་པ་མི་གྲངས་ ༤ བྱུང་ཡོད་ཟེར་བ་དེ། རྩ་དགོངས་དེ་གང་འདྲ་རེད། གོ་བ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་ལེན་དགོས་རེད། སྐྱ་གུ་ཚོས་ཕ་མ་ཀྲས་གསོ་ཁང་ལ་གཞག་གི་མིན་ཟེར་ནས་ཕར་ཁྲིད་ཕྱིན་པ་བྱུང་བ་རེད་དམ། ཡང་ན། ཀྲས་འཁོགས་ཚོས་བསྐྱོད་ཀྱི་མིན་ཟེར་ནས་རྩ་དགོངས་ཞུས་པ་རེད། རྩ་དགོངས་ཞུ་དགོས་པའི་གནས་སྐྱུངས་གང་འདྲ་ཆགས་རེད།

དེ་ནས་ ཀ རྟེ་ ཉམ་ཐག་བསྐྱུར་ཞིབ་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་སྐྱུངས་ཐོག་གཞན་དང་བསམ་ཚུལ་ཏོག་ཚམ་མི་འདྲ་བ་ཆགས་ཀྱི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། རྒྱ་མཚན་གང་ལགས་ཤེས། "ས་གནས་འགོ་འདྲིན་ལས་ཁུངས་ནས་ནང་ཤེས་འཕྲོད་གསུམ་ཀྱི་ཉམ་ཐག་གསུང་འཇུག་ཆེད་རྒྱུ་བ་གཉེར་ཕུལ་འབྲོར་བྱུང་བ་གྲངས་ ༣༩ ཡོད་ཁོངས་ནས་མ་འོས་པ་མི་གྲངས་ ༣༠ བྱུང་ཡོད་པའི་ཐག་གཅོད་གནང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་འདུག ཐག་གཅོད་གནང་སྐྱུངས་དེ་གང་འདྲ་ཡིན་ན། གང་ལགས་ཤེས། ས་གནས་གཞིས་འགོ་ས་གནས་སྐྱ་དཀའ་ངལ་གང་ཡོད་པ་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་ནང་ཤེས་འཕྲོད་གསུམ་ལ་སྤྱད་ཡོད་རེད་ཟེར་བ་ཀྱི་འདུག ད་ལྟ་ཐག་གཅོད་གནང་བ་དེ་ས་གནས་ལ་དངོས་སྐྱ་ཕྱིན་ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས་མ་འོས་དང་འོས་པར་ཐག་གཅོད་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་དམ། ཡང་ན། ཡིག་ཐོག་བལྟས་ནས་འོས་དང་མི་འོས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེར་ཆ་རྒྱུན་དང་དབང་ཚད་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་ཉམ་ཐག་ཉུང་དགོས་ཀྱི་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ཉམ་ཐག་ཉུང་ཉུང་གསལ་བའི་ཆེད་དུ་ཉུང་དུ་བཏང་བ་ཡིན་ན་ཉུག་ཉུག་བསྐྱོད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། དངོས་ཡོད་གནས་སྐྱུངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཉམ་ཐག་ཡིན་པ་དེ་འདྲ་ལྟག་པ་ཡིན་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེར་བརྟེན་མ་འོས་པར་ཐག་གཅོད་གནང་སྐྱུངས་གང་འདྲ་ཡིན་ན། འདི་གཅིག་བཀའ་འདྲི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་མི་འབོང་ཞིབ་བཤེར་ཚོགས་ལ་ཡིན། ཁ་སང་སྲིད་སྲོད་གིས་ལན་གནང་བའི་སྐབས་སུ་འདི་གཅིག་གསུངས་སོང་། ངས་དེ་གོ་བ་དང་ཁྱད་མཚར་ཞིག་ཚོར་སོང་། ཟླ་རམ་ས་ལ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་འགོ་འབྱེད་སྐབས་སུ་སྲིད་སྲོད་གིས་འདི་དུས་མེད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ཡིན་ཞེས་འབྲེལ་བཤེར་བརྒྱབ་སོང་། དེའི་ཚོགས་ལ་བཀའ་ཤག་མཉམ་དུ་གོ་བརྒྱུད་བྱུང་མ་སོང་། འདི་དུས་སྲིད་ཀྱི་ཚོགས་ལ་ལྷ་ཡི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོང་། འདི་གོ་བ་དང་ཉོག་ཅམ་མ་བདེ་བ་བྱུང་། སྲིད་སྲོད་གི་མིང་འཁུར་བའི་དུས་སུ་ག་པར་ཐེབས་པ་ཡིན་ནའང་སྲིད་སྲོད་དང་། ཡང་ན། བྱང་སྲིད་བཀའ་སློན་གྱི་མིང་ཚོགས་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། འདི་དུས་སྲིད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ཡིན་ཟེར་བ་ཅམ་གྱིས་ཉག་ཉག་བསྐྱད་ཡོད་མ་རེད། དེ་མ་ཟད་བཀའ་མོལ་གསུངས་པ་དེའང་སྲི་ཚོགས་ནང་དུ་འཇུག་ཐེབས་རྒྱུའི་བཀའ་མོལ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན། ཁྱེད་རང་ཚོས་འགྲོལ་མ་བཀའ་བ་ཡིན་ན་ཆ་རྒྱུན་འཛོག་རྒྱུ་ཡིན་ལ་སོགས་པ་དང་། ཐ་ན་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩་་་༡༩༥༥་་་སྐབས་སུ་འོས་བསྐྱེད་ཐོབ་ཐང་འཛོག་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། སྲིད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་སྲིད་སྲོད་གི་མིང་ཁུར་ནས་བཤེར་བ་ཡིན་ན། ཉག་ཉག་བསྐྱད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད། དཔེར་ན་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོགས་སྲིན་པ་ཆེ་རིང་ལམ་ལ་སྲིན་ནས་བཤེར་བ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། སྲིན་པ་ཆེ་རིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་ཁང་བ་གསར་རྒྱག་མཇུག་སྟེར་ཐེབས་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། ད་ལྟ་སྲིན་པ་ཆེ་རིང་སྲིད་སྲོད་མིང་ཚོགས་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་ཅང་། བཀའ་མོལ་གནང་དུས་སྲིད་ཀྱི་ཚོགས་ལ་ལྷ་ཡི་ཡོད་ཟེར་བ་དེ་ཉག་ཉག་ཁྱོད་ནས་བསྐྱད་མི་འདུག མ་འོངས་པར་དེ་ཚོའི་ཚོགས་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་འདུག་ལྟར་རྒྱ་རྒྱ་ཡིན།

དེ་གནང་བཞིན་གསལ་བཤེར་ནང་དུ་ག་ལེ་གསུངས་སོང་ཞེས། རྒྱ་རྒྱལ་ཁག་ལ་མི་འབོང་ཞིབ་བཤེར་གྱི་འགྲོལ་མོག་ཆ་ཚང་མ་བཀའ་བ་ཡིན་ནའང་མིང་ཚོ་ཞིག་ལེན་དགོས་ཀྱི་འདུག མིང་ཚོ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ན། མི་འབོང་ཞིབ་བཤེར་ལ་ཕན་གྱི་འདུག་ཅེས་གསུངས་སོང་། དེ་འདྲ་ཡིན་ན་ང་ཚོས་འགྲོལ་མོག་དེ་བཟོ་དགོས་མི་འདུག སྲི་ཚོགས་ནང་དུ་རྟོག་ཟླ་ཆགས་རྒྱུའི་འགྲོལ་མོག་ལོག་པེད་འདུག་མ་གཏོགས། བཀའ་མོལ་གསུངས་སྐབས་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན་མི་འབོང་ཞིབ་བཤེར་ལ་ཕན་རྒྱུ་ཞིག་པེད་མི་འདུག རྒྱུགས་གཅིག་ནས་འགྲོལ་མོག་དེ་གནང་འགག་ཞེ་དྲག་མེད་པ་དང་མོག་སྟེ་ ༡ རང་རེད་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད། མོག་སྟེ་ ༡ བྱང་ལ་རྟོག་གཞི་ཡོད་པའི་སྐད་ཆ་མང་པོ་ཞིག་སྲི་ཚོགས་ནང་དུ་ཡོད་གི་ཡོད་པ་རེད། དེའང་བདེན་པ་རེད། སྲི་ཚོགས་ནང་རྟོག་ཟླ་གང་འདྲ་ཡོད་གི་ཡོད་མེད་ཉ་གོ་ཡི་མེད་གསུང་རྒྱ་ཡོད་མ་རེད། སྲི་ཚོགས་ནང་དུ་རྟོག་ཟླ་ཡོད་པ་དེ་ང་ཚོས་ལྷ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་རྒྱུགས་གཅིག་ནས་མིང་ཚོ་གཅིག་ལ་སྐྱེད་པ་འགྲོག་གི་འདུག རྒྱུགས་གཞན་ཞིག་ནས་འགྲོལ་མོག་དེ་བཀའ་བྱུང་འགྲོག་གི་འདུག མ་བཀའ་བྱུང་འགྲོག་གི་འདུག་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོའི་བཀའ་མོལ་ཉག་ཉག་ཁྱོད་ནས་བསྐྱད་ཀྱི་མི་འདུག མ་འོངས་པར་བཀའ་མོལ་ག་ལེ་གནང་བ་ཡིན་ནའང་། དགོངས་པ་བཞེས་ནས་གནང་དགོས་འདུག་མ་གཏོགས། སྲི་ཚོགས་ནང་རྟོག་སྐྱེད་ཡོད་པ་དང་། འདི་དུས་ལ་བ་མེད་དང་། འདི་དུས་བྱས་མེད། ངས་བཤེར་རྒྱུ་མ་བྱུང་དེ་འདྲ་གསུངས་པ་ཅམ་གྱིས་ལ་དག་གི་མི་འདུག འདི་གཅིག་ལྟར་འདོད་བྱུང་། ། ཚོགས་གཙོ་སྟོན་མ་ཆེ་རིང་མཚོགས་ནས། དུས་ཚོད་རྟོགས་སོང་། ། དེ་གནང་བཞིན་

ཚོགས་གཙོ་སྟོན་མ་ཆེ་རིང་མཚོགས་ནས།

བཀའ་ལན་གནང་མཁམ། དཔལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་སློན་མཚོགས་

དཔལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་སློན་སྤྲོད་པ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་སྤྲོད་པ་སོ་ནམ་སྐོར་དེ་རེད། གྲིམ་ཚང་ ༡༣༣ ནས་ཞིང་ས་ཨེ་ཀར་ ༥༦༩ འདེབས་ཀྱི་
ཡོད་པ། དེའི་སྐོར་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་རེད། གཤོད་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། ཁྲོམ་ར་བཅས་རྒྱ་དེ་ཚོར་དཀའ་
ངལ་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་སྤྱི་མཐུན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་གསུངས་པ་དེ་རེད། སྤྲོད་པ་སོ་ནམ་སྐོར་ལ་སྤྱི་མཐུན་
འབྲུག་ས་བརྒྱུ་ལ་ལ་དང་པོ་དེ། ང་ཚོས་སྤྱི་གཅིག་ལ་འཕེལ་བཅོམ་དབང་གཏོང་རྒྱ་ལོ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་དང་པོ་ཞིང་ས་
ཚོས་དོ་སྐོར་དགོས་པ་དང་། ཞིང་ས་རང་གིས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར་བ་ཡིན་ན། དེ་ནས་ང་ཚོས་བསམ་སློབ་གཏོང་རྒྱ་ཞིག་རེད་འདུག་
མ་གཏོགས། ཞིང་ས་ལ་མར་བྱེད་རོགས་ཟེར་ནས་རྗེས་མར་མ་བྱས་པ་ཡིན་ན། དེར་གང་ཡང་ལབ་རྒྱུ་མེད་པའི་གནས་
སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག་དེ་ཡིན་དུས་སྤྲོད་པ་སོ་ནམ་སྐོར་ལ་སྤྱི་གཅིག་ནས་འབྲུག་ས་བརྒྱུ་དེ་ལྟར་པ་ཡིན།

འི་བ་གཉིས་པ་དེ་ངས་ཡག་པོ་ཞིག་བཏུ་རྒྱུ་བྱུང་མ་སོང་། ཀྱས་གསོ་ཁང་ནང་དུ་ཀྱས་འཁོགས་ཉམ་ཐག་མི་གངས་
༡,༡༣༠ ནས་མི་གངས་ ༡༠ མ་གཏོགས་ཚུད་མི་འདུག་དེར་ངས་ལན་ཁག་སལ་བ་ཞིག་བརྒྱབ་ན་མ་གཏོགས། ད་ལྟ་ལན་
ཞིག་བརྒྱབ་ནས་རྗེས་ལ་ཁག་ཁག་ཆགས་པ་ཡིན་ན་ཚོ་མི་འདུག་མི་གངས་ ༡,༡༥༣ ལ་ཀྱས་གསོ་རག་མེད་པ་རེད་དམ་
གསུང་གི་འདུག་དེ་ལྟར་ཀྱས་གསོ་ཁང་ནང་དུ་འཇུག་འདོད་ཡོད་པ་ནས་མ་ཚུད་པ་དེ་འདྲ་པལ་ཆེར་ལྷག་མེད་པའི་བཟོ་འདྲ་
ཞིག་ཡིན། ཀྱས་གསོ་ཁང་དེ་དག་ལ་སྐོར་བ་བསྐོར་བའི་སྐབས་སུ། ད་དུང་ས་ཆ་སྟོང་པ་མང་པོ་འདུག་དེར་བརྟེན་ཀྱས་
འཁོགས་ཀྱས་གསོ་ཁང་ནང་དུ་མ་ཚུད་པའི་དཀའ་ངལ་དེ་འདྲ་འཕྲད་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད་བསམ་ཀྱི་འདུག་འདིའི་ནང་དུ་ཉམ་ཐག་
མི་གངས་ ༡,༡༣༠ ནང་ནས་ཀྱས་གསོ་ལ་ཡོད་པ། ཉམ་ཐག་འཚོ་སློབ་ལེན་མཁན། འདི་ཀྱས་འཁོགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་
ཉམ་ཐག་འཚོ་སློབ་ལེན་མཁན་མི་གངས་ ༡,༡༣༠ ཡོད་པ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱས་གསོ་ཁང་ལ་འགྲོ་འདོད་ཡོད་པ་མི་གངས་ ༡༠
བྱུང་བ་རེད། འགྲོ་འདོད་མེད་པ་དེ་ཚོ་སོ་སོའི་སྤྱི་གཅིག་ས་མ་གསོས་ནས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། དེ་ལས་འཚོ་
སློབ་ཞིག་འབྲུལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་སྐོར་ལ་དཀའ་ངལ་སྤྲོད་པ་བྱུང་བའོ་ ༩༠ བཀའ་ཡོད་ན་གཤོང་རྒྱ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་
པ་རེད། དེ་ཚོའང་གཤོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ལྟར་ཡིན།

དམག་ཟུར་ཉམ་ཐག་ཟེར་བ་དེ་ (Pension) མ་ཐོབ་མཁན་དེ་ཚོ་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་ལ་ཅ་དགོངས་ལྷན་
ནས་འགྲོ་མཁན་དེ་ཚོ། ལོང་གི་གྲོས་ཚོགས་ནང་ལས་བཀའ་ལོལ་བྱུང་བ་རེད། ཟླ་རེར་སྒོར་ ༣,༠༠༠ སྒོར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་
དེ། བར་ལས་ནས་སྒོར་ ༣,༠༠༠ དེ་ནས་སྒོར་ ༡,༠༠༠ ལ་མར་ཆག་པ་རེད། དེ་ནས་བདེ་སྤང་ལས་ཁུངས་དང་འབྲེལ་ཡོད་
ཚོས་ལྷན་དགོས་སར་ལྷན་ནས། ད་ཆ་སློབ་མ་རག་བསྐྱད་པ་དེ་རག་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལས་ལྷག་པ་རག་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་ཅ་
བ་ཉིད་ནས་མི་འདུག་དེ་ལྟར་དམག་ཟུར་ཉམ་ཐག་མི་གངས་ ༡༥༥ ལ་འོད་མིའི་སྤྱི་གཅིག་འཇུགས་ཀྱིས་རོགས་སྐྱོར་ལྷན་བཞེས་པ་
རེད།

ཀྱས་འཁོགས་ཀྱས་གསོ་ཁང་ནས་དགོངས་པ་ལྷན་མཁན་མང་ཆེ་བས་གཙོ་བོ་འདི་གསུང་གི་འདུག་སྤྱི་གྲུ་དེ་ཚོ་
འཚར་ལོངས་བྱུང་ཡོད་པར་བརྟེན་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཀྱས་གསོ་ཁང་ལ་བསྐྱད་རྒྱུ་མིན་ཟེར་ནས་དགོངས་པ་ལྷན་པའི་གནས་
སྟངས་ཀྱང་འདུག་ངས་འི་བ་འདི་གོང་ལོག་ཡར་མར་བྱིན་སོང་། དགོངས་འགའ་མེད་པ་ལྷན།

དེ་ནས་མི་ཚང་ ༡༡ ཀྱི་གནས་སྟངས་ད་ལྟ་གང་འདྲ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་བཀའ་ཤེབས་པ་རེད། འདི་ཉིད་
ཅམ་རྟོག་ག་ཚོ་སོ་ཞིག་འདུག་གང་ལགས་ཤེ་ན། ས་ཆ་དེ་འདྲི་ནགས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་དུས། གང་ལྟར་འདི་འབྲེལ་བ་
མང་པོ་ཞིག་ཆགས་འགྲོ་ཡི་འདུག་མངའ་སྡེ་གཞུང་ལ་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཀྱི་འདུག་རྒྱ་གར་དཔུས་གཞུང་གི་ཁོར་ཡུག་དང་
འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཁང་ཟེར་དགོས་རེད་སྟེ། (Green Tribunal) ཟེར་བ་དེ་རེད། དེ་ལས་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་

དུས། དུས་དང་ས་གནས་མང་པོ་ཞིག་ལ་འབྲེལ་བ་ཆགས་པའི་གནས་སྟངས་ཡིན་དུས། ལམ་སང་སེལ་སྐབ་བ་དེ་འདྲ་མི་
འདུག བར་བར་ལ་ (DC) ལས་ཁུངས་ལ་སྐད་བཏང་བ། ཉེ་ཆར་རྒྱ་བ་ ༩ ཅམ་སློན་ལ་སྐད་བཏང་སོང་མ་གཏོགས། འདིའི་
སྐང་ལ་སྐྱོད་སྐྱོད་དེ་འདྲ་དམིགས་སུ་བཀའ་ནས་གང་ཡང་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག ད་ལྟ་འབྲུན་རྒྱ་ཡིན་ཡང་གསུང་གི་མི་འདུག།

གནད་དོན་གཞན་པ་གཅིག་དེ། བཀྲར་འོས་སྤྱི་འཐུས་མཚོག་གིས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན། ད་ལྟ་ཉི་མུ་ཅམ་མང་ལ་
སྤྱིའི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་འབྲེལ་བའི་ (Yojana) ཡོད་པ་དེ་ཚོ་མངའ་སྡེ་གཞན་ལ་འདེད་པ་རེད། རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་ལ་
ཡོད་པ་རེད། ལམ་གསུམ་གྱིས་ང་ཚོའི་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཉེན་སྲུང་ལྟ་སྲུང་མེད་པ་དེ་ལས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་མ་ཐུན་རྒྱུན་དེ་
ལེན་སྐབ་པ་ཡིན་ན། ཁེ་པོ་དང་། ཁེ་པན་ཆེ་བ་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་རེད། དེ་ཚོའི་ཐོག་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ལ་ཞིབ་
འཇུག་བྱས་ནས་གཞིས་ཆགས་ནང་དུ་ཡོད་པའི་བོད་པ་ཚང་མ་ལ། དཔེར་ན། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གི་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་
ཁུངས་ནས་འདི་འདྲ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག ཡང་ན། ས་གནས་ཀྱི་མངའ་སྡེ་ནང་དུ་ཉེན་སྲུང་གི་ཐབས་ལམ་འདི་འདྲ་ཞིག་
འདུག་ཟེར་ནས། དེ་འདྲའི་ལམ་སློན་ལྟ་དགོས་པ་དེ་ཚོ་ལྟ་རྟོགས་གནང་། མངའ་སྡེ་མི་འདྲའི་ནང་དུ་མངའ་སྡེའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་
ཐོག་ལ་ལམ་སློན་ལྟ་དགོས་པ་དང་ཅང་གཚོད་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཚོ་བྱེད་རྟོགས་གནང་། ད་ལྟ་ཉི་མུ་ཅམ་ནང་དུ་ལས་གཞི་
འདིའི་སྐང་ལ་མི་གངས་ ༥ བས་དུལ་བསྐྱས་ནས། གལ་སྲིད་ནད་གཞི་བྱུང་བ་ཡིན་ན། སྐྱོར་འབྲུམ་ ༥ ཅམ་རྒྱ་ཡོད་
པ་ཡིན་ན་ཆ་རྒྱུན་ལག་པོ་འདུག་ག། དེ་འདྲའི་མང་ཚོགས་ནང་དུ་གོ་རྟོགས་སྤེལ་དགོས་པ་དང་། ལས་འཆར་འདིའི་སྐང་ལ་
ཤེས་རྟོགས་མང་བ་ཡོང་བའི་ཐོག་ལ་ནད་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་བྱེད་ཚོག་གི་རེད།

དེ་ནས་གངས་བཤེར་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་མམ་ས་ལ་ནས་གསར་བ་མཉམ་ཞུགས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ན་གང་འདྲ་
བྱེད་དགོས་པེད་གསུངས་པ་དེ་རེད། ང་ཚོས་ཁྱོད་ཡོངས་ནས་གངས་ཐོ་ཞིག་བསྐྱས་ཚར་དུས་གསལ་བསྐྱུགས་ཤིག་བྱེད་ཀྱི་
རེད། དེའི་རྗེས་ལ་ག་དུས་ཡིན་ནའང་སློབ་སྦྱོར་ནས་གཞག་རྒྱ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། གཞིས་ཆགས་རེ་རེའི་ནང་དུ་སྐྱ་ཀྱ་
གསར་བ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནའང་ཐོ་རྒྱུག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མི་འདས་གྲོངས་ཕྱིན་ནའང་ཐོ་རྒྱུག་དགོས་ཀྱི་རེད། ས་གནས་
དེ་ནས་བྱི་ལ་སློབ་པ་ཡིན་ནའང་ཐོ་རྒྱུག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ས་གནས་གཞན་ནས་ཚུར་སྐྱེབས་པ་ཡིན་ནའང་ཐོ་རྒྱུག་
དགོས་ཀྱི་ཡོད་དུས། ད་ལྟ་འབྲེངས་ཤོག་བཀའ་མེད་པ་དེ་ཚོ་ཡིན་ནའང་། ག་དུས་འགོང་གི་ཡིན་ནའང་འབྲེངས་ཤོད་ཡོད་པ་
རེད་མ་གཏོགས། སྐོ་བརྒྱུ་རྒྱ་མ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ལས་གཞི་འདི་སྐྱ་མ་ཐུན་ནས་འགོ་རྒྱ་རེད་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་བཀྲར་འོས་སྤྱི་འཐུས་གཅིག་གིས་གསུངས་པ་དེ་རེད། ད་ལྟ་སོ་ནམ་སློབ་སློན་པ་དེ་ཚོ་བར་ལམ་ཉོག་
དབྱིབས་གཉན་རིམས་རྒྱུན་པས་ཡར་འཛོམས་སྐབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་སོ་ནམ་སློབ་སློན་པ་ལ་ཐབ་སྐྱོད་སྐྱོད་རྒྱ་
དེ་ནང་སྲིད་ནས་བརྒྱ་བརྒྱད་ནས་སྤྱད། བརྒྱ་བརྒྱད་ནས་སྤྱད་པ་དེ་ས་གནས་སོ་སོར་སོ་ནམ་སློབ་སློན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་
ལས་དོན་ག་རེ་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་། འབྲེལ་ཡོད་མང་ཚོགས་ལ་གོ་རྟོགས་སྤེལ་རྒྱ་དང་། སོ་ནམ་འདེབས་ལས་ཀྱི་ལས་གཞིའི་
ནང་དུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ལྟ་རྒྱུ་དང་།

ཉི་ཨོང་ཨོ་སི་ཀ་ (OISCA) དེའང་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ང་ཚོས་མི་མང་ཅམ་གཏོང་སྐབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཉི་ཨོང་ལ་
(University) རོ་ཤེས་པ་དེ་འདྲ་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ནང་དུ་ཁོ་ཚོས་སློབ་སྦྱོག་བཞེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
(Chiba University) ལའང་ང་ཚོས་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་ཨོ་སི་ཀ་ལ་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་
དེ། བཀྲར་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་སློབ་སྦྱོག་སྐྱར་རྒྱུའི་རེ་བ་འདུག་གམ་མི་འདུག་ལྟ་ཚོག་གི་རེད། དེ་མ་
གཏོགས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྐོར་སྐབ་ཀྱི་རེད་ལྟ་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་པ་དེས་མཐོ་སློབ་སློབ་

འཇུག་བྱ་རྒྱུ་ལེ་ཞབས་སྟེགས་གནང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། འགྲོ་སོང་ཆ་ཚང་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་དུས། ང་ཚོས་གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་འདྲ་སོང་ཚང་འབད་བཅོམ་བྱེད་ཚོགས་གི་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ད་ལྟ་མའོ་ཚོས་འཕེལ་གླིང་ལ་ཇ་ཤིང་གི་གནས་སྤངས་དེར་ས་གནས་ཀྱི་གནས་སྤངས་དབང་གིས་ཟེར་འདུག་ས་གནས་ཀྱི་གནས་སྤངས་ག་རེ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་རེད། མའོ་ཚོས་འཕེལ་གླིང་ལ་ཇ་ཤིང་ཨེ་ཀར་ ༡༠༠ མིན་ཅམ་ཞིག་བཏབ་ཡོད་པ་རེད། ཇ་ཞིང་བཏབ་པ་དེའང་མང་ཆེ་བ་ས་གནས་སོ་སོའི་ཞིང་པས་འགན་ཁུར་ནས་འདེབས་པའི་གནས་སྤངས་ཤིག་རེད་འདུག་ དེར་བཀའ་ཤག་སྐབས་གོང་མའི་དུས་ནས་དགོངས་པ་ཞིག་ག་རེ་འདུག་ཅེན། ཇ་ཤིང་གི་བཟོ་བྲལ་ཚུང་ཚུང་ཞིག་བཟུགས་ན་ཟེར་བ་དེ་རེད། བཟོ་བྲལ་བཟུགས་པ་ལ། མའོ་ཚོས་འཕེལ་གླིང་གཞིས་ཆགས་ལའང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་ཆ་དེ་ཤིང་ནགས་ལས་ཁུངས་ནས་ཁྲུལ་བསྐྱུ་ལས་ཁུངས་ལ་བསྐྱུར་མ་ཐུབ་པའི་དཀའ་ངལ་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱུང་འབྲུད་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། ས་ཆ་དེའང་ (Green Tribunal) དང་འབྲེལ་བ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཐོག་ལ་ལྷོ་ལིར་ (Green Tribunal) ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་དགོས་ས་དེ་ཚོར་བཀའ་ཤག་སྐབས་སྡོན་མས་འབྲེལ་བ་གནང་འདུག་ ང་ཚོས་ཀྱང་ལུ་མ་ཐུད་ས་གནས་འགོ་འཛིན་སོ་སོར་མངགས་དགོས་པ་དེ་ཚོ་མངགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལས་སླ་པོ་ཞིག་ཁྱོད་ནས་མི་འདུག་ས་ཆ་དེ་ཤིང་ནགས་ལས་ཁུངས་ནས་ཁྲུལ་བསྐྱུ་ལས་ཁུངས་ལ་མིང་བསྐྱུར་བྱ་རྒྱུ་དང། དེ་ཚོའི་ཐོག་ནས་སློང་འབྲུམ་ ༥༠༠ འམ་ ༧༠༠ ཡི་འགྲོ་སོང་གི་སྐད་ཆ་བཤད་ཀྱི་འདུག་ དེ་འདྲ་ཡིན་ན་ཇ་ཤིང་ཆེད་དུ་ཨེ་ཀར་ ༡༦༠ ལས་ ༡༠༠ བར་ལ་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། དེའི་སྐང་ལ་འགྲོ་སོང་དེ་ཅམ་ཞིག་བཏབ་བ་ཡིན་ན། གང་འདྲ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ན་བསམས་ཏེ། གོ་མ་བ་བརྒྱབ་པ་ཐུབ་པར་ལུ་མ་ཐུད་ལྷག་སོང་ཟེར་བ་དེ། དཀའ་ངལ་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ལྷག་པ་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། མངའ་སྡེ་གཞུང་ལའང་འབྲེལ་བ་ཞུས་པ་རེད། བར་སྐབས་ཤིག་ལ་ས་གནས་རང་ནས་བྱས་ན་འབྲིག་གི་འདུག་ཟེར་ནས། ཡང་ཨུ་ཅི་ཡོང་ས་རེད་བསམ་དུས། ས་གནས་རང་ནས་འབྲིག་ཐབས་མི་འདུག་གཞིས་ཆགས་ཁག་འགའ་ཤས་ལ་ཤིང་ནགས་ལས་ཁུངས་ནས་ཚུར་ཁྲུལ་བསྐྱུ་ལས་ཁུངས་འོག་ལ་བསྐྱུར་མ་ཐུབ་པའི་དཀའ་ངལ་དེའང་། གཅིག་མཚུངས་འདྲ་པོ་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན། ར་ཤང་ལ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་དཀའ་ངལ་དེ་ག་རང་འབྲུད་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། མི་ཀེམ་གྱི་ (Chief Minister) མཉམ་དུ་བཀའ་ཚོལ་ཞུས་པ་ཡིན། མང་པོ་ཞུས་པ་ཡིན་ཏེ་དཀའ་ངལ་དེ་ལམ་སང་སེལ་རྒྱུ་ལེ་ཐབས་ལམ་དེ་འདྲ་མི་འདུག་ སྡོན་མ་ནས་ཐབས་ཤེས་ཏག་ཏག་བཅོལ་མ་ཐུབ་པ་ལྷག་ནས། ད་ལྟ་ལོ་མང་ཕྱིན་ནས་གནས་སྤངས་ཆགས་པ་དེ་ཚོའི་ཐོག་ང་ཚོས་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་འབད་བཅོམ་ཞུ་ཡི་ཡོད་དེ། ཡིན་ནའང་། ཁག་པོ་འདྲ་པོ་ཆགས་ཀྱི་འདུག།

དེ་ནས་ཀྱས་གསོ་ཁང་ནས་མི་གངས་ ༤ ཡིས་ཚད་གོངས་ཞུས་པའི་སློང་ངས་གོང་དུ་ཞུས་པ་ཡིན། མང་ཆེ་བས་སྤྱ་གུ་འཚར་ཡོངས་རྒྱུང་ནས་པ་མ་ལྟ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་སོང་ཚང་མར་སྤངས་འདུག་ འདི་གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཉམ་ཐག་གསར་འཇུག་ཆེད་རྒྱབ་གཉེར་སྤུལ་འབྲོར་བྱུང་བ་གངས་ ༡༡ ལས་ ༡༠ མ་འོས་པ་ཐོན་འདུག་གསུངས་པ་དེ་རེད། ཉམ་ཐག་ཞིབ་འཇུག་སྐབས་སུ་ས་གནས་ནས་རྒྱབ་གཉེར་གནང་བ་དེར་དབྱུས་ཉམ་ཐག་ཚོགས་ཚུང་གིས་ཞིབ་བཤེར་གནང་། དེ་ནས་ཆ་རྒྱུན་མ་ཚང་དེ་དག་མ་འོས་པར་བརྗེ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། ལམ་རྒྱུན་འགྲོ་སྤངས་ཡིན་ན། ས་གནས་ནས་ཡར་སྤུལ། དེར་དབྱུས་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ནས་ཚོང་དང་མ་ཚང་ལྟ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་ལ་རྒྱུང་བྱུང་གསུམ་ས་གནས་ས་ཐོག་ལ་ལེབས་ནས། ཉམ་ཐག་ཡིན་ཟེར་བ་དང་ས་གནས་ནས་ཉམ་ཐག་གི་ཐོག་ཞུང་གང་འདྲ་ཞིག་སྤྱད་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་། མི་ཚང་རེ་རེའི་སློང་ལ་ཕྱིན་ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས་འོས་དང་མི་འོས་ཀྱི་གནས་སྤངས་དེ་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ས་གནས་ནས་ཞུས་ཚད་ཚང་མ་ཉམ་ཐག་ཡིན་པ་ཞུབ་ཀྱི་མི་འདུག་ ས་གནས་ས་ཐོག་གི་གནས་སྤངས་མི་འདྲ་མང་པོ་ཡོང་གི་རེད་སྟེ། ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་སྤྱི་མི་བརྒྱ་དཔོན་ཚོས་སོ་སོའི་མི་ཡིན་དུས་ངོ་མ་གཅོག་པ་དང་། ལ་

ལས་འཇུག་པ་རྒྱལ་མཁན་དེ་འདྲ་འདྲ་ཡོད་གི་ཡོད་པ་རེད། ང་ལ་ཉམ་ཐག་རྒྱལ་སྐྱོད་མ་གྲུས་ན་འགྲིག་གི་མེད་ཟེར་མཁན་
ཡང་ཡོད་གི་ཡོད་པ་རེད། ཁ་ལས་ཉམ་ཐག་མིན་ནའང་ཉམ་ཐག་ཡིན་ཟེར་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོད་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་སྣ་
ཚོགས་ཡོད་གི་ཡོད་དུས་སྤྱི་མི་བརྒྱ་དཔོན་དང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཚོ་ས་གནས་དེ་ག་རང་ལ་བསྟན་ཡོད་དུས། རོ་མ་
གཅིག་ནས་ཐོའི་ནང་ལ་གྲིས། ཉམ་ཐག་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་གིས་ཞིབ་འཇུག་གྲུས་པའི་རྗེས་ལ་མ་འོས་པ་ཐོན་པ་དེ་འདྲ་
ཡོད་གི་འདུག ས་གནས་ལ་དངོས་སུ་སྤྱིན་དང་མ་སྤྱིན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་རེད།

དེ་ནས་ཉམ་ཐག་ལྷག་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་མ་རེད་གསུངས་པ་དེ་ག་རང་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཁ་སང་ཉམ་ཐག་ཞིབ་
འཇུག་ཚོགས་ཚུང་ལ་མངགས་པ་དེ། ཉམ་ཐག་གི་ཐོ་གཞུང་ནང་དུ་ཡོད་པ་གཅིག་སུ་མ་ཡིན་པར། ཉམ་ཐག་གསར་འཇུག་
བྱེད་དགོས་པའི་ས་གནས་ནས་རྒྱལ་གཉེར་ཡོད་པ་ཡིན་ན། དེ་རིང་འགྲོ་བའི་ཞོར་ལ་རེ་རེར་བཟུ་བུ་འགྲོ་རོགས་གྲོས། ཡང་
བསྐྱར་འགྲོ་དགོས་བྱུང་ན་འགྲོ་སོང་ཆེན་པོ་ཆགས་གྱི་རེད། དེ་ཡིན་དུས་མ་ལྷག་པ་བྱ་རྒྱུར་འབད་བཅོམ་བྱེད་གྱི་ཡོད།

མི་འབོར་གྲངས་བཤེར་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་སྐད་ཆ་གཞན་པ་དེར་ངས་སྐྱེར་གྱི་བསམ་ཚུལ་ཡིན་ཟེར་བ་རེད།
སྤྱིར་བཏང་སྐྱེར་གྱི་བསམ་ཚུལ་ཡོད་ཚོག་གི་རེད་སྟེ། བཀའ་འགན་ནང་དུ་གོ་བསྐྱར་གྲུས་ནས་བཀའ་འགན་གིས་ཐག་གཅོད་
གྲུས་ཡོད་ན། བཀའ་འགན་གི་བསམ་ཚུལ་དང་ལངས་སྤོགས་ཟེར་ཚོག་གི་རེད། བཀའ་སྐྱོན་གྱི་བྲག་པ་སོ་སོར་བསམ་ཚུལ་
ཡོད་ཚོག་གི་རེད་མ་གཏོགས། མང་ཚོགས་ནང་ལ་བྱི་བ་རེ་རེ་གཏོང་ཡོང་བའི་སྐབས་སྟེ། ངས་བཀའ་འགན་ལ་གོ་བསྐྱར་གྲུས་
ནས་ལན་རྒྱལ་དགོས་ཟེར་བ་དང་། ངས་སྤྱི་འཇུག་རྒྱུན་ལས་ལ་སྐད་ཆ་བྲིས་ནས་ལན་རྒྱལ་གི་ཡིན་ཟེར་བའི་དུས་ཚོད་ཡོད་
མ་རེད་སྟེ། འདི་བཤད་ཚོག་གི་ཡོད་པ་རེད། འཛམ་བུ་སྤྱི་འཇུག་འགྲོ་སྐྱེད་སྤྱི་འཇུག་རེད་མ་གཏོགས། བཤད་མ་ཚོག་པའི་གནས་
སྤངས་དེ་འདྲ་གང་ཡང་མ་རེད་ལྟ་བུ་ཡོད།

དེ་ནས་མིང་ཐོ་གཅིག་སུ་ལེན་དགོས་འདུག་གསུངས་པ་དེ་རེད། གྲངས་བཤེར་དེ་སུ་གཅིག་ལ་འདྲ་བཅོམ་བཀའ་
གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། འདི་གསལ་པོ་རེད། འགོང་མཁན་གྱིས་བཀའ་བ་རེད། མ་འགོང་མཁན་གྱིས་མ་བཀའ་བ་རེད། ང་
ཚོས་གྲངས་བཤེར་དེ་ཚོགས་ཚུང་སོ་བྱུང་ཟེར་བ་ལ། མི་བརྒྱ་ཆ་ ༡༠༠ ག་ཚོད་ཡོད་མེད་ཉེ་མ་གོ་ན། ང་ཚོས་བསྐྱུས་བཞག་
པ་དེ་ནས་བརྒྱ་ཆ་ག་ཚོད་རག་ཡོད་མེད་ཤེས་གྱི་མ་རེད་སྟེ། དེ་ཡིན་པ་སོང་ཙང་། འགོངས་ཤོག་མ་འགོང་མཁན་གྱི་མིའི་
གྲངས་འབོར་དེ་བྱུང་ན་འགྲིག་གི་འདུག་ཟེར་བ་དེ་རེད། དེའི་གྲངས་ཀ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་བསྐྱུས་པ་གྲངས་ ༤༠ ཡོད་ན། མ་བསྐྱུ་
མཁན་ ༤༠ ཡོད་ན། ང་ཚོས་བརྒྱ་ཆ་ ༤༠ རག་འདུག་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་རེད་སྟེ། དེ་མ་གཏོགས་ང་ཚོར་ཚད་འཛིན་ས་དེ་ཙེ་
བ་ཉིད་ནས་ཡོད་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ཚོ་གཞི་རིམ་གྱི་གནས་ཚུལ་དགོས་མཁོ་ཅན་རང་རེད་མ་གཏོགས་གཞན་པ་གང་ཡང་
མ་རེད་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་སྐོལ་མ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཇུག་ཚོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་ཚོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ བྱང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལོ་འཁོར་ལས་བསྐྱོམས་སྤྱིང་བསྐྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་
བསྐོ་སྤོང་ཐོག་ལ་ཆ་ཤིང་མང་པོ་ལེན་གྱི་མིན། བསམ་ཚུལ་གཅིག་དང་། རི་བ་གཅིག་དེ་བཞིན་རེ་འདུན་གཅིག་ཡོད་པས།
མདོར་བསྐྱུས་གྲུས་ནས་ལྷུ་ཚོག་པ་ལྟ།

དང་པོ་དེར། བར་སྤྱི་དུས་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཉེ་བའི་དུས་སུ་ཕྱག་ལས་དང་མ་སོང་ན། རང་ཉིད་སྐྱེར་གྱི་ངོས་ནས་ཕྱག་
 ལས་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ག་རེ་བརྩི་ཡི་ཡོད་ཟེར་ན། མི་འབོར་གྲངས་བཤེར་དེ་བརྩི་ཡི་ཡོད། འདི་བརྩིས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྐར་གི་མང་གཙོའི་ཀ་བ་ ༣ ལྟ་བུ་ཉེ། རང་དབང་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཚོན་ཁག་དང་། དེ་བཞིན་ལྷན་ཁང་ཁག་དེ་
 དེ་བཞིན་སྤྱི་རྒྱལ་ལུས་སྲུང་ཁག་གི་སྤྱི་ཚབ་དོན་གཙོ་དང་ཁང་དང་དེ་བཞིན་བོད་རིགས་སྤྱི་མ་སྲུན་ཚོགས་པ་ཁག་སྲུང་ལའང་
 བརྟམས་པ་ཡིན་ནའང་། སྐར་ནས་ཉེ་ལོག་གི་མི་སྐྱེར་སོ་སོའི་བར་དུ་མི་འབོར་གྲངས་བཤེར་དེ་ཉག་ཉག་ཅིག་འགོ་སྟོན་པ་
 ཡིན་ན། དེར་སྤྱོད་ཁག་གང་ནས་བརྟམས་པ་ཡིན་ནའང་ཁེ་སན་མ་གཏོགས་གྲོང་གང་ཡང་ངས་མཐོང་གི་མི་འདུག བྱས་ཅང་དེ་
 རིང་བརྒྱུད་ལས་འདི་བརྒྱུད་ནས་མང་ཚོགས་ལ་ཁུ་བ་ཡིན་ནའང་རེད། བཀའ་ཤེས་གི་ངོས་ནས་ཡིན་ནའང་ཁས་ལེན་བྱས་
 པ་ལྟར་ཕྱག་ལས་དེ་དབུ་འཇུགས་གནང་བ་ནང་བཞིན་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཡིན་ནའང་གང་སྟབས་ཅི་སྟབས་ དཔལ་ལྷན་ཚོགས་
 གཙོ་མཚོག་ ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་ཐོབ་ཐང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་དང་ལྷན་དུ་འགན་ལང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།
 ཡིན་སྐད་ནང་དུ་ (Fundamental Rights and Principles Duties) ཟེར་ནས་གཞི་ཅའི་འགན་འཁུན་དང་གཞི་ཅའི་
 ཐོབ་ཐང་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་ཡོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཅང་འདིའི་ཐོག་ལ་འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་ཤེས་གིས་ཕྱག་ལས་
 གནང་འགོ་བཙུགས་ཚར་བ་རེད། དེ་བྱེད་དུས་གང་མཚོགས་རྒྱ་ཚའི་མི་མང་ལ་ཡིད་ཚོན་རུང་བ་དང་ཁུངས་འཕེར་བའི་
 མཐའ་མའི་བྱ་བ་འབྲས་དེའང་གསལ་བསྒྲགས་ཡོང་བའི་རེ་བ་རྒྱག་གི་ཡོད། འདི་བསམ་ཚུལ་ཡིན།

འདི་དང་འབྲེལ་ནས་མི་འབོར་གྱི་གྲངས་ཀ་གཅིག་མཚུངས་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན་ཟི་བ་དེ་ལའང་། བྱི་ལོ་
 ༡༩༥༩ ལས་ད་ལྟོ་བར་དུ་ང་ཚོས་བོད་མི་ས་ཡ་ ༤ དང་ས་ཡ་ ༤ ཟེར་ནས་མ་ཉེ་བཟང་བཟང་བྱས་ཏེ་བཟང་ས་བསྟན་པ་
 རེད། བོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ལུང་བ་གཞན་པ་ཚང་མར་བྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལས་བརྩིས་པའི་བྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ བར་དུ་གྲངས་ཀ་ལྟར་ ༩
 འཕར་མེད་ནའང་། གང་ལ་གང་འཚམ་འཕར་བསྟན་ཡོད་པ་རེད། དཔེ་མཚོན་ཅམ་ཞིག་ལྟས་ན། ལྷོ་ཀོ་རི་ཡ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་བྱི་
 ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་མི་གྲངས་ས་ཡ་ ༣༥ རེད། ད་ལྟོ་མི་གྲངས་ས་ཡ་ ༩༩ ཆགས་ཀྱི་འདུག ཉི་ཉོང་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་བྱི་ལོ་
 ༡༩༥༩ ལོར་མི་གྲངས་ས་ཡ་ ༩༩ དང་། ད་ལྟོ་མི་གྲངས་ས་ཡ་ ༡༩༩ ཆགས་ཀྱི་འདུག དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཀོ་རི་ཡ་ལྟ་བུ་ཡིན་
 བ་ ༣༥ ལས་ ༥༡ བར་དུ་འཕར་འདུག ང་ཚོ་བོད་པ་ད་ལྟོ་ཡིན་ནའང་མི་འབོར་ས་ཡ་ ༤ ལ་ལྷག་བསྟན་ཡོད་པ་རེད། ཅུ་བའི་
 བོད་ནང་དུ་མི་འབོར་ཞིབ་བཤེར་བྱ་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ལྷན་ཁང་སྲུང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ནའང་ཐབས་
 ཤེས་ཤིག་བཏང་སྟེ། ང་ཚོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་གོས་ཚོགས་ར་བ་འདིའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་ཚང་མ་བྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ རྗེས་སུ་འཁུངས་པ་ཤི་
 ལྟག་ཡིན་སྟབས། མི་འབོར་འདི་ལ་ཆབ་སྤྱི་དུ་འོས་ནས་ཡིན་ནའང་འདྲ། དོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གྱི་གནས་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་
 ལས་ཡིན་ནའང་འདྲ། དེ་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཚད་དང་ལྷན་པ་བྱས་མ་སྟབས་ནའང་། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ ང་ཚོའི་
 (Narrative) གཅིག་ཡོད་རེད་སྟེ། ད་ལྟོ་བར་དུ་མི་འབོར་གྲངས་ས་ཡ་ ༤ དང་ས་ཡ་ ༤ ཟེར་བ་དེར་ས་ཡ་ ༧ དང་། ཡང་
 ལ་ས་ཡ་ ༩ འཕར་ས་ཡ་ ༩ འདི་འདྲའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུའི་ལམ་ཁ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་དམ། འདི་བཀའ་ཤེས་
 ལ་ཟི་བ་ཡིན།

དེ་ནས་ངའི་རེ་སྐུལ་ལ། འདས་པའི་བྱི་ལོ་ ༩ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་རྒྱ་གར་གྱི་རང་བཅོན་ཉིན་མོ་རེད། དེར་བརྟེན་རྒྱ་གར་
 རང་བཅོན་ཉིན་མོ་སྤང་བརྩི་བྱ་རྒྱུ་དེད། དང་པོ་དཔལ་ལྷན་སྤྱི་སྐྱོང་མཚོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་དང་བསྐྱེད་ས་བཙུགས་ལ་མཚོན་པའི་
 མཚན་སྟོན་སྤང་བརྩི་བྱས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཆར་འབྲུགས་ཆེན་པོ་བབ་པར་བརྟེན་ནས་བྱིར་འཕེན་གནང་བ་ཞིག་ངས་གོ་
 སོང་། དེར་བརྟེན་མ་འོངས་པར་ལྷག་པ་རིན་པོ་ཆེས་དབུས་པའི་བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་མཉམ་འཛོམས་བྱུང་བ་ཡིན་
 ནའང་། ང་ཚོས་དེ་ཚོའི་གྲས་གང་སྟབས་ཅི་སྟབས་ཀྱིས་སྤང་བརྩི་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཆབ་སྤྱི་དང་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་གནད་འགག་

ཆེན་པོ་ཞིག་མཚོང་གི་འདུག དེར་བརྟེན་ཆར་པ་བཏང་བ་མ་ཟད་སེར་བ་བརྒྱབ་ན་འདང་རེད། རྒྱུ་བུ་གཡུག་ས་ན་འདང་སྐར་མ་
 ༥ ནས་ ༡༠ ཡི་རིང་རེད། དེའི་རྒྱང་ལ་ཉི་གདུག་ས་དེ་འདྲ་མེད་ན་འདང་ཆར་པ་འེ་ནང་དུ་རྒྱལ་དར་སྐྱོང་སྐབ་པ་ཡིན་ན་གཟེ་
 བཅིང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་ངས་ཚོར་གྱི་འདུག དེར་བརྟེན་བཀའ་འགག་ལ་རེ་སྐྱུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གནས་སྤངས་གང་འདྲ་ཞིག་
 ཆགས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོང་མཚོག་ས་གནས་སྤུ་མ་བཞུགས་པ་ཡིན་ན་དཔལ་ལྷན་སྲིད་ཆབ་ཡོད་པ་
 རེད། དེ་དེ་བཞིན་གྱི་འདི་ཚོ་ཆབ་སྲིད་གྱི་ཐོག་ནས་གནས་ལུལ་རྒྱལ་ཁབ་ལ་བཀའ་འདྲིན་མཚོན་གྱིན་ཡིན་ན་འདང་འདྲ་འདུག
 དཀའ་ལས་གཚོད་ཡོད་མེད་ལ་མི་ལྟོས་པས་སྤུ་མ་མུད་དུ། རྒྱུང་ཆར་བ་དེ་ཆར་བ་རེད། མ་འོངས་པར་མཇུག་བསྐྱུང་སྟེ་བྱ་
 རྒྱ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་མཚོང་གི་འདུག འདི་ལྟར་རྒྱ་ཡིན། ལུགས་རྗེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་སྐྱེལ་མ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་བརྒྱ་མཚོ་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་བརྒྱ་མཚོ་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བསྐོས་ས་དང་འབྲེལ་ནས། ད་ལྟ་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་
 ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ལས་བསྐོས་རྒྱུ་ས་པ་ལ་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ནས་ཞིབ་འཇུག་གཞུང་བའི་སྣེ་ཐོག་ཐོན་ཚེན་
 ༤ པའི་ནང་དུ། "བལ་ཡུལ་འཛོལ་བས་མ་གྲུབ་སྲིད་གཞི་ཞོར་འོངས་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་བཅོལ་ལག་དེབ་བསྐྱར་གསོ་
 ལུ་སྐབ་པ་བྱུང་" ཞེས་འཁོད་འདུག འདི་དང་འབྲེལ་ནས་བཀའ་འདྲི་ཞིག་ལྟར་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་གནས་ཚུལ་འདི་ང་ཚོའི་
 རྣོས་ཚོགས་རིམ་པའི་ནང་དུ་མང་པོ་ཞིག་གིས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད་ལ། འདི་དང་འབྲེལ་ནས་གསུང་བའི་དང་མ་བའི་ཡི་
 གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཡང་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དེའི་དྲི་བ་འདི་བལ་ཡུལ་གྱི་རྣོས་ཚོགས་ནང་དུ་ལུང་པ་དེའི་ནང་ལ་
 སྐབས་བཅོལ་བསྐྱར་བའི་འབྲུག་ཡིན་ན་འདང་རེད། སྐབས་བཅོལ་བ་སྤུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན་འདང་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་སྤྲད་ནས་
 སྐབས་བཅོལ་གྱི་ལག་དེབ་དེ་སྐྱོད་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཟེར་བའི་གནས་ཚུལ་ཐོག་སྐྱོང་སྐྱོང་བྱས་ཡོད་རེད་ལ། དེ་བཞིན་བལ་
 ཡུལ་གྱི་སྐོན་ཆེན་དེ་འདྲས་ཀྱང་འདིའི་སྐོར་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ཏུ་ཐོན་
 སོང། སྐབས་དེ་དུས་བོད་པའི་གསར་ཁང་རེ་བྱང་གིས་གནས་ཚུལ་དེ་སྐོན་ཆེན་ཡོད་པ་རེད་ལ། བལ་ཡུལ་ནང་གི་གནས་སྐོན་པ་
 ཡིན་ན་འདང་རེད། མིན་ན་འདང་རེད། གང་ལྟར་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་གནས་ཚུལ་འདིའི་ཁུངས་རྗེ་ཅམ་ཡོད་ན། འདིའི་གནས་
 ཚུལ་དེ་གང་ན་འདུག་ཟེར་ནས་ཅུད་གཅོད་ཀྱང་བཏང་སོང། འདིའི་ནང་དུ་འཁོད་པ་བཞིན་འཛོལ་བས་མ་གྲུབ་སྲིད་དུ་
 སྐབས་བཅོལ་ལག་དེབ་སྐྱུར་གསོ་སྐབ་ཡོད་ན། སྐོག་ར་ལྟ་བུའི་བོད་མི་ཡོད་སའི་ས་གནས་གཞན་ལ་ཡང་སྐབས་
 བཅོལ་ལག་དེབ་སྐྱུར་གསོ་གནང་རྒྱ་དང། དེ་བཞིན་གསར་པ་ དཔེར་ན། ལྷོ་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་
 སྐབས་བཅོལ་ལག་དེབ་ལྟར་མཚམས་བཞག་ཡོད་སྐབས། ད་ལྟའི་བར་དུ་བོད་མི་སྐབས་བཅོལ་བ་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཐོབ་ཐང་
 གང་ཡང་མེད་པའི་ཐོག་ནས། གནས་སྐབ་ཅམ་བྱས་ནས་བལ་ཡུལ་ནང་བསྐྱུད་ཡོད་དུས། དེ་ཚོར་སྐབས་བཅོལ་ལག་དེབ་
 གསར་པ་བཟོ་སྐབ་པའི་གནས་སྤངས་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད། ད་ལྟ་ལྟས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་བལ་ཡུལ་གྱི་རྣོས་ཚོགས་ནང་
 དུ་གསུངས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་དུས། དེར་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་འབྲེལ་བ་ལྟས་ཏེ་སྤུ་མ་མུད་སྲིད་བྱས་
 དེ་ལག་བསྐྱར་རྗེ་ཅམ་ཡོང་གི་ཡོད་དམ་མེད། ལག་བསྐྱར་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡོང་བར་གང་གནང་གི་ཡོད་ན། འདི་གཅིག་བཀའ་
 འདི་ལྟར་ཡིན།

དེ་ནས་ནང་སྲིད་གྲི་ལས་བསྐྱོམས་ནང་དུ། ༡༧། སྲིད་བྱུས་ ༡༠༡༥ དགོངས་དོན་པོད་མིང་མ་ཐུན་རྒྱུན་འཛུགས་བཞུགས་པ་ལག་ཟེར་བའི་ "༡༧། ས་གནས་མང་ཆེ་བར་ཟ་འབྲུའི་ལག་འཁྲེར་དང་ཟ་འབྲུ་མ་ཐུན་རྒྱུན་ལུས་མི་དང་སྲི་མཚུངས་འཛུགས་ལོན།" ཞེས་གསུངས་འདུག དེ་ལས་ཆེར་ དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག (Ration Card) དེ་གསུངས་གྲི་ཡོད་པ་འདྲ། དེ་ཡིན་ན་སྲིར་བཏང་ས་གནས་གཞན་དུ་གསུངས་ཟིན་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་རང་ཉིད་རྒྱ་རམས་ལས་སྲོད་མཁའ་ཞིག་ཡིན་དུས། རྒྱ་རམས་ལ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ཟ་འབྲུའི་མ་ཐུན་སྲོར་ལེན་འཐུབ་མཁའ་ཞིག་གིས་ལེན་གྲི་ཡོད་རེད་ལ། འདིས་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཆོགས་ལ་ཡིན་ནའང་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་གི་ཡོད་པ་དང་། པན་ཐོགས་ཞེ་དྲག་འདུག་ཅེས་མང་པོས་གསུང་གི་འདུག འོན་ཀྱང་མང་པོ་ཞིག་ལ་མ་ཐུན་རྒྱུན་དེ་གང་འདྲ་ལྷན་དགོས་ཡོད་མེད་ཐང་ལེས་ཉོགས་མེད་ནས། འདི་གང་འདྲ་ལྷན་དགོས་གྲི་ཡོད་པ་རེད། འདི་གང་འདྲ་འཛུགས་གྲི་རེད། སྲོན་མ་གསལ་བསྐྱབས་དེ་འདྲ་གནང་སོང་སྟེ། ཡིན་ནའང་། གོ་སྐབས་དེ་ལས་ཆེར་ལོར་བ་འདྲ་ཟེར་ནས། འདི་འདྲའི་སྐད་ཆ་འདྲི་མཁའ་འདུག མ་འོངས་བར་འདི་འདྲའི་རིགས་གཞུང་གི་དོས་ནས་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་གནང་གི་ཡོད་ནའང་། བོད་པ་རང་གི་དོས་ནས་ཡར་ལྷན་ལུགས་ལྷན་སྐྱོངས་དེ་མ་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་ལྷན་བསྐྱོང་བའདང་གང་ལ་གང་འཚམ་ཞིག་ཡོད་གི་ཡོད་རེད་སྟེ། དེར་བརྟེན་ས་གནས་གཞིས་འགོ་ནས་འདིའི་ཐོག་ལ་དམིགས་བསལ་སྐྱབས་འགན་བཞེས་ཏེ། དུས་ནས་དུས་སུ་སོ་སོའི་ས་ཁོངས་དེར་གཞུང་གི་དོས་ནས་མ་ཐུན་རྒྱུན་ག་རེ་སྲོར་གྲི་ཡོད་ནའང་། དེ་མི་མང་ལ་མ་ཤེས་མ་གོ་མེད་པ་གཅིག་བཟོ་རྒྱུ་ཉ་ཅང་གསུང་ཆེན་པོ་རེད་འདུག་སྟེ།

དེ་བཞིན་གོང་དུ་སྤྱད་རོགས་སྲི་འཐུས་གཅིག་གིས་བཀའ་འདྲི་ལྷན་སོང་། ཉི་སྤྱ་ཅལ་མངའ་གཞུང་གི་སྤྱན་བཙོས་ལྷ་སྲོང་ (HIMCARE) ཟེར་བ་འདིའི་ཁོངས་ལ། སྲིར་བཏང་འདི་གསལ་བ་ཡིན་མིན་ཤིག་ཏེ། གང་ལྟར་གསལ་བ་ཞིག་ཡིན་ནའང་རེད། རྒྱུ་ལ་ཞིག་ཡིན་ནའང་རེད། འདིའི་ཁོངས་སུ་མཉམ་ལྷན་གསུངས་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་མང་ལ་ཁེ་སྤོང་ག་རེ་ཡོད་གི་ཡོད་པ་རེད། མཉམ་ལྷན་གྲེད་ལུགས་གྲེད་སྐྱོངས་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་རེད། བརྒྱུད་ལམ་འདིའི་ཐོག་ནས་གསལ་བ་ཞིག་གསུང་སྐབས་ན་མི་མང་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་གི་རེད་བསམ་གྲི་འདུག།

ཚོགས་གཙོ་སྲོལ་མ་ཆེ་རིང་མཚོག་ནས།

དུས་ཚོད་རྫོགས་སོང་། དེ་རིང་གི་གོ་སྐབས་ ༡ བ་བཞེས་མཁའ་མཐའ་མ་སྲི་འཐུས་གསེར་རྩ་ལྷན་ཁྲིམས་ལགས།

སྲི་འཐུས་གསེར་རྩ་ལྷན་ཁྲིམས་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག བསྐྱར་དུ་གོ་སྐབས་གནང་བར་སྐྱབས་རྗེ་ཆེ་ལྷན་ཡིན། ཚིག་བསྐྱབས་པ་རང་སྐྱོང་ནས་ལྷན་སྐབས་པའི་འབད་བཟོན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། ཁ་སང་ངས་བཟོ་སྐྱོང་གི་གོ་སྐབས་དང་པོ་ལེན་པའི་སྐབས་སུ། བཟེས་ཡོལ་ལེབས་སྐྱོངས་དང་སྲིག་གཞི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ལ། བཟེས་དང་བཟེས་སྐོར་མཚོག་གིས་གསུང་བའི་སྐབས་ལ་སྲིག་གཞི་དང་ནང་འགལ་འདུག་ཟེར་སོང་ཞེས་གསུངས་སོང་། ངས་འདི་ཙམ་ལ་ཉིད་ནས་ལྷན་སྐྱོང་། ངས་སྲིག་གཞི་དང་ནང་འགལ་འདུག་ལྷན་སྐྱོང་། འོན་ཀྱང་སྐོར་མཚོག་གིས་ལས་གྲེད་རྣམས་ལ་གསུངས་པ་དང་། སྲི་ཚོགས་ནང་དུ་གསུངས་པའི་གནས་སྐྱོངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ན། གང་ལྟར་དགྲུང་གྲངས་ ༤༡ ལ་བསྐྱབས་ཚར་བའི་རྗེས་ལ་བཟེས་ཡོལ་པར་འགྲུངས་ཁྲོན་ནས་གནང་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་གསུངས་འདུག དེ་དང་སྲིག་གཞི་གཉིས་འགལ་ལྷན་རེད་འདུག་ལྷན་པ་ཡིན། སྲིག་གཞིའི་ནང་དུ་ཕན་ཚུན་འགལ་ལྷན་འདུག་ལྷན་མེད། དེའང་རྒྱ་མཚན་ག་རེ་ཡིན་ཞེས། སྲོན་མ་བཟེས་ཡོལ་ལེབས་རྒྱུའི་ཚད་གཞི་དེ་རང་ལོ་ ༤༠ དེ་རང་ལོ་ ༤༡ བཟོས་རེད་མ་གཏོགས། པར་འགྲུང་གི་ཆ་རྒྱུན་དེ་སྲིག་གཞིའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་རེད། སྲི་ཡོངས་ཀྱི་སྲིག་གཞི་དེའི་མིང་ལ་

"སྲི་ལྷའི་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བའི་དོན་དུ་ཐོབ་ཐང་གི་སྤྲི་བ་གཞི།" ཟེ་ཡོད་པ་རེད། སྤེ་ཚོན་གཉེས་ལ་བཞོན་ཡོང་དུ་སྤྲི་བ་དུ་སྤེ་བཞོན་གནས་སྤྲི་བ་དེ་ཐོབ་ཐང་གི་སྤྲི་བ་ཚེ་རེད། བཞོན་ཡོང་ལ་ཕར་འགྲུང་བུ་སྤྲི་བའི་གནས་སྤྲི་བ་དེ་ཐོབ་ཐང་གི་སྤྲི་བ་ཚེ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ངས་ཆེ་ས་ནས་བཞད་པ་ཡིན་ན། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་དོན་ཚོན་ ༩ པའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་གཞི་རིམ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་དང་རང་དབང་རེད། དེ་སྤྲི་བ་གཞི་ཞིག་གི་ཐོབ་ཐང་སྤྲི་བ་བཞག་པ་ཡིན་སྟབས། དེ་སྤྲི་བ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡང་ན་སྤྲི་བ་གཞི་བསྐྱར་བཙུག་གི་འདུག་ཀྱི་མེད་པ་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། སྤྲི་བ་གཞིའི་ནང་དུ་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཞིག་བཞག་འདུག་ཡིན་ནའང་རེད། འཛིན་སྲོད་གི་དོན་ནས་འགོག་གི་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་སྤྲི་བ་གཞི་དང་མ་ཐུན་གྱི་མ་རེད། ཁོ་རང་ལ་སྤྲི་བ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་སྤྲི་བ་གཞིའི་ཆ་རྒྱུན་རེད། ཡང་ན། སྤྲི་བ་གཞིའི་ནང་དུ་མེད་དགོས་རེད་མ་གཏོགས། སྤྲི་བ་གཞིའི་ནང་དུ་ཡོད་བསྐྱར་པའི་ཐོབ་ཐང་ཞིག་སྤྲི་བ་རྒྱུ་མིན་ཟེར་ན། དེ་ཅ་བ་ཉིད་ནས་འགྲིག་གི་མ་རེད། ངས་ཁ་སང་འགལ་ལྷན་འདུག་ཟེར་བ་དེ་སྤྲི་བ་གཞིའི་ནང་དུ་འགལ་ལྷན་འདུག་ཟེར་མེད། དཔལ་ལྷན་མིང་སྤོང་མཚོག་གིས་གསུངས་པ་དེ་སྤྲི་བ་གཞི་དང་འགལ་གྱི་འདུག་པ་ལྟར་དུ་འགལ་ལྷན་འདུག་ཟེར་མེད། དཔལ་ལྷན་མིང་སྤོང་མཚོག་གིས་གསུངས་པ་དེ་སྤྲི་བ་གཞི་དང་འགལ་གྱི་འདུག་པ་ལྟར་དུ་འགལ་ལྷན་འདུག་ཟེར་མེད། དེ་ནས་ཅ་བའི་མི་འཛོམས་གངས་བཞེས་སྤོང་མང་པོ་གསུངས་སོང། དེའི་ཐོབ་ཐང་བསྐྱར་དུ་ལྷུ་དང་མ་ལྷུ་གང་ཡང་མི་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང་། ངས་གོ་བའི་མི་འཛོམས་གངས་བཞེས་ཀྱི་སྤོང་གའི་ནང་དུ། སྤྲི་བ་ཡིན་ན་མི་ཞེས་མ་གཏོགས། རྒྱ་གར་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཚོལ་ཁའི་གནས་སྤྲི་བ་ཡོད་པ་དང་། དེར་དཀའ་ངལ་རེད་ཟེར་ནས་བཞད་སྤོང་མཚོན་པའམ་གཅིག་གྲུང་གོ་མ་སོང་ལ། གཅིག་གྲུང་མཚོན་པ་སོང། སྤྲི་ཚོགས་ཏེ་ལམ་མོད་མཚོན་ནང་ལའང་ཚོལ་ཁ་གྲིས་འདུག་དང་། དེས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཀྱི་འདུག་ཟེར་མཚུངས་གཅིག་གྲུང་གོ་མ་སོང། འོན་ཀྱང་སྤོང་གིས་འདི་ཐང་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་སོང། ཡིན་ནའང་ཚོས་ལུགས་འགྲིལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཀྱི་འདུག་ཟེར་བ་དེ་བཞེན་པ་རེད། དཔེར་ན། ང་རང་མཚོན་པ་ཡིན་ན། དེར་དཀའ་ངལ་འདུག་རྒྱུ་མཚོན་གང་ལགས་ཤེ་ན། ངའི་ཚོས་བརྒྱུད་ཁག་ཁག་ཅིག་རེད། བཟའ་ལྷའི་ཚོས་བརྒྱུད་ཁག་ཁག་ཅིག་རེད། སྤྲི་བའི་གང་གི་ཁོངས་སུ་རྒྱུ་ག་དགོས་རེད། ད་ལྟའི་སྤྲི་ཚོགས་ནང་དུ་སྤྲི་བའི་ཚོར་ "ཁྱོད་ལ་ལྷུ་ལ་གང་ནས་ཡིན།" ཞེས་ཟེར་སྤོང་མི་སྤོང་བའི་དུས་སྟེ། "ཁྱོད་དགོ་ལུགས་རེད་དམ། ཁྱོད་ལ་སྤྲི་བ་རེད་དམ།" ཞེས་འདི་དགོས་ན་དཀའ་ངལ་འདུག་ ད་ལྟའི་གནས་སྤྲི་བ་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དེ་བཞག་ནའང་ཚོག་མ་བཞག་ནའང་ཚོག་ཟེར་བའི་གནས་སྤྲི་བ་ཤིག་རེད་དེ། གཞི་ཅའི་དགོངས་གཞི་གང་ཡིན་མི་ཞེས་ཏེ། དཀའ་ངལ་ཞིག་ཆགས་སོང་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན།

འདི་དང་འབྲེལ་ནས་ཀྱི་བ་གཅིག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྤོང་གི་སྤོང་མཚོག་གིས་རྒྱ་བལ་འདུག་གསུམ་ནས་གངས་འཛོམས་རྒྱ་ཚང་བ་དེར་ ༢༩,༠༠༠ ལྷག་ཅམ་དང་། མ་རྒྱུ་པ་ ༥,༠༠༠ གསུངས་སོང། དེའི་ཚང་གཞི་དེ་གང་འདྲ་བུ་ཏེ་དོས་འཛིན་བུས་ཡོད་རེད། ཡང་ན། སྤོང་མའི་མི་འཛོམས་གངས་བཞེས་ལྷ་སུ་ལ་གཏུགས་པ་རེད་དམ། ཡང་ན། ད་ལྟའི་གནས་སྤྲི་བ་ལ་ ༥,༠༠༠ ལྷག་བསྐྱར་བ་བཞོན་སྤོང་ཚང་འཛིན་ས་དེ་གང་འདྲ་ཡིན། འདི་བཞག་འདི་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་བཞེན་ལ་དུགས་ནས་ཡིན་པ་སྤོང་བཟང་སྤོང་མའི་སྤོང་ངས་ཁ་སང་ལྷུ་ལ་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་སྤོང་ལྷུ་རྒྱུ་ག་མཚན་སུ་ཡང་བྱུང་མ་སོང། སྤོང་མ་འོས་བསྐྱར་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ངས་དེ་རིང་ལྟ་རྒྱུ་དུ། སྤྲི་བ་བཏང་ངས་སྤྲི་བ་ཚོན་པོ་བཞད་ཤེས་མཚན་མ་རེད་དེ། ཡིག་ཚའི་བརྒྱུད་རིམ་ཆ་ཚང་ལ་བལྟས་ན་དོས་གནས་སྤོང་མའི་ཀྱི་དགོས་པའི་གནས་སྤྲི་བ་མང་པོ་འདུག་ ཡིན་ནའང་ངས་དོས་བཞེན་རེད་ཟེར་གྱི་མེད་གང་ལ། དེར་གྲིས་བཞག་པ་དེ་དོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རེད་ཟེར་གྱི་མེད་དེ། ཆིག་འགོ་འཇུགས་སྤྲི་བ་ནས་ "དམན་སྤོང་བཟང་སྤོང་མ་" ཟེར་ནས། ཡི་གེ་དེ་ས་གནས་ནས་སྤྲི་བ་འདུག་ དམན་ཟེར་ན་དམན་པ་ལ་གོ་དགོས་རེད་མ་གཏོགས། གཞན་གོ་ས་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། བཞག་དོས་སྤྲི་བ་འཇུག་ནང་དུ་འགལ་བ་སྤྲི་བ་སྤྲི་བ་དེ་ཚོའང་ཏ་ཅང་སེམས་ཁལ་རེད་ཟེར་ནས། མིག་ཚུ་འདོན་གྲབས་བུས་ནས་ཚོར་

བ་འདོན་མཁུ་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ད་ལྟོ་ལོ་གནས་སྐབས་འདི་མི་ཞིག་གཞིས་ཆགས་ནས་སྤྱིར་འབྲུག་
 བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡི་གེ་ནང་དུ་ "དམན" ཞེས་ཟེས་འདུག་དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་གོ་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་བདེན་པ་མ་
 ཡིན་ན་རེད་མི་འདུག་ཟེར་བ་ཞིག་དང་། བདེན་པ་ཡིན་ན་རེད་འདུག་ཟེར་བའི་ཚད་གཞི་གཅིག་ལ་འཛོགས་སྤྱི་གལ་ཆེན་པོ་རེད་
 མ་གཏོགས། གནས་སྐབས་དེ་ངས་ཤེས་མ་སོང་ཟེར་ནས་གཞག་སྤྱི་ཞིག་ནང་སྤིང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ངོས་ནས་མ་རེད་འདུག་
 སྤྱི་ཡོངས་ཀྱིས་དེར་སློང་སློང་བྱ་སྤྱི་ཞིག་རེད་འདུག་ བདེན་པ་ཡིན་མིན་སྣང་གོས་སྤྱི་ཞིག་རེད་འདུག་ དེར་གནད་འགག་
 འདུག་ལྟ་སྤྱི་ཡིན།

དེ་བཞིན་ནང་སྤིང་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཟེར་ཡོད་མ་རེད། སྤྱིར་བཏང་དཔལ་ལྷན་སྤིང་སྤྱོད་མཚོགས་གི་ངོས་ནས་
 དགོངས་གཞི་གསར་བ་ཞིག་ལ། ལས་བྱེད་པར་ཚུར་གནས་སྤོ་གཏོང་སྤྱི་དེ་དམ་པོ་དང་། གལ་སྤིང་མ་འགོ་བ་ཡིན་ན་རང་
 བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་གནས་སྐབས་དེ་འདྲ་ཐག་གཅོད་གནང་འདུག་ དེ་ལ་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་ཡོད། སྤོན་མ་
 བཀའ་ཤེས་འཇུག་པའི་དེ་འདྲ་གནང་མ་སྤུབ་པའི་གནས་སྐབས་ཉ་ཅང་མང་པོ་བྱུང་སོང་། དེར་བརྟེན་འདིའི་གནས་སྐབས་ལ་
 ངས་རང་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་ཡོད། གལ་ཆེན་པོ་རེད། ང་ཚོ་རྣམས་ས་ལའ་སྤོད་མཁུ་ཡིན་དུས་སྤྱི་ཚོགས་
 ཀྱི་གནས་སྐབས་ཆ་ནས་དཔེ་བཞག་ན། ལས་བྱེད་ཁ་ཤེས་བཀའ་ཤེས་གིས་དཔེ་མི་སྤིང་བའི་དམིགས་བསལ་དེ་འདྲ་ཡིན་པ།
 སྤིང་སྤྱོད་གི་ཆེབས་འཁོར་རང་ནས་མེ་ལྷན་ལ་ལས་བྱེད་ཁ་ཤེས་སྤྱི་ཡིད་པ། རྣམས་ས་ལའ་བསྐྱེད་དུས་འདི་འདྲའི་སྤྱོད་
 ཆ་གོ་སྤྱི་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ད་ལྟོ་ཆར་ལས་བྱེད་དེ་ཚོས་གནས་ཁུག་གྲོག་དེ་འདྲར་གཞིས་འགོ་དུ་བཏང་སོང་།
 འདི་ཚོའི་གསལ་འདྲ་མཉམ་དང་། དང་བདེན། ཡག་པོ་ཞིག་གནང་གི་ཡོད་པའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་བྱུང་། ངས་དེར་དགའ་སྣང་བྱེད་
 ཀྱི་ཡོད་ལ། ཡང་ས་གནས་སུ་བཏང་ནས་སྤོ་བ་གཅིག་གཉིས་རྗེས་ལ་ཡར་གནས་སྤོ་གཏོང་གི་མ་རེད་བསམ་བའི་རེ་བ་ལྟ་
 བཞིན་ཡོད། དེ་ཚོ་ཚང་མར་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་བྱ་སྤྱི་ཞིག་སྐབས་ཆགས་སོང་།

མཐའ་མ་དེ་ལ། **ཚོགས་གཙོ་སྤོལ་མ་ཆེ་རིང་མཚོགས་ཀྱིས་དུས་ཚོད་རྗོད་པ་སོང་།** ། གནད་འགག་ཆེ་ཤོས་དེ་
 ལྷག་ཡོད། ཚོགས་གཙོ་ལྟ་ཚོགས་པ་ལྟ།

ཚོགས་གཙོ་སྤོལ་མ་ཆེ་རིང་མཚོགས་ཀྱིས་

བཀའ་ལན་གནང་མཁུ་དཔལ་ལྷན་ནང་སྤིང་བཀའ་སྤོན་མཚོགས་

དཔལ་ལྷན་ནང་སྤིང་བཀའ་སྤོན་སྤོན་པ་ཆེ་རིང་མཚོགས་ཀྱིས་

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོགས་ བཀའ་འོས་སྤྱི་འཇུག་ཤིག་གིས་གངས་བཤེར་དེ་གལ་ཆེན་པོ་བརྗོད་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་
 རེད། གངས་བཤེར་དེ་བཀའ་ཤེས་གི་ངོས་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེན་པོ་བརྗོད་ཡོད། དེར་བརྟེན་ལས་གཞི་དེ་འགོ་ལུས་རེད། གང་
 ལགས་ཤེ་ན། མ་འོངས་པར་ང་ཚོས་ལས་གཞི་ཚད་ལྷན་གང་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་རེད། འཆར་གཞི་ཚད་ལྷན་
 གང་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་རེད། སྤིང་བྱས་ཚད་ལྷན་གང་འདྲ་ཞིག་འཛིན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་རེད། མང་པོ་
 ཞིག་གངས་བཤེར་དེ་ལ་རག་ལས་ཀྱི་རེད་ལྟ་སྤོད་ཀྱི་ཡོད། ད་ལྟོ་བར་དུ་ཐངས་མང་པོ་ལྟས་ཟེན་པ་ཡིན། གངས་ཀ་འདི་ཁོ་ན་
 མ་རེད། འདི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་མི་འཁོར་གངས་ཀ་ཁོ་ན་རེད་མ་གཏོགས། ལྷན་ཁང་སོ་སོའི་ནང་དུ་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་
 ལས་གངས་ཀ་མང་པོ་བསྐྱེད་དགོས་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོ་ཚང་མ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་བཞིན་པ་རེད། མ་འོངས་པར་གངས་
 ཀ་དེ་ (Statistics) དེར་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་བརྗོད་ཏེ། འཆར་གཞི་ག་རེ་བཟོས་པ་ཡིན་ནའང་། རྣང་དེ་ཚོར་རིག་དང་

མཐུན་པ་བཟོ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱ་སྲིད་ཀྱི་ཁག་པོ་རྒྱུ་ཡིན་ནམ་ལྟར་ རྒྱ་མཚན་དང་ལྷན་པའི་ཐོག་ནས་འཆར་གཞི་འགོད་སྲིད་པའི་ཆེད་དུ་དུ་ལྟའི་ལས་འགུལ་དེ་སྤེལ་གྱི་ཡོད་རྒྱུ་ཡིན།

ད་ལྟ་བར་དུ་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོའི་མི་འཕོང་གྲངས་ཀ་དེ་ས་ཡ་ ༤ ཟེར་བསྐྱད་གྱི་ཡོད་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་རྒྱུ་ ཚོས་རེ་བ་གང་ལ་གང་འཚམ་བརྒྱབ་པ་ཡིན། ལྷི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོར་རྒྱ་ནག་གི་མི་འཕོང་ཞིབ་བཤེར་དེ་ཚར་བའི་ཟླ་སྟེན་ ལོར་དུ་གང་ལ་གང་འཚམ་ཞིག་བཟུ་རྒྱ་རྒྱ་ལོ་རྒྱུ་རྒྱ་ལོ་རྒྱུ་རྒྱ་ལོ་རྒྱུ་རྒྱ་ལོ་རྒྱུ་རྒྱ་ལོ་རྒྱུ་རྒྱ་ལོ་རྒྱུ་ ཚང་ཞིག་མ་བཏོན་པའི་རྒྱུ་གིས་ཞིབ་བཤེར་བྱ་རྒྱུ་རྒྱ་ལོ་རྒྱུ་རྒྱ་ལོ་རྒྱུ་རྒྱ་ལོ་རྒྱུ་རྒྱ་ལོ་རྒྱུ་རྒྱ་ལོ་རྒྱུ་ གསལ་རྒྱུ་ ང་ཚོས་བོད་ནང་དུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཚོའི་གྲངས་ཀ་ལོན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། བོད་རང་སྲིད་ལྗོངས་ཀྱི་རྫོང་སོ་སོའི་ ས་ཁུལ་ནང་དུ་མི་ག་ཚོར་ཡོད་མེད་དེ་འདྲ་ལེས་སུ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རྒྱུ་ དེ་བཞིན་ (Qinghai) མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ ལོར་དུ་འདྲ་ཆ་ཚང་ཞིག་ལེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རྒྱུ་ ཨ་མདོ་དབའ་རིས་ལའང་ལེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རྒྱུ་ ཟླ་ཁྲི་ཞིང་ཆེན་ ལྷ་ཁོངས་ནང་དུ་འདྲ་བོད་པ་ག་ཚོར་ཡོད་པ་དེ་ཚོའི་ལེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རྒྱུ་ སྤེལ་སྤེལ་ལའང་ལེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ རྒྱུ་ ལུ་ནག་ས་ཁུལ་ནང་དུ་འདྲ་བོད་པ་བཅས་ཚང་མ་ལེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རྒྱུ་ འདི་ལ་ང་ཚོ་བཞག་ན་ངས་རྒྱ་ སྐད་ལེས་ཀྱི་མེད་སྟབས་བཟུ་ལེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རྒྱུ་ ཡིན་ནམ་ལྟར་ འབྲེལ་ཡོད་ཚན་པ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ལུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་ལ་ ལབ་བ་དང་། དེ་སྤྱི་རྒྱ་ནག་གིས་གྲངས་ཐོད་བཏོན་པའི་ཟླ་ལ་མི་ཁག་གིས་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པའི་སྟབས་ཐོད་ཚོའི་ལུ་ རྒྱུ་ལོ་སྐབས་རྒྱུ་ འདིའི་སྐད་ལ་ང་ཚོའི་མིའི་རྒྱས་པ་དང་ཚང་མ་འདྲང་དེས་ཡོད་པ་ཡིན་ན། གང་སྲིད་ཅི་སྲིད་སྲིད་ བར་འབད་བཟོན་ལྷ་ཚོག་ འདི་གཅིག་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་རྒྱ་གར་རང་བཅོལ་ཉིན་མོར་རྒྱལ་དར་བསྐྱེད་རྒྱུ་དེ་རྒྱུ་ ཞོགས་པ་དེར་ཆ་ཚང་འགོ་རྒྱུའི་གསྐྱེག་བྱས་ནས་ བསྐྱེད་ཡོད་དེ། ཆར་བ་ཨར་མ་བརྟེན་པ་ཞིག་བབས་སོང་། དེའི་རྒྱུ་ལས་འགོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ལྟར་དེ། ཡིན་ནམ་ལྟར་ ལས་ ལྷངས་རང་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་དར་བསྐྱེད་དགོས་པ་དེ་ང་ཚོས་བསྐྱེད་ཡོད། འདི་ལྷ་རྒྱུ་དང་། ཉིན་གྲུང་རྒྱུ་ལྷ་ཚོད་ མངགས། ད་ལོར་ལོ་ ༢༥ འཁོར་གྱི་ཡོད་པར་བརྟེན། ང་ཚོས་རྒྱ་གར་ཡུལ་མི་ཚོ་གདན་འདྲན་ལྷན་ཏེ་རྒྱུ་ཉེ་རྒྱུ་གར་དུ་འབྱུང་ རྒྱུ་ཞིག་དང་སྲིད་ལེ་ཆེ་ལྷན་ནས། ང་ཚོ་དང་ཡུལ་མི་དབར་གྱི་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་གཏོང་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་འབད་བཟོན་ལྷན་ ཡོད། ཡིན་ནམ་ལྟར་ མ་འོངས་པར་ཆར་ལྷགས་སྐབས་སྲིད་སྐྱེད་དགོས་པའི་གསུངས་ན་སྐྱེད་ཚོག་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

བཀྲའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་ལོག་གིས་འདོམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་བལ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དེ་རྒྱུ་ འདི་ག་ཚོར་ ཅམ་ཞིག་ལྷན་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་མེད་ལེས་ཀྱི་མི་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནམ་ལྟར་ རྒྱུ་ཡོངས་ནས་ག་རེ་ལྷ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་ཅི་ན། ད་ལྟའི་ གནས་སྐབས་ལ་ཨ་རི་སྤྱི་དགུང་གི་དོས་ནས་འདིའི་ཐོག་ལ་འགན་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རྒྱུ་ ཨ་རི་སྤྱི་དགུང་ཁོ་ ལ་མ་རྒྱུ་ གཞུང་ཚབ་ཁང་གཞན་པ་མང་པོའི་མཉམ་དུ་གོ་བསྐྱེད་བྱས་ཏེ་འདིའི་འགན་བཞེས་ནས། ལྷན་པ་ཚོས་བལ་ཡུལ་ གྱི་གོས་ཚོགས་ནང་དུ་བཀྲའ་འོས་རྒྱུང་བ་དེར་སྲིད་སྐྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་རྒྱུ་ ཨ་རིའི་དམིགས་བསལ་འབྲེལ་མ་སྲིད་པ་ལ་ གིར་མེབས་པའི་སྐབས་སུ་གནས་ཚུལ་ག་རེ་རྒྱུ་ཡོད་མེད་དང་། འདིའི་ཟླ་ལ་འབྲེལ་ག་རེ་ཆགས་ཡོད་མེད་དེ་ཚོ་གསལ་ཡོད་ ལ། གང་ལ་གང་འཚམ་ཞིག་ཉན་ཉན་མཐུན་གྱི་ཡོད་རྒྱུ་ གང་ལྟར་ཨ་རི་གཞུང་གི་དོས་ནས་ལྷ་ ༩ པའི་རྒྱ་ མཐུག་བར་དུ་དུས་ཚོད་ཅིག་བཀག་ཡོད་པ་རྒྱུ་ འདི་གཞིར་བཟུང་བལ་ཡུལ་གཞུང་གིས་གནང་གི་རྒྱུ་ལ་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ དེ་ཚོ་ཁག་པོ་རྒྱུ་ འོན་ཀྱང་ (PAN Card) རྒྱུ་ཀྱི་འདུག་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་ཞིག་གོ་བསྐྱེད་ཡོད་པ་རྒྱུ་ འདི་ལང་ཆང་མར་ རྒྱ་ལྷ་མ་རྒྱུ་ ལ་ལས་ལ་ (PAN Card) རྒྱུ་དང་རྒྱུ་དང་འདུག་གང་ལྟར་སྤེལ་ ༡༩༩༥ ལོའི་སྤོན་ལ་ལག་དེབ་བཟོས་ཟེན་ བ་རྒྱས་ལ་བསྐྱེད་བཟོ་སྲིད་སོང་ལྷན་པ་དེ་ང་ཚོའི་ལས་བསྐྱེད་ནང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ག་རང་རྒྱུ་ ལྷི་ལོ་ ༡༩༩༥ ཟླ་ལ་

ལག་དེབ་མེད་པ་དེ་ཚོར་གང་འདྲ་བྱེད་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་བ་དེ། ད་ལྟ་ཐབས་ལམ་འགོ་དང་འགོ་ཐུས་རེད། ཁྱོད་ཡོངས་ཀྱི་
 ཐབས་ལམ་ཞིག་གཏོར་རྒྱུ་ལོ་འབད་བཅོམ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བོད་མིའི་སྤྱི་གཙུག་འཇུག་པ་རང་གིས་ཐང་ཀར་བལ་ཡུལ་
 གཞུང་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་ས་དང་གཞིན་ཕྱགས་སྤྲད་ས་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ང་ཚོས་ལྷ་དགོས་པ་དེ་ཚོ་གཞན་གྱི་བརྒྱུད་
 བུས་ལྷུས་ཏེ། གཙོ་བོ་གཟེ་ལྷ་བཞེན་ཡོད་རེད་ཅེན། བལ་ཡུལ་ནང་དུ་དེབ་སྐྱེལ་མེད་པའི་བོད་པ་དེ་དག་ལ་དེབ་སྐྱེལ་ཡོད་པ་
 བཟོ་རྒྱུ་དང་། དེབ་སྐྱེལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་མན་གྱི་མི་འདུག་ཅེད། སློབ་གྲྭ་སློབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ་དང་ལས་ཀ་བྱ་རྒྱུ་ལེ་མུན་རྒྱུ་
 ཆ་ཆར་སྤྲོད་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཟེར་ནས། ད་ལྟ་ང་ཚོས་འདི་ལྷ་བཞེན་པ་ཡིན་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ལས་ལྷག་ཅམ་དང་མང་པོ་ཞིག་
 ལྷུས་ན་ཉག་ཉག་བསྐྱད་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག་གང་ལྟར་བལ་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་ནང་དུ་སྐད་ཆ་བསྐྱངས་པ་ཅམ་གྱིས་
 གནད་དོན་ཐག་ཚད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། ང་རང་ཚོའི་གྲོས་ཚོགས་ནང་དུ་འདེད་དེ་ག་རང་རེད། བཀྲར་འོས་སྤྱི་འཐུས་གཅིག་
 གཉིས་གྱིས་གནད་དོན་བསྐྱང་སྲིད་པ་རེད། བསྐྱངས་པ་ཅམ་གྱིས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་ལ་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་མ་
 རེད་སྟེ། འོན་ཀྱང་བཟོ་སྐྱེད་འགོ་བསྐྱེད་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་ ཨ་རི་བཅས་ནས་ས་གོར་འཚང་ག་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་
 དེ་གསལ་བོ་གསལ་རྒྱུ་རེད།

དེ་ནས་ཐ་འབྲུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ (Ration Card) དེ་རེད། དངོས་གནས་བྱས་ན་བོད་པ་ཚོ་སྤྱིད་པོ་
 རྒྱགས་པ་ཞེ་དྲག་ཆགས་རེད་མ་གཏོགས། སོ་སོའི་བརྒྱུ་འཐུང་རྒྱུ་དེ་སོ་སོས་ཅུང་གཅོད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད་སྟེ། (Ration
 Card) ག་པར་བཟོ་དགོས་རེད། ག་འདྲ་བྱེད་དགོས་རེད། དེ་ཅམ་ཞིག་ལྷ་དགོས་ཀྱི་རེད་སྟེ། ཁ་ལག་ཐ་རྒྱུ་ཡན་ཚད་ནས་
 ཁྱིམ་ལ་བསྐྱེལ་དུ་འགོ་དགོས་བྱུང་ན་ཁག་པོ་རེད། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཏོག་ཅམ་སོ་སོས་ཀྱང་དོ་སྐྱོང་བྱས་ནས། དཔེར་ན། སོ་སོ་
 ཉམ་ཐག་ (Below Poverty Line) ནང་དུ་ཚུད་ཀྱི་ཡོད་ན། (Below Poverty Line) སྤྱོ་བོའི་ཐོག་ཚད་དེ་ནས་མར་
 བཞུགས་ཀྱི་མེད་ནའང་ཉམ་པ་བྱས་པ་ཡིན་ན། རྗེས་མ་མང་འཕྲེ་གཞུང་གིས་ཉམ་པ་ཡང་གཏང་སྲིད་པ་རེད། གཞིས་ཆགས་
 ཁག་ཏུ་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཡོང་གི་འདུག (BPL) ཀྱི་ཐོབ་ཐང་མེད་པ་གང་ཞིག་ལ་ (BPL Card) བཟོས། རྗེས་མ་མང་འཕྲེ་
 གཞུང་གིས་མར་བཅེར་ཡོང་དུས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སོ་སོས་བྱང་པོ་བྱས་ཏེ། དངོས་གནས་སྤྱོ་བོ་ཡིན་ན་
 (BPL Card) རག་རྒྱུ་ཐབས་ཤེས་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞེན་ཐ་འབྲུའི་མུན་རྒྱུ་ཡང་གཞན་ལ་རག་གི་ཡོད་པ་ལྟར་
 རག་རྒྱུ་ཡོད་རེད། འོན་ཀྱང་སོ་སོས་འགན་ཏོག་ཅམ་སྤྲད་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་མ་གཏོགས། ཚང་མ་བོད་མིའི་སྤྱི་གཙུག་འཇུགས་
 ཀྱིས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། དེ་ནས་སོ་སོ་ཁྱིམ་དུ་ཉམ་ནས་བསྐྱད་རྒྱུ་བཟོ་འདྲ་ཆགས་འགོ་ཡི་འདུག་ འདི་འདྲའི་གནས་
 ལྷངས་རེད།

འདི་དང་ལྷན་དུ་གྲོས་ཚོགས་འདི་བརྒྱུད་གཅིག་ལྷུས་བཞག་ན་བསམས་བྱུང་། བཅོམ་སྐྱེལ་ནང་དུ་ཡོད་པའི་བོད་པ་
 ཚང་མར་ཡིག་ཆ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་། ཚང་མ་གཅིག་མཚུངས་བཟོ་རྒྱུ་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག་ དེར་
 ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་སྤྲུགས་སྤྲད་གནད་དོགས་གནད། དང་སྤྲངས་དབྱ་དཔུལ་ལག་དེབ་ནང་དུ་མིང་ཡོད་པ་དང་། (RC)
 ནང་དུ་མིང་ཡོད་པ། (IC) ནང་དུ་མིང་དང་། སྤྱི་སྤྱོད་པ་མའི་མིང་། གང་ལྟར་གཟེ་ཡིན་ནའང་། སོ་སོ་ག་པར་འགོ་དགོས་
 ཡོད་ནའང་འདྲ་འདུག་ མེད་ནའང་འདྲ་འདུག་ དེ་ཚོ་ཚང་མ་གཅིག་གྱུར་བཟོ་དོགས་ཤིང་། རྗེས་མ་འགོ་དགོས་སྤྲུག་དུས་
 དཀའ་ངལ་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོང་གི་འདུག་ ཡིག་ཆ་གཅིག་གྱུར་ཡོད་དམ་མེད་མ་བཟོས་ཏེ། འགོ་ཁར་བོད་གཞུང་གིས་
 གཅིག་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག་ བོད་མིའི་སྤྱི་གཙུག་འཇུགས་ཀྱིས་རྒྱ་བ་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག་ཅེས་མང་པོ་ཞིག་ཟེར་དུས། རྗེ་དྲག་རྒྱུད་
 རྒྱུད་གི་ངོ་བོའི་སྤྱང་ལ་འཁེལ་ཡོང་དུས། དཀའ་ངལ་དེའང་རང་བཞེན་གྱིས་འཕྲད་བསྐྱད་ཀྱི་འདུག་ ད་རེས་འདི་བརྒྱུད་ནས་
 བན་པོ་བྱས་ནས་ལྷ་རྒྱུ་ད། མི་སྤྱོད་ཞིག་ཡིན་ནའང་སོ་སོའི་མིང་དང་། སྤྱི་སྤྱོད་པ་མའི་མིང་། ཡིག་ཆ་ཚང་མ་མུན་པ་

བཟོ་སྐྱོལ་པ་ཡིན་ན། མ་འོངས་པར་ཡིག་ཆ་གང་འདྲ་ཞིག་བཟོ་དགོས་ཆགས་ན་འདྲ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཀྱི་མ་རེད། འདི་གཅིག་ལྷ་རྒྱུ་ལེ་འདོད་པ་བྱུང་། དཔེར་ན། ད་ལྟ་འདིར་ (HIMCARE) ཟེར་བ་དེ་རེད། (HIMCARE) ལྟ་བུ་ཡིན་ན། བད་སྲིད་ལས་ཁྲུངས་ཀྱིས་ཤེས་ཏེ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཚང་མར་བཀོད་ཁྲུབ་ཅིག་བཀའ་འདུག་ ཉི་མ་ཅལ་ལྟ་བུར་ཆ་མཚོན་པ་ཡིན་ན། བཀོད་ཁྲུབ་བཀའ་འདུག་ཉེ་བའི་ཆར་སློན་ཏེ་གཞིས་ཆགས་པ་ཡིན་ན་བྱིས་ཚང་ ༥༩ ལས་འདི་འདྲའི་མ་ལུན་རྒྱུ་ལེན་སྐྱོལ་བ་བྱུང་འདུག་ བད་སྲིད་ཀྱི་ལས་ཀ་དེ་ཁྲུབ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། མི་མང་ལ་གོ་རྟོགས་སྤེལ་རྒྱ་རེད། མ་ལུན་རྒྱུ་ལེན་སྐྱོལ་དང་མ་ལུན་སྐྱོལ་སྐྱོད་པ་ལྟ་བུ་སོ་སོར་རག་ལས་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། བད་སྲིད་ཀྱིས་བཀའ་གཏོང་ཤིང་ཤིང་མ་རེད་སྟེ། བད་སྲིད་ཀྱིས་གསལ་བསྐྱེད་ཀྱིས་པར་བརྟེན་ནས་འདི་ལྟ་བུའི་ཁེ་བཞག་སྐྱོལ་བ་བྱུང་འདུག་ དོ་བདག་གྲེ་བྲག་པ་དེ་འདྲའང་ཡོང་སྲིད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ང་ཚོས་ད་ལྟ་ལྷ་སྐྱོལ་གྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་ལུས་ལྟ་བུ་ཡིན།

བཀའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་གཅིག་གིས་ཁྲིམས་དང་སྤྱི་གཞི་སློབ་དེ་རེད། འདིའི་ནང་དུ་ང་ཚོས་དབྱེ་བ་གཅིག་འདི་འབྱེད་ཤིང་དགོས་པའི་བསམ་གྱི་འདུག་ རྩོམ་ཐང་དང་ཁེ་བཞག་ཟེར་བ་གཉིས་ཡོད་པ་རེད། རྩོམ་ཐང་ཟེར་བ་འདི་ ཡིན་སྐྱོད་ནང་དུ་ (Rights) ཟེར་བ་དེ་རེད། དེ་ནས་ཁེ་བཞག་འདི་ (Privileges) ཟེར་བ་དེ་རེད། ད་ལྟ་པར་འགྲུང་གི་གནས་བབ་འདི་ (Privileges) རེད་མ་གཏོགས་ཐོབ་ཐང་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མ་རེད། རྩོམ་ཐང་འདི་ཁྲིམས་ཡོལ་མ་འགོ་བར་ཀྱི་ལོ་མཚམས་དེ་རེད། དེ་སྤྱི་ལོ་ལོ་ ༦༠ བར་དུ་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནས་སོ་སོས་ཁྲིམས་ཡོལ་སྤྱི་ལོ་ལྟ་བུར་ཉེ་བྱེད་ན་མ་གཏོགས། གཞན་སྤྱི་གཞི་འཇུགས་ནས་མར་ཐོན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་རེད། གནས་དབྱུང་བཀའ་འདུག་ཡིན་ནའང་རེད། དེ་ཚོ་སྤྱི་གཞི་དགོངས་དོན་འགོ་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས། དེ་ལས་བཞག་པ་འགོ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། པར་འགྲུང་བྱ་རྒྱ་དང་། བསྐྱེད་བསྐྱོ་བྱས་དང་མ་བྱེད་ཟེར་བ་དེ་ཚོ་ཐོབ་ཐང་མ་རེད། འདི་ལ་ཐོབ་ཐང་བརྩིས་ཀྱི་མ་རེད། འདི་ལ་ཁེ་བཞག་བརྩིས་ཀྱི་རེད། (Privileges) ཟེར་བ་དེ་རེད། དེར་བརྟེན་ད་ལྟ་བར་དུ་བེད་སྤྱོད་བཀའ་འདུག་པ་དེ་གཏོང་བསྐྱོད་པ་རེད། བཀའ་འགྲུང་གིས་ལུ་སྐྱོལ་ནས་གནས་སྐྱོངས་གྲེ་བྲག་པ་ཞེ་བྲག་ཅིག་ལ་དགོས་པའི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་ན་མ་གཏོགས། འདི་བསྐྱོར་རྒྱུ་མིན་ཟེར་བ་དེ་སྤྱི་གཞི་འཇུགས་དུ་ཆ་རྒྱུན་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་བསྐྱོ་ཡི་མེད། བསྐྱོ་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེའང་གོས་ཚོགས་ནང་དུ་གསལ་ལོ་ལྷན་ཡོད། གང་རེད་ཅེ་ན། ལས་བྱེད་ཅིག་གིས་ལོ་ ༣༠ འམ་ ༣༠ ཞབས་ཕྱི་ལྷན་ཚང་བའི་རྗེས་ལ། པར་འགྲུང་སྤྱད་སའི་མི་དེ་འཛོན་པ་ཡིན་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་དང་། པར་འགྲུང་མ་བྱས་པ་དེ་མ་འཛོན་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་ འདི་འདྲའི་ལྟ་སྐྱོངས་ཤིག་ཀྱང་ཡོང་གི་འདུག་ འདི་ཡང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རེད། ལས་བྱེད་ཀྱི་ལོ་ལྟ་བུར་སྤྱད་ཆ་བཤའ་བ་ཡིན། སྤོན་མའི་ལྟ་སྐྱོངས་དང་མཐོང་སྐྱོང་གང་འདྲ་ཡོད་མེད། པར་འགྲུང་ལོ་ ༣ སྤྱད་ནའང་། ད་དུང་ལོ་ ༣ པར་འགྲུང་མ་བྱས་ནས་ཁོང་ཁོང་ལ་ཁུན་དེ་འདྲའང་འདུག་ འདི་ཐོབ་ཐང་མ་རེད་སྟེ། འདི་འདྲ་ཞིག་འགོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་དུས། ལས་བྱེད་དེས་ལོ་ ༣༠ འམ་ ༣༠ ལས་ཀ་བྱས་ཚང་བ་ཡིན་སྐྱོལ་གནས་རིམ་མཐོ་བ་ཞིག་ཆགས་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། དེའང་མི་གཅིག་ལྟ་མ་རེད། དེ་ལས་མི་ཚང་ཡོད་རེད། སྤོན་མཐོང་ཡོད་པ་རེད། ཚང་མས་ཐོད་མིའི་སྤྱི་གཞི་འཇུགས་ལ་ལྟ་སྐྱོངས་འདི་འདྲ་ཆགས་ནས། ཐོད་མིའི་སྤྱི་གཞི་འཇུགས་ལ་ལོ་ ༣༠ འམ་ ༤༠ རེད་ཞབས་ཕྱི་ལྷན་ཉེ། འགོ་ཁར་ལྟ་སྐྱོངས་ཁྲུང་མཚང་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན་འདིས་འགྲིག་ས་རེད་དམ། ངའི་བསམ་ཚུལ་འདི་རེད། འདི་ལ་རྒྱ་མཚན་མི་འདུག་ཟེར་ནས་ཐག་བཅད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་སྤྱི་གཞི་པར་འགྲུང་སྐྱོང་ལ་པར་འཇུགས་འགོ་རྒྱུ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྤྱི་གཞི་འཇུགས་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ལག་བསྐྱར་བྱེད་དགོས་པ་གང་ཡང་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། གང་ལྟར་འདིའི་དབྱེ་བ་དེ་འབྱེད་ཤིང་པ་ཡིན་ན། བཀའ་འགྲུང་གིས་ཁྲིམས་དང་སྤྱི་གཞི་འཇུགས་དང་མ་འགྲུལ་གྱི་སྐྱོད་ཆ་དེ་ཡོང་གི་མ་རེད་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

གངས་བཤེར་དེ་ལ། ཕྱི་རྒྱལ་ནས་འགོངས་ཤོག་འགོངས་དགོས་པའི་ནང་ལ་དེ་ལྟ་ཚོས་བརྒྱུད་དང་ཚོལ་ཁ་དེ་ཚོ་མེད་པར་བརྟེན་དགོངས་ཚུལ་སྐྱེས་པ་མ་གཏོགས། རྒྱ་གར་ནང་དུ་འདྲ་སྤྲོད་ཏོག་ས་གནས་ནས་ཀྱང་བསམ་ཚུལ་བྱུང་འདུག་ཟེར་མཁམ་དེ་འདྲ་བྱུང་། དེ་འདྲ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་མ་བཀའ་ནའང་འགྲིག་གི་རེད་ཞུས་པ་ཡིན། ང་ཚོར་གཙོ་བོ་དེ་གངས་ཀ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེས་གནས་བྱས་ན་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་དུ་ཚོལ་ཁ་དང་ཚོས་བརྒྱུད་གཉིས་ཀ་འགོངས་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གང་རེད་ཅེ་ན། ང་ཚོས་འོས་དེའང་ཚོལ་ཁ་དང་ཚོས་བརྒྱུད་ནས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྤྱི་ག་གཞི་གཞིར་བརྒྱུད་འོས་གཞི་ལ་ལང་འདོད་ཡོད་ན་འདྲ་སྤྲོད་འདྲ་སྤྲོད་ཚོས་ལང་ཚོག་གི་ཡོད་རེད་སྟེ། སྤྱི་བོ་ཚོས་ཚོས་བརྒྱུད་དེ་ད་ལྟ་ནས་གིས་པ་ཡིན་ན་རྗེས་མ་རྟོག་གྲ་ཡོད་མ་རེད། ངས་ད་ལྟ་ཞུ་རྒྱུ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན། སྤོན་མ་དམིགས་སུ་བཀའ་ཉེ་རྟོག་གྲ་དེ་འདྲ་གང་ཡང་བྱུང་ཡོད་མ་རེད་དེ། གང་ཟེག་གཅིག་ལ་ཚོས་བརྒྱུད་དང་ཚོལ་ཁ་འགའ་འགའ་ནང་དུ་འོས་འཕེན་པ་དེ་འདྲ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། གལ་སྲིད་དེ་འདྲ་མེད་པ་ཡིན་ན་འོས་དེའང་ཁ་སྤྲོད་གཅིག་ལ་འགྲོ་ཡི་རེད་སྟེ། སོ་སོས་སུ་འདྲ་ཞིག་ལ་འཕེན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་རེད། འདིའི་ཁེ་ཕན་ཡོད་རེད་ཞུས་པ་རེད། དེ་ལ་ང་ཚོས་བཅོན་བཀའ་གཏོང་རྒྱ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་སྤོན་མ་ཞུས་ཡོད།

ད་ལྟ་འོ་བ་གཅིག་འདི་རེད། མི་གངས་ ༥,༠༠༠ ཞིག་གིས་འགོངས་ཤོག་བཀའ་ཚར་སོང་། མི་གངས་ ༥༠༠༠ གིས་འགོངས་ཤོག་བཀའ་མ་སོང་ཟེར་བ་དེ་ཚོད་གང་འདྲ་བརྒྱུད་བ་རེད། རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ལས་སྐོ་ལོ་འདུག་དཔེར་ན། ང་རང་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། སྤེལ་ཀོབ་གཞིས་གོང་ ༣ པ་ནས་རེད། སྤེལ་ཀོབ་གཞིས་ཆགས་དེ་གཞིས་ཆགས་གཞན་ལས་ཆེ་བ་རེད། གོང་སྤེལ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ལྟ་ཁང་ ༡༠༠ ཐམས་པ་ཡོད་རེད། ལྟ་ཁང་ ༡༠༠ ཐམས་པ་ཡོད་རེད་དེ་སྤྱི་མི་གཉིས་སམ་བརྒྱ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་ཁྲིམ་ཚང་རེ་རེའི་གནས་སྡངས་མགོ་མ་འཚོས་པ་ཅ་བ་ཉིད་ནས་ཡོད་མ་རེད། མི་ཚང་དེར་སྤེལ་གྲུ་གཞོན་ཡོད་མེད་དང་། སྤེལ་གྲུ་གཞོན་སྤོབ་གྲར་འགྲོ་ཡི་ཡོད་མེད། ཕྱི་རྒྱལ་ལ་གཞོན་ཡོད་མེད། ཆ་ཚང་ཉ་མ་གོ་མཁམ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་མ་རེད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་འགོངས་ཤོག་བསྐྱུས་ཚར་བ་དེ་གཞི་ལ་བཞག་སྟེ། གོང་སྤེལ་སོ་སོའི་ནང་དུ་སྐྱུས་བསྐྱུས་མི་འདུག་ཁ་འཚོར་ཡིན་ན་སྤེལ་སྐྱུས་བསྐྱུས་འདུག་དང་མི་འདུག་དེར་ང་ཚོས་མིའི་མིང་དགོས་ཀྱི་མི་འདུག་ཞུས་ཡོད་པ་རེད། གལ་ཉེ་མིང་དང་ལོ་རྒྱུས་ཆ་ཚང་རྣམ་པ་ཡིན་ན་གངས་ཀ་རྣམ་པ་དང་གཅིག་པ་རེད་སྟེ། དེ་ཡིན་དུས་མིའི་མིང་དགོས་ཀྱི་མི་འདུག་གངས་ཀ་དེ་བྱུང་ན་འགྲིག་གི་འདུག་དཔེར་ན། ཀ་སྐྱུག་ནས་མི་གཞོན་གྱིས་བཀའ་མི་འདུག་སྤེལ་ཀོབ་ནས་གཞོན་གྱིས་བཀའ་མི་འདུག་ཀོ་ལི་རྟེན་ནས་གཞོན་གྱིས་བཀའ་མི་འདུག་ འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་འགོ་འཛིན་སོ་སོས་སྤྲོད་ཆ་དེས་ཉེ། འགོངས་མཁམ་དང་མ་འགོངས་མཁམ་གཞོན་བྱུང་འདུག་གཞིགས་ནས། དེ་གཉིས་བསྐྱོམས་པའི་མི་གངས་ ༥,༠༠༠ དང་། ༥༠༠༠ དེ་རེད། ཚོད་འཛིན་ས་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྒྱུད་བ་རེད། ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ལའང་དེ་ག་རང་མ་བྱེད་ཐབས་མེད་རེད། ངས་དོན་གཙོ་བོ་བརྒྱུད་བོད་རིགས་ཚོགས་པ་ཚོ་ལའང་ཞུ་བསྟེན་ཡོད། གལ་ཉེ་འདི་མ་གཞན་བ་ཡིན་ན་ང་ཚོས་འགྲོ་སོང་དེ་ཅམ་བཏང་རྗེས་ལས་གཞི་དེ་བེད་སྤྲོད་མེད་པ་ཆགས་འགྲོ་ཡི་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ལས་གཞི་དེ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཡོད་པར་གངས་ཀ་འདི་ལེན་གྱི་ཡོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་སློབ་ཐབས་སློབ་མ་ལགས་ལ་ "དམན" ཞེས་གིས་འདུག་ཟེར་བ་དེ། དེར་ང་ཚོ་ཚང་མས་བསམ་སློབ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་རེད་འདུག་ སྤོན་མའི་ཡིག་ཆའི་ནང་དུ་ "དམན" ཞེས་མང་པོ་གིས་ཡོད་པ་རེད། ལྷན་དེ་དུས་མིར་ཚོར་བའང་དེ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་མ་རེད། དེར་སང་གནས་ཚུལ་གསར་པ་མང་པོ་ཞིག་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོད་དུས། ཐ་སྙད་མེད་སྤྱོད་གཏོང་སྤངས་དང་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་གཞབ་གཞབ་བྱེད་དགོས་རེད་ཅེས་འབྲེལ་ཡོད་ལ་མངག་རྒྱ་ཡིན། གལ་ཉེ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་

གྱི་ཡོད་ན་སློབ་མཚེན་མ་ནས་སྐད་ཆ་འདི་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོའི་ཚོགས་འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་ལ་ཡང་བསྐྱར་ཞིབ་
འཇུག་བྱེད་རོགས་ཞུས་པ་ཡིན་ན། དེ་དུས་ངས་”

ཚོགས་གཙོ་སློབ་མ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་སྲིད་སློབ་མཚོག་ ཉོག་ཚམ་བཞུགས་རོགས་གནང། སླེ་འཇུག་གསེར་རྩ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་
གཞག་གསུང་རོགས་གནང།

སླེ་འཇུག་གསེར་རྩ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་མ་ཞུ་གཞི་ཆགས་སོང། གང་རེད་ཟེར་ན། མིང་འགྲེ་སྐྱེས་གཅིག་
དུས་འགྲིག་མི་འདུག "དམན" ཟེར་བ་དེ་འགྲིག་མི་འདུག་གཅིག་དུ་ཟེར་མེད། གང་ལགས་ལེ་ན། འདིའི་གནས་ཚུལ་ཡོད་
པ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་རྒྱ་མ་ཡིན་ནམ། གང་ལྟར་ནས་སྲིད་ལས་ཁྲུངས་ནས་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་དེར་ཞིབ་
འཇུག་ཚེད་ལྷན་ཞིག་གནང་སྟེ། ཡང་ན་རྒྱ་མ་ཡིན་འདུག་ ཡང་མེད་ན་བདེན་པ་རེད་འདུག་ཅེས་ཁ་གསལ་པོ་ཞིག་བཞོ་
དགོས་ཀྱི་འདུག གནས་སྐྱེས་ལག་པོ་མི་འདུག་ཞུ་ཡི་ཡོད་མ་གཏོགས། "དམན" ཞེས་ཡི་གེ་འགྲེ་སྐྱེས་གཅིག་དུས་
འཇུག་བ་བཏང་ན་འགྲིག་གི་འདུག་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་མིན།

ཚོགས་གཙོ་སློབ་མ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

འདི་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་ཆགས་མ་སོང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་ཟེར་དུས་ཚོགས་གཙོའི་གཙོ་སློབ་བྱེད་
སྐྱེས་མ་འགྲིག་པ་ལ་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་ཟེབས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་འདི་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་ཆགས་མ་
སོང། འོན་ཀྱང་འདི་དང་འབྲེལ་ནས་བཀའ་མོལ་གནང་བཞིན་པ་ཡིན་དུས། བུ་སྲིད་བཀའ་སློབ་མཚོག་གིས་བཀའ་ལན་
གནང་རོགས་གོངས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དཔལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་སློབ་སྟེན་པ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ ད་ལྟ་ལན་སུ་མཚུངས་རྒྱུ་བཞིན་པ་ཡིན། གཅིག་དེ་ "དམན" ཟེར་བའི་ཐ་སྐད་བེད་
སློབ་བཏང་བ་དེ་འགྲིག་གི་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་པར་བརྟེན། འདི་ཞུས་པ་ཡིན།

དེའི་རྗེས་ལ་སྐབས་དེ་དུས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རོགས་ཟེར་བ་དེ། ས་གནས་ནས་འོས་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་སྐབས་སུ་
སྐབས་སོང། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་འོས་བསྐྱེད་ལས་ཁང་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རོགས་ཞུ་དགོས་པ་དེ་མ་གཏོགས། ང་ཚོས་ཞིབ་
འཇུག་བྱས་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད། གལ་ཏེ་འདི་ཚོར་བའི་རྗེས་སུ་འདྲ་དུང་གནས་སྐྱེས་འདིའི་སྐད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་
རོགས་ཟེར་ནས་སྐྱོན་ཞུ་འབྲོར་བ་ཡིན་ན། བུ་སྲིད་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་རོམ་ནས་བསམ་སློབ་གཏོང་ཚོགས་ཞིག་རེད། དེའི་རྗེས་
སུ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རོགས་ཟེར་མ་སོང། བསྐྱབས་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོས་བྱེད་ཚོགས་གི་རེད། ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རོགས་ཟེར་དུས་
སློབ་མཚེན་མ་སྐད་ཆ་བྲིས་རྗེས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་འདོན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ནས་གནས་སློབ་སློབ་རེད། བཀའ་ལག་གི་དོས་ནས་རྒྱང་རྒྱང་མན་ཆད་གནས་སློབ་ཐད་བཀོད་སློབ་ཚོགས་རྒྱང་
བརྒྱགས་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་གནས་སློབ་བཀོད་སློབ་ཚོགས་རྒྱང་གིས་རྒྱུ་བ་གཉེར་གང་བྱས་པ་ཡིན་ན་འདྲ་དེར་དོས་

ལེན་བྱས་ནས་འགྲོ་བ་སྤང་ཡོད་པ་རེད། འདྲིའི་མཛུགས་སུ་འདྲི་བྱས་དང་མ་གྲུབ་གསུང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ན། དེར་ངས་ཐག་གཅོད་
 ཟུབ་གྱི་མ་རེད། སླིབ་གཞིའི་ནང་དུ་གང་ཡོད་པ་གཞིར་བཟུང་འགྲོ་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས། འདྲི་བྱེད་ཚོགས་དང་མ་ཚོགས་གསུངས་
 པ་ཡིན་ན། སླིབ་གཞི་དེ་གལ་ཆེ་བ་རེད་མ་གཏོགས། སླིད་སྐྱོད་གི་བསམ་ཚུལ་ཡིན་ནའང་རེད། བཀའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་
 བསམ་ཚུལ་ཡིན་ནའང་རེད། འདྲི་གལ་ཆེན་སོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། སླིབ་གཞི་གཞིར་བཟུང་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། འདྲི་ལྟ་རྒྱ་
 ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་སློབ་མ་ཆེ་རིང་མཚོག་ནས།

འདྲི་ཡན་ཆད་ནང་སླིད་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ལས་བསྐོས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་བསྐོས་བྱེད་དང་། བཀའ་འབག་གི་ལན་
 འདེབས་གསལ་བཤད་ཟིན་པ་ཡིན།

ལས་རིམ་གསུམ་པའི་ཀ་པར་གཟིགས་རོགས་གནང་། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་ལོ་
 ༡༩༩༡-༡༩༩༢ ལོའི་ལོ་འཁོར་ལས་བསྐོས་སྤྱི་བསྐོས་སྤྱོད་ལྟོན། ཡིག་ཆ་ཨང་། ༡༣ ཚེས་ ༤ ཀྱི་ལས་རིམ་ནང་འཁོད་
 ཡོད་རེད། དེར་གཟིགས་རོགས་གནང་། ལྷན་སྐྱོད་གནང་མཁན། དཔལ་ལྷན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སློབ་མཚོག

དཔལ་ལྷན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སློབ་སློབ་པ་ཆེ་རིང་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག

ཡིག་ཆ་ཨང་། ༡༣

༡༣། འོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༩༤ ལྷོ་ལོ་ ༡༩༩༡ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡ ལས་བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༩༤ ལྷོ་ལོ་ ༡༩༩༡ ཟླ་ ༩
 ཚེས་ ༣༡ བར་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལོ་འཁོར་ལས་བསྐོས་སྤྱི་བསྐོས་སྤྱོད་ལྟོན།

༡.༡། བོད་མིའི་འདྲི་སྤྱོད་བདེ་དོན་ལྷན་ཚོགས།

༡ བོད་མིའི་སློབ་འཇུག་གི་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་དདུལ་ཅེས་སྤྱོད་ལེན་ཆ་ཚང་ཁྲིམས་མ་ཐུན་ཡོང་
 ཆེད་དུ་དེ་བསྐྱེད་མེད་པའི་སློབ་འཇུག་གི་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་དདུལ་ཅེས་སྤྱོད་ལེན་དང་། དེ་བསྐྱེད་ཡོད་ཀྱང་
 དགོས་དདུལ་སྤྱོད་ཅེས་མ་དདུལ་ནས་ལྷོ་འདོན་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལེན་ཆ་ཚང་ཁྲིམས་མ་ཐུན་དེ་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་བོད་
 མིའི་འདྲི་སྤྱོད་བདེ་དོན་ཚོགས་པའི་ཅེས་ཁོངས་ནས་ལྷོ་བཞིན་ཡོད། ཅེས་ཁྲོ་འགོད་ཉར་དང་། སྤྱི་འཐུས་ཞེས་
 པ་ལེད། ཆོད་ཡིག་བཟོ་འདོགས་སོགས་ལས་དོན་ཆ་ཚང་ལུས་ཁྲིམས་དང་མ་ཐུན་ཞེས་ མཐའ་མའི་ཅེས་ཁྲོ་ཆེས་
 མཐའི་ཅེས་ཞེས་པས་ཅེས་ཞེས་ལྷོ་ལྷོ་ཁག་ལུས་ཉེ་ལོ་རེའི་འབབ་ཁྲལ་སྤྱོད་ཤོག་དུས་འབྲལ་ལུས་ཡོད།

ཁ དདུལ་ཅེས་གཏོང་ལེན་སྐབས་འབབ་ཁྲལ་ཁྲིམས་སློབ་ལྷན་ TDS ཅེས་སྐོར་གྱིས་གཙོག་འཕྲི་ལྷོ་ལྷོ་ཁག་དང་།
 འབབ་ཁྲལ་དང་འབྲེལ་པའི་དོགས་འདྲི་ཁག་ལ་གསལ་བཤད་ལན་འདེབས་བཟོ་འབྲལ་ལྷོ་ལྷོ་ཁག་འཐུས་གཙོ་
 ལུས་ཡོད།

ག དདུལ་མོངས་ཉམ་ཐག་དང་ནད་གཙོད་བདེ་དོན་གྱི་ལས་གཞི་ཁོངས་སུ་བོད་ནས་གསར་དུ་མེབས་པ་ཆེ་རིང་ཟླ་བ་
 དང་ཁོང་གི་ཨ་མ་ཆེ་བཟན་དབང་མོ་གཉིས་ལ་འཚོ་བའི་དཀའ་སེལ་སྤྱད་ཉིན་སྟོར་ ༡༠༠,༠༠༠ རོགས་རམ་གནང་

ལྷ་གནང་ཡང་། ཅེས་ལོའི་ནང་ལྷ་སྐྱོད་ཟེན་པ་ཉིན་སྟོར་ ༤༧,༠༠༠ དང་འཕྲོས་ཅེས་ལོ་རྒྱུས་མའི་ནང་གནང་ལྷ་
ཡིན།

ང། སྤྱི་གཞི་འཇུག་གི་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་གསོག་འཛོག་གི་ལས་དོན་འགོ་སྐྱོད་ལ་ཕན་པར་ལོ་འདིར་བོད་མི་སྤྱིར་
གཅིག་གི་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་ལ་ཕན་པའི་ཞལ་འདེབས་ཉིན་སྟོར་འབྲུམ་ ༡.༥ ལ་སྟོན་སྐབས་བརྒྱད་ཡོད།

ཅ ལྷ་ས་ལྷུང་མང་ཚོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཆེད་དོན་བཞུན་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྱི་ལོ་འདི་ནང་འགྲེམས་ལྷུ་སྐྱོད་ལྷ་ས་ཡོད་པ་
ལོའི་ནང་ཁྲིམ་ཚང་གྲངས་ ༥༧ དང་སྤྱི་གཞི་འཇུག་གྲངས་ ༡ ལ་མ་ཐུན་ཁྱེན་གསར་དུ་སྐྱོད་སྐྱོད་ལྷ་ས་ཡོད་པ་
དང་། ད་བར་ཁྲིམ་ཚང་གྲངས་ ༥༧༤༤ དང་སྤྱི་གཞི་འཇུག་གྲངས་ ༡༥༠ ལ་དོན་བཞུན་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྱི་ལོ་འདི་བཟོས་
འགྲེམས་ལྷུ་ས་དང་ལྷུ་སྐྱོད་ཐོག་འདི་ལོའི་ནང་ཁྲིམ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྱི་ལོ་འདི་གྲངས་ ༥༧༤༥༥ འདོན་འགྲེམས་ལྷུ་ས་
ཡོད་པས་མང་ཚོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༡.༥༡ ལོ་གོང་ས་མཚོག་གི་ཡིད་ཆེས་དགོ་ཅ།

༡ ཅེས་ལོའི་ནང་ཡིད་ཆེས་དགོ་ཅའི་དམིགས་ཡུལ་ལྷ་ས་ཉེ་འགྲམ་ལྷ་གར་ Harmony Through Education
India Day Care Centre for Differently Abled Children སྟོན་གྲུ་སྤྱི་ལོ་འདི་གཞི་ཆས་མཁོ་སྐྱབ་
ཆེད་ཉིན་སྟོར་ ༤,༣༧༥ མ་ཐུན་འབྲུར་རོགས་རམ་ལྷུ་ས་ཡོད།

ཁ སྤྱི་གཞི་འཇུག་གི་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་གསོག་འཛོག་གི་ལས་དོན་འགོ་སྐྱོད་ལ་ཕན་པར་ལོ་འདིར་བོད་མི་
སྤྱི་ཚོང་ཚོགས་པ་ཁག་ ༡༦ ལས་ཚོང་ལུད་ཞལ་འདེབས་ཉིན་སྟོར་འབྲུམ་ ༥.༡༤ ལ་སྟོན་སྐབས་བརྒྱད་ཡོད།

ག ལོ་ལྷན་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་གི་སྤྱི་དཔལ་ལྷ་ས་གཞུང་གི་ལ་ཕན་པ་དངུལ་འབབ་ཐོབ་སྤྱི་གཏན་འཇགས་ཡོད་
པ་འདི་ལོའི་ནང་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་གི་སྤྱི་དཔལ་ལྷ་ས་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༡.༥.༣༠ ཐམ་པ་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་
ལས་འཆར་གི་འགོ་སྐྱོད་ལ་ཕན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད།

༡.༥༢ སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐབས་ཅ།

༡ རོགས་དངུལ་གོ་སྤྱི་གཞི་ ཅེས་ལོའི་ནང་ཁྲིམ་རོགས་དངུལ་གོ་སྤྱི་གཞི་ལྷུ་ས་པ་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༣༥༠.༠༠ གྱེད་གི་ཡོད།
དེའི་ཁོངས་ཨ་རིའི་སྤྱི་དཀའ་བུ་རོགས་དངུལ་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༣.༡.༥.༥.༥ དང་། ཡུ་རོབ་མ་ཐུན་ཚོགས་ནས་
རོགས་དངུལ་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༠.༡.༥ FNF ལས་རོགས་དངུལ་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༦.༣.༣ བཅས་གྱེད་གི་ཡོད།
ལས་གཞིའི་རོགས་ཆ་བཟོས་ལྷུ་ས་ན་ལེས་ཡོན་ཆེད་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༦.༧.༥.༥ དང་། སྤྱི་ཚོགས་བདེ་དོན་གི་
ཆེད་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༥.༦.༦.༦ འཕྲོད་བཞུན་གི་ཆེད་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༤.༤.༥.༥ འགྲེམས་སྟོན་ཁང་གསར་རྒྱག་
ཆེད་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༣.༠.༥.༥ རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་ཆེད་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༥.༥.༥.༥ གྲུ་བཅུན་སྟོན་ཡོན་ཆེད་
ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༡.༥.༥.༥ བཅས་དང་། འཕྲོས་ལས་གཞི་རྒྱུང་འབྲེང་ཁག་ ༥.༦ གི་ཆེད་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༥.༥.༥.༥
བཟོས་སྐྱོད་ལྷུ་ས་ཡོད། བལ་ཡུལ་ནང་གི་བོད་མིའི་འཕྲོད་བཞུན་དང་། ལེས་ཡོན་ལས་གཞི། ལུག་གཏོང་དང་ཚོང་
ལས་རམ་འདེགས། རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་སྐད་སྐྱོད། ལས་རིགས་སྐྱོང་བཅས་ས་ཞིང་འདེབས་ལས་ཡར་
རྒྱས་ལས་གཞིའི་བཅས་གི་ཆེད་དུ་ཨ་རི་སྤྱི་དཀའ་བུ་ས་ཡ་སྟོར་འབྲུམ་ ༡.༠.༥.༥ བཀའ་འབྲོལ་ཐོབ་པ་བྱུང་ཡོད།

༡ ཅེས་ལོའི་ནང་བཅུན་སྐྱོད་བོད་མིའི་བདེ་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་འཆར་གཞི་བཟོ་འབྲུལ་གིས་ཨ་རིའི་སྤྱི་
དཀའ་བུ་གི་ཨ་རི་ཨེམ་ PRM རོགས་དངུལ་ཁྲིམ་བཟོས་ཨ་སྟོར་འབྲུམ་ ༡.༥.༤.༥ ཡི་འཇོལ་འབབ་
ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༡,༧༠.༥.༥ ལྷུ་ས་ཐོབ་བྱུང་ཡོད། འདི་ཁོངས་ནས་གསར་འབྲོར་སྤེལ་དང་བཞུན་སྐྱོད། གྲུ་བཅུན་

འཆོ་སློབ། ཤེས་ཡོན། འཕྲོད་བསྟེན། ལྷན་སྐྱོན་སོགས་ཀྱི་ལས་གཞིའི་ཆེད་དུ་རོགས་དཔུལ་ཁུངས་སོ་སོར་བགོས་
འགྲེམས་ཀྱིས་ཅེས་དང་ལས་དོན་སྟོན་འབྲུལ་ལྷན་ཁག་ལག་བསྟར་འཇུག་གཙང་ལྷན་ཡོད།

༡༥༥ ཅེས་ལོའི་ནང་ཨ་རི་གཞུང་གི་རོགས་ཚོགས་ཡུ་ཨེས་ཨྲིཌ་ USAID ཅེས་རོགས་དཔུལ་ཨ་སློར་འབྲུམ་ ༡༥༥.༤༥
ཡི་འབབ་ཉིན་སློར་ས་ཡ་ ༡༥༥.༤༥ ལྷན་ཐོབ་བྱུང་ཡོད། དེའི་ཁོངས་བོད་མིའི་ཡར་ཐོན་ཆོད་ལས་རམ་འདེགས་
དང་། ལུག་གཉེད་ལས་གཞི། རང་ཤེས་འཕྲོད་གསུམ་དང་ཚོས་རིག་གི་ལས་གཞི། འོས་སྤྱོད་དང་ཟབ་སྦྱོང་།
འགྲེམས་སྟོན་ཁང་གསར་རྒྱུ་བྱུང་མེད་ལུས་སྟོབས་གོང་སྤེལ། ལྷན་ལས་དང་སྐྱེད་ལས་ཞབས་ལྷན་འཛིན་སྐྱོང་འགོ་
སློན་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཁུངས་སོ་སོར་བགོས་འགྲེམས་ཀྱིས་ལས་བསྐྱོམས་དང་ཅེས་ཁྲ་བཅས་དུས་ཐོག་འབྲུལ་
དགོས་འཇུག་གཙང་ལྷན་ཡོད།

༡༥༦ ཅེས་ལོའི་ནང་མེཌ་རིག་འཛེམ་ན་ FNF རོགས་ཚོགས་ནས་བཅའ་བྱོལ་བོད་མིའི་མང་གཙོའི་རྒྱས་འཕྱུགས་གོང་
སྤེལ་གྱི་ལས་དོན་ཆེད་ཉིན་སློར་འབྲུམ་ ༤༥.༥༤ རོགས་དཔུལ་ཐོབ་སོན་བྱུང་ཡོད། དེ་ནས་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཇུག་སྟོན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་ཁག་དང་། ས་འགོ་དང་སོ་ནམ་གཞིས་ཁག་ཚོགས་འདུ། ཉམས་ཞིབ་པའི་
ཚོགས་འདུ། ཟབ་སྦྱོང་དང་གོ་རྟོགས་ལས་གཞི། དཔེ་དེབ་དཔར་བསྐྱུན་དང་བླ་སྤྱོད་སྦྱོར་ལས་གཞིའི་ཆེད་དུ་
ཁུངས་སོ་སོར་བགོས་འགྲེམས་ཀྱིས་ལས་དོན་ལག་བསྟར་འཇུག་གཙང་ལྷན་ཡོད།

༡༥༧ ཅེས་ལོའི་ནང་བོད་མིའི་སྤྲིག་འཇུག་གི་འཛིན་སྐྱོང་ལས་དོན་ཆེད་ཉིན་སློར་ཨེས་ཨྲིཌ་ DRL རོགས་ཚོགས་ནས་
རོགས་དཔུལ་ཨ་སློར་འབྲུམ་ ༥.༥༤ འབབ་ཉིན་སློར་ས་ཡ་ ༥.༥༤ ལྷན་ཡོད། འདིའི་ཁོངས་ནས་འོས་བསྐྱུ་
ལས་གཞི་དང་། ཕྱི་རྒྱུ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་གཞི། དང་སྐྱེད་དཔུ་དཔུ་བླ་སྤྱོད་བསྐྱེད་འབྲུལ་སྤྱོད་ལས་གཞི།
E-Filing ལས་གཞིའི་ཆེད་འབྲུལ་ཆས་གསར་ཉོ། འཛིན་སྐྱོང་འགོ་སློན་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཁུངས་སོ་སོར་བགོས་
འགྲེམས་ཀྱིས་ལས་བསྐྱོམས་དང་ཅེས་ཁྲ་འབྲུལ་དགོས་འཇུག་གཙང་ལྷན་ཡོད།

༡༥༨ ཅེས་ལོའི་ནང་ཨ་རི་གཞུང་གི་རོགས་ཚོགས་ཡུ་ཨེས་ཨྲིཌ་ USAID ཀྱི་ཐད་ཀའི་རོགས་དཔུལ་ཁོངས་བོད་མིའི་
རང་རྒྱུ་རང་ལང་ Tibetan Resilience Project ལས་འཆར་ཆེད་རོགས་དཔུལ་ཨ་སློར་འབྲུམ་ ༥.༥༤ ཡི་
འབབ་ཉིན་སློར་ས་ཡ་ ༥.༥༤ ལྷན་ཡོད། འདིའི་ཁོངས་ནས་གངས་ལྗོངས་དཔུལ་འབྲོར་ཞབས་ལྷན་ཁག་གི་རྒྱས་
སྟོབས་གོང་འཕེལ་དང་། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཉམས་གསལ་ལས་གཞི་ཆེད་དུ་ཁུངས་སོ་སོར་བགོས་འགྲེམས་ཀྱིས་
ལས་བསྐྱོམས་དང་ཅེས་ཁྲ་འབྲུལ་དགོས་འཇུག་གཙང་ལྷན་ཡོད།

༡༥༩ ཅེས་ལོའི་ནང་ཡོ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་ EU ཅེས་བོད་ནང་གཞི་རྩའི་རང་དབང་དང་འགོ་བཅའ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྩེ་
བཀུར་གོང་སྤེལ་ལས་གཞིའི་ཆེད་ཉིན་སློར་འབྲུམ་ ༥.༥༤ ལྷན་ཡོད། འདིའི་ཁོངས་ནས་ཕྱི་རྒྱུ་ཁྲ་ཁོངས་བོད་
ཀྱི་སྤྱོད་བྱས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་ལས་གཞི་དང་། འཛིན་སྐྱོང་འགོ་སློན་ཆེད་དུ་བགོས་འགྲེམས་འཇུག་གཙང་ལྷན་
ཡོད།

ཁ ལས་གཞིར་རོགས་ཞིབ་དང་སློབ་བསྟུན།

༡༦༠ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷན་ ༤ ཚེས་ ༢༤ ཉིན་ཁོ་རྩའི་ཁུལ་རྩོམ་གཞི་བྱས་པའི་ལས་གཞིའི་སློབ་སྟོན་བ་ Zero Point
དང་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐབས་ཚུལ་འབྲེལ་ལས། ཕྱི་རྒྱུ་ཁག་གི་ཁྲ་ཁོངས་ཀྱི་འགན་འཛིན་དང་ལས་རོགས།
ལས་གཞིའི་འབྲེལ་ལས། གངས་མཛོད་བཅོ་མཁན་ ATIDAN ཚོགས་པའི་ཁུངས་བསྐྱུན་དུ་སྤྱོད་བཀུར་

དང་སྐྱོད་པ་དབྱུག་དུལ་འབྲུལ་རྒྱུ་ལེན་གཞི་སྤྲོད་ཉེན་འགོག་གི་ཐབས་བྱས་ཐོག་གོ་བསྟུན་ཚོགས་འདུ་
གོ་སྐྱོད་ཞུས་ཡོད།

༡༥། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༣, ༡༠, ༡༩, ༡༥ དང་། ༡༦ བཅས་ཉིན་ ༥ རིང་ཨ་རི་སྤྱི་དགུང་
USAID འབྲེལ་མ་ཐུང་བ། NDI ཚོགས་པའི་ Asia Pacific ལས་འཆར་འགན་འཛིན་དང་ཕྱག་རོགས།
དཔལ་འབྱོར་དུང་ཆེ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་བཅས་ནས་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གི་ཉེན་འགོག་གི་ཉེན་འགོག་གི་
སྤྲོད་ཐབས་ལས་གཞི་ CTA Capacity Building and Sustainability Initiative དམིགས་ཡུལ་དང་ཞིབ་
མཐོག་ལས་གཞི། དགོས་མཁོའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གི་སྤྱི་བྱེད་ཕྱོགས་བཅས་ཀྱི་ཐོག་དུ་ཐོག་བརྒྱུད་བསམ་ཚུལ་བརྗེ་
ལེན་གྱི་ཚོགས་འདུ་གོ་སྐྱོད་ཞུས།

༡༦། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༣ ཉིན་ཨ་རི་ཡོད་པའི་ཨའི་ཨེལ་ཨེས་ IFES ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་ཞབས་
Tony Banbury མཚོགས་དང་། Asia Pacific སྤེ་ཚན་འགན་འཛིན་སྤྱི་ཞབས་ Vasu Mohan རོགས་
ཚོགས་ལས་འཆར་འབྲེལ་མ་ཐུང་བ་བསྟུན་འཛིན་དོན་ཡོད། ལ་དཔལ་ལྡན་སྤྱི་སྤྱོད་མཚོགས་དང་། དཔལ་འབྱོར་
དུང་ཆེ། འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་ལྟན་པར་ཚུན་དོ་སྤྱོད་དང་། མ་འོངས་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས། སྐབས་བཅུ་དུག་པའི་
བཀའ་འགན་གི་སྤྱི་བྱེད་དང་། ཐབས་བྱས། དགོས་མཁོ། འཆར་སྤྲོད་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དུ་ཐོག་བརྒྱུད་གོ་བསྟུན་
ཞུས།

༡༧། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༣༣ ཉིན་ལ་དཔལ་ལྡན་སྤྱི་སྤྱོད་མཚོགས་དབྱུག་ཞུས་ཐོག་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་
ཐེབས་ཚའི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད། བལ་ཡུལ་ནང་ལས་འཆར་ཁག་གི་རོགས་དུལ་ལེན་མཁན་གངས་ཅན་བའི་
ཅའི་འགན་འཛིན་དང་ལས་བྱེད། རྫོང་སྤྱི་གཞུང་ཚོགས་གཙོ་དང་ལས་བྱེད། ཉི་མ་ལ་ཡ་གཞིན་སྤྱི་དང་བྱུང་
མེད་ཤེས་ཡོན་འཕེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་དང་ལས་བྱེད། བལ་ཡུལ་དོན་གཙོ་དང་ས་གནས་འགོ་
འཛིན་རྣམ་ལྟན་བལ་ཡུལ་ནང་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་དང་དཀའ་ལྷོད་འཆར་གཞི་བཟོ་སྤྲོད་སྤྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་
བཀའ་འགན་གི་སྤྱི་བྱེད་དང་། ཐབས་བྱས། འཆར་སྤྲོད། བསམ་ཚུལ་བརྗེ་ལེན་བཅས་དུ་ཐོག་བརྒྱུད་གོ་བསྟུན་
ཞུས།

༡༨། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༣༤ ཉིན་དཔལ་ལྡན་སྤྱི་སྤྱོད་མཚོགས་དབྱུག་ཞུས་ཐོག་ཨེལ་ཨེ་ཨའི་ NDI ཚོགས་
པའི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་ཞབས་ Derek Mitchell མཚོགས་གཙོས་ལས་བྱེད་རྣམས་ལ་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གི་ཉེན་འགོག་གི་
འོངས་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས། སྐབས་བཅུ་དུག་པའི་བཀའ་འགན་གི་སྤྱི་བྱེད་དང་། ཐབས་བྱས། དགོས་མཁོ།
འཆར་སྤྲོད་བཅས་སྤྱོད་པ་དུ་ཐོག་བརྒྱུད་གོ་བསྟུན་ཞུས།

༡༩། ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་ USAID ལས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལས་ ༢༠༢༤ ལོ་ལྷའི་རིང་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གི་
ཉེན་འགོག་གི་ཉེན་འགོག་གི་སྤྱོད་ཐབས་ལས་གཞི་ཆེད་རོགས་རམ་གནང་རྒྱ་ཁོངས་ལས་འཆར་ཁག་དངོས་སུ་ལག་
བསྟར་མ་ཞུ་གོང་ཨ་རི་ཉེན་གཞི་བྱས་པའི་ཨེལ་ཨེ་ཨའི་ NDI ཚོགས་པའི་གོ་སྐྱོད་འོག་ Insight
Development Consulting Group (IDCG) ལས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༡༠ ལས་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༣ ལོ་
འབྲེལ་ཡོད་ལྟན་ཁང་གི་དུང་ཆེ་དང་ཚན་པའི་ལས་བྱེད། ཚོགས་སྤེ་ཁག་ས་གནས་མི་མང་ལྟན་དུ་ཐོག་བརྒྱུད་
གཞི་མའི་དབྱུང་ཞིབ་ Baseline Assessment ཞུས་ཡོད།

- ༢༥ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༢ ཉིན་ཡད་པལ་ལྷན་ཚོགས་གཞོན་མཚོག་དང་། སྤྱི་འཇུག་རྒྱན་ལས་སྐྱོམ་གསུམ་ལྷན་དུ་ ཨ་རིར་ཉེན་གཤིབ་བྱས་པའི་ཨིན་ཏེ་ཨའི་ NDI ཚོགས་པའི་ལས་བྱེད་ལྷན་པན་ཚུན་དོ་སྲོད་དང་། ཚོགས་དུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་གཞི་ཁག་དོ་སྲོད་དང་གོ་བསྟུན། བསམ་ཚུལ་བརྗེ་ལེན་ལྷན་པཅས་ལྷན་ཐོག་གོ་སྐྱོད་ལྷན།
- ༢༦ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ཡད་པལ་ལྷན་སྲིད་སྲོད་མཚོག་དབུས་པའི་དཔལ་ལྷན་བཀའ་སློན་རྣམ་པ་དང་དུང་ཆེ། ཨིན་ལེན་སྐྱོམ་ཐོན་གཙོད་དང་ལས་བྱེད། སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅའི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་ལྷན་མ་འོངས་ཡོ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་ EU ལས་བོད་ནང་གཞི་ཅའི་རང་དབང་དང་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྟེན་བཀའ་གོང་སྤེལ་ལས་གཞིའི་ཆེད་རོགས་དུལ་གསར་པ་འདུ་འགོད་དང་འཆར་གཞི་འབྲེལ་ཕྱོགས་སྐོར་དུ་ཐོག་བརྒྱན་ཚོར་འདུ་གོ་སྐྱོད་ལྷན་ཡོད། རྗེས་སུ་ལྷན་ཁང་སོ་སོ་ནས་འཆར་གཞི་བསྐྱུ་དུབ་ཀྱིས་འཆར་འགོད་ཕྱོགས་སྐྱོད་ལྷན་ཉེ་མཐའ་མའི་འཆར་གཞི་ཁག་ཡོ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་ལ་ཕུལ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།
- ༢༧ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༡ ཉིན་ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་ USAID ལས་གཞི་འཛིན་སྲོད་ཁྱད་ལས་བ་ལུམ་ Balaka Dey མཚོག་དང་ཕྱག་རོགས་གཞན་གཉིས། སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅའི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་ནས་ཨ་རི་གཞུང་ USAID གི་ཐད་ཀའི་རོགས་དུལ་ཁོངས་ཡོད་ཐོད་མིའི་རང་རྒྱུ་རང་ལང་གི་ལས་གཞི་ལག་བསྟར་རི་ལྷན་དང་འཆར་དུལ་བེད་སྲོད་རི་བྱས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ལྷན་ཐོག་བརྒྱན་སྐྱོད་གསན་ལྷན།

ཚོགས་གཙོ་སྐྱོད་མ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སློན་མཚོག་ ཉོག་ཅམ་མཚམས་འཛིན་རོགས་གནང་། ཕྱག་ཚོད་ ༥:༡༥ བར་དུ་གསོལ་རའི་བར་གསེང་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་སློབ་མ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

ལས་རིམ་ལྷ་མ་སྤྱད་རྒྱ་ཡིན། ད་ལྟ་ལས་རིམ་འགོ་བཞེན་བ་དེ། དབལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡...༢༢ ལོའི་ལོ་འཁོར་ལས་བསྐྱོམས་སྤྱིང་བསྐྱུས་སྣོན་སློབ་ལ་ཕེབས་བསྐྱད་ཡོད། དབལ་ལྷན་དབལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་མཚོག་འཕྲོས་དེ་སྣོན་སློབ་གནང་རོགས་གཞོངས།

དབལ་ལྷན་དབལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་སློབ་པ་ཚེ་རིང་མཚོག

དབལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ དབལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བསྐྱོམས་སྤྱིང་བསྐྱུས་ལྷ་མ་སྤྱད་ནས་སྣོན་སློབ་ལྷ་ཚོག་པ་
ལྷ།

༡༠། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ ༢ ཚེས་ ༢༧ ཉིན་ཚེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་རྒྱུང་མཚོག་དང་ལྷན་དུ་ CEELI
ཚོར་བའི་འགན་འཛིན་སྐུ་ཞབས་ Christopher Lehmann དང་། འབྲེལ་ལས་སྐུ་ཞབས་ Marek Svoboda
ལུས་ Christie Warren དང་། IFES ཚོགས་པའི་འབྲེལ་ལས་སྐུ་ཞབས་ Daniel Hollingsworth དང་།
སྐུ་ཞབས་ Tenzing Donyo ལུས་ Manize Rahman འདི་གའི་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅའི་འབྲེལ་
ལས་དང་ལྷན་འཛོམས་ཀྱིས་ཚེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ལས་གཞི་ཁག་དུ་ཐོག་རྒྱུ་དང་གོ་བསྐྱུར་གོ་སློབ་
ལྷས།

༡༡། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ ༣ ཚེས་ ༢༧ ཉིན་ ༣༠ བར་མེན་རིག་འཛོམས་ FNF རོགས་ཚོར་གྱི་ལྷོ་འཕེལ་ཞེ་གི་ལྷ་
ཚོན་གྱི་འགན་འཛིན་སྐུ་ཞབས་ Dr. Carsten Klein མཚོག་དང་ལྷན་ལས་བྱེད་གཉེས་བཞུགས་སྐར་རྟ་སར་
ཕེབས་སྐབས་ལས་གཞི་རྒྱུ་ལྷོ་ཁག་དང་། རང་གཞུང་ལས་ཁུངས་ཁག་དང་ཚོགས་སྡེ་ཁག་ལ་འཚོམས་
གཟིགས་དང་རྟོགས་ཞིབ་གོ་སློབ་གཞན་ཕེབས་བསྐྱེ་ལེན་འབྲེལ་མ་སྤྱད་ལྷོ་ཚེ་ཚང་ལྷས་ཡོད།

ག ལས་འཆར་དང་འབྲེལ་བའི་ཟབ་སློབ་། ཨ་རི་གཞུང་གི་རོགས་དཔུལ་འོག་ཅིས་ལོའི་ནང་ཚོར་རྒྱུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་
ལས་བྱེད་གཉེས་ལ་ Videography ཐོག་ཟབ་སློབ་དང་། ལས་བྱེད་གྲངས་ ༡༧ ལ་ Microsoft Word དང་
Adobe Suite ཐོག་ཟབ་སློབ་དང་། ཡང་ཚོགས་རྒྱུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་གྲངས་ ༡༩ ལ་འབྲེལ་
ལས་ Communication ཐོག་ཟབ་སློབ་། གཞན་ཡང་ལས་བྱེད་གྲངས་ ༤ ལ་བོད་ཡིག་དང་ཡིན་ཡིག་གི་གཞུང་
ཡིག་འབྲི་སྤྱད་སློབ་ཟབ་སློབ་གོ་སློབ་ལྷས་ཡོད་པ་ཚོན་ཚོགས་རྒྱུང་ལས་བྱེད་ནམས་ལ་ཟབ་སློབ་ཁག་མི་འདྲ་བ་
བཞེ་གོ་སློབ་ལྷས་ཡོད།

ང། བོད་མིའི་བློ་ལས་དྲུང་སྐྱེད་ཞབས་ལྷ། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གི་ལས་རོན་ཐོག་ཅིས་ལོའི་ནང་དྲུང་སྐྱེད་
ཞབས་ལྷའི་གོ་སྐྱེད་ལེན་པ་ཁག་མི་གྲངས་ ༡༤ ལྷ་ཡོད།

ཅ འཆར་འགོད་ལྷན་ཚོགས་དང་འཆར་བྱས་ཚོགས་ཚུང་། ཅིས་ལོའི་ནང་ལས་ཁུངས་མ་ལག་ཡོངས་ནས་ལས་
འཆར་གྲངས་ ༡༠༧ ལྷ་འབྱོར་བྱུང་ཡོད། ལས་འཆར་དེ་དག་གི་འགོ་བོན་ཡོང་ཁུངས་དང་ལག་བསྟར་དོན་
འཁྲོལ་སྐབས་ཀྱི་ཡོད་མེད། ལྷན་གནས་སྐབས་མིན་སོགས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་འཆར་འགོད་ལྷན་ཚོགས་སུ་འཆར་
འབྲེལ་གྱིས་བཀའ་འཁྲོལ་ཐོབ་སོན་བྱུང་བ་ལས་འཆར་གྲངས་ ༤༩ བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བཀའ་བྱུང་ཡིག་ཚང་གི་ལས་
འཆར་གྲངས་ ༡ དང་། སྤྱི་བྱེད་ཅིས་ཞིབ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་འཆར་གྲངས་ ༣ ཚེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་

འཆར་གྲངས་ ༣ རྒྱ་སྤྱོད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་འཆར་གྲངས་ ༥༧ ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་འཆར་གྲངས་
 ༤ རྒྱ་སྤྱོད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་འཆར་གྲངས་ ༥ འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་འཆར་གྲངས་ ༡༧ བདེ་སྲུང་
 ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་འཆར་གྲངས་ ༣ བོད་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་ལས་འཆར་གྲངས་ ༩ བཅས་ལས་
 ཁུངས་སོ་སོ་ནས་ལས་འཆར་བཀའ་འཁོལ་ཞུས་ཐོབ་བྱུང་ཡོད། ལས་འཆར་གྲངས་ ༥ འདི་ལོ་ཕྱི་བའོལ་ཞུས་
 ཡོད།

༡.༧། བོད་མིའི་ཡར་ཐོན་ཚོང་ལས་རམ་འདེགས་ལས་གཞི།

ཀ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༠༩ ཚེས་ ༠༡ རྣམ་ལྷ་ ༠༥ ཚེས་ ༣༡ བར་ལྷ་བཞིའི་རིང་ནང་སྤྱོད་ཁྲབ་ཁོངས་རྣམས་ན་གཞིན་
 ལས་རིགས་སྲོང་བརྟེན་ལེ་གནས་ཁང་གི་སློབ་སྦྱོང་གྲངས་ ༠༤ ལ་ཚོང་ལས་འགོ་འཇུགས་དང་། ཐོན་ཁུངས་
 དགོས་མཁོ་ དེ་བཞིན་ཚེས་ཁྱིམ་ཕྱོགས་ དེ་བསྐྱེལ་ཞུ་ཕྱོགས་ ཁོམ་ར་འཚོལ་ཕྱོགས་བཅས་ཀྱི་སློབ་ཐབ་སྲོང་
 གོ་སྒྲིག་ཞུས། དེའི་ཁོངས་ནས་སློབ་སྦྱོང་གཅིག་ལ་ཚོང་ལས་འགོ་འཇུགས་ཆེད་ཉིན་སློབ་འབྲམ་ ༩་ ༣༠ དང་སློབ་
 སྦྱོང་གཞན་ཞིག་ལ་ཚོང་ལས་ཀྱི་ཡོ་ཆས་ཉེ་ཆེད་ཉིན་སློབ་ ༧༠,༠༠༠ མཐུན་འགྱུར་ཞུས་ཡོད།

ཁ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༠༧ ཚེས་ ༡༤ རྣམ་ལྷ་ ༠༤ ཚེས་ ༡༩ བར་ཉིན་གྲངས་ ༩༤ རིང་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བ་ཡམ་
 ཐོན་ཚོང་ལས་བ་གསར་བ་ལྷ་ལ་ཚོན་བའི་ལས་བྱེད་ནས་སློབ་འགོ་སྤྱོད་སྤྱོད་བརྟེན་དང་། ཚོང་ལས་ཀྱི་ལས་
 འཆར་ཞིབ་མ་བཞོ་འགོད་དང་དེ་བསྐྱེལ་གནང་ཕྱོགས་སློབ་ཐབ་སྲོང་འབྲམ་ཡོད། ཐབ་སྲོང་བ་ལས་ལས་ཚོང་
 ལས་འཆར་གཞི་བཞོ་འབྲམ་བྱུང་རྗེས་འགོ་འཇུགས་མ་གནས་ཉིན་སློབ་འབྲམ་གསུམ་རེ་དམིགས་ཆེད་སྦྱོང་བའི་
 བཞིན་གནང་གཏན་འཁེལ་ཡོད།

ག ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༠༤ ཚེས་ ༠༧ ཉིན་ལྷེ་ར་ལྷན་གནས་སྤོད་འབབ་ཁྲམ་ཁྲད་ལས་བ་བསྟན་འཛིན་མིག་དབྱེད་ས་
 བརྒྱུད་སྐེལ་གོ་བ་ས་གནས་གཞིས་ཆགས་ནང་ཡོད་པའི་ཚོང་ལས་ཚུང་ཏུ་གྲངས་ ༩༡ ལ་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ཡོང་
 འབབ་ཀྱི་ཁྲམ་སློབ་བྱ་རྒྱ་བརྒྱུད་ཐབ་སྲོང་ལུལ་ལུལ་བ་བྱུང་ཡོད།

**༡.༨། བྱ་ར་དང་དབྱུང་ཞིབ་སྡེ་ཚན། རོགས་ཚོགས་ཁག་སོ་སོ་དང་འབྲེལ་བྱ་ར་དབྱུང་ཞིབ་རི་ཞུས་སྤོང་བསྐྱུས་རེ་ཅུ་
 མིག་དང་ཞིབ་མ་གཞུགས་གསལ།**

ལོ་དུས།	བྱ་ར་དང་དབྱུང་ཞིབ།	སྟན་འབྲམ།	སྟན་ཐོ་འབྲམ་ཡུལ།
༢༠༢༡-༢༢	ཁེ་ཏི་འཛམ་གླིང་གི་ Global Affairs Canada (GAC) འོག་ བོད་སྐྱེལ་ཤེས་ཡོན་གོང་འཕེལ་ལས་འཆར་ Enhancing Education for the Tibetan Youth (EETY) དང་འབྲེལ་བའི་ ལས་འཆར་ལག་བསྟར་ལ་བྱ་ར་དང་གྲུབ་འབྲས་དབྱུང་འཇུག་སྒྲོམ་ གཞི་ Project Measurement Framework (PMF) འགོད་ འབྲམ་ཞུས།	༤	ཁེ་ཏི་འཛམ་གླིང་གི་ ཚོགས།
༢༠༢༡༦	ཡུ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་རོགས་རམ་གྱི་ལས་འཆར་མཐུག་བསྐྱེལ་ རྗེས་ལས་འཆར་གྱི་གྲུབ་འབྲས་དང་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྤངས་ དབྱུང་ཞིབ།	༡	ཡུ་རོབ་མཐུན་ ཚོགས།

2021-22	བོད་མིའི་རང་ཁ་རང་གསོ་དང་སོར་ཕྱོད་ལས་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་གསུམ་རེའི་མཚམས་ལས་འཆར་དེའི་འཕེལ་གྱི་བ་གནས་སྐྱད་ས་ལ་བྱ་ར་རྟོགས་ཞིབ་ཞུས།	12	Tibet Fund
2021/20-22	སྤྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་མཚོག་གི་ལམ་སྟོན་འོག་བཅོན་བྱེད་པོད་མིའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནང་སློབ་སྦྱོར་དང་དགོ་གནས་རི་ཡོད་གྲངས་ཐོ་བསྟར་བྱ་བ་དང་འབྲུང་འབྲུང་ལོ་ 3 ནང་སློབ་སྦྱོར་དང་དགོ་གནས་གྲངས་འཛོམས་ལ་འབྲུང་བ་འགོ་མིན་ལ་དབྱུང་ཞིབ་ཞུས།	9	སྤྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་མཚོག
2021/23/24 ནས་ 2023/24	སྤྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་མཚོག་གི་ལམ་སྟོན་འོག་བོད་ཀྱི་ཐེབས་ཅའི་ཤེས་ཡོན་འབྲེལ་མ་གྲུབ་པ་མཉམ་འདས་པའི་ལོ་ལྗེའི་རིང་ཤེས་རིག་སློབ་ཡོན་གྱི་འགོ་ཐོན་ལ་དབྱུང་བ་དང་མ་འོངས་ལོ་ 3 གྱི་འགོ་ཐོན་ཚད་དཔག་སྐོར་སྐོག་སྟོན་བརྒྱན་རིས་བརྒྱད་སྦྱོར་བསྟར་ཞུས།	9	སྤྱི་སྤྱོད་མཚོག་གི་ཤེས་རིག་རྒྱུང་ཚུ། སློབ་ཡོན་ཚན་པའི་འགན་འཛིན།
2023/24-25	རྒྱ་སའི་མེ་ཏོག་བྱ་བཅོལ་ཁང་དང་། སྤྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་མཚོག་ཚོན་ཏེ་རའི་བྱ་བཅོལ་ཁང་གསུམ་གྱི་སྤྱི་ཡོངས་གྱི་གནས་སྐྱད་ས་དང་ཤེས་ཡོན་གནང་བྱོགས་ལ་རྟོགས་ཞིབ་ཞུས།	9	Tibet Fund དང་ ཤེས་རིག་ལས་ ཁུངས།
2021/24	གངས་ལྗོངས་དབུལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་དང་། 2023/24 37 ནས་རྒྱ་ 37 བར་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་འཆར་དམིགས་ ཚད་གྱི་ལས་སྟོན་གྲངས་ཐོ་ Baseline Data བསྟར་བྱ་བ་དང་དབྱུང་ ཞིབ་ཞུས།	3	USAID དང་ཤེས་ རིག་ལས་ཁུངས།

- ཀ བོད་ཁྲའི་རོགས་རམ། ཕྱི་ལོ་འདིའི་ནང་བོད་ཁྲའི་རོགས་རམ་ཚོགས་ Global Affairs Canada (GAC) འོག་བོད་སྐྱེས་ཤེས་ཡོན་གྱི་འཕེལ་ལས་འཆར་ (Enhancing Education for the Tibetan Youth (EETY) དང་འབྲེལ་ལས་འཆར་དེའི་ལག་བསྟར་ལ་བྱ་ར་ཞུས་པ་དང་འབྲེལ་ནས་ལས་འཆར་གྲུབ་འབྲས་དབྱུང་འཇལ་སློབ་གཞི་ Project Measurement Framework (PMF) གཞིར་བཟུང་བོད་ཁྲའི་ལྷོ་ལོ་ན་ཨིན་ཏེ་ཀེ་ཤོ་ན་ལ་ Alinea International, Canada ཏུ་སྦྱོར་སྤྲོད་གསུམ་རེའི་མཚམས་ཀྱི་སྟོན་ཐོ་འགོད་འབྲེལ་ཞུས།
- ཁ ཡུ་རོབ་མཐུན་ཚོགས། ཕྱི་ལོ་ 2021 ལྷ་ 6 པའི་ནང་ཡུ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་རོགས་རམ་གྱི་ལས་འཆར་མཐུག་བསྐྱེད་མཚམས་སྤྱི་ལས་འཆར་གྱི་གྲུབ་འབྲས་དང་དབུལ་འབྱོར་གནས་སྐྱད་ས་དབྱུང་ཞིབ་ཀྱི་སྟོན་ཐོ་འགོད་འབྲེལ་ཞུས།
- ག ཨ་རིའི་ཕི་ཨར་ཨེ་ཀ། PRM ཕྱི་ལོ་ 2021 ལྷ་ 4 ཚེས་ 27 ལ་ལས་འཆར་གྱི་དགོས་དམིགས་དང་མཐའ་མའི་དམིགས་ཚད་གྲུབ་འབྲས་བཅས་ཀྱི་ལས་མཐུག་གནས་སྐྱད་ས་གྲངས་ཐོ་ End Line Data བསྟར་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐབས་སྤོང་དང་སྦྱགས་དབྱུང་འབྲས་སྟོན་ཐོ་འགོད་འབྲེལ་ཞུས།
- ང། བོད་མིའི་རང་ཁ་རང་གསོ་དང་སོར་ཕྱོད་ལས་གཞི། TSRR
- ཅ། བོད་མིའི་རང་ཁ་རང་གསོ་དང་སོར་ཕྱོད་ལས་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱི་ལོ་འདི་ནང་ཏུ་སྦྱོར་སྤྲོད་གསུམ་རེའི་

མཚམས་ལས་འཆར་དེའི་འབེལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་བྱ་རྒྱུ་ཞིབ་ཀྱིས་འབྲེལ་ཆགས་རྣམས་ལ་དུས་ནས་དུས་
སྤྱི་གནས་སྐབས་ཇི་ཆགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཐོ་འཛོད་འབྲེལ་ཞུས།

༡༥། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༡༠ འུས་ལྷ་ ༡༢ བར་དབལ་ལྷན་སྤྱི་དྲུང་མཚོག་གི་ལམ་སྒོན་འོག་བཅན་བྱོལ་བོད་པའི་སྒོལ་
གྲ་ཁག་ནང་སྒོལ་སྤྱད་དང་དགོ་ཆུན་རི་ཡོད་གངས་ཐོ་བསྐྱུ་རུབ་དང་། དེ་བཞིན་འབྲུང་འབྲུང་ལོ་གསུམ་ནང་སྒོལ་
སྤྱད་དང་དགོ་ཆུན་གངས་འཕོར་ལ་འབྲུང་བ་འགྲོ་མེན་ལ་དབྱུང་ཞིབ་བསྐྱབ་འབྲས་སྤྱད་འབྲེལ་ཞུས།

༡༦། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༡༢ ཚེས་ ༢༤ འུས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༣ བར་དབལ་ལྷན་སྤྱི་དྲུང་མཚོག་གི་ལམ་
སྒོན་འོག་བོད་ཀྱི་ཐེབས་རྩའི་ཤེས་ཡོན་འབྲེལ་མ་ཐུང་བ་དང་མཉམ་འདས་པའི་ལོ་ལྗེས་ལོ་ཤེས་ཤིང་ཤེས་ཤིག་སྒོལ་ཡོན་ཀྱི་
འགྲོ་བོན་ཐད་ལ་དབྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་མ་འོངས་ལོ་གསུམ་ཀྱི་འགྲོ་བོན་སྒོལ་དབལ་དབལ་ལྷན་སྤྱི་དྲུང་མཚོག་
དང་། ཤེས་ཤིག་བྱུང་ཆེ། སྒོལ་ཡོན་ཚན་པའི་འགན་འཁུན་བཅས་ལ་སྒོག་སྒོན་བརྒྱུན་རིས་བརྒྱུད་སྤྱད་བསྐྱར་ཞུས།

༡༦། བཅའ་སྲོལ་དབལ་འབྲུང་ཞབས་ཞུ་ཁང་།

༡༧། བོད་མིའི་སྤྱད་ཚོང་རོགས་སྐྱོར་ལས་གཞི། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡་་་༢༢ འུས་བྱུན་གཡར་བ་མི་གངས་ ༡༡༠༠ ལ་མི་རེར་
སྐྱོར་ ༡༥༠,༠༠༠ ཚེས་ཚོན་སྐྱོར་འབྲུམ་ ༡,༠༥༤ ལྷ་བ་བྱུག་རིང་སྤྱི་དྲུང་གི་ལོ་རེར་བརྒྱ་ཆ་ ༠ ཐོག་བྱུན་གཏོང་
ཞུས་ཡོད་པ་རྣམས་མ་སྤྱི་དྲུང་བསྐྱོར་སྐྱོར་འབྲུམ་ ༡,༠༥༣ དུས་ཐོག་ཕྱིར་སྒོག་བྱུང་ཡོད།

༡༨། རྒྱ་ཆ་རྩ་བ་ཚེས་ཚོང་བར་འཚོ་རྟེན་རོགས་སྐྱོར་ལས་གཞི། རྒྱ་ཆ་རྩ་བ་ཚེས་ཚོང་བར་འཚོ་རྟེན་རོགས་སྐྱོར་
ལས་གཞིའི་འོག་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡་་་༢༢ འུས་ལ་དབལ་དང་རྩ་ས་ཁུལ་གྱི་མི་གངས་ ༤༢ ལ་སྐྱོར་འབྲུམ་རེ་ཚེས་ཚོན་
སྐྱོར་འབྲུམ་ ༤༢ བྱུན་གཡར་བཏང་ཡོད་པ་རྣམས་མ་སྤྱི་དྲུང་བསྐྱོར་སྐྱོར་འབྲུམ་ ༤༤ དུས་ཐོག་ཕྱིར་སྒོག་བྱུང་ཡོད།

༡༩། རྩེལ་སྤྱི་བར་འཚོ་རྟེན་རོགས་སྐྱོར་ལས་གཞི། རྩེལ་སྤྱི་བར་འཚོ་རྟེན་རོགས་སྐྱོར་ལས་གཞི་འདི་བཞིན་ས་ཁུག་
གནས་སྤོད་བོད་མི་ཚོའི་དབལ་འབྲུང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུར་དམིགས་བཞིག་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡་་་༢༢ འུས་བྱུན་
གཡར་བ་གངས་ ༣༥ ལ་འབྲུམ་རེ་ཚེས་ཚོན་སྐྱོར་འབྲུམ་ ༣༥ བྱུན་གཡར་ཞུས་པ་ཆ་ཚང་དུས་ཐོག་མ་སྤྱི་དྲུང་
བསྐྱོར་སྐྱོར་འབྲུམ་ ༣༠་་་༠ ཕྱིར་སྒོག་བྱུང་ཡོད།

༢༠། ལྷ་རྒྱུག་སྤྱི་བར་འཚོ་རོགས་སྐྱོར་ལས་གཞི། ལྷ་རྒྱུག་སྤྱི་བར་འཚོ་རོགས་སྐྱོར་ལས་གཞིའི་འོག་བོད་མིའི་གཞིས་
ཆགས་གངས་ ༡༣ འུས་གི་ལྷ་རྒྱུག་སྤྱི་བར་འཚོ་རོགས་སྐྱོར་མ་ཁལ་མི་གངས་ ༡༤༠ ཡོད་ཁོངས་ནས་དངོས་སྤྱི་མི་
གངས་ ༢༠ ལ་དུས་ལྟན་ལོ་གསུམ་རིང་རོགས་སྐྱོར་སྐྱོར་འབྲུམ་ ༠ རེ་དང་། མི་གངས་ ༣ ལ་སྐྱོར་འབྲུམ་ ༠
རེ་བཅས་ཚོན་སྐྱོར་འབྲུམ་ ༠༠༠ བྱུན་གཡར་ཞུས་པ་ཁོངས་ནས་ཚེས་ལོ་ ༢༠༢༡་་་༢༢ འུས་སྐྱོར་འབྲུམ་
༡༢༡་་་༤ ཕྱིར་སྒོག་བྱུང་ཡོད།

༢༡། དབྲུང་ཚོང་རོགས་སྐྱོར་ལས་གཞི། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡་་་༢༢ ལོར་དབྲུང་ཚོང་བ་མི་གངས་ ༡༤༢ ལ་འབྲུམ་ ༣ རེ་ཚེས་
ཚོན་སྐྱོར་འབྲུམ་ ༣༤༠ བྱུན་གཡར་རོགས་སྐྱོར་མ་ཐུན་རྒྱུར་སྤྱད་བྱུང་ཡོད། དུས་ཚོད་ནང་ཚུད་མ་སྤྱི་དྲུང་
བསྐྱོར་སྐྱོར་འབྲུམ་ ༠༡༠་་་༢ ཕྱིར་སྒོག་བྱུང་ཡོད།

༢༢། ལས་བྱེད་ཟབ་སྐྱོར་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༥ ཚེས་ ༡༠ འུས་ ༡༡ བཅས་ཉེན་གཉེས་རིང་གངས་སྐྱོང་དབལ་
འབྲུང་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་བདུན་ལ་རྒྱ་གར་གྲོང་ཁྱིམ་ Hyderabad དུ་ཡོད་པའི་སྒོལ་གཉེར་ལྷོ་གནས་
ཁང་ནས་བརྒྱུད་བརྒྱུད་ Internal Control and Internal Audit ཐོག་ཟབ་སྐྱོར་གནང་ཡོད།

༡༥། བྱད་མེད་ལྷན་སྐྱོང་སྐོར་གྲོལ་ལས་དོན།

༧ བྱད་མེད་ལ་བཅའ་དབང་དང་རྩལ་སྐྱོད་རིགས་འགོག་ཐབས་ཀྱི་སྲུང་སྐྱོབ་ལྷན་པའི་ཁོར་ལུག་བསྐྱོད་རྒྱ།

༡ ཅེས་ལོའི་ནང་རོགས་འབོད་འབྲེལ་ལམ་ (Helpline) ལ་འབྲེལ་བ་ལུ་མཁན་བྱད་མེད་ ༣༩ ཅམ་བྱང་བ་དང་། རོ་བཅར་འབྲེལ་ལམ་བྱང་བ་གངས་ ༡༥ དང་ཁ་པར་ཐོག་ལུས་བ་གངས་ ༡༢ དེ་བཞིན་བྱད་མེད་ ༥ ལ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རོགས་སྐྱོར་ལུས་ཡོད། ལས་བྱེད་ནས་ལུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་ཚོའི་བྱིམ་ཏུ་བཅར་ཏེ་ཁྲིམས་ཀྱི་རང་དབང་དང་འགོ་ལུགས་སོགས་རོ་སྐྱོད་གནང་བ་དང་། ས་གནས་ལས་ཁུངས་དང་། ཁྲིམས་ཚོད་བཞུགས་ཉེན་རྟོག་བར་སྐབས་འབྲེལ་ལམ་ལུ་རྒྱ་སོགས་ལ་རོགས་པན་སྐྱབ་ཡོད།

༢༡ སྐྱོར་ལྷན་སྐྱོང་གྲོལ་ལས་དོན་གྱི་ ༢ ལས་ ༡༠ དང་ཉེ་སྐྱོར་ལྷན་སྐྱོང་གྲོལ་ལས་དོན་གྱི་ ༡༢ ལས་སྐྱོབ་སྐྱོང་ལྷན་ ༡༩༩༩ ལྷན་ ༥༠ ལྷན་ ༥༩ ལ་འཚོ་ཐབས་རིག་རྩལ་ Life skill Education ཐོག་ Gender Focal Person དགོ་ཆུན་ཆམ་པས་སྐྱོབ་འབྲིང་གོ་སྐྱོབ་ལུས།

༢༢ སྐྱོབ་ལྷན་སྐྱོང་གྲོལ་ལས་དོན་གྱི་བྱད་མེད་དང་གྲངས་ཞབས་ལུ་བ་རྣམས་ནས་ཅེས་ལོའི་ནང་གཞིས་མི་གངས་ ༡༥༠ ལ་ལམ་སྐོན་མཐུན་འགྱུར་ལུས་ཡོད། བྱི་ཚུ་ ༡ བོའི་ནང་བྱད་མེད་དང་གྲངས་བ་ ༩ གསར་བསྐྱོས་ཀྱིས་དང་གྲངས་བ་ཚོན་བསྐྱོས་གངས་ ༡༩ ཡོད། དེ་བཞིན་བྱི་ཚུ་ ༩ ཚེས་ ༢༠ ཉེན་བྱད་མེད་དང་གྲངས་ཞབས་ལུ་བ་གངས་ ༡༡ ལ་སེམས་གཙོང་སྐྱོབ་གསོ་ (Telepsychiatry) གནང་སྐྱད་སྐྱོར་ཐབས་འབྲིང་གོ་སྐྱོབ་ལུས་ཡོད།

༥། བྱད་མེད་ལ་བཅའ་དབང་དང་རྩལ་སྐྱོད་རིགས་འགོག་ཐབས་ཀྱི་ཐབས་སྐྱོང་། ཅེས་ལོའི་ནང་བཅའ་གཡེམ་དང་རྩལ་སྐྱོད་སྐོན་འགོག་དང་གདོང་ལེན་བྱེད་སྐོག་སྐྱོབ་ཀྱི་ལམ་སྐོན་ཡིག་ཚང་སྐྱོད་དང་ཐབས་སྐྱོང་བྱ་ཐོག་ནས་གོ་སྐྱོབ་ལུས་ཡོད་པའི་ཞིབ་མཐོག་གསལ་གསལ་ལྟར་ཡིན།

ཆེ་ཆེས།	གནང་ལུལ།	ཚོན་མི་གངས།	ཕོ།	མོ།
༢༠༢༡༥༡༩	ལེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད།	༣༩	༡༩	༢༠
༢༠༢༡༥༡༩-༡༥	བོད་གཞུང་སྐོར་གྲོལ་ལས་བྱེད།	༥༥	༢༩	༢༦
༢༠༢༡༥༡༧	དབུས་སྐོར་ལེན་ལས་བྱེད།	༩	༥	༤
༢༠༢༡༥༡༧	ཕྱི་དོན་ལས་བྱེད།	༢༦	༡༩	༧
༢༠༢༡༥༡༧	ལས་བྱེད་འདེམས་སྐྱོན་ལས་བྱེད།	༥	༣	༢
༢༠༢༡༥༡༩	TCC & TAWS	༡༡	༤	༧
༢༠༢༡༥༡༩	སྤྱི་བོད་ཚོགས་འགན་ཁུངས་མི་སྣ།	༣༥	༡༩	༡༦
༢༠༢༡༥༡༩	རྩ་སྐོར་འགོ་ཁྲིམས་ཁོངས་མི་སྣ།	༡༩	༩	༡༠
༢༠༢༡༥༡༩-༢༩	སམ་རྩོལ་བོད་བྱིམ་དགོ་ལས།	༡༡༥	༥༥	༦༠

གཞན་ཡང་ས་གནས་ཚོགས་ཚུང་བསྐྱོད་འཇུགས་ལུས་བ་རྣམས་ལའང་ཐབས་སྐྱོང་དགོས་གལ་ཆེ་བས་འདི་ག་ཚོན་པས་གོ་སྐྱོབ་ལུས་ཡོད།

ཁ བྱད་མེད་ལ་འཕྲོད་བསྐྱོན་ཐོག་ཐབས་སྐྱོང་དང་གོ་སྐྱོབ་ལས་གཞི།

༡ བྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལུ་ ༦ ལས་ ༡༩ བར་སྐྱོབ་ལྷན་ཁག་ ༡༡ བོའི་ནང་གྱི་ ༥ ལས་ ༡༩ བར་གྱི་སྐྱོབ་སྐྱོང་གྲངས་ ༦༠༠ ཅམ་ལ་འང་ཚོའི་དང་འབབ་དང་འབྲེལ་ཏེ་བྱད་མེད་ཆུ་མཚན་འཕྲོད་བསྐྱོན་བྱེད་སྐོག་སྐྱོར་ཐབས་སྐྱོང་གོ་སྐྱོབ་ལུས་

ཞིབ་དང་། མཐའ་མའི་སྤྱོད་པ་བསྐྱོད་པ་ལྟུང་ཉེ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཇུག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུ་ཚོད་དཔག་འཆར་
ཅིས་ཚོགས་ཚུངས་སྤྱི་གསལ་དུས་བཀག་ནང་ཚུད་སྤྱུང་ཡོད།

ཁ སྲོལ་རྒྱུ་ཚོད་དཔག་ཚོགས་ཚུངས་འདི་ཅུང་ལ་གསལ་བཤད་དང་། ཞིབ་སྤྲོད་ཆ་འཕར་སྤྱུང་དང་མཐུན་
འགྲུར་ལྷན་པོས་ཁག་འཇུག་གཙང་ལྟུང་ཡོད།

ག སྲོལ་རྒྱུ་ཚོགས་འཇུག་མི་རྣམས་ཀྱི་གཞིགས་བདེའི་སྤྱད་སྲོལ་ཅིས་འཆར་འབྲུལ་རྣམས་དཔར་བལྟས་ཀྱིས་དེབ་
གཞུགས་བཞེསྤྱི་གསལ་མཐའ་མའི་བཀའ་འཁོལ་ཡིག་ཆ་འཕྲོད་འབྱོར་མཚན་མོ་བལྟས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་མ་
ལག་དང་བཅས་པར་ཁུངས་འབྲེལ་ལྷན་པོ་དང་། དུལ་ཅིས་གཏོང་ལེན་གྱི་དབང་ཆ་ཁྲུབ་འགྲུར་དང་ཅིས་ཀྱི་
འགན་ཁུར་བསྐོ་གཞག་དང་འབྲེལ་བའི་སྲོལ་རྒྱུ་ཚོགས་ལས་དོན་མཐའ་དག་འཇུག་ཚང་ལྟུང་ཡོད།

ང། ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་བར་བཞུགས་བཀའ་འཁོལ་ལྷན་པོ་གྲངས་ ༡༣༥ དང་། ལ་བསྐྱར་ལྷན་པོ་གྲངས་
༥༩ ལྟུང་འབྱོར་ཁག་ལ་སྤྱི་གསལ་མཐུན་དང་ལོར་འཛོལ་ཡོད་མེད་ཞིབ་འཇུག་གིས་བཀའ་འགན་ལྲུབ་
གཉེར་དང་སྤྱོད་སྲོལ་ལས་ལ་འཆར་འབྲུལ་ལྟུང་ཡོད་པ་དང་། བཀའ་འཁོལ་སྤྱོད་བསྐྱོར་རྣམས་ཐོག་
མའི་སྲོལ་རྒྱུ་ཚོགས་བཀའ་འཁོལ་ཐོག་བསྐྱོར་ཉེ་མཐའ་མའི་སྲོལ་རྒྱུ་ཚོགས་བསྐྱར་བཅོས་སྤྱོད་ཚོགས་ལས་བཀའ་འཁོལ་ལྷན་
པོས་འཇུག་ཚང་ལྟུང་ཡོད།

ཅ ལས་ཁུངས་ཁག་གི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཀྱི་རྣམས་ལ་སྲོལ་རྒྱུ་ཚོགས་འཆར་འབྲུལ་བཞེས་འགོད་དང་། དུལ་ཅིས་དང་
འབྲེལ་བའི་སྤྱི་གསལ་གཞི་ ཅ་འཛིན། འཛིན་སྲོད་བཀོད་ཁྲུབ་ནང་གསལ་ལྷན་པོ་ཅི་མཆིས་ཁག་སྲོལ་རྒྱུ་ཚོགས་དང་དུལ་
ཅིས་བཞེས་ཚང་ལྷན་པོ་འབྲུར་ཐབས་སུ་ལས་སྲོལ་ལྟུང་ལྟུང་ལྷན་པོ་བཞེས་ཡོད།

༡༥ ཡོང་འབབ་བསྐྱུ་ཅུབ།

ག ཅིས་ལོ་ ༢༠༢༡་་་༢༢ ལོའི་མཐའ་མའི་སྲོལ་རྒྱུ་ཚོགས་སུ་སྲོལ་རྒྱུ་ཚོགས་མ་དུལ་གྱི་ཚོད་དཔག་ཡོང་འཆར་སྐོར་ས་ལ་
༡༡༧་་་༣་་་༥༩ དང་། འགྲོ་བྱོན་ཚོད་དཔག་བསྐྱོམས་སྐོར་ས་ལ་ ༤༣༧་་་༢༩ གཏན་འབབས་གནང་ཡོད། དེ་ལ་ཕན་
བའི་ཅིས་ལོའི་ནང་དངོས་བྱུང་སྐོར་ས་ལ་ ༤༢༣་་་༤༦ དང་། དངོས་སོང་སྐོར་ས་ལ་ ༦༩༣་་་༣༤ བྱས་ཏེ་ཡང་
སྤྱི་དགས་ཅིས་འཕར་བྱུང་སྐོར་ས་ལ་ ༢༧༠་་་༥༧ བྱེད་ཀྱི་འདུག ༩ ཅིས་ཞིབ་ཐོན་བསྐྱུ་ཡིན། ༽

༡་་་༡༧ གཞུང་སྲོལ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན།

ག ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་ནས་དགོས་དུལ་སྲོལ་རྒྱུ་ཚོགས་མ་དུལ་ཅིས་ཁོངས་ནས་ལྷན་པོ་བྱུང་དགོས་ཤིགས་
ཀྱི་འགྲོ་བྱོན་ཁག་གི་ཡིག་ཆ་ཅིས་འཕེར་ཡོད་མེད་ཞིབ་འཇུག་དང་། བྱིན་ཁྲིམས་སྤྱི་གསལ་དང་མ་འགལ་བའི་དུལ་
ཅིས་འགོད་ཉར་གྱིས་བཏང་འཛིན་ཞིབ་ཚགས་ལྟུང་དང་ལྷན་པོ་སྤྱོད་ཡིན།

ཁ བྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༦ འཁོད་བཀོད་ཁྲུབ་ལྟུང་ལས་ཁུངས་ཁག་ནས་དུལ་ཅིས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་
དོན་བཀའ་འཁོལ་ལྷན་པོ་བྱུང་བ་ ༧༠ ལ་སྤྱི་གསལ་གཞི་དང་ལས་སྲོལ་གཞིར་བཟུང་འགལ་འཛོལ་བྱུང་ཡོད་མེད་
ཞིབ་འཇུག་གིས་སྤྱི་གསལ་མཐུན་ཤིགས་ལ་རྒྱབ་གཉེར་དང་། དགོངས་བའི་དུལ་གཞི་ཆེད་མཚན་འགོད་འཆར་
འབྲུལ་སྤྱི་གསལ་དོན་དང་། ཅ་འཛིན། བཀོད་ཁྲུབ་ལས་སྲོལ་བཅས་དང་མཐུན་མིན་ཤིགས་ལ་གསལ་བཤད་དང་
སྤྱོད་སྲོལ་ལྷན་པོས་ལྟུང་ཡོད།

ག རོད་མིའི་སྤྱི་གསལ་འཇུགས་ཀྱི་དུལ་དང་ཁྲུབ་ཁོངས་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་ཅིས་ལོ་ ༢༠༠༠་་་༢༠༠༡ ལས་
༢༠༢༠་་་༢༠༢༡ བར་མ་དུལ་གནས་བབ་སྲོལ་ཐོད་འབྲེལ་དགོས་མཁོའི་གྲངས་ཐོ་ལས་ཁུངས་སོ་སོར་འབྲེལ་

- ལམ་གྱིས་བསྐྱུ་བྱས་དང་། ཞིབ་བསྐྱུར། རྩོགས་བསྐྱིགས་བཅས་འབྲུས་ཚང་ལྷན་ཏེ་སྐབས་ ༡༧ བོད་མི་མང་སྤྱི་
འབྲུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་མོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༣ རོག་འགོད་འབྲུལ་སྐབ་བ་བྱུང་ཡོད།
- ང། ལས་བྱེད་གསར་བསྐོ་དང་། གནས་སྤར་རིགས་ལ་ཕོགས་རིམ་ཐོབ་འབབ་གཏན་འབེབས་གྱིས་བཀོད་ཁྲབ་བཞོ་
འབྲུལ་དང་། ལོ་འཛིན་མཚམས་ཡུལ་ཐང་རིན་གོང་དཀར་ཚག་གི་འཕར་ཚད་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཅིས་སྐོལ་ལྷན་
ཅིས་བསྐོར་གྱིས་ཐོབ་འབབ་བཀའ་ཤུགས་ལ་འཆར་འབྲུལ་དང་མཚུགས་ལས་དོན་འབྲུས་ཚང་ལྷན་ཏེ་སྐབས་
ཅ བཀོས་ཕོགས་ཐོབ་ཐང་ཡོད་མཁན་གྲངས་ ༡༦༩ དང་། རང་མིའི་བཀོས་ཕོགས་ཐོབ་མཁན་གྲངས་ ༤༠ ཁོངས་
ནས་རྣམས་ཁྲུལ་ཡོད་རིགས་ལ་རང་ཕོས་ལྷན་རྒྱ་རེ་དང་རྒྱ་གསུམ་རེ་མཚམས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་བརྒྱུད་སྐབས་
དུས་སོ་སོར་འབྲུལ་གཏོང་ཞུ་སྐོལ་འབྲུས་ཚང་ལྷན་ཏེ་སྐབས་ དེ་བཞིན་ཅུ་དགོངས་ལྷན་བསྐྱེད་ཁྲུལ་ཁག་གི་བཀོས་ཕོགས་
དང་གཞིགས་གསོལ་ཐོབ་ཐང་། མཐུན་རྐྱེན་གཞན་བཅས་སྤྱི་གཞི་མཐུན་ཅིས་བསྐོར་དང་ཞུ་སྐོལ་འབྲུས་ཚང་ལྷན་།
ཆ བོད་མིའི་སྤྱི་གཞི་འཇུགས་ཀྱི་སྤོན་ཅིས་མ་དདུལ་ནས་སྤོད་ལེན་ཆ་ཚང་དེབ་སྐྱེལ་ཚོགས་བ་བོད་མིའི་འཛིན་སྐོར་བདེ་
དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཅིས་འགོ་ནས་འགོ་བཞེན་ཡོད་པས། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞི་འཇུགས་ཀྱི་དེབ་སྐྱེལ་མེད་པའི་ལས་
ཁུངས་ཁག་ཆ་ཚང་དང་། དེབ་སྐྱེལ་ཡོད་ཀྱང་དགོས་དདུལ་སྤོན་ཅིས་མ་དདུལ་ཁོངས་ནས་ཞུ་འདོན་ཡོད་པའི་
ཅིས་ཁྲུལ་ལས་སྤྱི་གཞི་འཇུགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལ་བསྐྱུར་ཏེ་འབྲི་ཉར་དང་། དེབ་སྐྱེལ་ཚོགས་བར་ཁྲབ་པའི་ཡུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལ་འདར་བསྐྱུར་དགོས་པས་གཉིས་སྤོན་ཡོད་ཐབས་གང་སྐབ་འབད་བཅོམ་ལྷན་དང་ཞུ་སྐྱེལ་
ཡིན།

༡་༡༡། དང་རྒྱངས་དབྱ་དདུལ་འབྲུལ་འབབ།

- ༡༽ བཅོམ་སྐྱེལ་བོད་མིའི་དང་རྒྱངས་དབྱ་དདུལ་དང་ངེས་ཅན་བསྐྱུ་དདུལ་བསྐྱུ་བཞེས།
- ༡ ཅིས་ལོ་འཛིན་ནང་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཀྱི་རང་བདེན་ཚོགས་རྒྱུང་ཁག་ ༢༤ དང་སྤྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ཚབ་དོན་ཁང་ ༤
བརྒྱུད་བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་བ་དང་། བོད་རིགས་ཚོགས་བ་བཅས་སོ་སོ་བརྒྱུད་དབྱ་དདུལ་དང་ངེས་ཅན་
བསྐྱུ་དདུལ་ཁྲོན་བསྐྱོམས་ཉིན་སྐོར་ས་ཡ་ ༡༤༦་༣༠ བསྐྱུ་བཞེས་སྐབ་བ་བྱུང་ཡོད།
- ཁ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ་ ༥ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་དུ་ཐོག་དབྱ་དདུལ་འབྲུལ་རྒྱུའི་ཚོད་བལྟའི་ལས་གཞི་འགོ་འཇུགས་ལྷན་ཏེ་སྐབས་
བ་ཅིས་ལོ་འཛིན་དུ་ཐོག་དབྱ་དདུལ་འབྲུལ་མཁན་གཤམ་གསལ་ལྷན་ཡིན།

ཨང་།	རྒྱལ་ཁག་	འབྲུལ་མཁན་མི་གྲངས།	དབྱ་དདུལ་ཨ་སྐོར།	རྒྱུར་བཞོད།
༡	ཨ་འི།	༩༤༩	༢༡,༤༧༠་༤༩	
༢	ཁོ་ན་ཀ།	༩༧	༡,༧༤༦་༦༠	
	བསྐྱོམས།	༩༤༦	༢༣,༢༡༧་༠༩	

- ག ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་རྒྱུང་དང་། སྤྱི་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་ནས་དབྱ་དདུལ་དང་ངེས་ཅན་འབྲུལ་
འབབ་དང་མཚན་གཞུང་འགོངས་ཕོག་ནང་དདུལ་འབོར་ཇི་གསལ་ཞིབ་བསྐྱུར་གྱིས་སྐབས་འབྲུལ་མཚུགས་གཞིན་
དགོས་གལ་དང་ལམ་སྤོན་ཇི་དགོས་དམ་དོན་ལྷན་དང་ཞུ་སྐྱེལ་ཡིན།
- ༣༽ བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགྲུལ་ས་གནས་ཚོགས་རྒྱུང་ཁག་གི་རྒྱུན་སྐྱོན་དང་དམིགས་བསལ་སྤོན་ཅིས།
༡ རང་བདེན་ཚོགས་རྒྱུང་ཁག་ ༢༤ དང་། བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་བ་བཅས་ཁག་ ༤༩ ལ་འཛིན་ས་དགོས་

དདུལ་སྡོན་ཅེས་བཀའ་འཁོལ་འཆར་འབྲུལ་བསྐྱུ་རུབ་དང་། ཡིག་ཆར་ཞིབ་འཇུག་འཆར་འབྲུལ་སྐྱིག་མ་སྐྱུན་ཡོད་མེད། རྒྱབ་སྡོང་ས་ཚད་ལྡན་ཡོད་མེད། དདུལ་འབབ་ཚད་གཞི་ལ་སོགས་པ་ཆ་ཚད་འདི་ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས་སྤྱོད་སྐྱིག་ཞུས་ཏེ་མཐའ་མའི་འཆར་འབྲུལ་བཟོ་འབྲུལ་ཞུས་ཡོད།

ཁ གོང་གསལ་རྒྱན་གྲོན་དང་དམིགས་བསལ་སྡོན་ཅེས་བཀའ་འཁོལ་བསྐྱུལ་ཐོབ་བྱུང་བ་ནས་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཚུང་ཁག་ ༥༩ ལ་དངོས་སུ་རྒྱན་གྲོན་སྐོར་འབྲུམ་ ༣༧༠༧ དང་དམིགས་བསལ་ཚེད་སྐོར་ ༥༧, ༥༠༠་༠༠ བཅས་ཁྱོན་བསྐྱོན་སྐོར་འབྲུམ་ ༣༧༠༧༧ སོང་ཡོད།

༡་༡༡༥ གཤུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་དེས་མེད་ཞལ་འདེབས། བོད་དོན་གཤུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལས་གཞི་འདི་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་དང་། ཆབ་སྲིད་གཉིས་ཐོག་ནས་གལ་གནད་ཆེ་བའི་ལས་གཞི་ཞིག་ཡིན། ལས་གཞི་འདི་རྒྱ་གང་ཆེ་སྤེལ་ཐབས་སུ་སྤྱི་ཚབ་དོན་གཅོད་དང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་བརྒྱུད་ཕྱི་རྒྱལ་བ་དང་རྒྱ་གར་མི་མང་བཅས་ལ་ཐབས་ལམ་སྤྲོད་ཚོགས་བསྐྱེད་ཏེ་འབྲེལ་ལམ་ཞུ་བཞིན་ཡོད། འདི་ལོའི་ནང་ལས་འབྲུལ་འདི་ཐོག་ནས་ཞལ་འདེབས་ཉིན་སྐོར་འབྲུམ་ ༥༦, ༤༩ བསྐྱེད་བྱུང་བ་གཏན་འཇགས་མ་དདུལ་ཐོག་ཁ་སྐོན་སྐབས་བྱུང་ཡོད།

༡་༡༡༦ དང་སྐྱེད་སྤྱུ་དདུལ་ལག་དེབ་བཟོ་འབྲེལ་སྐྱི་ལས་དོན།

ཀ ཅེས་ལོའི་ནང་དདུ་དེབ་བཟོ་བསྐྱེད་གྲངས་ ༣༧༤༣ ནས་གྲངས་ ༡༠༩༡ བཟོས་ཏེ་ཁྱེད་སྐྱེད་འབྲེལ་སྐྱི་ལས་ཞུས་ཡོད། གནས་དོན་ཁ་གསལ་མེད་པས་དོགས་འདྲི་སོང་བར་ལན་འདེབས་འབྱོར་བསྐྱེད་གྲངས་ ༡༤༦༧ དང་། འགོངས་ཤོག་ཉིས་སྐོར་འབྱོར་བ་གྲངས་ ༥༦ དང་བཟོ་བསྐྱེད་གྲངས་ ༧༥༩ ཡོད།

ཁ འདི་ལོའི་ནང་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བསྐྱེད་བསྐྱུས་བཟོ་དགོས་གྲངས་ ༩༡༡ ཡོད་པ་ནས་ ༡༤༡ ཁྱེད་སྐྱེད་ཐོན་ཡོད། གནས་དོན་ཁ་གསལ་མེད་པས་དོགས་འདྲི་སོང་བར་ལན་འདེབས་འབྱོར་བསྐྱེད་གྲངས་ ༡༧ ཡོད། བཟོ་བསྐྱེད་གྲངས་ ༩ བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ག དདུ་དེབ་མིང་བསྐྱུར་ཞུ་མཁན་གྲངས་ ༩༦༠ ནས་ཞུས་སྐྱེད་ཐོན་པ་གྲངས་ ༡༦༠ ཆགས་ཡོད། དདུ་དེབ་བཟོ་བསྐྱེད་གྲངས་ ༡ དང་། གནད་དོན་ཁ་གསལ་མེད་པ་ས་གནས་སུ་དོགས་འདྲི་སོང་བར་ལན་འདེབས་འབྱོར་བསྐྱེད་གྲངས་ ༤༤ ཆགས་ཡོད།

ང། ཅེས་ལོའི་ནང་དདུ་དེབ་བོར་བརྒྱུག་གིས་བསྐྱུར་བཟོ་བྱ་བསྐྱེད་གྲངས་ ༧༥༩ ཡོད་ཁོངས་ནས་འདི་ལོ་བསྐྱུར་བཟོ་ཞུས་པ་གྲངས་ ༩༠༧ དང་བཟོ་བསྐྱེད་ ༡༥ ཡོད། གནས་དོན་ཁ་གསལ་མེད་པ་ས་གནས་སུ་དོགས་འདྲི་སོང་བར་ལན་འདེབས་འབྱོར་བསྐྱེད་གྲངས་ ༩༩ བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་ལས་བསྐྱོན་སྐོར་སྐྱེད་བསྐྱུས་སུ། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སྐོན་གྱིས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལྷ་ ༠༤ ཚེས་ ༡༧ ལ།

ཚོགས་གཙོ་སྐོལ་མ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

དེ་རིང་གི་ལས་རིམ་གསུམ་པའི་ནང་གསེས་ཁ་བར་གཞིགས་རོགས་གནང་། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁྱེད་སྐྱེད་འབྲེལ་སྐྱི་ལས་ཞུས་པའི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡་་་༢༩ ལོའི་ལས་བསྐྱོན་སྐོར་སྐྱེད་བསྐྱུས་སྐྱུན་སྐོན་ཐོན་པར་བཟོ་སྐྱེད་དགོས་པའི་གྲོས་འཆར། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༡༧ ལ། ཕྱི་ཚེས་ ༩ ཀྱི་ལས་རིམ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་གྲོས་འཆར་འདོན་མཁན་སྤྱི་འབྲུས་དགེ་བཤེས་རྩ་བ་གངས་རི་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་དགོ་བཤེས་རྩ་བ་གངས་རི་ལགས་ནས།

དབལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག

ཡིག་ཆ་ཨང་། ༡༧

གཞུང་འབྲེལ་གྲོས་འཆར།

༡༣༧། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞི་འཇུག་གི་དབལ་འབྲོར་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡...༢༣ ལོའི་ལས་བསྐྱོམས་སྤྱི་བསྟུས་སྤྱན་སློན་ཟིན་པར་བཟོ་སློང་དགོས་པའི་གྲོས་འཆར་དུ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཇུག་ལྷན་ཚོགས་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༤ ལ།

ཚོགས་གཙོ་སློལ་མ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁའ་སྤྱི་འཇུག་ལྷན་རྒྱུ་རི་ནམ་རྒྱལ་སློལ་དཀར་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་ལྷན་རྒྱུ་རི་ནམ་རྒྱལ་སློལ་དཀར་ལགས་ནས།

དབལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་གཞུང་འབྲེལ་གྲོས་འཆར་ཡིག་ཆ་ཨང་། ༡༧ ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

ཚོགས་གཙོ་སློལ་མ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

ལས་རིམ་གསུམ་པའི་ནང་གསེས་ག་ལ། དབལ་འབྲོར་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ལས་བསྐྱོམས་ཐོག་སྤྱི་ཡོངས་བཟོ་སློང་དང་། བཀའ་ཤག་གི་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད། བཟོ་སློང་ཐོག་ཆ་ཤས་བཞེས་མཁའ་ཚོས་ཕྱག་རྒྱུང་རོགས་གནང་། སྤྱི་འཇུག་ཀླུ་དགོ་ལེགས་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་ཀླུ་དགོ་ལེགས་ལགས་ནས།

དབལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་དབལ་འབྲོར་ལས་ཁུངས་གི་ལས་བསྐྱོམས་སྤྱི་བསྟུས། ཡིག་ཆ་ཨང་། ༡༣ པའི་ཐོག་ལ་བཟོ་སློང་ལེབས་བཞེན་པ་རེད། ངས་དོགས་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ལ། འོག་གངས་དང་པོའི་རྒྱུ་ལྷན་དུ། བོད་མི་སྤྱི་བཟོ་གཅིག་གིས་གཉན་འཇགས་མ་དདུལ་ལ་ཕན་པའི་ཞལ་འདེབས་ཉིན་སློར་འབྲུམ་ ༡་༥ གནང་འདུག་མི་དེ་སྤྱི་རེད། ས་གནས་གང་ནས་རེད་ཅེས་བཀའ་འདི་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

འོག་གངས་ ༢ པའི་ནང་དུ། ༡་༢༡ ལ་ལོངས་མཚོག་གི་ཡིད་ཆེས་དགོ་ཟ། འདིའི་ནང་གསེས་ཁ་པའི་ནང་དུ། "སྤྱད་ཚོང་ཚོགས་པ་ཁག་ ༡༦ ལས་ཚོང་སྤྱད་ཞལ་འདེབས་ཉིན་སློར་འབྲུམ་ ༢་༡༤ ལ་སློན་སྤྱད་བ་བྱུང་ཡོད།" ཅེས་གསུངས་འདུག་ས་གནས་ཁག་ ༡༦ ཟེར་དུས་ཉ་ཅང་ཉུང་ཉུང་རེད་བསམ་གྱི་འདུག་བཅོན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱད་ཚོང་བ་ལ་མཚོན་པ་ཡིན་ན། རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་ནང་དུ་ས་གནས་ ༢༥༠ ལྷག་ཅུ་ལ་བོད་མིས་སྤྱད་གར་འཚོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ས་གནས་ཆེ་ཆུང་འདྲ་མིན་ཡོང་སྲིད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། དེར་དབག་པའི་དབལ་འབྲོར་ལས་ཁུངས་གི་དོས་ནས་འབྲེལ་བ་ཞེས་གཅིག་གནང་གི་མེད་པ་ལྷ་སྤྱེ་ཞིག་དང་། འབྲེལ་བ་ཞེས་གཞུང་གི་སྤྱད་བྱུང་གི་མེད་པ་ཚོར་བྱུང་། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་ས་གནས་ ༢༥༠ ཆ་ཚོང་ལ་མ་བྱུང་ནའང་། ས་གནས་ཆེ་ཁག་དང་། ས་གནས་གང་མང་ལ་དབལ་འབྲོར་ལས་ཁུངས་གི་དོས་ནས་འབྲེལ་བ་གནང་

ནས་ཚོང་ལུང་ཞལ་འདེབས་གང་མང་བསྐྱུ་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་སྟེ། སློབ་འབྲུམ་ ༡༠༩ ཟེར་དུས་ལོན་ཆེན་པོ་མ་རེད།
གང་ལྟར་དབལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དོན་ལུ་འདི་ལོ་ལོ་དོ་སྐོར་ལ་དོ་སྐོར་ཟེར་ནའང་རེད། ལྷགས་ཁུང་ཟེར་ནའང་རེད། འབྲེལ་བ་
ཞེ་དག་ཅིག་གྲེད་ལུབ་ཀྱི་མེད་པའི་ཚོར་བ་སྐྱེབས་བྱུང་། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་འདི་ལོ་ལོ་དོ་སྐོར་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་རོགས་གནང་།

དེ་ག་ནང་བཞེན་ ༡༠༣། སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅ། བང་དུ་བོད་མིའི་སྤྱི་ག་འཇུགས་ཀྱི་དཔུལ་མང་པོ་ཞིག་
འབྱོར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། (Tibet Fund) དང་། (DRL, FNF, NDI) རེད། གང་ལྟར་དཔུལ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་གི་ཡོད་པ་
རེད། དེ་ཚོས་དཔུལ་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ཞིག་གཅོག་གི་ཡོད་ས་རེད། དེ་དག་ནས་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱུ་གཅོག་གི་ཡོད་པ་
རེད་དམ། ཡང་ན། ཚད་གཞི་ལོགས་ཀ་ཡོད་པ་རེད། འདི་གང་འདྲ་རེད། འདི་ཚོ་ (Agency) ལྷ་སུ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་དུས།
(Agency) མ་བརྒྱུད་ནས་བོད་མིའི་སྤྱི་ག་འཇུགས་རང་གིས་འབྲེལ་བ་གནང་སྟེ། དཔུལ་ཐང་ཀར་རྒྱ་ལྷི་ཐབས་ལམ་
ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད། འདི་ལྷ་རྒྱ་ཡིན། ལྷགས་ཇེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་ལ་མ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འབྲུམ་འཇུ་ཆེན་དཀོན་མཚོག་ཚོས་སྤོན་ལགས།

སྤྱི་འབྲུམ་འཇུ་ཆེན་དཀོན་མཚོག་ཚོས་སྤོན་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བསྐྱོམས་སྤྱིང་བསྐྱུས་ཀྱི་ཐོག་ལ་མང་པོ་ལྷ་རྒྱ་མེད། ལོག་
གངས་ ༡༠ པར་ ༡ བོད་མིའི་སྤྱད་ཚོང་རོགས་སྤོར་ལས་གཞི། འདི་ལོ་ནང་དུ་ "ལྷ་བ་དུག་རིང་སྤྱིད་ཀ་ལོ་རེར་བརྒྱ་ཆ་ ༤
ཐོག་སུན་གཏོང་ལུས་ཡོད་པ་" ཞེས་འཁོད་འདུག འདིར་ཅིས་སློབ་སྦྱངས་གང་འདྲ་རེད། ལྷ་བ་དུག་རིང་སྤྱིད་ཀ་ཞེས་
གསུངས་འདུག་སྟེ། ཡང་ལོ་རེར་བརྒྱ་ཆ་ ༤ ཅིས་སློབ་གནང་གི་འདུག མ་སྤྱིད་བསྐྱོམས་སློབ་འབྲུམ་ ༡,༤༩༩ དེ་ལོ་ ༡ ལ་
བརྒྱ་ཆ་ ༤ སློབ་ནས་སྤོབས་པ་ཞིག་རེད་དམ། ཡང་ན། ལོ་ ༡ ལ་བརྒྱ་ཆ་ ༤ འདི་ལྷ་བ་དུག་ལ་ཚུར་བགོས་ནས་ཅིས་ཀྱི་
ཡོད་པ་རེད་དམ། འདི་ལོ་ཅིས་སློབ་སྦྱངས་དེ་གང་འདྲ་རེད། འདི་བཀའ་འདི་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

ཨ་རི་དང་ཁེ་ཏ་ཀ་ལ་བྲ་ཐོག་ནས་དཔུ་དཔུལ་འབྲུལ་རྒྱུའི་ཚོད་ལྷའི་ལས་གཞི་ཞིག་འགོ་འཇུགས་ལུས་ཡོད་པ་
གསུངས་འདུག ལས་གཞི་འདི་འགོ་འཇུགས་ལུ་བའི་སྐབས་སུ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཡོད་དམ་མེད། དེ་ཐོག་ནས་དཔུ་དཔུལ་
འབྲུལ་མཐའ་མི་གངས་ ༣༥༠ མ་གཏོགས་མི་འདུག སྤྱི་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་མི་འབོར་མང་པོ་ཡོད་དུས། མ་འོངས་པར་ལས་གཞི་
འདི་སྤྱ་མཐུད་ལུབ་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐོག་ལ་བསམ་ཚུལ་གང་འདྲ་ཡོད། འདི་བཀའ་འདི་ལྷ་འདོད་བྱུང་།

དེ་དང་མཉམ་དུ་ངས་སྤྱིད་སྤྱིད་གིས་སྤྱིད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་བཤད་པ་དེ་ཉག་ཉག་སྤོད་ཀྱི་མི་འདུག་ཟེར་དུས། སྤྱིད་ཀྱི་
བསམ་ཚུལ་ལོད་ཚོག་གི་རེད་སྟེ་ཞེས་གསུངས་སོང་། འདི་ཉག་ཉག་བསྐྱད་མ་སོང་སྟེ། སྤྱིད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ལོད་ཚོག་གི་
རེད་ཟེར་ནས་བསམ་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་ན་འདྲི་གི་མི་འདུག རྒྱ་མཚན་གང་ལགས་ལེ་ན། སྤྱིད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་
བཤད་པར་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན། མི་འབོར་ཞིབ་བཤེར་གྱི་འགོངས་ལོག་མ་
བཀའ་བ་ཆ་རྒྱུན་སྤྱི་རྒྱ་མིན་ཟེར་བ་དང་། འོས་བསྐྱེད་ནང་དུ་ཆེན་ལོན་སྐབས་ཀྱི་མ་རེད་ཟེར་བ་ལ་སོགས་པ། གལ་ཏེ་སྤྱིད་
ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ཡིན་ན། སྤྱིད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཐོག་ནས་བཀའ་མོལ་གསུང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཁ་
སྤོན་ས་གནས་འགོ་འཇུག་གྱི་མཇུག་སྐོལ་ཐེབས་པའི་སྐབས་སུ། སྤྱིད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ཡིན་ཞེས་མ་གསུངས། སྤྱི་ཚོགས་
ནང་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་པ་དེ་མང་ལུགས། ད་ལྟ་གོས་ཚོགས་ནང་དུ་བཀའ་འདི་ལྷ་བའི་སྐབས་སུ། སྤྱིད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ལས་

བཀའ་འགན་གི་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། འདི་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ན་ཉག་ཉག་བསྐྱད་ཀྱི་མི་འདུག ལས་གཞི་འགོ་མ་
འཇུགས་གོང་ལ་བཀའ་འདྲི་ལྷན་པ་ཡིན་ན། ངས་བསམ་ཚུལ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ན་འགོ་སྐྱབས་ཤིག་
ཡོད་པ་རེད། ལས་གཞི་འགོ་བཙུགས་ཚར་བ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་བཀའ་འདྲི་ལྷན་ལ། ལུང་དུ་འདི་ངས་བསམ་ཚུལ་ཡིན་ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ན་ཉག་ཉག་སྤོང་ཀྱི་མི་འདུག འོད་ཚོག་གི་རེད་ཟེར་བ་ཙམ་གྱིས་གང་བྱུང་མང་བྱུང་བཤམ་བསྐྱད་པ་ཡིན་ན་
འགྲིག་གི་མི་འདུག འདི་ངས་ནམ་ཉན་ལྷན་པ་ཞིན་ཡོད།

ཚོགས་གཙོ་སྐྱེལ་མ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་མཁའ་པོ་ཀམ་ལྷན་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་མཁའ་པོ་ཀམ་ལྷན་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བསྐྱོམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ལྷན་ལྷུ་རྒྱུ།

འོག་གྲངས་ ༩ བར། ༡་༣། སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅ། "༡ རོགས་དབུལ་གོ་སྐྱིག་ ཅེས་འཛིན་པ་ཚོར་
རོགས་དབུལ་གོ་སྐྱིག་ལྷན་པ་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༣༩༠་༠༠ བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེའི་ཁོངས་" ཟེར་འདུག ཅེས་ལོ་འདིའི་ནང་དུ་ཉིན་
སྟོར་ས་ཡ་ ༣༩༠ ཡི་འཆར་གཞི་ཡོད་ས་རེད། "དེའི་ཁོངས་" ཟེར་ནས། དེའི་ཁོངས་སུ་ཨ་རི་རོགས་ཚོགས་ཅེས་ནས་འགོ་
སོང་གཏོང་སའི་སྡེ་ཚན་ ༡༡ ཙམ་ཞིག་འདུག ངས་ནོར་མེད་ན། ཨ་རིའི་སྲིད་གཞུང་གི་རོགས་ཚོགས་དང་། དུ་རོབ་མཐུན་
ཚོགས་ནས་རོགས་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ཆ་ཚང་བསྐྱོམས་པ་ཡིན་ན། "ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༥༩་༡༩ བཀོས་སྤོང་ལྷན་ཡོད།"
ཅེས་ཟེར་བའི་ཡན་ཚད་ལ་སྡེ་ཚན་ ༡༡ འདུག སྡེ་ཚན་ ༡༡ ཚང་མ་ཡར་བསྐྱོམས་ན་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༥༩༦་༩༡ ཆགས་ཀྱི་
འདུག ཡིན་ནའང་། འཛིན་པ་དུ་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༣༩༠་༠༠ ཟེར་འདུག འདི་ལས་ཆེད་ནོར་ཡིན་ས་རེད་བསམ་སའི་ཚོར་བ་
བྱུང་། གྲངས་ཀ་མང་པོ་ཞི་དག་བརྒྱབ་བཞག་ཡོད།

ངས་འདྲི་འདོད་པའི་དྲི་བ་གཅིག་དེ། སྟོན་ཅེས་གཏན་འབེབས་ནང་དུ་རི་ལྟར་སོང་ཡོད་མེད་ངས་ཁ་གསལ་པོ་ཞི་
དག་དམ་ཀྱི་མི་འདུག་སྟེ། བོད་ཀྱི་ཐེབས་ཅུས་བོད་མིའི་སྐྱིག་འཇུགས་ལ་དབུལ་གཏོང་དུས། ལྷན་པ་དེ་དུས་འཇོལ་ཐང་གཏན་
འབེབས་ལྷན་པ་དེ་ལས་ཆེད་ཉིན་སྟོར་ ༥༩ ཙམ་ཞིག་ཡིན་པ་དམ་ཀྱི་ཀྱི་འདུག འཇོལ་ཐང་དེའང་པར་ཕྱོགས་ནས་ཚུར་གཏོང་
བའི་ལྷན་པ་སུ་འཇོལ་ཐང་ཆེ་ཤོས་དང་ཚུང་ཤོས་གཉིས་སུ་དམ་ཀྱི་དམ་ཀྱི་ལ་དེར་ཆད་འཇིན་བྱ་རྒྱུའི་ལམ་དང་ལུགས་སྟོལ་
ཞིག་ཡོད་ས་རེད། གལ་སྲིད་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟའི་ཆར་ཨ་སྟོར་ ༡ ལ་པལ་ཆེད་ཉིན་སྟོར་ ༩༩ མ་སྐྱེབ་ཙམ་
ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། ཨ་སྟོར་ ༡ ལ་ཉིན་སྟོར་ ༩༩ ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནས། ཉིན་སྟོར་ ༩༩ དེར་ཆེ་ཤོས་ཅེས་
ནས། ཚུང་ཤོས་དེའི་ནང་ནས་དམ་ཀྱི་ལ་མ་དེ་འདེམ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། མཐོ་ཤོས་ཀྱི་ལྷན་པ་དེ་ཆོ་ག་པར་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད།
འདི་ལོ་ ༡ མ་རེད། ལོ་ ༩ མ་རེད། ལོ་འཁོར་མར་ཨ་རི་བོད་ཀྱི་ཐེབས་ཅུས་ཨ་སྟོར་འདིར་གཏོང་ཡོང་དུས། འཇོལ་ཐང་དེ་ག་
དུས་ཡིན་ནའང་དམ་ཀྱི་ལ་མ་རྒྱུད་བདམས་ནས་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་ཡིན་ན། དེར་སང་ཉིན་སྟོར་ ༩༩ ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་
རེད། དེ་ཡིན་དུས་སྟོར་ ༡༠ འམ་ ༡༥ འཇོལ་པ་དེ་གང་ལ་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། དུལ་འཇོལ་པ་དེ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་
ཀྱི་དབུལ་ཁང་ནང་དུ་འཇུག་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་དམ། ཡང་ན། བོད་ཀྱི་ཐེབས་ཅུས་པར་ལོག་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད་དམ། ཡང་ན།
དབུལ་བརྗེ་པོ་རྒྱག་མཁའ་དེའི་སྤྱི་ལྷན་ནང་དུ་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། དེར་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྐྱོང་ཡིན་ནའང་རེད། དཔལ་འབྱོར་
བཀའ་སྟོན་མཚོག་གིས་ངས་པར་དུ་གསལ་བཤམ་གནང་རོགས་གཞོངས་ལྷན་ལྷུ་ཡིན།

དེ་ལྟར་འགའ་ཤམ་ཤིག་འདུག་སྟེ། དགོས་པ་ཞེ་དྲག་མི་འདུག་ དེ་ལྟར་སོང་ཅང་མཚམས་འདྲི་བ་ལྟར་ལོན།

ཚོགས་གཙོ་སྐྱོལ་མ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

བཀའ་ལན་གནང་མཁན་དཔལ་ལྷན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སློན་མཚོག

དཔལ་ལྷན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སློན་སྟེན་པ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ གཏན་འཇགས་མ་དདུལ་ལ་ཕན་པའི་ཞལ་འདེབས་ཉིན་སྟོར་འབྲུམ་ ༡༥ འབྲུལ་མཁན་གྱི་
མིང་དེ་རྗེས་ལ་འབྲུལ་ཚོགས་པ་ལྷ།

སྲུང་ཚོང་ཚོགས་པ་ཁག་ ༡༦ ནས་ཚོང་སྲུང་ཞལ་འདེབས་ཉིན་སྟོར་འབྲུམ་ ༣༡༩ མ་གཏོགས་བྱུང་མི་འདུག་
ཟེར་བ་དེ། དཔལ་ལྷན་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལྷ་སྐྱེས་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ནས་དང་སྐྱེས་རང་གི་ཐོག་ནས་འབྲུལ་ལྷ་རེད་འདུག་མ་
གཏོགས། དེར་ཅད་གཙོ་བོ་དེ་དུ་ཕྱིན་ནས། ད་ལོ་བྱེད་རང་ཚོར་ཁེ་བཟང་ག་ཚོད་བྱུང་སོང་། ཞལ་འདེབས་ག་ཚོད་བརྒྱབ་
ལྷ་ཡིན་ཟེར་བའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་གི་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་སྐྱེས་ཤིག་ལ་ལྷ་ཡི་མེད། ཚོང་སྲུང་ཞལ་འདེབས་ཟེར་དུས་དང་
སྐྱེས་རང་གི་ཐོག་ནས་འབྲུལ་དགོས་ལྷ་ཞིག་ཡིན་དུས། སོ་སོར་ཚོང་ཁེ་བཟང་ག་ཚོད་བྱུང་བར་དབག་བའི་ས་གནས་སོ་སོ་ནས་
ཡར་འབྲུལ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། མར་དེད་ཤར་གཏོང་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན། ཞལ་གྱི་རོ་བོར་འགྲུར་མ་སྲིད་པ་མིན་པ་སོང་ཅང་།
དེར་བཀའ་བརྟེན་སོག་ལྷ་ཡི་ཉེན་ཁ་དེའང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟར་སོང་ཅང་རྒྱུ་མཚམས་མར་རྗེས་འདེད་གཏོང་དུ་འགྲོ་ཡི་མེད། རོ་
བདག་སོ་སོས་ཡར་འབྲུལ་ལྷ་གཅིག་རེད་དེ། མར་ལྷ་ལྷ་དེའང་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་སྟེ། སྲུང་ཚོང་ས་ཁུལ་ཁག་ལ་བྱུན་གཏོང་
གི་ལས་གཞི་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། ཉེ་བའི་ཆར་ (Ludhiana) ལ་ཁང་བ་བརྒྱབ་ལྷ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
བཞིན་འདུག་ ར་ཚོས་ཆ་ཚང་བ་བྱེད་སྲུབ་པ་ཡོད་མ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ག་ཚོད་བྱེད་སྲུབ་པ་དེ་ར་ཚོས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་
པ་རེད། གཅིག་གྲས་ན་ནད་ཡམས་ཀྱི་རྒྱུ་པས་ཚོང་སྲུང་ཞལ་འདེབས་དེ་ཅམ་འབྲུལ་མ་སྲུབ་པའི་གནས་སྐྱེས་དེ་འདྲའང་
ཡོང་སྲིད་རེད་ལྷ་ལྷ་ཡིན།

གོང་དུ་གཏན་འཇགས་མ་དདུལ་ལ་ཕན་པའི་ཞལ་འདེབས་ཉིན་སྟོར་འབྲུམ་ ༡༥ འབྲུལ་མཁན་སྲུང་རེད་ཅེས་
བཀའ་འདྲི་ཐེབས་སོང་། འདི་བསྟན་འཛིན་བཟང་མོའི་ཨ་མ་ལགས་རེད་འདུག་ བསྟན་འཛིན་བཟང་མོ་ལགས་ (NDI) ཡི་
ལས་བྱེད་རེད། སྟོན་མ་ (Voice of America) ཟུག་ལས་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། ཞལ་འདེབས་དེ་ཁོ་མོའི་ཨ་མ་ལགས་
ཀྱི་སྲུལ་བ་ཞིག་རེད་འདུག་ལྷ་ལྷ་ཡིན།

དེ་ནས་འཛིན་སྐྱོང་གི་བརྒྱ་ཆ་འདི་གཏན་འབེབས་ཡོད་ཡོད་པ་རེད། འཛིན་སྐྱོང་གི་བརྒྱ་ཆ་ ༩ ནས་ ༥ བར་དུ་
དདུལ་འབོར་མང་ཉུང་ལ་དཔལ་པའི་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ཡོད་ཡོད་པ་རེད། མ་འོངས་
པར་འཛིན་སྐྱོང་གི་བརྒྱ་ཆ་དེ་སྲུ་མ་སྲུད་ནས་གནས་དགོས་ཀྱི་འདུག་གམ་མི་འདུག་ཟེར་བ་དེ། ལ་སྟོན་གྲོས་ཚོགས་ལའང་
བཀའ་མོལ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། འདིའི་ཐོག་ལ་སྟོན་ཅིས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་སྟོན་ལ་བཀའ་ཤམ་ལ་གོ་བསྐྱར་བྱ་ལྷ་ཡིན། འདི་ལྷ་
ལྷ་ཡིན།

ད་ལྟ་བཀའ་འོས་སྐྱི་འཕུས་མཚོག་གིས་ག་ཡེ་གསུངས་སོང་ཞེ་ན། རོགས་དདུལ་རག་གི་ཡོད་པ་ཆ་ཚང་། དཔེར་
ན། (NDI) ཡིན་ནའང་རེད། བོད་ཀྱི་ཐེབས་ཅ་ཡིན་ནའང་རེད། དེ་ཚོའི་གས་ཨིན་ཅིའི་སྐྱེད་ནང་དུ་ (Prime Recipient)
དདུལ་ལེན་མཁན་གཙོ་བོ་འདི་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་དག་བརྒྱད་ནས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྐྱི་ཚོགས་ཡར་

ལྷན་སྐྱེས་ཆུང་རྒྱུ་ལ་དེ་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། འདི་ཨ་མི་རི་ཀ་གཞུང་གི་དགོས་མཁོ་ཆ་རྒྱུ་ཞིག་གི་འོག་ནས་ད་
ལྟ་བུ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་རེད། ཐང་ཀར་དུལ་ལེན་ཚོག་གི་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད་ཟེར་ན། ལེན་ཚོག་གི་ཡོད་པ་རེད།
བཀའ་འགན་སྐབས་གོང་མའི་སྐབས་སུ་དུལ་སྐྱེས་ཡོད་པ་དང་། དུལ་དེ་བེད་སྲོད་གཏོང་སྐྱབས་དང་ཆ་ཚང་བྱས་ཡོད་པ་
རེད། ང་ཚོས་དུལ་ཐང་ཀར་ལེན་རྒྱུ་རྒྱུ་ལུགས་ཆེ་རུ་འབད་བཅོམ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ནའང་། དེ་སྲོན་དུལ་ཐང་ཀར་
སྐྱབས་བཞག་པའི་ཅེས་དེ་ཚོ་ཆ་ཚང་གཅོད་མ་ཞེས་བཞོས་ནས། རྗེས་མ་རྒྱུས་དུལ་ཐང་ཀར་ལུས་ན་མ་གཏོགས་ཐབས་
ཤེས་མི་འདུག དེའང་ཐང་ཀར་སྲོད་ཚོག་དང་མི་ཚོག་གི་ཚད་གཞི་བཅས་པའི་ཐོག་ལ་ཨ་མི་རི་ཀའི་གཞུང་མཉམ་དུ་སྐྱད་ཆ་
བཤད་དགོས་པའི་གནས་སྐྱབས་ཆགས་ཀྱི་རེད། འདི་གཅིག་ལྟར་ཡིན།

བཀའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཤིག་གིས་ལས་བསྐྱེས་ནང་གསལ་ "ཟླ་བ་དྲུག་རིང་སྐྱེད་ཀ་ལོ་རེ་རེ་བརྒྱ་ཆ་ ༤" དང་
འབྲེལ་ནས་བཀའ་འདྲི་ཞིག་མེད་པ་སོང་། ལུ་ཡོན་དེ་ཟླ་བ་དྲུག་རིང་གཡལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ལོ་ ༡ གི་སྐྱེད་ཀ་དེ་བརྒྱ་ཆ་ ༤
རེད། ཟླ་བ་དྲུག་ཟེར་དུས་སྐྱེད་ཀ་བརྒྱ་ཆ་ ༣ ཆགས་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། ཅེས་སྐོར་སྐྱབས་འདི་འདྲ་ཞིག་རེད་ལྟར་ཡིན།

བོད་མི་ལྷན་དུ་དུལ་བསྐྱེས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དཀའ་ངལ་ག་རེ་འབྱུང་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་བཀའ་འདྲི་མེད་པ་སོང་། བདེ་དོན་
ལུས་པ་ཡིན་ན། དུལ་ལྷན་བསྐྱེས་རྒྱུ་ལེན་ཚོག་ཆས་ཤིག་བཞོས་ཡོད་པ་རེད། ལེན་ཚོག་འདི་བཞོ་དུས་བང་རིམ་ཉག་ཉག་ཅིག་
དང་། ཁང་ཁུངས་ག་ཚོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མེད་དེ་ཚོ་ཉག་ཉག་ཅིག་ཞིབ་འཇུག་གེད་སྐབ་ཡོད་ན་མེད་ན་བསམ་པ་ཞིག་འདུག
གང་ལགས་ཤེ་ན། ད་ལྟ་འདིར་ལངས་སྡོད་མཁན་སྲིད་སྲོད་གིས་སྲོན་མ་དོན་གཅོད་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱས་པ་རེད། ལས་ཀ་གེད་
པའི་སྐབས་སུ་འདྲི་བོ་བསྐྱར་བྱུང་བ་རེད། དཔེར་ན། (Portland) ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ན། ཁོ་ཚོར་ཚོགས་ཁང་ཡག་ཐག་ཚོད་
ཡོད་པ་རེད། ཚོགས་ཁང་འདི་མི་ལ་ཁང་སྐྱེས་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ཡོང་འབབ་ཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་།
ཚོགས་ཁང་འདི་ཁེ་མེད་ཚོགས་པའི་རོ་བོའི་ཐོག་ནས་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་ཡོད་སྟབས། མི་མང་གི་དུལ་དུལ་འདི་བོད་རིགས་
ཚོགས་པས་ཡར་བསྐྱེས་ནས། བོད་རིགས་ཚོགས་པས་དུལ་བསྐྱེས་བཞག་པ་དེ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་ལ་ཡར་བོགས་
སྲོར་གྱི་རོ་བོའི་ཐོག་ནས་གཏོང་དུས། ཁོ་ཚོར་ལྷན་ལ་ཆག་ཡང་ཞིག་རག་གི་ཡོད་འདུག ད་ལྟ་བོད་མི་ལྷན་དུལ་སྲོད་ཡོང་
དུས་ས་གནས་ལ་གངས་ཀ་དེ་སྐྱེབ་གྱི་མི་འདུག དཔེར་ན། (Toronto) བས་བོད་བརྒྱུད་དུལ་དུལ་སྐྱེད་སྐྱེལ་ཡོད་ན།
བོད་མི་ལྷན་ཁ་སྐྱེལ་ཡོད་དུས། བོད་རིགས་ཚོགས་པར་དུལ་འབྲུལ་མཁན་དང་དུལ་ག་ཚོད་སྐྱེད་ཡོད་མེད་ཀྱི་
གངས་ཐོད་ཡོད་པ་མ་རེད། འདིར་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་མ་བཞོས་པ་ཡིན་ན། ས་གནས་རང་ནས་སོ་སོའི་མི་མང་ནས་དང་སྐྱབས་
དུལ་དུལ་ག་ཚོད་སྲོད་ཀྱི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་པའི་གནས་སྐྱབས་ཤིག་ཆགས་འགོ་བའི་ཉེན་ཁ་འདུག ད་དུང་འདིའི་འགོ་
ལུགས་ཐོག་ལ་ང་ཚོས་ཞིབ་ཚགས་པོ་ལྟ་དགོས་འདུག འོན་ཀྱང་བོད་མི་ལྷན་དུལ་འབྲུལ་རྒྱུ་ལས་གཞི་འདི་མཚམས་
གཞག་རྒྱུ་མ་རེད། ད་ལྟ་ཡོད་བསྐྱེད་པའི་སྐྱབས་ལ་དགོས་པེས་ཀྱི་བསྐྱེས་བཤག་ཏོང་སྐབ་མིན་བཞུས་ནས། དགོས་པེས་ཀྱི་སྲོན་
འཕྲི་སྲོར་གཅོག་གེད་སྐབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན། དེར་སྲོན་འཕྲི་སྲོར་གཅོག་བྱས་ཏེ་ས་ཁུལ་གཞན་ལ་བེད་སྲོད་གཏོང་རྒྱུ་ལོ་བང་ཞིག་
སྤྲིག་བཞིན་ཡོད། ད་ལྟ་བུ་དུལ་ལུས་གཉིས་ལ་མ་གཏོགས་ཚོད་ལྟ་བུས་ཡོད་པ་མ་རེད། ས་གནས་ལ་འགོ་བའི་སྐབས་སུ་
ཚོད་ལྟའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་དུ་བོད་མི་ལྷན་དུལ་འབྲུལ་མཁན་གྱི་གངས་ཀ་ཉུང་ཉུང་ཡོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་རེད་ཅེས་
འབྲེལ་ཡོད་ཚོར་སྐྱད་ཆ་འདི་པ་ཡིན། ཁོ་རང་ཚོས་ག་རེ་གསུངས་སོང་ཞེས། བོད་མི་ལྷན་དུལ་འབྲུལ་རྒྱུ་དེར་མི་ཚོས་
ཏོག་ཅམ་ཅ་ཟེང་སོ་འདྲ་ཞིག་ཅེས་ཀྱི་འདུག བོད་རིགས་ཚོགས་པ་ནས་ཐག་རིང་པོར་གནས་ཡོད་ན། དུས་ཚོད་མང་སོ་བཏང་
ནས་སྐབས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་དུས་བོད་མི་ལྷན་དུལ་འབྲུལ་ལ་ཏོག་ཅམ་འོས་པ་ཞིག་མཐོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ཁེ་ཏ་ཏ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། བོད་
མི་ལྷན་སྲོད་ཐངས་པེ་རེར་འོ་ལའང་ ༥ འགོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། ཨ་མི་རི་ཀ་ལ་ཡིན་ན། འོ་ལའང་ ༣༧༥ ཅམ་ཞིག་འགོ་ཡི་ཡོད་

བ་རེད། དེ་འབྲས་ཚེས་རྒྱལ་མཁའ་ཡང་ཡོད་ས་རེད། མི་མང་ཆེ་བས་ལོ་ ༡ གི་ནང་དུ་དུས་གཅིག་སྔོན་རྒྱ་ཡིན་དུས། ལོ་
གཅིག་ནང་དུ་དུས་གཅིག་བོད་རིགས་ཚོགས་པའི་ཚོགས་ཁང་ལ་སླེབ་སྐབས་ཀྱི་ཡོད་དུས། དབྱ་དབྱེ་བ་ཅིག་ནས་མ་སྤྲད་
བར་བོད་རིགས་ཚོགས་པའི་ཚོགས་ཁང་དུ་སླེབས་པའི་ཞོར་ལ་ལས་བྱེད་ཚོར་འབྲུལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། བ་ཐོག་ནས་དབྱ་
དབྱེ་འབྲུལ་མཁའ་གྱི་གངས་འབོར་མང་དུ་མ་སོང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཅིག་འདི་རེད་འདུག གང་ལྟར་ལས་གཞི་འདིར་འགོ་སོང་
གང་ལ་གང་འཚམ་ཞིག་བཏང་ཚར་ཡོད་སྟབས། ལོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་མཉམ་ཆས་དེར་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་རྒྱ་ཡོད་ན།
བརྗེས་པོ་བརྒྱབ་ནས་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། ད་ལྟའི་ཚར་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

སྒྲིབ་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་སྐོར་ངས་གོང་དུ་ཞུས་ཚར་བ་ཡིན། དེ་ལས་ལྷག་པ་ཞུ་མི་དགོས་པ་ཞུ།

དེ་ནས་སྤྱི་འཐུས་མཁའ་པོ་ཀའམ་གྱིས་བཀའ་འདི་གནང་བ་དེ། རོགས་དབྱེ་གྱི་བསྐྱོམས་འབོར་དེ་ཉག་ཉག་
བསྟན་ཡོད་ན་ཞེས་གསུངས་སོང་། འདི་ཉག་ཉག་སྔོན་དགོས་ཀྱི་རེད། ད་ལྟ་ངས་ལམ་སང་བསྐྱོམས་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱ་མ་སོང་། གལ་
ཉེ་ཉག་ཉག་བསྟན་མེད་ན། ང་ཚོས་སྟུན་སེང་ཞུ་ཚོག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་སློབ་མ་ཆེ་རིང་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་མཁའ་པོ་ཀའམ་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

སྤྱི་འཐུས་མཁའ་པོ་ཀའམ་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་བརྒྱད་ནས་དཔལ་ལྷན་བཀའ་སློན་མཚོག་ལ་ཞུ་རྒྱུ་རེ། འདིའི་ནང་དུ་ཚེས་ལོ་འདིའི་ནང་དུ་ "ཉིན་
སྟོར་ས་ཡ" ༣༣༠'༠༠" ཞེས་ཁ་གསལ་པོ་འཁོད་འདུག དེ་ནས་ "དེའི་ཁོངས་ཨ་རིའི་སྲིད་གཞུང་གི་རོགས་དབྱེ་ཉིན་སྟོར་
ས་ཡ" ༣༡༣'༥༩" ཞེས་འཁོད་ཡོད་དུས་དབྱེ་དེ་ཅུ་ཞིག་དེ་ག་རང་ལ་ཕྱིན་ཚར་འདུག ལོང་དུ་སྐོར་ས་ཡ" ༣༣༠ རེད།
འདིའི་འོག་ལ་ཨ་རིའི་སྐོར་ས་ཡ" ༣༡༣'༥༩ ཕྱིན་ཚར་འདུག འདིའི་འོག་ལ་ད་དུང་སྐོར་ས་ཡ་མང་པོ་ལྷག་བསྟན་ཡོད་པ་
རེད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་བསྐྱོམས་འབོར་དེ་བརྒྱ་ཆ་ ༡༠༠ ལོར་འདུག་ཅན་གྱི་འདུག ང་ཚོས་ལ་མཁའ་པོ་ལ་མ་རེད། དཔལ་
འབྱོར་རིག་པ་ལའང་སློབ་སྦྱོང་མེད།

ཚོགས་གཙོ་སློབ་མ་ཆེ་རིང་མཚོག་ནས།

བཀའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་མཚོག་གིས་གསུངས་པ་དེ་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་རེད་མི་འདུག ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་ནང་དུ་ཚོགས་
གཙོ་བརྒྱད་དཔལ་ལྷན་འབྱོར་བཀའ་སློན་ལ་རི་བ་འདི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱ་བ་ཉིད་ནས་ཡོད་མ་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། སྤྱིག་གཞིའི་ནང་དུ་གཞིགས་
རོགས་གནང་། ། སྤྱི་འཐུས་མཁའ་པོ་ཀའམ་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས་ནས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་། ད་ལྟ་དེ་
ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་མིན་པ་ཆགས་ཚར་དུས། ཡང་བསྐྱར་ལས་རིམ་འགོ་འཛུགས་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད། ། སྤྱི་འཐུས་མཁའ་
པོ་ཀའམ་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས་ནས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་འདོན་ཚོག་གི་ཡོད་པ་འདིའི་ནང་དུ་གསལ་འདུག །
སྟོག་རོགས་གནང་། ། སྤྱི་འཐུས་མཁའ་པོ་ཀའམ་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས་ནས། བཀའ་ལན་གསལ་པོ་མེད་པ་
ཡིན་ན། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གཞིན་ཚོག་གི་འདུག ལག་པ་བརྒྱུངས་ན་གོ་སྐབས་སྔོན་གྱི་མི་འདུག ། ལས་རིམ་རྣམ་
གཞག་འདི་ཞུ་རྒྱུ་མིན། ལུ་མ་སྤྲད་ནས་བཀའ་ལན་གནང་རོགས་གནང་ས།

དབལ་ལྷན་དབལ་འབྱོར་བཀའ་སློན་སྤོན་པ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

དབལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་འདི་མར་སྣོན་སློན་ལྷ་ཚོགས་པ་ལྷ། གཅིག་བྱས་ན་བཀའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཀྱིས་ཚོག་དེ་ཚོར་དོ་སྣང་བྱས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཁྱེད་པར་ཞེས་ཡོད་ས་ཤིང་བསམ་གྱི་འདུག་འདི་འཛུགས་དུ་ག་ཤེ་འཁོད་ཡོད་པ་ཤིང་ཅེ་ན། "༡་ ༣། སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཆ། ག "རྟོགས་དངུལ་གོ་སློབ་ཅེས་འོའི་ནང་ཁྱོད་རྟོགས་དངུལ་གོ་སློབ་ལྷས་པ་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༣༢༠་༠༠ གྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེའི་ཁོངས་ཨ་རིའི་སྤྱི་གཞུང་གི་རྟོགས་དངུལ་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༣༡་༣་༥༩ དང་། ལུ་རོལ་མ་ལྷན་ཚོགས་ནས་རྟོགས་དངུལ་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༠་༡༥ (FNF) ཅས་རྟོགས་དངུལ་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༦་༣་༣ བཅས་གྱེད་ཀྱི་ཡོད།" དེ་དག་བསྐྱེམས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཤིང་། དེ་དག་བསྐྱེམས་པ་ཡིན་ན་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༣༢༠་༠༠ ཚགས་ཀྱི་རིང་ལྷ་རྒྱ་ཡིན། འདིའི་འོག་ལ་དངུལ་འབོར་ཡོད་པ་ཚང་མར་ག་ཤེ་ཐེར་ཡོད་པ་ཤིང་ཅེ་ན། ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༣༢༠ འདི་ལས་གཞིའི་ཐོག་ལ་ཆ་བགོས་ལྷས་པ་ཡིན་ན། དེ་ནས་ཤེས་ཡོན་ལ་དེ་ཅམ་འགོ་ཡི་འདུག་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་དོན་ལ་དེ་ཅམ་འགོ་ཡི་འདུག་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་དེ་ཅམ་འགོ་ཡི་འདུག་ འབྲེམས་སྟོན་ཁང་གསར་རྒྱག་ལ་དེ་ཅམ་འགོ་ཡི་འདུག་ རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་ལ་དེ་ཅམ་ཞེས་འགོ་ཡི་འདུག་ ག་བཅུན་སྟོབ་ཡོན་ལ་དེ་ཅམ་འགོ་ཡི་འདུག་ འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ལས་གཞི་ལ་དེ་ཅམ་ཞེས་འགོ་ཡི་འདུག་ གང་ལྟར་དངུལ་འབོར་དེ་ག་རང་ལ་དབྱེ་བ་འབྱེད་སྤངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཕྱིས་ཡོད་པ་ཤིང་། གཅིག་དེ་བསྐྱེམས་འབོར་དེ་ཤིང་། དེ་ནས་སྣོན་ཁང་སོ་སོར་བགོ་བ་འཕལ་བ་རྒྱབ་ནས་ཕྱིས་པ་ཡིན་ན། དངུལ་འདི་ལྟར་བཏང་ཡོད་པ་ཤིང་ཅེས་བཀོད་ཡོད་པ་ཤིང་། འདི་གཉིས་ཀ་བསྐྱེམས་པ་ཡིན་ན་སྟོར་ས་ཡ་ ༦་༤༠ ཚགས་འགོ་ཡི་རིང་ལྷ་རྒྱ་ཡིན། ད་ལྟ་འདི་སྟོར་ས་ཡ་ ༣༢༠ ཅེས་དེ་ཤིང་། འདི་ལས་ཚེར་གསལ་པོ་ཚགས་པའི་རེ་བ་ཡོད།

དེ་ནས་འཛུགས་སྐྱོར་གསུངས་པ་ཤིང་། འཛུགས་གཏན་འབེབས་ཤིག་མ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོས་སྟོན་ཅིས་གཏན་འབེབས་གྱེད་སྤྱི་ཡོད་པ་མ་ཤིང་། འཛུགས་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུར་འདས་པའི་ལོ་དང་བཅས་པར་བལྟས་ནས། རྒྱ་བ་༡༢ བར་ལ་འཐུར་བ་ག་ཚོད་ཅིག་ཕྱིན་འདུག་ དེར་གཞི་བཞག་སྟེ་གཏན་འབེབས་གཏང་གི་ཡོད་པ་ཤིང་། རྩོ་ལར་ ༡ ལ་ཉིན་སྟོར་ ༢་༩ ཅེས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་ཤིང་། ཉིན་སྟོར་ ༢་༣ ཅེས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་ཤིང་། ཉིན་སྟོར་ ༢་༤ ཅེས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་ཤིང་། སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་གནས་སྤངས་ལ་གཞི་བཞག་སྟེ་འགོ་བཞེན་པ་ཤིང་། ད་ལྟ་དངོས་སུ་དངུལ་རག་པ་དེ་ཨ་སྟོར་ ༡ ལ་ཉིན་སྟོར་ ༤༠ རག་གི་ཡོད་ནའང་ཤིང་། ཉིན་སྟོར་ ༢་༤ ལྷག་རག་གི་ཡོད་ནའང་ཤིང་། གང་ཡིན་པ་དེ་རག་ཡོད་གི་ཡོད་པ་ཤིང་། དངུལ་འདི་སྤྱི་ཞེས་གི་དངུལ་ལྷག་ནང་དུ་འགོ་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་ཤིང་། དངུལ་འཕར་མ་ཡོད་པ་ཚང་མར་དབལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ལ་རག་གི་ཡོད་པ་ཤིང་མ་གཏོགས། གཞན་པ་སྤྱི་ཞེས་ལའང་འགོ་ས་ཡོད་མ་ཤིང་ལ། འགོ་ཤེས་ཀྱི་ཡང་མ་ཤིང་ལྷ་རྒྱ་ཡིན། བལ་ཚེར་འདི་འདྲ་ཞེས་ཤིང་འདུག

ཚོགས་གཙོ་སློབ་པ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་དབུ་དཀར་ཚང་གཡུ་སློན་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་དབུ་དཀར་ཚང་གཡུ་སློན་ལགས་ནས།

དབལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ དབལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡་་་༢༠༢༢ ལོའི་ལས་བསྐྱེམས་སྤྱི་འཐུས་དང་། རྟོགས་བསྐྱོད་དུ་བཅར་བའི་སྐབས་སུ་མི་མང་གི་བསམ་འཆར་རམ་དཀའ་ངལ་ཁག་ཅིག་ལྷ་རྒྱ་ཡིན། དང་པོ་དེ། འདི་ན་སྤྱོད་གིས་དང་སྤངས་དབུ་དཀར་ཚང་སྟོར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་མི་མང་གི་བསམ་ཚུལ་བསྐྱེད་དུ་བཀོད་པ་ཤིང་འདུག་ འགོངས་ཤོག་གི་ནང་དུ་ཨང་དང་མིང་ལ་སོགས་པ་འབྲི་ས་མེད་དུས། གལ་སྤིང་མི་གཅིག་

གིས་འགོངས་པོ་ག་བརྒྱུའམ་བཙོ་ལྷ་བཀའ་བཞག་པ་ཡིན་ནའང་ཉ་གོ་ས་མ་རེད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་མ་འོངས་པར་འདི་རིགས་
ལ་གཟབ་གཟབ་གནང་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་གསུངས་སོང་། ངས་ཇི་ལ་ཞུ་རྒྱུ་ལས་གཞི་འདི་གྲུབ་ཡོད་དམ་མེད། གྲུབ་
ཡོད་ན་གྲུབ་འབྲས་ག་རེ་ཐོན་ཡོད་པ་རེད། འདི་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

གཉིས་པ་དེ། དོན་གྲུབ་སྤྱིར་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་གནས་འབྲུས་ཚོགས་ནས་ག་རེ་གསུངས་སོང་ཞུས་པ་ཡིན་ན།
འོད་མིའི་སྤྱི་ག་འཇུགས་ཀྱིས་ལས་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་གསལ་བསྐྱབས་མང་ཆེ་བ་གཞིས་ཆགས་ཆེ་ཁག་ལ་དམིགས་ནས་
གནང་གི་འདུག་ལས་གཞི་དེ་དག་གི་འགོ་སྐྱོངས་དང་ཆ་རྒྱུན། གང་ཅིའི་ཐོག་ནས་ཁ་འཛོལ་ས་གནས་སམ་གཞིས་ཆགས་
རྒྱུ་བ་ལ་རན་པོ་མེད་པ། ཆ་རྒྱུན་གང་ཚང་གཞིས་ཆགས་ཆེ་ཁག་ལ་དམིགས་ནས་བཅོས་ཡོད་སྐབས། ས་གནས་དེ་དག་
ནས་ལག་བསྟར་སྲབ་ཀྱི་མེད་པའི་གཞིགས་རྒྱུ་ལ་ཞིག་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་ (Nainital) ནས་ཡིན་པའི་པ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཞུས་སོང་། ཁོ་རང་ཚོའི་སྲ་གུ་གཉིས་པོ་ཕྱི་
རྒྱལ་དུ་ཡོད། སྲ་གུ་དེ་དག་གི་དབྱ་དབྱལ་ལག་དེབ་པ་མའི་སར་ཡོད། ཁོང་ཚོས་ཨ་སློང་རང་ནས་འབྲུལ་རྒྱུའི་འབད་བཙོན་
བྱས་པ་ཡིན། ཨ་སློང་ ༩༩ དེ་ཉིན་སློང་ལ་འཇོམ་སྐྱུར་བྱས་ནས་འབྲུལ་དུ་ས་ཕྱིར་སློག་གནང་སོང་། འདི་ཚོག་གི་མ་རེད་
ཅེས་གསུངས་སོང་། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་དབྱ་དེབ་གསར་བཅོའི་སྐབས་ལའང་། ཕྱི་རྒྱལ་ནང་བཞུགས་ཨ་སློང་ ༣༠ ལེན་གྱི་
འདུག་གཅིག་གིས་ཕུལ་ཡོད་པ་འདྲ་འདུག་ད་ལྟའི་སྤྱི་གཞིའི་ཐོག་ནས་ཉག་ཉག་སྤོང་གྱི་མེད་ས་རེད། མ་འོངས་པར་འདིའི་
ཐོག་ལ་དགོངས་བཞེས་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད། གལ་ཏེ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་གཏན་འཇགས་པ་ཡིན་པར་སློབ་སྦྱོང་གི་རོ་བོའི་ཐོག་
ནས་མེབས་ཀྱི་ཡོད་ན། པ་མས་སྲ་གུའི་དབྱ་དབྱལ་དེ་ཨ་སློང་ནས་སྤོང་སྲབ་པ་ཞིག་བཅོ་སྲབ་ཀྱི་རེད་དམ་ཞེས་བཀའ་འདི་
ཞུས་སོང་།

དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ལས་བསྐྱོམས་རང་གི་ཐོག་ནས་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ཡོད། གཅིག་དེ། ༡༩ ལྷི་
ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅ། ཁ་ལས་གཞིར་རྟོགས་ཞིབ་དང་གྲོས་བསྟུན། འདིའི་ནང་གསལ་ ༤ པའི་ནང་དུ། "ཨ་རིའི་
རོགས་ཚོགས་ (USAID) ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ནས་ ༢༠༢༤ བར་ལོ་ལྷའི་རིང་འོད་མིའི་སྤྱི་གཞིའི་འཇུགས་ཀྱི་ལུས་སྐྱབས་
གོང་སྤེལ་དང་སྲ་བརྟན་ལས་གཞི་ཆེད་རོགས་རམ་གནང་རྒྱུ་ཁོངས་ལས་འཆར་ཁག་དངོས་སུ་ལག་བསྟར་མ་ཞུ་གོང་ཨ་
རིར་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཨེན་ཱི་ཨེ་ (NDI) ཚོགས་པའི་གོ་སྤྱི་ག་འོག་ [Insight Development Consulting
Group (IDCG)] ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༡༠ ནས་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༣ བར་འབྲེལ་ཡོད་སྐྱོན་ཁང་གི་དྲུང་ཆེད་ཚན་པའི་
ལས་བྱེད། ཚོགས་སྡེ་ཁག་ས་གནས་མི་མང་སྐྱོན་དུ་བྱ་ཐོག་བརྒྱུད་གཞི་མའི་དབྱུང་ཞིབ་ (Baseline Assessment)
ཞུས་ཡོད།" ཅེས་གསུངས་འདུག་འདིའི་ནང་དུ་ས་གནས་གསུངས་པ་དེ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་གྱི་ས་གནས་ཚང་མ་ཡིན་
ནམ། ས་གནས་གང་དང་གང་རེད། འདི་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། གལ་ཏེ་འདིར་སྐྱོན་ཐོ་བཏོན་ཡོད་པ་ཡིན་ན། སྐྱོན་ཐོ་དེ་མཇུག་
རྒྱུ་ཡོད་ན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་དེ་ག་རང་གི་ ང་། འོད་མིའི་ཁྱད་ལས་དྲུང་སྐྱོངས་ཞབས་ཞུ། ལྐབས་གསུམ་པའི་གྲོས་ཚོགས་ནང་དུ་དཔལ་
སྐྱོན་སྤོང་མཚོག་གིས་ལས་གཞི་འདི་གནང་སྲབ་ཀྱི་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟའི་ཆར་དྲུང་སྐྱོངས་ཞབས་
ཞུའི་གོ་སྐབས་ལོན་མཁན་མི་གངས་ ༡༩ རྒྱུང་འདུག་མི་གངས་ ༡༩ དེ་དག་ས་ཕྱོགས་གང་ནས་རེད། རྒྱ་བལ་འབྲུག་
གསུམ་ནས་རེད་དམ། ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ནས་ཡིན་པ་རེད། ད་ལྟའི་ཆར་སྐྱོན་ལས་ག་པར་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། བཀའ་འགག་
གིས་ལས་གཞི་འདི་སྲུ་མ་སྲུང་ནས་གནང་རྒྱུ་རེད་དམ།

ད་གིན་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་ཁེ་ཉེན་གནས་སྤངས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐོའི་ཐོག་ལ་བཟོ་སྐྱེད་གནང་སྐབས་སུ་ལག་བ་བརྒྱུད་ས་བ་ཡིན། དེ་དང་འབྲེལ་ནས་ཞུས་ན་བསམས་བྱུང་། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་དང་འབྲེལ་ནས་དཔལ་འབྱོར་སྤྱོད་མཚོག་གིས་གསུངས་པར། ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་བྱུང་ལས་མི་སྣ་དང་། མི་ཚང་ལྷན། འཛོལ་ཐང་ཅན་དེ་འདྲ་མ་རག་པའི་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཡོད་སྐོར་གསུངས་སོང་། ངའི་བསམ་པར་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་(CEO) ཡི་ཕྱག་ལས་གནང་བྱུང་མཁན་དེ་འདྲ་ཉན་ཉན་ཡོད་པེད་ཅན་གྱི་འདུག ཡིན་ནའང་། ཁོང་ཚོས་བ་བསྐོས་གཞག་གྱེད་དུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ། མཚམས་དེར་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་འདིའང་གུ་དོག་པོ་ཞེ་དྲག་ཅིག་འདུག བོད་བ་ཞིག་ལ་ཐོགས་ཆེན་པོ་སྤྱད་བ་ཡིན་ན། དེར་སྤྲུག་དོག་ཟེར་དགོས་ནའང་པེད། དེ་འདྲ་སྤེབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་མི་བསྐོས་ནས་ཁོ་ལ་ཐོགས་སྐོར་འབྲུམ་ ༥༠ སྤྱད་ནའང་པེད། སྐོར་འབྲུམ་ ༥༠ སྤྱད་ནའང་སྤང་མེད་འདྲ་ཞིག་གྱེད་ཀྱི་པེད། དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་བསྐོས་གཞག་མ་སྐབས་བྱུང་ཡོད་དམ། ངས་ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་དང་རྒྱ་གར་གྱི་ (Company) ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ལ་བོད་བ་ཕྱག་ལས་གནང་མཁན་མང་པོ་མངལ་སྤོང་ཡོད་ཞུ་ཡིན།

༡༥། བྱུང་མེད་ལུས་སྤོངས་པོང་སྤེལ་ལས་དོན། ཁ བྱུང་མེད་ལ་འཕྲོད་བསྟེན་ཐོག་ཟབ་སྤོང་དང་གོ་སྤེལ་ལས་གཞི། བྱུང་གསེས་ག་བ་ཉམས་ཞིབ་དང་དབྱུད་ཞིབ། འདིའི་ནང་དུ་ས་གནས་ཁག་ ༡༡ ལས་པོ་མོ་གྲངས་ ༡,༥༠༠ སྤྱི་ཚོགས་ནང་པོ་མོར་བལྟ་ཚུལ་དང་། བསམ་སྐོར་འབྱེད་སྤངས། པོ་མོ་འདྲ་མཉམ། བཅོམ་གཡེམ་དང་རྒྱབ་སྤོང་སྐོར་མང་ཚོགས་ནས་གོ་རྟོགས་རི་ཅོམ་ཡོད་མེད་ཐོག་དབྱུད་ཞིབ་ཀྱིས་སྤྱན་ཐོ་སྤེལ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་འདུག སྤྱན་ཐོ་འདིས་པན་ཐོགས་བྱུང་འདུག་ཅེས་གསུངས་འདུག སྐབས་འདྲམ་འདི་ཡག་པོ་པེད་འདུག ང་ཚོ་ལའང་སྤྱན་ཐོའི་རོ་བལྟས་ཤིག་གནང་རོགས་གོངས་ཞུ་ཡིན། ། ཚོགས་གཙོ་སྤོལ་མ་ཆེ་རིང་མཚོག་ནས། དུས་ཚོད་རྫོགས་སོང་། ། ལགས་པོ། རྗེས་ལ་གོ་སྐབས་ཞུ་ཚོག་བ་ཞུ།

ཚོགས་གཙོ་སྤོལ་མ་ཆེ་རིང་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འབྲུས་བསྟེན་བ་ཡར་འཕེལ་ལགས།

སྤྱི་འབྲུས་བསྟེན་བ་ཡར་འཕེལ་ལགས་ནས།

དཔལ་འབྱོར་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བསྐོས་དང་འབྲེལ་ནས་བྱི་བ་འགའ་ཤས་ཤིག་འདུལ་རྒྱ་ཡོད། དང་པོ་དེ། ཤོག་གྲངས་དང་པོའི་ནང་དུ། "ག དབྱུལ་པོངས་ཉམས་ཐག་དང་ནད་གཅོད་བདེ་དོན་གྱི་ལས་གཞི་ཁོངས་སུ་བོད་ནས་གསར་དུ་ཕེབས་པ།" ཞེས་གསར་དུ་ཕེབས་མཁན་གྱི་བཟའ་ཚང་གཉིས་ཀའི་མིང་དེ་སྤོས་ནས། དེ་དག་གི་དཀའ་སེལ་སྤྱད་རོགས་སྤོར་བྱས་ཡིན་ཞེས་འཁོད་འདུག དེ་འདྲ་སོང་ཅང་ཉམས་ཐག་དང་དཀའ་ངལ་ཡོད་མཁན་ཚོའི་མིང་དེ་བ་ཟེར་ནང་དུ་བཀོད་ནས་རྒྱ་དྲགས་འཕོད་གྲགས་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡག་པོ་མ་པེད་བསམ་གྱི་འདུག རོགས་བ་ག་པེ་གནང་བྱུང་གྱི་ཡོད་པ་དེ་གནང་ནས། ཁོར་དགཉིས་ཀྱི་མིང་འདིར་དམིགས་བསམ་བྱུར་འདོན་གྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་པེད་ཞུ་ཡིན།

དེ་ནས་ "ང་། སྤྱིག་འཇུགས་ཀྱི་གཉན་འཇགས་མ་དབྱུལ་གསོག་འཛོག་གི་ལས་དོན་འགོ་སྐྱུས་ལ་པན་བར་ལོ་འདིར་བོད་མིའི་སྤྱིར་གཉན་འཇགས་མ་དབྱུལ་ལ་པན་པའི་ཞལ་འདེབས་ཉིན་སྐོར་འབྲུམ་ ༡༥ ཁ་སྤོན་གནང་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད།" ཟེར་བ་ཞིག་འདུག སྤྱིག་འཇུགས་ཀྱི་གཉན་འཇགས་མ་དབྱུལ་ལ་པན་པའི་ཞལ་འདེབས་གནང་མཁན་བོད་མི་དང་།

ཐུབ་སྐྱོར་གནང་མཁམ་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་། དེ་ཚོའི་མཚན་སྐྱོད་པ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པེད་བསམ་གྱི་འདུག
ཡིན་ནའང་། དེར་མིང་འགོད་གནང་མི་འདུག འདི་རྒྱ་མཚན་གང་ལ་སྲུག་པ་པེད།

ཤོག་གངས་ ༡༠ པའི་ནང་དུ། "༡ བོད་མིའི་སྲུང་ཚོང་རོགས་སྐྱོར་ལས་གཞི།" འདིའི་ནང་དུ་བྱ་ལོན་གཡར་
མཁམ་གྱི་མི་གངས་དང་། ག་ཚོད་གཡར་ཡོད་མེད་ཆ་ཚང་གིས་བཞག་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང་། སྲུང་ཚོང་བར་དུལ་གཡར་
ནས་ཕྱིར་སློབ་བྱེད་མ་སྲུབ་པའི་གནས་སྟངས་བྱུང་ཡོད་པ་པེད་དམ་མ་པེད། རྒྱ་དུག་མཚན་ལ་སྐྱེད་ཀ་དང་བཅས་པ་ཡར་
བསྐྱུ་ཡི་ཡོད་པ་པེད། འདིའི་ནང་དུ་དུལ་ཕྱིར་སློབ་བྱུང་བ་བཀོད་གནང་འདུག ད་བར་དུལ་ཚུར་སློབ་མ་སྲུབ་པ་དེ་འདྲ་
བྱུང་ཡོད་པ་པེད་དམ་མ་པེད། ཇི་བ་གཅིག་འདི་ཡིན།

དེ་ནས་ཤོག་གངས་དེ་ག་རང་གི་འོག་དེར། "ང་། རྒྱ་རྒྱལ་སྐྱུ་མ་འཁོར་རོགས་སྐྱོར་ལས་གཞི།" ཟེར་བ་ཞིག་འདུག
འདིའི་ནང་ལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ནང་དུ་རྒྱ་རྒྱལ་སྐྱུ་མ་འཁོར་གཏོང་མཁམ་ཚོར་དུལ་བྱ་ལོན་གཡར་རྒྱ་ཞིག་འདུག ཇི་
བ་རྟོག་རྟོག་ག་པེ་ཡིན་ཞེ་ན། ཉེ་སྤྱི་ཅལ་མངའ་སྡེ་ཁོངས་ནས་ཡིན་པའི་བོད་པ་རྒྱ་རྒྱལ་སྐྱུ་མ་འཁོར་གཏོང་མཁམ་དེ་འདྲ་འདིའི་
ནང་ལ་ཡོད་པ་པེད་དམ་མ་པེད། ཡོད་ན་ག་ཚོད་ཡོད་པ་པེད། ཇི་བ་གཅིག་འདི་ཡིན།

འདིའི་འོག་ལ་ "ཅ དབྱར་ཚོང་རོགས་སྐྱོར་ལས་གཞི།" ཟེར་བ་ཞིག་འདུག དབྱར་ཀའི་དུས་སྲུང་ཚོང་རྒྱག་རྒྱར་བྱ་
ལོན་གཡར་རྒྱའི་ལས་གཞི་ཞིག་འདུག དེར་ཆ་རྒྱུན་ག་པེ་ཚང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མེད། ང་ཚོས་སྲུང་གར་ཚོང་མཁམ་ལ་དགུན་
ཚོང་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་པེད། དབྱར་ཚོང་ལ་ཅ་དངོས་ག་པེ་འཚོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མེད། དེར་བྱ་ལོན་གཡར་བར་ཆ་རྒྱུན་ག་པེ་
ཚང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མེད། འདི་ཇི་བ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག

གོས་ཚོགས་གོང་མའི་སྐབས་སུ་ངས་དཔལ་ལྷན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སློན་མཚོག་ལ་ཇི་བ་ཞིག་སྤུལ་ཡོད། དུ་
དུལ་བསྐྱུ་ལེན་བྱེད་ཕྱོགས་དང་འགྲེལ་ནས་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཚུང་ནས་དུ་དེབ་སྤང་ལ་དམ་སྲུག་རྒྱག་གི་ཡོད་
པ་པེད། དམ་སྲུག་དེ་གཅིག་གྲུང་ཞིག་དང་། ཚེས་གངས་ལ་བསྐྱུར་བ་གཏོང་རྒྱ་བཟོ་སྲུབ་པ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་འདུག ཁ་ཤུགས་
ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ཡག་པོ་མེད་སྐབས་དུ་དེབ་འཚོར་པོ་ཆགས་ཀྱི་འདུག འདི་འདྲའི་བསམ་འཆར་ཞིག་སྤུལ་བ་ཡིན། འདིའི་
གནས་སྟངས་གང་འདྲ་ཆགས་ཡོད་པ་པེད། འདི་བཀའ་འདི་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ག་ནང་བཞུགས་དུ་ལྷའི་ཆར་བ་ཐོག་ནས་དུ་དུལ་འབྲུལ་མཁམ་མི་ཉུང་ཤས་ལས་བྱུང་མི་འདུག ངས་སློན་
མའང་ཇི་བ་ཞིག་བཏང་བ་ཡིན། དཔེར་ན། བ་རྒྱ་བརྒྱད་དུ་དུལ་འབྲུལ་གྱི་ཡོད་ན། དུ་དེབ་ནང་ལ་དུལ་སྤུལ་འདུག་
ཟེར་བའི་ཐེངས་ཚེ་དང་མཚན་རྟགས་དེ་འཁོད་སྲུབ་ཀྱི་མ་པེད་སྟེ། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཐབས་ལམ་ག་པེ་བཅས་ཡོད་པ་པེད། གོང་དུ་
དཔལ་ལྷན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སློན་མཚོག་གིས་འདི་དང་འགྲེལ་ནས་བཀའ་གནང་བར། ལོ་གཅིག་ནང་དུ་ཐེངས་གཅིག་
སླེབ་ཀྱི་ཡོད་པེད་ཟེར་ནས། ཉོག་ཅམ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་ཞིག་གསུངས་སོང་། རྒྱ་གར་ལ་བ་རྒྱ་བརྒྱད་དུ་དུལ་འབྲུལ་
རྒྱའི་ཐབས་ལམ་ཡོད་པ་པེད་དམ་མ་པེད། བ་རྒྱ་བརྒྱད་འབྲུལ་རྒྱའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཚང་མར་ཡག་པོ་ཡོད་
པེད་སྟེ། ད་ལྟའི་གནས་སྟངས་ལ་བསྐྱུར་བ་ཡིན་ན། མི་འཁོར་ཉ་ཅང་ཉུང་ཉུང་གིས་ཆ་ཤས་སྤངས་ཡོད་དུས། དེར་དཀའ་ངལ་
ཉོག་ཅམ་ཡོད་པའི་རྣམས་པ་ཞིག་པེད་སྟེ། མ་འོངས་པར་འདིའི་ཐོག་ལ་འབྲུགས་བརྒྱུ་རྒྱའི་འཆར་གཞི་ཡོད་དམ་མེད། དུ་
དུལ་དུས་ཐོག་བསྐྱུ་ལེན་བྱ་རྒྱུ་གནད་འགག་ཆགས་ཡོད་པེད་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་སློབ་མ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཇུག་སློབ་དཔོན་སྲུབ་བསྐྱུར་རྒྱལ་མཚན་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་སློབ་དཔོན་སྤྱི་བ་བསྟན་ཆུལ་མཚན་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བསྐོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་བསམ་ཚུལ་དང་རྩི་བ་
འགའ་ཤམ་ཤིག་ཡོད། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བསྐོས་ཀྱི་ཤོག་སྟེ་དང་པོའི་ནང་དུ། ལོ་འདིའི་ནང་དུ་གཏན་
འཇགས་མ་དངུལ་ལ་ཕན་པའི་ཞལ་འདེབས་གནང་མཁན་གྱི་ཚང་གཅིག་ལས་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཤིང། འདི་མ་གཏོགས་མ་
བྱུང་བ་རེད་དམ། ཡང་ན་མ་གཏོག་པ་རེད། གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་ལ་ཕན་པའི་ཞལ་འདེབས་བྱུང་བར་ཐབས་ཤེས་སམ་
ལས་འགྲུལ་དེ་འབྲས་ལོད་པ་རེད་དམ།

གཉིས་པ་དེ། སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅུའི་ནང་དུ་ཨ་མི་རི་ཀའི་སྲིད་གཞུང་གཙོ་བོར་འགྲུང་བའི་ཡུང་པ་མང་པོ་
ཞིག་གིས་རོགས་དངུལ་མང་པོ་གནང་འདུག འདིའི་ནང་ནས་རོགས་དངུལ་ཕོན་ཆེ་ཤོས་དེ། ཤེས་ཡོན་གྱི་ཆེད་དུ་ཉིན་སྟོར་
ས་ཡ་ ༤༤.༥༩ གནང་འདུག དེ་ནས་མར་སྤེལ་ཚན་འགའ་ཤམ་ཤིག་བཤོས་བཞག་འདུག ལྷ་བཙུན་གྱི་སློབ་ཡོན་ལ་ཉིན་སྟོར་
ས་ཡ་ ༡༤.༤༡ བཤོས་སྟོན་ཞུས་འདུག ལྷ་བཙུན་གྱི་སློབ་ཡོན་དེ་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༤༤.༥༩ གནང་
པར། ལྷ་བཙུན་གྱི་ཉིན་སྟོར་ས་ཡ་ ༡༤.༤༡ འདོན་དཤོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་རེད།

"༡.༤། བོད་མིའི་ཡར་ཐོན་ཚོང་ལས་རམ་འདེགས་ལས་གཞི།" ཟེར་བ་ཞིག་སྟེལ་འདུག ལྷ་རམ་ས་ལར་ཡིན་ས་
རེད། གཞོན་སྐྱེས་ཚོར་ཚོང་བརྒྱབ་རྒྱུའི་སྲོད་བརྟེན་སྟེང་ཡོད་པ་རེད། འདིའི་ནང་དུ་གཞོན་སྐྱེས་གཅིག་ལ་ཚོང་ལས་འགོ་
འཇུགས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་བོད་མིའི་སློབ་འཇུགས་ནས་ཉིན་སྟོར་འབྲུམ་ ༩.༩༠ རོགས་དངུལ་ཐོབ་འདུག སྤྱིར་བཏང་སློབ་
ཕྲུག་གངས་ ༤ མ་གཏོགས་མི་འདུག་སྟེ། སློབ་ཕྲུག་གཅིག་ལ་ཉིན་སྟོར་འབྲུམ་ ༩.༩༠ དང་། སློབ་ཕྲུག་གཞན་ཞིག་ལ་ཚོང་
ལས་ཀྱི་ཡོ་ཆས་ཉི་ཆེད་ཉིན་སྟོར་ ༥,༠༠༠ མཐུན་འགྲུང་གནང་འདུག བྱས་ཚང་དེ་ཚོ་ཆ་རྒྱུན་གང་འདྲའི་འོག་ནས་ཐོབ་པ་
རེད། ཟབ་སྟོང་སྟེང་ནས་ཡིག་རྒྱགས་བཏང་རྗེས། ཁོང་གཉིས་ཡིག་ཚང་འཕྲོད་པ་རེད་དམ། འདི་གང་འདྲ་རེད་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

དེ་ནས་དང་སྐྱབས་དབྱ་དངུལ་ལག་དེབ་གསར་བཟོ་དང་། རོར་བཅོས་བྱེད་ཕྱོགས་ཐད་བསམ་ཚུལ་གཅིག་གཉིས་
ཤིག་ལྷ་རྒྱ་ཡོད། སློབ་མ་ཡིན་ན་དཔུ་དེབ་ནང་དུ་མིང་ལ་སོགས་པ་རོར་བཅོས་བྱེད་དུས་དཀའ་ངལ་ཉ་ཅང་ཡོད་པ་རེད།
བར་ལས་ཞིག་ནས་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྟོང་མཚོག་གིས་དབྱ་དེབ་བཟོ་རྒྱ་སྐབས་བདེ་ཅུ་དང་ལས་སྐྱེ་ལེ་བྱས་པ་ཐོས་ཡོད་
པའི་བཀའ་ལོལ་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཚན་པའི་ངོས་ནས་ལག་ལེན་གྱི་ཚོང་ཅིག་བསྟར་
སྤྱི་ལྷ་ཡོད་ན་བསམ་པའི་རོགས་གཞི་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་སློབ་ཡོང་གི་འདུག འབྲེལ་ཡོད་མང་པོས་བཤད་ཀྱི་འདུག
དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྟོང་གིས་མིང་བཅོས་བསྐྱར་ལ་སོགས་པ་ཆ་ཚང་སྐབས་བདེ་ཅུ་ཕྱིན་ཡོད་སྟོར་གསུངས་ཡོད་པ་རེད་དེ། ས་
གནས་ཁག་ནས་རོར་བཅོས་དང་གསར་བཟོའི་ཆེད་དུ་འགོངས་ཤོག་བཀའ་ནས་ཡར་འབྲུལ་དུས། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་
ནས་སློབ་མ་ནང་བཞིན་རྩི་བ་མང་པོ་ཞིག་བཏང་ནས་སྤྱི་བ་སྟེང་པའི་དཀའ་ངལ་འདུག་ཅེས་གསུང་མཁན་མང་པོ་འདུག
དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྟོང་མཚོག་གམ་བཀའ་ཤིག་གི་ཡིན་ནའང་རེད། གང་སྟེང་སྐབས་བདེ་ཅུ་བཟོ་རྒྱའི་བཀོད་ཁྲབ་དེ་འབྲས་ཡོད་
པ་ཡིན་ན། དེ་བཀའ་ཤིག་ལ་སྤྱི་བ་སྟེང་པ་མ་ཡིན་པར་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཚན་པ་དེས་ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་ལ་ཡོང་
སྤྱི་བ་ཞིག་དེས་པར་དུ་གནང་དགོས་ཀྱི་འདུག་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

ཉེ་བའི་ཆར་དབྱ་དངུལ་འབབ་ཚད་སྟོར་ཕྱོགས་ཐད་མི་མང་ནས་བསམ་ཚུལ་ཞིག་བསྐྱེས་ཡོད་པ་རེད། ངས་འདིར་
སློབ་བཟོད་གང་ཡང་ལྷ་རྒྱ་མིན་ཏེ། ཡིན་ནའང་། དབྱ་དངུལ་འབྲུལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱིམ་སྤྱི་གཤེད་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་གནང་ཡོད་པ་རེད། མ་འོངས་པར་ཆད་གཞི་དེ་སྟོར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་
རང་གི་ངོས་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་ནས་ཁྱིམ་སྤྱི་གཞིར་འགྲུང་བ་བཏང་ནས་སྟོར་དགོས་པ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས།

མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་དེ་ག་རང་གི་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་མ་རེད་པས་མ་གྱི་འདུག་དང་མོ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཚོགས་སུ་ཁྱིམ་ས་སྤྱིག་གཞི་ལ་འགྲུང་བ་འགྲོ་ཡི་འདུག་གམ་མི་འདུག་ཁྱིམ་ས་སྤྱིག་བསྐྱར་བཅོས་བྱ་རྒྱུ་དེ་དགོངས་པ་མ་
བཞེས་པར་ཐང་ཀར་མང་ཚོགས་རང་ནས་དབྱ་དབྱལ་ཚད་གཞི་སྤོང་རྒྱུ་དེ་བསམ་ཚུལ་བསྐྱེད་ལེན་བྱས་པ་འདི་གནད་དོན་ག་
རེ་ལ་སྤྲུལ་ཡོད་པ་རེད། འདི་ལྟེ་ཐོག་ལ་ལན་གསལ་པོ་ཞིག་གནང་རོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་སློབ་མ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

བཀའ་ལན་གནང་མཁམ་དབལ་ལྷན་དབལ་འབྱོར་བཀའ་སློབ་མཚོག

དབལ་ལྷན་དབལ་འབྱོར་བཀའ་སློབ་སྟེན་པ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

དབལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་བཀའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཤིག་གིས་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་སུ་མི་མང་ནས་བསམ་འཆར་སྤུལ་བ་
དང་འབྲེལ་ནས་ཁྱི་བ་བཏང་བ་ནས་གཅིག་དེ། དབྱ་དབྱལ་འབབ་ཚད་ག་ཚོད་སྤོང་དགོས་མིན་ཐོག་ལ་རེད། ད་ལྟེ་སྤྱི་
འཐུས་དང་གོང་དུ་གསུང་བསྐྱབས་མ་ཐག་པའི་བཀའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་དེ་བའི་རོ་མོ་ཕན་བྱ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས་
གང་ལྟར་དབྱ་དབྱལ་འབབ་ཚད་ནང་དུ་ག་ཚོད་སྤོང་དགོས་མིན་དང་མིང་བཅས་པ་འདི་ས་མེད་དུ་ས། མི་གཅིག་གིས་
འགོངས་ཤོག་འཇོག་པ་མང་པོ་འགོང་སྲིད་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། ང་ཚོས་མི་འབོར་གྲངས་བཤེར་བྱས་པ་ནང་བཞིན་
མི་མང་བརྒྱ་ཆ་ ༡༠༠ ཡི་བསམ་ཚུལ་བསྐྱེད་བྱུང་བའི་སྤྱི་འོད་པ་མ་རེད། ཚོད་དབག་འདྲ་ཞིག་བྱས་ནས་མང་ཆེ་བས་
དགོངས་ཚུལ་གང་རེད་འདུག་བཟུ་རྒྱུ་རེད། འདི་གཞིར་བཟུང་གོས་ཚོགས་ནང་དུ་འབྱོར་ཡོད་རྒྱུ་དང་། དེ་ནས་གོས་ཚོགས་
ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ་ཆགས་འགྲོ་ཡི་རེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན། འདི་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་དེ་འཆར་གཞི་ཡོད་སྐྱོར་གོས་ཚོགས་གོང་མའི་ནང་
དུ་ལྷུ་ཟེན་པ་ཡིན།

འདི་ལ་སྐབ་འབྲས་ཐོན་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད་ཅེས་བཀའ་འདྲི་གནང་སོང་། འགོངས་ཤོག་དེ་ཉེ་ཆར་བཀའ་ནས་
ད་ལྟེ་བསྐྱུས་དང་བསྐྱུ་བཞིན་པ་རེད། ཕྱི་ཟླ་ ༣ པའི་གོས་ཚོགས་ནང་དུ་ཡིན་པར་བརྟེན་ད་ལྟེ་ལོ་བ་མི་འདུག་ ཕྱི་ཟླ་ ༡༡
དང་ ༡༢ པར་དུ་ང་ཚོས་ཆ་ཚང་ཡར་བསྐྱུས་ནས། དེར་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ནས་དགོངས་ཚུལ་མང་བ་ག་རེ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་
ཡིན་ནའང་། དེ་གཞིར་བཟུང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ལ་ཁྱིམ་ས་སྤྱིག་བསྐྱར་བཅོས་བྱ་ལམ་ནས་ཡར་འབྱོར་ཡོད་
ཚོག་པ་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན།

འདི་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་སྟོན་མ་ནས་ལྷུ་ལ་ཡིན། བཀའ་འགག་གིས་རང་འཆར་སྤྱར་བ་ཡིན་ན། ཡང་
མང་དགས་འདུག་ ལྷང་དགས་འདུག་ཟེར་རྒྱུ་དེ་དགོངས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་སྲིད་པ་སོང་ཅང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་སློབ་
ཡར་བསྐྱུས་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་དགོངས་པ་བཞེས་རྒྱུར་སྐབས་བདེ་བ་ཡོད་གི་རེད་པས་མས་ནས། བརྒྱུད་རིམ་
འདི་འདྲ་ཞིག་སྟེན་པ་རེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་གཞིས་ཆགས་ཆེ་བར་རོགས་སྐྱོར་གནང་གི་ཡོད་པ་དང་། གཞིས་ཆགས་རྒྱུད་བ་དང་ཁ་འཇོར་ལ་གཅིག་
མཚུངས་གནང་གི་མེད་པའི་གནས་སྤངས་ཤིག་འདུག་ཅེས་གསུངས་སོང་། བཀའ་འགག་ལའང་མཐོང་རྒྱུ་ལ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད།
དེ་འདྲ་སོང་ཅང་ལོ་བཞིའི་འཆར་གཞི་སྤྱིག་པའི་སྐབས་སུ། འཇོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་དང་། ལྷན་སྲིད་ལས་ཁུངས། ཤེས་རིག་
ལས་ཁུངས། སྤྱི་ཚོགས་བདེ་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ལས་ཁུངས། ཚོས་རིག་ལས་ཁུངས་བཅས་སོ་སོ་ནས་ས་གནས་རེ་
རེའི་མི་འབོར་ལ་དབག་པའི་དབྱལ་འབོར་ཚད་མཉམ་ཞིག་རག་དགོས་པའི་གནས་སྤངས་ཤིག་འཇོར་གི་འདུག་ འདི་འདྲིན་

སྐྱོད་གི་ལྷ་སྐྱོད་ས་ཤིག་རེད། ཡིན་ནའང་། འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་ས་ཆ་རེ་རེར་དབུལ་འབོར་ག་ཚོད་སྐྱོད་ཡོད་པ་ལྷ་
དགོས་བྱུང་ན། ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཞིག་སློབ་དགོས་པའི་གནས་སྐྱོད་ས་ཆགས་ཀྱི་འདུག འོན་ཀྱང་ད་ནས་བརྒྱུད་སྐྱོད་དབུལ་བགོ་
བཤའ་རྒྱལ་སྐྱོད་ས་ཆེ་ལ་ཡིན་ནའང་། ས་གནས་ཀྱི་མི་འབོར་དང་ས་གནས་ཀྱི་གནས་སྐྱོད་ས། ས་གནས་འགའ་ཤམས་ལ་མི་
འབོར་མང་པོ་ཡོད་ནའང་གནས་སྐྱོད་ས་ཡག་པོ་ཡོད་ན། སྐྱོ་སར་རོགས་པ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། གནས་སྐྱོད་ས་
ཡག་པོའི་སྐྱོད་ས་རོགས་པ་ལུགས་ཆེན་པོ་བྱེད་བསྐྱོད་པ་ཡིན་ན། གཅིག་མཚུངས་ཤིག་ཆགས་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད། བྱས་ཅང་
འདིའི་ཐོག་ལ་བསམ་སློབ་གཏོང་བཞིན་ཡོད། མ་འོངས་པར་རྣམ་པ་ཚོས་ལོ་བཞིའི་འཆར་གཞིའི་ནང་དུ་ས་བགོས་ས་གནས་རེ་
རེར་དབུལ་ག་ཚོད་བཏང་ཡོད་པ་སྐྱོད་རོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་འབྲུལ་ཚོག་ཚོག་བཟོ་སྐབ་པའི་གནས་སྐྱོད་ས་
ཤིག་ཡོད་པ་རེད། བཀའ་འོས་སྤྱི་འབྲུལ་སྤྱི་འབྲུལ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། སྤྱོད་ས་བསྐྱོད་ག་པར་ལེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་། དེ་
རིང་གི་ལས་རིམ་བརྒྱུད་ནས་ང་ཚོས་འདི་ལྟར་བཟོ་སྐབ་པའི་གནས་སྐྱོད་ས་ཤིག་ཡོད་རེད་ལྷ་བཞིན་ཡོད།

དེ་ནས་ (Nainital) རྣམ་ཡིན་པའི་པ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་གྲུ་སྤྱི་རྒྱལ་ལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་དབུ་དབུལ་པ་མ་
གཉིས་ནས་ཨ་སྐྱོར་ནང་དུ་འབྲུལ་ཚོག་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་རེད། བོད་མིའི་སྤྱི་གྲུ་འཇུགས་ཀྱི་རེས་
པར་དུ་འདི་ལྟར་བྱེད་དགོས་རེད་ཟེར་བ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ས་གནས་སོ་སོའི་ནང་དུ་སྤྱི་གྲུ་སྤྱི་རྒྱལ་ལ་
ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་དང་སྐྱོད་ས་དབུ་དབུལ་ལག་དེབ་རྒྱ་གར་ལ་ཉར་ནས་ཨ་སྐྱོར་གྱི་འཇུག་ཐང་ག་རེ་བབ་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་
ནའང་འབྲུལ་མཐུན་ཡོང་གི་འདུག ས་གནས་གཞན་པ་ནས་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། གལ་ཏེ་ལས་རིམ་འདི་ (Nainital) རྣམ་
ཉན་བཞུགས་ཡོད་ན། ཨ་སྐྱོར་ནང་དུ་ལེན་ཚོག་གི་རེད། ད་ལྟ་ལེན་བཞིན་པ་རེད། གང་ལྟར་གཏན་འཇགས་སྤྱོད་ས་བསྐྱོད་
བྱས་ཡོད་པ་ཡིན་ན། སོ་སོའི་ལག་དེབ་དེ་སོ་སོས་ཉར་ཚོགས་བྱས་ནས་ས་གནས་དེ་ག་རང་ནས་འབྲུལ་སྐབ་པ་ཡིན་ན། ས་
གནས་ག་པར་བཞུགས་ཡོད་ནའང་། ས་གནས་དེར་མི་གངས་ག་ཚོད་ཡོད་མེད་དང་། མི་ག་ཚོད་ཀྱིས་དབུལ་སྐབ་པ་ཡོད་མེད་
དབུལ་པ་བྱ་རྒྱུར་ཁྱད་པར་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག ལྷ་རབ་བྱུང་ན་ས་གནས་ག་པར་གཏན་འཇགས་སྤྱོད་ས་བསྐྱོད་བྱས་ཡོད་
ནའང་དེ་ག་རང་ནས་འབྲུལ་སྐབ་ན་ཡག་པོ་འདུག ས་གནས་དེ་ག་རང་ནང་དུ་གངས་ཀ་ཚུད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དབུལ་
འབོར་དེའང་པར་སྤྱོད་ས་ནས་སྤྱི་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་ (Nainital) རྣམ་འབྲུལ་ཡོང་དུ་ས་གནས་རང་བཟོན་
ཚོགས་རྒྱུད་གི་ལས་ཀ་བྱེད་སྐྱོད་ས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱ་གར་ནང་ནས་སྐྱོད་པ་མ་གཏོགས། ཨ་རི་ནས་སྐྱོད་པ་གསལ་གྱི་མ་རེད།
དེ་འདྲའི་གནས་སྐྱོད་ས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་རེད། སྐྱོད་ས་ནའང་མ་འགྲིག་པ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། ད་ལྟ་བར་དུ་
ལེན་བཞིན་པ་རེད་འདུག་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

དབུ་དབུལ་དེ་སྤྱི་རྒྱལ་གྱི་འབབ་སྐྱོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་ན། གསར་བཟོ་ཡིན་ནའང་རེད། ག་རེ་ཡིན་ནའང་། སྤྱི་རྒྱལ་
གྱི་དོད་དེ་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱུད་འབྲུལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་སོང་ཅང་ལེན་བཞིན་པ་ཡིན་ས་རེད། དེ་མཚུངས་འབྲུལ་གྱི་ཡོད་ན་
འདིས་འགྲིག་གི་ཡོད་པ་རེད་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

དེ་ནས་སྐྱོབ་སྤྱོད་གི་རོ་བོའི་ཐོག་ནས་གསུངས་པ་རེད། ད་ལྟ་བར་དུ་སྐྱོབ་སྤྱོད་ལ་ཟུར་གཅད་ཀྱི་ཆག་ཡང་སྐྱོད་
དགོས་པ་ཞིག་སྤྱི་གྲུ་གཞིའི་ནང་དུ་ཡོད་མ་རེད། སྤྱི་གྲུ་གཞིའི་ནང་དུ་བོད་ནས་གསར་དུ་ལེབས་པའི་བོད་མི་རྣམས་ལ་འབྲེལ་
ཡོད་སྤྱི་ལེན་ཁང་གིས་ཐོག་མར་ངོས་སྐྱོར་གཏང་བ་ནས་བརྒྱུད་སྤྱོད་གཅིག་རིང་དབུ་དབུལ་བསྐྱོད་ལ་དགོས་པར་ཆག་
ཡང་ཡོད་པ་རེད། འདིའི་གནས་སྐྱོད་ས་ཤིག་ཡོད་པ་རེད། ངས་ཉག་ཉག་འབྲི་གི་མི་འདུག དེས་གནས་བྱས་ན་སྐྱོབ་སྤྱོད་ལ་
ཆག་ཡང་དགོས་པའི་བཟོ་སྐྱོད་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། གང་ལགས་ཤིན། སྐྱོབ་སྤྱོད་ཚོས་སྐྱོབ་སྐྱོད་བྱེད་བཞིན་པ་རེད་མ་གཏོགས།
སྤྱི་ཆ་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། ངས་འདི་རྗེས་ལ་གསལ་པོ་བཟོ་ཚོག་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཚུའི་ལོག་ནས་ (Insight Development Consulting Group) ཟེར་བ་དེར་
སྣེན་ཐོ་ཡོད་པ་དེད་དམ་མ་དེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། འདི་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ལ་འདྲ་ཐོག་ནས་ཟབ་སྦྱོང་སྤྲད་པ་མ་གཏོགས་
སྣེན་ཐོ་བཏོན་ཡོད་དམ་མེད་ཏེ་གོ་མ་སོང་། སྣེན་ཐོ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་བཀུར་ལོས་སྤྱི་འབྲུག་མཚོག་གིས་གསུངས་པ་བཞིན་
འབྲུལ་ཚོགས་ལུ།

བོད་མིའི་བྱེད་ལས་དྲུང་སྐྱེས་ཞབས་ཀྱི་ལོ་སྐྱོན་ལེན་མཁན་མི་གངས་ ༡༩ ལྷུང་འབྲུག་ཟེར་བ་དེ་ན་ལིང་ལོར་
དེ། ད་ལྟའི་སྐད་ཆ་མ་དེ། ད་ལྟ་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་མ་དེ། ལྷི་རྒྱ་ ༣ པའི་གྲོས་ཚོགས་ནང་དུ་ཁས་ལེན་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་
བཀའ་ཤག་གི་དོས་ནས་ས་གནས་ཚང་མར་གསལ་བསྐྱབས་བཏང་ཟེན་པ་ཡིན། དོན་གཅོད་ཁག་སོ་སོའི་བྱེད་འོངས་སུ་
ཡོད་པའི་བོད་པའི་སློབ་སྦྱོང་སྤྲུལ་སྦྱོང་ཐོན་པ་སུ་འདྲ་ཞེས་ལ་དང་སྐྱེས་ཞབས་ལྷི་རྒྱ་རྒྱའི་འདོད་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། དེར་
གཏན་འཁེབས་བ་བྱས་ནས་དེར་དཔག་པའི་སློབ་ཚེས་བཞག་ནས་འགོ་རྒྱའི་ལམ་ཁ་བཟོ་རྒྱ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ད་ལོར་ཐོ་བསྐྱ་
བཞིན་ཡོད། ཐོ་བསྐྱ་བ་པ་ཡིན་ན་ལོ་རྒྱུས་མར་བསྐྱེད་འགོ་ཡི་དེད་ལྷི་རྒྱ་ཡིན།

སློབ་མ་གོ་སྐྱབས་ལེན་མཁན་མི་གངས་ ༡༩ ལྷུང་བ་དེ་དག་ཆ་ཚང་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནས་དེད་དམ་མ་དེད་
ཅེས་བཀའ་འདྲི་གནང་སོང་། དེ་ཚོ་ཚང་མ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནས་དེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། བད་ཡམས་སྐབས་སུ་ལྷི་
ནས་ཡོང་སྐབས་ཡོད་པ་མ་དེད་ལྷི་རྒྱ་ཡིན། དེ་བཞིན་ད་ལྟ་ག་པར་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། འདི་ཤེས་མ་
སོང་ལྷི་རྒྱ་ཡིན།

དེ་ནས་ངས་གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་ནང་དུ་བྱེད་ལས་པ་ཚང་ལྷན་དང་། འཛོལ་མཁན་དེ་འདྲ་མི་
འབྲུག་ཟེར་སོང་། འདི་ཉལ་ཉལ་ཡོད་པ་དེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། དཔལ་འབྱོར་རིག་པའི་ནང་དུ་སྦྱིར་བཏང་ (MBA) དང་།
(BBA) དེ་ཚོ་དེད་དེ། ཡིན་ནའང་། (Banking) ལ་དམིགས་བསལ་སློབ་སྦྱོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེད། དེའལ་ཁང་ལ་
ལས་ཀ་བྱེད་འདོད་ཡོད་ན་ (Banking) སྐད་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟའི་ལས་ཀའི་སྐད་འཚམ་སོ་ཞེ་དག་ཡོད་པ་
དེད་མ་གཏོགས། (MBA) དང་ (BBA) བྱས་པ་ཅམ་གྱིས་དེའལ་ཁང་ལས་གཞིའི་སྐད་ལ་མཁས་པ་ཡིན་པ་བྱེད་ཀྱི་མ་
དེད། དེར་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ནང་གསེས་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ཡིན་ན་མང་སོ་ཞེས་ཡོད་པ་དེད་ལྷི་རྒྱ་ཡིན།

བཀུར་ལོས་སྤྱི་འབྲུག་དེ་ག་རང་གིས་གལ་སྲིད་བོད་པ་ལ་སོགས་ཆེན་སོ་ཞེས་སྤྲད་པ་ཡིན་ན་བསམ་ཚུལ་ཡོད་
བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷི་མི་ཞེས་ལ་སོགས་ཆེན་སོ་སྤྲད་པ་ཡིན་ན་ཡིན་ཤིང་ཞེས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་སོང་། ང་རང་
ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་བསམ་ཚུལ་འདི་ཡོད་པ་དེད། སློབ་མ་ནས་གངས་ཅན་སྤྱིད་ག་ཤོངས་ནང་ལ་ཆ་མཚོན་ན། ཨེམ་ཆི་
ཚོར་སྐྱ་ཆ་སྤྲད་རྒྱ་ཡིན་ནའང་དེད། ཀི་སུ་ལར་སློབ་སྦྱོང་གནས་ཚང་མཐོ་མོ་དེ་འདྲ་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་དེད། ང་ཚོས་སྐྱ་
ཆ་ཚང་གཞི་ཡོད་པ་དེ་མ་གཏོགས་མཐོ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་དེད། དེ་ལས་ལྷག་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཀྱི་མེད་དུས་ལས་བྱེད་དོས་
གནས་འཛོལ་ཐང་ཅན་དེ་ཚོ་ཉར་སྐབས་རྒྱ་ཁག་སོ་ཞེ་དག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེད། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་
འདི་སུ་མ་སྤྲད་ནས་གནས་དགོས་ཀྱི་དེད་ཅེས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་བཀའ་གནང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ན། འདིའི་འཛོལ་སྦྱོང་དེའང་
རང་སྦྱོང་གནང་། ལས་བྱེད་ཡིན་ནའང་འགོ་འཁྲིད་མཁན་དེ་སུ་འཛོག་དགོས་ཀྱི་འབྲུག་བལྟས་ནས། འདི་མ་ཡིན་པའི་ལས་
བྱེད་དེ་ཚོ་བོད་པ་རང་གསོ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱའི་ལམ་ཁ་བཟོ་སྐད་ལ་འགོ་དགོས་དེད་མ་གཏོགས། དེའལ་ཁང་ཚོས་བལྟས། ལས་
བྱེད་རྒྱ་གར་བ་རྒྱུད་སྐྱོན་པ་ཡིན་ན་ཉལ་ཉལ་བསྐྱེད་ཀྱི་མ་དེད་སྤྱ། ངས་རྩ་བ་ཉིད་ནས་འཛོལ་གྱི་ཡོད་པ་མ་དེད་ལྷི་
མེད་དེ། ཡིན་ནའང་། དེའལ་ཁང་གི་འགོ་སྐྱེས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་བྱེད་ལས་པ་ད་ལྟ་ཡོད་པ་མ་དེད། བཀུར་སྤྱི་
འབྲུག་མཚོག་གིས་ལྷི་རྒྱ་ལ་ཁག་ལའང་མང་སོ་འབྲུག་ཅེས་གསུངས་སོང་། ལྷི་རྒྱ་ལ་ཁག་ལ་ཉལ་ཉལ་ཡོད་པ་དེད། (World

Bank) བུ་ལའང་ལས་ཀ་བྱེད་མཁུ་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་། (World Bank) བུ་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་མཁུ་ཞིག་
ཚུར་ཡོང་ནས་ཕྱག་ལས་གནང་གི་རེད་དམ་མ་རེད། དེ་ཚོའི་སྐྱེད་ལའང་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་རེད་སྟེ། གང་ལྟར་གནས་
སྟངས་འདི་འདྲ་ཞིག་རེད་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན།

ས་གནས་ཁག་ ༡༡ རྣམས་ལོ་མོ་གྲངས་ ༡༥༠༠ ལ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལོ་མོར་བཟུ་ཚུ་ལ་དང་། བསམ་སྒྲོ་བྱེད་སྟངས།
ལོ་མོ་འདྲ་མཉམ་། བཅོམ་གཡེམ་དང་རྩལ་སྤྱོད་སྐྱོར་མང་ཚོགས་ནས་གོ་ཉོག་ས་རི་ཅམ་ཡོད་མེད་དུ་བྱུང་ཞིབ་བྱས་པར་སྟན་མོ་
ཡོད་ན་འབྲུལ་ཚོག་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན།

བཀྲ་འོས་སྤྱི་འཇུག་གཞན་ཞིག་གིས་ལས་བསྡོམས་ནང་དུ་རོགས་སྐྱོར་བྱ་སའི་མིང་གིས་ན་ཡག་པོ་མ་རེད་ཅེས་
གསུངས་སོང་། འདིའི་ནང་དུ་བཀོད་ཟེན་འདུག་མ་འོངས་པར་རོགས་སྐྱོར་བྱ་སའི་མིང་འབྲི་དགོས་ཀྱི་མེད་པ་ཡིན་ན། མ་
བརྒྱབ་ནའང་འགྲིག་གི་འདུག་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན། གལ་སྲིད་སྐད་ཆ་རི་བ་ཡིན་ན་མིང་མ་བསྟན་ནའང་འགྲིག་གི་མི་འདུག་ ལན་
འདེབས་མ་བྱས་པ་ཆགས་འགྲོ་ཡི་རེད་སྟེ། འགན་མ་འཁྲེང་བ་ཆགས་འགྲོ་ཡི་རེད། དེ་ཡིན་དུས་མ་འོངས་པར་རི་བ་གཏོང་
རྒྱུ་ལའང་དགོངས་པ་བཞེས་རོགས་གནང་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན།

གཏན་འཇགས་མ་དུལ་ལ་སན་པའི་ཞལ་འདེབས་འབྲུལ་མཁུ་གི་མཚན་འབྲི་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་སོང་།
གོང་དུ་ཞུས་པ་ཡིན། ཞལ་འདེབས་འབྲུལ་མཁུ་དེ་བསྟན་འཛིན་བཟང་མོ་ལགས་ཀྱི་ཨ་མ་ལགས་རེད་འདུག་ ལས་
བསྡོམས་ནང་དུ་འཁོད་མི་འདུག་མ་འོངས་པར་སྤྱི་བདག་གནང་མཁུ་ཚོའི་མཚན་གཞུང་འཁོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། འདི་ལྟ་
ཚོག་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན།

བོད་མིའི་སྲུང་ཚོང་རོགས་སྐྱོར་ལས་གཞིའི་འོག་ནས་དུལ་བུ་ལོན་བཏང་བ་ཆ་ཚང་ཕྱིར་སློག་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་
དམ་མ་རེད་ཅེས་བཀའ་འདྲི་གནང་བ་རེད། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བསྡོམས་ལ་བཞུགས་པ་ཡིན་ན། དུལ་མར་བུ་
ལོན་བཏང་བ་དེ་སྤྱི་ཀ་དང་མཉམ་དུ་ཆ་ཚང་ཚུར་རག་སོང་ཞེས་འཁོད་འདུག་ འདི་མང་ཆེ་བ་ན་ནིང་གི་ལས་བསྡོམས་དང་
འབྲེལ་བ་ཆགས་བསྟན་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་གངས་སྤོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཀྱི་ཁང་ལ་དུལ་ལོག་རྒྱུ་བསྟན་པ་དེ་ཉིན་
སྐོར་འབྲུལ་ ༡་༣་༣ ལྟག་བསྟན་འདུག་གསུངས་པ་དེ་རེད། འདི་ད་ལོའི་གནས་བབ་རེད་མ་གཏོགས། ད་ལྟ་ལས་བསྡོམས་
ནང་

དུ་ཡོད་པ་དེ་དུལ་གཡར་བ་ཆ་ཚང་ཡར་སྤྱད་པ་བྱུང་འདུག་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན།

སྐྱ་རྒྱལ་སྐྱམ་འཁོར་རོགས་སྐྱོར་ལས་གཞི་འོག་ལ་ཉེ་ལྷ་ཅལ་མངའ་སྡེ་ནང་དུ་མི་ག་ཚོད་ལ་སྐྱ་འཁོར་ཉེ་རྒྱུར་
རོགས་སྐྱོར་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་བཀའ་འདྲི་གནང་སོང་། འདི་རྗེས་ལ་ལྟ་ཚོག་པ་ལྟ།

དབྱར་ཚོང་རོགས་སྐྱོར་ལྟ་རྒྱུ་ལ་ལ་ཆ་རྒྱན་དམིགས་བསལ་ག་ལེ་ཡོད་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། དབྱར་ཚོང་དང་
དགུན་ཚོང་གཉིས་ཀ་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱུར་རེད། ཟླ་བ་ ༦ དང་ ༩ ག་ཚོད་རིང་གཡར་གི་ཡོད་ནའང་། དུས་ལུག་གི་ཁྱད་
པར་མ་གཏོགས་སྤྱི་འབབ་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱུར་རེད་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན།

དབྱ་ཁལ་ལག་དེབ་ལ་དམ་སྤྱག་བཟོ་དགོས་པའི་སྐོར་ངས་དེ་སྟོན་གི་གྲོས་ཚོགས་ལའང་ཞུས་ཡོད། དཔལ་འབྱོར་
ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཉན་ནས་འདི་བཟོ་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་རེད། གལ་སྲིད་བཟོས་ཚར་མེད་པ་ཡིན་ན། ངས་སྐྱེད་ཡང་ནན་ཏན་ལྟ་
ཚོག་པ་ལྟ།

བཅོམ་དབྱ་དདུལ་འབྲུལ་མཁལ་མི་ཉུང་ཉུང་ཞིག་ལས་མི་འདུག ལྷུང་འཛིན་དང་ས་རྟགས་དེ་ཚོ་གང་འདྲ་འགོད་ཀྱི་
ཡོད་མེད་སྐོར་གསུངས་སོང་། བཅོམ་ནས་དབྱ་དདུལ་ལུལ་བ་ཡིན་ན་བཅོམ་རང་ནས་ལྷུང་འཛིན་ཞིག་རག་གི་ཡོད་པ་རེད།
ལྷུང་འཛིན་དེ་ཉར་ཚགས་བྱ་རྒྱུ་རེད་ལྷུ་ཡིན།

དེ་ནས་རྒྱ་གར་ནང་དུ་བཅོམ་དབྱ་དདུལ་འབྲུལ་རྒྱུར་ཐབས་ལམ་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད།
དང་པོ་སྤྱི་རྒྱལ་ཁག་ལ་ཚགས་ཚུད་སོ་ག་ཚོད་ཅམ་ཡོང་གི་འདུག་བརྟམས་ནས། གལ་སྲིད་ཚགས་ཚུད་སོ་ཡོང་གི་འདུག་ན་
རྒྱ་གར་ནང་དུ་ལག་བརྟམས་བྱ་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་འབྲུད་ཀྱི་མ་རེད། མ་འོངས་པར་འདིའི་སྐར་ལ་ལྷགས་རྒྱལ་ཅིས་ཡོད་དམ་
མེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། ང་ཚོས་ལྷགས་བརྒྱལ་རྒྱུའི་སྐར་ལ་འབད་བཅོམ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད་ལྷུ་ཡིན།

སྤྱི་རྒྱལ་སྐྱེས་འཁོར་རོགས་སྐྱོར་ལས་གཞིའི་འོག་ནས་ཉི་མུ་ཅམ་མང་སྡེ་ལ་སྤྱི་འཁོར་ཉོ་མཁལ་མི་གངས་ ༩
འདུག་ལྷུ་ཡིན། མིར་ས་གནས་ནས་གཅིག་དང་སློན་ཏེ་ནས་གཅིག་འདུག

བཀའ་འོས་སྤྱི་འབྲུས་ཤིག་གིས་གཏན་འཇགས་མ་དདུལ་ལ་ཕན་པའི་ཞལ་འདེབས་འབྲུལ་མཁལ་ག་ཚོད་འདུག་
ཅེས་བཀའ་འདི་གནང་སོང་། ད་ལྟའི་གནས་བབ་ལ་གཏན་འཇགས་མ་དདུལ་ལ་ཕན་པའི་ཞལ་འདེབས་འབྲུལ་མཁལ་དེ་ག་
རང་རེད་འདུག བཅོམ་རྒྱལ་གཏན་འཇགས་མ་དདུལ་ལ་ཞལ་འདེབས་དེ་ལག་དེབ་སློན་སོ་བརྒྱུད་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། འོན་
ཀྱང་ནད་ཡམས་སྐྱོན་པས་ད་ལྟ་ཡོང་བསྐྱད་པ་དེ་ག་རང་རེད་འདུག་ལྷུ་ཡིན།

ཤེས་ཡོན་རོགས་རམ་ཚེད་དདུལ་འདི་ཅམ་ཞིག་བཏང་འདུག ལྷ་བཙུན་སློབ་ཡོན་ཚེད་ཉིན་སྐོར་ས་ཡ་ ༡༥༧
བགོས་འདུག འདི་སློབ་ཡོན་ག་རེའི་སྐར་ལ་སྤྱད་པ་རེད་གསུངས་པ་དེ་རེད། ཞིབ་མ་དེ་རྗེས་ལ་ལྷ་ཚོགས་ལ་ལྷ། འདིའི་ནང་ལ་
མི་འདུག

བོད་མིའི་ཡར་ཐོན་ཚོང་ལས་རམ་འདེགས་ལས་གཞི་འོག་ནས་གཞོན་སྤྱིས་གཅིག་ལ་ཉིན་སྐོར་འབྲུལ་ ༩་༩༠
གཡར་བ་དང་། སློབ་སྦྱོང་གཞན་ཞིག་ལ་ཉིན་སྐོར་ ༥༠,༠༠༠ གཡར་བ་དེ། ང་ཚོས་ནམ་རྒྱུན་ཟབ་སྦྱོང་དང་། སློབ་སྦྱོང་།
ལག་རྩལ། རིག་རྩལ་རིགས་སྤྱད་ཚར་བའི་རྗེས་སྤྱི་སོ་སོ་རང་གིས་ཚོང་ལས་བྱ་རྒྱུའི་འདུན་པ་ཡོད་ན་དེར་མཐུན་འགྱུར་ལྷུ་
བཞིན་ཡོད་པ་རེད། ཁོ་གཉིས་ལ་མཐུན་འགྱུར་འདི་ལུལ་བ་ཚགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། ཁོ་རང་ཚོས་དགོས་མཁོ་ལ་དབག་
པའི་ཡར་ལྷུས་བ་ལྟར་དབལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ནས་མར་གནང་བཞག་པ་ཆགས་ཀྱི་འདུག

དང་སྐར་དབྱ་དདུལ་ལག་དེབ་སྐྱབས་བདེ་བཅོ་རྒྱུར་དབལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མེད་འདྲ་
ཞིག་གསུངས་སོང་། ངས་འི་བ་འདི་གསལ་པོ་མགོ་འཚོས་མ་སོང་། དེར་ལན་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན་ཉག་ཉག་བསྐྱད་ཀྱི་མི་འདུག
དང་སྐར་དབྱ་དདུལ་ལག་དེབ་སྐྱབས་བདེ་གང་འདྲ་བཅོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མེད་དང་། དངོས་སུ་དབལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་
ནས་ལག་ལེན་གང་འདྲ་བསྐྱར་ཀྱི་ཡོད་མེད་གསུངས་པ་དེ་རེད་འདུག བཀའ་ཤག་དང་། དབལ་འབྱོར་བཀའ་སློན་གྱི་ངོས་
ནས་འགན་སྲུང་ནས་སྤོང་ཁང་མཉམ་དུ་དང་སྐར་དབྱ་དདུལ་ལག་དེབ་བཅོ་རྒྱུར་སྐྱབས་བདེ་ཏུ་ཞེ་བྱུག་བཅོས་ཡོད་པ་རེད།
དེ་སྤྱི་དཀའ་ངལ་ཞེ་བྱུག་འབྲུད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྐྱབས་བདེ་ཏུ་བཅོས་པ་ཡིན་ན་འང་ལས་དོན་བྱེད་སྤོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འགའ་
ཤེས་ཏེ་ཅང་རྣོག་སོ་དེ་འདྲའང་འདུག དཔེར་ན། མིང་མང་སོ་འགྱུར་བ་ཐེབས་པ་དེ་འདྲ་ཡང་འདུག དེ་འདྲའི་ཐོག་ལ་དབལ་
འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་སྐད་ཆ་མ་དྲིས་པ་ཡིན་ན། རྒྱུན་མ་ཆགས་པ་ཡིན་ན། རྗེས་མ་ང་ཚོའི་ཆེ་མཐོང་ལ་གཞོན་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་
ཡོད་དུས། སྐད་ཆ་མ་འདྲི་ཐབས་མེད་ཆགས་བསྐྱད་འདུག འོན་ཀྱང་སྐྱབས་བདེ་བར། དཔེར་ན། སྤྱི་རྒྱལ་ནས་དང་སྐར་
དབྱ་དདུལ་ལག་དེབ་གསར་བཅོ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་འང་རེད། རྗེས་བཅོས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་འང་རེད། ཡིག་ཆ་ངོ་མ་
རྒྱུར་གཏོང་མི་དགོས་པར་བཤེར་འབེབས་ (Scan) བརྒྱབ་ནས་རྒྱུར་བཏང་། དེ་ནས་ཡིག་ཆ་ག་རེ་ཚང་གི་འདུག་དང་མི་

འདུག་བལྟས་ནས་པར་ལྷན། འདི་ལྟར་བྱས་པ་ཡིན་ན་ལྷུང་བ་ཡོང་གི་རེད། ཡིག་ཆ་པར་ཚུར་བཏང་ནས་སྐྱུག་དགོས་ན་
 དུས་འགོར་ཆེ་བ་རེད་ལྟས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འདྲ་པར་དེ་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་སྐྱུག་ཐོག་ནས་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་
 གསུང་གི་འདུག་དེའང་དབལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ཚོར་མངགས་བཞག་ཡོད། འདྲ་པར་དེ་ཚོ་ཡིན་གཅིག་མིན་
 གཅིག་སྐྱུགས་ཐོག་ནས་གཏོང་དགོས་མ་རེད། དེར་སང་གྲངས་ཚིག་གི་དུས་ཚོད་རེད། པར་སྟོགས་ནས་པར་ (Scan)
 བཏང་བ་ཡིན་ན་འདིར་བལྟས་ཚིག་གི་རེད། གལ་ཏེ་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་པར་བལྟས་རྒྱུ་འཕྲོག་བྱ་དང་ (Machine) ཉོ་
 དགོས་ན། དེའང་ཉོ་ཚིག་གི་རེད། དེ་ཚོ་གོང་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་རེད། གང་ལྟར་མི་མང་ལ་དཀའ་ངལ་མི་དགོས་པ་ཞིག་བྱས་པ་
 ཡིན་ན། དུས་ཚོད་ཀྱང་འགོར་གྱི་མ་རེད་ལྟས་པ་ཡིན། ལམ་སྟོན་ལྷ་དགོས་པ་ཆ་ཚང་ལྟས་ཡོད། ཡིན་ནའང་། དབལ་འབྱོར་
 ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ཚོས་གནས་ཚུལ་དངོས་ཡོད་ཡིན་མིན་ཅུང་གཙོད་ཡག་པོ་ཞིག་མ་བྱས་པ་ཡིན་ན། མ་འོངས་པར་
 རོར་འབྲུལ་ཆགས་ནས་སློང་མི་དགོས་སར་སྤྱད་འདུག་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་དེའང་ཡོང་མ་སྲིད་པ་མ་རེད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་
 སྟོགས་ཚང་མ་ནས་བསམ་སློབ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་འདུག། ཁ་ཤིས་ལ་ཏྲོག་ཅ་མ་དུས་འགོར་ཆེ་བ་འདུག་ ཡིན་ནའང་། གང་
 མགྲོགས་བཅོ་རྒྱུ་འཕྲོད་བཞུག་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

དེ་ནས་ངས་གོང་དུ་ལྟས་པ་དེ་ག་རང་རེད། ཅ་བའི་ཆ་ནས་དང་སྐྱེད་དུ་དུལ་འབྲུལ་འབབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་དེ་
 བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གནང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་
 འབབས་མ་གནང་བའི་གོང་ལ་འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་འགན་གིས་གྲོས་ཚོགས་ལ་འཆར་འབྲུལ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། འཆར་
 འབྲུལ་བྱ་རྒྱུ་འཕྲོག་ཅུང་མ་སོན་གྱི་ཆེད་དུ་བསམ་ཚུལ་བསྐྱུས་བཞག་པ་མ་གཏོགས། མི་མང་གི་དགོངས་ཚུལ་གཞིར་
 བརྒྱུད་གཏན་ཁེལ་ཡིན་པ་ཁྲུབ་ཀྱི་མ་རེད། མ་འོངས་པར་གཏན་ཁེལ་གྱི་རེད་ཀྱང་གསུང་རྒྱ་ཡོད་མ་རེད། མི་མང་གིས་
 དུལ་འབྲུལ་ག་ཚོད་སྐྱོར་གཅིག་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་གསུངས་ཡོད་ནའང་། འདི་གཏན་འབབས་བྱ་རྒྱུ་འཕྲོག་དབང་དེ་གྲོས་ཚོགས་
 རང་ལ་ཡོད་པ་སོང་ཅང་། ང་ཚོས་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་གང་འདྲ་ཞིག་འདུག་བལྟ་རྒྱུ་ཆེད་དུ་རེད་མ་གཏོགས་གཞན་
 པ་གང་ཡང་མ་རེད་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

ད་ལྟ་བུ་བལྟས་བསྐྱེད་གཅིག་གཉེས་ཤིག་འདུག་ ལན་འབྱོར་བ་དང་ལྷ་ཚོག་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་སློབ་མ་ཆེ་རིང་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་བསྐྱེད་འཛིན་ཚོས་འཛིན་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་བསྐྱེད་འཛིན་ཚོས་འཛིན་ལགས་ནས།

དབལ་འབྲུལ་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་དབལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡་་་་༢༢ ལས་བསྐྱོམས་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ཤོག་གྲངས་
 ༡༠ པའི་ནང་གསལ་ ༡་༢། བུད་མེད་ལུས་སྟོབས་གོང་སླེབས་ལས་དོན། དང་འབྲེལ་ནས་བསམ་ཚུལ་འགའ་ཤེས་ཤིག་འབྲུལ་
 ཚོག་པ་ལྟ། སྤྱིར་བཏང་ལས་བསྐྱོམས་ལ་ལྟ་ཡོང་དུས་མགོ་འཚོས་སྤྱི་ལོ་དང་། དཔེར་ན། ཟབ་སྤྱོད་གོ་སྤྱིག་གནང་དུས་
 མཉམ་ཞུགས་བྱེད་མཁན་ག་ཚོད་ཡོད་པ་དང་། བོ་མོ་ག་ཚོད་འཛོམས་སྤྱབ་པ་བྱུང་ཡོད་ཆ་ཚང་ཁ་གསལ་པོ་ཡོད་དུས་མགོ་
 འཚོས་བདེ་པོ་བྱུང་། དེ་ནས་ངས་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་གསུམ་པར་འབོད་སྐྱུལ་འགའ་ཤེས་ཤིག་ལྟས་ཡོད། དཀའ་ཚོར་
 ཆེན་པོ་བྱུང་བར། འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་འགན་གིས་འགན་གཙོ་བོ་འཁུར་བའི་ཐོག་ནས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་རྣམས་ཚོས་ཡིན་
 ནའང་། སྤྱིར་བཏང་ཚན་པ་རྒྱུད་རྒྱུད་རེད་དེ། ཁྲུབ་ཆེན་པོར་སྟོབ་ཐབས་བྱས་ཡོད་པ་འདི་ནས་ཐོན་སོང་། སློབ་བླ་ཡིན་ནའང་

རེད། ལས་ཀ་བྱེད་མའི་ཁོར་ལུག་མང་པོའི་ནང་དུ་ཟབ་སྐྱོང་སྐྱུན་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་གནང་འདུག དེར་སོ་སོའི་ངོས་ནས་
 བསྐྱུགས་བརྗོད་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷན་ཡིན། འདི་དང་འབྲེལ་ནས་འཕོད་སྐྱུལ་ལྷན་ལྷན་པར་གོང་དུ་ཐུག་སྐྱེལ་སྤྱི་འཐུས་ཤིག་
 གིས་གསུངས་སོང་། ག ཉམས་ཞིབ་དང་དཔྱད་ཞིབ། དཔྱད་ཞིབ་གནང་བའི་སྐྱེད་ཐོན་དེ་ང་ཚོ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། མང་ཚོགས་ལ་
 གང་ཐུབ་ཅེ་ཐུབ་འབྲེལ་རྒྱ་གཤིས་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག།

དེ་ནས་གཤམ་ཆེ་ཤོས་གཅིག་དེ། ང་ཚོས་ཟབ་སྐྱོང་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་ཕྱུལ་གནང་འདུག ཟབ་སྐྱོང་དེ་དག་ལ་ལྷ་
 ཡོང་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཐུགས་རྗེ་དང་འབྲེལ་བ་ཟབ་སྐྱོང་ཕྱགས་ཆེན་པོ་སྤེལ་གནང་འདུག ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ (Social
 Hierachy) ནང་དུ་ཕྱགས་ཆེན་པོ་སྤེལ་ཐུབ་པ་ཞིག་མཐོང་སོང་སྟེ། ཡིན་ནའང་། ངའི་ཁྱི་བ་དེ། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་
 མཚོག་ ཡིན་སྐད་ནང་ལྷན་ཆོག་པ་ལྟ། (Person with Disability) ལྷན་ཡི་རེད་སྟེ། ངས་བོད་སྐད་ནང་དུ་ལྷན་པའི་མི་འདུག
 བྱས་ཅང་ (Person with Disability) ཚོར་ཉ་ཅང་གནད་འགག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་
 སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ (Hierachy) ནང་དུ་ (Most Dispossessed) ཡིན་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། མང་པོ་
 ཞིག་ལ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མ་ཐུན་རྒྱུན་དང་། ཁེ་ཕན་ (Privileges) མང་པོ་ཞིག་སྟོབ་ཀྱི་མེད་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཐུབ་ཀྱི་
 དག་སྟོབ་ཐུབ་ཡོད་པ་རེད་དམ། ཁོ་རང་ཚོ་ཚོགས་པ་ཁག་མང་པོར་བཞུགས་ཡོད་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ཀྱི་ལས་བྱེད་
 ཚོར་གོ་རྟོགས་སྤེལ་ཐུབ་ཡོད་དམ་མེད། དེ་དག་འཆར་གཞིའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་རེད་དམ། དེ་ག་ནང་བཞེན་བཅུན་དགོན་ཁག་ལ་
 ཡོད་པའི་བཅུན་མ་ཚོ་འཆར་གཞིའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་རེད་དམ། གཤམ་ཉེ་མེད་པ་ཡིན་ན་ད་ལྟའི་ཆར་ (Most Dispossessed)
 དེ་ (Person with Disability) དང་བཅུན་མ་ཚོ་ཆགས་ཀྱི་འདུག འདིར་བསྐྱར་དུ་ནུབ་པོ་བྱས་ཉེ་འབོད་སྐྱུལ་ལྷན་ལྷན་
 ཁོ་རང་ཚོ་འཆར་གཞིའི་ནང་དུ་འདུག་ལོགས་ལྷན་ལྷན་ཡིན། ཐུགས་རྗེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་སྤོལ་མ་ཆེ་རིང་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་དོན་གྲུབ་ཆེ་རིང་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་དོན་གྲུབ་ཆེ་རིང་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ དཔལ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་ནས་བསམ་ཚུལ་གཉིས་ལྷན་ཆོག་པ་ལྟ། སྤྱི་
 རྒྱ་ ༤ ཚེས་ ༡༨' ཉིན་ཨ་རི་བོད་རིགས་སྤྱི་མ་ཐུན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་ཆེན་སྐབས་དེར། དཔྱད་ཞིབ་ལག་དེབ་དང་འབྲེལ་བའི་
 ཐོག་ནས་བསམ་ཚུལ་ཁག་འགའ་ཤས་ཤིག་བྱུང་སོང་། དེའི་ནང་ནས་གཙོ་ཆེ་ཤོས་དེ། དཔྱད་ཞིབ་ལག་དེབ་འབྲེལ་རྒྱ་དེ་ལས་
 སྤྱི་འཐུས་དང་སྐབས་བདེ་དུ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་མང་ཚོགས་ནས་ཡོངས་གྲགས་རེད་འདུག ཡིན་ནའང་། མང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
 ལས་དོན་བྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་གནས་ཚུལ་རིགས་གསལ་པོ་དང་ཞིབ་མཐོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅང་། མང་ཚོགས་ནས་གནས་
 ཚུལ་ཞིབ་མཐོང་ཐུབ་ནས་འབྲེལ་བ་གནང་ལོགས་གོང་ས་ལྷན་ཡོད། འོན་ཀྱང་ངས་འདིར་དཔེ་མཚོན་ལྷན་ལྷན་པར་གོང་དུ་དཔལ་
 ལྷན་དཔལ་ལྷན་འབྲོར་བཀའ་སློན་མཚོག་ནས་བཀའ་གནང་བ་ལྟར། གནས་ཚུལ་དེ་དག་ཡིག་ཆ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡོང་
 དགོས་པ་དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ངོས་ལེན་ལྷན་ཡི་ཡོད། ཡིན་ནའང་། སྤྱི་རྒྱལ་ལ་སྤོལ་པའི་བོད་མི་ཚོར་དམིགས་
 བསམ་དཀའ་ངལ་ཞིག་གང་འབྲེད་ཀྱི་འདུག་ཅེ་ན། ལྷན་པར་དུ་རྒྱ་གར་ནང་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཐུབ་པ་དང་འཆར་ཡོངས་བྱས་པ་རྣམས་ལ་
 ཡིག་ཆ་གཤམ་ཆེ་ཤོས་དེ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཐུབ་ལག་ཁྱེད་ཆགས་ཀྱི་འདུག ངས་ཉ་གོ་བར། སྤྱོད་སྤྱོད་ལག་ཁྱེད་གཞིར་བཞུང་སྤྱོད་སྤྱོད་
 ཚོས་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྷན་ལྷན་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་། མིང་གི་དག་ཆར་ "ཉ" ཞིག་འཕྲོལ་བ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས། "ཚོས་འབྲེལ་གྱི་"

ལ་ཡིན་ཟེའི་ནང་དུ། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག (Chom) གྲིས་པ་དང་། (Chhom) གྲིས་པའི་ཁྱད་པར་སློབ་ཞུ་ནས་
 ཡིག་ཆ་བསྐྱར་བཅོས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་གསུངས་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་རྒྱུད་བའདུག ངས་རེ་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་ལྟར། རྒྱུ་
 རྒྱལ་ལ་སློབ་མཁན་ཞིག་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐྱེས་ཚེས་ལག་འཁྲུང་དེ་དག་བསྐྱར་བཅོམས་བཅོ་བཅོས་བྱ་རྒྱུ་དེ་ལས་སྐྱ་ལོ་མ་
 རེད། རྒྱུད་བའ་ཡིན་ན་འདྲིའི་རིགས་ལ་ཉོག་ཅམ་གྱུ་ཡངས་པོ་ཞིག་གནང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། གནང་དོན་གཞན་པ་ཚང་མའི་ནང་
 དུ། པ་མའི་མིང་ཡིན་ནའང་འདྲ་འདུག་སྐྱེས་ཚེས་དང་བཅས་པ་མ་ཐུན་གྱི་ཡོད་ན། འདྲིའི་སློབ་ལ་ཉོག་ཅམ་དགོངས་བཞེས་
 གནང་བ་ཡིན་ན་དགེ་མཚན་ཞིག་མེད་འགོ་བསམ་གྱི་འདུག གལ་ཏེ་ཡིག་ཆའི་སློབ་ཞུ་མ་ཐུན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན།
 དེའི་ཚབ་ཏུ་མངའ་སྡེ་ནས་གནང་བའི་མོ་ཏ་གཏོང་ཚོག་པའི་ལག་འཁྲུང་ཡིན་ནའང་འདྲ་འདུག མངའ་སྡེའི་ལག་འཁྲུང་ཡིན་
 བའང་འདྲ་འདུག དེ་འདྲ་ཞིག་འབྲུལ་ཚོག་པ་བཅོས་གནང་བ་ཡིན་ན་ཉན་ཉན་དགེ་མཚན་ཡོད་ཅེད་བསམ་གྱི་འདུག འདི་
 འབོད་བསྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

འབོད་བསྐུལ་གཉིས་པ་དེ། ཁེ་ཏ་ཏ་བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པའི་ངོས་ནས་ཕྱི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༥ ཉིན་སློབ་འཛིན་
 བརྒྱུད་གོས་ཚོགས་ལ་སྐྱེན་ཞུ་ཞིག་ཕྱུལ་ཡོད་པ་རེད། འདྲིའི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་དེ། ཁེ་ཏ་ཏ་བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པའི་
 ལོ་འཁོར་ཚོགས་ཚེན་སྐབས་སུ་མི་མང་མང་པོ་ཞིག་གིས་བསམ་འཚར་ཕྱུལ་ནས། ཚ་བའི་ཁེ་ཏ་ཏ་བོད་མི་གྲངས་ ༤,༠༠༠
 བས་ ༡༠,༠༠༠ བར་ལ་ཡོད་ཅེད་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད། ཁོ་རང་ཚོས་རེ་འདུན་ཞུས་པར། ད་ཆ་དབྱ་དབྱུལ་འབབ་ཚད་དེ་ཨ་
 རྫོང་དང་ཉིན་རྫོང་ནང་དུ་བསྐྱུ་བཞེས་གནང་གི་ཡོད་དུས། འདིས་དཀའ་ངལ་ཞིག་འཕྲད་གྱི་འདུག ལྷ་རབ་རྒྱུང་ན་ཁེ་ཏ་ཏ་འི་
 བང་དུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཚོས་དབྱ་དབྱུལ་འབྲུལ་དགོས་པ་དེ་ཁེ་ཏ་ཏ་འི་དབྱུལ་བང་དུ་གཏན་འབེབས་རྒྱུད་བའ་ཡིན་ན་དགེ་
 མཚན་ཚེན་པོ་འདུག་ཞུ་བཞིན་འདུག ཐུགས་རྗེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་སྐྱེལ་མ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་ཚོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་ཚོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག ངའི་ཁྱི་བ་ལ་ལན་རག་སོང་། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་ཕྱིར་འཐེན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་སྐྱེལ་མ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རི་ནམ་རྒྱལ་སྐྱེལ་དཀར་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རི་ནམ་རྒྱལ་སྐྱེལ་དཀར་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག དཔལ་ལྷན་འབྲོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡་་་༢༢ ལོའི་ལས་བསྐྱོམས་སྤྱིང་བསྐུས་དང་འབྲེལ་
 བས་བཀའ་འདྲི་ཞུ་ཚོག་པ་ཞུ། ཤོག་གྲངས་ ༢ པའི་ནང་དུ་ "༡་༣། སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ཅན་ ཀ རོགས་དབྱུལ་གོ་
 སྤྱིག ༤། ཚེས་ལོའི་ནང་ཡོ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་ (EU) བས་བོད་ནང་གཞི་རྒྱུ་རང་དབང་དང་འགོ་བ་མའི་སློབ་ཐང་ལ་བཅི་
 བཀའ་བོང་སྐེལ་ལས་གཞིའི་ཆེད་ཉིན་རྫོང་འབྲུལ་ ༡་༢༥ རྒྱུད་ཡོད།" ཅེས་འཁོད་འདུག ངས་ནོར་མེད་ན་འདི་ལྟ་སྐོར་ཅེད་
 བསམ་གྱི་འདུག གལ་ཏེ་ནོར་ཡོད་ན་དགོངས་སེལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དོགས་འདི་གཉིས་པ་དེ། འོག་གངས་ ༤ པའི་ནང་དུ་ "ང། བོད་མིའི་རང་ཁ་རང་གསོ་དང་སོར་རྒྱུད་ལས་གཞི། (TSRR) ༡། གྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལྷ་ ༡༠ ལས་ཚེས་ལྷ་ ༡༢ པར་དབལ་ལྷན་སྲིད་སྲོང་མཚོག་གི་ལམ་སྟོན་འོག་བཅན་ཁྱོལ་བོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནང་སློབ་སྦྱོང་དང་དགོ་ཚུན་རི་ཡོད་གངས་ཐོ་བསྟུ་རུབ་དང། དེ་བཞིན་འགྲུང་འགྲུང་ལོ་གསུམ་ནང་སློབ་སྦྱོང་དང་དགོ་ཚུན་གངས་འབོར་ལ་འགྲུང་བ་འགོ་མེན་ལ་དབྱུང་ཞིབ་གྲུབ་འབྲས་སྦྱུན་འབྲལ་ཞུས།" ཞེས་འཛོད་འདུག་པ་ལྟར་འགག་གིས་དབྱུང་ཞིབ་འདི་གནང་དགོས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གང་ལ་ཐུག་པ་རེད། དེར་དམིགས་ལུལ་ག་རེ་འཛིན་གནང་བ་རེད། དེར་བཟང་སློབ་སྦྱོང་དང་འགྲུང་སྦྱོང་གི་གྲུབ་འབྲས་ག་རེ་གཟིགས་སོང། དབྱུང་ཞིབ་འདིའི་ཐོག་ནས་དབལ་ལྷན་བཀའ་འགག་གི་དོས་ནས་སྲིད་བྱས་གསར་བ་དང། འཛིན་སྲོང་གི་སྦྱོང་ལས་གནང་སློབ་སྦྱོང་ལ་དམིགས་བསམ་འགྲུང་བ་སོང་ཡོད་དམ། འདི་བཀའ་འདི་ལྟ་རྒྱ་ཡིན།

དེ་ནས་འོག་གངས་ ༡༠ པའི་ནང་དུ་གསལ་བའི་ ༡་༢། བྱུང་མེད་རུས་སྟོབས་གོང་སླེལ་ལས་དོན། ཐོག་ལ་ཡིན། ཐོག་མ་དེར་བྱུང་མེད་རུས་སྟོབས་གོང་སླེལ་གྱི་སྡེ་ཚོན་ནང་དུ་སྦྱོང་ལས་གནང་མཁན་ཚོར་བསྐྱབས་བརྗོད་ཞུ་རྒྱ་ཡིན། "ཀ། བྱུང་མེད་ལ་བཅན་དབང་དང་རྒྱུ་སྲོད་རིགས་འགོག་ཐབས་ཀྱི་སྦྱང་སྦྱོབ་ལྷན་པའི་ཁོར་ལུག་བསྐྱབ་རྒྱ།" ཞེས་འཛོད་འདུག་གཙོ་ཆེ་འོས་བྱུང་མེད་རུས་སྟོབས་གོང་སླེལ་གྱི་སྲིད་བྱས་དང་འབྲེལ་བ་ཆགས་བསྐྱད་འདུག་སྲིད་བྱས་དེ་འོག་བྱུང་ནང་དུ་བཀོད་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། བྱུང་མེད་ལ་བཅན་དབང་དང་རྒྱུ་སྲོད་ཀྱི་གནས་སྣངས་བྱུང་བ་ཡིན་ན། བཟོད་བསྐྱབ་ཅ་བ་ཉིད་ནས་མེད་པའི་སྲིད་བྱས་འགོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲའི་སྐབས་སུ་གོང་དབལ་ལྷན་སྲིད་སྲོང་མཚོག་དང། པར་དུས་གནས་འགོ་འཛིན། འོག་གི་མི་མང་སུ་འབྲེལ་ཞིག་ལ་རྒྱུ་སྲོད་དང་བཅན་དབང་གི་གནས་ཚུལ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་བཀའ་འཁོལ་དང་སྦྱགས། དེར་ (Redressal Method) ཞིག་ཉན་ཉན་དགོས་པེད་བསམ་གྱི་འདུག་དེ་སྟོན་སྦྱོང་སླེལ་གྱི་དོས་ནས་ལ་དུགས་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་འཛོལ་ཞིག་གནང་བ་རེད། ལྷག་པར་དུ་བྱུང་མེད་རུས་སྟོབས་གོང་སླེལ་གྱི་སྲིད་བྱས་ལ་གཞི་བཞག་པའི་ཐོག་ནས། གནས་ཚུལ་འདི་དང་འབྲེལ་ནས་མཚུབ་མོ་འཇུགས་པ་དེ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། སྦྱིར་བཏང་ས་གནས་ས་ཐོག་ལ་གནས་ཚུལ་འདི་དང་འབྲེལ་ནས་མར་རྒྱུར་ཅི་བ་གཏོང་རྒྱ་དང། གནས་ཚུལ་འདིའི་ཐོག་ལ་གྲུབ་འབྲས་འགོ་ཚུན་དགོས་པ་རེད་ལ། ལྷག་པར་དུ་འཛིན་སྲོང་འདི་ནང་སྲིད་ལས་ཁྲུངས་འོག་ལ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་དུས། བཀའ་འགག་གི་དོས་ནས་སྲིད་བྱས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་དགོངས་གཞི་དང། ཐུགས་ཐུག་ག་རེ་བཅད་ཡོད་པ་རེད། འདི་བཀའ་འདི་ལྟ་ཚོགས་ལ་ཞུ།

"ཁ། བྱུང་མེད་ལ་འཛོད་བསྟེན་ཐོག་ཐབས་སྲོད་དང་གོང་སླེལ་ལས་གཞི།" ཞེས་བཀོད་གནང་འདུག་འདིའི་ནང་དུ་བྱུང་མེད་རྒྱ་མཚོན་འཛོད་བསྟེན་བྱེད་སློབ་སྦྱོང་ཐབས་སྲོད་གནང་བའི་སྐོར་ལ་གསལ་འདུག་ལས་གཞི་འདི་དོས་གནས་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ངས་དོ་སྣང་བྱུང་བ་ལ། སློབ་གྲྭ་ཁག་ཅམ་མ་ཡིན་པར་བཟུན་དགོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཐེབས་བཞིན་འདུག་སྦྱིར་བཏང་རྒྱ་མཚོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཐབས་སྲོད་ཐོག་ལ་སོ་སོའི་དོས་ནས་དེ་སྦྱང་འབྲེལ་ཞིག་ཞུས་པ་ཡིན། རྒྱ་མཚོན་འཛོད་བསྟེན་བྱེད་སློབ་སྦྱོང་ཐབས་སྲོད་གནང་བའི་སྐབས་སུ། ཁོར་ལུག་ལ་ཐུགས་པན་གསོས་པ་དང། སོ་སོའི་སྦྱོང་ཞུགས་ལའང་གཞོན་མི་སྦྱེལ་པའི་དོས་པོ་ག་རེ་བེད་སྲོད་གཏོང་དགོས་འདུག་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་བཀའ་འཁོལ་དང་སྦྱགས་ནས། ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་ལ་ཁོར་ལུག་ལ་པན་པའི་ཆེད་དུ་རས་ (Sanitary Napkins) བེད་སྲོད་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་ནའང་རེད། (Menstrual Cup) དེ་འདྲའི་གདམ་ཀ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། འདིའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོའི་དོས་ནས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་པ་ཞིག་དང། བྱུང་མེད་རུས་སྟོབས་གོང་སླེལ་སྡེ་ཚོན་གྱི་དོས་ནས་ཐབས་སྲོད་གནང་བའི་སྐབས་སུ། རིན་མེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་དེ་འབྲེལ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། རོགས་ཚོགས་ཀྱི་དོས་ནས་འདིའི་ཐོག་ལ་རྒྱུ་སྲོད་གནང་གི་རེད་བསམ་པའི་

གདང་ཚོད་དེ་སླེབ་ཀྱི་འདུག་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

དེ་དང་མཉམ་དུ་ (Menstrupedia) ཚོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་སྐོར་བརྟན་དཔར་གྱི་དཔེ་དེབ་ཅིག་བཏོན་གནང་
འདུག ངས་དཔེ་དེབ་དེ་མཐོང་བུང་། ངས་དཔེ་དེབ་དེ་ཡག་པོ་ཞིག་མཐོང་བུང་། ཨིན་སྐད་ནང་དུ་ཡོད་པའི་དཔེ་དེབ་ཅིག་རྒྱ་
གར་བཟའ་མི་གཉིས་ཀྱིས་བཅུམས་པ་ཞིག་རེད་འདུག དེབ་འདི་བོད་སྐད་རྒྱས་པ་ཞིག་རེད་འདུག ངས་བསམ་པར་ང་ཚོའི་
སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་གཞོན་སླེབ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་སྤྱི་ཚུལ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ཁོ་རང་ཚོས་ལས་གཞི་
འདི་འདྲའི་ཐོག་ལ་གནས་ཚུལ་བསྟུ་རུབ་བྱས་པ་དང་། ཁོ་རང་ཚོ་ལའང་གོ་སྐབས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་རེད་ལ། ང་ཚོས་སྤྱད་ཞིག་
བཏོན་པ་ཡིན་ན། བོད་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ། བོད་པའི་མིང་ཡོད་པ། ང་རང་ཚོའི་ཁོར་ཕྱག་དང་འབྲེལ་བའི་དཔེ་དེབ་འདི་འདྲ་
ཞིག་བཏོན་པ་ཡིན་ན་སློབ་ལྷན་དང་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་འབྲེལ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། དེས་སྤྱགས་པའི་ཆེ་བ་གསོ་ཡི་རེད་བསམ་ཀྱི་
འདུག།

མཐའ་མ་དེ། ༡་། སློན་ཅིས་དང་འབྲེལ་བ་སྐོར། "ང་། ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་བར་བཞུལ་བཀའ་
འཁོལ་ལྷ་ཤོག་གངས་ ༣༣༥ དང་། ལ་བསྐྱར་ལྷ་ཤོག་གངས་ ༥༩ ལུལ་འབྱོར་ཁག་ལ་སྤྱི་གམ་སྤྱན་དང་ལོར་འཛོལ་ཡོད་མེད་
ཞིབ་འདུག་གིས་བཀའ་ཤག་ནས་རྒྱབ་གཉེར་དང་སྤྱགས་སྤྱི་འཇུག་ལས་ལ་འཆར་འབྲེལ་ལྷས་ཡོད་པ་" ཞེས་འཁོད་
འདུག ད་ལྟ་སོ་སོ་སྤྱི་འཇུག་རྒྱན་ལས་ཤིག་ཆགས་བསྟན་ཡོད། དེའི་སྐབས་སུ་དོ་སྣང་ག་རེ་བྱུང་སོང་ཞེ་ན། བར་བཞུལ་
བཀའ་འཁོལ་ལྷ་བའི་སྐབས་སུ་སློན་ཅིས་སྡེ་ཚན་གྱི་ངོས་ནས་ཚོགས་མཚན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བའི་ཐོག་ནས་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་
པ་རེད། ལྷ་ཤོག་ནང་དུ་ང་རང་ཚོས་སྤྱགས་སྤྱད་གནང་དགོས་པ་ཞིག་ལ། ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་ཅིས་ཤོག་ལ་བྱུང་པར་འབྲེལ་
མིན་ཆགས་ཀྱི་འདུག སྤྱི་འཇུག་རྒྱན་ཚོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ལྷས་ཡོད་པ་རེད་དེ། ད་དུང་ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་འགོད་སྤྱོད་སྤྱགས་
དང་། ལྷག་པར་དུ་དེལ་འབོར་ཐོག་ལ་བྱུང་པར་འགོ་བཞེན་འདུག བྱས་ཚང་འདིའི་ཐོག་ལ་དཔེ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་
ངོས་ནས་སྤྱགས་སྤྱད་གནང་དོགས་གཞོངས་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་སློབ་མ་ཆེ་རིང་མཚོག་ནས།

བཀའ་ལན་གནང་མཁམ། དཔེ་ལ་ལྷན་དཔེ་འབྱོར་བཀའ་སློན་མཚོག

དཔེ་ལ་ལྷན་དཔེ་འབྱོར་བཀའ་སློན་སླེན་པ་ཆེ་རིང་མཚོག་ནས།

དཔེ་ལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་བཀའ་ལན་ལོས་སྤྱི་འཇུག་ཤིག་གིས་བྱུང་མེད་ཀྱི་རུས་སློབས་གོང་སླེབ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་
དཔུད་ཞིབ་ཀྱི་སློན་ཐོད་འབྲེལ་བྱུང་ན་ཡག་པོ་འདུག་ཅེས་གསུངས་སོང་། ང་ཚོས་དཔུད་ཞིབ་བྱས་པའི་སློན་ཐོད་སྤྱོད་སྤྱགས་
བསྤྱིགས་བྱས་ཡོད་ན་འབྲེལ་ཚོགས་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

དེ་ནས་ཟབ་སློང་ཁག་སློབ་ལྷན་དེ་ཚོར་ཡག་པོ་གནང་འདུག ཡིན་ནའང་། (Person with Disability) གང་ལྟར་
དབང་པོའི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བསྟན་པ་དེ་ཚོར་ཟབ་སློང་སློང་དགོས་པ། དེ་དང་མཉམ་དུ་བཅུན་མ་ལའང་ཟབ་སློང་དགོས་རྒྱ་
གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། སློན་ལུལ་གྱི་ཚན་མ་བཅུན་མ་དང་དེ་ཚོར་དོ་སྣང་སློང་གྱི་ཡོད་རེད་བསམ་ཀྱི་འདུག།
གལ་ཏེ་བཅུན་མ་ལ་ཟབ་སློང་འབྲེལ་གྱི་མེད་ན། བཅུན་མ་དང་དབང་པོའི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བསྟན་པ་དེ་ཚོ་ལའང་ཟབ་སློང་
སློང་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་དུས། བྱུང་མེད་རུས་སློབས་ཚན་པར་ལྷ་ཚོགས་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

བཀྲའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཤིག་གིས་དང་སྐྱབས་དཔུ་དཔུལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་དམིགས་བསལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ།
 རྒྱ་གར་ནང་དུ་སྤྱི་མ་ཚའི་སྤྱི་མ་ཚེས་དང་སྤྱི་མ་ཡུལ་དེ་དག་མ་ཐུན་གྱི་ཡོད་ནའང་། མིང་གི་དག་ཆའི་ཐོག་ནས་མ་འབྲིག་
 བསལ་དཀའ་ངལ་འབྲས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ངོས་ནས་ལམ་སྟོན་གསལ་བའི་ནང་དུ་
 གསལ་པོ་ཞེས་པ་བཞུགས་ཡོད། གཞུང་ཞིག་གིས་སྤྱད་པའི་ཡིག་ཆ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ན། ཡིག་ཆ་ག་རེ་ཡིན་ནའང་། མི་སེར་གྱི་
 ལག་སྒྲིར་ཡིན་ནའང་རེད། གང་ལྟར་གཞུང་ཞིག་གིས་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ན། དེ་གཞིར་བཟུང་ངེས་
 བསྐྱར་བ་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་ཞུས་ཡོད་པ་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་ཞིག་རྒྱན་མ་རེད་ཟེར་དགོས་ན་རྟོག་མྱ་
 ཆ་པོ་ཞེས་པ་ཅིག་རེད་ཟེ། དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་སྲིད་བྱུས་འདི་འདྲ་ཞིག་བཟུང་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན། དང་སྐྱབས་དཔུ་
 དཔུལ་ལག་དེབ་ནང་དུ་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་དཀའ་ངལ་འབྲས་གཞི་ཡོད་པ་མ་རེད། གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་ཞིག་ཡོད་
 བ། དེ་གཞིར་བཟུང་བསྐྱར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་རྒྱ་བ་སྤོངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ཉར་ཆགས་ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། མ་
 འོངས་པར་མི་དེས་དེབ་གང་འདྲ་ཞུས་འདུག་བཟུ་རྒྱུ་ཆེད་དུ་ཉར་ཆགས་ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། གནས་ཚུལ་དེ་
 དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཉར་ཆགས་བྱས་པ་མ་གཏོགས། སུ་གཅིག་ལའང་ཕྱིར་བསྐྱགས་སམ་ལག་པ་འཆང་འཇུག་
 གི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཕྱི་མིའི་བཟུ་ས་མེད་པ་བཟོས་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ནས་ཁེ་ཧྲ་ཏེ་དཔུ་དཔུལ་འབྲེལ་སྤྱོད་ལ་རེད། ད་ལྟ་བཀྲའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཀྱིས་བཀའ་གནང་བ་རེད།
 གནས་ཚུལ་འདི་དེ་སྟོན་བྱང་སོང་། བར་ལམ་ཁེ་ཧྲ་ཏེ་ལ་འགོ་རྒྱ་བྱང་བ་རེད། ལྷན་བས་དེར་བསྐྱར་དུ་ཞུ་མཁན་མི་འདུག་དང་
 པོ་བསམ་ཚུལ་ཏོག་ཅམ་བྱང་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང་། འདིའི་ཐོག་ལ་བསྐྱར་དུ་ཞུ་མཁན་མི་འདུག་ང་ཚོའི་སྤྱི་གཞིའི་ནང་དུ་
 "ཨ་སློར" ཞེས་འཁོད་ཡོད་དུས། དེའི་འཇོག་པེ་ཡིན་པ། དཔེར་ན། ཁེ་ཧྲ་ཏེ་ཡིན་ན་ (Canadian Dollar) གནང་
 དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡུ་རོ་ཡིན་ན་ཡུ་རོ་ནང་དུ་གནང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཐའེ་མཉམ་ཡིན་ན་ཐའེ་མཉམ་ཏོ་ལར་ནང་དུ་
 གནང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྟོན་མ་ཡིན་ན་ཆད་བཀག་ཅིག་བཟོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་ཡིན་ན་ལོ་རེའི་འཇོག་འགྲུར་གྱི་
 གནས་བབ་ལ་བཟུས་ནས་སྤྱི་སྟོན་གྱི་གྲངས་ཀ་ཞིག་བཅོལ་ནས། ཁེ་ཧྲ་ཏེ་ཡིན་ན་ (Canadian Dollar) འདི་ཅམ་
 ཞིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག་ ཡུ་རོ་ལ་སྤྱད་པ་ཡིན་ན་ཡུ་སློར་འདི་ཅམ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག་ཟེར་ནས། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་
 བསལ་རེ་འུ་མིག་ཅིག་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ་བྱས་པ་རེད། ཨ་སློར་ཞེས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་པབ་
 པའི་སྤྱི་གཞིའི་ནང་དུ་ཡོད་དུས། འདི་དང་མཐུན་པ་བྱས་ནས། ཨ་རིའི་ཏོ་ལར་ལ་ལོ་དུས་དེའི་ནང་དུ་འཇོག་ཆོད་ཆགས་
 ཀྱི་ཡོད་མེད། དེ་ག་རང་གི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་ཏེ། ས་གནས་སོ་སོར་ནས་འདི་གཞིར་བཟུང་དཔུ་དཔུལ་བཟུ་ལེན་
 བྱ་རྒྱུའི་ཐག་ཅིག་བཅད་ཡོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

བཀྲའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་ཤིག་གིས་ཡུ་རོ་མ་ཐུན་ཚོགས་ནས་ཞལ་འདབས་སློར་འབྲེལ་ ༡༧༥ བྱང་བ་དེ་ཉིན་སློར་
 བང་དུ་ཡིན་མེད་བཀའ་ཞིག་གནང་སོང་། འདིའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ག་རང་རེད་འདུག་ གལ་སྲིད་ངས་དེ་བཞེ་ཡག་པོ་མེད་
 པ་ཡིན་ན་གནས་ཚུལ་ཁག་ཁག་རེད།

བཅོན་ཕྱོད་བོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནང་དུ་སློབ་སྦྱོང་དང་དགོ་ཆུན་རྗེ་ཡོད་ཀྱི་གྲངས་ཐོ་བསྐྱར་བྱས་འདུག་ འདིའི་
 དམིགས་ཡུལ་གང་རེད། བཅོན་ཕྱོད་དང་ངན་ཕྱོད་ག་རེ་གཞིགས་སོང་ཞེས་བཀའ་འདི་པེབས་པ་རེད། སློབ་སྦྱོང་གི་
 གྲངས་ཀ་དེ་བཀའ་འགྲུག་ལ་སློབས་པ། ངས་ཁ་སྟོན་ཞུས་ཟེན་པ་ཡིན། ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥ ཅམ་ལ་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་
 གཏན་འཇགས་སློབ་གྲྭ་ ༦ ཅེས་ལེན་དགོས་རེད་ཅེས་ཡི་གེ་ཞིག་འབྱོར་འདུག་ འདི་ངས་དམ་བཅའ་མ་འབྲུལ་གོང་ལ་འབྱོར་
 འདུག་ དེ་འདྲ་སོང་ཅང་སློབ་གྲྭ་ཞོན་ཡོངས་ཀྱི་གནས་སྐྱབས་མ་བཟུས་པ་ཡིན་ན་འབྲིག་གི་མེད་སྟབས། ལྷག་པར་དུ་སྤྱི་གཞིའི་

གྲངས་ཀྱི་ཅང་ཉུང་དུ་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་བཤད་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་། གྲངས་ཀྱི་རེ་རེ་རྗེས་འགྲོ་
 དགོས་ལྷན་ལྟ་ཚོགས་ཚོགས་ཅིག་མེད་པ་སོང་ཅང་། གྲངས་ཐོ་དེ་དེས་པར་དུ་ཡིན་དགོས་འདུག་ལྟས་པ་རེད། གྲངས་ཐོ་འདི་
 གྲངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལོར་བོད་པའི་སློབ་སྦྱོང་གྲངས་ ༣༠,༠༠༠ ལྷག་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་
 ༢༠༡༧ ལ་སློབ་སྦྱོང་གི་གྲངས་འཕོང་དེ་ ༩,༥༠༠ ལ་མར་བབ་ཡོད་པ་དེ། གྲངས་ཐོ་དེར་བརྟེན་ནས་ཤེས་པ་རེད། དེ་མ་
 གཏོགས་ཚོད་དཔག་བྱས་ནས་བསྟན་རྒྱ་རེད་སྟེ། མ་འོངས་པར་སློབ་གྲྭ་སྦྱིལ་བུ་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་ལྷན་གྲངས་འདྲ་འདྲི་དགོས་ཀྱི་
 འདུག་གཞིས་ཚགས་སྦྱིལ་བུ་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་ལྷན་གྲངས་འདྲ་འདྲི་དགོས་ཀྱི་འདུག་ དེ་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་གྲངས་ཐོ་འདི་ཚོར་
 བསྟན་ནས་བཟོ་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཚགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། འདི་ཞིག་ལྷན་རྒྱ་ལྷན་ཡིན།

དེ་ནས་བྱུང་མེད་ལུས་སྟོབས་གོང་སྤེལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ལ་དུགས་ཀྱི་བྱུང་མེད་གཅིག་གི་སྐོར་ལ་ད་གིན་
 མེད་སྐོར་བྱུང་བར་གང་འདྲ་ལྟ་ཡི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོང་། ང་ཚོས་ཡར་ལྷན་སྟངས་གང་འདྲ་ལྟས་པ་གཞིར་བཟུང་མར་ལན་
 རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད། ངས་གོང་དུ་ལྟས་པ་ཡིན། རྗེ་བྲག་གིས་ཞིབ་འཇུག་གྲེད་རོགས་ཞེས་ལྟས་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོས་ཞིབ་
 འཇུག་གྲེད་ཀྱི་རེད། སྐབས་དེ་དུས་འོས་བསྟུའི་སྐབས་སུ་གསུངས་སོང་། དེ་ཡིན་དུས་འོས་བསྟུ་དང་འབྲེལ་བ་ཚགས་ཀྱི་
 ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་འོས་བསྟུ་ལས་ཁང་ལ་ལྷན་དགོས་པའི་ཅེས་ལབ་པ་ཡིན། འོས་བསྟུ་སྐབས་སུ་ཞིབ་མེད་པའམ་འོས་
 བསྟུ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ནང་སྤོང་ལས་ཁུངས་ནས་ཞིབ་འཇུག་གྲེད་རོགས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་སྐབས་དེ་
 དུས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད་ལྷན་རྒྱ་ལྷན་ཡིན།

རྒྱ་མཚན་དང་འབྲེལ་ནས་ (Sanitary Napkins) ཚང་མར་སློབ་དགོས་པའི་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། འདི་མ་ཐུན་
 རྒྱན་གྱི་ཆ་ནས་འདྲར་གྱི་ཡོད་དམ་མེད། བོད་མིའི་སྦྱོང་འཇུགས་ཀྱིས་རིན་མེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ག་ཚོད་བར་དུ་སློབ་དགོས་པའི་
 ག་ཚོད་བར་དུ་སློབ་སྦྱོང་གི་ཕྱི་ལོ་རེད། དེ་ཚོའི་གནས་སྟངས་ལའང་བསམ་སློབ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། ལས་གཞི་རེ་རེའི་
 སྐད་ཆ་བཤད་ཡོད་དུས། དེའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་སྐད་ཆ་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད་གཤམ། དེའི་འགྲོ་སོང་མ་གཏོང་བའི་ཐོག་
 བས་ལས་གཞི་འགྲུབ་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཆ་ཚང་སློབ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ན། དེ་ཚོ་འབ་སྦྱུ་འདུས་རྒྱ་
 ཞིག་རེད་དམ་མ་རེད། གང་ལགས་ཤེས་ན། བྱུང་མེད་ཀྱི་གྲངས་ཀྱི་དེ་བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ ཅམ་རེད། དེ་ཚོ་ཆ་ཚང་མར་ (Sanitary
 Napkins) སློབ་དགོས་ན། དེར་འགྲོ་སོང་ག་ཚོད་འགྲོ་ཡི་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐོག་ལའང་བསམ་སློབ་གཏོང་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་
 ཤིག་རེད།

(Menstrupedia) ཚོགས་པའི་དཔེ་དེབ་དེ་ཡག་པོ་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། བན་ཐོགས་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ང་
 ཚོས་གང་མང་གཤོན་ཚོགས་གྲངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མ་འདྲང་བ་ཡོད་ན། ང་ཚོས་བྲེད་ཚོགས་ལྷན་རྒྱ་ལྷན་ཡིན།

བར་བརྒྱལ་བཀའ་འཁོལ་ལྷན་སྦྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ལྷན་ཁང་མི་འདྲ་ནས་འགོངས་ཤོག་འགོངས་སྟངས་མི་
 འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་གསུངས་སོང་། འགོངས་ཤོག་གི་བཟོ་ལྷན་གཅིག་པ་རེད། འགོངས་བཟོད་བྲེད་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་
 ༡༧་༡༧་ཁྱད་པར་ཡོད་མིན་པ་རེད། ལྷན་ཁང་སོ་སོའི་ནང་དོན་ཐོན་བྱ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ན། དེ་ལ་དཔགས་པའི་འབྲེལ་བཟོད་
 རྗེད་ཀྱི་རེད། བར་བརྒྱལ་བཀའ་འཁོལ་ལྷན་སྦྱོང་གི་ཐད་མ་ཐུན་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་ན། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ནས་མར་
 བསྟན་ནས་མ་འོངས་པར་མ་ཐུན་པ་གང་འདྲ་བཟོ་སྦྱབ་ཀྱི་འདུག་བཟོ་རྒྱ་ལྷན་ལྷན་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་སློབ་མ་ཚེ་རིང་མཚོགས་ཀྱིས།
 སྤྱི་འཇུག་དབང་འདུས་དོན་རྗེ་ལགས།

སྤྱི་འཕུས་དབང་འདུས་རྗེ་ལགས་ནས།

དབལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ དབལ་འབྲོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལོ་འཁོར་ལས་བསྐོས་སྤྱི་བསྐྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་
དེ་བ་དང་བསམ་ཚུལ་ཁག་ཅིག་ལྷུ་རྒྱ་ཡོད།

དང་པོ་དེ། ༡༠༦། གངས་ལྗོངས་དབལ་འབྲོར་ཞབས་ཞུ་ཁང། ༧ བོད་མིའི་སྤྱད་ཚོང་རོགས་སྐྱོར་ལས་གཞི་དང་
འབྲེལ་ནས་ཚོག་འགའ་ཤམ་ཤིག་ལྷུ་རྒྱ་ཡོད། ཐོག་མ་དེར་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གསུང་དབལ་འབྲོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དོས་ནས་
བཅོམ་བྱོལ་བོད་མིའི་ཁྲིད་དུ་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱིས་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པའི་ལས་གཞི་མང་པོ་གཞན་དང་གཞན་བཞིན་བ་རེད།
ལས་གཞི་དེ་དག་གི་ནང་ནས་བོད་མིའི་སྤྱད་ཚོང་རོགས་སྐྱོར་ལས་གཞི་འདིས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པར་
དོས་འཛིན་ལྷུ་ཡི་ཡོད། ད་ལོར་སྤྱད་ཚོང་བ་གངས་ ༡,༡༠༦ ལ་སྐོར་ (Crore) ༡༦.༥༩ ཞིག་བྱ་ལོན་གཡར་འདུག འདི་
དང་འབྲེལ་ནས་སོ་སོར་དེ་བ་གཅིག་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་གོས་ཚོགས་གོང་མའི་ནང་དུ་དབལ་ལྷན་དབལ་འབྲོར་བཀའ་སློན་
མཆོག་གིས་སྤྱད་ཚོང་བའི་གངས་ཀ་དང་། བྱ་ལོན་གཏོར་རྒྱའི་དུལ་འབོར་དེ་ཚོ་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་
གསུངས་སོང། ད་ལན་ཡང་གངས་འབོར་དེ་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད་པ་རེད་དམ། འདི་བཀའ་འདི་ལྷུ་རྒྱ་ཡིན།

དེ་དང་མཉམ་དུ་སོ་སོར་བསམ་ཚུལ་ག་རེ་ཡོད་ཅེ་ན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོར་འཚམས་གཟིགས་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་
སྤྱད་ཚོང་བ་ནས་བསམ་འཆར་ཐེབས་བ་རེད། སོ་སོའི་དོས་ནས་གོས་ཚོགས་ནང་དུ་ལྷན་བ་ཡིན། བཀའ་ཤེས་སྐོར་མའི་
སྐབས་སུ་སྐོར་འབུམ་ ༢ གཡར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལན་སྐོར་འབུམ་ ༡.༥ མ་གཏོགས་གཡར་མ་སོང། དེ་འབྲེལ་སོང་ཅང་
སྐོར་མ་ནང་བཞེན་སྐོར་འབུམ་ ༢ གཡར་རོགས་ཟེར་ནས་ཁོང་རྣམ་པས་རེ་སྐྱུལ་ལྷན་བ་རེད། དེ་དང་འབྲེལ་ནས་སོ་སོའི་
དོས་ནས་བསྐྱར་དུ་དབལ་འབྲོལ་ལས་ཁུངས་ལ་རེ་སྐྱུལ་ལྷུ་རྒྱ་ད། ད་ལན་སྤྱད་ཚོང་བ་གངས་ ༡,༡༠༦ ལ་མི་རེར་སྐོར་
འབུམ་ ༡.༥ ཅིས་ཁྲོན་བསྐོས་སྐོར་ (Crore) ༡༦.༥༩ གཡར་འདུག གཡར་སྤྱད་སྤྱད་ཚོང་བ་གངས་ ༡,༡༠༦ ལ་མི་རེར་
སྐོར་འབུམ་ ༢ གཡར་བ་ཡིན་ན། ཁྲོན་བསྐོས་སྐོར་ (Crore) ༢༢ ལྷག་ཙམ་ཆགས་ཀྱི་འདུག འདི་ལ་ག་རེ་བལྟ་རྒྱ་
འདུག་ཅེ་ན། སྤྱད་ཚོང་བའི་རེ་སྐྱུལ་རེད། ད་ལྟའི་ཆར་དབལ་འབྲོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གངས་ལྗོངས་དབལ་འབྲོར་ཞབས་ཞུ་
ཁང་ལ་དུལ་ཡོང་ཁུངས་ལྷེ་བ་གཉིས་དེ། སྤྱད་ཚོང་བ་དང་དབྱུ་ཁུལ་ལག་དེབ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། གཡར་སྤྱད་དབལ་འབྲོར་
ལས་ཁུངས་ནས་སྤྱད་ཚོང་བས་རེ་སྐྱུལ་ལྷན་བ་བཞེན་སྐོར་འབུམ་ ༢ གཡར་བ་ཡིན་ན། ད་ཚོར་སྤྱད་ཀ་མང་དུ་རག་རྒྱུའི་རེ་
བ་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག དེ་ལྟར་གནང་བྱུང་བ་ཡིན་ན། ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག དེ་འབྲེལ་
སོང་ཅང་ངས་བསྐྱར་དུ་རེ་སྐྱུལ་དེ་ག་རང་ལྷུ་བཞེན་ཡོད།

གོས་ཚོགས་གོང་མའི་ནང་དུ་དབལ་ལྷན་དབལ་འབྲོར་བཀའ་སློན་མཆོག་གིས་སྤྱད་ཚོང་བར་དཀའ་ངལ་གང་འབྲེལ་
ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན། དེར་ལྟོག་ཆེད་དུ་འཕགས་བོད་འབྲེལ་མ་བྱུང་ལས་ཁུངས་ནང་དུ་ལས་བྱེད་གཉིས་བསྐོས་གཞུག་བྱ་རྒྱ་
ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོང། ཉེ་ལམ་ (U.P) མངའ་སྡེར་ས་ཆའི་དཀའ་ངལ་ཞིག་བྱུང་ནས། འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་འགོ་འཛིན་
དང་དབལ་འབྲོར་ལས་ཁུངས་ནས་ལས་བྱེད་གཉིས་བསྐོས་གཞུག་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ད་ལྟའི་ལོར་བྱིན་
ནས་ལམ་སྐོར་ལྷུ་བར་བཅར་བ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ནའང་། ལས་བྱེད་གཉིས་བསྐོས་གཞུག་བྱས་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག དེ་འབྲེལ་
སོང་ཅང་ངའི་དེ་བ་ལྷུ་རྒྱ་ད། ད་ལྟའི་ཆར་ལས་བྱེད་གཉིས་བསྐོས་གཞུག་བྱས་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད། སྤྱད་ཚོང་བ་ཚོར་ས་
ཆའི་དཀའ་ངལ་སྐོར་མ་ནས་མྱུང་དང་འབྲེལ་བཞེན་བ་རེད་འདུག ཕྱི་ཆོར་ ༣ ནས་བཟུང་སྟེ་ད་ལྟའི་ཆར་ ༦ ཕྱིན་ཆར་
བ་རེད། དུས་ལྷན་འདིའི་ནང་དུ་ལས་བྱེད་གཉིས་བསྐོས་གཞུག་བྱེད་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད།

དེ་དང་མཉམ་དུ་ངས་སྡོན་མ་ཡང་ཉུ་རྒྱ་བྱུང་། འདིར་ཡང་རེ་སྐྱུལ་རང་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་སྲུང་ཚོང་བ་ཚོར་ལོ་ལྟར་
 དཀའ་ངལ་སྤང་དང་འཕྲད་བཞིན་པ་རེད་འདུག འཛེན་ (Surat) སྲུང་ཚོང་བར་ས་ཆ་རག་དང་མ་རག་གི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་
 བས་ཁོང་ནམ་པས་སྐྱུན་ཉུ་སྐྱུལ་ཡོད་པ་རེད། ད་ལོར་ (Bareilly, U.P.) ལའང་ས་ཆའི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བཞིན་འདུག
 འདི་ལྟ་བུའི་ས་དཀའ་ངལ་སེལ་བའི་ཚེད་དུ་ངས་ག་རེ་བྲན་གྱི་འདུག་ཅེ་ན། བོད་མིའི་སྤྱི་བཟོ་གས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ལས་
 ཁུངས་ཀྱི་ངོས་ནས་རྒྱ་གར་དབུས་ལ་འབྲེལ་བ་གནང་སྟེ། འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་ཁག་གི་མངའ་སྡེ་གཞུང་ནས་ང་ཚོར་སོགས་
 གཏོང་སྲུབ་པར་ཐབས་ཤེས་ཤིག་འཚོལ་བ་ཡིན་ན། གཅིག་བྱེད་སྲུབ་ཀྱི་རེད་བསམ་པའི་སོ་སོར་རེ་བ་ཚེན་པོ་ཡོད། གང་
 ལགས་ཤེ་ན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ཡགོང་ས་མཚོག་དང་ཀན་པ་ཚོས་སྐྱུ་ལས་བསྐྱོན་ཏེ་གཞིས་ཆགས་ཚེན་པོ་དེ་དག་གསར་
 སྐྱོན་ཚེད་དུ་ས་ཆ་མང་པོ་རག་སྲུབ་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་ཡིན་ནའང་བཀའ་ཤེས་གིས་འགན་འཁུར་བའི་སོག་ནས་སྲུང་ཚོང་བར་
 སོགས་གཏོང་ལེན་སྲུབ་པ་ཡིན་ན། ཁོ་རང་ཚོའི་དཀའ་ངལ་ཚེན་པོ་ཞིག་སེལ་སྲུབ་ཀྱི་རེད། འདི་ཡང་རེ་སྐྱུལ་ཡིན། སྲུགས་ཇི་
 ཚེ།

ཚོགས་གཙོ་སྐྱོལ་མ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

སང་ལྔ་ལྷོ་ཕུག་ཚོང་ ༩: ༣༠ བར་དུ་ཚོགས་གསེང་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྐབས་བཅུ་བདུན་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་བཞི་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༥། དེ་རིང་ལས་ཉེན་བརྒྱན་བ་ཆགས་བསྐྱེད་ཡོད། དེ་རིང་སྐྱོད་རྒྱུ་ལྷན་པོ་གྲིས་ལན་གྱི་དུས་ཚོད་མེད། ད་ལྟོ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་མང་པོ་ཞིག་ལྷག་བསྐྱེད་དུས། དེ་རིང་དགོང་མོ་སྐབས་ཚོད་ ༢:00 བ་བར་དུ་ལས་རིམ་བཅོས་ཡོད། ད་དུང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་ཚོད་ཉོག་ཅམ་པར་འགྲུང་འགོ་དགོས་སྲིད་བ་རེད། འདི་སྟེན་སེང་ལྷ་རྒྱ་རྒྱ་ཡིན།

དེ་རིང་གི་ལས་རིམ་དང་པོ་ཁྲིམས་བཅོམ་ལས་དོན། བརྗོད་བ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ནང་གསེས་ཀ་པ། བཅོམ་སྤྱོད་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ས་ཁང་བདག་འཛིན་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་གཞི། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༢༣ བ། ཕྱི་ཚེས་ ༡༠ ཡི་ལས་རིམ་ཁོངས་ཡོད། ཁྲིམས་འཆར་འདོན་མཁན་ནང་སྲིད་བཀའ་ལློན་སྟེན་པ་ཚེ་རིང་མཚོག

དཔལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་ལློན་སྟེན་པ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་གཞུང་འབྲེལ་སྤྱི་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་ཁྲིམས་འཆར། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༢༣ བ་སྟེན་སྤྱོད་མ་ལུ་གོང་ལ། ཅ་བའི་ད་རེས་གྲོས་ཚོགས་ཉེན་གངས་གཉིས་དང་བྱེད་ཀ་ལྷག་ཅམ་ཞིག་ཚོགས་མ་ཐུབ་སྤྱོད་བས། དུས་ཚོད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཞིག་འབྲས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་དེ། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྤྱོད་པོས་སྤྱི་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་དེ་གལ་ཚེན་པོ་ཞིག་ལ་གཞིགས་ནས། ད་ལྟོ་ལས་རིམ་ནང་དུ་མེད་པར་སྐབས་རྗེ་ཆེ་ལྷ་རྒྱ་རྒྱ་ཡིན།

ས་ཁང་གི་སྤྱི་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་འདི། བོད་ནས་མེད་པའི་མཁན་རྗེས་འགྱུར་བ་དེ་ཚོ་ལ་སྤོང་ཁང་གི་ཐབས་ཤེས་དེ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་དུས། འགྲུང་འགྲུང་ཟླ་བ་ ༦ རང་ལ་ས་ཁང་གང་མང་ཞིག་གཞིས་ཆགས་ནས་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མིང་ཐོག་འབྲུལ་མཁན་གྱི་བ་ཡིན་ནའང་རེད། བུག་མཁན་གྱི་བ་ཡིན་ནའང་རེད། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཐབས་ཤེས་བྱ་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་ཆགས་བསྐྱེད་ཡོད་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

ཡིག་ཆ་ཨང་། ༢༣

༡༡། །གཞུང་འབྲེལ་སྤྱི་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་ཁྲིམས་འཆར།

བཅོམ་སྤྱོད་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ས་ཁང་བདག་འཛིན་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་གཞི།

དོན་ཚན།	ཚིག་བརྗོད་རྙིང་པ།	བསྐྱར་བཅོས་ཚིག་བརྗོད།	ཟུར་བརྗོད།
ལྷ་པ། ནང་གསེས་ ༡	ས་ཞིང་བེད་སྤྱོད། སྐབས་བཅོམ་བོད་མི་ཚོར་བཅོམ་སྤྱོད་ལྷ་པ་དུ་གནས་སྤོད་རིང་སྤོད་ལུལ་དང་འཚོ་རྟེན། ཞིང་ལས་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གནས་ལུལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་མངའ་གཞུང་མོ་མོ་ནས་བོགས་མར་བཏང་བའམ། ཚོགས་སྡེ་དང་སྡེར་གང་ཞིག་ནས་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ལ་ཅིས་འབྲུལ་ལུས་པ། ཡང་ན་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞི་འཛུགས་ཀྱི་	རང་འཇགས། སྐབས་བཅོམ་བོད་མི་ཚོར་བཅོམ་སྤྱོད་ལྷ་པ་གནས་སྤོད་རིང་སྤོད་ལུལ་དང་འཚོ་རྟེན། ཞིང་ལས། <u>ཚོས་དང་རིག་གཞུང་། ཤེས་ཡོན་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གནས་ལུལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་མངའ་གཞུང་མོ་མོ་ནས་དཔལ་ལྷན་བོད་མིའི་ངལ་སེལ་ཚོགས་པར་བོགས་མར་བཏང་བའམ། <u>ས་ཐོ་ལག་འཛིན་</u></u>	

	<p>ཁ དོན་ཚན་ ༧ (༡) བང་གསལ་དབྱུང་ལ་སེལ་ <u>ཚོགས་པའི་བདག་དབང་ལོག་ཡོད་པའི་ས་ཚའི་ཚོག་</u> <u>དེ་སྔོན་བཀའ་འཁྲོལ་མེད་པར་བང་འཚམས་ཨར་སྐྱུན་</u> <u>ལུས་རིགས་ལ་འོས་འཚམས་ཉེས་ཚད་ཀྱིས་སྡིག་</u> <u>མ་སྐྱུན་བཟོ་རྒྱུ། དེ་བཞིན་མི་འཕོང་འཕེལ་སྐྱེན་སྲོད་</u> <u>ཁང་དཀའ་ངལ་ཅན་རིགས་ནས་རྒྱ་མཚན་གསལ་</u> <u>བཤད་ཀྱིས་ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་</u> <u>ཚུང་བརྒྱད་སྐྱུན་མེད་བྱུང་མཚམས་དབྱུང་ལ་སེལ་</u> <u>ཚོགས་པས་བཀའ་འཁྲོལ་གནང་འདུག། (ཟུང་བརྗོད།)</u> <u>སྡིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་གཏན་འབེབས་མ་ལུས་སྔོན་ཨར་</u> <u>བསྐྱུན་ལུས་རིགས་ལ་འོས་འཚམས་ཉེས་ཚད་ཀྱིས་ཐེངས་</u> <u>གཞིག་བྱ་ཡང་གནང་རྒྱུ།)</u></p>	<p>བར་ཞུ་དགོས། <u>ཁ དོན་ཚན་ ༧ བང་གསལ་གྱི་ས་ཁང་རྣམས་</u> <u>མོད་མི་ནང་ལྷན་ནང་བཟུགས་སྲིད་འདོད་ཡོད་</u> <u>རིགས་ཀྱིས། ཁང་ས་ནང་བཟུགས་བྱ་རྒྱུར་ས་</u> <u>གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་ལ་བཀའ་</u> <u>འཁྲོལ་ཞུ་ཚོག་བཤད། ཞིབ་ས་ནང་བཟུགས་སྲིད་</u> <u>བར་ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་གི་</u> <u>རྒྱབ་གཉེན་དང་བཅས་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་</u> <u>བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་དགོས།</u></p>	
<p>བྱུགས། བང་གསལ་ ༡ བང་གསལ་ ༢</p>	<p><u>ས་ཁང་ཚོང་བསྐྱར་དང་། ལུས་སྡིག་</u> སྡིག་གཞི་འདི་གཏན་འབེབས་གསལ་བསྐྱབས་ བཟུང་ཉིན་ནས་སྡིའི་བདེ་ཅའི་ཚེད་གཞུང་ འཇུག་རིགས་ལུང། དེ་མིན་གཞིས་མི་ལུས་ ལྷང་ས་ཁང་མི་གཞན་ལ་སྤུལ་སྡིག་དང་། ཚོང་ བསྐྱར་དུ། ལྷི་མི་ལ་ཁང་སྤུལ་གཏོང་བའི་རིགས་ གཏན་ནས་མི་ཚོགས། གཞིས་མི་སྤུ་ཞིག་གིས་ས་ཁང་སྤུལ་སྡིག་དང་། ཚོང་བསྐྱར་ལུས་ཚེ་ས་གནས་ལུལ་ཞིམས་ དང་། བཅོན་སྲོལ་མོད་མིའི་ཞིམས་སྡིག་ཁག་ལ་ <u>ཚིས་མེད་ལུས་པའི་ཉེས་འཇུགས་བྱ་རྒྱུ། ས་</u> <u>གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་ནས་</u> <u>ཞིབ་འཇུག་གིས་དངོས་ར་འཕྲོད་ན་འཇིན་སྲོད་</u> <u>ནས་ཉེས་འཇོལ་བྱེད་པོ་རྣམས་མོད་ཀྱི་ལུལ་</u> <u>མིའི་ལས་འགན་མ་སྐྱབ་མཁུན་ཏུ་ཡོངས་ཁྲུབ་</u> <u>གསལ་བསྐྱབས་བྱ་རྒྱུ་དང་། བང་མིར་གན་</u> <u>ལྷིས་རོགས་རམ་དང་། རྒྱབ་གཉེན་ཁག་སྤི་</u> <u>རྒྱལ་ཁག་ཏུ་སྤི་སྐར་གྱི་བསྐྱོད་རྒྱུར་དགོས་</u> <u>མཁོ་སྲོད་དགོས་བཅས་ཇི་ཡོད་བཀག་གཅོད་</u> <u>ལ་རྒྱུ།</u></p>	<p>རང་འཇགས། སྡིག་གཞི་འདི་གཏན་འབེབས་གསལ་ལ་ བསྐྱབས་སྤུལ་ཉིན་ནས་སྡིའི་བདེ་ཅའི་ཚེད་ གཞུང་འཇུག་རིགས་ལུང། དེ་མིན་གཞིས་ མི་སྤུས་ལྷང་ས་ཁང་མི་གཞན་ལ་ཚོང་ བསྐྱར་དང་། ལྷི་མི་ལ་ཁང་སྤུལ་གཏོང་བའི་ རིགས་གཏན་ནས་མི་ཚོགས། གཞིས་མི་སྤུ་ཞིག་གིས་མི་གཞན་ལ་ས་ཁང་ ཚོང་བསྐྱར་ལུས་ཚེ། ས་གནས་ལུལ་ཞིམས་ དང་། བཅོན་སྲོལ་མོད་མིའི་ཞིམས་སྡིག་ ཁག་ལ་<u>བཟི་མེད་ལུས་པའི་ཉེས་འཇུགས་བྱ་</u> <u>རྒྱུ། ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་</u> <u>ཚུང་ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས་དངོས་ར་འཕྲོད་</u> <u>ན་འཇིན་སྲོད་ནས་ཉེས་འཇོལ་བྱེད་པོ་</u> <u>རྣམས་མོད་ཀྱི་ལུལ་མིའི་ལས་འགན་མ་སྐྱབ་</u> <u>མཁུན་ཏུ་ཡོངས་ཁྲུབ་གསལ་བསྐྱབས་བྱ་རྒྱུ་</u> <u>དང་། བང་མིར་གན་ལྷིས་རོགས་རམ་དང་།</u> <u>རྒྱབ་གཉེན་ཁག་སྤི་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་སྤི་སྐར་གྱི་</u> <u>བསྐྱོད་རྒྱུར་དགོས་མཁོ་སྲོད་དགོས་བཅས་</u> <u>ཇི་ཡོད་བཀག་གཅོད་ལ་རྒྱུ།</u></p>	

<p>ནང་གསལ་ ३</p>	<p>དེ་སྔོན་ས་ཁང་ཚོང་བསྐྱར་དང་། ལུལ་སྦྱིན་གྱིང་། མཁན་རིགས་ལ་ཕྱིར་སློབ་བྱུང་སྟེ་རང་བདག་སྐབ་ན་ དེའི་གོ་སྐབས་སློབ་དགོས། དེ་མིན་བོད་མི་སུ་ཚུ་ན་ ས་ཁང་ནང་འབྲུག་ས་བྱ་དགོས་རིགས་ནས་འབྲེལ་ཡོད་ སྤྱི་བརྒྱ་སོ་སོའི་བརྒྱུད་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ ཁང་དུ་བཀའ་འགན་གི་གཏན་འབེབས་ལྟར་མིང་གཞུང་ མ་དེབ་ནང་དེབ་འགོད་ལྷུ་དགོས། <u>ཟུར་བརྗོད།</u> སྤྱི་གཞི་ བསྐྱར་བཅོས་གཏན་འབེབས་མ་གྲས་སྔོན་ས་ཁང་ནང་འབྲུག་ས་ བྱས་རིགས་ལ་ཞུས་པ་ཡིན། མེད།</p>	<p>དེ་སྔོན་ས་ཁང་ཚོང་བསྐྱར་དང་། ལུལ་སྦྱིན་གྱིང་། མཁན་རིགས་ལ་ཕྱིར་སློབ་བྱུང་སྟེ་རང་བདག་ སྐབ་ན་དེའི་གོ་སྐབས་སློབ་དགོས། དེ་མིན་བོད་མི་ སུ་ཚུ་ན་ས་ཁང་ནང་བསྐྱག་སྤྱོད་དགོས་རིགས་ ནས་<u>དོན་ཚན་ལྔ་པའི་ ३(ཁ) གཞིར་བསྐྱར་མིང་</u> <u>བསྐྱར་བྱས་ཏེ་</u>མིང་གཞུང་མ་དེབ་ནང་དེབ་འགོད་ ལྷུ་དགོས།</p> <p>༤ <u>བོད་མི་ནང་ལུལ་གཞིས་སྐྱལ་ཐོབ་ཐང་མེད་</u> <u>མཁན་ནས།</u> དེབ་སྐྱེལ་ཡོད་པའི་དགོན་པ་གྲུ་ཚང་ ངས། མཉམ་འབྲེལ། བོད་མིའི་ཚོས་དང་རིག་ གཞུང་། ཤེས་ཡོན། འཕྲོད་བསྟེན། དཔལ་འཕྱོར་ འདུ་འགོད། སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུ་བཅས་ཀྱི་ ཚོགས་སྡེ་ཁག་ལ་ས་ཁང་སྐྱལ་སྦྱིན་བྱ་རྒྱ་ཡིན་ ཚུ་གཉིས་མོས་གན་རྒྱའི་ཐོག་ས་གནས་ས་ཁང་ ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་བརྒྱུད་ནང་སྤྱིད་ལས་ ཞུངས་ལ་བཀའ་འཁོལ་ལྷུ་དགོས།</p>	<p>གསར་ འཇུག</p>
<p>བདུན་པ། ནང་གསལ་ ༡</p>	<p>ས་ཁང་སོགས་གཡམ། གཞིས་མི་སྤྱི་ཞིག་གིས་རང་གི་སྡོད་ཡུལ་ཁང་པ་དང་། ས་ཞིང་འདེབས་མེད་མ་གྲས་པར་བཅོན་སྟོབ་བོད་མི་ མིན་པའི་ཕྱི་མི་ལ་སོགས་གཏོང་མི་ཚོགས་གནས་ས་ ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས་ཕྱི་ མི་ལ་སོགས་གཏོང་བྱས་པ་ར་འཕྲོད་བྱུང་ཚེ་བོད་མིའི་ སྤྱི་གཞི་འཇུག་ས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྤྱི་གཞི་ལ་བརྩི་སྲུང་མ་གྲས་ པར་དོས་འཛིན་གསལ་བསྐྱགས་དང་སྐྱགས་སོ་ནས་ དང་འབྲེལ་བའི་རོགས་སྐྱོར་གང་ཡང་གནང་རྒྱ་མིན། ས་ཞིང་ཐོབ་སྐྱལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་འཚོ་བ་སོ་ནས་ འདེབས་ལས་ལ་བརྟེན་མ་དགོས་པའི་རིགས་ནས་ ལུགས་མཐུན་ཞིང་ས་རྩི་ཡོད་ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་ འཇུག་ཚོགས་ཚུང་ལ་རྩིས་འབྲུལ་གྱིང་དགོས། གལ་ ཏེ་གནས་སྐབས་ནང་ལུགས་སོགས་གཏོང་མི་གྱེད་ཀ་</p>	<p>རང་འཇགས། ཀྱ གཞིས་མི་སྤྱི་ཞིག་གིས་རང་གི་སྡོད་ཡུལ་ ཁང་པ་དང་། ས་ཞིང་རྒྱམས་བཅོན་སྟོབ་བོད་མི་ མིན་པའི་ཕྱི་མི་ལ་སོགས་གཏོང་མི་ཚོགས་ གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་ནས་ཞིབ་ འཇུག་གིས་ཕྱི་མི་ལ་སོགས་གཏོང་བྱས་པ་ར་ འཕྲོད་བྱུང་ཚེ། <u>ཞིང་ས་རྩི་ཡོད་ས་གནས་ས་ཁང་</u> <u>ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་གིས་རྩིས་ལེན་བྱས་ཏེ་</u> <u>དཔལ་འཕྱོད་མིའི་དཔལ་སེལ་ཚོགས་པར་འབྲུལ་</u> <u>དགོས།</u> ཁ ལོ་ལྟར་ཕྱི་རྒྱ་ ༩ པའི་ནང་ས་གནས་འགོ་ འཛིན་ལས་ཁང་སོ་སོ་ནས་རང་ཁོངས་ཞིང་ས་ རང་འདེབས་དང་སོགས་འདེབས་གྱིང་མཁན་རྩི་ ཡོད་ཀྱི་ཞིབ་གནས་མ་དཔེ་རྒྱུར་འཇར་ ཁ ཏེ།</p>	

<p>ནང་གསལ་ ༡</p> <p>ནང་གསལ་ ༢</p>	<p><u>མེད་རིགས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ས་ཆ་བདག་སོལ་མི་ཤོར་</u> <u>ཆེད་ནང་ལུལ་ཡིག་སོག་མངགས་བཅོལ་བྱས་ཏེ་ས་</u> <u>ལུལ་དོད་གསལ་བ་ལྟ་བུ་ས་རིན་སྤེ་སེལ་ཅན་མ་</u> <u>གཏོགས་པོགས་རིན་ལུ་ལེན་མི་ཚོགས། ལོ་ལྟར་སྤྱི་ཟླ་ ༤</u> པའི་ནང་ཞིང་ས་རང་འདེབས་དང་པོགས་འདེབས་ རྱེད་མཁན་རི་ཡོད་ཀྱི་ཞིབ་གནས་མ་དཔེ་རྒྱུར་འཛེར་ ཁ་དེ་ཞིབ་བསྐྱེད་གིས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་ <u>སོ་སོའི་བརྒྱུད་ནང་སྤོང་ལས་ཁུངས་སུ་འབྲུལ་</u> <u>དགོས། ལྷོན་ཉེས་པོག་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་སྐབས་</u> <u>སྣམ་ཐོ་འདི་ལ་ཅ་འཛིན་བྱེད་དགོས།</u></p> <p><u>གཞིས་ཆགས་ཀྱི་མ་དེབ་ནང་གསལ་སྤྱི་ནང་ལུལ་གྱི་</u> <u>གང་ནས་གྲུང་ལུལ་འཛིན་ལྟ་སྤོང་བྱེད་མཁན་མེད་</u> <u>པའི་གཞིས་མི་ཀས་འཁོགས་དང་ནང་གཅོང་རང་གི་</u> ས་ཞིང་འདེབས་ལས་སྐབ་རེ་བྲལ་པའི་རིགས་ལ་གྲོང་ སྤོང་སྤྱི་མིའམ་བརྒྱ་དཔོན་གྱི་རྒྱབ་གཉེར་བྱུང་ན་ས་ གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས་ས་ ཞིང་རྣམས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་ནས་ <u>བཞེས་རྒྱ་དང་། རོ་བདག་ལ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་</u> <u>ལས་ཁང་ནས་འོས་འཚམས་ཀྱི་མ་སྣམ་རྒྱུ་སྤོང་རྒྱ།</u> <u>སྤྱི་མི་བརྒྱ་དཔོན་མེད་སར་ས་གནས་རང་བདེན་</u> <u>ཚོགས་ཚུང་གིས་རྒྱབ་གཉེར་བྱ་འཇུག།</u></p> <p>ནང་མནར་རམ་རྒྱུན་རན་དབང་གིས་ལོ་རེ་རྒྱང་ས་ ཞིང་འདེབས་ལས་མ་སྐབ་པའི་རིགས་དང་། ཞིང་ ལས་འཕེར་པའི་མི་ཆ་མེད་མཁན་གྱི་ཁྱིམ་ཆང་ རིགས་བཅས་ལ་གྲོང་སྤོང་སྤྱི་མི་བརྒྱ་དཔོན་གང་རུང་ དང་། སྤྱི་བརྒྱ་མེད་སར་རང་བདེན་ཚོགས་ཚུང་གི་ རྒྱབ་གཉེར་བྱུང་ན་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་ ཅས་ཞིབ་འཇུག་གིས་མཉམ་འབྲེལ་ལམ་སྤྱི་པའི་སྤྱིག་ འཇུགས། ཡང་ན་གཞིས་མི་སྤྱིར་གང་རུང་ལ་དུས་ ཚོད་དེས་ཅན་རིང་པོགས་གཏོང་ཆེད་མ་སྣམ་འགྲུར་ བྱ་ཚོགས།</p>	<p><u>ཞིབ་བསྐྱེད་སྤྱིས་ནང་སྤོང་ལས་ཁུངས་སུ་</u> <u>འབྲུལ་དགོས། འདེབས་ལས་རྱེད་མཁན་གང་</u> <u>དྲིར་ལྷོན་ཉེས་པོག་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་སྐབས་</u> <u>སྣམ་ཐོ་འདི་ལ་ཅ་འཛིན་བྱ་རྒྱ།</u></p> <p>གཞིས་མི་ཀས་འཁོགས་དང་། ནང་གཅོང་རང་གི་ ས་ཞིང་འདེབས་ལས་སྐབ་རེ་བྲལ་པའི་རིགས་ལ་ གྲོང་སྤོང་སྤྱི་མིའམ་བརྒྱ་དཔོན་གྱི་རྒྱབ་གཉེར་ བྱུང་ན། ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་ནས་ཞིབ་ འཇུག་གིས། རོ་བདག་ལ་<u>དགོས་དེས་ཀྱི་མ་སྣམ་</u> <u>རྒྱུ་རོགས་རམ་སྤྱར་ཏེ། ཞིང་ས་རྣམས་འབྲེལ་</u> <u>ཡོད་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་</u> <u>དབྲུས་པོད་མིའི་ངལ་སེལ་ཚོགས་པར་འབྲུལ་རྒྱ།</u></p> <p>ནང་མནར་རམ་རྒྱུན་རན་དབང་གིས་ལོ་རེ་རྒྱང་ས་ ཞིང་འདེབས་ལས་མ་སྐབ་པའི་རིགས་དང་། ཞིང་ ལས་འཕེར་པའི་མི་ཆ་མེད་མཁན་གྱི་ཁྱིམ་ཆང་ རིགས་བཅས་ལ་གྲོང་སྤོང་སྤྱི་མི་བརྒྱ་དཔོན་གང་ རུང་གི་རྒྱབ་གཉེར་བྱུང་ན་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ ལས་ཁང་ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས་མཉམ་འབྲེལ་ ལམ་སྤྱི་པའི་སྤྱིག་འཇུགས། ཡང་ན་གཞིས་མི་ སྤྱིར་གང་རུང་ལ་དུས་ཚོད་དེས་ཅན་རིང་པོགས་ གཏོང་ཆེད་མ་སྣམ་འགྲུར་བྱ་ཚོགས།</p>
<p>བརྒྱུད་པ།</p>	<p><u>རྗེས་ལུལ་ལ་ས་ཁང་བཀོ་སྤོང་།</u></p>	<p>རང་འཇགས།</p>

ནང་གསེས་ ༡

ཐོག་མར་ས་ཁང་བགོ་འབྲེམ་ས་སྐབས་བཙུག་པའི་ལྷ་
ཚོན་གཅིག་ནང་གྲིམ་ཚང་ཁག་གཉིས་དང་ཉེ་པོ་
གཅིག་ལྟ་བུའི་མི་ལྷན་ས་ཁང་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ལྟར་ནས་
ཞིག་མི་ཉེད་པོ་དེ་འདས་གྲོངས་སམ་གཏན་འཇགས་
གཞིས་ཐོན་བྱས་ཆེ་དེའི་གཞིས་སྐལ་ས་ཁང་གོང་
གསལ་གྲིམ་ཚང་གཉིས་ནས་ས་ཁང་མ་ཐོབ་པའི་སྐུ་
གྱུ་མང་བ་དེར་ཐོབ་དགོས། སྐུ་གྱུ་མང་ཉུང་གཅིག་པ་
ཡིན་ཆེ་སྐུ་གྱུ་ལོ་རྒྱུ་པོས་དེར་ཐོབ་དགོས། གྲིམ་ཚང་
གཉིས་ཀར་སྐུ་གྱུ་མེད་ན་གཞིས་གྲོང་སོ་སོའི་ནང་ས་
ཁང་མ་ཐོབ་པའི་སྐུ་གྱུ་ཡོད་དེ་གསལ་ལ་མ་དེབ་ནང་
གསལ་གྱི་སྐུ་གྱུ་ཐོབ་དེས་གཞིར་བརྒྱུད་ས་གནས་
འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁྲུངས་ནས་ཁྲིམས་མ་ཐུན་མེད་སྐྱུར་
བཀའ་འཁོལ་ཞུས་ཏེ་བགོ་སྲོད་བྱེད་ཚོག་གཞིས་གྲོང་
སོ་སོའི་ནང་སྐུ་གྱུ་ཐོབ་ལྷག་མ་མེད་ཆེ་ས་ཁང་དེ་དག་ས་
གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུངས་གནས་
སྐབས་དེར་བདག་ཉེར་སྐྱུར་ས་འཛིན་གནང་སྟེ་ས་
གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་བརྒྱུད་ནང་སྲིད་ལས་
ཁྲུངས་སྐུ་འཇུག་དུ་སྐྱུར་གསན་གྱིས་ནང་སྲིད་ལས་
ཁྲུངས་གྱི་སྐུ་གྱུ་ཐོབ་དེས་བཞེན་ཁྲིམས་མ་ཐུན་བགོ་
སྲོད་གནང་དགོས།

ནང་གསེས་ ༢

ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་གི་མ་དེབ་ནང་གསལ་
ལྟར་སྐུ་ཁང་ཐོབ་ཐོན་པའི་གྲིམ་ཚང་ནང་མི་ཚ་ཚང་འདས་
གྲོངས་སྐུ་སོང་བའམ་གཏན་འཇགས་གཞིས་ཐོན་
བྱས་ཆེ་དེབ་གསལ་འདོད་གཅིག་ཐབ་གཅིག་ནང་མི་
མནའ་མའམ་མག་བར་སྐྱེལ་ས་བསྐྱུག་ཐོར་ཐོར་བཀོད་
ཡོད་པ་ས་གནས་སྐུ་གཏན་སྲོད་ས་ཁང་མ་ཐོབ་པ་དེ་
ཚོར་འཐོབ་སྐུ། དེ་འདྲའི་མནའ་མའམ་མག་བར་རྒྱལ་ས་
ས་གནས་གང་ནས་ཡོང་བའི་ས་ཁྲུལ་དེའི་ས་གནས་
ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུངས་ས་ཁང་གཉིས་
ཀ་སྲིར་བསྐྱེད་ཞུས་ཐོབ་པའམ། ས་ཁང་ཐོབ་སྐུལ་མེད་
པའི་དོས་སྲོད་མཉམ་འབྲེལ་དགོས། སྲོད་ཡུལ་རྗེས་
ཡུལ་སྐུ་གྱུ་དང་གཞན་གང་ཡང་མེད་ཆེ་དེ་དག་གི་ས་

ཐོག་མར་ས་ཁང་བགོ་འབྲེམ་ས་སྐབས་བཙུག་པའི་
ལའི་ལྷ་ཚོན་གཅིག་ནང་གྲིམ་ཚང་ཁག་གཉིས་དང་
ཉེད་པོ་གཅིག་ལྟ་བུའི་མི་ལྷན་ས་ཁང་ཐོབ་ཐང་
ཡོད་ལྟར་ནས་ཞིག་མི་ཉེད་པོ་དེ་འདས་གྲོངས་
སམ་གཏན་འཇགས་གཞིས་ཐོན་བྱས་ཆེ། གོང་
གསལ་གྲིམ་ཚང་གཉིས་ནས་སྐུ་ཁང་ཐོབ་སྐུལ་མ་
དག་པའི་སྐུ་གྱུ་མང་བ་དེར་ཐོབ་དགོས། སྐུ་གྱུ་
མང་ཉུང་གཅིག་པ་ཡིན་ཆེ་ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་
འཇུག་ཚོགས་ཚུངས་ཀྱིས་རྗེས་ཡུལ་རྒྱན་དེས་
བཞེན་བགོ་སྲོད་བྱེད་ཚོག་གྲིམ་ཚང་གཉིས་ཀར་
སྐུ་གྱུ་མེད་ན་གཞིས་སྐལ་རི་ཡོད་དུས་བོད་མིའི་
དལ་སེལ་ཚོགས་བར་རྩིས་འབྲེལ་བྱེད་དགོས།

སྐུ་ཁང་དེའི་མ་དེབ་ནང་གསལ་ས་ཁང་བདག་
དབང་ཡོད་པ་འདས་གྲོངས་སམ། གཏན་
འཇགས་གཞིས་ཐོན་བྱུང་དེས་བཞེན་ཞིང་ས་
རྒྱལ་ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་
བརྒྱུད་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁྲུངས་ནས་
དུས་བོད་མིའི་དལ་སེལ་ཚོགས་བར་རྩིས་
འབྲེལ་དགོས་ཤིང་། འཚོ་གནས་མི་གཅིག་ལས་
མ་ལྷག་ཆེ། དེ་ནས་འཚོའི་བར་སྐུ་ཁང་དེའི་ཁང་ས་
རི་ཡོད་བདག་གཉེར་བྱེད་ཚོག་གཞིས་སྐལ་ཐོབ་
ཐང་མེད་པའམ། གཞིས་སྐལ་ཐོབ་ཐང་དུས་བོད་
མིའི་དལ་སེལ་ཚོགས་བར་རྩིས་འབྲེལ་ཞུས་ཐོབ་
པའི་མནའ་མའམ། མག་བར་དེ་སོ་སོའི་བཟའ་

<p>ནང་གསལ་ 3</p>	<p><u>ཁང་ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུངས་</u> <u>གནས་སྐབས་བདག་ཉར་བྱེད་དགོས། ལྷ་ཁང་དེའི་མ་</u> <u>དེབ་ནང་གསལ་ས་ཁང་བདག་དབང་ཡོད་པའི་འཚོ་</u> <u>གནས་མི་གཅིག་ལས་མ་ལྷག་ཆེ་དེ་ནས་འཚོའི་བར་</u> <u>འཚོ་གནས་མི་གཅིག་དེའི་ས་ཞིང་ཐོབ་སྐྱལ་མ་</u> <u>གཏོགས་དེ་འཕྲོས་ཞིང་ས་རྣམས་ཕྱིར་ལོག་དགོས་</u> <u>ཟུ། ཕྱིར་བསྐྱུ་བྱས་པའི་ས་ཁང་རི་ཡོད་མ་དེབ་ནང་</u> <u>གསལ་སྐབས་ཐོབ་རིམ་གཞིར་བཟུང་ཁྲིམས་མ་ཐུན་</u> <u>བཤོ་སྐྱོད་བྱེད་དགོས། གཞིས་ཁང་ཐོབ་སྐྱལ་ཁང་</u> <u>ཁུངས་རི་ཡོད་རང་འཇུགས་འཛོག་དགོས།</u></p> <p>ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་ནས་གཞིས་ཁོངས་སོ་ སོའི་ས་ཞིང་བཤོ་འགྲེམས་མིང་གཞུང་མ་དེབ་<u>དེ་ཉར་</u> <u>ཚགས་བྱས་ཏེ་ལོ་ལྷན་དུས་བསྐྱེད་ཁ་སྐོར་བྱས་པའི་</u> <u>ངོ་བོ་བྱས་དེ་མངའ་གཞུང་དང་དབྱུས་ངལ་སེལ་</u> <u>ཚོགས་པར་འབྲུལ་དགོས། (ཟུར་བརྗོད། བཅོམ་བྱོལ་བོད་</u> <u>མིར་མ་ཐུན་ཕྱིན་སྐོར་གྱི་སྲིད་བྱས་ 307 འོ་ཚུ་ ༩</u> <u>ནང་གསལ་ 3། བ་ལྷན་ཞིན་ཡིག་ཐོག་ཉར་དགོས།)</u></p>	<p><u>རྒྱའི་ལྷ་ཁང་དེའི་སྐྱུག་ཐོའི་ཁོངས་སུ་བཞག་སྡེ་སྡེ་</u> <u>མཚུངས་བཤོ་སྐྱོད་བྱེད་ཚོགས།</u></p> <p>ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་ནས་གཞིས་ ཁོངས་སོ་སོའི་ས་ཞིང་བཤོ་འགྲེམས་མིང་གཞུང་ མ་དེབ་<u>ནང་བོགས་གཏོང་བ་དང་། བོགས་ལེན་</u> <u>ལ། ས་ཞིང་འདེབས་ལས་བྱེད་མཁན་བཅས་</u> <u>བཅོམ་བྱོལ་བོད་མིར་མ་ཐུན་ཕྱིན་སྐོར་སྐོར་བྱེད་</u> <u>སྐྱོགས་གྱི་སྲིད་བྱས་ 307 འོ་ཚུ་ ༩ ནང་</u> <u>གསལ་ 3། བ་ལྷན་ཞིན་ཡིག་ཐོག་ཁ་གསལ་</u> <u>བཤོ་དེ་དུས་བསྐྱེད་ཁ་སྐོར་བྱས་པའི་ངོ་བོ་བྱས་</u> <u>དེ་བོགས་གཏོང་གན་ཡིག་ལྷན་ལོ་རེ་བཞིན་མངའ་</u> <u>གཞུང་དང་དབྱུས་ངལ་སེལ་ཚོགས་པར་འབྲུལ་</u> <u>དགོས།</u></p>
<p>དགུ་པ།</p> <p>ནང་གསལ་ 7</p>	<p><u>གནས་སྐབས་གཞིས་ཐོན།</u> <u>ཕྱིག་གཞི་འདིའི་དོན་ཚུ་ 4 པའི་ནང་གསལ་</u> <u>7 ནང་གསལ་ལྷན་གཞིས་མི་རྣམས་གཞིས་</u> <u>ཚགས་སོ་སོར་གཏན་ཉར་དགོས་ཀྱང་གནས་</u> <u>སྐབས་གཞིས་ཐོན་ཚོག་པའི་དམིགས་བསལ་</u> <u>ཁག་ག་ཤམ་གསལ།</u></p> <p>གཞིས་མི་སུ་ཞིག་གཞུང་སྐྱེད་སྡེ་ཚུ་གང་རུང་ <u>དུ་གནས་སྐབས་སམ་གཏན་འཇགས་ལས་བྱེད་</u> <u>དུ་བསྐོས་ཏེ་ས་གནས་གཞན་དུ་བཤོད་སྡོད་</u></p>	<p><u>རང་འཇུགས།</u> <u>ཕྱིག་གཞི་འདིའི་དོན་ཚུ་ 4 པའི་ནང་</u> <u>གསལ་ 7 ནང་གསལ་ལྷན་གཞིས་མི་</u> <u>རྣམས་ལོ་གཉིས་དེའི་ནང་ཉར་མཐར་ཚུ་བ་</u> <u>གཅིག་གཞིས་ཚགས་སོ་སོར་གཏན་ཉར་</u> <u>དགོས་ཀྱང་། གནས་སྐབས་གཞིས་ཐོན་</u> <u>ཚོག་པའི་དམིགས་བསལ་ཁག་ག་ཤམ་</u> <u>གསལ།</u></p> <p>གཞིས་མི་སུ་ཞིག་ཐོད་མིའི་ཕྱིག་འཇུགས་ <u>མ་ལག་གི་ལས་བྱེད་དུ་བསྐོས་གཞན་བྱུང་བ་</u> <u>རང་ཉིད་དང་འདོད་གཅིག་ནང་མི། དང་</u></p>

	<p><u>ཡུལ་ན་ལས་འཁྲུང་མ་འཁྲུང་བར་རང་ཉིད་དང་</u> <u>འདོད་གཅིག་ནང་མི་བཅས།</u></p>	<p><u>སློབ་ཁོངས་ཚུད་པ་རང་ཉིད་དང་འདོད་</u> <u>གཅིག་ནང་མི། སློབ་གྲྲ་དང་ལས་རིགས་</u> <u>སློབ་བརྟུན་འགྲིམས་བཞིན་བ། ཚོས་སྡེ་</u> <u>ཁག་གི་སྤྲིག་གྲུབ་དུ་ཞུགས་པ་བཅས་ལ་ལོ་</u> <u>རྒྱུ་སློབ་གཉེར་ཁང་རལ། སྡེ་ཚན་གང་ཡིན་</u> <u>ཤི་ལས་ཕོག་སློབ་འགན་འཁུན་གྱི་མཚན་</u> <u>རྟགས་འཁོད་པའི་དོས་སློབ་སྤུལ་རིགས་</u> <u>རྣམས་ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་</u> <u>ཚང་ནས་ཡུན་དུ་ས་མ་གཅོད་བར་གནས་</u> <u>སྐབས་གཞིས་ཐོན་དུ་བཅི་ཚོགས།</u></p>
ནང་གསལ་ ༡	<p>དང་སློབ་ཁོངས་ཚུད་ན་སྤྲིག་འཇུགས་ནས་སྤྱིར་</p>	སྤྱིར་བཏུ།
ནང་གསལ་ ༢	<p>དུ་སྤྲིག་སློབ་བཞེས་སོང་བ་སློབ་ཐོན་མ་ཡུང་</p>	སྤྱིར་བཏུ།
ནང་གསལ་ ༣	<p>གཞིས་མི་ན་གཞོན་སློབ་སློབ་དང་སློབ་བརྟུན་</p>	སྤྱིར་བཏུ།
ནང་གསལ་ ༤	<p>༡ ས་ཁང་མཐུན་རྐྱེན་ཡོད་པའི་གཞིས་མི་སྤུ་</p>	<p>༡ ག ཚོང་འཁོས་དང། གཉེན་འཇགས། སྤྱི་སློབ་</p>

<p>ནང་གསལ་ ༤</p>	<p><u>༣ ལྷག་བཀའ་འཁོལ་མི་ཚོ་ག</u></p> <p>ག བོད་ནང་གཉེན་འབྲུག་ཏུ་བསྐྱོད་པ་གཞན་དབང་གིས་ཏུ་ས་འཕྱོར་མ་ཐུབ་པ་དང་། མྱོ་ལུང་རྒྱུན་དུ་འབྲུག་པ་དང་བཅས་ཏུ་ས་འཕྱོར་མ་ཐུབ་པའི་རིགས་ལ་རྒྱ་མཚན་ཚད་ལྡན་འཁོད་པའི་དགོངས་ལྷན་ཏུ་ས་ལྷན་མ་རྒྱུགས་ལོང་བུར་ན་མང་མཐའ་ལོ་གསུམ་བར་དམིགས་བསལ་གཏོང་ཚོག</p> <p>གནས་སྐབས་གཞིས་ཐོན་པ་སོ་སོའི་འདོད་མོས་ལྷན་འདོད་གཅིག་ནང་མིའམ། ཉེ་འབྲེལ། ཡང་ན་གཞིས་མི་སྲུ་འོས་ལ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་ཏུ་ཡིག་ཐོག་ལྷན་གསན་དང་རྒྱགས་ས་ཁང་མངགས་བཅོལ་ཚོག་མངགས་ལུལ་དེས་གཞིས་ལྷོང་སྤྲིའི་སྤྲིག་ལམ་དང་། འཁྲི་ཆ་རི་ཡོད་སྲུང་བཅི་དང་། ལྷན་འབྲེལ་ལྷོ་དགོས། <u>ལོ་ལྷན་སྤོབ་གཉེར་ཁང་དམ། ལྷོ་ཚན་གང་ཡིན་གྱི་ལས་ལོག་སྤེར་འགན་འཛིན་གྱི་མཚན་རྟགས་འཁོད་པའི་འོས་སྤོར་ལུལ་རིགས་ལ་ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཀྱི་ལས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་གིས་ཐག་གཅོད་བྱ་འཇུག།</u></p>	<p><u>སྐལ་ཐོབ་ཐང་རྣམས་ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཀྱི་བརྒྱུད་དབུས་བོད་མིའི་དམ་སེལ་ཚོགས་བར་ཅིས་འབྲལ་བྱེད་དགོས།</u></p> <p><u>ཕྱིར་བསྐྱུ</u></p> <p>༣ གནས་སྐབས་གཞིས་ཐོན་པ་སོ་སོའི་འདོད་མོས་ལྷན་འདོད་གཅིག་ནང་མིའམ། ཉེ་འབྲེལ། ཡང་ན་གཞིས་མི་སྲུ་འོས་ལ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་ཏུ་ཡིག་ཐོག་ལྷན་གསན་དང་རྒྱགས་ས་ཁང་མངགས་བཅོལ་ཚོག་མངགས་ལུལ་དེས་གཞིས་ལྷོང་སྤྲིའི་སྤྲིག་ལམ་དང་། འཁྲི་ཆ་རི་ཡོད་སྲུང་བཅི་དང་། ལྷན་འབྲེལ་ལྷོ་དགོས།</p>	
<p>བཅུ་ལྔ་ ནང་གསལ་ ༥</p> <p>ནང་གསལ་ ༦</p> <p>ནང་གསལ་ ༧</p>	<p><u>གཏུན་འཇགས་གཞིས་ཐོན།</u></p> <p>ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་གི་བཀའ་འཁོལ་མེད་པར་རང་འཚམས་ཕྱིར་བསྐྱོད་གིས་རྒྱ་རྒྱལ་ནང་ཕྱིར་ལོག་མ་བུར་བ།</p> <p>མང་མཐའི་རྒྱ་དབུལ་ལྷོགས་བསྐྱོད་ཏུ་སོང་སྟེ་ཏུ་ས་ཐོག་ཕྱིར་ལོག་མ་བུས་པའི་ཐོག་དགོངས་ལྷན་བསྐྱུར་ཞུ་མེད་པ།</p> <p><u>བོད་མིའི་སྤྲིག་འཇུག་ས་གྲི་ལས་ཤག་དང་བཟེས་ཤག་བལོ་འབྲེམས་གི་སྤྲིག་གཞི་དོན་</u></p>	<p><u>རང་འཇགས།</u></p> <p>ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་གི་བཀའ་འཁོལ་མེད་པར་རང་འཚམས་ཕྱིར་བསྐྱོད་གིས་ནང་མི་སྲུ་ཏུ་ལོ་གཉིས་རེའི་ནང་ཕྱིར་ལོག་གིས་ལུང་མཐར་རྒྱ་བ་གཅིག་ས་གནས་སྐལ་བསྐྱེད་པ།</p> <p><u>ཕྱིར་བསྐྱུ</u></p> <p><u>༦ དེ་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་ཐོབ་ཐང་རོ་བོར་བཟེས་ཤག་བལོ་འབྲེམས་ཟིན་རིགས་དང་། འབྲུང་</u></p>	

	<p><u>ཚོན་ ༡༩ བའ་གསེས་ ༤ བའ་གསལ་བཞིན་</u> <u>ནང་སྲིད་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་གཞིས་ཆགས་ས་ཁང་</u> <u>སྲིག་གཞི་རིམ་ཡོད་འགལ་མེད་སྲུང་བཙུག་</u> <u>དགོས་ཐོག་གཞིས་ཆགས་སོ་སོའི་ནང་ལག་</u> <u>འགྲུའི་འཁྲི་ཆ་ལྟ་སྲི་སྲི་མཚུངས་ལྟ་དགོས། འོན་</u> <u>ལྟར་ལོད་མིའི་སྲིག་འཛུགས་ཀྱི་མཚུང་གཙུག་</u> <u>ལས་རྒྱུ་རྣམས་པ་དང་། ལས་ལྡེད་བཟེས་ཡོལ་</u> <u>བ་བཅས་དོ་བདག་ནམ་འཚོའི་རིང་རལ་ཚོལ་</u> <u>རྒྱུ་འགྲོའི་ཁལ་རིགས་འདུར་རྒྱུགས་མ་དགོས་</u> <u>པ་དམིགས་བསལ་གཏོང་རྒྱ།</u></p>	<p><u>འགྲུར་བཟེས་པག་འཛུགས་སྐྱོན་བྱེད་མཁུན་</u> <u>རྣམས་ལ་སྲིག་གསལ་བཟེས་ཡོལ་བ་ནམ་འཚོའི་</u> <u>རིང་རལ་ཚོལ་རྒྱུ་འགྲོའི་ཁལ་རིགས་འདུར་</u> <u>རྒྱུགས་མ་དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་ཡོད་པ་</u> <u>སྲུང་། གནས་ཡུལ་གཞིས་ཁོངས་སོ་སོའི་ཁྲིམས་</u> <u>སྲིག་དང་། འགྲོ་སྲུགས་ལ་སྲུང་བཙུག་དགོས།</u></p>	
<p>བརྒྱུག་ཅིག་པ། བའ་གསེས་ ༡</p>	<p><u>ས་ཁང་སྲིར་བསྐྱུ་དང་བགོ་སྲོད།</u> <u>སྲིག་གཞི་འདིའི་དོན་ཚོན་ ༤ པའི་བའ་གསེས་ ༩ པ་</u> <u>དང་། དོན་ཚོན་ ༡༠ པའི་བའ་གསེས་ཁག་རྒྱུར་</u> <u>གཏུན་འཛུགས་གཞིས་ཐོན་བྱས་རིགས་ཀྱི་ས་ཁང་</u> <u>རྣམས་ས་ཁང་ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཞིབ་འཇུག་སྐབས་</u> <u>འབྲེལ་ཡོད་གྲོང་ལུང་སོ་སོའི་སྲི་མི་དང་བརྒྱ་དཔོན་ནས་</u> <u>འགན་འཁུར་ཏེ་སྲིར་ལོག་ཡོང་རེ་མེད་པ་ར་འགྲོད་</u> <u>གསལ་པོ་བྱུང་ན། ས་གནས་འགོ་འདྲིན་ལས་ཁང་</u> <u>ནས་དེའི་ས་ཁང་མངགས་ཡུལ་དེས་སྟོན་འབྲས་</u> <u>འདེབས་དུས་དེའི་སྟོན་ཐོག་བསྐྱུ་མཇུག་བསྐྱེལ་</u> <u>མཚམས་ས་ཁང་རྩིས་སྲོད་དགོས་པའི་བརྒྱ་ཁྲུབ་</u> <u>གཏོང་དགོས། མངགས་བཅོམ་མེད་ན་ཐད་ཀར་ས་</u> <u>ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་རྒྱུང་ནས་གནས་སྐབས་སྲིར་</u> <u>བསྐྱུ་གནང་སྲེ་གོང་གསལ་དོན་ཚོན་ ༥ པའི་བའ་</u> <u>གསེས་ ༩ པ་དང་དོན་ཚོན་ ༤ པའི་དགོངས་དོན་</u> <u>བགོ་འགྲེམས་བྱ་རྒྱུ་ལས། སྲི་མི་དང་བརྒྱ་དཔོན་ནས་</u> <u>བདག་ཉར་དང་རང་འཚམས་ཀྱིས་ནང་ཁུལ་བགོ་སྲོད་</u> <u>མི་ཚོག་བོད་མིའི་སྲིག་འཛུགས་ཀྱི་གཞིས་སྲོས་ལས་</u> <u>འཆར་ཐོག་ནས་སྲི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ཏུ་གཏུན་བསྐྱོད་</u> <u>བྱེད་མཁུན་རྣམས་ཀྱི་ས་ཁང་སྲིར་བསྐྱུ་བྱ་དགོས།</u> <u>སྲིར་སོ་སོའི་ཐབས་ཤེས་ཐོག་སྲི་བསྐྱོད་བྱས་ཏེ་ཕོ་</u> <u>གཉིས་ནང་གཞིས་ཁོངས་སྲུ་སྲིར་ལོག་པ་བྱུང་ཚེ་དོ་</u></p>	<p><u>རང་འཛུགས།</u> <u>ཀྱ སྲིག་གཞི་འདིའི་དོན་ཚོན་ ༤ པའི་བའ་གསེས་</u> <u>༩ པ་དང་། དོན་ཚོན་ ༤ བའ་གསེས་ ༥ པ། དོན་</u> <u>ཚོན་ ༡༠ པའི་བའ་གསེས་ཁག་གཞིར་བརྒྱུར་</u> <u>སྲིར་བསྐྱུ་བྱ་རྒྱུའི་ས་ཁང་རྣམས་ས་ཁང་ཚོགས་</u> <u>རྒྱུང་ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས་འདས་གྲོངས་ཟིན་</u> <u>པའམ། ལོ་གཉིས་ནང་སྲིར་ལོག་བྱས་མེད་པ།</u> <u>གཏུན་འཛུགས་གཞིས་ཐོན་ཡིན་པ་བཅས་ར་</u> <u>འགྲོད་གསལ་པོ་བྱུང་ན། ས་གནས་འགོ་འདྲིན་</u> <u>ལས་ཁང་ནས་དོ་བདག་ལ་ས་ཁང་རྩིས་སྲོད་</u> <u>དགོས་པའི་སྟོན་བརྒྱ་བཏང་ཐོག་སྟོན་འབྲས་</u> <u>འདེབས་དུས་དེའི་སྟོན་ཐོག་བསྐྱུ་མཇུག་བསྐྱེལ་</u> <u>མཚམས་གཞིས་སྐལ་རིམ་ཡོད་དུས་བོད་མིའི་</u> <u>རལ་མེའ་ཚོགས་བར་རྩིས་འབྲལ་བྱེད་དགོས།</u> <u>ཁ སྲིར་བསྐྱུ་བྱས་པའི་ས་ཁང་རྣམས་ས་གནས་</u> <u>ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་རྒྱུང་བརྒྱུད་དུས་</u> <u>བོད་མིའི་རལ་མེའ་ཚོགས་བར་རྩིས་འབྲལ་བྱེད་</u> <u>དགོས་པ་ལས། སྲི་མིའམ་བརྒྱ་དཔོན་ནས་</u> <u>བདག་ཉར་དང་རང་འཚམས་ཀྱིས་ནང་ཁུལ་བགོ་</u> <u>སྲོད་མི་ཚོག་</u> <u>ག བོད་མིའི་སྲིག་འཛུགས་ཀྱི་གཞིས་སྲོས་ལས་</u> <u>འཆར་ཐོག་ནས་སྲི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ཏུ་གཏུན་</u></p>	

	<p><u>བདག་དེའི་ས་ཁིང་ཕྱིར་བསྐྱ་བྱ་དགོས། གཞིས་ཚོན་</u> <u>བྱ་མི་གང་ཞིག་ནས་སོ་སོའི་སྐོར་ཚལ་ཞིང་ནང་སྤོང་</u> <u>ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་ཤིག་ས་ལ་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་</u> <u>ཚོགས་ཚུང་ནས་ཨར་གྲོན་དེ་སོང་ཞིབ་འཇུག་གིས་</u> <u>འགྲོ་གྲོན་གྲུབ་གསལ་བ་ཕྱན་བྱ་ས་ཁང་སྤོང་ཡུལ་འབྲེལ་</u> <u>ཆགས་སུ་ཡིན་ནས་སློབ་དགོས།</u></p>	<p><u>བསྐྱོད་དམ། སྒྲིབ་སོ་སོའི་ཐབས་ཤེས་ཚོག་ཕྱི་</u> <u>བསྐྱོད་བྱས་ཏེ་ལོ་གཉིས་ནང་གཞིས་ཁོངས་སུ་</u> <u>ཕྱིར་ཕོག་གིས་རྒྱ་བ་གཅིག་ཤིང་གནས་སྤོང་བྱས་</u> <u>མེད་ཆེ། དེ་དག་གི་ས་ཁང་རྒྱས་སློབ་གཞི་</u> <u>བསྐྱར་བཅོས་ཚོན་བ་ནས་ལོ་གཉིས་མཚམས་</u> <u>ནས་ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་སོ་</u> <u>སོས་ཕྱིར་བསྐྱ་བྱས་ཏེ་དབྱས་བོད་མིའི་ངལ་སེལ་</u> <u>ཚོགས་བར་ཅིས་འབྲེལ་ཞུ་དགོས།</u></p> <p><u>ང་ ཕྱིར་བསྐྱ་བྱས་པའི་ཁང་སའམ། ཞིང་སའི་</u> <u>ཚོག་གཏུན་འཇགས་གཞིས་ཚོན་བྱེད་མཁན་དེས་</u> <u>སྤོང་ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་གསལ་བ་སྐྱུན་བྱས་</u> <u>ཤིག་ས་ལ་དབྱས་ས་གཉིས་ཀྱི་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་</u> <u>ཚོགས་ཚུང་ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས། ཨར་གྲོན་</u> <u>གྲུབ་གསལ་བའོས་འཚམས་གཏུན་འབབས་བྱས་བ་</u> <u>སྐྱར་ས་ཁང་བགོ་འབྲེལས་བྱ་ཡུལ་འབྲེལ་ཆགས་</u> <u>སུ་ཡིན་དེར་སློབ་སྤོང་བྱེད་དུ་འཇུག་དགོས།</u></p>
<p>ནང་གསེས་ ༢</p>	<p><u>ས་ཁང་ཕྱིར་བསྐྱ་བྱུང་བ་རྣམས་སྤོང་སྤེ་དེའི་ནང་ས་</u> <u>ཁང་མ་སྐྱུན་སྐྱེན་མ་ཚོང་པའི་གཞིས་མི་མ་དེབ་ནང་</u> <u>སྐྱུག་ཚོ་ཡོད་ཤིག་ས་ལ་སྐྱུག་ཚོ་འགོད་ཆེས་གོ་ཤིས་</u> <u>དང་བསྐྱུན་ཏེ་བགོ་སྤོང་བྱ་རྒྱ་དང་། ཕྱིར་སྤེ་དེའི་ནང་</u> <u>སྐྱུག་ཚོ་མེད་ཆེ་ཕྱིར་སྤེ་གཞན་གྱི་སྐྱུག་ཚོ་ནས་འགོད་</u> <u>ཚོས་གོ་ཤིས་བཞིན་བགོ་སྤོང་བྱ་རྒྱ། སྐྱུག་ཚོ་འགོད་</u> <u>ཆེས་གཅིག་པ་མང་སོ་ཡོད་ཆེ་རང་སོ་སྐྱུན་ཤིས་ལྟར་</u> <u>སྤོང་རྒྱ་དང་། དེའང་གཅིག་པ་ཡིན་ན་རྒྱན་རྒྱུག་བྱ་</u> <u>རྒྱ།</u></p>	<p><u>ས་ཁང་ཕྱིར་བསྐྱ་བྱུང་བ་རྣམས་དབྱས་བོད་མིའི་</u> <u>ངལ་སེལ་ཚོགས་བར་ཅིས་འབྲེལ་བྱེད་དགོས་པ་</u> <u>དང་། དབྱས་ས་ཁང་བགོ་འབྲེལས་ཚོགས་ཚུང་</u> <u>ནས་གཞིས་སྐྱེལ་མ་ཚོབ་བའམ། དགོས་མཁོ་</u> <u>ཅན་ལ་བགོ་འབྲེལས་བྱ་རྒྱ།</u></p>
<p>ནང་གསེས་ ༣</p>	<p><u>ས་གནས་འགོ་འདྲིན་ལས་ཁང་ཚང་མས་ལྷུང་འཇར་</u> <u>ག། བདག་གསལ་ལྷུང་སྐྱུག་ཚོ་འགོད་ཡུལ་གྱི་མ་དེབ་</u> <u>ཏེ་བདག་ཉར་བྱེད་དགོས། སྐྱུག་ཚོའི་གནས་བབ་ལོ་</u> <u>ཏེ་བཞིན་ནང་སྤོང་ལས་ཁང་ས་ལ་སྐྱུན་གསལ་ཞུ་</u> <u>དགོས།</u></p>	<p><u>ས་གནས་འགོ་འདྲིན་ལས་ཁང་ཚང་མས་ལྷུང་</u> <u>འཇར་ག། བདག་གསལ་ལྷུང་སྐྱུག་ཚོ་འགོད་ཡུལ་</u> <u>གྱི་མ་དེབ་ཏེ་བདག་ཉར་བྱས་ཏེ། སྐྱུག་ཚོའི་གནས་</u> <u>བབ་ལོ་ཏེ་བཞིན་དབྱས་བོད་མིའི་ངལ་སེལ་</u> <u>ཚོགས་བར་སྐྱུན་གསལ་ཞུ་དགོས།</u></p>
<p>ནང་གསེས་ ༤</p>	<p><u>གཞིས་ཆགས་སོ་སོར་ས་ཁང་ཞུ་མཁན་སྐྱུག་ཚོའི་</u> <u>ནང་འགོད་ཚོག་པ་གཤམ་གསལ།</u></p>	<p><u>ཕྱིར་བསྐྱ།</u></p>

<p>ནང་གསལ་ ༥</p>	<p>ག རང་གི་ས་མ་གཞིས་ཆགས་དེའི་གཞིས་མི་ངོ་མ་ ཡིན་པའི་བུ་སྲུག་ས་ཁང་གི་མ་སྲུན་རྒྱུན་མ་ཐོབ་པ། ཁ གཞིས་མི་ངོ་མ་ཞིག་དང་ལྷན་གསུམ་མ་སྲུན་གཉེན་ སྲིག་བྱས་པའི་བུ་ལམ་བུ་མོ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མིའི་ཆ་རྒྱུན་ ཚང་ཞིང་། <u>བོད་མིའི་འདུ་སྲོད་གང་དུ་ཡང་ས་ཁང་</u> <u>མ་སྲུན་རྒྱུན་མེད་པ།</u> <u>གཞིས་ཆགས་སོ་སོའི་ནང་སྲུག་ཐོ་མེད་ན་ནང་སྲིད་</u> <u>ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྲུག་ཐོ་ནས་གཞིས་ཁོངས་དེར་འགོ་</u> <u>འདོད་ཡོད་པ་རྣམས་གཏོང་ཆོག</u></p>	<p><u>༤ དབྱས་ས་ཁང་བཤོ་འགྲེམས་ཚོགས་རྒྱུད་གི་</u> <u>སྲུག་ཐོའི་ནང་འགོད་ཚོགས་པ་གཤམ་གསལ།</u> <u>༥ གཞིས་ཁོངས་སུ་འཚོ་སྡོད་བྱེད་སྒོ་ཡོད་པའི་</u> <u>བོད་ནས་རྗེས་འབྱུང་བ།</u> <u>ཁ དམིགས་བསལ་དང་། དཀའ་ངལ་ཅན་གྱི་ས་</u> <u>ཁུལ་ནས་གཞིས་ཁོངས་གང་ཞིག་ཏུ་གཞིས་སྒོ་</u> <u>བྱེད་འདོད་ཡོད་མཁན།</u> <u>ག ད་བར་གཞིས་ཁོངས་ཐོབ་སྐྱལ་མེད་པའི་བོད་</u> <u>མི་རང་འཚོ་བྱེད་མཁན།</u> <u>༥ རྗེ་ཚན་ཁག་ཏུ་བགྲེས་ཤིག་གི་ཐོབ་ཐང་མེད་</u> <u>པ་དང་། གཞིས་ཁོངས་ཐོབ་སྐྱལ་མེད་པའི་བོད་</u> <u>མིའི་སྲིག་འཇུགས་ཀྱི་འཛིན་སྲོད་སྲིག་གཞི་ནང་</u> <u>གསལ་འཛིན་སྲོད་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་ས་གནས་</u> <u>རང་ཁོངས་ལས་བྱེད་དང་། ཁུལ་ཁོངས་རྗེ་ཚན་</u> <u>ཁག་གི་ལས་བྱེད་ཞབས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཡན་ལོན་པ་</u> <u>རྣམས་ལ་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་བགྲེས་ཤིག་</u> <u>བསྐྱུན་ཡུལ་ཁང་ས་སྲུག་ཐོའི་ནང་འཛོགས་འཇུག།</u> <u>༦ ས་གནས་ཁག་ནས་གཞུང་འབྲུལ་ལམ།</u> <u>སྲིད་བསྐྱུ་བྱས་པའི་ས་ཁང་གི་གནས་སྡོད་ས་ཇི་</u> <u>ཆགས་དང་། ས་ཁང་ཐོབ་སྐྱལ་སྲུན་འབྲུལ་ཞུ་</u> <u>མཁན་གྱི་སྲུག་ཐོའི་གནས་སྡོད་ས་ལོ་ལྟར་དབྱས་</u> <u>བོད་མིའི་ངལ་སེལ་ཚོགས་པས་བཀའ་ཤིག་ཏུ་</u> <u>སྲུན་གསལ་ཞུ་དགོས།</u></p>	<p>གསར་ འཇུག</p> <p>གསར་ འཇུག</p>
<p>བཅུ་གཉིས་པ། ནང་གསལ་ ༡</p>	<p><u>ཉམ་ཐོས་དང་རྒྱ་བསྐྱེད།</u> <u>གཞིས་མོང་སྲིད་པའི་ས་སྲོད་སྲུག་བསྐྱེད་རིགས་</u> <u>ལ་གཞན་སྲིད་སྲུག་ཐོབ་ཐང་ནས་བེད་སྲོད་ཉམ་</u></p>	<p><u>རང་འཇུགས།</u> <u>གཞིས་མོང་སྲིད་པའི་ས་སྲོད་སྲུག་བསྐྱེད་</u> <u>རིགས་ལ་གཞན་སྲིད་སྲུག་ཐོབ་ཐང་ནས་བེད་</u></p>	

<p>ནང་གསལ་ ༣</p> <p>ནང་གསལ་ ༤</p>	<p><u>མོས་མི་ཚོག་གལ་ཉེ་བཅུན་ལོད་ཤིས་ཉམ་ཚོས་</u> <u>བྱས་ཚེ་ཁྲིམས་གཏུགས་དང་། སྤྲིག་གཞི་འདྲིའི་</u> <u>དོན་ཚན་ ༤ བའི་ནང་གསལ་ ༡ ནང་གསལ་</u> <u>ལྟར་ལག་བསྟར་ཞུ་དགོས།</u></p> <p>ས་ཚ་རྒྱ་ཁྲོན་ཚད་འཇལ་གྱིས་བཅུགས་པའི་རྩོད་ རྟལ་ས་རང་འཚམས་གྱིས་གནས་སྤོད་པ་བསྟར་ བའོ་མི་ཚོག་</p> <p>ལོད་གསལ་ནང་གསལ་གང་རུང་དང་འགལ་ རིགས་བྱུང་ཚེ་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་ ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས་ས་ཚ་ཉམ་ཚོས་བྱས་པ་ རྣམས་ས་བདག་རོམ་རྩིར་སྤོག་གས་ལྟེར་ བསྟར་བྱ་དགོས་པའི་ཐོག་ཉེས་ཚད་འོས་ འཚམས་འགལ་རྒྱ།</p>	<p><u>སྤོད་ཉམ་ཚོས་མི་ཚོག</u></p> <p>ས་ཚ་རྒྱ་ཁྲོན་ཚད་འཇལ་གྱིས་བཅུགས་ པའི་རྩོད་རྟལ་ས་རང་འཚམས་གྱིས་གནས་སྤོ་ དང་། བསྟར་བའོ་མི་ཚོག་ཅིང་། <u>ཞིང་</u> <u>ཚིགས་དབར་གྱི་འགྲོ་ལམ་བཀག་གཙོད་</u> <u>རིགས་མི་ཚོག</u></p> <p>ལོད་གསལ་ནང་གསལ་གང་རུང་དང་ འགལ་རིགས་བྱུང་ཚེ། <u>ས་གནས་ས་ཁང་</u> ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་ནས་ཞིབ་འཇུག་ གིས་ཉེས་འཚོལ་བྱེད་པོ་རྣམས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ མིའི་ལས་འགན་མ་སྟུབ་མ་ཁན་ཏུ་ཡོངས་ ཁུབ་གསལ་བསྟར་བྱ་རྒྱ་དང་། <u>ནང་མིང་</u> <u>ལྷན་གྱིས་རོགས་རམ་དང་། རྒྱལ་གཉེར་</u> <u>ཁག་གི་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་སྤྲི་སྤེར་གྱི་བསྟོད་རྒྱུར་</u> <u>དགོས་མཁོ་སྤོད་དགོས་བཅས་རྗེ་ཡོད་</u> <u>བཀག་གཙོད་བྱ་རྒྱ་དང་། ཉེས་ཚད་བརྩི་</u> <u>འཇུར་མ་བྱས་ཚེ་ཁྲིམས་གཏུགས་བྱ་རྒྱ།</u></p>
<p>བརྒྱ་གསུམ་པ། ནང་གསལ་ ༡</p>	<p><u>ས་ཁང་བདག་གཙམ།</u> གཞིས་སའི་ཐོག་སྤོན་ཡོད་རྒྱ་ལམ་དང་། ཀྱང་ ལམ། ཟམ་པ། རྒྱལ་རྒྱ། རྒྱ་མིག་ཚར་དུས་ཀྱི་ རྒྱ་ཡུར་རི་ཡོད་ཀྱི་ཐོ་གཞུང་བདག་ཉར་དགོས་ པ་དང་། <u>སྤོན་མེད་ཀྱི་རྒྱ་ལམ་གསར་གཏོད་མི་</u> <u>ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་རྒྱ་དང་། རྒྱ་མིག་རི་ཡོད་</u> <u>བདག་ཉར་དང་སྤོན་སྤོན་དགོས།</u></p>	<p><u>རང་འཇགས།</u> གཞིས་སའི་ཐོག་སྤོན་ཡོད་རྒྱ་ལམ་དང་། ཀྱང་ ལམ། ཟམ་པ། རྒྱལ་རྒྱ། རྒྱ་མིག་རྒྱ་ ཡུར་རི་ཡོད་ཀྱི་ཐོ་གཞུང་བདག་ཉར་དང་། <u>སྤོན་སྤོན་བྱེད་དགོས།</u></p>
<p>བརྒྱ་བཞི་པ། ནང་གསལ་ ༥</p>	<p><u>ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་།</u> ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་གི་ཐག་གཙོད་ དང་། བཞོད་ཁུབ་ཁག་ལ་དང་མེན་མ་བྱུང་ཚེ་ <u>ས་གནས་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ལ་ཁྲིམས་གཏུགས་</u> <u>བྱེད་དགོས།</u></p>	<p><u>རང་འཇགས།</u> ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་གི་<u>ས་ཁང་</u> <u>དང་འབྲེལ་བའི་རྩོད་རྟལ་</u>ཐག་གཙོད་དང་། བཞོད་ཁུབ་ཁག་ལ་དང་མེན་མ་བྱུང་ཚེ་ <u>ནང་མིང་ལས་ཁངས་ལ་ཞུ་གཏུགས་དང་།</u></p>

		དེར་བཞུགས་མ་ལུས་ཆེ། ཁྲིམས་ཞིབ་ ཁང་ལ་ཁྲིམས་གཏུགས་ཤིང་ཚོགས།
--	--	--

བྱུང་འཕྲུལ་ ༡༽

༡༡། འཛུགས་སྐོར་སྐོར་གཞི་སྐོར་ཆགས་འགྲུབ་ལོ་ལྟོགས་ལྟར་

ལྷན་།	ས་གནས་།
༡	མོན་ལྷོ་འདོད་རྒྱ་གྲོལ་།
༢	སྐྱེལ་ཤོ་བ་ལུགས་སྐྱེལ་བསམ་གྲུབ་གྲོལ་།
༣	ལ་སྐྱེལ་བསོད་ནམས་གྲོལ་དང་། ལ་བྱེད་ས་འགག་།
༤	ཤོ་ལེ་སྐྱེལ་དོན་ལྡན་གྲོལ་།
༥	སྐྱེལ་ཤོ་བ་བདེ་སྤྱིད་སྐྱེལ་གསོ།
༦	ཉོན་ལྷུང་རབ་རྒྱས་གྲོལ་།
༧	མོ་ཤི་ལྷུང་ལྷོ་གསོ་གྲོལ་།
༨	མེའོ་ཚོས་འཕེལ་གྲོལ་།
༩	འབྲུམ་སྐྱེལ་བ་སྐྱེལ་འཛིན་སྐྱེལ་།
༡༠	མཁ་སྐྱེལ་མཁ་བདེ་གྲོལ་།
༡༡	སེམ་ལ་དབྱེད་སྐྱེལ་ཅན་དགའ་ཚེས་གྲོལ་།
༡༢	ཉི་ལྷོ་དར་རྒྱས་གྲོལ་།
༡༣	སྐྱེལ་དར་ལོ་རྒྱུས་གྲོལ་།
༡༤	ར་མང་ལ་ལྷན་པན་གྲོལ་།
༡༥	སྐྱེལ་སྐྱེལ་བདེ་སྤྱིད་གྲོལ་དང་ཆེ་ཡིང་དོན་ལྡན་།
༡༦	ལྷ་ལྷ་དཔལ་རབ་གྲོལ་།
༡༧	ཁལ་ཉོན་ལྷུང་ལྷོ་གསོ་གྲོལ་།

བྱུང་མཚན་ ག ༡༽

༡༡། །ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་གི་གཞིས་སྐལ་མ་ཐོབ་པའི་སྐྱུག་ཐོ་འགོད་དེབ།

ཨང་།	མིང་།	ཕོ་ མོ།	སྐྱེས་ ཚེས།	ས་མའམ། བཟའ་ལྗེའི་ མིང་།	སྐྱབས་བཅོལ་ ལག་འབྲེར་ ཨང་།	དབུ་ དུལ་ ལག་དེབ་ ཨང་།	ཕྱོང་སྡེ་ དང་ཁྱིམ་ ཉུགས་ ཨང་།	ས་ སྐལ་ ཐོབ་ ཚེས།	ས་ སྐལ་ ལྷ་ ཁྱོན།	དོ་ ཉུགས་ ཨང་།	འདས་ ཚེས་ སམ། ཕྱིར་ ལོ་ ཚེས།	བྱུང་ བརྗོད།

བྱུང་མཚན། ས་གནས་འགོ་འཛིན་སོ་སོས་རང་ཁོངས་ཕྱོང་སྡེ་སོ་སོའི་ས་ཁང་མ་དེབ་དང་ལྷན་དུ། ཕྱོང་གསལ་རེའུ་མིག་ལྟར་ཕྱོང་སྡེ་
 སོ་སོར་སྐྱུག་ཐོའི་མ་དེབ་བཟོ་འགོད་ཀྱིས་དེའི་ངོ་བུལ་སྐྱི་མིའམ་བརྒྱ་དཔོན་ལ་ཁུངས་སྲོད་དགོས་པ་དང་། མ་དེབ་ནང་མིང་ཐོ་གསལ་
 འཇུག་དང་ཕྱིར་འཐེན་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐྱེད་སྐྱེས་ལོ་ལྟར་དབུས་ས་ཁང་བགོ་འགྲེམས་ཚོགས་ཚུང་དང་། སྐྱི་བརྒྱ་སོ་སོར་སྲོད་
 དགོས།

ལྷན་འཛུགས་ ག ༡ གྱི།

༡༧། །དབུས་ས་ཁང་བཟོ་འབྲེམས་ཚོགས་ཚུངསི་གཞི་གཞི་སྐྱེས་སྐྱེས་མ་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་ཚོ་འགོ་དེ་བཤ།

ཨང་།	ཁྱིམ་བདག་ དང་འདོད་ གཅིག་ནང་ མིའི་མིང་།	མོ་ མོ།	སྐྱེས་་ ལུ་ལ།	སྐྱེས་་ ཚེས།	སྐྱེས་་ བཅོམ་་ ཡག་་ འབྲེམ་་ ཨང་།	དུ་་ དུ་ལ་་ ཡག་་ དེ་ལ་་ ཨང་།	འཚོ་་ ཐལ་ས་་ པ་མ་་ ཡམ་་ མིག་ས།	ས་་ སྐྱེས་་ མོ་ལ་་ ཚེས།	ས་་ སྐྱེས་་ ཚེ་་ ཚེས།	ཡ་་ མོ་ལ་་ ལོ་ལ་་ ལོ་ལ་་ ལོ་ལ་་ ལོ་ལ་་	ལོ་་ ལོ་ལ་ས་་ ཨང་།	འདས་་ ཚེས་་ པ་ལ། ལོ་ལ་་ མོ་ལ་་ ཚེས།	ལྷན་་ ཡོ་ལོ་།

ལྷན་འཛུགས་ ག ༢ གྱི།

༡༧། །མངའ་གཞུང་ས་ཁུལ་བསྐྱེད་འབྲུལ་རི་ཁྱེད་ཚོ་འགོ་དེ་མ་དེ་བཤ།

གཞི་སྐྱེས་ཚགས། _____ མོ་ལོ་ _____

ཨང་།	ནང་མི་འགན་འཁུར་ བའི་མིང་།	ཁང་ ཨང་།	ནང་མི་ གྲངས།	ས་ཁོང་ ཨེ་གར་ གྲངས།	ཨེ་གར་རེ་ ཡ་ས་ཁུལ་ འཕལ་ལོ་ལོ་།	ཡམོ་ལོ་ལོ་ ལོ་ལོ་།	ལོ་ལོ་ _____			ལྷན་་ ཡོ་ལོ་།
							ལྷན་འཛུགས་ ཨང་།	ཚེས་་ ལྷན་ལ།	ལོ་ལོ་ ལོ་ལོ་།	
བསྐྱེད་འབྲུལ་										

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ འདི་སྟེན་སློན་ཞུས་པ་དང་མཉམ་དུ་བཀུར་འོས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་པ་ཚོས་པལ་ཚེར་བསྐྱར་
བཅོས་འདིའི་ནང་ལ་ཐུགས་སྦྱང་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག། བཅོམ་སྤོམ་མོད་མེར་མ་ཐུན་ཕྱེན་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱེད་ཕྱོགས་
ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ ༡༠༡ ནང་ལ་བོགས་མ་གཏོང་མཁན་འདི་མངའ་སྡེ་གཞུང་དང་། བོགས་མ་གཏོང་ས་དེ་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་
ཀྱི་མོད་མི་ངལ་སེལ་ཐབས་ཅན་ བེད་སྤྱོད་གཏོང་མཁན་དེར་ "ཞིང་ས" ཟེར་ནས། ཁོ་ཚོས་རིམ་བཤེས་འབྲེལ་བཞེད་འདུག
དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོའི་ཞིང་ས་དང་། ཁང་ས། གཞིས་སྐྱལ་ཟེར་བ་དེ་ཚོ། གཞིས་སྐྱལ་ཟེར་དུས་ཁང་ས་དང་ཞིང་ཁ་གཉིས་ཀ
ཞིང་ས་ཟེར་དུས་ཞིང་ཁ་འདེབས་ལས་བྱེད་སའི་ས་ཆ་གཅིག་ལུ་རེད། ཁང་ས་ཟེར་དུས་ཁང་བ་ཡོད་སའི་ས་ཆ། འདིའི་ནང་
དུ་ཚིག་དེ་དག་མང་པོ་ཡོད་གི་ཡོད་པ་སོང་ཅང་སློན་ནས་གཅིག་ཞུས་བཞག་ན་དགོངས་པ་བཞེས་རྒྱུར་ཐུགས་ཁུང་མེད་ན་
བསམས་བྱུང།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

ཁྲིམས་འཆར་རྒྱ་བ་སྤྱོད་གནང་མཁན། བདེ་སྲུང་བཀའ་སློན་རྒྱ་རི་སྤོམ་མ་མཚོག

དཔལ་ལྷན་བདེ་སྲུང་བཀའ་སློན་རྒྱ་རི་སྤོམ་མ་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ ཡིག་ཆ་ཨང་ ༡༣ ལ། གཞུང་འབྲེལ་སྤྱི་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་ཁྲིམས་འཆར་ལ་རྒྱ་བ་སྤྱོད་ཞུ་
བཞིན་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

ཁྲིམས་འཆར་འདི་ཚུད་པ་ལ་དགག་བྱ། མེད་པ་སོང་ཅང་ཁྲིམས་འཆར་འདི་ཚུད་པ་ཡིན། བརྗོད་པ་དང་པོའི་ཐོག་ལ་མེབས་
རྒྱུ་ཡིན། བརྗོད་པ་དང་པོར་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཐོག་ལ་གསུང་གནང་རོགས་གཞོངས། དེའི་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་གཉིས་པར་དོན་ཚན་
རེ་རེ་བཞིན་བཟོ་སྐྱོང་དང་གཏན་འབེབས་བྱས་ནས་མེབས་རྒྱུ་ཡིན། སྤྱི་འཐུས་འཇུག་ཚོན་དགོན་མཚོག་ཚོས་སློན་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་འཇུག་ཚོན་དགོན་མཚོག་ཚོས་སློན་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ ས་ཁང་སྤྱི་གཞི་ཐོག་བརྗོད་པ་དང་པོར་ཞུ་རྒྱུ་ད། དེ་སྔ་སྤྱི་གཞི་གཞི་རྒྱུད་པ་ཡོད་པ་དེར་བཀའ་
འགན་སྐབས་བཅུ་དྲུག་པ་བསྐྱེབས་ནས་ལག་བསྟར་བྱེད་ཐུབ་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད། འབད་བཅོམ་གནང་ཡོད་པ་རེད་དམ་
ཡོད་མ་རེད། གལ་ཏེ་འབད་བཅོམ་གནང་ཡོད་ན་ལག་བསྟར་ག་རེ་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག། སྤྱི་གཞི་ཐོག་བསྐྱར་བཅོས་ཅམ་གྱིས་ལག་
བསྟར་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པར་དགོངས་ཀྱི་ཡོད་ན། གཞེང་ཚོད་དེ་ག་རེ་ལ་བརྗོད་ནས་བྱུང་ཡོད། གང་ལྟར་ད་ལྟའི་སྤྱི་གཞི་ཐོག་བསྐྱར་
བཅོས་དེ་འབྲེལ་ཡོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལག་བསྟར་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་དགོངས་པ་གང་འདྲ་བཞེས་པ་ཡིན་ན། འདི་ཞིག་ཞུ་རྒྱུ་
ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་སློན་མཚོག

དབལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་སློན་སྲིད་པ་ཚེ་རིང་མཚོག་ནས།

དབལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ བརྗོད་པ་དང་པོའི་ཐོག་ལ་བྱི་བ་ཆགས་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཏེ། ཡིན་ནའང་། དབལ་ལྷན་ཚོགས་ གཙོ་མཚོག་གིས་བཀའ་གནང་བ་སོང་ཅང་ཞུ་ཚོགས་ལ་ཞུ། ད་ལྟ་བར་དུ་ས་ཁང་གི་སྲིག་གཞི་ལག་བསྟར་སྟབས་དང་མི་སྲུབ་ཀྱི་ གནས་སྟངས་མང་པོ་ཞིག་གོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། གཞིས་ཆགས་ཁག་ཅིག་གི་ནང་ལ་མི་མང་ཚོས་ས་ཁང་སྲིག་གཞི་ཡག་ཐག་ ཚོད་བཅི་སྟངས་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། གཞིས་ཆགས་ཁག་ཅིག་གི་ནང་ལ་ས་ཁང་གི་སྲིག་གཞི་ལག་བསྟར་ ཏལ་ཏལ་ཅིག་སྟབས་ཀྱི་མེད་པའི་གནས་སྟངས་དེའང་སྤྱི་ཚོགས་ཁོང་དུ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་མངའ་སྡེ་མི་འདྲ་བའི་ བང་ལ་གཞིས་ཆགས་ཁག་གནས་བསྟན་ཡོད་དུས། མངའ་སྡེ་སོ་སོའི་སྲིད་བྱས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཀྱང་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ རེད། ད་ལྟ་བར་དུ་གཞིས་ཆགས་ཁག་ལ་ས་ཁང་སྟལ་སྤྱི་བྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། བང་བཟུལ་བྱས་པའི་གནས་ ཚུལ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོའི་དཀའ་ངལ་མང་ཆེ་ཞིག་སྐབས་སྲོན་མའི་བཀའ་ཤག་སྐབས་སུ་སེལ་སྟབས་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་ང་ཚོར་དཀའ་ངལ་ག་རེ་འབྱུང་གི་འདུག་ཅེ་ན། བོད་ནས་གསར་དུ་སེབས་པའི་རྗེས་འབྱོར་བ་དང་། མཐའ་མཚམས་སུ་ གནས་པ། ཁང་པའི་ཐོབ་ཐང་མེད་པ། དེ་ཚོའི་གསལ་ལ་ས་ཁང་རྒྱག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། བང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ལ་ས་ཆ་སྐར་མོ་ གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ཨོ་རི་ས་གཅིག་སྟུང་ལ་རྒྱབ་ལ་ཨེ་ཀར་ ༡༣༠ ཡོད་པ་དེ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་ལ་ཡར་ སྟལ་ནས། ད་ལྟ་བར་སྲིད་ཀྱི་བདག་ཉར་བྱས་ནས་འགོ་བསྟན་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། གཞིས་ཆགས་གཞན་པ་ཚང་མར་ བང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ས་ཆ་སྐར་མོ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། གལ་ཏེ་མར་བགོ་བཤའ་རྒྱག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་གང་ཡང་ཡོད་ མ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ད་ལྟའི་སྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་འདི་བརྒྱད་ནས། གལ་ཏེ་རྗེས་ལུས་ནང་མི་ཡོད་ན་རྗེས་ལུས་ནང་མིར་ རག་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། དེར་ཚོད་པ་ཡོད་མ་རེད། རྗེས་ལུས་ནང་མི་མེད་པར་གཞན་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། དེ་ཚོའི་ས་ ཁང་དེ་ནང་སྲིད་ལ་རག་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་བར་དུ་སྲིག་གཞིའི་ནང་ལ་དེ་ག་རང་རེད། དཔེར་ན། གཏན་འཇགས་གཞིས་ཐོན་ བྱས་པའི་ཆ་སྐར་ཀྱི་འོག་ལ། གཏན་འཇགས་གཞིས་ཐོན་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཁང་ས་དེར། ལྷ་ཁང་ཡོད་སའི་ས་ཆ་དེའི་ནང་དུ་མི་ གངས་ ༡ མ་གཏོགས་མ་ལྷག་པ་ཡིན་ནའང་སྟོད་ཚོག་གི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་། ཞིང་ཁ་འདེབས་སའི་ས་ཆ་དེ་ཡར་ འབྲུལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྲོན་མ་ཡིན་ནའང་སྲིག་གཞིའི་ནང་དུ་དེ་ག་རང་རེད། ཡིན་ནའང་། ཞིང་ས་འབྲུལ་མཁའ་ཡོད་ མ་རེད། ཁང་ས་དང་ཞིང་ས་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་གཞིས་སྐལ་བྱས་ནས་མར་སྟོད་ཀྱི་ཡོད་དུས། གང་ལྟར་བང་སྲིད་ལས་ ཁུངས་ལ་ས་ཆ་སྐར་མོ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ད་ལྟ་མི་ཚང་ ༡༩༩༩ གཞིས་ཆགས་ཁག་ལ་མར་སྟོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་ བ། དེ་ཚོ་ལའང་ས་ཆ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ད་ལྟའི་དུས་སུ་སྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་འབྱུང་ཡོང་དགོས་པའི་རྒྱ་ མཚན་གཙོ་བོ་དེ། འབྲུང་འབྲུང་གི་རྒྱ་བ་ ༦ བང་རྗེས་འབྱོར་བ་ལ་ཁང་སའམ་ཁང་པའི་མཐུན་རྒྱུ་རྒྱུའི་ལས་གཞི་འདི་ ཚགས་ཚུད་པོ་ཡོང་བ་ལ། ད་ལྟ་བར་སྲིད་ལས་ཁུངས་ལ་ས་ཆ་མེད་པས་མར་སྟུང་རྒྱ་དེ་ཅ་བ་ཉིད་ནས་ཡོང་གི་མི་འདུག་རྒྱ་ མཚན་དེར་བརྟེན་ནས་རྒན་འཁོགས་དང་ནང་མི་བདག་པོ་མེད་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། དེ་ཚོའི་གསལ་ཞིང་ས་དེ་ཚོ་ཡར་ནང་ སྲིད་ལས་ཁུངས་ལ་སྟལ། དེ་ནས་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་མར་གང་འདྲ་འགྲེམ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ ད་ལྟ་ཡོད་བསྟན་པ་དེར། བོད་ནས་རྗེས་འབྱོར་བ་ ༡༩༩༩ རེད། དེ་ག་ནང་བཞིན་སྐྱུག་ཐོའི་ནང་ལ་ཁ་འཛོར་ས་ཁང་མེད་པ་དང་། མཐའ་མཚམས་ལ་ ཡོད་པ། དེ་ཚོ་ཚང་མ་བར་བསྐྱེགས་ནས་སྐྱུག་ཐོའི་ནང་ལ་སྟེབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མ་འོངས་པར་བོད་ནས་ཚུར་གཙོ་བོ་བསྟེན་ གསལ་ཡོད་མེད་ཞུ་ཚོད་ཐིག་གི་མ་རེད། མ་འོངས་པར་བོད་ནས་སེབས་པ་ཡིན་ནའང་། ཁོང་རྣམ་པ་ཚོ་ལའང་དགོངས་པ་ གཅིག་བཞེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དགོངས་པ་བཞེས་པར་ས་ཆ་གཅིག་སྲོན་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་ན། དེ་ནས་ང་ཚོས་བགོ་ བཤའ་རྒྱག་ཚོག་ཚོག་དང་། མཐུན་རྒྱུ་སྟོར་ཚོག་ཚོག་གི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་སོང་ཅང་། ཅུ་བའི་ཆ་ནས་

ས་ཁང་གི་སྤྲིག་གཞི་ལག་བསྟར་གྱི་མེད་གསུང་མཁན་དེ་འབྲེལ་གཞིས་ཆགས་རེ་རྒྱང་ནང་ལ་ཡོང་གི་ཡོད་ས་ཤིང་།
གལ་སྲིད་དེ་འབྲེལ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེ་རིང་གོས་ཚོགས་འདི་བརྒྱད་ནས་ང་ཚོས་པར་ས་ཁང་སྤྲིག་གཞི་བཅིང་གོས་པའི་འབད་
བཅོམ་ལྷན་ལོན། ཚང་མས་བཅིང་རྒྱུ་འདི་འབད་བཅོམ་ལྷན་ལོན། འདི་ལྷན་པའི་རྗེས་ལའང་ས་ཁང་སྤྲིག་གཞི་ཅ་བ་ཉིད་ནས་
བཅིང་ཡི་མེད་གསུངས་པ་ཡིན་ན། མ་འོངས་པར་རྒྱ་གར་གཞུང་མཉམ་དུ་དཀའ་ངལ་འབྲེལ་པ་ཡིན་ན། དེར་བོད་མིའི་སྤྲིག་
འཛུགས་ཀྱིས་བལྟ་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཤིང་། དེའང་དེ་རིང་འདིར་ལྷན་འདོད་བྱུང་། ལག་པ་འཆང་གི་མིན་ཟེར་གྱི་མེད་དེ།
ཡིན་ནའང་ཁག་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཤིང་། བལ་རྒྱུན་ནས་མ་བཅིས་པར། དཀའ་ངལ་འབྲེལ་དུས་གཅིག་གྱི་ཡོད་དུས།
གནས་སྐྱབས་འདི་གཅིག་ཤིང་།

ད་ལྟ་འདིའི་ནང་དུ་འགྲུང་བ་ཆེ་ལོས་ཤིག་ག་རེ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་ཤིང་ཅེ་ན། གཏན་འཇགས་གཞིས་ཐོན་ཟེར་བ་དེར་
གཏོང་གི་ཡོད་པ་ཤིང་། དེར་ནམ་པ་ཚོས་ཐུགས་སྦྲུང་བྱུང་ཡོད་རྒྱུ་ཤིང་། གཏན་འཇགས་གཞིས་ཐོན་ཟེར་བ་འདི་སྤོན་མ་ཡིན་
ན། སྤྲིག་གཞིའི་ནང་ལ་ལོ་ ༡ ལ་རྒྱ་བ་ ༣ གཞིས་ཆགས་ལ་སྤོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཤིང་། རྒྱ་བ་ ༤ རྩི་ལ་ཕྱིན་ན་འགྲིག་གི་
ཡོད་པ་ཤིང་། དེ་ནས་རྒྱ་བ་ ༣ གཞིས་ཆགས་ལ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ན། དེ་ནས་གཞིས་ཁོངས་ནས་འབྲུད་གྱི་ཡིན་ཟེར་གྱི་ཡོད་
པ་ཤིང་། ད་ལྟ་བར་དུ་ལོ་ ༡ གང་ཚང་དང་། ལོ་ ༢ གང་ཚང་གི་ལ་འགོ་མཁན་ཡིན་ནའང་གཞིས་ཁོངས་ནས་སྤྲུད་ནས་ལག་
བསྟར་གྱིད་སྐབས་གཅིག་གྱི་བྱུང་ཡོད་མ་ཤིང་། དེ་རིང་གི་སྤྲིག་གཞིའི་ནང་ལ་ང་ཚོས་ཐབས་ཤེས་ག་རེ་གྱི་ཡོད་ཅེ་ན།
དཔེར་ན། རྩི་རྒྱལ་ལ་ཕྱིན་ཚར་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་ཤིང་། རྒྱ་གར་གྱི་གོང་ཁྲིའ་དང་གོང་སྡེ་དེ་ཚོའི་ནང་དུ་བསྟན་གྱི་ཡོད་པ་
ཡིན་ནའང་ཤིང་། གང་ལྟར་ལོ་ ༢ རེའི་ནང་རྒྱ་བ་ ༡ རེས་པར་དུ་གཞིས་ཆགས་ལ་བསྟན་དགོས་ཀྱི་འདུག འདི་ལྷན་ལོན་ལོད།
དངོས་གནས་བྱས་ན་རྩི་རྒྱལ་ལ་ཐེབས་ཚར་བ་དང་། འདིར་སྤོད་མཁན་མེད་པ། དེ་ཚོའི་གསུམ་ནས་ས་ཁང་ཡར་སྤྲུད་དགོས་
ཤིང་ཅེས་སྤོན་མ་ནས་སྤྲིག་གཞིའི་ནང་དུ་གསལ་ཡོད་པ་ཤིང་དེ། ཡིན་ནའང་། སྤྲུད་སྐབས་ད་ལྟ་བར་དུ་བྱུང་ཡོད་མ་ཤིང་། དེ་
འབྲེལ་སོང་ཅང་ལག་ལེན་འཁེལ་མ་སྐབས་པའི་གནས་སྐྱབས་ཤིག་སྤྲིག་གཞིའི་ནང་ལ་གྱིས་པ་ཡིན་ན། དེ་ཁག་པོ་ཤིང་འདུག
གལ་ཉེ་ལོ་ ༢ རང་ནས་རྒྱ་བ་ ༡ མ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ན། དེ་ནས་ང་ཚོས་ཉེན་བརྟེན་ཟེར་ནའང་ཤིང་། གང་ལྟར་བརྟེན་ལན་ཞིག་
བཏང་ནས། ལོ་ ༢ རང་དུ་ཁྲིད་རང་གི་ནང་མི་སྲུ་གཅིག་གྱི་གཞིས་ཆགས་ལ་སྐྱབས་མི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་ས་ཁང་
ཡར་བསྟར་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་མར་ཟེར་བ་ཡིན་ན། རང་མི་སྲུ་འབྲེལ་ཡིན་ནའང་། གང་ལྟར་ལོ་ ༢ རང་ལ་རྒྱ་བ་ ༡ ཡོང་སྐབས་ན་
འགྲིག་གི་ཡོད་པ་ཤིང་། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་འཆང་ཟེར་འདི་ཤིང་། འོན་ཀྱང་སྤྲི་འབྲུས་ནམ་པ་ཚོས་དུས་ཚོད་འདི་རིང་བྲགས་འདུག་
དང་། སྤང་བྲགས་པའི་དགོངས་པ་ཡོད་ན། དེ་ཚོའི་གསུམ་བཟོ་བཅོས་ཀྱི་འོ་བོའི་ཐོག་ནས་བསྐྱམ་ཐེབས་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་གོ་
བསྟར་གནང་ཚོག་གི་ཤིང་། དམིགས་ལུས་གཙོ་བོ་དེ། ས་ཁང་སྤྲིག་གཞིའི་ནང་དུ་ད་ལྟ་བར་དུ་ལག་བསྟར་བྱས་མ་སྐབས་
མང་པོ་ཞིང་འདུག དེའི་ནང་ནས་ཉོག་ཅམ་གྱི་ཡངས་སྲུ་གཏང་རྒྱུ་དང་། གཞན་པ་དེ་རྗེས་འབྲུང་བ་ཤིང་། ཁ་འཐོར་བ་ཤིང་།
ཐོབ་ཐང་མེད་མཁན་ཚོ་ལ་རྗེས་མ་ཁང་བ་དང་ས་ཆ་སྤྲུད་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་གྱི་ཡོད་ན། རང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ལ་
ས་ཆ་གཅིག་གྱི་མེད་པ་ཡིན་ན། རང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ལ་ཐབས་ཤེས་གང་ཡང་མི་འདུག དེ་འབྲེལ་ཡིན་དུས་ཁང་ས་ཁང་དེ་སོ་སོ་
ལ་རག་གི་ཡོད་པ་ཤིང་། ད་ལྟ་ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་དེ་ག་རང་བཞག་ཡོད། ལྷ་ཁང་གཅིག་གི་ནང་དུ་མི་གྲངས་ ༡ མ་གཏོགས་
མ་ལྟག་པ་ཡིན་ནའང་། ཁང་ས་དེར་མི་གཅིག་དེ་བསྟན་ཚོག་གི་ཡོད་པ་ཤིང་། འོན་ཀྱང་ཞིང་ས་དེ་ཡར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། དེ་
ནས་གཞན་པ་ལ་མར་མཁོ་སྤོད་བྱ་རྒྱ། དེར་སང་ཞིང་ཁ་མང་པོ་ཞིག་ནི་བཏབ་ཀྱི་ཡོད་མ་ཤིང་། དེ་ཡིན་དུས་ཞིང་ས་དེ་ཡར་
བསྐྱེས་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་འབྲེལ་གཞིའི་ནང་དུ་ཡོད་ཡོད་པ་ཤིང་དེ། ཡིན་ནའང་། འདི་ལག་བསྟར་བྱས་མ་སྐབས་ལྟག་
བསྟན་ཡོད་པ་ཤིང་། མ་འོངས་པར་ང་ཚོས་ཉོག་ཅམ་ནན་ཅམ་གྱི་སྐབས་ལ་ཡིན་ན། དེར་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུར་སྐབས་པར་

གསོ་ཡི་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

ལྷི་འབྲུས་མི་འགྲུར་དོ་རྩེ་ལགས།

ལྷི་འབྲུས་མི་འགྲུར་དོ་རྩེ་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ ད་ལྟ་ས་ཁང་སློབ་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་ཁྲིམས་འཆར་ཐོག་ལ་བཀའ་ཕྱོགས་འགོ་བཙུག་པ་རེད། ལྷི་ཡོངས་ཐོག་ནས་གསུངས་ན་འགྲིག་གི་རེད་ཅེས་བཀའ་ཕྱོགས་སོང་། ས་ཁང་གི་སློབ་གཞི་དེ་དག་སྡོན་མ་ནས་གྲོས་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་ནས་ཡོད་བསྟན་པ་ཞིག་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། དངོས་སུ་ལག་ལེན་བསྟར་དུས། ས་ཁང་གང་ལ་གང་འཆམ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ལག་བསྟར་བྱུང་གི་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་དེའང་གསལ་པོ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཁྲིམས་དང་སློབ་གཞི་ཟེར་བ་དེ་གཅིག་གྱུར་ཞིག་དགོས་དུས། གཅིག་གྱུར་ཡོང་རྒྱུ་ལེ་ཅོག་ལ་ཅ་བའི་འབྲེལ་ཡོད་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་རེད། བཀའ་ཕྱོགས་ནས་འབད་བཅོམ་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། འབད་བཅོམ་དེ་ག་ཚོད་བར་དུ་འགྲོ་བྱུང་གི་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། འདི་བོད་མིའི་སློབ་འཇུག་གི་ཁྲིམས་དོན་གྱི་གནད་དོན་ཞིག་དང་། དེ་བཞིན་གནས་ལུས་ཀྱི་གང་གཞུང་གི་ ། ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས། བརྗོད་པ་དང་པོའི་ཐོག་ལ་ཕྱེས་པ་གནང་། ། ལགས་སོ། བརྗོད་པ་དང་པོའི་ཐོག་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་ངས་ག་རེ་ལྷི་ཡོད་ཟེར་ན། གང་ལྟར་འདིའི་ཐོག་ལ་སྟོན་གྲ་གང་ལ་གང་འཆམ་ཡོད་པ་དེ་ང་ཚོས་ཉོགས་བྱུང་གི་ཡོད་པ་རེད་སྟེ། གཞན་པ་ཕར་ཞོག་སྡོན་མ་ཡིན་ན། གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ས་ཁོང་དེ་དག་ བོད་མིའི་བསམ་སློབ་ནང་ལ་དེ་ག་རང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ག་ནང་བཞིན་གལ་སྲིད་ལ་གནས་པའི་རྒྱ་གར་ལུ་མི་དེ་ཚོའི་བསམ་སློབ་ནང་ལ་འཆར་འགོད་ཅིག་ཡོད་པ་ཆགས་བསྟན་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟའི་སློབ་གཞི་འདི་སྡོན་མ་ལྷི་ལོ་ ༢༠༡༩ མར་ཡོང་དུས། ཁོ་ཚོའི་བསམ་སློབ་འཆར་འགོད་ནང་ལ་ཁོ་ཚོར་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་དང་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྔ་ཅམ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ནས། དེའང་ང་ཚོས་ཁོ་ཚོར་དོགས་སློབ་བྱེད་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག་གཉིས་པ་དེ། ད་ལྟ་ནང་སྲིད་བཀའ་སྟོན་མཚོག་ནས་བཀའ་གནང་བ་དེར། བོད་སྲིད་ལས་ཁུངས་ལ་ས་ཆ་སྤར་མོ་གང་ཡང་ཡོད་པ་རེད་གསུངས་པ་དེ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གཅིག་རེད། ཡིན་ནའང་སློབ་གཞི་གཅིག་ནས་ལྷི་ལོ་ ༢༠༡༩ པོའི་གནད་དོན་འདི་ཆགས་དུས། ས་ཆ་ཚང་མ་དབྱས་བོད་མིའི་ངལ་སེལ་ཚོགས་པར་བདག་བསྟན་ཡོད་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་གི་སྤར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་སྟེ། ངས་ལྟ་སྟངས་དེ་དོན་གྱི་མེད་པ་ཡིན་ན། དེར་ནང་འགལ་ཡོད་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་འབད་བཅོམ་པ་རེ་ལེ་བསྐྱབ་ཡོད་དུས་ང་ཚོས་དགོངས་པ་བཞེས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

ལྷི་འབྲུས་གསེར་རྟ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལགས།

ལྷི་འབྲུས་གསེར་རྟ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་སློབ་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་ཁྲིམས་འཆར། བཅོམ་སྡོད་པོད་མིའི་གཞིས་

ཆགས་ཁག་གི་ས་ཁང་བདག་འཛིན་དང་མེད་སྲོད་བྱེད་སྲོགས་ཀྱི་སྤྲིག་གཞི་ཐོག་བརྗོད་པ་དང་མོ་དང་འགྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་
 དོགས་འདྲི་འགའ་ཤམ་ཤིག་ལྷན་ཏུ་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་ཞིབ་ཚགས་པོ་བྱས་ནས་ཚར་གཅིག་བལྟས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ལྟགས་སྲོག་
 གནང་བའི་སྐབས་སུ་ཚར་གཅིག་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཁུངས་སུ་འབྲེལ་བ་དེ་འདྲ་ཤིང་སྐབས་སོང་སྟེ།
 ཡིན་ནའང་། རས་དོགས་ས་ལྷན་ཏུ་ད་ལྟ་དཔལ་ལྷན་ནང་སྤྱིད་བཀའ་སློབ་མཆོག་གིས་འགྲེལ་བཤད་བསྐྱོན་པའི་སྐབས་སུ།
 དོན་ཚན་ལྟ་ལ། ས་ཞིང་མེད་སྲོད་ཟེར་བའི་ནང་ལ། སློབ་མ་ལོ་རེར་ཉུང་མཐར་ལྷོ་བ་གསུམ་དེས་པར་དུ་སྤྱོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་
 པ་རེད། དེ་ལག་བསྟར་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། ད་ལྟའི་ཚར་ལོ་ ༡ རེར་ལྷོ་བ་གཅིག་བསྟར་ན་འགྲིག་གི་
 ཡོད་པ་རེད། དེ་ལག་བསྟར་བྱེད་སྐབས་རྒྱ་མཚན་ག་རེ་ཡོད་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་བོད་མིའི་སྤྲིག་འཇུགས་ནང་སྤྱིད་ལས་
 ཁུངས་ལ་ས་ཆ་གང་ཡང་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། དེ་ཡིན་ཤིང་རང་བྱ་རྒྱ་བྱས། དོན་དག་དོག་དོག་སྤྱི་རྒྱལ་ལ་སྤྱོད་
 མཁན་མི་ཞིག་ཡིན་ནའང་། ལོ་ ༡ རེར་ལྷོ་བ་གཅིག་གཞིས་ཆགས་ལ་ཡོང་ནས་བསྟར་སྐབས་པའི་གནས་སྟངས་ཡོད་པ་རེད།
 དེ་འདྲ་སོང་ཅང་ས་ཆ་དེ་ཚོ་མ་འོངས་པར་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་ལ་རག་རྒྱུའི་ཐབས་ཤིག་གང་ཡང་མེད་མི་འདུག་སྟེ།
 ལག་བསྟར་བྱེད་སྐབས་དང་མི་སྐབས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཐོག་ནས་གཅིག་པ་རེད། གང་ལྟར་ལོ་གཅིག་ཡིན་ནའང་རེད། ལོ་ ༡ ཡིན་
 བའང་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་འདྲིས་ས་ཆ་རག་པ་དང་། ཁོ་ཚོར་གོ་སྐབས་མང་དུ་བྱིན་པ་མ་གཏོགས། ས་ཆ་རག་པར་སྐབས་
 བདེ་དུ་འགྲོ་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་མཐོང་གི་མི་འདུག དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འདྲིའི་སྐར་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཅིག་གནང་རོགས་
 གཞོངས་ལྷན་ཏུ་ཡིན།

དེ་ནས་གཞན་དག་མང་པོ་ཞིག་འདུག་སྟེ། དེ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཚན་གཅིག་ཤོག་གངས་ ༡༠ པའི་ནང་དུ་འདུག དོན་
 ཚན་བཅུ་ལ། བུ་གསེས་ ༥ པ་དེ་རེད། འདྲིའི་ནང་ལ་ག་རེ་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ན། རས་ཚིག་བརྗོད་སྟེང་པ་ཆ་ཚར་བཟུག་རྒྱ་
 མིན། ད་ལྟ་རེའུ་མིག་ནང་དུ་འཁོད་པ་དེའི་གཤམ་ནས་ཡང་ཅིས་པའི་ཐིག་ཤིང་བཞི་པའི་ནང་དུ། སློབ་མ་ག་རེ་ཡོད་པ་རེད་
 ཟེར་ན། "འོན་ཀྱང་བོད་མིའི་སྤྲིག་འཇུགས་ཀྱི་མཚན་གཙོ་ལས་ལུང་རྣམ་པ་དང་། ལས་བྱེད་བཞེས་ཡོལ་བ་བཅས་" ཞེས་
 ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་ཚིག་བརྗོད་གསར་པའི་ནང་དུ་ "༤ དེ་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་ཐོབ་ཐང་འོ་བོར་བཞེས་ཤིག་བཞོ་འགྲེལ་ས་ཟེན་
 རིགས་དང་། འབྲུང་འབྲུང་བཞེས་ཤིག་འཇུགས་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་སྤྲིག་གསལ་བཞེས་ཡོལ་བ་རྣམས་འཚོའི་རིང་རལ་
 ཚོས་" འདྲིའི་མན་ཆང་བཟུག་རྒྱ་མིན། དེ་ཡིན་དུས་ད་ལྟ་འདྲིའི་ནང་ནས་ "མཚན་གཙོ་ལས་ལས་ལུང་བ་རྣམ་པ་" དེ་འཕྲེན་
 དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ག་རེ་ཆགས་སོང་། འདི་རྒྱ་མཚན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། དེར་གསལ་བཤད་ཅིག་དེས་
 པར་དུ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ལྷན་ཏུ་ཡིན།

དེ་ཡིན་དུས་གནད་འགག་དེའི་ཐོག་ནས། ད་ལྟ་བརྗོད་པ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་བསྐྱེད་ཡོང་གི་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་།
 ད་དུང་དེ་མ་ཡིན་པའི། དཔེར་ན། གཞུང་གི་སྤྲིག་འཇུགས་དང་། གཞུང་སྐྱེད་ཀྱི་སྤྲིག་འཇུགས་ནང་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་
 ཡིན་ན། སློབ་མ་གཞིས་ཆགས་ནང་དུ་སྤྱོད་ཚོགས་དང་མི་ཚོགས་གི་གནས་སྟངས་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་ཡིན་ན་བོད་མིའི་སྤྲིག་
 འཇུགས་དང་། དྲང་སྟོན། སློབ་གྲྭ་ཅམ་མ་གཏོགས། སྐྱེད་ཀྱི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་དེ་ཚོ་བྱིར་འཕྲེན་གནང་འདུག བྱས་ཅང་གནས་
 སྟངས་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ལྟ་དུས། ད་ལྟ་ཚོར་ས་ཆ་རག་རྒྱུར་པན་ཐོགས་མི་འདུག དེ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་
 གནས་སྟངས་མང་པོ་ཞིག་འདྲིའི་ནང་དུ་བྱངས་འདུག གང་ལྟར་བརྗོད་པ་དང་པོའི་སྐར་ལ་དེར་གསལ་བཤད་ཅིག་གནང་ན།
 དེ་ནས་བརྗོད་པ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་གང་འདྲ་དགོས་ཡོད་མེད་ཞེས་སྤྲིག་དགོངས་དོན་ལྷན་ཏུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚུ་རི་རྩལ་ཚུལ་སྒྲོལ་དཀར་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚུ་རི་རྩལ་ཚུལ་སྒྲོལ་དཀར་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ བརྗོད་པ་དང་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོག་ནས་ཡིན། དོན་ཚན་ལྟ་བུའི་ནང་གསལ་ ༡ དང་འབྲེལ་བ་ཚགས་འདུག དཔལ་ལྷན་སྤྱི་དཔྱད་མཚོག་གི་དོན་ནས་ "གཞིས་ཁང་སོ་སོའི་ནང་ལོ་གཉིས་རེར་ཉུང་མཐར་ལྷོ་བ་གཅིག་གནས་སྟེ་བྱེད་དགོས་ཐོག་" ཅེས་འཁོད་འདུག དེའི་རྗེས་ལ་ "ས་ཞིང་ནམས་བདག་གཅེས་ཚད་ལྡན་གྱིས་སོ་ནམ་དང་། སྤྱི་ཚུལ་ལྷན་ལྷན་གྱི་ཕྱི་དོན་འདེབས་འཇུགས་" ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་བཀོད་འདུག འདིའི་ནང་དུ་གསལ་འཇུག་གུས་པར་ "ཚོས་དང་རིག་གཞུང་། ཤེས་ཡོན། འཕྲོད་བསྟེན། སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཏུ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་བཤེས་སྤྱོད་བྱེད་དགོས།" ཞེས་བྲིས་འདུག ངས་བཀའ་འདྲི་ལྷན་ཚུ་དུ་ ད་ལྟའི་གནས་སྟངས་ལ་གཞི་བཞག་པ་ཡིན་ན། ལོ་གཉིས་རེར་ལྷོ་བ་གཅིག་ཐེབས་ནས་ས་ཞིང་འདེབས་ལས་དང་། ལྷན་ལྷན་བཏབ་པ། སྤྱི་ཚུལ་དེ་འདྲ་འདེབས་ཚུ་གཅིག་སྤྱི་དོན་ལོ་གཉིས་ལ་གཞིགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་དམ། ཡང་ན། སོ་སོ་ས་གནས་སུ་མེད་པ་ཡིན་ནའང་ལོ་གང་ཚང་འདེབས་ཚུའི་ཕྱི་དོན་གྱི་ཡོད་ན། འདི་ལ་གསལ་ཞིག་ཚགས་མ་སོང་ལྷན་ཚུ་ཡིན། དེ་མ་གཏོགས་ལོ་གཉིས་རེར་ལྷོ་བ་གཅིག་ལ་ཚལ་བཏབ་ནས་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན། ད་དུང་ལོ་གཅིག་དང་ལྷོ་བ་བཅུ་གཅིག་རེར་སྟོང་བ་བཞག་ན། དེར་འབྲིགས་པ་ཞིག་ལ་དོས་འཇིག་གནང་གི་ཡོད་ན། འདི་བཀའ་འདྲི་ལྷན་ཚུ་ཡིན།

དེ་དང་མཉམ་དུ་ "ཚོས་དང་རིག་གཞུང་། ཤེས་ཡོན། འཕྲོད་བསྟེན། སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཏུ་" ཞེས་བཀོད་གནང་འདུག འདི་ས་ཞིང་དང་འབྲེལ་ནས་འབྲེལ་བ་ཤེས་གང་འདྲ་ཞིག་སྟོན་གནང་གི་ཡོད་ན། དེར་དཔེར་བརྗོད་ཅིག་བཞག་ན་ཡག་པོ་འདུག་ལྷན་ཚུ་ཡིན། དཔེར་ན། ང་ཚོས་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་དང་འབྲེལ་ནས་བསང་གསོལ་འདྲ་ཞིག་བཏབ་ན་འབྲིགས་པ་ཞིག་ལ་དོས་འཇིག་གནང་གི་ཡོད་ན། འདིའི་གནས་སྟངས་གསལ་པོ་ཞིག་མགོ་འཚོས་མ་སོང་ལྷན་ཚུ་ཡིན།

དེ་ནས་ནང་གསལ་ ༢ པ་གཅིག་སུ་རེད་མི་འདུག ཚོག་བརྗོད་གསལ་པ་འགའ་ཤས་ཤིག་གི་ནང་དུ་བཀོད་འདུག "བཅོན་གྲོལ་བོད་མིར་མ་ཐུན་རྒྱུ་སྤྱོད་བྱེད་སྤོགས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ ༢༠༡༧" ཞེས་གཞན་པ་དེ་འདྲའི་ནང་དུ་བཀོད་འདུག ཉེ་ཆར་ཉིན་འགའ་ཤས་སྟོན་དུ་དཔལ་ལྷན་ནང་སྤྱི་དཔྱད་བཀའ་སྟོན་མཚོག་གིས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་སྐབས་སུ་བབ་པར་ས་གནས་ལྡེ་ཅམ་ལ་སྲིད་བྱུས་ ༢༠༡༧ དེ་ཕྱག་བསྟར་གནང་གི་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོག་ནས་དོ་སྟོན་འཕྲོ་ཡི་མེད་པ་ཡིན་ནའང་། སྤྱི་ཡོངས་ནས་སྲིད་བྱུས་ ༢༠༡༧ དེ་ཕྱག་བསྟར་གཞོན་ཅམ་ཞིག་གནང་གི་ཡོད་མེད་དེའང་དོགས་གཞི་ཞིག་ལ་གནས་བཟུང་དུས། བྱས་ཅང་འདི་གནད་འགག་གང་འདྲ་ཞིག་ཚགས་ཀྱི་ཡོད་ན། འདི་བཀའ་འདྲི་ལྷན་ཚོག་པ་ལྷ།

འདི་བ་ ༣ པ་དེ་བོད་དུ་ཕྱག་སྟེལ་ཞིག་གིས་བཀའ་འདྲི་ལྷན་ཚོར་སོང་།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་སྒོའ་བཟང་ཚུ་མཚོ་སྤི་ཐར་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་སློབ་གྲྭ་མཚོ་སྤྱི་ཐར་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ བརྗོད་པ་དང་པོའི་ཐོག་ལ་བཀའ་འདྲི་འགའ་ཤམ་ཤིག་ལྷན་འདོད་བྱུང་། རོན་ཚན་ལྔ་པའི་ནང་གསལ་སྤྱི་ཐར་གྱི་ལོ་ལྟར་ལ་ "ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་སམ། མངའ་གཞུང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ནས་འཇུགས་སྐྱོན་ཚོག་པའི་" ཞེས་འཕྲོད་འདུག ད་ལྟའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་ཚན་ས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ནས་བཀའ་འཁྲོལ་ལྷན་དགོས་པ་དང་། "སམ" ཟེར་དུས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་ནས་མ་ལྷན་ནང་འགྲིག་གི་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་འདུག དེ་ག་འདྲ་ཡིན་ན། འདི་བཀའ་འདྲི་ལྷན་འདོད་བྱུང་།

རོན་ཚན་ལྔ་པའི་ནང་གསལ་སྤྱི་ཐར་གྱི་ལོ་ལྟར་ལ་ "ས་ཁང་རྣམས་བོད་མི་ནང་ལུལ་" ཟེར་བ་ཞིག་འདུག "བོད་མི་ནང་ལུལ་" ཟེར་དུས་སྐབས་བཅོལ་ལག་དེ་བ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་དམ། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག (Criteria) ག་ཤེ་ཡིན་པ་གསལ་པོ་མི་འདུག འདི་ལྷན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རོན་ཚན་བདུན་པའི་ནང་གསལ་སྤྱི་ཐར་གྱི་ལོ་ལྟར་དུ། "ས་ཞིང་རྣམས་བཅོན་ཀྱི་ལོ་བོད་མི་མིན་པའི་སྤྱི་མི་ལ་བོགས་གཏོང་མི་ཚོག་" ཅེས་འཕྲོད་འདུག བཅོན་ཀྱི་ལོ་བོད་མི་ཟེར་དུས་ (RC) ཡོད་མེད་སྐོར་ལ་གཞི་འཛོག་གི་ཡོད་དམ། འདི་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་བཀའ་འདྲི་ལྷན་འདོད་བྱུང་།

དེ་ནས་རོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ། ས་ཁང་སྤྱིར་བཏུ་དང་བོད་སློབ་ལྷན་གསལ་སྤྱི་ཐར་གྱི་ལོ་ལྟར་ལ་ གུན་གསལ་བ་སློབ་དགོས་པ་ཞིག་འདུག ས་ཚད་སྤྱི་ཐར་འཇུགས་ལ་ཚུར་སྤྱད་ན་གུན་གསལ་བ་སྤྱད་རྒྱ་སློབ་གསལ་འདུག གུན་གསལ་བ་དེ་འདྲ་སྤྱི་ཐར་གྱི་ལོ་ལྟར་ལ་ མོ་གོ་རིམ་ནང་དུ་ཡོད་པ་དེས་སློབ་དགོས་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་འདུག གལ་ཏེ་ས་ཚད་དགོས་མཁོ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཁོ་རང་གི་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྟངས་ཞན་པོ་ཡིན་ན། འདི་གང་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ན། སྤྱི་ཐར་གྱི་ལོ་ལྟར་ལ་བཟུང་ཁང་སམ་ཞིང་ས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་དམ་མེད། འདི་ལ་གསལ་པོ་ཞེ་དག་མི་འདུག

རོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ། ཉམ་ཐོས་དང་རྒྱ་བསྐྱེད། རང་གསལ་སྤྱི་ཐར་གྱི་ལོ་ལྟར་དུ། ཞིང་ཚོགས་དབར་གྱི་དཀའ་ངལ་ཞིག་གསལ་སྤྱི་ཐར་འདུག ཞིང་སའི་དབར་ས་ཚད་འཛོག་དགོས་པ་དང་། ཞིང་ཚོགས་དབར་གྱི་འགྲོ་ལམ་བཀག་གཅོད་རིགས་མི་ཚོག་ཅེས་གསལ་སྤྱི་ཐར་འདུག འགྲོ་ལམ་ཞིག་འཛོག་དགོས་པ་མ་གཏོགས། འགྲོ་ལམ་གྱི་ཚད་གཞི་དེས་ཅན་ཞིག་མེད་དུས། དེའི་ཚད་གཞི་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་ག་ནང་བཞུགས་འགྲོ་ལམ་དེ་ས་ཚད་འདྲ་ཞིག་ལ་འཛོག་གི་ཡོད་ན། ད་ལྟའི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་འགྲོ་སྤྱོད་སྤྱོད་ན། ཞེ་ཀར་ ༥ བར་འཛོག་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཡོད་པ་ཤིང་། འདི་གང་འདྲ་ཡིན་ན། དེའི་ཚད་གཞི་ལ་གསལ་པོ་ཞེ་དག་མི་འདུག་ལྷན་འདོད་བྱུང་།

ཚོགས་གཙོ་མཚོག་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཇུག་ཀླུ་དག་ལེགས་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་ཀླུ་དག་ལེགས་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ ཡིག་ཆ་ཨང་ ༢༡ པ། བཅོན་ཀྱི་ལོ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་ཐོག་ལ་བརྗོད་པ་དང་པོ་ལེགས་བཞུགས་པ་ཤིང་། དེའི་ཐོག་ལ་དོགས་འདྲི་ལྷན་ཞིག་ལ། ཤོག་གངས་ ༣ པའི་ནང་དུ། ཚོགས་གཙོ་མཚོག་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས། བཅའ་ཁྲིམས་མ་ཤིང་། ས་ཁང་བདག་འཛིན་གྱི་སྤྱི་ཐར་གཞི་ སྤྱི་ཐར་དག་གཞུང་འབྲེལ་སྤྱི་ཐར་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་ཁྲིམས་འཁར། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༢༣ པ། བཅོན་ཀྱི་ལོ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ལག་གི་ས་ཁང་

བདག་འཛིན་དང་བཅད་སྲོད་བྱེད་སྲོགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་ཐོག་ལ་སེམས་བཞེས་པ་དེ་འདྲུག་ངས་དོགས་འདི་ལྷ་རྒྱུ་ལ། སོག་གངས་ ༣ པའི་ནང་དུ། "གཞིས་མི་སྤུས་ཀྱང་ས་ཁང་མི་གཞན་ལ་ཚོང་བསྐྱར་དང་། ཕྱི་མི་ལ་ཁང་སྐྱ་གཏོང་བའི་རིགས་གཏན་ནས་མི་ཚོག་" ཅེས་གསུངས་འདུག འདིར་མི་གཞན་ཟེར་བ་དེ་བོད་མི་ནང་ཁུལ་ལ་གོ་ཡི་ཡོད་པ་དེད་དམ། མི་གཞན་ཟེར་བ་དེ་ཕྱི་མིར་གོ་དགོས་དེད་དམ་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་བཞིན་སོག་གངས་ ༣ པའི་ནང་དུ་ནང་གསེས་ ༩ པའི་ཁ་པའི་ནང་དུ། "བོད་མི་ནང་ཁུལ་ནང་བལྟག་བྱེད་འདོད་ཡོད་རིགས་ཀྱིས། ཁང་ས་ནང་བལྟག་བྱ་རྒྱུར་ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུངས་ལ་བཀའ་འཁོལ་ལྷ་ཚོག་པ་" ཞེས་གསུངས་འདུག སོག་གངས་ ༣ པའི་ནང་དུ་མི་གཞན་ལ་ཚོང་བསྐྱར་རམ་ཁང་སྐྱ་གཏོང་བའི་རིགས་གཏན་ནས་མི་ཚོག་ཅེས་འདུག ནང་བལྟག་བྱས་པ་དང་ཚོང་བསྐྱར་མི་ཚོག་ཟེར་བ་གཉིས་དབར་འགལ་སྐྱེ་ཞིག་མཚོང་བྱུང་། ནང་བལྟག་ཟེར་བ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་སམ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གོ་བོ་སློབ་བཟང་མན་བདེ་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གོ་བོ་སློབ་བཟང་མན་བདེ་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་གཞུང་འབྲེལ་སྤྱི་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་ཁྲིམས་འཆར། བཅོན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ས་ཁང་བདག་འཛིན་དང་བཅད་སྲོད་བྱེད་སྲོགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས། དོན་ཚན་དགུ་ལ། **གནས་སྐབས་གཞིས་ཐོན།** ནང་གསེས་ ༥ པའི་ཚིག་བརྗོད་རྣམས་པའི་ནང་དུ། "ཁ་རྒྱ་དགུའི་ནང་ཕྱིར་ལོག་མ་སྐབ་ཆེ་རྒྱ་མཚན་གསལ་བཤོད་ཀྱིས་དགོངས་པ་བསྐྱར་ལྷ་དགོས་པ་དང་། འདི་རིགས་མང་མཐར་ཆེ་བ་ ༩ ལྟག་བཀའ་འཁོལ་མི་ཚོག་" ཟེར་བ་དང་། བསྐྱར་བཅོས་ཚིག་བརྗོད་ནང་དུ། "ཁ་ལོ་གཉིས་དེའི་ནང་སྐྱ་བ་གཅིག་གཞིས་ཆགས་དེར་གནས་སྤོད་མ་བྱས་ཆེ། གཏན་འཇགས་གཞིས་ཐོན་དུ་དོས་འཛིན་གྱིས་གཞིས་སྐལ་ཐོབ་ཐང་ནམས་ས་གནས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུངས་བརྒྱུད་དབུས་བོད་མིའི་ངལ་སེལ་ཚོགས་པར་ཅེས་འབུལ་བྱེད་དགོས་" ཟེར་འདུག ད་ལྟོ་དཔལ་ལྷན་ནང་གི་དགེ་བཤེས་མཚོག་གིས་བཀའ་འཁུ་སེམས་པའི་ནང་དུ་ག་རེ་གསུངས་སོང་ཞེ་ན། བཅོན་བྱོལ་བོད་མིར་མ་སྐབ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྲོད་སྲོད་བྱེད་སྲོགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་གྲུས་ ༢༠༡༧ དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ལ་ལག་བསྐྱར་བྱ་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་ཐོག་ནས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་གི་འདུག དེ་འདྲ་ཡིན་ན་ལོ་གཉིས་དེའི་ནང་སྐྱ་བ་གཅིག་གཞིས་ཆགས་ལ་བསྐྱར་བ་ཡིན་ན། བཅོན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཁྲུབ་ཁོངས་ཀྱི་གཞིས་ཆགས་ཐོབ་ཐང་སྲོད་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་དུས། ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་གནས་པའི་མི་མང་སོ་ཞིག་ལོ་གཉིས་དེའི་ནང་སྐྱ་བ་གཅིག་གྲུང་གསེང་ལ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ན། ཁོ་ལ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཆ་ཚང་སྲོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེད། ༢༠༡༧ ཁྲིམས་འཆར་དེ་དང་འགལ་གྱི་མ་དེད་དམ། ཕྱིའི་ལག་ཁྲུང་ཡོད་མཁན་ཞིག་ལ་བཅོན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སྐྱད་པ་ཡིན་ན། དེར་དགོངས་པ་གང་འདྲ་བཞེས་ཀྱི་ཡོད་ན། དེ་མཚོན་གཅིག་འདི་དེད།

གཅིག་དེ་གོས་ཚོགས་ནང་རབ་དང་རིམ་པ་ཡོང་སྲོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེད། མོན་སྟོལ་མཚོན་པ་ཡིན་ན། ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་བཞུགས་མཁན་ཚོས་ལྷི་ལི་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་གཞིས་ཆགས་ལ་འཇུ་ལ་ཚོག་པའི་ཚོག་མཚན་ལུས་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེད། ཡང་ན། དེ་དག་གཞིས་ཆགས་རང་གི་མི་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་པར་སྲོགས་ཀྱི་དེ་མེད་པར་བཟོ་དགོས་ཀྱི་འདུག དེ་མ་བཟོས་པ་ཡིན་ན། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་དེ་དག་ལ་ཕྱི་མི་རང་གི་ཐོག་ནས་ལྷ་ཡི་ཡོད་དུས། ང་ཚོས་ལོ་ ༩ ནང་ཐངས་གཅིག་

ཡོང་ན་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སྤོང་གི་ཡིན་ཟེར་དུས། གནས་ལུལ་རྒྱལ་ཁབ་གཞུང་གི་ ༢༠༡༩ ལོའི་ཁྲིམས་འཆར་རེད།
དེ་མིན་གྱི་ལག་བསྟར་གྱི་ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོབ་ནས་ང་ཚོས་དགོངས་པ་གང་འདྲ་བཞེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་དམ། བརྗོད་
བ་དང་པོའི་ཐོབ་ལ་ལྷ་རྒྱ་འདི་ཡིན།

གནད་དོན་གཅིག་དེ། དེས་ང་ཚོས་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་གི་ཁྲིམས་འཆར་མང་པོ་ཞིག་འཇུག་གི་ཡོད་པ་རེད། ངས་
འདིར་ལྷ་རྒྱ་རྒྱུ། ས་གནས་ས་ཐོག་ལ་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ལག་བསྟར་མ་བྱས་པ་དེ་གནས་སྟངས་གཉིས་ཆགས་ཡོད་པ་རེད།
ད་ལྟོ་བཀའ་འགན་ལངས་ནས་ལོ་གཅིག་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟོ་བར་དུ་ཡོད་པའི་བཅོམ་ཁྲོལ་སྤྲིག་འཇུགས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་
མ་ལག་དང་བཅས་པར་བསྐྱར་ཞིབ་དང་རྟོག་ཞིབ་གནང་གི་ཡིན་དང་། དེ་དག་ཆགས་ཚུད་པོ་བཟོ་དགོས་འདུག་གསུང་གི་
ཡོད་པ་རེད། སྤྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར། ས་གནས་ནང་དུ་ངས་རྒྱས་མངའ་ཡོད་པའི་སྐོན་ལ་ལྷ་ས་ཀ་
དགའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་གཉིས་རེད། ལྷ་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་མི་ ༡,༠༠༠ ལྷི་བསྐྱོད་བྱས་པའི་ནང་མི་ཆ་ཚང་ལྷིན་ཆར་ཡོད་པ་རེད།
དེ་ཚོའི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་ཁང་པ་ཆ་ཚང་དེ་ཚོའི་རྒྱུད་པས་བདག་བསྐྱུང་བྱས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་རེད། མང་གཅིག་
ལྷ་ས་པ་ཡིན་ན། བོད་ནས་གསར་དུ་ལེབས་མཁའ་ལམ་རྒྱར་ཚོང་རྒྱ་རྒྱུ་སྐོན་མཁའ་དེ་ཚོ་ནས་རྒྱ་བར་ཁང་གྲ་གྲངས་ནས་
བསྐྱེད་ཡོད་པ་རེད། སྤིང་སྤོང་ངམ་ནང་སྤིང་བཀའ་སྐོན་ལ་འཁོད་ཚར་ནས་ལོ་གཅིག་དང་རྒྱ་བ་དུག་སྐབས་དེར་དེ་ཚོ་ལ་ཞིབ་
འཇུག་གནང་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད། ཁྲིམས་འཆར་བསྐྱར་བཅོས་བྱ་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་མ་རེད། དང་པོ་དེ་ཚོ་ལག་བསྟར་
ལུས་མིན་བལྟས་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད། གཉིས་པ་དེར་མོན་སྐོན་དགའ་ངལ་གཅིག་གའི་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། མི་རབས་ཀྱི་
བའི་ནང་དུ་ཤིང་ཤིང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོའི་རིགས་རིམ་བཞིན་མོན་སྐོན་གསོ་ཁང་ལ་བཅུག་ནས། སྐོན་མ་ཀྱས་
འཁོགས་གངས་ ༡༣༠ ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟོ་མང་ཆག་འདུག རིམ་པ་གཅིག་དེ་གཞིས་ཆགས་ནང་དུ་འཇུག་ཡོང་དུས། ང་ས་
གནས་གྲོས་ཚོགས་ལ་བསྐྱེད་པའི་རིང་ལ་དེར་ཚོང་བ་རྒྱ་ག་ལྟོང་ཡོད། མི་དེ་ཀྱས་གསོ་ཁང་ལ་བཞག དེའི་ས་ཆར་འབྲེལ་
ཡོད་ཀྱིས་བཏབ་ནས། ཁང་པ་དེ་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་ནས་བདག་པོ་བརྒྱབ་ནས་བསྐྱེད་འདུག དེ་ཚོར་དབྱུང་ཞིབ་འབྲེལ་
གནང་ཡོད་པ་རེད་དམ། དེ་ཚོའི་སྐྱེད་ལ་དབྱུང་ཞིབ་གནང་མེད་པ་ཡིན་ན། ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་འཇུག་སྟངས་དེའང་ནམ་རྒྱུན་
དུ་བཀའ་འགན་གིས་ལས་དོན་ག་རེ་བྱས་ན་འདྲ་དོགས་པ་ཟ་ཡི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གསུང་གི་འདུག་ལ། དེར་དོགས་པ་དངོས་
གནས་སྤེལ་ཡོང་གི་འདུག་ལྷ་རྒྱ་འདི་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁའ་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ནང་སྤིང་བཀའ་སྐོན་མཚོག

དཔལ་ལྷན་ནང་སྤིང་བཀའ་སྐོན་སྤེལ་བ་ཆེ་རིང་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག ས་ཁང་སྤྲིག་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་བརྗོད་པ་དང་པོ་འགོ་བཞེན་པ་རེད། བཀའ་འོས་སྤྱི་འཇུག་
ལིག་གིས་ནང་འགལ་ཆགས་ཀྱི་མ་རེད་དམ་ཞེས་བཀའ་ལེབས་སོང་། འདི་ནང་འགལ་ཆགས་ཀྱི་མ་རེད་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

བཀའ་འོས་སྤྱི་འཇུག་ལིག་གིས་ལག་བསྟར་གྱི་སྤྱོད་ལུས་པའི་གདེང་ཚོད་ག་ཚོད་ཅིག་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོང་། དེ་བ་
དེ་ཚོར་མ་ལ་གཅིག་པ་ཡོད་པ་རེད། ཁྲིམས་དང་སྤྲིག་གཞི་གའི་ལ་རེ་བཅོས་པ་ཡིན་ནའང་། ལག་བསྟར་གྱི་སྤྱོད་ལུས་པའི་གདེང་ཚོད་
ག་ཚོད་ཡོད་པ་རེད། བོད་མིའི་སྤྲིག་འཇུགས་ལ་སྤོང་སྤྱང་བ་ནི་ཡོད་མ་རེད། བཅོམ་ཁང་ལ་འཇུག་རྒྱ་ནི་ཡོད་མ་རེད། ཉེས་པ་
གཏང་རྒྱའི་ལམ་གཞན་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁྲིམས་སྤྲིག་འདིའི་ནང་དུ་གང་ཡོད་པ་གཞིར་བསྐྱུང་འགོ་རྒྱུ་རེད། ལྷ་ས་མ་

འདེབས་རྒྱ་རྒྱུ་དང། གྲངས་བཤེར་གྱི་འགྲེལ་འགྲེལ་རྒྱ་ལའང་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་སྐད་ཆ་མང་པོ་ཞིག་སླེབ་གྱི་ཡོད་པ་རྒྱུ་དེ་
 ལྟར་བྱས་པ་ཡིན་ན། འདིའི་སྐད་ལའང་ལག་བསྟར་སྐབས་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་དེ་དམ་མ་རྒྱུ་ལེ་བའི་གནས་སྐབས་སྐད་ལ། ང་ཚོས་ད་ལྟ་ག་
 རེ་ལབ་གྱི་ཡོད་པ་རྒྱུ་ཅེ་ན། ལོ་ ༡ རེའི་ནང་སྐབས་གཅིག་གཞིས་ཆགས་དེར་ཡོང་མ་སྐབས་ལོ་ལྟར་དེ་ནས་ང་ཚོས་པར་
 བཞུགས་པ་ལའང་སྐད་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལེ་བའི་འདུག་གདུག་ས་ཁང་ཡང་ཅིས་སྐད་རྒྱུ་རྒྱུ་དེ་གདུག་དང། ད་ལྟ་བར་དུ་སྤྱི་ག་
 གཞིའི་ནང་དུ་ཅིས་ལེན་དགོས་པའི་ཅིས་འཁོད་ཡོད་པ་རྒྱུ་དེ། ཡིན་ནའང། ཅིས་སྐད་ས་པ་སྤྱི་བྱུང་ཡོད་པ་རྒྱུ་དེ། ས་ཁང་
 སྤྱི་གཞི་གཞི་བཟོས་ནས་བཀའ་འགྲུབ་སྐབས་གཞི་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚུ་བའི་པ་རྒྱུ་དེ། ཅིས་ལེན་སྐབས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རྒྱུ་དེ། དཀའ་ངལ་འབྱུང་གྱི་
 ཡོད་པ་རྒྱུ་དེ། ལྟར་པ་ཚོས་མཐུན་གསལ་ལེད། ད་ལྟ་འདི་བཟོས་པ་ཡིན་ན་ལག་བསྟར་སྐབས་འདི་རེ་བ་རྒྱུ་གི་ཡོད་ལྟར་པ་དེ་
 རྒྱུ་དེ། རེ་བ་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་དེ། དེ་གཞི་བཞིན་ས་གནས་སོ་སོ་ལ་འཁོད་བསྐྱུལ་ལྷན་དགོས་པ་དང། སྐབས་ལ་འདེབས་དགོས་པ་དེ་
 ཚོ་ཚང་མ་ང་ཚོས་བྱ་རྒྱུ་དེ་མ་གཏོགས། ང་ཚོས་བཅོན་བཀའ་གཏོང་སྐབས་ཀྱི་མ་རྒྱུ་དེ། ད་ལྟ་འདི་འདྲ་ཞིག་འབྱུང་བ་བཏང་བ་
 ཡིན་ན། བོད་དུ་ངས་ལྟ་རྒྱུ་གཙོ་བོ་དེ། ས་ཆ་ཏོག་ཅམ་ཞིག་ནང་སྤྱི་ཚོགས་སྐད་སྐད་མིང་ཐོག་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན། མང་བའོ་
 བཤེར་བསྐྱེད་རྒྱུ་རྒྱུ་གི་འདུག་ཟེར་བ་དེ་རྒྱུ་དེ། ལྟར་སྤྱི་ཚོགས་སྐད་སྐད་ལ་གཅིག་གྱུར་མ་རྒྱུ་ལ་ཡིན་ན། གཞན་པ་ལ་གང་འདྲ་
 སྤྱི་དགོས་རྒྱུ་དེ། སྤྱི་ཚོགས་སྤྱི་དགོས་རྒྱུ་དེ། རྒྱུ་འཁོར་བ་ལ་བསམ་སྤྱི་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་རྒྱུ་དེ། མཐའ་མཚམས་ལ་
 ལྟ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་རྒྱུ་དེ། ལ་འཁོར་བའི་ལོ་ལོ་ལ་ལྟ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་རྒྱུ་དེ། ལག་བསྟར་སྐབས་དང་མ་སྐབས་ཀྱི་
 གནས་སྐབས་ཟེར་དུས། དོན་ཚན་གཅིག་ལ་ལྟ་སྐད་སྐད་མིང་ལ་མང་པོ་ཡོད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དེ། དཔེར་ན། ལོ་ ༡ རེའི་ནང་སྐབས་
 གཅིག་རྒྱུ་དེ། དེ་སྤྱི་ཚོགས་སྐབས་ལྟ་སྐད་སྐད་ལ་གཅིག་གྱུར་མ་རྒྱུ་ལ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་དངོས་སྤྱི་ཚོགས་སྐད་སྐད་སྤྱི་
 ཚོས་ཐོག་ལྷན་ཆ་ཚང་ཞིག་གྱུར་རྒྱུ་དེ། ཐོག་ལྷན་ཆ་ཚང་ཞིག་ཡང་སྐད་སྐད་ནས། ལྟར་མི་གཅིག་ནས་ལོ་ ༡ རེའི་ནང་སྐབས་
 བ་གཅིག་སྐྱེད་པ་ལ་སྐབས་ལ་ཡིན་ན། ས་ཁང་དེ་ཡང་སྐད་རྒྱུ་དེ། དེ་ལས་སྐད་དུ་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། བཀའ་འོས་སྤྱི་
 འཇུག་རྒྱུ་ལ་ཚོས་དགོངས་པ་བཞེས་རྒྱུ་དེ་མ་གཏོགས། བཀའ་འགྲུབ་གིས་བསམ་སྤྱི་ཚོགས་བཏང་ནས་འཆར་འབྲུལ་ཞིག་
 འཇུག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རྒྱུ་དེ། འདི་འགྲེལ་གི་མི་འདུག་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རང་འདུགས་འཛོགས་དགོས་འདུག་གསུངས་པ་ཡིན་ན། དེ་རང་
 འདུགས་འཛོགས་རྒྱུ་དེ། ད་ལྟ་ང་ཚོས་བསམ་སྤྱི་བཏང་བ་དེ་ལག་བསྟར་བྱེད་སྐབས་ལ་ཞིག་དང། ལྟར་སྤྱི་ཚོགས་ཆ་ཏོག་ཅམ་
 རྒྱུ་སྐབས་ལེ་གནས་སྐད་སྐད་ལ་གཞི་བཟོས་འདི་འབྲེལ་ཡོད་པ་རྒྱུ་དེ། དེ་ག་རང་བཟོ་ཡི་ཡོད་པ་
 རྒྱུ་དེ།

དེ་ནས་དོན་ཚན་བཅུ་པའི་ནང་གསལ་སྤྱི་ཚོགས་ ༥ པའི་ནང་དུ་ "མཛད་གཙོ་ལས་སྤྱི་ཚོགས་པ་" ཟེར་བ་དེ་རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་
 ལྱིར་བཏོན་པ་རྒྱུ་གསུངས་སོང་། ང་ཚོའི་བསམ་སྤྱི་ལ་ག་རེ་འཁོར་རྒྱུ་ཅེ་ན། སྐབས་དེ་དུས་ང་ཚོས་འདི་བསམ་སྤྱི་ལ་
 འཁོར་བ་འདྲ་འདུག་བཀའ་སྤྱི་ཚོགས་ལག་ཐོབ་ཐང་མེད་པ། པལ་ཆེར་བཀའ་སྤྱི་ཚོགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་དེ་ཚོ་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་
 བསམ་སྤྱི་འདུག་བཀའ་སྤྱི་ཚོགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་རྒྱུ་ལ་ཚོ་མཛད་གཙོ་ནང་དུ་ཚུད་ཀྱི་རྒྱུ་དེ། འདི་ཡང་འདུག་དགོས་ན་བཟོ་བཅོས་
 གོས་འཆར་ནས་ཡང་འདུག་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་དེ། དེར་ང་ཚོས་དགག་པ་གང་ཡང་མེད། དམིགས་ལྷུལ་གཞན་པ་གང་ཡང་མེད། ལ་
 སང་བསམ་སྤྱི་གཏོང་དུས། བཟོས་ཡོལ་ཐོན་མཁན་ཆང་མར་བཟོས་ལག་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རྒྱུ་དེ། བཟོས་ལག་ཐོབ་དུས་གཞིས་
 ཆགས་ལ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རྒྱུ་དེ། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཞིམས་སྤྱི་གཞི་དེ་བཟོ་བཅོས་བྱས་པ་ཡིན་ན། ཉག་ཉག་སྤྱི་ཚོགས་
 འདུག་བསམ་སྤྱི་པ་རྒྱུ་དེ། འདི་ནས་མཛད་གཙོ་རྒྱུ་ལ་བཏོན་པར་དམིགས་ལྷུལ་དེས་ཅན་དེ་འདྲ་གང་ཡང་མེད། བཟོ་བཅོས་
 གོས་འཆར་བརྒྱུད་འདི་ཡང་འདོན་གནང་བ་ཡིན་ན་ང་ཚོས་དགའ་བསྐྱེད་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་བཀའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་འིག་གིས་ལྷ་བ་གཅིག་གི་ནང་ཚུད་ཟེར་དུས། ས་ཆ་དེར་ས་ཞིང་དང་། ཅི་ཤིང་། སྤྱིང་ཚལ་འདེབས་ལས་བྱེད་དགོས་པེད་ཟེར་དུས། ལྷ་བ་གཅིག་རིང་ཡོང་བ་ཡིན་ན་དེ་ཚོ་ཆ་ཚང་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་པེད་དམ་ཟེར་བ་དེ་པེད། དེ་དང་སྤྱིག་གཞིའི་དོན་ཚན་གོང་ལོག་ཆ་ཚང་གཟེགས་པ་ཡིན་ན། ལྷ་བ་གཅིག་རིང་ཡོང་བ་དེ་ས་ཆ་དེ་བདག་པོ་རྒྱལ་ཐུབ་པའི་ཆ་རྒྱུན་དེ་པེད། ཚལ་ཞིང་འདེབས་ལས་བྱུ་རྒྱ་དེ་ཚོ་ས་ཆ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་སྐྱངས་ཐོག་ལ་པེད། སོ་སོས་ཞིང་ཁ་འདེབས་ལས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ན། གཞན་ལ་བཅོལ་བ་དང་། ཐོགས་མ་གཏང་རྒྱུའི་ལམ་ཁ་ཆ་ཚང་འདྲིའི་ནང་དུ་བསྟན་བཞག་ཡོད་དུས། ད་ལྟ་འདྲིའི་གསལ་བའི་ལྷ་བ་གཅིག་དེ་དང་ཚལ་ཞིང་འདེབས་ལས་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་པེད།

ས་ཆ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་སྐྱངས་ཐད་བཀའ་འདྲི་ཞིག་ཐེབས་སོང་། ད་ཚོ་ས་འདྲིའི་ནང་དུ་ཚང་མ་གྲིས་བཞག་ཡོད། གང་ལགས་ཞེ་ན། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་ཀྱང་ཟེར་ཡོད་པ་པེད། དཔེར་ན། རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ ༡༩༧༤ ལོའི་སྤྱིང་བྱས་ནང་དུ་ཐོད་པའི་ས་ཆ་དེ་ཚོ་བེད་སྤྱོད་གང་འདྲ་གཏོང་དགོས་པ་དེ་ཐོད་པ་རང་གིས་ཐག་གཅོད་ཀྱི་པེད་ཟེར་ཡོད་དུས། ལྷག་པར་དུ་ཚོང་ལས་གཉེར་རྒྱུའི་ཐོག་ལ། ས་ཆ་གང་འདྲ་ཞིག་ཚོང་ལས་གཉེར་ས་བཟོ་དགོས་པ་དང་། ས་ཆ་གང་ལ་རིག་གཞུང་བསྟེ་གནས་བཟོ་དགོས་ཀྱི་འདུག ད་ལྟ་དཔེ་མཚོན་ཞིག་བཤད་རོགས་ཞེས་གསུངས་སོང་། དཔེར་ན། གཞིས་ཆགས་འིག་ལ་དཔེ་མཚོན་ཅིག་བཅུགས་པ་ཡིན་ན། སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་ལ་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཡོད་པ་པེད། འདི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ལས་ཀ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་པེད། དེ་འདྲ་ཡིན་ན་འཇུགས་ཚོག་གི་པེད་ཟེར་བ་དེ་པེད། དེ་ཡིན་དུས་ས་ཆ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་སྐྱངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་པེད།

དེ་ནས་དོན་དག་གཅིག་གའི་གསུངས་སོང་ཞེ་ན། ད་ལྟ་ད་ཚོས་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་བཅོན་པོའི་ཐོད་མིར་མ་ཐུན་རྒྱུན་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱེད་པོགས་ཀྱི་སྤྱིང་བྱས་ ༡༩༧༤ དེར་ཐུན་བྱ་འགྲུར་བ་གཏོང་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་འབྲེལ་བ་ཞིག་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་པེད། མངའ་སྡེ་ལྷ་ལ་སྤྱིང་བྱས་དེ་ལག་བསྟར་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག་གསུང་གི་ཡོད་པ་པེད། དེ་ཚོའི་གནས་སྐྱངས་གང་འདྲ་ཆགས་ཀྱི་པེད་གསུངས་པ་དེ་པེད། ལག་བསྟར་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་ས་ཆ་དེ་དག་ལ་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུའི་འབད་བཅོལ་ལྷ་རྒྱ་པེད། དེའང་གནས་སྐྱངས་དཔགས་པའི་པེད། དཔེར་ན། (West Bengal) གཞུང་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། ཁ་འཛོལ་ཐོད་རིགས་དེ་ཚོ་ ༡༩༧༤ སྤྱིང་བྱས་ནང་དུ་བཅུག་ན་པན་ཐོགས་ཡོད་པ་པེད་དམ་མ་པེད། ཁི་པན་ག་ཚོད་ཅིག་ཡོད་གི་ཡོད་དམ་མེད། ཆ་ཚང་ལ་བསྟེན་ནས་ (West Bengal) གཞུང་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་པེད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་ལག་བསྟར་སྐྱ་མ་ཐུང་བྱ་མ་ཐུབ་པར་ལག་བསྟར་བྱེད་ཐུབ་པར་འབད་བཅོལ་ལྷ་རྒྱ་པེད། ༡༩༧༤ སྤྱིང་བྱས་ལ་འགྲུར་བ་གཅོ་བོ་སྤྱིང་བྱས་ནང་དུ་དབུས་གཞུང་ཡིན་ནའང་པེད། མངའ་སྡེ་གཞུང་ཡིན་ནའང་པེད། རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་ལས་འཆར་གཅིག་ནས་ཁི་པན་ལྷང་རྒྱ་ཡོད་པ་པེད་ཟེར་ནས་ཁི་པན་ལྷང་རྒྱ་དེ་གཅོ་བོ་པེད། དེ་ཡིན་དུས་ཁི་པན་ལེན་ཐུབ་པ་དང་། ཁི་པན་ལྷང་རྒྱུའི་ཆ་རྒྱུན་ཚང་བའི་ཆེད་དུ། དཔེར་ན། ས་གནས་སོ་སོར་ [Rent Tenancy Certificate (RTC)] ཡོད་དམ་མེད། (RTC) ཡོད་ན་འགོང་འོག་འགོང་སྐྱངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྟོན་ཉེས་བྱུང་བ་ཡིན། སྟོན་ཉེས་ཀྱིས་འགོང་འོག་བཀའ་བ་ཡིན་ན། མངའ་སྡེ་གཞུང་གི་ཀྱི་སྤྱ་ཁར་ནང་དུ་འགྲོ་སྐྱངས་ཀྱི་ཆ་ནས་དོས་ལེན་མ་བྱས་པའི་གནས་སྐྱངས་དེ་འདྲིའི་དཀའ་ངལ་འབྲུད་ཀྱི་ཡོད་པ་པེད། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ད་ཚོས་ལྷ་གཞུག་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་པེད། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་འབད་བཅོལ་སྐྱ་མ་ཐུང་བྱེད་ཀྱི་པེད་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

བཀའ་འོས་སྤྱི་འཐུས་འིག་གིས་ས་འགོའམ་མངའ་གཞུང་ནས་ཞེས་ཟེར་འདུག་གསུངས་པ་དེ་པེད། མངའ་སྡེ་འགའ་འགས་ནང་དུ་ཁང་བ་རྒྱལ་དགོས་ན་མངའ་གཞུང་རང་ནས་བཀའ་འཁྲོལ་ལྷ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་པེད། མངའ་སྡེ་འགའ་འགས་ལ་ས་ཆའི་གནས་བབ་ཐོག་ནས་ཁང་བ་བརྒྱབ་རྒྱུར་བཀའ་འཁྲོལ་ལྷ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་པེད། སྤེལ་གོབ་ལ་ཆ་མཚོན་ན། སྟོན་མ་ཡིན་ན་ཉོན་སྐྱར་ (Sub Divisional Office) ནས་ཁང་བ་གསར་སྐྱབ་ལ་བཀའ་འཁྲོལ་ལྷ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་

ཅེད། སྤྱི་སྡེ་ཉོན་ལྷན་ (Sub Divisional Office) རྣམས་བཀའ་འཁོལ་ལྷན་མི་དགོས་པ་ལ། ས་གནས་འགོ་འཛིན་རང་
ནས་བཀའ་འཁོལ་སྤྲད་ཀྱི་དང་། ལོ་རེའི་ནང་དུ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ནས་བཀའ་འཁོལ་གང་སྤྲད་པ་དེ་ཉོན་ལྷན་ (Sub
Divisional Office) ལ་སྟུན་སངས་ལྷན་པའི་གནས་སྡེ་ལོག་ཡོད་པ་ཅེད། དེ་ཡིན་དུས་ "ས་འགོ་འཛིན་" ཟེར་བ་དེ།
ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལ་ལྷན་པ་ཡོད་པ་དེ་ཚོས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལ་ལྷན་ཀྱི་དང་། ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལ་ལྷན་པ་མེད་པ་དེ་
ཚོས་མངའ་སྡེ་གཞུང་ལ་ལྷན་པའི་གནས་སྡེ་གང་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ཡོད་པ་དེ་ཡར་བཅུག་ཡོད་ལྷན་ཀྱི་ཡིན།

དེ་ནས་བོད་མི་ནང་ཁུལ་ལ་ནང་བཟུགས་བྱ་རྒྱུ་རྒྱ་ཆ་རྒྱུན་གཏོགས་ཅེད་ཟེར་བ་དེ་ཅེད། བོད་མི་ནང་ཁུལ་ལ་ཡིན་
ན། བོད་མི་ཡིན་པའི་ཁྲུང་ས་སྐྱེལ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཅེད་སྟེ། དང་སྐྱེལ་དཔྱད་དུལ་ལག་དེབ་ཡིན་ནའང་ཅེད། (RC)
ཡིན་ནའང་ཅེད། གང་ལྟར་བོད་པ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཅེད་མ་གཏོགས། ད་ལྟར་དུ་བལ་ཡུལ་ལའང་དཀའ་ངལ་འཕྲད་པ་
མང་པོ་ཞིག་ལ། བལ་པོ་ལ་དང་སྐྱེལ་དཔྱད་དུལ་ལག་དེབ་སྤྲད་བཞག་པའི་གནས་ཚུལ་ཡོད་གི་ཡོད་པ་ཅེད། དེ་འདྲའི་ཚོགས་
ནས་དཀའ་ངལ་ཡོད་གི་ཡོད་པ་ཅེད། དེར་བོད་པ་ཡིན་པའི་ཁྲུང་ས་སྐྱེལ་ཡིག་ཆ་ཞིག་ཡོད་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་པ་ཅེད་ལྷན་ཀྱི་
ཡིན། ཁང་པ་ལ་གྲུན་གསལ་བ་ཟེར་བ་ཞིག་འདུག་ཅེས་གསུངས་སོང་། དཔེར་ན། རང་མི་ཞིག་གི་མི་ཞིག་གཏན་འཇགས་
ཕྱོགས་བསྐྱོད་ལ་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་བྱས། ཁོ་རང་གི་ཞིང་ས་དེར་ཁང་པ་བརྒྱབ་ཡོད་ན། ཁང་པ་དེར་ཚབ་འབྲུལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་
པ་ཅེད། སྤྱི་ཚབ་སྤོང་དགོས་ཅེད་སྟེ། འདི་ལྟ་ཁང་གི་ཚོལ་ཐང་མ་ཅེད། ས་ཞིང་ཚོགས་ལ་བརྒྱབ་པའི་ཁང་པ་ཡིན་ན། དེར་དོད་
ཅིག་འབྲུལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཅེད། དེར་ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་དང་། དོ་བདག་གཉིས་དབར་སྐྱད་ཆ་བཤའ་ནས་
འགྲིག་པ་བཟོ་དགོས་ཅེད། གལ་སྲིད་ཁང་པའི་རིན་པ་སྤོང་བྱས་པའི་གནས་སྡེ་མེད་ན། ས་ཁང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་
ནས་ཐབས་ཤེས་གཞན་ཞིག་འཚོལ་དགོས་ཅེད། ས་ཆ་འདི་མ་ཡིན་པའི་གཞན་ཞིག་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་ཅེད་ལྷན་ཀྱི་ཡིན།

དེ་ནས་དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་དུ། ཉམས་ཐོས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཅེད། འགོ་ལམ་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་
དུས། འགོ་ལམ་གྱི་ཚད་གཞི་གང་འདྲ་ཅེད་ཟེར་བ་དེ་ཅེད། གཞིས་ཚགས་སོ་སོ་ལ་འགོ་ལམ་བཟོ་བར། ཐོག་མའི་རི་མོའི་ནང་
དུ་གཅིག་ཡོད་ཡོད་པ་ཅེད། ལུགས་བསམ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། ལྟ་ཁང་ཅེ་ཅེའི་ཞིང་སའི་བར་ལ། ཞིང་ཁ་པར་ཕྱོགས་ནས་ཕྱི་ལེ་ ༤
དང་། ཚུར་ཕྱོགས་ནས་ཕྱི་ལེ་ ༤ བཅས་ཕྱི་ལེ་ ༡༦ འཛོགས་དགོས་པའི་ཚད་ཅིག་ཡོད་པ་ཅེད། དེར་ས་གནས་སོ་སོར་ཁྱད་
པར་ཉན་ཉན་ཡོད་སྲིད་པ་ཅེད། འདིའི་ནང་དུ་ང་ཚོས་དོ་ཚིགས་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་བཞེད་ཡོད་པ་ཅེད་དེ། དོ་ཚིགས་ཤེས་
མཁན་མི་ཞེ་ཞུག་ལྟ་གཏུག་ཡོད་པ་ཅེད། དོ་ཚིགས་མཐོང་རྒྱ་མེད་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་ཅེད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་དོ་ཚིགས་དེ་ཚོ་གསལ་
དུ་རྒྱག་དགོས་ཀྱི་འདུག་གས། གང་འདྲ་བྱེད་དགོས་འདུག་དེ་ཚོའི་ཚོགས་ལ་མ་འོངས་པར་བསམ་སྒོ་གཏང་རྒྱ་ཅེད། དང་པོ་
སྤྲིག་གཞི་འདི་བསྐྱར་བཅོས་བྱིན་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་གཞི་ནས་མར་གོམ་པ་བརྒྱབ་རྒྱུའི་བསམ་སྒོ་གཏོང་རྒྱུའི་གནས་སྡེ་ས་
ཤིག་ཅེད་འདུག་ལྷན་ཀྱི་ཡིན།

བཀའ་འོས་སྤྱི་འཇུག་ཤིག་གིས་ "མི་གཞན་ལ" ཟེར་བ་དེ་གཏུང་གི་ཡོད་པ་ཅེད་གསུངས་པ་དེ་ཅེད། མི་
གཞན་ཟེར་བ་དེ་བོད་མི་མ་ཡིན་པར་གཞན་ལ་གོ་དགོས་པ་དང་། རང་བཟུགས་ཟེར་བའི་ཚོགས་དེ་གསལ་བ་མ་ཅེད། རང་
བཟུགས་ཟེར་བའི་ཚོགས་དེ་སྤོང་མའི་སྤྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་ནང་དུ་བྱིན་ཚར་བ་ཅེད། བཀའ་ཤིག་སྐབས་སྤོང་མ་ནས་བྱིན་ཉེ་
ད་ལྟ་འགོ་བཞེད་པ་ཅེད། བོད་པ་ནང་ཁུལ་ནང་བཟུགས་བྱས་པ་ཡིན་ན། དེ་ཚོགས་གི་ཡོད་པའི་སྐད་ཆ་བཤའ་བྱི་ཡོད་པ་ཅེད་ལྷན་
ཀྱི།

བཀའ་འོས་སྤྱི་འཇུག་ཤིག་གིས་ལོ་རེའི་ནང་ལྷན་བཞག་སྐབས་སྤྲད་དགོས་པ་དེ་ལོ་ ༡ རེའི་ནང་ལྷན་བཞག་བཟོས་ན།
༢༠༡༩ སྤྱི་ལྷན་དང་འགལ་གྱི་ཡོད་པ་ཅེད་དམ་མ་ཅེད་ཟེར་བ་དེ་ཅེད། ད་ལྟར་དུ་ ༢༠༡༩ སྤྱི་ལྷན་ནང་དུ་འདི་སྐོར་

གང་ཡང་གསུང་གི་ཡོད་མ་རེད། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་ཀྱང་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་གི་སྐོར་ལ་ང་ཚོས་ཁྲིམས་དང་སྒྲིག་གཞི་
 ཉག་ཉག་བསྐྱོད་དང་མ་བསྐྱོད་ཐད། ང་ཚོ་ལ་ལ་ཚ་རང་བྱས་ཏེ་སྤོང་གི་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། ཚང་མ་ལག་བསྟར་བྱེད་
 དགོས་ལྗང་བ་ཡིན་ན། ང་ཚོར་དཀའ་ངལ་རང་བཞིན་གྱིས་འཕྲད་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་ད་ལྟ་དོ་བདག་གི་རྒྱལ་ལ་
 ཕྱིན་ཚར་བས་ས་ཚ་བདག་ཉར་བཞིན་པ་དེ་ཚོ་ནས་ཡིན་ནའང་། སོ་སོའི་དོས་ནས་བསམ་སྒོ་གཏོང་རོགས་བྱོས། དེ་ཚོ་སྤྱི་
 པ་ལ་འབྲུལ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན་ཡག་སོ་ཡོད་པ་རེད། མ་འོངས་པར་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་དམ་པོ་ཞེ་དྲག་ཅིག་བྱས་ནས་དེ་ཚོ་ཚ་
 ཚང་ཡར་འབྱེད་བ་ཡིན་ན། བོད་མིའི་སྤྱི་གཟུགས་ཀྱིས་ལག་པ་འཆང་ས་རག་གི་མ་རེད། དེ་ནས་སོ་སོ་ལའང་མེད་པ། བོད་
 མིའི་སྤྱི་གཟུགས་ལའང་མེད་པ། དེ་འདྲ་ཆགས་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་བར་དུ་སྤྱི་ཞིག་གིས་ཀྱང་ལྷོ་ཡོད་པ་མ་
 རེད། གསུང་གི་ཡོད་པ་མ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ད་ལྟ་ལྷོ་ས་ན་ཡག་ས་རེད་མ་གཏོགས། མ་འོངས་པར་ཉོབ་དེ་ཁ་ལ་དཀའ་
 ངལ་ཞིག་འཕྲད་བ་ཡིན་ན། གང་འདྲ་བྱེད་གི་ཡོད་མེད་འབ་སྤུ་མ་འདུས་པའི་གནས་སྟངས་ཆགས་མི་སྲིད་པ་མ་རེད་གངལ།
 འདི་མཁུན་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག།

ད་ལྟ་བུར་འོས་སྤྱི་འཕུས་ལིག་གིས་གསུངས་པ་དེ་རེད། དང་པོ་ཁྲིམས་དང་སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་མ་གཏོང་
 གོམ་ནས་གཞིས་ཆགས་སོ་སོའི་གནས་སྟངས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད་ཟེར་བ་དེ་རེད། བ་ཞིང་གི་རྒྱ་རྒྱ་བཅུ་
 པའམ་བཅུ་གཅིག་ཅིག་ལ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་རྣམས་པ་ཚོ་དང་། མཉམ་འབྲེལ་གྱི་འགན་འཛིན་རྣམས་དུ་ཚོགས་འདུ་ཞིག་
 ཚོགས་པ་རེད། རྣམས་པ་ཚོས་མཁུན་གསལ་རེད། སྐབས་དེ་དུས་འདིའི་སྐོར་སྐོར་ཆ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། ཚོགས་འདུ་དེ་ཚར་
 པའི་རྗེས་ལ་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་སོ་སོར་ས་ཁང་གི་སྤྱི་གཞི་ལག་བསྟར་བྱེད་ཚོགས་དང་
 འབྲེལ་བའི་དཀའ་ངལ་གང་འདྲ་འཕྲད་གི་ཡོད་མེད་གི་བསམ་སྒྲུབ་ཚ་ཚང་ཞིག་ཡར་སྤུང་ཤོག་ཟེར་ནས། བསམ་སྒྲུབ་དེ་ཚོ་
 ལ་གཞི་བཅོལ། བར་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཉམས་སྲོང་ལ་གཞི་བཅོལ་ཏེ་ང་ཚོས་ད་ལྟའི་བསྐྱར་བཅོས་དེ་འབྲུང་ཡོང་བ་ཡིན་ལྟ་
 རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁུན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

འདི་ཡན་ཆད་བརྗོད་པ་དང་པོ་ཟེན་པ་ཡིན། དེ་ནས་དོན་ཚན་རེ་རེ་བཞིན་བརྗོད་པ་གཉིས་པའི་ཐོག་ལ་ཐེབས་རྒྱུ་ཡིན། སྤྱི་
 འཕུས་གསེར་རྟ་རྒྱུ་ཁྲིམས་ལགས། བར་གསེས་དོན་ཚན་ ༥ པའི་ཐོག་བརྗོད་པ་གཉིས་པའི་ཐོག་ལ་གསུང་རོགས་གཞན་།

སྤྱི་འཕུས་གསེར་རྟ་རྒྱུ་ཁྲིམས་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་བརྗོད་པ་གཉིས་པའི་ཐོག་ནས་ཚོག་ཅིག་ལྟ་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང་། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཕུས་ལྷན་
 ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགོ་ལུགས་དང་། ལས་དོན་བྱེད་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་དོན་ཚན་ལྟ་བུ་ལ། ཐོས་གཞིར་ཚུད་ཟེན་
 པའི་ཁྲིམས་འཆར་ཐོག་བསྐྱོད་དེ། དེའི་ནང་གསེས་ ༣ པ་དེར། "བརྗོད་པ་དང་པོ་ཟེན་འཕེལ་ཁྲིམས་འཆར་དོ་སྤོང་བྱེད་
 མཁུན་དེའམ། ཡང་ན་སྤྱི་འཕུས་གཞན་སྤུང་ནས་གཤམ་གསལ་གྲོས་འཆར་གང་ཅུང་གཏོག་རྒྱ།

༧ འཆར་ཟེན་ཐོག་དོན་ཚན་རེ་རེ་བཞིན་བསྐྱོད་གཏོག་འབྲེལ་བའི་གནད་རྒྱ།

༨ འཆར་ཟེན་ཞིབ་འཇུག་སྤྱད་ཆེད་བཅུ་གསེས་ཚོགས་ཚུང་ལ་གཏོང་རྒྱ།" དེ་འདྲ་ཡོད་པ་རེད། ད་ལན་ས་ཁང་སྤྱི་གཞི་
 གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་འཆར་ཟེན་དེ། ཅུ་པའི་ཡག་སོ་ཡོད་པའི་རེ་བ་བྱེད་བསྐྱོད་ཡོད་དེ། ཡིན་
 ནའང་། མང་པོ་ཞེ་དྲག་ཅིག་ཡོད་དུས། འདི་དོས་ནས་འདིའི་རྒྱབ་སྐྱོངས་དང་། རྒྱ་མཚན། དཀའ་ངལ། ག་རེ་བྱས་ནས་

བསྐྱར་ཞིབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ། དེས་དཀའ་ངལ་ག་རེ་སེལ་སྲུབ་ཀྱི་ཡོད་མེད་རྟོགས་མ་སོང་། ད་ལྟར་ཚོར་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་
ཉེན་མང་པོ་ལྷན་ཡོད་མ་རེད། བྱས་ཅང་འདྲིའི་ཐོག་ལ་བཟོ་སྒྲིབ་གཏོང་བའི་བྱ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་མི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་གོང་
དུ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགོ་ཁྲིམས་དང་། ལས་དོན་བྱེད་སྲོལ་སྤྱི་ལྷན་གཞི་ལུང་བྲངས་པ་
ལྟར། བྱང་གསེས་ ༣ པའི་ཁ་བ་ནང་བཞིན། འཆར་བེན་ཞིབ་འཇུག་སྤྱད་ཆེད་བཅུགས་ཚོགས་ཚུང་ཞིག་ལ་བཏང་ནས།
དེས་ཞིབ་འཇུག་ཞུས་པའི་སྟུན་ཐོད་གྲོས་ཚོགས་ལ་སྐྱེབས་པ་དང་རྒྱུ་ལྡན་གཏན་འབེབས་བྱས་ན་གྱི་བྱས་མི་འདུག དེ་
ལྟར་མ་བྱས་པ་ཡིན་ན། གཞན་པ་མི་ཤེས་ཏེ། ངས་ཞུ་ཡི་ཡོད། ངས་རི་མ་རི་བཞེན་ཞིག་མགོ་མ་འཚོས་པའི་ཐོག་ནས་གཏན་
འབེབས་བྱས་ཏེ་འགོ་དགོས་ན་སློབ་དེ་པོ་མི་འདུག གལ་སྲིད་དེ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ན། འགོ་ནས་མཇུག་བར་དུ་དོན་ཚན་རེ་རེར་
དགག་པ་མི་རྒྱག་ཐབས་མེད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཆགས་ཀྱི་འདུག དེར་བརྟེན་འཆར་བེན་འདི་སྤྱི་གཞི་དགོངས་དོན་ལྟར་ཆེད་
བཅུགས་ཚོགས་ཚུང་ཞིག་ལ་གཏོང་རྟོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་སློབ་མཚོག

དཔལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་སློབ་སྤྲོད་པ་ཆེ་རིང་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ཆེད་བཅུགས་ཚོགས་ཚུང་ལ་གཏང་རྒྱུའི་ལམ་དེ་ཡོད་པ་རེད། ས་ཁང་སྤྱི་གཞི་དེ་ཐོག་མར་
གཏན་འབེབས་བྱེད་པའི་སྐབས་སུའང་། ཆེད་བཅུགས་ཚོགས་ཚུང་ལ་ཐེངས་གཉིས་གསུམ་བཏང་བ་དེ་ངས་བྲན་གྱི་འདུག
དེ་དུས་རྒྱུ་འཐུས་ཡིན། དེ་རིང་ཆེད་བཅུགས་ཚོགས་ཚུང་ལ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་འདུག་གསུངས་པ་ཡིན་ནའང་། སྤྱིར་བཏང་
དགག་པ་གང་ཡང་མེད་དེ། ཡིན་ནའང་། གོང་དུ་རྒྱ་མཚོན་ག་རེ་ཞུས་ཡོད་ཅེ་ན། ས་ཁང་མཁོ་སྐྱབ་བྱ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ལ་
སྐབས་བསྐྱེད་ཡོད། ད་ལྟར་འབད་བཅོམ་བྱེད་བཞེན་པ་ཡིན། འགྲུང་འགྲུང་གི་ཆེ་བ་ ༦ བྱང་དུ་བོད་ནས་རྗེས་འགྱོར་བ་
ཕེབས་མཁན་ཚོ་ལ་སྲོད་ཁང་སྤྱད་རྒྱུའི་ས་ཆ་གང་དུ་རག་གི་འདུག ས་ཁང་སྤྱི་གཞི་འདི་གཏན་འབེབས་བྱེད་སྲུབ་པ་ཡིན་
ན། ང་ཚོར་ལས་ཀ་བྱེད་སྐབས་བདེ་བ་ཡོང་ས་རེད་བསམས་ནས། དེ་རིང་འདི་ཞུས་པ་རེད། ཁ་སང་ལས་རིམ་ནང་དུ་འཇུག་
པའི་སྐབས་སུ་ས་ཁང་སྤྱི་གཞི་ཞིག་ལུ་འཇུག་ཡོད་ཐུབ་ན། སྤྱི་གཞི་གཞན་པ་དེ་ཚོ་པར་འགྲུངས་ན་ཁྱད་པར་ཞེ་བྱ་མི་
འདུག རོ་བྱ་མི་འདུག་ཞུས་པ་ཡིན། གལ་སྲིད་དུས་ཚོད་ཉོག་ཅམ་འཕམ་མ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་
མཚོག་གི་བཀའ་འཁོལ་ཐོག་ནས་བཟུང་ཤིང་གི་སྤྱི་གཞི་དང་། ཆེས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་མང་བཞག་སྟེ། འདྲིའི་
སྐང་ལ་དུས་ཚོད་མང་ཅམ་གཏོང་སྲུབ་པ་ཡིན་ན་དགོ་མཚོན་ཡོང་ས་རེད། དེ་མིན་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་གང་འདྲ་
ཞིག་གནང་ནའང་དགག་པ་མེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་བདེ་སྲུང་བཀའ་སློབ་མཚོག

དཔལ་ལྷན་བདེ་སྲུང་བཀའ་སློབ་རྒྱ་རི་སྐྱོལ་མ་མཚོག་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་སྤྱིར་བཏང་དཔལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་སློབ་མཚོག་ནས་འགྲེལ་བརྗོད་གནང་ཚར་སོང་། རིང་

པོ་ལྷ་དགོས་ས་མ་རེད་བསམས་པ་ཞིག་འདུག ཡིན་ནའང་། འདི་གཅིག་ལྷ་ས་ན་བསམས་བྱུང་། ཆེད་བཅུགས་ཚོགས་ཚུང་
ནང་ལ་བཏང་བ་ཡིན་ན། དོན་ཚན་འདི་གཅིག་ལྷ་ས་རེད་བསམ་གྱི་འདུག བཅོན་བྱོལ་པོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ས་
ཁང་བདག་འཛིན་དང་བེད་སྲོད་བྱེད་སྲོགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཐོག་ལ། གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཆེད་བཅུགས་
ཚོགས་ཚུང་བཅུགས་ནས། དེའི་ཐོག་ལ་ཞིབ་ཚགས་པོ་ཞིག་གཟུགས་གནང་སྐབ་པ་ཡིན་ན། ཉན་ཉན་སྤྱགས་པན་གསོ་ཡི་
རེད་བསམ་གྱི་འདུག ར་བ་འདིའི་ནང་དུ་ག་དུས་ཡིན་ན་བཀའ་མོལ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། སྤྱི་གཞི་ནང་དུ་གཏན་
འབེབས་ཡོད་པ་ཞིག་ལ། དངོས་སུ་ས་གནས་རང་ལ་ལག་བསྟར་བྱེད་སྐབ་མིན་དང་། དེ་ག་ནང་བཞིན་སྤྱི་གཞི་དེ་དངོས་
ཡོད་གནས་སྟངས་དང་མ་ཐུན་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག་གམ་མི་འདུག་གི་དགོངས་འཆར་ཡོད་པ་ར་བ་འདིའི་ནང་དུ་རྒྱན་དུ་
ཡོད་པ་ཞིག་དང་། ལྷག་པར་དུ་མི་མང་ནང་ལ་འང་ཡོད་པ་རེད། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ བཀའ་མོལ་སྤྱི་འཇུག་རེད།
གྲོས་ཚོགས་འདིའི་ཐོག་ནས་སྤྱགས་འགན་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞེས་ནས་ཆེད་བཅུགས་ཚོགས་ཚུང་ཞིག་བཅུགས་པ་ཡིན་ན།
རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དང་མ་འོངས་སྤྱགས་འདུན་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་བར་ཉན་ཉན་པན་གྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག འོན་ཀྱང་ངས་དེ་
མིང་ཡར་ལངས་ནས་འབོད་བསྐྱེལ་ཟེར་ནའང་འབྲ་འདུག ལྷ་རྒྱ་གཅིག་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ད་ལྟའི་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༡༣ གྱི་དོན་
ཚན་རེ་རེར་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུ། བཀའ་མོལ་སྤྱི་འཇུག་རྣམ་པས་དགོངས་པ་བཞེས་ཏེ། གོང་དུ་དཔལ་ལྷན་ནང་གི་དོན་
བཀའ་ཚོན་མཚོག་གིས་འགྲེལ་བཞིན་གནང་བ་ལྟར། ང་རང་ཚོ་ཚང་མའི་སེམས་ནང་དུ་སྤྱགས་འགན་ཆེན་པོ་བཞེས་སྡོད་ས།
ད་ལྟ་བཅོན་བྱོལ་ནང་དུ་རང་བདག་གི་ཁང་པ་མེད་པའི་བོད་མི་དེ་ཚོའི་སྐྱེད་ལ་བཟོ་སྐྱེད་དང་། བཀའ་མོལ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་
གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འབྲེལ་ལས་འཆར་འགོ་འཇུགས་རྒྱ་དང་འགྲེལ་བའི་དོན་ཚན་རེགས་གཏོང་སྐབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད་
སྟེ། འདི་ངས་འབོད་བསྐྱེལ་ཅམ་ཡིན། གང་རེད་ཅེ་ན། ས་གནས་ལ་རྒྱ་བ་གཅིག་དང་གཉིས་བསྟེན་དང་མ་བསྟེན་ཟེར་བ་དེ་
ཚོ་འགྲིག་གི་འདུག དེས་ལས་སང་ཡར་མར་འགྲོ་ཡི་མ་རེད་དེ། ད་ལྟ་ལས་ཀ་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ། དཔེར་ན། ངས་ཐུན་གྱི་འདུག
གྲོས་ཚོགས་འདི་ག་རང་ནས། དུས་ངལ་སེལ་ཚོགས་པ་ཟེར་ནའང་རེད། ཉན་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ལ་ས་ཡོད་པ་རེད་དམ་ཟེར་
ན། ས་ཡོད་མ་རེད། གོང་དུ་སྤྱི་འཇུག་གིས་གསུངས་སོང་། ས་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་དེ། ས་ཚང་མ་དུས་
ངལ་སེལ་ཚོགས་པའི་མིང་ཐོག་ཡར་བསྐྱེལ་བཞག་ཡོད་པའི་བཟོ་འབྲེལ་ཞིག་བཀའ་གནང་སོང་། དེའི་ཐོག་ལ་ངས་ཏོག་ཅམ་
ལྷ་ས་ན་བསམས་བྱུང་། ས་ཁང་སྤྱི་གཞི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་གནས་བབ་ཅིག་དང་། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་
ལྷ་སྤོང་སྤྱི་གཞི་དེ་རྒྱ་མཚན་གང་ལ་ཞེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་བ་དེ། སྤྱིར་བཏང་མི་མང་གིས་མ་ཞེས་ནའང་། གྲོས་ཚོགས་
ར་བ་འདིའི་ནང་དུ་ཡོད་མཁན་ཚོས་ཆ་ཚང་ཏོགས་སྐབ་པ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག །རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་
སྤྱགས་རྗེའམ་དབུ་མེད་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་དགོངས་བཞེས་གནང་སྟེ། བཅོན་བྱོལ་ནང་དུ་སྤྱི་བས་མ་ཐག་
གཞིས་ཆགས་ཁག་འགོ་འཇུགས་སྐབ་པ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནང་བཞིན་གཞིས་ཆགས་དེ་དག་ཐོག་མ་ནས་བོགས་གཡར་
རང་གི་ངོ་བོའི་ཐོག་ཡོད་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ལྷོ་སྤྱི་གཞི་སྤྱི་ཡོངས་ཁག་ལ་ཡིན་ན། (Rent Tenancy
Certificate) ཞིང་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་ལས་ཀ་བྱ་རྒྱུའི་ཡིག་ཆ་དེ་མ་རག་པ་ཡིན་ན། ཞིང་པའི་ཐོབ་ཐང་དེ་རག་གི་ཡོད་པ་མ་
རེད། དེ་ཡིན་དུས་སའི་བདག་དབང་དེ་སྐབས་དེར་སྤྱི་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། མངའ་སྡེ་གཞུང་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
མངའ་སྡེ་གཞུང་གིས་ཁྲིམས་འཆར་དང་སྤྱི་གཞི་སྤྱི་ཡོངས་པོ་ཞིག་འགྲུབ་བ་ཕྱིན་ནས། མངའ་སྡེ་གཞུང་གིས་ཞིང་པ་ལ་བོགས་
གཡར་བྱེད་ས་མེད་ཅང་ (Central Tibetan Relief Committee) ཡར་སྐྱེབས་པ་རེད། འདི་ལྟ་བུའི་གནས་སྟངས་མང་
པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་ལ། དེ་ཚོ་ཚང་མའི་ཐོག་ལ་སྤྱགས་ཞིབ་གནང་སྐབ་པ་ཡིན་ན། ཉན་ཉན་སྤྱགས་པན་གསོ་ཡི་རེད་ཐུན་གྱི་
འདུག

དེ་ནང་བཞེན་རྒྱ་བ་འདི་ཙམ་བསྐྱད་དགོས་ཤིང་དང་། འདི་ཙམ་བསྐྱད་དགོས་མི་འདུག་ཟེར་བ་དེ་ཚོ། དཔལ་ལྷན་
 བང་སྲིད་བཀའ་སློན་མཚོག་གིས་འབྲེལ་བ་ཚོད་གཞུང་བ་ལྟར། རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ངོས་ནས་ད་ཆ་དེ་འདྲ་ཞིག་མེད་པ་ཤིང་།
 ལྷག་པར་དུ་བཀའ་འོས་སྤྱི་འཇུག་གིས་གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་ནས་ཨ་རིར་མི་གྲངས་ ༡,༠༠༠ སོང་བའི་ནང་ནས་ས་ཞིང་
 ཅིས་མ་སྤྱད་པ་དེ་འདྲ་བུ་ཡོད་པའི་བཀའ་འོས་ཞིག་གསུངས་སོང་། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ད་ལྟ་བར་དུ་ཞིབ་འཇུག་ཚད་ལྡན་ཞིག་
 རྒྱུད་སྟབས་མེད་པ་ཡིན་ནའང་། སྤྱི་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་དང་མཉམ་དུ་འབྲེལ་ཡོད་ལྟར་ཁང་གི་ངོས་ནས་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་སྟབས་
 ལྡན་གནང་རྒྱ་གལ་ཆེན་སོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པར་བཀའ་འགན་ནས་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད། གང་ལགས་ཤེ་ན། གཞུང་འབྲེལ་
 ལས་འཆར་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་། ལས་འཆར་དེའི་ནང་དུ་ཆ་གས་ལེན་པའི་སྐབས་དེར་སོ་སོར་ཡོད་པའི་ཐོབ་
 ཐང་དེ་ཡང་ཅིས་མ་སྤྱད་ན་རྒྱ་བ་གཉེར་འབྲེལ་ཚོག་གི་ཡོད་པ་མ་ཤིང་། དེ་ཚོའི་རིགས་གང་འདྲ་ཆགས་ཡོད་མེད། གང་ལྟར་
 ངས་དོག་དོག་ཞུ་རྒྱུ་ལྟར། སྤྱི་གཞི་འདིའི་ནང་ལ་གཞིགས་པ་ཡིན་ན། བཀའ་འགན་གོང་མའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་
 གནང་སྟེ་ཨོ་རེ་ས་ནས་ས་ཆ་རྒྱུད་ཐབས་ཤེས་བྱས་པ་ཤིང་། ད་ལྟ་ཨེ་ཀར་བརྒྱ་གཅིག་བཀའ་གནང་སོང་། དེའང་སྤྱི་གཞི་
 གཞི་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་སློན་སྤྱད་པ་ཤིང་། དེ་ག་ནང་བཞེན་སྐབས་དེར་མོན་ལྷོ་ནས་ཡིན་ནའང་། གཞིས་མི་ཐོག་ནས་ཡར་
 སྤུལ་བ་ཡིན་ན་འབྲེལ་སའི་ལས་ཞིག་སྤྱད་སྟབས་ཡོད་པ་ཤིང་། ད་ལྟའི་སྤྱི་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་ནང་དུ་གཞིགས་པ་ཡིན་ན།
 དཔེར་ན། ཆུ་འཕོགས་དེ་འདྲ་ཆས་གསོ་ཁང་ལ་འགོ་བའི་སྐབས་སུ། ད་ལྟའི་སྤྱི་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་དེ་མ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན།
 འདི་ས་གནས་རང་གི་ནང་ལ་ལྷག་སྤོད་ཀྱི་འདུག དེ་ཚོར་དབྱས་ཀྱིས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་སྟབས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཤིང་། གང་ལྟར་སྤྱི་གཞི་
 གཞི་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཚད་ཤིང་འདྲི་ཐོག་ལ་མེད་པ་ནས་འགོག་དགོས་པ་དེ་དག་བཀག་གཏོང་དགོས་པ་དེ་དག་བཀྲང་། དེ་
 བས་ཚོགས་ཚུང་འཇུགས་སྟབས་པ་ཡིན་ན་སྟབས་པ་གསོ་ཡི་ཤིང་། འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་དགོས་པ་དེ་ཚོའི་ཐོག་
 ལ་བཟོ་སྲིད་གནང་སྟེ། བསྐྱར་བཅོས་མ་ཕྱིན་ན་མ་ཕྱིན་པ་ཤིང་མ་གཏོགས། ཟད་དེ་བཀག་མི་དགོས་པར་ཚང་མས་དགོངས་
 པ་བཞེས་འོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁའ་སོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཇུག་དགོན་མཚོག་ཡང་འཕེལ་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་དགོན་མཚོག་ཡང་འཕེལ་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་གཞུང་འབྲེལ་སྤྱི་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༡༣ ལ། བཅོན་ཕྱིལ་བོད་མིའི་གཞིས་
 ཆགས་ཁག་གི་ས་ཁང་བདག་འཛིན་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་སྐང་ལ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་ཤིང་། སྤྱིར་བཏང་
 སྤྱི་གཞི་འགོ་ནས་མཇུག་བར་དུ་ཁ་སང་དུས་ཚོད་སྟོང་པ་ཡོད་དུས་བསྐྱབས་པ་ཡིན། དེ་དེ་ཡང་དཔལ་ལྷན་བང་སྲིད་
 བཀའ་སློན་མཚོག་གིས་སྤོགས་སྤྱད་བྱེད་དུས། སྤྱི་གཞིའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་ཚོ་དཔེ་མི་སྲིད་པའི་ཡག་ཤོ། ཁ་སང་གོས་
 ཚོགས་ནང་དུ་ནང་སྲིད་ཀྱི་ལས་བསྟོནས་སྐབས་སུ་ཁ་ན་བར་དུ་བཀའ་འོས་སྤྱི་འཇུག་ནམ་པས་གསུངས་པ་ཤིང་། སྤྱིས་
 སུ་བོད་ནས་འབྱོར་བ་དེ་ཚོར་གཞིས་ཆགས་ནང་ལ་ཤིང་། བྱུང་ན་རྩ་རམས་ལའི་གཡས་གཡོན་ཤིང་། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ནའང་
 གཞིས་ཆགས་ཁག་ཏུ་ས་ཁང་ཐབས་ཤེས་ཤིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཟེར་ནས་ང་ཚོ་ཁ་གཅིག་གྲགས་ཤིང་། དེ་ཡིན་དུས་
 སྤྱི་གཞི་འདིའི་ནང་དུ་དམིགས་ཡུལ་གལ་ཆེ་སོས་དེ་བོད་ནས་རྗེས་འབྱོར་བ་དེ་ཚོར་ས་ཁང་བསྐྱར་རྒྱུའི་ཆ་རྒྱུན་དེ་ཚོ་འདུག
 དེ་ག་ནང་བཞེན་བོད་མིའི་ནང་དུ་འདྲ། བོད་ནས་རྗེས་འབྱོར་བ་ཁ་གས་ལ་དཔལ་ལྷན་འབྱོར་ཡོད་པ་དང་། ཁ་འཛོར་གཞིས་

ཆགས་ཀྱི་ཤོད་པ་དེ་ཚོ་ཡིན་ནའང་གཞིས་ཆགས་ཁག་ཏུ་འགོ་འདོད་ཡོད་པ། ས་ཆ་རྒྱུ་རྒྱུ་འདྲ་ཞིག་ནང་བཟུག་བྱས་ཏེ།
 མ་བསྐྱེད་ནའང་སྐྱུ་བ་ཡིན་ན། གཞིས་ཆགས་སྲ་བརྟན་ཡོང་བ་ལ་དེ་ཚོ་འང་བརྟུག་བཞག་འདུག དེ་འདྲ་སོང་ཅང་སྤྲིག་གཞི་
 བསྐྱེད་བཅོས་འདི་དེས་དེས་པར་དུ་འགོ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་སེམས་ཀྱི་འདུག གང་ལགས་ཤེ་ན། ཚོགས་རྒྱུ་ཞིག་
 བརྟུགས་པ་ཡིན་ན། ཡང་བསྐྱེད་རྒྱུ་བ་ ༤ འགོ་རྒྱུ་ཡིན་པ་གཏན་ཁེལ་ཡོད། རྗེས་མའི་གོ་སྐོར་ཚོགས་ལ་འབྲེལ་ཡོང་དགོས་
 ཡོད། འདི་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་བ་ ༤ བྱང་འདྲིན་སྐྱོད་བཀའ་ཤག་གི་དམིགས་ལུ་ཡོད་པ་ནང་བཞེན་ལས་ཀ་བྱ་རྒྱུ་འགོ་
 སྐབས་རག་གི་རེད། གོང་དུ་སྤྲིག་སྤྲིལ་སྤྲི་འབྲུས་ཁ་ཤས་དང་དཔལ་ལྷན་བཅའ་སྲུང་བཀའ་སྐྱོན་གྱིས་གསུངས་པ་ནང་བཞེན།
 སྤྲི་ཡོངས་ཀྱིས་འདི་ནས་མར་ཞེ་བྱ་ཉ་མ་གོ་བ་དེ་འདྲ་མི་འདུག ཚང་མ་གསལ་པོ་ཡིན་པ་འདུག བྱིས་ས་དང་སྤྲིག་གཞི་རེད།
 འདི་འདྲ་དུ་སྤྲིག་རག་དང་སྤྲིལ་རྟུགས་དེ་འདྲ་ཞི་གང་ཡང་མི་འདུག དོན་ཚན་རེ་རེ་འོག་ལ་ཕྱིན་ནས་གཏན་འབེབས་བྱེད་
 གིན་བྱེད་གིན་བྱས། གོ་སྐོར་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྲིག་གཞི་བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཡང་བསྐྱེད་ཚོགས་རྒྱུ་ཞིག་བརྟུགས་པ་ཡིན་ན།
 དེ་རིང་བསྐྱེད་བཅོས་བྱས་པ་དེར་ཡང་བསྐྱེད་ཆེད་བརྟུགས་ཚོགས་རྒྱུ་ཞིག་བསྐྱེད་བཅོས་འབྲེལ་ཡོང་བ་ཡིན་ན། སྤྲི་རྒྱ་ ༣
 ལ་ལྟ་ཚོགས་གི་རེད། དེས་ཀྱི་སྤྲིག་གཞི་བསྐྱེད་བཅོས་སྐྱེད་ལ་ཚོགས་རྒྱུ་ཞིག་མ་དགོས་པར་སྤྲི་མ་ཐུང་མར་འགོ་སྤྲིལ་བ་ལག་པོ་
 འདུག་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྲི་འབྲུས་གསེར་རྟ་རྒྱུ་ཞིག་ལགས།

སྤྲི་འབྲུས་གསེར་རྟ་རྒྱུ་ཞིག་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ལྷ་རྒྱུ་གཙོ་བོ་དེ། གོང་དུ་དཔལ་ལྷན་ནང་སྤྲིད་བཀའ་སྐྱོན་
 མཚོག་དང་། དཔལ་ལྷན་བཅའ་སྲུང་བཀའ་སྐྱོན་མཚོག་རྣམས་གཉིས་ཀྱི་དོས་ནས་བོད་ནས་ཡོང་བའི་གསལ་དུ་འབྱོར་བ་
 རྣམས་ལ་ས་ཁང་སྐོར་སྐོར་བྱ་རྒྱུ་སྤྲིག་གཞི་འདི་བཟུང་ན་ཉ་ཅང་གི་སྤྲིལ་བཅའ་སྲུང་བཅའ་སྐོར་པོ་ཡོད་པ་གསུང་གི་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང་།
 དོན་དངོས་པའི་ཐོག་ནས་ནང་སྤྲིད་ལས་ཁུངས་ལ་ས་ཆ་སྐྱེད་མོ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་གོང་དུ་གསུངས་ཚར་སོང་། དེ་
 འདྲ་ཡིན་དུས་ད་ལྟའི་ཆར་སྤྲིག་གཞི་འདིས་བཀའ་བསྐྱེད་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། འདི་ས་ཆ་དེ་ནང་སྤྲིད་ལས་ཁུངས་ལ་
 ཡང་འབྲུལ་གྱི་ཡིན་ཟེར་མཁན་གཚོ་ཡོད་པ་རེད། རྒྱུ་པོ་བཤད་ན་དངོས་ཡོད་གནས་རྒྱུ་གྱི་ཆ་ནས་དཀའ་ངལ་དེ་སེལ་
 བར་ད་ལྟའི་སྤྲིག་གཞི་བསྐྱེད་བཅོས་ནས་ལམ་ཁ་གང་ཡང་མི་འདུག་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

གཉིས་ནས་ས་ཆ་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། ངས་གོང་དུ་ས་ཆ་ཡོད་མ་རེད་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད་ལྷ་ས་པ་
 ཡིན། རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། སྤྲིན་མ་བཅའ་སྤྲིད་སྤྲིང་ལ་ས་ཆ་ཨེ་ཀར་ ༤ ཡོད་པ་རེད། དེའི་ནང་ནས་གསལ་འབྱོར་དང་།
 སྤྲིར་བཏང་གི་ཁང་པ་མེད་པ་ཚོའི་ཆེད་དུ་ས་ཆ་ཨེ་ཀར་ ༩ བཅའ་སྤྲིད་བཏང་ཡོད་པ་རེད། དེའི་རྗེས་ལ་ཅེད་ཐང་བརྒྱབ་ཡོད་པ་
 རེད། ད་ཆ་བཅའ་སྤྲིད་སྤྲིང་གི་ས་ཆའི་ (ལྷི་ཐམ) ༡ ལ་སྐོར་ (Crore) ༡ གོང་ཆོད་རེད། ཨེ་ཀར་ ༡ ལ་ (ལྷི་ཐམ) ༥ ཡོད་པ་
 རེད། རྒྱས་ཅང་དེ་འདྲའི་གནས་སྤངས་ལ་བསམ་སྐོར་གཏོང་དང་། སྤྲིར་བཏང་འབྲོད་བསྟེན་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་དེ། ཡིན་ནའང་།
 སྤྲིད་ས་མེད་མཁན་གྱི་གནས་སྤངས་ཤིག་དང་བསྐྱེད་ནས་བཤད་ན། དེ་གཉིས་ནས་གལ་ཆེན་གང་ཡང་རེད། བསྐྱེད་ས་རེད་དམ།
 ཅེ་མོ་ཅེད་ས་རེད། གནས་སྤངས་དེ་ནས་བསམ་སྐོར་ཞིག་བཏང་བ་ཡིན་ན། ས་ཆའི་གནས་བབ་དང་རིན་ཐང་གི་ཐོག་ནས། དེ་
 ཚོ་ཚང་མའི་ཐོག་ནས་དགོངས་པ་ཞིག་བཞེས་དང་། གང་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་འགོ་ཡི་ཡོད་མེད་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་

གདུག དེ་ཡིན་ཏུ་སྐྱོད་པ་ལྟར་སྤོང་ལས་ཁྱེད་ཀྱི་འོས་ཀྱི་སྐོར་ལྟར་སྤོང་བཞག་པ་ཞིག་མེད་དམ་མ་ཟེར། ས་ཆ་དེ་ཚོ་
གང་འདྲ་བུས་ནས་མེད་སྤྱོད་བཏང་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་ཅེད་ཐང་བཟོས་ཡོད་པ་ཟེར། ས་ཆ་ཞི་ཀར་གཞོན་སྐྱོད་བཟོས་ཡོད་པ་
ཟེར། ས་ཆ་དེའི་རིན་ཐང་ངས་གོང་དུ་ལྷན་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་ཏུ་སྤྱོད་པ་གཅིག་ནས་མེད་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་ཟེར་དེ། ལྷོགས་
གཅིག་ནས་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་ཟེར། ད་ལྟ་དགེ་འཕེལ་སྤྱི་བོ་གནས་སྤངས་དེ་ཡིན་ན། ས་གིར་ཁང་པ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན་མི་མང་སོ་
ཞེས་གི་དཀའ་ངལ་སེལ་སྤྱོད་པ་ཡོད་པ་ཟེར། དེ་མ་གཏོགས་གཞིས་ཆགས་ཁག་ལ་སྤྱི་བོ་གཞིས་བཀག་བཞག་པ་མ་
གཏོགས། ཁང་པ་རྒྱབ་ཚོག་ཚོག་གི་ས་ཆ་སྤོང་པ་ཞིག་ག་པར་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་ཏུ་སྐྱོད་པ་འདི་ཡང་དག་པའི་སྐྱོད་ཆ་ཞིག་
ཚོར་གྱི་མི་འདུག

མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་ན། ད་ལྟ་ཁྱིམ་སྤྱི་བོ་ཆ་ཚང་མགོ་འཚོས་སོང་དང་། འདིའི་ནང་དུ་སྤྱོད་པ་ལྟར་སྤོང་ལས་མི་
འདུག་གསུང་མཁན་བྱུང་སོང་། ག་ཅི་ཡིན་ནའང་མེད་ནའང་། དོན་དག་དོན་དོན་མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་ན། ངས་འདི་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་རྟོགས་མ་སོང་། ད་ལྟ་འདིའི་རྒྱབ་སྤོངས་དང་། རྒྱ་མཚན། ག་བ་ནས་ག་ཅི་དམིགས་གྱི་ཡོད་མེད། ག་བ་
ནས་ག་བ་ལ་དཀའ་ངལ་འདྲུད་གྱི་ཡོད་མེད། དེ་ཚོ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དེ་རྟོགས་མ་སོང་། ལྷོགས་ཅང་སྤྱི་བོ་གཞི་དགོངས་དོན་
ཚེད་བཅུགས་ཚོགས་ཚུངས་ལ་གཏང་རྒྱུ་འོས་ལ་ངའི་ལངས་སྤྱོད་པ་བཏང་སོ་ཡོད། འདི་འགོ་དང་མ་འགོ་སྤོངས་ཚོགས་གྱི་ཐག་
གཅོད་ཟེར། ག་ཅི་ཡིན་ནའང་དེ་ཅི་མ་གཏོགས། ད་ལྟ་གསར་འཕྱུར་བ་དང་གཅིག་གཅིག་ཟེར་བ་དེ། ངས་བསྟན་ན་དེས་
ཡོད་གནས་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་ས་ཆ་སྤོང་པ་ལྷན་པ་དང་། སྤྱི་བོ་གཞི་གཅིག་ལྷན་བཀག་བཞག་པ་ཡོད་མ་ཟེར། དེ་འདྲ་ཡིན་
ཏུ་སྐྱོད་ཆ་དེ་ཚོ་གསུངས་བཞག་པ་ཅུ་ཟེར་འདུག

གཉིས་པ་དེ་ལ་ངས་བཤད་པ་དེ། འདིའི་ལེའུ་གཅིག་དང་དོན་ཚན་གཅིག་ཟེར་གྱི་མེད་གདུག སྤྱི་བོ་གཞི་འཚར་འཆར་
ཟེན་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ཚེད་བཅུགས་ཚོགས་ཚུངས་ལ་གཏོང་དགོས་འདུག ང་ཚོས་ག་དུས་ཡིན་ནའང་ཁྱིམ་སྤྱི་བོ་གཞི་མང་
སོ་ཞིག་དུས་ཚོད་བྱུང་བྱུང་ནང་དུ་འགོ་རྒྱུ་འེ་ཐབས་ཤེས་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷན་ལྷན་བྱས་ནས། མཐའ་མ་དེ་ལ་དཀའ་ངལ་འདྲུད་པ་ཟེར། ང་
ཚོས་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ཟེངས་ ༡༥ པ་དེ་གང་འདྲ་བཏང་ཡིན། ལྷན་པ་དེ་དུས་ང་ཚོ་སྤྱི་འཇུག་ཟེར། ལྷོགས་ཅང་
ཁྱིམ་སྤྱི་བོ་གཞི་ཟེར་དུས་ཚང་མས་རྟོགས་པའི་ཐོག་ནས་རྒྱབ་སྤོང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག སྤྱི་བོ་བཏང་ཁྱིམ་སྤྱི་བོ་བསྐྱར་
བཅོས་དེ་འགྲིག་མི་འདུག་ཟེར་ནས་དགག་བྱ་དང་། ཞིབ་ཚགས་སོ་མི་འདུག་ལྷན་ཡི་མེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ངས་ཆ་ཚང་རྟོགས་
མ་སོང་། དེའི་གནས་སྤངས་ཐོག་ནས་དེ་ཅིང་འདི་འདྲ་བུས་ན་མགོ་ནས་མཇུག་བར་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་དགག་བྱ་ཡོད་
མ་གཏོགས། རྒྱབ་སྤོང་ཅ་བ་ཉིད་ནས་མེད་ལྷན་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་སོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཇུག་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གོ་བོ་སློབ་མཁན་བདེ་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གོ་བོ་སློབ་མཁན་བདེ་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ ས་ཁང་བདག་འཛིན་གྱི་ཁྱིམ་སྤོངས་འཆར་སྤྱི་ཡོངས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས། སྤྱི་བོ་དོས་
ནས་དགག་བྱ་དང་དེ་འདྲའི་གནས་སྤངས་གང་ཡང་མེད་དེ། ཡིན་ནའང་། འདིའི་ནང་དུ་ཆབ་སྤོང་གྱི་སྤྱོད་པ་ཞི་འདྲ་སོ་ཞིག་གི་
ཐོག་ནས་དཔལ་ལྷན་ནང་སྤོང་བཀའ་སློན་ཟེར། དཔལ་ལྷན་བདེ་སྤང་བཀའ་སློན་ཟེར། རྟེན་པ་ཚོས་གསར་འཕྱུར་བའི་སྤོང་
གནས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཆབ་སྤོང་གྱི་སྤྱོད་པ་ཞི་ཞིག་ལྷན་ཡི་ཡོད་ཀྱི་འདུག དེ་ཉག་ཉག་བསྐྱོད་ཡོད་པ་ཞིག་ཚོར་གྱི་

མི་འདུག གང་ལགས་ཤེ། དེ་རིང་ས་ཁང་བདག་འཛིན་གྱི་སྤྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་མ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་གསར་འཕྱོར་བཅོས་ལ་
ཁང་པ་འགག་འགྲོ་རྒྱ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ལྷོན་མ་ཡིན་ན་ཟླ་བ་ ༤ རིང་གི་ལོག་མ་ཐུབ་ན་གསལ་བ་བཤད་དགོས་ཡོད་པ་
དང་། དེའི་རྗེས་ལ་ཟླ་བ་ ༣ ཏུས་ཚོན་སྤྲད་ནས་མ་ལུང་ན་ས་ཚེ་ཡར་བསྐྱུ་རྒྱ་དེ་རེད། དེ་རིང་འདིར་ནང་ལོ་ ༩ རེའི་ནང་ཟླ་བ་
གཅིག་རིང་ཡོང་ན་འགྲིག་གི་རེད་ཟེར་ཏུས། སྤྲིག་གཞི་གཏུན་འབེབས་བྱེད་པའི་ཉིན་མོ་དེ་ནས་ལོ་ ༩ གྱི་ནང་ལ་ཁོ་ཟླ་བ་
གཅིག་རིང་ཡོང་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་པ་རེད། གསར་འཕྱོར་བ་ཁ་ལ་འཁྱུར་བསྐྱར་བ་དེ་སྤྲོད་རྗེ་མོ་མི་འདུག གཅིག་བྱས་ན་འདི་
ཡར་འགྲོ་རྒྱའི་ཚེད་ཏུ་ཡིན་རྒྱུ་རེད།

དེ་ནས་ང་ཚོས་སྤྲིག་གཞི་དེར་བསམ་སློབ་གཏོང་ཏུས། བོང་ཏུ་འབྲུག་སྤྲེལ་གཅིག་གིས་གསུངས་སོང་། ད་ལྟ་
བཅོན་ཕྱོད་བོད་མི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་སྤྲིག་གཞི་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་དང་པོ་བཤད་ན། འགོད་པའི་སྐབས་སུ་
མཁས་པ་ང་ཡིན་དང་ཁོ་ཡིན་གྱིས་བཀོད་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱ་གསུངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་
དཀའ་ངལ་ཞིག་འབྲུད་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་ཁྲིམས་དང་སྤྲིག་གཞི་བཅོ་པའི་སྐབས་སུ་བོ་བ་རང་འདོད་དང་།
ཚ་གི་ཚི་གི། ཟང་རི་ཟེང་རི་ཙམ་ཉིད་ནས་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། དེ་བྱེད་ཏུས་རིགས་གཅིག་གིས་གནས་སྤངས་དེ་འདྲ་གཅིག་གི་
སྤང་ལ་མཚོངས་བཞག་གི་འདུག ཁྲིམས་སྤྲིག་གཞི་དེ་བབ་བསྐྱེད་བཏུན་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས། ཚིག་རེ་རེ་བཞིན་ཏུ་བོ་བ་ལེན་
པའི་ཐོག་ནས་འགྲོ་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་འདྲ་ཞིག་མེད་ན་བསམས་པ་མ་གཏོགས། སྤྲི་ཡོངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ངས་འདིར་དགག་བྱ་
དང་གནས་སྤངས་དེ་འདྲ་གང་ཡང་ལུ་ཡི་མེད་ལུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སློན་ལམ་མཐར་ཕྱིན་ལགས།

སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སློན་ལམ་མཐར་ཕྱིན་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་ བཅོན་ཕྱོད་བོད་མིའི་གཞི་སྐྱོང་ཆགས་ཁག་གི་ས་ཁང་བདག་འཛིན་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཕྱོགས་
གི་སྤྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས། དེས་འདི་རིང་པོ་ཞི་དྲག་ཅིག་ཡོད་པ་རེད། གནས་སྤངས་འདི་དང་འབྲེལ་ནས་དཔལ་ལྷན་ནང་
སྤྲིད་བཀའ་སློན་དང་། བདེ་སྤང་བཀའ་སློན་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་འཕན་སློན་སྤངས་ལས་འཕྲོས་ནས་གནད་དོན་གཅིག་
གཉིས་ཤིག་ལུ་རྒྱུ་ཡིན།

དང་པོ་དེ་བོང་ཏུ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན། དེང་སང་རྗེས་འཕྱོར་བ་ཟེར་གྱི་འདུག ལྷོན་མ་ང་ཚོ་
སྤེལ་ཏུས་གསར་འཕྱོར་བ་རེད། དོན་དག་ག་དེ་ཡིན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། དེ་ཚོ་ཁ་ལ་འཁྱུར་རྒྱུ་གཅིག་སུ་དེ་སྤྲིག་གཞི་དོན་
ཚན་མང་པོ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཚ་ཚང་ཆགས་ཡོད་པ་རེད་དམ་ཟེར་ན། ལམ་ཐུབ་རྒྱུ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་རེད་ཅན་གྱི་འདུག
འོན་ཀྱང་གནད་དོན་གཅིག་ལུ་རྒྱུ་དེ། ང་ཚོ་གྲོས་ཚོགས་ར་བ་འདིའི་ནང་ཏུ་བསྐྱེད་པས་ནས་སྤྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་མང་ཤོས་
ཤིག་ས་ཁང་སྤྲིག་གཞི་དེར་བྱས་པ་རེད། མང་ཤོས་བྱེད་ཏུས་ཀྱང་མང་ཐག་ཚོད། དོན་ཚན་མང་པོ། སྤྲིག་གཞི་འགའ་ཤས་ལ་
དོན་ཚན་མང་པོ་དེ་འདྲ་ཡོད་མ་རེད། སྤྲིག་གཞི་རྒྱུད་རྒྱུད་དེ་ཚོ་ལས་མང་ཅམ་ཞིག་ལ་བསྐྱར་བཅོས་བྱས་པ་རེད། བཀའ་
འགག་སྐབས་བཏུ་བཞི་པས་བཅོན་ཕྱོད་བོད་མིར་མ་ཐུན་རྒྱུན་སྤྱོད་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྲོད་རྒྱུས་ ༢༠༡༩ གཏུན་འབེབས་
བྱས་པའི་མཇུག་ལ་རིང་པོ་ཞིག་འབྱེད་ཡོད་ནས། ད་ལྟའི་བདེ་སྤང་བཀའ་སློན་སྐབས་དེ་ཏུས་ནང་སྤྲིད་བཀའ་སློན་རེད། དེ་
ནང་བཞིན་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་དེ་ནས་ལག་ལེན་བསྐྱར་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པའི་བཅོ་འདྲ་ཞིག་གསུངས་ནས། གྲོས་ཚོགས་ནང་ཏུ་སྤྲོད་

གསང་མཐོན་པོས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ང་ཚོས་དེ་ག་རང་བཏང་ཡོད་པ་རེད། སྐབས་དེ་དུས་བཏང་བཞག་པ་མང་པོ་
ཞིག་དེ་རིང་འདྲིང་ཕྱིར་སློབ་བྱེད་ཡོད་གི་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ནང་བཞུགས་པ་གཤམ་གྱི་སྐབས་བཙུན་པའི་སྐབས་སུ་ནང་སྲིད་བཀའ་སློན་གྱིས་ཡང་ཆེ་རིང་དོན་ལྡན་དང་། སིམ་
ལ་དེ་འདྲ་ལ་ཕྱིན་ནས། མི་ཁ་ཤས་ལ་ཆད་པ་འགའ་ཤས་བརྒྱབ་པའི་ཐེངས་པ་དང་། ཁ་ཤས་ལ་རྒྱག་ཐུབ་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་བའི་
བཞོམས་བྱས་ནས། ཡང་བསྐྱར་བཙུན་པའི་པོ་ཞིག་བཏང་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ད་ལྟོ་དེ་ཚོར་ལག་ལེན་འཁེལ་ཡོད་མ་རེད།
དེ་ཡིན་དུས་ངས་དེ་རིང་ལྷ་རྒྱ་གཙོ་བོ་དེ། དེ་རིང་བཀའ་ཤམ་གྱིས་འདི་ནས་མར་བསྐྱར་བཙུན་པའི་གཏང་རྒྱ་ཡིན་གསུང་གི་ཡོད་
པ་རེད། དེ་སྐབས་མང་པོ་ཞིག་བཏང་བ་རེད། དེ་རིང་གཏང་རྒྱ་ལ་འདྲ་ཉ་ལས་གྱི་མི་འདུག དེ་སྐད་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་བཏང་བ་
རེད། ད་དུང་ཡང་འདི་གཏོང་གི་རེད་བསམ་བསམ་འདྲ་ཞིག་མ་གཏོགས། འདི་གཏང་རྒྱ་ཡོད་མ་རེད། འདི་འགག་གི་རེད་ཟེར་
རྒྱ་གང་ཡང་མེད། དེ་ཡིན་དུས་གཙོ་བོ་ལག་ལེན་བསྐྱར་མཁེལ་གྱིས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཟེར་དུས། དེ་བཏང་བ་ཡིན་ན། ལག་ལེན་
གང་འདྲ་གཏོང་གི་འདུག་བཟོ་རྒྱ་དེ་གནད་འགག་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག།

དེ་ནས་འདྲིའི་དོན་ཚན་གང་ཡང་རུང་བའི་ཐོག་ནས་གནད་འགག་དེས་འགྲིག་གི་མི་འདུག་ན། དེ་རིང་གོས་ཚོགས་
འཇུག་མི་རེ་རེ་བཞེན་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་གསུང་དགོས་པ། དོགས་པ་ཡོད་ན་དོགས་པ་ཡོད་སའི་དོན་ཚན་རེ་རེ་བཞེན་ཞིབ་ཅིང་
སྐྱ་བ་གསུངས་ནས། ཁོང་རྣམ་པའི་གསུང་སྣངས་ལ་བསྟུན་ན་ལྟོ་བ་ ༤ རང་ལག་ལེན་བསྐྱར་ཡོད་ས་རེད། དེ་ནས་ལོ་ ༡ གི་
རྗེས་སུ་འགྲིག་མི་འདུག་ན། བ་ཞིང་ང་ཚོས་སློབ་གཞི་བསྐྱར་བཙུན་པའི་ཐེངས་པ་དེར་ངས་བསམ་སློབ་འདི་འདྲ་ཞིག་འཁོར་སོང་། དེ་
ཉལ་ཉལ་རེད་འདུག་ཟེར་བའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་བསྐྱར་ལོག་རྒྱག་ཚོག་གི་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ངས་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་འདུག་གང་ཡང་ལྷ་རྒྱ་མེད། དཔལ་ལྷན་ནང་སྲིད་བཀའ་སློན་གྱིས་ཀྱང་ཚོགས་ཚུངས་ལ་བཏང་
ནའང་འགྲིག་གི་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ལག་ལེན་མཚོགས་པོ་བསྐྱར་རྒྱུ་ཆེད་དུ་ཕན་ཐོགས་འདུག་གསུང་དུས། དོན་གྱི་
བདག་པོས་བཏང་ནའང་འགྲིག་གི་གསུང་དུས། ང་ཚོས་བཏང་ནའང་རེད། མ་བཏང་ནའང་རེད། དེར་ཁྱེད་པར་གང་ཡང་ལྷ་
རྒྱ་མེད། གལ་སྲིད་མར་སོང་བ་ཡིན་ན་དོན་ཚན་རེ་རེ་བཞེན་གང་འདྲ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་ལྟ་བཞིན་འགྲོ་རྒྱུ་རེད།

ཚོགས་གཙོ་མཁེལ་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

སྤྱི་འཇུག་དག་བཤེས་ཨ་གྲོང་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ལགས།

སྤྱི་འཇུག་དག་བཤེས་ཨ་གྲོང་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ལགས་ནས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་གཞུང་འབྲེལ་སློབ་གཞི་བསྐྱར་བཙུན་པའི་ཁྲིམས་འཆར། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༡༣ ཐོག་ལ་བསྟོན་པའི་
འགྲོ་བཞེན་པ་རེད། འདྲིའི་ཐོག་ལ་དང་པོ་ཆ་ཤས་ལེན་རྒྱུ་འཕེལ་སློབ་གང་ཡང་མེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ཚོགས་འགའ་ཤས་ཤིག་
མ་ལྷ་རང་ལྷ་འདྲ་ཞིག་ཆགས་སོང་། ཅུ་བའི་སློབ་གཞི་བསྐྱར་བཙུན་པའི་འབྲེལ་ཡོད་བའི་རྒྱལ་སློངས་དང་རྒྱ་མཚན་དེ་འདྲ་མང་
པོ་ཞིག་གསུངས་སོང་སྟེ། ཡིན་ནའང་། ངས་བཀའ་ཤམ་གྱི་ཐོག་ནས་ལས་དོན་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་གོས་པ་རྒྱག་གི་ཡོད་པར་ངོས་
འཛིན་ལྟ་བཞིན་ཡོད།

ཅུ་བའི་ཁྲིམས་སློབ་གཞི་ཡིན་ནའང་འདྲ་འདུག གང་ལྟར་ལས་དོན་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཞིབ་ཚགས་པོ་ཞིག་
དང་། དེ་ལ་འཇུག་ཚང་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཞི་བྱུག་རེད། འོན་ཀྱང་གོས་ཚོགས་ར་བ་འདྲིའི་ནང་དུ་བསྐྱབས་པ་ང་ཚོ་ཚང་མ།
ངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། ཁྲིམས་དང་སློབ་གཞིའི་ཐོག་ནས་ངས་འཛིན་གྱི་ཡོད། ཚང་མ་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་སློབས་བསྟན་པ་ཤིག་གི་

ཅིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གང་ལྟར་ངས་དོན་དག་དོན་དོན་ལྷན་ལྷན་དེ་ལྟར་གྱི་སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་དེའི་ཚོགས་ཀྱིས་
 གོང་དུ་བཀུར་ལོས་སྤྱི་འཐུས་ཁག་གིས་ཀྱིས་སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་འདི་ཆེད་བཙུགས་ཚོགས་ཚུང་ལ་གཏོང་དགོས་འདུག་
 ཅེས་གསུངས་སོང་སྟེ། འདི་བསམ་པར་འདི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱིས་འགོ་དགོས་འདུག་ འདིའི་ཚོགས་ལ་དོན་ཚན་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད།
 དཔེར་ན། དུས་ཚོད་མེད་པ་རེད་ཟེར་ན་ཡོད་པ་རེད། ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ན་མེད་པ་རེད། ད་ལྟོ་བར་དུ་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་
 བཅོས་སམ་ཁྲིམས་སྒྲིག་མང་པོ་འགྲུར་བ་ཕྱིན་ཡོད་པ་རེད། ད་ནས་ཆ་ཚང་འགྲིགས་སོང་ཟེར་བ་ཞིག་དང་། ད་ཕྱིན་ཆད་
 དགོས་ཀྱི་མ་རེད་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད། འདི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱིས་འགྲིགས་སུ་མ་འགྲིགས་པ་རེད། གང་ལྟར་རིམ་བ་
 བཞིན་དུ་འགོ་རྒྱ་རེད། ལྷན་ཚང་གནས་སྐབས་དེ་ལྟར་ཆགས་བསྐྱར་དུས་ཁྲིམས་སྒྲིག་བསྐྱར་བཅོས་འདི་ཡང་རིམ་བ་བཞིན་
 དུ་འགོ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ འདིའི་ཚོགས་ལ་དུས་ཚོད་དམ་ཚུ་ཚོད་ག་ཚོད་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་བཏང་ནས། ཞིབ་ཚགས་སོ་
 བཟོ་སྐྱེད་གནང་ནས་དེ་དོན་ཚན་ག་རེའི་སྐང་ལ་དགག་པ་རྒྱག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་རྒྱག་ཚོགས་གི་རེད། འདིའི་ཚོགས་ལ་འདི་བ་
 རིམ་ལན་གང་བྱེད་དགོས་ནའང་བྱེད་ཚོགས་རེད། མདོ་དོན། འདི་ཆེད་བཙུགས་ཚོགས་ཚུང་དེ་འདྲའི་ཚོགས་ལ་གཏོང་དགོས་མི་
 འདུག་ འདི་རིམ་བ་བཞིན་དུ་འགོ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ལྷན་ལྷན་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཚོག་ནས།

ཕྱག་ཚོད་ ༡༡:༡༥ བར་དུ་གསོལ་ངའི་བར་གསེང་ཡིན།